

From the re-typesetter. . .

The Archive.org image file for the Gospels:

<https://archive.org/details/NCSrough>

has been proof-read by me, in accordance with another copy on Archive.org:

<https://archive.org/details/nacheithresoisgooolea>

and corrected to my best ability, as I retypeset it into a format, which matches the original, as closely as I can get it, using the slightly more modern font: gael bx unicode.

Rather than posting the Gospels and the Acts as separate books, the two books have been combined, as they were clearly intended to be, from the original numbering of the pages.

This has required slight modification to the front pages of the Gospels, and the Title page of the Acts has been reduced to a few lines on the Imprimatur page.

In the Gospels:

Page 84: LHS column: references 61 - 66 in wrong places. Corrected to context.

Page 135: RHS column: #11 printed 1 line too high. Corrected to context.

Page 185: RHS column: #20 printed 1 line too low. Corrected to context.

Page 212: See my added footnote.

Page 246: LHS column: #43 printed 2 lines too high. Corrected to context.

Page 259: RHS column: #41 printed 1 line too low. Corrected to context.

Page 260: LHS column: #57 missing. Added according to context.

Page 280: LHS cloumn: #17 printed 2 lines too high. Corrected to context.

In Acts:

The original image file, from Archive.org
<https://archive.org/details/gnomharthanana00olea>
is in very poor condition, but must be used as a reference by anyone proofreading this document, or using it as a reference.

I have cleaned up the file to the best of my abilities, and reformatted it to A4, and posted the result as:
<https://archive.org/details/GnomharthaNaNAspol>

The final operation has been to re-typeset the work, clinging to the original format as the cleaned up version above, but using seachló nua typeface, which is more easily readable than seachló arsa.

I dedicate my work here in re-typesetting to public domain, and beg all readers to notify me of any errors found in my work, (which will be many), so that I can correct them.

You can find me at:

1/ daveat168@btinternet.com

or,

2/ daveat168@gmail.com

na cèit̃re soisg̃eìl
agus
gníom̃ar̃ta na n-aspol.
as an
òtíom̃ha nua

an t-ãt̃air pead̃ar ua laog̃aire
canonac̃, s.p.

ò' aist̃ir̃is̃ iad̃ ó laíoin na vulg̃ata;
agus òo breic̃ñis̃

an t-ãt̃air gear̃óio ó nualláin, m.a.,

iad̃ i gcomparáio leis an ñg̃réis̃is̃ agus
leis na h-aist̃r̃ig̃t̃iò ar a òfuil òeig̃meas
na h-eag̃ailse.

táio nótaí agus tag̃ar̃ta leó.

baile áta cliãt̃:
muint̃ir na leab̃ar g̃aeòil̃ge
THE IRISH BOOK COMPANY
6 sráio ò'ol̃ier

brún agus nuallán
forb̃aò éil̃im̃
sráio nasá

1915 agus 1921

Nihil Obstat:

GIRALDUS O' NOLAN,
Censor Theol. Deput.

Imprimi potest:

✠ GULIELMUS,
*Archiep. Dublinen.,
Hiberniae primas.*

*Dublino, die 16 Julii, 1915,
Festo B.V.M. de Monte Carmelo.*

FÓGARĈAR ŚAĈ CEART AR COSNAM.

ÓRÐ NA SOISGEÁL

AGUS A N-ΔΙΝΗΜΝΕΑČA FÉ LEIČ AGUS UIMREAČA NA
SCAIBIDÍOL ATÁ IONTA FÉ LEIČ

				CAIB
An Soisgeál DO RÉIR M̃AITIÚ	-	-	-	28
An Soisgeál DO RÉIR M̃ARCUIS	-	-	-	16
An Soisgeál DO RÉIR LÚCÁIS	-	-	-	24
An Soisgeál DO RÉIR EÓIN	-	-	-	21
AGUS				
ŽNÍOM̃ARČA NA N-Aspol	-	-	-	28

BRÚN AGUS NUALLÁN FORBAÖ ÉILIM.

LIST OF SUBSCRIBERS

TO

NA CEITRE SOISGEIL AS AN OZIOMNA NUA.

	£	s.	d.
His Eminence Cardinal Logue, Archbishop of Armagh and Primate of All Ireland	5	0	0
His Grace the Most Rev. Dr. Walsh, Archbishop of Dublin and Primate of Ireland	5	0	0
His Grace the Most Rev. Dr. Healy, Archbishop of Tuam	5	0	0
His Grace the Most Rev. Dr. Harty, Archbishop of Cashel	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Callaghan, Bishop of Cork	5	0	0
The Most Rev. Dr. Browne, Bishop of Ferns	5	0	0
The Most Rev. Dr. Brownrigg, Bishop of Ossory	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Dwyer, Bishop of Limerick	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Donnell, Bishop of Raphoe	5	0	0
The Most Rev. Dr. Sheehan, Bishop of Waterford and Lismore	5	0	0
The Most Rev. Dr. Browne, Bishop of Cloyne	5	0	0
The Most Rev. Dr. Hoare, Bishop of Ardagh and Clonmacnoise	5	0	0
The Most Rev. Dr. Foley, Bishop of Kildare and Leighlin	5	0	0
The Most Rev. Dr. Kelly, Bishop of Ross	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Neill, Bishop of Dromore	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Dea, Bishop of Galway and Kilmacduagh	5	0	0
The Most Rev. Dr. Mangan, Bishop of Kerry	5	0	0
The Most Rev. Dr. Fogarty, Bishop of Killaloe	5	0	0
The Most Rev. Dr. Gaughran, Bishop of Meath	5	0	0
The Most Rev. Dr. MacHugh, Bishop of Derry	5	0	0
The Most Rev. Dr. MacKenna, Bishop of Clogher	5	0	0
The Most Rev. Dr. Gilmartin, Bishop of Clonfert	5	0	0
The Most Rev. Dr. Finegan, Bishop of Kilmore	5	0	0
The Most Rev. Dr. Morrisroe, Bishop of Achonry	5	0	0
The Most Rev. Dr. Naughton, Bishop of Killala	5	0	0
The Most Rev. Dr. Coyne, Bishop of Elphin	5	0	0
The Most Rev. Dr. Donnelly, Bishop of Canea	5	0	0
The Most Rev. Dr. Higgins, Bishop of Temno	5	0	0
The Most Rev. Dr. Cohalan, Bishop of Vaga	5	0	0
The Right Rev. Monsignor Hallinan, St. Ita's, New- castle-West, Co. Limerick	5	0	0
The Right Rev. Monsignor O'Riordan, Rector of the Irish College, Rome	5	0	0
The Rev. W. F. Browne, C.C., Queenstown	0	10	0
R. I. Best, Esq.	0	5	0
P. Donnellan, Esq., M.D	1	0	0
H. A. O'Neill, Esq.	0	5	0
Thomas Barry, Esq.	0	5	0
E. R. M'C. Dix, Esq.	1	0	0

SOISGEÁL NAOMHA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

MAITIÚ

MAITIÚ NAOMHA, AON DEN DÁRÉAS ASBOL AB EAÐ É. PUBLIO-
CÁNAÐ AB EAÐ É .I. FEAR CÁNAÐ DO BAILIÚ, SAR AR GLAOIÐ ÁR
SLÁNUIGHEÓIR É CUN NA H-ASBOLAÐTA.* LEUÍ AB ANIM DO NUAIR A
BÍ SÉ N-A PUBLIOCÁNAÐ. B'É CÉAD DUINE É, DES NA SOISGEALAIÐEIB,
A SGRÍB AN SOISGEÁL, AGUS SA N-EABRAIS, NÚ SA T-SURO-CHILDAIAÐ,
A SGRÍB SÉ É, AN TEANGA A BÍ D' Á LABAIRT AG NA LÚDAÍÐ AN UAIR
SIN, I SGRÍB PÁILEISTÍN. NÍ' L AN SGRÍBINN SIN AR BIÐ ANOIS, AÐ
DO H-AISTIRÍGEAD I NGRÉIS É I N-AIMSIR NA N-ASBOL, AGUS,
D'Á B'RÍÐ SIN, TÁ AN T-AISTIRIÚ SAN Cóm MAIÐ ÚÐDARÁS LEIS AN
SCÉAD SGRÍBINN FEIN. TÍMPAL SÉ BLIANA TAR ÉIS DEASGABÁLA
ÁR D'IGHEARNA ISEAÐ DO SGRÍB SÉ.

CAIBIDIL I.

GEINEALAÐ CRÍOST: DO GABAD AGUS DO RUÐAD É Ó MAIGDIN.

LEABAR GEINEALAIÐ ÍOSA CRÍOST MIC DÁIBIO¹ MIC 1
ÁBRAHAM.

DO GEIN ÁBRAHAM ISAAC. AGUS DO GEIN ISAAC IÁCÓB, 2
AGUS DO GEIN IÁCÓB LÚDÁS AGUS A D'RÍDARAÐA. AGUS 3
DO GEIN LÚDÁS PÁRES AGUS SÁRA Ó TÁMAR. AGUS DO
GEIN PÁRES ESRON. AGUS DO GEIN ESRON ARAM.
⁴AGUS DO GEIN ARAM AMINADAB. AGUS DO GEIN 4
AMINADAB NAASSON. AGUS DO GEIN NAASSON
SALMON. AGUS DO GEIN SALMON BOOS Ó RAÐAB. 5
AGUS DO GEIN BOOS OBER Ó RÚT. AGUS DO GEIN
OBER LESSE. AGUS DO GEIN LESSE DÁIBIO AN RÍ. 6
AGUS DO GEIN DÁIBIO, AN RÍ, SALOMÓN Ó'N MNAOI A
BÍ AG URIAS. ⁷AGUS DO GEIN SALOMÓN ROBÓAM. AGUS 7
DO GEIN ROBÓAM ABIA. AGUS DO GEIN ABIA ASA.

¹ .I. DE SLIOCT ÁBRAHAM.

* LÚC. V. 27, AGUS MARC. II. 14.

8 ⁸Αγus ðo ðein Asa lósap̃at. Αγus ðo ðein lósap̃at
 9 lóram. Αγus ðo ðein lóram Ósias. ⁹Αγus ðo ðein
 Ósias lóat̃am. Αγus ðo ðein lóat̃am Ačas. Αγus
 10 ðo ðein Ačas Esencias. Αγus ðo ðein Esencias Man-
 asses. Αγus ðo ðein Manasses Amon. Αγus ðo
 11 ðein Amon losias. Αγus ðo ðein losias leconias
 12 αγus a ðričárača i ðaor-ðruio na ðabilóine. Αγus
 tar éis ðaor-ðruioe na ðabilóine ðo ðein leconias
 13 Salat̃iel. Αγus ðo ðein Salat̃iel Sorobabel. ¹³Αγus
 ðo ðein Sorobabel Abiuð. Αγus ðo ðein Abiuð
 14 Eliacim. Αγus ðo ðein Eliacim Asor. ¹⁴Αγus ðo
 ðein Asor Saðoc. Αγus ðo ðein Saðoc Ačim.
 15 Αγus ðo ðein Ačim Eliuð. ¹⁵Αγus ðo ðein Eliuð
 Eleásar. Αγus ðo ðein Eleásar Matan. Αγus ðo
 16 ðein Matan lácób. ¹⁶Αγus ðo ðein lácób lósep̃, céile
 Muĩre, ó n-ar ruḡað̃ lósa ð'á nḡoirtear Críost.*

17 ð'á ðríḡ sin na ḡeinealača ḡo léir ó Ábraham ḡo
 ðtí ðáib̃io is čeitre ḡlúine ðéaḡ iað. Αγus ó ðáib̃io
 ḡo ðtí ðaor-ðruio na ðabilóine čeitre ḡlúine ðéaḡ.
 Αγus ó ðaorðruio na ðabilóine ḡo ðtí Críost čeitre
 ḡlúine ðéaḡ.

18 Αγus seo mar a čárla ḡeineam̃aint Críost. ¹ Nuair
 a tuḡað̃ a máčair Muĩre, i ḡcuinḡ pósta, ðo lósep̃,
 αγus roim čeačt ð'á céile ðóib̃, ðo fuarað̃ ḡo raib̃
 19 ḡein 'n-a broinn aici ó'n spioraio ðaom̃. Ač ó ba
 ðuine fíoraonta lósep̃, a fear, αγus nár m̃ait̃ leis
 maslað̃ puib̃il̃ioe čaðairt ði, ba m̃ian leis í čur uaið̃
 20 a ḡan f̃ios. Ač aḡ mačtnam̃ ðó ar an méio sin, féač,
 ðo čaisbeáin aingeal an Tiḡearna é féin ðó i n-aislinḡ,
 αγus ðuðairt sé leis. A lósep̃, a m̃ic ðáib̃io, ná bíoð̃
 aon eaḡla ort ðo ðan-čéile, Muĩre, ðo ḡlacað̃ cúḡat,
 mar is ó'n spioraio ðaom̃ an ḡein ačá ar iompar aici.
 21 Αγus béarfaio sí mac, ² αγus taðarfaio-se lósa mar

¹ lúç. i. 27.

² lúç. i. 31

* Ver. 16. "Céile Muĩre." – Čuḡ an Soisḡéalaioe ðúinn
 ḡeinealač ði. lósep̃ am̃áin, ḡan tráčt ar ḡeinealač na
 Maiḡoine, ðo réir nóis na n-eaðrač. Ač ó bí ḡaol ḡairio
 eačarča čaisbeánann ḡeinealač ðuine acu ḡeinealač an ðuine
 eile.

AINIM AIR, ÓIR SLÁNÓCÁIÖ SÉ A ÆAOINE Ó N-A BPEACAÍÖ. AGUS DO ÆUIT AN MÉIÖ SIN ZO LÉIR AMAÇ I ÆTREÓ ZO 22
 ZCÓMLÍONFAÍ AN RUÖ A DUBAIRT AN TIGEARNNA TRÉ BÉAL
 AN FÁIÖ NUAIR ADUBAIRT SÉ: ¹ FÉAC, BEIÖ ZEIN 'N-A 23
 BROINN AZ MAIÖIN, AZUS BÉARFAIÖ SÍ MAC, AZUS TABAR-
 FAIÖ SIAÖ EMMANUEL MAR AINIM AIR; AGUS CIALLUIGEANN
 AN AINIM SIN, DIA LINN. AGUS NUAIR A Æ'EIRIÖ IÓSEP 24
 AS A CÖLA DO ÆEIN SÉ MAR A Æ'ÓRÖUIÖ AINGEAL AN
 TIGEARNNA ÆÓ, AGUS DO GLAC SÉ CUIGE A ÆAN-ÆEILE;
 AGUS NÍOR CUIR SÉ AITNE UIRÆI ZO ÆTÍ ZUR RUÖ SÍ A MAC, 25
 A CÉAD-ZEIN, AGUS CUIÖ SÉ ÍOSA MAR AINIM AIR.*

CAIBIÖIÖL II.

OFRÁLACA NA SUAÖ. AN TEIÖE CUN NA H-ÆGIPTE. MARÖAÖ NA
 LEANÖ.

ANSAN, NUAIR A ² RUÖAÖ ÍOSA I MBETLEHEM LÚÖA, 1
 I LAEÖIÖ AN RÍ HÉROIÖ, CÄINIÖ ÆRAOIÖE Ó'N NÖÖMAN
 TOIR ZO IERÚSALAM, AGUS DUBRADAR: CÁ ÆFUIL AN 2
 RÍ SEO NA N-LÚÖAC ATÁ BEIRÖE? MAR DO CÖNACAM-
 AIRNE A RÉALT SA DÖMAN TOIR AGUS CÄNAMAIR CUN É
 Æ' AÖRAÖ. NUAIR AIRIÖ HÉROIÖ, AN RÍ, AN MÉIÖ SIN 3
 CÄINIÖ BUAIREAM AIR, AGUS AR IERÚSALEM ZO LÉIR CÖM
 MAIÖ. AGUS CÖUINIÖ SÉ UACÖARÁIN NA SAÖART AGUS 4
 SCRÍÖNEÓIRÍ AN PÖBUIL, AGUS Æ'FIAPRAIÖ SÉ ÖIÖÖ CÁ
 MBÉARFAÍ CRÍOST. AGUS DUBRADAR-SAN LEIS: I 5
 MBETLEHEM LÚÖA, ÓIR SIN MAR ATÁ SÖRÍÖÖCA AZ AN

¹ ISÁIAS VII. 14.

² LUC. II. 7.

* VER. 25. "ZO ÆTÍÖUR RUÖ SÍ A MAC, A CÉAD-ZEIN."—Ó SNA FOCALAIÖ
 SIN, ÆEIR HELUIÖIUS AGUS EIRICEADAIÖÖE EILE ZO DIAMASLUIÖÖEAC,
 ZO RAIÖ AZ AN MAIÖIN MUIRE CUILE CLAINNE I N-ÉAÖMAIS
 CRÍOST: AC TAIÖBEÁNANN IEROM NAOMÖA, LE MÖRÁN SAMPLÁI NÁ RAIÖ
 INS NA FOCALAIÖ SIN AN TÖOISÖÉALAIÖE AC NÖS CAINTE AMEASÖ NA
 N-EADÖRAC, AGUS NÁ RAIÖ ÆE ÖRÍÖ LEIS AN RÁÖ "ZO ÆTÍ" AC 'ÖÁ
 CÖR I ZCÉILL CAÖ É AN NÍÖ NÄR ÆEINEAÖ, AGUS NÁ RAIÖ AON ÆAINC
 AZ AN RÁÖ LEIS AN AIMSIR A ÖÍ LE TEACÖ. ÆEIRTEAR, ZEIN.,
 CAIB. VIII., V. 6 AGUS A 7, ZUR "CUIR NÖÉ AMAÇ FIAÖ, AGUS ZUR
 IMÖIÖ AN FIAÖ AMAÇ AGUS NÄR FILL SÉ ZO ÆTÍ ZUR CÖRIOMUIÖ NA
 H-UISÖEACA AR AN ÖCALAM." B'É SIN LE RÁÖ, NÄR FILL SÉ I N-AON
 CÖR. AGUS ÆEIR ISÁIAS, CAIB. XLVI. VER. 4. "ÆEIR DIA: 'CÄIMSE

- 6 ὁφάιῃ: ¹ Agus tusa, a ðetlehem, a ðalam lúða, ní tu is lúða i n-aon ðor ar ðaoiseaðaiḃ lúða, óir is asat-sa a ðiocfaiḃ an taoiseac a ðéanfaiḃ mo pobul
7 Israel do riarad. Ansan do ðlaoiḃ h́eróo na ḃraoiḃe cùige, a ðan fíos, agus fuair sé amac uac̃a so cruinn an t-am i n-ar taisbeánaḃ an
8 réal̃t doíḃ. Agus do stiúruiḡ sé so ðetlehem iad, agus ḃubairt sé: Cuarḃuiḡiḃ so maiḃ an mac so; agus nuair a ḡeoḃaiḃ sib tuairisḡ air tagaiḃ agus innsiḃ doḃm-sa é, so ḃtéiḡead agus so n-aḃrad é, leis.
9 Tar éis na cainte sin ó'n rí ḃ'imḡiḡeadar. Agus féac̃, an réal̃t a ðonacadar sa doḃman toir do ḡluais sé rómpa so ḃtáiniḡ sé agus ḡur stad sé os cionn na
10 h-áite i n-a raiḃ an leanḃ. Nuair a ðonacadar an
11 réal̃t do táiniḡ árḃ-ácas or̃ca. Agus cuadar istead sa ciḡ, agus fuaradar an leanḃ agus a máḡair, muire, agus sléac̃adar do agus ḃ'aḃradar é; agus ḃ'osgaladar a ḡcuiḃ stóir, ² agus cùḡadar bronn-
12 tanas do, ór agus túis agus mirr. Agus do tuḡad̃ foláram̃ doíḃ i ḃtaiḃream̃ ḡan ḃul tar n-ais so ḃtí h́eróo, agus cuadar bóḡar eile tar n-ais cun a ḃtíre féin.
- 13 Nuair a ḃíodar-san imḡiḡe do taisbeáin ainḡeal an Ciḡearna é féin do lósep, 'n-a còula, agus ḃubairt sé. Eiriḡ, agus tós leat an leanḃ agus a

¹ Mích. v. 2; eóin vii. 42. ² Salm lxxi. 10.

ann so ḃtí so mbeir aosta.” Cia a leómfaiḃ a ráḃ ná raiḃ dia le beir̃ ann 'n-a òiaiḃ san!

Mar an ḡcéadna, i leab̃ar a h-aon de sna Macabéiḃ. v. 54, tá so: Agus cuadar suas so cnuc Sióin, fé ácas agus fé aiteas, agus ḃeineadar íḃbir̃ca, toisḡ nár marḃuiḡead̃ aoinne acu so ḃtí so rab̃dar tagaiḃe aḃaile i ríḡcáin. ḃ'é sin le raḃ nár marḃuiḡead̃ aoinne acu sar a ḃtánaḃdar aḃaile. Deir dia le h-aon mac ḃé: “Suiḃ ar mo ḃeis so ḡcuiread̃ do namaiḃ mar stól fé ḃ'cosaiḃ.” An amlaiḃ ná beir̃ se 'n-a suiḃe ann 'n-a òiaiḃ san? Beir̃, agus ar fead̃ na síoruíḃead̃ca. Taisbeánann lerom namoh̃ca, leis, so ḃtug̃tí “céad̃-ḡein” ar aon-ḡein mic, ḡan aon mac eile cead̃c 'n-a òiaiḃ, óir, do réir na ḃliḡe do coisric̃tí cun ḃé ḡac̃ céad̃-ḡein mic, “Coisric̃ cúḡamsa,” aḃeir an Ciḡearna, “ḡac̃ céad̃-ḡein a ḃ'osgalann an ḃruinne ameasḡ clainne Israel,” 7rl., exoḃ. xiii. 2.

máttair agus imčíg go h-Éigipt, agus fan ann go n-innseadh duit, mar beidh h-Éiríocht as lorg an leinb cun a máirbte. D'eiríocht seisean, agus tóg sé leis 14 an leinb agus a máttair, agus cuaidh sé sa n-Éigipt; agus bí sé sa n-Áit sin cun go bfuair h-Éiríocht bás; ionus go gcomhlíonfaí an focal adubairt an tigearna 15 tré béal an fáidh, nuair adubairt sé: ¹ As an Éigipt do glaothas mo mac.

Ansan, nuair a conaic h-Éiríocht gur meall na dtraoi- 16 te é, táinig fearas ana-mór air agus cuir sé amach a luict airm agus máirb sé a raib de macaib dá blian, nó fé n-a bun, i mbeetlehem agus ins na triúcaib go léir a bain léi, do réir an méid aimsire a fuair sé amach ó caint na ndraoi. Ansan iseadh do comhlíonadh 17 an caint adubairt Ieremias fáidh nuair adubairt sé: ² Do h-airígeadh suir i Ráma, árd-ghol agus ioma 18 ologón, Rácel as caoine a clainne, agus ná glacfaid sí solás toisg gan iad a beir ann.

Tar éis báis h-Éiríocht, ámtach, féach, do taisbeáin aing- 19 eal an tigearna é féin do Iósep i dtailbreath, sa n-Éigipt. Agus adubairt: Eiríocht, agus tóg leat an leinb 20 agus a máttair, agus imčíg go tír Israél, óir an múintir a bí ar tí an leinb do cur cun báis taidh siad tar éis báis. Agus d'eiríocht seisean agus tóg sé leis an leinb 21 7 a máttair, agus táinig sé go tír Israél. Ach d'airíocht 22 sé Arcelaus a beir 'n-a rí ar Iúda i n-ineadh a d'ar, h-Éiríocht, agus níor leis eagla dó dul ansan; agus do tugadh foláramh dó i n-a codla, agus cuaidh sé i gcríochaib Shaililí. Agus táinig sé cun comnuighe sa 23 baile ar a dtugtar Nasaret, ionus go gcomhlíonfaí an ní adubairt na fáidhe: Óir tabarfar Nasaréanach air.

CAIBIDIL III.

Seanmóineacht Eóin.

Críost d'á baiste.

Ins na laethanta san, ámtach, do táinig Eóin baiste 1 as seanmóin i bhfásach Iúda, agus deireadh sé: 2

¹ Ósee xi. 1.

² Ierem. xxxi. 15.

¹Deiniò aicrìge, óir τὰ ρίγεατ na òflaças buailte lib*
 3 Óir sin é an τ-é ar laðair Isáias fáio nuair aouò-
 airt sé: ²ζυτ ouine aς γλαοðac sa òfásac, Ollañ-
 uigiò an tslíς òo'n τigearna; òeiniò a òóitre òo
 4 òíriú òó. Agus isé éaðac a òí ar eóin ná éaðac
 òéanta òe ruainneac camal, agus crios leaðair ar a
 com; agus isé bia a òí aige 'ná lócuistí agus mil fíain.
 5 ³Agus bí Ierúsalem aς òul amac aς triall air an
 uair sin, agus lúðaea go léir, agus an dútaíς go léir
 6 tímpal ar an lórðan. Agus bí sé 'gá mbaiste sa
 n-lórðan agus iad aς òéanam faoísuine i n-a bpea-
 cáib.
 7 Agus cónaic sé mórán òes na fairisíníς agus òes
 na saduucíneacaiò aς teaçt cun an òaiste cuige,
 agus òuðairt sé leo: A slíoçt na n-aicreac nime,
 cé cuir ar búr súilib òaoíð-se an fearς aτá cúgaib òo
 8 sheacnað?† Má's eað tuçaiò torað uaiò a òeio òo réir
 9 na h-aicrìge. Ná h-abraiò i n-búr n-aighe: τὰ
 ábraham i n-a açair aςainn; óir òeirimse lib ζur
 féioir òo òia clann a òéanam ò'ábraham òes na
 10 cloçaiò sin. τὰ an tuaς ceana féin ar p réim na
 ζcrann. Agus ζac crann ná tabarfaio torað fós-
 11 anta uaiò leaζfar é agus curfar sa teine é. τáim-se
 aς búr mbaiste le h-uisge cun aicrìge, ac an τ-é aτá
 aς teaçt am' òiaiò is cómaçtaíge é 'ná mise, agus ní
 fiú me go òéanfaínn a òróga ò'iompap; baistfio
 12 sé sin siò leis an spioraiò ñaom agus le teine. τὰ
 a ζléas cáicte i n-a láim aige, agus ζlanfaiò sé a
 úrlár buailte, agus cruinneóçaiò sé a cuio cruic-
 neaçtan isteac sa sgioból, agus loisgfio sé an
 lócán le teine nac féioir a múcaò.

¹ Marc. i. 4; lúç. iii. 3. ² Isáias xl. 3. ³ Marc. i. 5.

* Ver. 2. "Deiniò aicrìge," poenitentiam aςite, μετανοείτε, òo réir na h-úsáide a òeintear òe'n fòcal san sa sgríðinn òiað aς i sgríðinníò na n-açaraç ñaomça, cialluigeann sé, ní h-amáin aicr.çe aςus leas. beaçta, ac fós pionós, aςus oibreacça troçaiò, aςus fulaς trioblóioí, mar sásam ins na peacaiò a òeineað.

† Ver. 7. "Fairisíníς aςus saduucíníς." – òá aicme iad san a òí ameasς na n-l.ðac, aςus luçt fíll ab eað an céað aicme acu; aςus òaoíne nár creio ac an ruo a açaiçn leo féin ab eað an tarña h-aicme.

¹ Ansan do éainis Íosa ó Šaililí go dtí an lórdan, 13
 as triall ar eóin, cun go mbaistfeadh eóin é. Ac 14
 bí eóin 'gá cosg, agus deireadh sé: Is dom-sa is gá
 baiste o'fágail uait-se; agus tusa as teacht as triall
 orm-sa? Agus o'freaḡair Íosa é agus duḡairt sé 15
 leis: leis liom anois, óir is mar seo is cóir dúinn gac
² fíoraontaḡt do cómlíonaḡ. Ansan do ḡéill sé do.
 Agus nuair a bí Íosa baistiḡe éainis sé aníos as an 16
 uisge láitreac; agus féac, do h-osḡalaḡ na flaḡais
 do, agus conaic sé spioraio de as teacht anuas i rioḡt
 colúir agus as túirliocan air. ³ Agus féac, gac as 17
 na flaḡais aduḡairt: Isé seo mo mac dílis ar a
 bfuil mo ḡreann.

CAIBIDIL IV.

Trosḡaḡ críost ar feadh daḡaḡ lá. — Fromaḡ á déanam air
 —é as tosnú ar seanmóiniú; ar a deisḡobuil do ḡlaodaḡ
 cuisge; agus ar mírbúiltíḡ a déanam.

Ansan do seól an spioraio Íosa isteaḡ sa b'fásac 1
 cun go ḡcurfaí caḡ air ó'n ndiaḡal. Agus nuair a 2
 bí trosḡaḡ déanta aige ar feadh daḡaḡ lá agus daḡaḡ
 oirḡce, ansan do éainis ocras air.

Agus éainis an t-áirseoir agus duḡairt sé leis: 3
 Má's tu mac de órduis arán a déanam des na
 cloḡaib sin. Agus duḡairt seisean 'gá f'reaḡraḡ: 4
 Tá sḡríobḡa: 4 ní h-ar arán amáin a maireann an duine,
 ac ar an uile focail o'á dtaḡann ó béal de. Ansan 5
 do tós an t-áirseoir leis é isteaḡ sa caḡair naomḡa,
 agus cuir sé 'n-a seasam ar spuaic an teampuill é.
 Agus duḡairt sé leis: Má's tu mac de caḡ tu féin 6
 le fánaiḡ. Óir tá sḡríobḡa: 5 mar go dtuḡ sé órú
 o'á aingealaib do' ḡaob, agus ḡlacfaio siad 'n-a
 lámuib tu sar a mbuailfá do cos i ḡcoinniḡ cloice.

¹ Marc. i. 9.

² i. gac dílis a báineann le fíoraontaḡt.

³ Marc. i. 11; lúc. ix. 35; 2 peadh. i. 17.

⁴ Deut. viii. 3.

⁵ Salm xc. 11.

7 ÐΟΥÐΑΙΡΤ ÍÓΣΑ ΛΕΙΣ: ΤΑ ΡΥΘ ΕΙΛΕ ΣΓΡÍΘÇΑ, ΛΕΙΣ: ¹ ΝΑ
 8 ÐΕΙΝ ΦΡΟΜΑΘ ΑΡ ΘΟ ÇÍΓΕΑΡΝΑ ÐΙΑ. ΑΝΣΑΝ ΘΟ ΡΥΣ ΑΝ
 Τ-ΑΙΡΣΕÓΙΡ ΛΕΙΣ Ε ΣΟ ΜΥΛΛΑÇ ÇΝΥΙÇ Α ΒÍ ΑΝΑ-ΑΡΘ, ΑΣΥΣ
 ÇΑΙΣΒΕΑΪΝ ΣΕ ΘÓ ΡÍΓΕΑÇΤΑ ΑΝ ΘΟΜΑΙΝ ΣΟ ΛΕΪΡ, ΑΣΥΣ Α
 9 ΝΣΡΑΘΑΜ;* ΑΣΥΣ ÐΟΥÐΑΙΡΤ ΣΕ ΛΕΙΣ: ΤΑΒΑΡΦΑΘ ΙΑΘ ΣΑΝ
 ΣΟ ΛΕΪΡ ΘΥΙΤ ΑÇ ΣΛΕΑÇΤΑΘ ΘΟΜ ΑΣΥΣ ΜΕ Θ'ΑΘΡΑΘ.
 10 ΑΝΣΑΝ ÐΟΥÐΑΙΡΤ ÍÓΣΑ ΛΕΙΣ: ΙΜÇÍΣ, Α ΣΑΤΑΙΝ; ÓΙΡ ΤΑ
 ΣΓΡÍΘÇΑ: ² ΑΘΑΡΦΑΙΘ ΤÚ ΘΟ ÇÍΓΕΑΡΝΑ ÐΙΑ, ΑΣΥΣ ΒΕΙΘ
 11 ΤÚ ΥΜΑΛ ΘÓ ΣΑΝ ΑΜΑΪΝ. ΑΝΣΑΝ Θ'ΙΜÇÍΣ ΑΝ Τ-ΑΙΡ-
 ΣΕÓΙΡ ΥΑΙΘ, ΑΣΥΣ ΦΕΑÇ, ÇΑΪΝΙΣ ΝΑ Η-ΑΙΝΣΙΛ ΑΣΥΣ ΘΕΙΝ-
 ΕΑΘΑΡ ΦΡΙÇÁΛΑΜ ΑΙΡ.

12 ΑΣΥΣ ΝΥΑΙΡ ΑΙΡΙΣ ÍÓΣΑ ΕÓΙΝ Α ΒΕΙÇ 'Ν-Α ΠΡΙΟΣÚΝΑÇ
 13 Θ'ΙΜÇÍΣ ΣΕ ΣΟ ΣΑΙΛΙΛÍ; ΑΣΥΣ Θ'ΦΑΣ ΣΕ ΝΑΣΑΡΕΤ, ΑΣΥΣ
 ÇΥΑΙΘ ΣΕ ÇΥΝ ÇÓΜΝΥΙΣÇΕ Ι ΣÇΑΡΝΑΥΜ Ι Ν-ΑΙÇΕ ΝΑ
 14 ΦΑΡΑΙΣΕ, Ι ΣÇΡΙΟÇ ΣΑΒΥΛΟΝ ΑΣΥΣ ΝΕΠΤΑΛΙΜ. ΙΟΝΥΣ ΣΟ
 15 ΣÇÓΜΛÍΟΝΦΑΪ ΑΝ ΝÍΘ ΑÐΟΥÐΑΙΡΤ ΙΣΑΪΑΣ ΦΑΪΘ: ³ ΤΑΛΑΜ
 ΣΑΒΥΛΟΝ ΑΣΥΣ ΤΑΛΑΜ ΝΕΠΤΑΛΙΜ, ΦΑΝ ΝΑ ΦΑΡΑΙΣΕ ΙΑΣΤΑΛΛ
 16 ΘΕ ΙÓΡΘΑΝ, ΣΑΙΛΙΛÍ ΝΑ ΝΣΕΙΝΤΕ: ΡΟΒΥΛ Α ΒÍ ΣΥΙΘÇΕ Ι
 ΝΘΟΡÇΑΘΑΣ, ÇΟΝΑÇΑΘΑΡ ΣΟΛΥΣ ΜÓΡ, ΑΣΥΣ Θ'ΕΙΡΙΣ ΣΟΛΥΣ
 ΘΟ'Ν ΜΥΝΤΙΡ Α ΒÍ ΣΥΙΘÇΕ ΣΑ Ν-ΑΙΤ ΑΡ Α ΡΑΙΘ ΣΣΑΜΑΛΛ ΑΝ
 17 ΒΑΪΣ. ΑΣ ΣΑΝ ΑΜΑÇ ΘΟ ÇΥΣΝΥΙΣ ÍÓΣΑ ΑΡ ΣΕΑΝΜÓΙΝ, ΑΣΥΣ
 ΑΡ Α ΡΑΘ: ΘΕΙΝÍΘ ΑΙÇΡΙΣΕ, ÓΙΡ ΤΑ ΡÍΓΕΑÇΤ ΝΑ Θ'ΦΛΑÇΑΣ
 ΒΥΑΙΛÇΕ ΛÍΘ.

18 ΑΣΥΣ ΒÍ ÍÓΣΑ ΑΣ ΣΥΘΒΑΛ Ι Ν-ΑΙÇΕ ΜΑΡΑ ΣΑΙΛΙΛÍ, ΑΣΥΣ
 4 ÇΟΝΑΙÇ ΣΕ ΒΕΙΡΤ ΘΡΙÇÁΡ, ΣÍΜÓΝ, ΑΡ Α ΘΥΣΣΤΑΡ ΡΕΑΘΑΡ,
 ΑΣΥΣ ΑΙΝΘΡΙΑΣ, Α ΘΡΙÇÁΙΡ, ΑΣΥΣ ΙΑΘ ΑΣ ÇΥΡ ΛÍΝ ΑΜΑÇ ΣΑ
 19 Θ'ΦΑΡΑΙΣΕ (ΜΑΡ ΙΑΣΣΑΙΡÍ ΑΘ ΕΑΘ ΙΑΘ), ΑΣΥΣ ÐΟΥÐΑΙΡΤ ΣΕ
 ΛΕÓ: ΤΑΣΑΙΘ ΑΜ' ΘΙΑΙΘ-ΣΕ, ΑΣΥΣ ΘΕΑΝΦΑΘ ΙΑΣΣΑΙΡÍ ΑΡ
 20 ΘΑΟΙΜÍΘ ΘÍΘ. ΑΣΥΣ ΣΑΝ ΜΟΙΛΛ Θ'ΦΑΣΑΘΑΡ ΑΝΣΑΝ ΝΑ ΛÍΟΝ-
 21 ΤΑ, ΑΣΥΣ ΘΟ ΛΕΑΝΑΘΑΡ Ε. ΑΣΥΣ ΑΣ ΙΜÇΕΑÇΤ Ó'Ν ΑΙΤ ΣΙΝ
 ΘÓ, ΘΟ ÇΟΝΑΙÇ ΣΕ ΒΕΙΡΤ ΕΙΛΕ ΘΡΙÇÁΡ, ΣΕΑΜΥΣ ΜΑÇ ΣΕΒΕΘΕ
 ΑΣΥΣ Α ΘΡΙÇÁΙΡ ΕÓΙΝ, ΑΣΥΣ ΙΑΘ ΣΑ ΒΑΘ Ι ΘÇΕΑΝΝΤΑ Α
 Ν-ΑÇΑΡ ΣΕΒΕΘΕ, ΑΣ ΘΕΙΣΙÚ Α ΛÍΟΝΤΑ; ΑΣΥΣ ΘΟ ΣΛΑΟΙΘ ΣΕ

¹ Ðeut. vi. 16. ² Ðeut. vi. 13. ³ Ιsάias ix. 1.

⁴ ΜΑRC. i. 16; ΛÚC. v. 2.

* VER. 8. "ÇΑΙΣΒΕΑΪΝ ΣΕ ΘÓ," 7RL. - ΘΟ ÇΑΙΣΒΕΑΪΝ ΣΕ ΘÓ ΑΝ
 ΤΡΕÓ ΒΑΙΛΛ Ι Ν-Α ΡΑΙΘ ΣΑÇ ΡÍΓΕΑÇΤ, ΑΣΥΣ Θ'ΙΝΝΙΣ ΣΕ ΘÓ ΝΑ
 ΜΑΙÇΕΑΣΑΪ ΑΣΥΣ ΑΝ Τ-ΕΙΡΘΕΑΡÇΑΣ Α ΒÍ ΙΝΣ ΣΑÇ ΡÍΓΕΑÇΤ ΘÍΘ. ΝÚ,
 'Ν-Α ÇΕΑΝΝΤΑ ΣΑΝ, ΘΟ ÇΥΙΡ ΣΕ ΟΣ Α ÇÓΜΑΙΡ ΜΑÇΣΑΜΑΙΛ ΣΑÇ
 ΡÍΓΕΑÇΤΑ ΘÍΘ, ΦΕ ΜΑΡ Α ΒΕΙΘÍΣ ΑΡ ΜΑΡΑ ΜÓΡ ΛΕΑÇΑΝ.

cuige iad. Agus gan moill d'fásadair ansan na líonta 22
agus a n-aíair, agus do leanadair é.

Agus do ghlais Íosa mór-éimpeal Shaililí go léir, as 23
teagasas ins na sinagógaib, agus as craobhsaoilead
soisgéil na ¹ rígeadta, agus as leigheas gac galair
agus gac breóiteadta d'á raib ar daoine. Agus do 24
leat a clú ar fuir Siria go léir, agus do tugad as
triall air na daoine go léir a bí as a sláinte, gabta
le galairib agus le piancaib, agus daoine go raib
deamain ionta, agus daoine a bí as a meabair, agus
daoine a bí gan lúct, agus do leigis sé iad. Agus do 25
lean sluaigte móra é a Shaililí agus a Decapolis
agus a Ierúsalem, agus ó'n tsaobh eall de Iordan.

CAIBDIOIOL V.

Seanmóin Críost ar an gcnoc. Na h-oct mbiatí.

Agus nuair a conaic sé na sluaigte cuaid sé suas ar 1
an gcnoc, agus nuair a shuí sé ann táinig a d'eisgio-
buil as triall air. Agus d'osgail sé a béal agus do 2
teagaisis sé iad, agus d'ubairt sé:

Is doibinn dos na boctaid sa spioraid, mar is leó 3
san rígeadta na bflačas.*

Is doibinn do luct ceannsaadta, mar isiad a gheó- 4
baid seilb na talman.

Is doibinn do luct dubróin, mar isiad a gheó- 5
baid sólás.

Is doibinn do'n muintir go bfuil ocras agus tarc 6
cun fíoraontaadta ortá, mar 's iad a gheó- 7
baid a saic.

Is doibinn do luct na trócaire d'éanam, mar isiad 7
a gheó- 8
baid trócaire.

Is doibinn do luct an croíde glain, mar isiad a 8
geó-
baid raodarc ar dia.

¹.i. rígeadta na bflačas, .i. Soisgéal an creidim a bí le cur
ar bun aige.

* Ver. 3. "Na boctaid sa spioraid," .i. na daoine a bíonn úmál
agus na daoine ná bíonn duil a gcroíde, nó a spioraíde, i
saióbreas acu.

- 9 Is doibinn do luēt na síoťcána ǵéanam, mar is
orťa tabarfar clann ǵé.
- 10 Is doibinn do'n muintir a ǵ'fuingeann cráǵ ar
son fíoraontaťta, mar is leó san ríǵeaťt na ǵflaťas.
- 11 Is doibinn ǵaoib-se nuair a ǵéanfar spíoiú oraiǵ
aǵus ciapaǵ, aǵus an uile śaǵas tromaiǵeaťta éiťǵ,
12 mar ǵeall orm-sa; bíoiǵ mórail aǵus ǵáirǵeaťas
oraiǵ, mar is mór é búr luaťt-saoťair ins na flaťais;
óir sin mar a ciapaǵ na fáioe rómaiǵ.
- 13 Is siǵ-se salann na talman. ¹ Ac má ťéiǵeann an
salann i leammas conus a ǵéanfar salann airís ǵe?
Ní'l ǵe maiť ann feasta ac ǵo ǵcaiťfí amac é aǵus ǵo
14 nǵeóǵfaí do ǵosaib ǵaoine ann. Is siǵ-se solus an
15 ǵomain. Caťair ar ǵnoc ní fériir í ǵ'folacacǵ. Ní
lastar coinneal ǵun í ǵur fé ǵéal árcailǵ, ac ǵun í ǵur
ar ǵoinneóir, ǵun ǵo ǵtabarfaǵ sí solus ǵ'á ǵfuil sa
16 ťiǵ. lasaǵ búr solus-sa ar an ǵcuma san os
cómair ǵaoine, ² i ǵtreó ǵo ǵfeicfiǵ siaǵ búr nǵíom-
arťa fóǵanta aǵus ǵo molfaio siaǵ búr n-acair acá
ins na flaťais.
- 17 Ná measaio ǵur ǵun na ǵlíǵe ná na ǵfáio do ǵur
ar neamníǵ a ťánaǵ-sa. Ní ǵun iad do ǵur ar neam-
18 níǵ a ťánaǵ ac ǵun iad do ǵómlíonaǵ.* Óir ǵeirim liǵ
ǵo fírinneac, ǵo ǵcí ǵo ǵtériǵ an spéir aǵus an talam
ar neamníǵ ná raǵaio don ióta amáin ná don púnc
amáin ǵe'n ǵlíǵ ar neamníǵ, ǵo ǵtaǵaio a h-iomláine
19 ǵun cinn.† ³ An t-é ǵ'á ǵríǵ sin, a millfiǵ aiťne ǵes
na h-aiťeantaib sin is lúǵa, aǵus do múinfiǵ na
ǵaoine mar sin, tabarfar air an t-é is luǵa i ríǵeaťt
na ǵflaťas; ac an t-é ǵoimeáfiǵ iad, aǵus do
múinfiǵ [a ǵcoimeáǵ] tabarfar ǵuine mór air i ríǵ-
20 eaťt na ǵflaťas. Óir ǵeirim liǵ mura mbeio búr

¹ Marc. ix. 49; lú. xiv. 43. ² 1 peaiǵ. ii. 12. ³ Séam. ii. 10.

* Ver. 17. “Do ǵómlíonaǵ,” .i. aǵ cómlíonaǵ na ǵfíǵiúirí
aǵus na ǵtarǵaireaťtaí, aǵus aǵ beaťtú ǵac a raio neambeaťt.

† Ver. 18. “ǵo fírinneac.” – ‘Amen,’ acá sa laioin, .i. “ǵo
ǵeimín,” “ǵo fíor.” Focal eabraise iseaǵ “Amen” aǵus
cimeáǵtar é le h-úǵǵarás an ǵeaťair soisǵealairoťe. Do
laǵair ár ǵtiǵearna an focal ǵun na fírinne do ǵeimniú ǵo
láioir.

b'fíoraontaçt-sa níos lionmaire 'nÁ fíoraontaçt na Sgríbhneoirí agus na bFairisíneac ní raçaiò sib isteaç i rígeaçt na bflaças.*

Cualabair conus mar adubraò leis na daoine a bí 21
ann faoó: ¹ NÁ dein marbāò: Agus an t-é déanfaíò
marbāò beirò sé ciontaç do'n breiteamantas.† Aç 22
deirim-se lib, çac ùine atá i bfeirç le n-a bráçair
beirò sé ciontaç do'n breiteamantas. An t-é ámtaç
² A déarfaiò le n-a bráçair, Raca, beirò sé ciontaç do'n
cómairle. Agus an t-é a déarfaiò, A amaóáin, beirò
sé ciontaç cun teine ifrinn.‡ O'á bríç sin, má bíonn 23
tabarças açaç o'á çabairt uait os cómair na h-altó-
raç, agus ço çcuimneóçair ço bfuil ruò éigin aò'
coinniò açaç' bráçair; Fás ansan do çabarças os 24
cómair na h-altóraç, agus imçig agus dein síoçcáin
leò'bráçair, agus ansan tar agus bronn do çab-
arças.

³ Réirçig le t'eascaraio ço luaç, an faio ataoí i 25
n-aonfeaçt leis sa tslíg, le h-eaçla ço òtabarfaò an

¹ Exod. XX. 13.

² .i. an t-é déanfaíò táiriúçāò, nó tarcaisniú, ar a cómarsain.

³ Lúç xii. 58.

* Ver. 20. "Na Sgríbhneoirí agus na bFairisíneac." – Doçtúirí
olige máoise na Sgríbhneoirí. Aicme daoine a bí ana çruinn
ab eaò na Fairisínig. Do çlacaioís orça an olíg do cómlíonaò
ço beaçt, agus mar çeall air sin bíoò meas ana mór aç an
bpobul orça.

† Ver. 21. "Beirò sé ciontaç do'n breiteamantas," .i. beirò
pionós tuillte aige o'n çcaçaoír beaç, ar a òtuçcí "an
breiteamantas," agus ço òtrialtí cúiseana do'n tsóro san os
a cómair.

‡ Ver. 22. "Raca," focal ana-çarcuisneaç, ana-fearçac, ab
eaò an focal san. "Beirò sé ciontaç do'n cómairle": .i. beirò
pionós tuillte aige ó'n çcúirt ab aoírde, an cúirt ar a òtuçcí
"an cómairle" nú an "Sanheórim." I çcaçair Ierúsalem a
bí an cúirt sin agus bí seaçt-nòic-a-òó de breiteamnaib inçi
agus is os a cómair a trialtí na cúiseana ba çruime agus a
tuçcí na breiteana ba çruime.

Ver. 22. "A amaóáin." – Bí bríç ana çarcuisneaç leis an
b'focal san nuair a labarçí é le òroç-aighe agus le mailís.
Mar çeall air sin iseāò do labarçar cóm dian anso air.
"Beirò sé ciontaç cun teine ifrinn." "Beirò tuillte aige é
çaiteam i nçehenna cun teine," do réir na çréigise. Dein ar
slanuigçeoir úsáio des na focalaib sin cun pionóisí ifrinn do
çur i çcéill.

τ-εασcαrα suas tu do'n breiceam, agus go rαδ-
arφαò an breiceam suas d'á ñiolla tu, agus go
26 ñcurφαí sa cαrcair tu. Ño ðeimh aðeirim leat, ní
ciocφαir amac as san go nðiolair an feórling ðeir-
ineac.

27 Do cαalabair conus mar aðubραò leis an muintir
28 φαó: ¹ Nά ðein aðaltranas. Ac ðeirim-se lib, an
τ-é fεacφαiò ar mnaoí le ðúil sa ðroc-ñníom, go ðfuil
pecaò an aðaltranais ðéanta ceana aise léi i n-a
croiðe féin.

29 D'á bríñ sin, má's trúis peacta ðuit do súil ðeas,
strac amac í agus caic uait í; óir is fearra ðuit ball
ðe d'ballaiò do cailleamaint 'ná do colann go léir
30 a cur go h-ifreann.* Agus ma's trúis peacta ðuit do
láim ðeas, ñearr anuas díot í agus caic uait í; óir is
fearra ðuit ball ðe d'ballaiò do cailleamaint 'ná
do corp go léir a ðul go h-ifreann.

31 Agus ðubραò, ² An τ-é a cuirfiò uaiò a ðean pócta,
32 tuñαò sé ñgríðinn a díbearcta ði. Ac ðeirim-se lib,
aoinne a cuirfiò uaiò a ðean pócta, ac mar ñeall ar
aðaltranas amáin, go ñcuireann se i ðtreó í cun
aðaltranais a ðéanam, agus an τ-é a ñlacφαiò mar
céile an ðean díbearcta ðeineann sé aðaltranas.

33 Airís, do cαalabair conus mar a ðubραò leis an
muintir φαó ó. ³ Nά tabair leabαr éiciñ, agus an níð
34 a ðearbuiñis cómlíon do'n ñíñearna é. Ac ðeirim-se
lib ⁴ ñan ðearbú i n-aon cor; ñan ðearbú ðar neam,
35 mar isé sin cañaoir ríoñα ðé;† Nά ðar talam, mar
isé stól a cos é; ná ðar Ierúsalem, mar isí cañair

¹ Exoð. XX. 14.

² Deut. XXIV. 1.

³ Exoð. XX. 7.

⁴ Séam. V. 12.

* Ver. 29. "Trúis peacta ðuit," .i. ma bíonn sí 'n-a trúis
ðarañuisle ðuit, nú n-a h-ócáio peacta ðuit. Curtar i n-úil
ðúinn anso náç foláir ðúinn ñac ócáio açamair peacta do
ñeacaint bíoð go ñcurφαò san fεacaint orainn ñaramaint le
ruð go mbeaò sé cóm ðeacair ñaramaint leis agus beaò sé
ñaramaint le láim nú le súil.

† Ver. 34. "Ñan ðearbú i n-aon cor." —Ní'l sé coisñite
ðearbú sa ðfírinne, i ñceart, agus i mbreiceamantas; ar
son onóra ðé; nú cun sinn féin nú ár ñcómarsa do cosaint.
ðearbú obann, ðiamaslaç, cun cómráio, ñan ñáð ñan riactanas,
iseaò atá coisñite.

AN RÍ MÓIR Í. NÁ DEARBUIŠ D'AR DO CEANN FÉIN MAR 36
NÍ'L AR DO CUMAS RUIBE ANN A D'ÉANAM ZEAL NÁ DUB.

¹ AC ABRAIO, SEAO, 'SEAO; NÍ H-EAO, NÍ H-EAO. AN 37
RUO A CÉIGEANN CAIRIS SIN IS Ó'N OLC É.

DO CUALABAIR CONUS MAR ADUBRAO, ² SÚIL AR SÚIL, 38
AGUS FIACAL AR FIACAIL. AC DEIRIM-SE LIÖ-SE ŠAN CUR I 39
N-AŠAIO UILC; AC MÁ BUAILTEANN DUINE CÚ AR AN LEACAIN
NDEIS, IOMPUIŠ AN LEACA EILE CUIGE, LEIS.* AGUS MÁ'S 40
MIAN LE DUINE AN DLÍŠ CÚR ORC AGUS DO CÁSÓŠ DO BREIT
LEIS ŠGAOIL LEIS DO BRAT 'N-A TEANNTA. AGUS AN T-É 41
CUIRFIO FIAČAIO ORC DUL LEIS MÍLE 'SLÍŠ DO T'AIM-
DEOIN, EIRIŠ DÁ MÍLE EILE LEIS DOO' DEOIN. AN T-É A 42
D'IARRFAIO RUO ORC, TABAIR DÓ É; AGUS MÁ'S MIAN LE
DUINE IASACŢ DO LORŠ ORC NÁ H-IOMPUIŠ UAIÖ.

DO CUALABAIR CONUS MAR A DUBRAO: ³ BÍOÖ ŠRÁÖ 43
AŠAT DO D'CARAIO AGUS FUAČ DOO'NAMAIÖ. AC 44
DEIRIM-SE LIÖ-SE: BÍOÖ ŠRÁÖ AŠAIO D'BÚR NAMDAIO;
4 DEINIO MAIČ DOO'N MUINTIR A CUGANN FUAČ D'AOIO; AGUS
5 DEINIO ŠUIÖE AR SON NA MUINTIRE A D'EINEANN CRÁÖ
AGUS TROMAIOEAČŢ ORAIO. IONUS ŠO MBEAO SIÖ I NBÚR 45
MACAIO AŠ BÚR N-ACAIR ATÁ INS NA FLAČAIS, AN T-É
CUIREANN A ŠRIAN AŠ EIRIŠE AR D'AOINE, IÖIR OLC AGUS
MAIČ, AGUS CUIREANN AN FEARČAINN AŠ TUITIM ORČA, IÖIR
ČEART AGUS AINČEART. ÓIR MÁ CUGANN SIÖ ŠRÁÖ DOO'N 46
MUINTIR A CUGANN ŠRÁÖ D'AOIO CAO É AN TUARASDAIL A
BEIO AŠAIO? NÁ DEINIO NA PUBLIOCÁNAIŠ FÉIN AN MÉIO
SIN?† AGUS MURA NDEINIO SIÖ-SE AC BEANNÚ D'BÚR 47

¹ Séam. v. 12.

² Exoö. xxi. 24; leöic. xxiv. 20; Deut. xix. 21.

³ leöic. xix. 18.

⁴ Róm. xii. 20.

⁵ Šníom. vii. 59; lú. xxiii. 34.

* Ver. 39. "ŠAN CUR I N-AŠAIO UILC." —AN RUO A D' ÓRDUIŠČEAR
ANSO ISEAÖ OLC DO ŠLACAÖ LE FOIÖNE; CUR SUAS LE DROC-ČAINT,
AGUS BEIT TOILČEANAČ CÚN TUILLE UILC D'FULAŠ NÍBA CÚISGE 'NÁ
MAR A LOIRIGEÓFÍ DÍOŠALTAS. NÍ CEANGLANN AN CUIÖ EILE DE'N
ČAINT DE RÉIR NA LEITIRE. NÍOR IOMPUIŠ CRÍOST FÉIN, NÁ
PÓL NAOMČA, AN LEACA EILE. FOIÖNE ČRÍOSTAMAIL BRÍŠ NA CAINTE,
FEIC EÓIN xviii., AGUS ŠNÍOMARČA xxiii.

† Ver. 46. "PUBLIOCÁNAIŠ." —D'AOINE IAO SAN A BÍOÖ AŠ BAILIÚ
NA SRAČANA, AICME A BÍ FÉ FUAČ AGUS FE MÍ-ČLÚ AMEASŠ NA
NLÚDACH, MAR ŠEALL AR A NDEINIOIS DE ŠÁRÚŠAO AGUS D'ÉAŠCÓIR.

48 nòricáracaiò caò í an òreis a òeineann sib? ná òeiniò
na págánaig féin an méiò sin? bíòrò-se, o'á òríg
sin, fíor-maíç, fé mar atá búr n-Àçair ins na flaçais
fíor-maíç.

CAIBIÒIOL VI.

An tseanmóin ar an gcnuic ar leanmáint.

- 1 Seachnaiò agus ná òeiniò búr òfíoraontaçt-sa os
cómair daoine, i òtreó go òfeicfí sib, nó ní òeio
tuarasdal le fáçail açaib i láçair búr n-Àçar atá
2 ins na flaçais.* O'á òríg sin, nuair a òeio òéirc aça
'á òéanam ná bíoò aòarc o'á séiòeaò rómat amac
aça, mar a bíonn aç na feallairib ins na sinagó-
çaiò agus ar na sráioib, i òtreó go òtaòarfaò na
daoine onóir oóib. Ço òeimin aòeirim lib, tá
3 a òtuarasdal fáçalta acu. Nuair a òéanfaí-se
òéirc, ámçac, ná bíoò a fíos aça' láim clé caò a
4 òeineann oó lám òeas. Ionus go mbeaò oó òéirc
fé çeilt, agus go òtaòarfaò t'Àçair, a cíonn fé çeilt,
oó çuarasdal òuit.
5 Agus nuair a òéanfaio sib úrnuiçte, ná bíoio mar na
feallairí çur maíç leo úrnuiçte òéanam 'n-a seasam
ins na sinagóçaiò agus aç cúinnib na sráioeana, i
òtreó go òfeiceaò daoine iaò. Ço òeimin aòeirim
6 lib, tá a òtuarasdal fáçalta acu. Ac nuair a
òéanfaí-se úrnuiçte, eiriç isteac aò' sheómra agus
oún an òorus, agus cuir oó çuiòe cun t'Àçar fé
çeilt, agus taòarfaio t'Àçair, a cíonn fé çeilt, oó
7 çuarasdal òuit. I nbúr nguiòe, ámçac, ná òeiniò
mórán cainte, mar a òeiniò na págánaig; óir is
8 oóig leo çur as méio a çainte oó h-éistfar leo. O'á
òríg sin ná bíoio-se mar iaò; óir is eól o'òur
n-Àçair an níò is çáò òaoio sar a nòeineann sib çuiòe
9 çuiç. Seo, o'á òríg sin, mar a òéanfaio sib çuiòe:

* Ver. 1. "Óúr òfíoraontaçt-sa," .i. na h-oibreacha fíoraon-
taçta a òeineann sib, .i. trossaò, úrnuiçte, òéirc; agus çan
iaò a òéanam le baois, ná cun daoíne shásam, ac iaò a òéanam
cun toile òé oó shásam.

¹ ÁR n-**Á**CAIR **ATÁ** AR neamh, **SO** naomhcar t'ainim. **SO** 10
 uataisib do rígeacht. **SO** ndeintear do toil ar an
 uatalamh mar a deintear ar neamh. ÁR n-**ARÁN** RÓ- 11
 substainteamail tabair dúinn iníu.* Agus mairc dúinn 12
 ár scionta, mar mairimib-ne do cáic a ciontuigeann
 i n-ár n-**AG**AIÖ. Agus ná leis sinn i scaitib; ac saor 13
 sinn ó olc.† Amen.

² ÓIR MÁ mairteann sib do daoine a scionta, mairib 14
 búr n-**Á**CAIR neamha daoib-se búr bpeacáí. Ac mura 15
 mairib sib-se a bpeacáí do daoine, ní mairib búr
 n-**Á**CAIR daoib-se búr bpeacáí.

AGUS NUAIR a beir sib as déanamh trosgaib ná bíob 16
 gruamha ar nós na bfeallairí; óir doirceib sib a
 sceannaic, i dtreo go samlócaib na daoine iad a beir
 as déanamh trosgaib. SO deimh adairim lib, tá a 17
 tuarasdal fágalta acu. Ac tusa, nuair a déanfaib 17
 trosgaib, cuir oile ar do ceann agus nís t'agaid,
 i dtreo ná feicib daoine tú beir as déanamh trosg- 18
 gaib, ac go bfeicib t'ácair tu, atá fé ceilt; agus
 tabarfaib t'ácair, a cionn fé ceilt, do tuarasdal
 duib.

NÁ cúmbaibib stór daoib fein ar an uatalamh so, 19
 mar a ndéinib na leómain agus an meirg é o'íu,
 agus mar a ndéinib na biteamhaib é tóic agus é gúib.
 Ac deinib stór do cúmbaib daoib fein ar neamh, an 20
 áit ná deinib na leómain é o'íu agus ná deinib
 biteamhaib é tóic ná é o'fuaic. ÓIR, an áit 'n-a 21
 bfuil do stór is ann atá do croib leis.

Isí do súil solus do cuirp. MÁ bíonn do súil glan 22
 beir do corp go léir go solusmar. Ac má bíonn do 23
 súil 3 go h-olc beir do corp go léir gan solus. Agus
 má's ionan agus doirceacht an solus atá ionat, cao
 é méir na doirceachta fein?

¹ lúc. xi. 2.

² Eccl. xxviii. 3, 4, 5; Marc. xi. 25.

³ .i. gan raibarc.

* Ver. 11. "Rósubstainteamail." —'Sé focal atá as lúcas
 naomha i n-ionaid an focail seo ná, "ÁR n-ARÁN laeamail."
 Tuigtear go scialluigeann sé arán na beata, an t-ARÁN a
 glacaimib i Sacramint Corp Críost.

† Ver. 13. "Ná leis sinn i scaitib", .i. ná leis do sna caicib
 buachtaint orainn.

- 24 NÍ FÉIDIR D'AOINNE RUO A DÉANAM AR DÁ MÁIGISTIR:
ÓIR BEIÐ FUAÇ AIGE DO MÁIGISTIR ACU AGUS GRÁÐ DO'N
MÁIGISTIR EILE; NÓ CUIRFIÐ SÉ SUAS LE DUINE ACU AGUS
BEIÐ DROC-MEAS AIGE AR AN NDUINE EILE. NÍ FÉIDIR
DAOIB DIA AGUS Mammon D'FRICÁLAM.*
- 25 D'Á BRÍÐ SIN DEIRIM LIÐ, NÁ BÍOÐ BUAIPT ORAIÐ I
DTAOB BÚR MBEAÇA, FÉACAINC CAO D'ÍOSFAIÐ SIÐ; NÁ
I DTAOB BÚR ZCUIRP; FÉACAINC CAO A CUIRFIÐ SIÐ UMAIB.
NÁC MÓ LE RÁÐ AN T-ANAM 'NÁ AN BIAÐ, AGUS AN CORP
- 26 'NÁ AN T-ÉADAC? FÉACAIÐ ÉANLAIÇE AN AEIR; NÍ
CUIRIB SIAÐ SÍOL NÁ NÍ BAINIB SIAÐ FÓZMAR, NÁ NÍ DEINIB
SIAÐ CNUASAC I SZIOBÓL; AGUS DEINEANN BÚR N-ACAIR
NEAMDA IAD DO ÇOTÚ. NÁC MÓ ZO MÓR LE RÁÐ
- 27 SIÐ-SE 'NÁ IAD SAN? CÉ'CU AZAIB-SE, AZ MACCTNAM DÓ
AIR, D'FÉADPAÐ AON BANLÁMA AMÁIN DO ÇUR LE N-A
- 28 AOIRDE? AGUS CAO ÇUIZE ZO MBÍONN BUAIREAM
I DTAOB ÉADAIÐ ORAIÐ? BREICHIÐ BLÁÇANA AN BÁIN,
CONUS MAR FÁSAIB SIAÐ; NÍ DEINIB SIAÐ SAOÇAR NÁ
- 29 SNÍOM. DEIRIM LIÐ, ÁMÇAC, NÁ RAIÐ SALOMÓN FÉIN I N-A
- 30 ZRADAM ZO LÉIR CLÚDAIÇE MAR ÇEANN ACU SAN. MÁ
ÇUIREANN DIA MAISE DE'N TSÓRO SAN AR FÉAR AN TAILIM,
ATÁ ANN INDIU, AGUS A CAIÇPAR SA TEINE AMÁIREAC, NÁC
MÓ ZO MÓR A DÉANFAIÐ SÉ DAOIB-SE, A LUÇT AN ÇREI-
- 31 DIM SÚARAIÐ? NÁ BÍOÐ AZ DÉANAM BUARÇA, D'Á
BRÍÐ SIN, 'ZÁ RÁÐ, CAO D'ÍOSFAIMÍÐ? NÁ, CAO D'ÓL-
- 32 FAIMÍÐ? NÁ, CAO A ÇLÚDÓCAIÐ SINN? ÓIR, SINIAÐ
NA NEIÇE ZO MBÍO NA ZEINTE 'ZÁ LORZ. ÓIR TÁ 'FÍOS
AZ BÚR N-ACAIR ZO BFUL ZÁÐ AZAIB LEIS NA NEIÇIB SIN
- 33 ZO LÉIR. LOIRZIÐ AR DTÚIS, D'Á BRÍÐ SIN, RÍGEACCT DÉ
AGUS A FÍORAONTACCT, AGUS TABARPAR DAOIB, LEIS, NA
- 34 NEIÇE SIN ZO LÉIR. NÁ BÍOÐ BUAIREAM ORAIÐ, DÁ BRÍÐ
SIN, I DTAOB AN LAE AMÁIRIÐ; TÁ A BUAIREAM FÉIN
I ZCÓIR AN LAE AMÁIRIÐ. NÍ BEAZ DO ZAC LÁ A ÇUIO
UILC FÉIN.

* Ver. 24. Mammon, .i. saibbreas saozalça.

CAIBIÐIOL VII.

AN TRÍMADH CUIÐ DE'N TSEANMÓIN AR AN GCNOC.

NÁ BEIRIÐ BREIÐ, ¹ IONUS NA BÉARFAÍ BREIÐ ORAIÐ. 1
MAR IS DO RÉIR NA BREIÐE A ĆABĀRFAIÐ SIÐ A ĆABĀRFAIR 2
BREIÐ ORAIÐ; AGUS AN TÓMAS LE N-A DÓTÓMAISFIÐ SÍÐ, IS
LEIS A TÓMASFAIR CÚĜAIÐ. CADH CUIGE DUIT AN DÚRA- 3
DÁN D'FEISĜINT I SÚIL DO BĀRĀR, AGUS NÁ FEICEANN
TU AN TSAIL ATÁ AD' SÚIL FÉIN? NÓ CADH CUIGE DUIT 4
A RÁÐ LE'D BĀRĀR: LEIĜ DOM AN DÚRADÁN A BAINC AS
DO SÚIL; AGUS SIN SAIL AD' SÚIL FÉIN? A ĆLUANAIRE, 5
BAIN AN TSAIL AS DO SÚIL FÉIN AR DÚIS, AGUS ANSAN
ĆIFIR CONUS AN DÚRADÁN A BAINC A' SÚIL DO BĀRĀR.

NÁ TUGAIÐ AN NÍÐ NAOMĀA DOS NA MADRAÍÐ²; AGUS 6
NA CAIÐIÐ BŪR BPĒARLÁI ĆUN NA MUC, LE H-EAĜLA ĜO
NGEÓÐAIDÍS DO ĆOSAIÐ IONCA, AGUS ANSAN ĜO N-IOM-
PÓCAIDÍS ORAIÐ AGUS ĜO STRACFAIDÍS SIÐ.

IARRAIÐ, AGUS ĆABĀRFAIR DAIÐ; LOIRĜIÐ, AGUS 7
ĜEÓÐAIÐ SIÐ; BUAILIÐ, AGUS OĜALÓFAIR DAIÐ. ÓIR ĜAC 8
AOINNE A IARRANN TUGTAR DÓ; AGUS ĜAC AOAINE A LOIR-
ĜEANN ĜEIBĒANN SÉ, AGUS ĜAC AOAINE A BUAILĒANN OĜAL-
TAR DÓ. NÓ ³ CÉ H-É AN DUINE AĜAIÐ-SE ĜO N-IARRFAIÐ 9
A MĀC ARÁN AIR AGUS ĜUR CLOĆ A ĆABĀRFAIÐ SÉ DÓ?
NÓ MÁ IARRANN SÉ IASĜ AIR A' DĀBĀRFAIÐ SÉ AĆAIR NIME 10
DÓ? IIMÁ'S EÓL, D'Á BĀRĜ SIN, DAIÐ-SE ATÁ ĜO H-OLC, 11
CONUS NEIĆE FÓĜANTA ĆABĀIRT D'BŪR ĜCLAINN, NÁĆ
DÓIĆIĜE ĜO MÓR ĜO DĀBĀRFAIÐ BŪR N-AĆAIR ATÁ INS NA
FLAĆAIS NEIĆE FÓĜANTA DAIÐ-SE AĆ IAD D'IARRAIÐ AIR?

⁴ ĜAC NÍÐ, D'Á BĀRĜ SIN, BA MĀIĆ LIÐ A DĒANFAÐ 12
DAOINE DAIÐ-SE DEINIÐ-SE DÓIÐ-SIN. SINÉ AĜAIÐ AN
DĀRĜ AGUS NA FÁIÐE.

TĒIĜIÐ ISTEAC AN DORUS CUMANG, ÓIR IS FAIRSING 13
AN DORUS AGUS IS LEAĆAN AN BÓĆAR A ŠEÓLANN ĆUN DÍĆE,

¹ LÚC. VI. 37; RÓM. II. 1.

² .I. DO SNA DROC-DAOINIÐ A ĆABĀRFAÐ MASLA DO'N NÍÐ
NAOMĀA.

³ LÚC. XI. 11.

⁴ TOBIAS IV. 16; LÚC. VI. 31.

14 ΑΓΥΣ ΤΑ Α ΛΑΝ Α ΛΕΑΝΑΝ Ε. ΙΣ ΑΝΑ-ΨΥΜΑΝΣ ΑΝ ΨΟΥΣ
ΑΓΥΣ ΙΣ ΑΝΑ-ΨΑΟΛ ΑΝ ΒΟΨΑΡ Α ΨΕΟΛΑΝ ΨΥΝ ΝΑ ΒΕΑΨΑ,
ΑΓΥΣ ΝΙ ΜΟΡ Α ΨΕΙΒΕΑΝΝ ΕΟΛΥΣ ΑΙΡ.

15 ΣΕΑΨΑΝΑΙΨ ΝΑ ΨΑΙΨΕ ΨΑΛΛΑ, Α ΨΑΨΑΝΝ ΨΥΨΑΙΨ Ι ΨΨΛΥΨ
ΝΑ ΨΨΑΟΡΑΨ ΑΓΥΣ ΨΥΡ ΨΑΟΛΨΟΙΝ ΨΡΑΟΨΑΨΑ ΛΑΙΨΤΙΨ ΙΑΨ.
16 Ο Ν-Α ΨΤΟΡΨΑΙΨ ΙΨΕΑΨ Ψ'ΑΙΨΝΕΟΨΑΙΨ ΣΙΨ ΙΑΨ. ΑΝ
ΜΒΑΙΝΤΕΑΡ ΨΑΟΡΑ ΨΙΝΕΑΨΝΝΑ ΨΕ ΨΡΙΨΕΑΨ ΝΟ ΨΙΨΙ Ψ'
17 ΨΕΟΨΑΨΑΝΑΙΨ? ΜΑΡ ΣΙΝ ΨΥΨΑΝΝ ΨΑΨ ΨΡΑΝΝ ΨΟΨΑΝΤΑ
ΤΟΡΑΨ ΨΟΨΑΝΤΑ ΥΑΙΨ, ΑΓΥΣ ΨΥΨΑΝΝ ΑΝ ΨΡΟΨ-ΨΡΑΝΝ ΨΡΟΨ-
18 ΨΟΡΑΨ ΥΑΙΨ. ΝΙ ΨΕΙΨΙΡ ΨΟ'Ν ΨΡΑΝΝ ΨΟΨΑΝΤΑ ΨΡΟΨ-
ΨΟΡΑΨ ΨΑΨΑΙΡΤ ΝΑ ΨΟ'Ν ΨΡΟΨ-ΨΡΑΝΝ ΤΟΡΑΨ ΨΟΨΑΝΤΑ
19 ΨΑΨΑΙΡΤ. ΨΑΨ ΨΡΑΝΝ ΝΑ ΨΥΨΑΝΝ ΤΟΡΑΨ ΨΟΨΑΝΤΑ, ΨΕΑΡΡ-
20 ΨΑΡ Ε ΑΓΥΣ ΨΥΡΨΑΡ ΣΑ ΤΕΙΝΕ Ε. Ψ'Α ΨΡΙΨ ΣΙΝ, ΑΣ Α
ΨΤΟΡΨΑΙΨ ΙΨΕΑΨ Ψ' ΑΙΨΝΕΟΨΑΙΨ ΣΙΨ ΙΑΨ.

21 ΝΙ Η-Ε ΨΑΨ ΑΟΙΝΝΕ ΑΨΕΙΡ ΛΙΟΜ-ΣΑ, Α ΨΙΨΕΑΡΝΑ, Α
ΨΙΨΕΑΡΝΑ, ΨΟ ΡΑΨΑΙΨ ΙΨΤΕΑΨ Ι ΡΙΨΕΑΨΤ ΝΑ ΨΨΛΑΨΑΣ; ΑΨ
ΑΝ Τ-Ε Α ΨΕΑΝΨΑΙΨ ΤΟΙΛ Μ'ΑΨΑΡ ΑΨΑ ΙΝΣ ΝΑ ΨΛΑΨΑΙΣ,
22 ΣΙΝΕ Α ΡΑΨΑΙΨ ΙΨΤΕΑΨ Ι ΡΙΨΕΑΨΤ ΝΑ ΨΨΛΑΨΑΣ. ΨΕΑΡ-
ΨΑΙΨ Α ΛΑΝ ΨΑΟΙΝΕ ΛΙΟΜ-ΣΑ ΑΝ ΛΑ ΣΑΝ; Α ΨΙΨΕΑΡΝΑ, Α
ΨΙΨΕΑΡΝΑ, ΝΑΨ ΑΨ' ΑΙΝΙΜ-ΣΕ Α ΨΕΙΝΕΑΜΑΙΡ ΤΑΡΨΑΙΡ-
ΕΑΨΤ, ΑΓΥΣ ΝΑΨ ΑΨ' ΑΙΝΙΜ-ΣΕ Α ΨΕΙΝΕΑΜΑΙΡ ΝΑ ΨΕΑΨ-
ΑΙΝ ΨΟ ΨΥΡ ΑΜΑΨ, ΑΓΥΣ ΝΑΨ ΑΨ' ΑΙΝΙΜ-ΣΕ ΨΕΙΝΕΑΜΑΙΡ
23 ΜΟΡΑΝ ΜΙΡΨΥΙΛΤΙ? ΑΓΥΣ ΑΝΣΑΝ ΑΨΜΟΨΑΙΨ ΜΕ ΨΟΙΨ:
ΝΙΟΡ ΨΥΙΡΕΑΣ-ΣΑ ΑΙΨΝΕ ΡΙΑΨ ΟΡΑΙΨ; ¹ ΙΜΨΙΨΙΨ ΥΑΙΜ, Α
ΛΥΨΤ ΑΝ ΥΙΛΨ Α ΨΕΑΝΑΨ.

24 ² ΨΑΨ ΨΥΙΝΕ, Ψ'Α ΨΡΙΨ ΣΙΝ, Α ΨΟΙΨΕΑΝΝ ΑΝ ΨΑΙΝΤ
ΣΕΟ ΑΨΕΙΡΙΜ-ΣΕ ΑΓΥΣ ΨΟ ΨΕΙΝΕΑΝΝ ΒΕΑΡΤ Ψ'Α ΡΕΙΡ, ΣΑΨ-
ΛΟΨΑΡ Ε ΛΕ ΨΥΙΝΕ ΨΙΑΛΛΜΑΡ Α ΨΕΙΝ Α ΨΙΨ ΑΡ ΑΝ ΨΨΑΡΑΙΨ.
25 ΑΓΥΣ ΨΟ ΨΥΙΤ ΑΝ ΨΕΑΡΨΑΙΝΝ, ΑΓΥΣ ΨΟ ΨΑΙΝΙΨ ΝΑ Η-ΑΙΨΝΙ,
ΑΓΥΣ Ψ'ΕΙΡΙΨ ΑΝ ΨΑΟΨ, ΑΓΥΣ ΨΟ ΨΛΥΑΙΨΕΑΨΑΡ Ι ΨΨΟΙΝΝΙΨ
ΑΝ ΤΙΨΕ ΣΙΝ; ΑΓΥΣ ΝΙΟΡ ΨΥΙΤ ΣΕ; ΜΑΡ ΒΙ ΣΕ 'Ν-Α ΨΕΑΨΑΨ
26 ΑΡ ΑΝ ΨΨΑΡΑΙΨ. ΑΓΥΣ ΨΑΨ ΨΥΙΝΕ Α ΨΟΙΨΕΑΝΝ ΝΑ ΨΟΨΑΙΛ
ΣΕΟ ΥΑΙΜ-ΣΕ ΑΓΥΣ ΝΑ ΨΕΙΝΕΑΝΝ ΒΕΑΡΤ Ψ'Α ΡΕΙΡ, ΒΕΙΨ ΣΕ
27 ΑΡ ΝΟΨ ΑΝ ΑΜΑΨΑΙΝ Α ΨΕΙΝ Α ΨΙΨ ΑΡ ΑΝ ΝΨΑΙΝΙΜ; ΑΓΥΣ
ΨΟ ΨΥΙΤ ΑΝ ΨΕΑΡΨΑΙΝΝ, ΑΓΥΣ ΨΟ ΨΑΙΝΙΨ ΝΑ Η-ΑΙΨΝΙ, ΑΓΥΣ
Ψ'ΕΙΡΙΨ ΑΝ ΨΑΟΨ, ΑΓΥΣ ΨΛΥΑΙΨΕΑΨΑΡ Ι ΨΨΟΙΝΝΙΨ ΑΝ ΤΙΨΕ
ΣΙΝ, ΑΓΥΣ ΨΟ ΨΥΙΤ ΣΕ; ΑΓΥΣ ΒΑ ΨΥΒΑΙΨΤΕΑΨ Ε Α ΨΥΙΤΙΜ.

¹ ΣΑΛΜ vi. 9; ΛΥΨ. xiii. 27.

² ΛΥΨ. vi. 48.

AGUS DO ÉARLA NUAIR A BÍ AN CÁINT SIN CRÍOCHUIGHE AG 28
ÍOSA SO RABÓ NA DAOINE AG DÉANAMH IONGNA D'Á TEA-
GAS. ÓIR DO DHEIN SÉ AN TEAGAS MAR A D'ÉANFAID 29
DUINE SO RABÓ CÓMÁC AIGE, MURAR B'IONAN AGUS NA
SGRÍBNEÓIRÍ AGUS NA FAIRISÍNÍ.

CAIBIDÍOL VIII.

AN LOBAR D'Á GLANAID AG CRÍOST; SEIRBÍSEAC AN TAOISIÚ CÉAD, 7
MÁCHAIR CÉILE PÉADAIR, 7 A LÁN EILE AIGE 'Á LEIGEAS. AN STOIRM
AR AN BFAIRISE Á CIÚNÚ AIGE. NA DEAMAIN DÁ SCUR AMAIC AS AN
MBEIRT A BÍ SEALBUIGHE ACU, 7 CEAD UAIÓ DOS NA DEAMNAID
DUL ISTEAIC INS NA MUCAID.

ANSAN NUAIR A ÉAINIS SÉ ANUAS Ó'N SCNOC DO LEAN 1
SLUAIGHE MÓRA É. AGUS FÉAC, ÉAINIS LOBAR, AGUS DO 2
SLÉACÉ SÉ DÓ AGUS DUBAIRT SÉ: A ÉIGEARN, TÁ AR DO
CUMAS MÉ GLANAID MÁ'S ÁIL LEAT. AGUS DO SÍN ÍOSA 3
A LÁM AGUS CUIR SÉ AIR Í, AGUS DUBAIRT SÉ: IS ÁIL LIOM
É: GLANTAR É. AGUS DO GLANAID LAITREAC É Ó N-A
LOBRA. AGUS DUBAIRT ÍOSA LEIS: FÉAC, NÁ H-INNIS 4
D'AOINNE É; AC IMCÍG AGUS ¹ TAISBEÁIN TU FÉIN DO'N
TSGART, AGUS TABAIR AN OFRÁIL A D'ÓRDUIG MAOÍS,
MAR FIAIDNAISE DÓIB-SIN.

ANSAN NUAIR A BÍ SÉ TAR ÉIS DUL ISTEAIC I SCAPAR- 5
NAUM ÉAINIS CUIGE TAOISEAC CÉAD, 'GÁ GURDE, AGUS 6
DUBAIRT SÉ: A ÉIGEARN, TÁ MO BUACAILL SA BAILE 'N-A
LUIGE SAN LÚC A GÉAG, AGUS TÁ PIANCA MÓRA AIR. AGUS 7
DUBAIRT ÍOSA LEIS: TIOCFAD-SA AGUS LEIGISFEAD É. AGUS 8
DUBAIRT AN TAOISEAC CÉAD: A ÉIGEARN, NÍ FIÚ MISE
SO DTIOCFÁ FÉ M' DÍON; AC ABÁIR AN FOCAL AMÁIN AGUS
BEID MO BUACAILL SLÁN. MAR IS DUINE MISE ATÁ 9
FÉ SMAICÉ, AGUS TÁ SAIGDIÚIRÍ FÚM; AGUS DEIRIM LEIS AN
BFEAR SO, IMCÍG, AGUS IMCIGEANN SÉ; AGUS LE FEAR EILE,
TAR, AGUS TAGANN SÉ, AGUS LE M' SEIRBÍSEAC, DHEIN SO;
AGUS DEINEANN SÉ É. AGUS NUAIR AIRIS ÍOSA SAN DO DHEIN 10
SÉ IONGNA D'É; AGUS DUBAIRT SE LEIS AN MUINCIR A BÍ
'GÁ LEANMAINT: SO DEIMIN ADEIRIM LIB, NÍ BFUARAS A
LEICÉID SIN DE CREIDEMH I N-ISRAÉL. AGUS DEIRIM 11

¹.i. cun na teistimeireacta d'fágail. leuit. xiv. 2.

- liò zo òτιοcφαῖò a lán òaoine ó'n nòòman toir agus
 ó'n nòòman tiar, agus zo luiǵfiò siaò i òφοcαιρ
 12 ábrahaim agus isaac agus iácóib, agus caiḗfar clann
 na ríǵeaḗta amac sa òorḗad̃as aḗá amuiǵ, mar a
 13 mbeìò zol agus òíosǵán fiacal. agus òuòairt íosa
 leis an òtaoiseac céad: Imḗiǵ ort, agus fé mar a
 ḗreiois òeintear òuit. agus ḗáiniǵ a sláinte òo'n
 òuaḗaill an uair sin.
 14 agus nuair a ḗáiniǵ íosa isteac i òtiǵ p̃eavair
 ḗonaic sé máḗair a céile 'n-a luiǵe agus éaǵcruas
 15 uirḗi; agus òo ruǵ sé ar láim̃ uirḗi, agus ò'imḗiǵ an
 t-éaǵcruas òi, agus ò'eiriǵ sí, agus òein sí frioḗálam̃
 orḗa.
 16 Ansan, nuair a ḗáiniǵ an tráḗnóna, ḗuǵaṽar aǵ
 triall air a lán òaoine zo raib̃ òeam̃ain ionta; agus
 bí sé aǵ òíbirt na òeam̃an le n-a f̃ocal, agus aǵ
 17 leiǵeas na òaoine a bí as a sláinte; lonus zo òfíor-
 faí an ḗaint a òuòairt isaías f̃aíò, mar a òuòairt
 sé: ¹ Òo ḡlac sé c̃uige f̃éin ár n-easláintí agus
 ò'f̃uiling sé ár nǵalara.
 18 agus nuair a ḗonaic íosa na sluaiǵte móra 'n-a
 19 ḗímpal, ò'ór̃uuiǵ sé òul ḗar uisge. agus ḗáiniǵ fear
 sǵríbinne c̃uige agus òuòairt sé leis: A m̃áiǵistir,
 20 leanf̃aṽ c̃ú pé aic 'n-a nǵeóòair. agus òeir íosa
 leis: Táiò pluaiseana aǵ na sionaḗaib̃ agus neaṽaḗa
 aǵ éanlaic̃iò an aéir, agus ní'l aǵ mac an òuine aic̃
 21 ar a leiǵfeaṽó sé a ḗeann. òuòairt òeisǵiobul eile
 leis, a ḗiǵearna, leiǵ òom òul ar òḗúis agus m'aḗair
 22 ò'aòlacaṽó. òuòairt íosa leis, ámḗac: lean mise,
 agus leiǵ òos na mair̃ò a mair̃ò ò'aòlacaṽó.
 23 agus nuair a c̃uaib̃ó sé ar òórb̃ na luinge bige, òo
 24 lean a òeisǵiobuil é. agus f̃eac̃, ò'eiriǵ suaḗaṽó
 mór sa òfaraige, i òtreó zo raib̃ an long ò'á múcaṽó
 25 leis na tonnaib̃. ac̃ bí seisean 'n-a c̃òḗla. agus
 ḗáiniǵ a òeisǵiobuil c̃uige agus òúisiǵeaṽar é. a
 ḗiǵearna, ar siaò, saor sinn; tá an bás aǵainn.
 26 agus òuòairt íosa leo: Caṽ is eaǵal òaioib̃, a òaoine
 ǵan puinn creioim̃? Ansan ò'eiriǵ sé agus òuò-
 airt sé leis an nǵaioic̃ agus leis an òfaraige fan-

¹ isaías liii. 4; 1 p̃eaṽ. ii. 24.

maint socair, agus éáinig ciúnas mór. De sin do 27
 glac iongnadh na daoine agus duibradar: Cad é mar
 duine é seo go bfuil saoth agus faraise úmál dó?

Agus nuair a cuadar treasna an uisge, isteach i 28
 dtír na ¹ nSerasénach, do buail uime beirt go raib
 deamain ionta, agus iad as teacht amach as na h-uag-
 naið agus iad ana-millteach, i dtreo nár b'féidir
 daoine gabáil an tslí sin acu. Agus féach, do 29
 liúghadar agus duibradar: Cad é sin dúinne tusa, a
 Íosa, a mic Dé? Ar éáinis anso roimh an aimsir cun
 pionóis a cur orainn? Bí créad mór muc ar fosaid- 30
 each i ngar dóib. Agus d'iarr na deamain acainge 31
 air: Má cuireann tú as so sinn, ar siad, cuir ins na
 mucaib sinn. Agus duibairt sé leo: Imtighib. Agus 32
 d'imtighadar isteach ins na mucaib, agus féach, do rit
 an créad muc ar buile le fánaið isteach sa bfaraise,
 agus do bádaib iad. Agus do rit na h-aodairí; agus 33
 éánadar isteach sa cáthair, agus d'innseadar sa chéad
 agus i dtaoib na beirte go raib na deamain ionta.
 Agus féach, do gluais muintir na catharach go léir 34
 amach i scoinnib Íosa; agus nuair a conacadar é
 d'iarradar air imtíeacht as a dtír.

CAIBIDIL IX.

Duine gan lúch a ghéas dá leigeas as Críost. Maitiú d'á
 glaothach cuige. An galar folá dá leigeas. Ingean laíruis á
 tógaint ón mbás aige. Raodarc á daibairt aige do beirt dall.
 Agus duine balb, go raib deamain ann, d'á leigeas aige.

Agus cuaid sé ar bórd na luinge bige, agus éáinig 1
 sé ear uisge isteach 'n-a cáthair féin. Agus féach, do 2
 tughadar as triall air, sinnte ar docht, fear a bí gan
 lúch. Agus nuair a conaic Íosa an creideamh a bí acu 3
 duibairt sé leis an bfeair gan lúch: Glac misneach, a
 mic, táib do peacaí mairte duit. Agus féach, duib-
 airt cuib des na sgríbhneoirí, 'n-a n-aighe féin:
 Tá diamaslaib as an bfeair so d'á déanam. Agus ó 4
 conaic Íosa na smuinte a bí acu, duibairt sé: Cad

¹ Nó, na nSadarénach

5 cúige d'aoib na droc-smúinte beic i núbúr scroibéib
 6 a d'aoib? Cé 'cu is usa a ráð, tá do peacaí mairte
 7 do mbeaib fíos a d'aoib go bfuil a d'aoib an duine cóm-
 8 aict ar an dtalamh so cun peacaí a mairteam (duibairt
 9 sé leis an bfeair a bí gan lú) eirig-se, agus tóg suas
 10 do leabair, agus imcig cun do tige féin. Agus
 11 d'eirig sé, agus d'imcig sé cun a tige féin. Agus
 12 táinig eagra ar an sluagh nuair a conacadar an nít
 13 sin, agus do molar d'aoib a tús a leicéir sin de cóm-
 14 aict do d'aoib.

- 9 ¹ Agus nuair a d'imcig Íosa ó'n áit sin conaic sé
 10 duine dár b'ainm Maíú 'n-a suib i n-áit an cús-
 11 tuim, agus duibairt sé leis: lean mise. Agus d'eirig
 12 sé agus do lean sé é.
 13 Agus do t'árla, agus é a d'aoib cun bí do sa tús, go
 14 táinig a lán puiblicánaic agus a lán peacaic agus
 15 gur suibeadar i bfoicir Íosa agus a d'oisuib.
 16 Nuair a conaic na fairisínig an nít sin duibairt le
 17 na d'oisuib: Cad cúige go n-icéann úr máigistir
 18 bia i bfoicir na puiblicánaic agus na bpeacaic? Ac
 19 d'eirig Íosa an focal, agus duibairt sé: Ní h-a
 20 daoine slána atá gan le liaic ac a d'aoib breicte.
 21 Imcig agus foglumuiig a b'icig síú: ² Trócaire is
 22 toil liom, agus ní h-íobairt. Óir ní cun na bfoicir
 23 do g'laoid a t'ánaic, ac cun na bpeacaic do g'laoid.
 24 Ansan do t'áinig d'oisuib le h-eóin a d'aoib air,
 25 agus duibairt: Cad cúige go ndéinim-ne agus na
 26 fairisínig t'osgaib go minic agus ná déin do d'ois-
 27 uib-se t'osgaib? Agus duibairt Íosa leo: An
 28 féidir do clainn an Céile beic duairc an fáir atá
 29 an Céile 'n-a bfoicir? Ac t'ocfaib an t-am i n-a
 30 t'osgar uair an Céile, agus ansan déanfaib síú
 31 t'osgaib.* Ní cuireann daoine preabán d'éadac nua

¹ Marc. ii. 14; Lúc. v. 27. ² Ósee vi. 6.

* Ver. 15. "An féidir do clainn an Céile." —Nós cainte eadrac é sin, agus cialluigeann sé "cáirde an Céile," nó "luic aicne an Céile."

AR sheana-bálcais éadaiḡ; óir baineann sé a lán féin
as an mbálcais éadaiḡ, agus bíonn an stracaḡ níosa
measa. Ná ní curtar fíon nua i sean'-árcaib leadair; nó 17
má deintear bristeat na h-árcaí agus doirtear an
fíon, agus imḡiḡ na h-árcaí san tairbe. Ac curtar
an fíon nua i n-árcaib nua agus coimeáḡtar iad
araon.

An fáid a bí sé as ráḡ na cainte sin leó, féac táinig 18
priúnsa áirigḡe cuige, agus do sléacḡ sé ḡó, agus
dubairt sé: A ḡearna, do fuair m'inḡean bás
anois; ac tar agus cuir do lám uirḡi, agus beir sí beó.
Agus d'eirig íosa agus do lean sé é, mar aon le n-a 19
deisgiobulaib.

Agus féac, táinig lastiar dé bean a bí as tabairt a 20
cod' fola ar feaḡ ḡá bliain déas, agus cuir sí a lám
ar fábra a brait. Mar, dubairt sí 'n-a h-aighe féin, 21
mura ndéinead ac baint le n-a brat beir mé slán.
D'iompuiḡ íosa, ámḡac, agus conaic sé í, agus dub- 22
airt sé: ḡlac misneac, a 'ḡnín ó; do slánuiḡ do
creideamḡ tu. Agus bí an bean leigiste ó'n uair
sin amac.

Agus nuair a táinig íosa cun tiḡe an priúnsa, agus 23
nuair a conaic sé na ceóltóirí agus ¹ an tsluaḡ as
déanamḡ foḡraim, dubairt sé leó: Druioḡ siar; 24
ní marḡ atá an cailín, ac 'n-a codlaḡ. Agus bíodar
as fonaḡaid uime. Agus nuair a cuiread na daoine 25
amac, do cuaid sé isteaḡ, agus do rug sé ar lám
uirḡi. Agus d'eirig an cailín. Agus do leac an 26
sgéal san ar fuir na tíre sin go léir.

Agus nuair a bí íosa as imḡeaḡ as an áit sin do 27
lean beirt dail é agus iad as liúirig, agus deiridís,
Dein trócaire orainne a ² mic dáiḡ. Agus nuair a 28
táinig sé cun an tiḡe táinig na dail cuige. Agus
dubairt íosa leó: An ḡcreideann sib ḡur féir dom an
níḡ seo a déanamḡ daoib? Dubradar leis:
Creidimid, a ḡearna. Ansan do cuir sé a lám ar 29
a súilḡ, agus dubairt sé: Deintear lib do réir

¹ b'é sin nós na tíre sin.

² .i. ainim na n-lúdaḡ ar an slánuiḡteóir a bí le teacḡ.

30 βῦρ ἡσκειοῖμ. Ἀγὺς ὁ ἡ-οσγалаὸ Ἀ σῦλε, Ἀγὺς
 31 τὺς ἰόσα πολάραμ ὁοίῃ: Τὺγαῖῃ αἰρε, Ἀρ σεῖσαν, νά
 32 βεῖῃ Ἀ φίος σὰν Ἀς ἀοῖνε. Ἀὲ νῦαῖρ Ἀ ἑῡᾶῃ-σὰν
 33 ἀμαὲ, ὁ λεᾶῃᾶῃ Ἀ ἐλῦ Ἀρ φῦῃ ἡ τῖρε σῖν ἡο λέῖρ.
 34 Ἀγὺς τὰρ εἰς οὐλ ἀμαὲ ὁοίῃ, ὁ τὺγαὸ ἑῡῖε οὐνε
 35 Ἀ βῖ βαλῃ, Ἀγὺς βῖ ὁεᾶῃᾶν ἀνν. Ἀγὺς νῦαῖρ Ἀ κυῖρεᾶῃ
 36 ἀμαὲ ἀν ὁεᾶῃᾶν ὁ λαῃᾶῖρ ἀν οὐνε βαλῃ; Ἀγὺς βῖ
 37 ἰονῖᾶ Ἀρ ἡ ὁαοῖνε, Ἀγὺς ὁεῖρῖῃ: ἡί φεαῃῃᾶς Ἀ
 38 λεῖῃῃῃ σῖν ρῖᾶῃ ἡ ἡ-ἰσραῖλ. Ἀὲ ὁεῖρεᾶῃ ἡ φᾶῖρ-
 39 σῖνῖῃ: ἰς λε κοῃᾶῃτ ρῖ ἡ ἡὁεᾶῃᾶν Ἀ κυῖρεᾶῃν σῑ ἀμαὲ
 40 ἡ ὁεᾶῃᾶν.

35 Ἀγὺς ὁ ἡῡᾶῖς ἰόσα μὀρ-ῃῃᾶῃ, ἡς ἡ καῃῃᾶῃῃ
 36 Ἀγὺς ἡς ἡ βαῖῃῃ, Ἀς τεᾶῃᾶῃ ἡς ἡ σῖᾶῃῃῃῃῃῃ,
 37 Ἀγὺς Ἀς ῃᾶῃῃῃῃῃῃῃῃῃῃ ὁῖῃῃῃ ἡ ρῖῃῃῃῃῃῃ, Ἀγὺς
 38 Ἀς λεῖῃῃῃ ἡᾶῃ ἡῡᾶῖρ Ἀγὺς ἡᾶῃ ὁεῖῃῃῃῃῃῃῃ. Ἀγὺς
 39 ῃῃᾶῃ σῑ ἡ σῡᾶῖῃῃ ὁαοῖνε Ἀγὺς ῃᾶῖῃῃ τῃῡᾶῃ Ἀῖῃε
 40 ὁοίῃ, ἡᾶρ ἡο ρᾶῃᾶῃῃ ἡο ῃῖ-ᾶῃῃᾶῃῃ, καῖῃῃῃ ἡᾶρ
 41 ὁεᾶῃ καοῖρε ἡᾶν ἀοῃᾶῖρε. Ἀῃᾶᾶν οὐῃᾶῖῃτ σῑ λε ἡ-Ἀ
 42 ὁεῖςῃῃῃῃῃῃῃῃ: τᾶ ἀν φῃῃῃᾶρ μὀρ Ἀὲ τᾶ ἀν λῡῃτ οῖᾶῃ
 43 σῡᾶῃῃ. ἰᾶῃᾶῃῃ, ὁᾶ ὁῖῃῃ σῖν, Ἀρ ἀν ὁῃῃῃᾶῃᾶ ἡῡῃ
 44 λεῖς ἀν φῃῃῃᾶρ, λῡῃτ οῖᾶῃ ὁο ῃῃῃ Ἀς βαῖῃτ ἀν φῃῃῃ-
 45 ῃᾶῖρ ὁο.

CAIBIBIOL X.

Ἀν ὁᾶ Ἀσβολ ὁεᾶῃ ὁᾶ ἡῃῃ ἀμαὲ Ἀς ῃῖῃῃῃ Ἀγὺς κοῃᾶῃτ
 Ἀῃῃ ῃῃᾶ ῃῖῃῃῃῃῃῃ ὁεᾶῃᾶῃ. Τεᾶῃᾶῃ Ἀῖῃε ᾶ ῃᾶῃᾶῃῃ ὁοῖῃ.

1 Ἀγὺς ὁ ἡῡᾶῃῃ σῑ ἑῡῖε Ἀ ὁᾶῃᾶῃ ὁεῖςῃῃῃῃῃ, Ἀγὺς
 2 τὺς σῑ ὁοῖῃ κοῃᾶῃτ Ἀρ ἡ ἡ-ᾶῃῃῃῃῃῃῃ, ῃῃᾶ ἰᾶῃ ὁο ῃῃῃ
 3 ἀμαὲ, Ἀγὺς ῃῃᾶ ἡᾶῃ ἡῡᾶῖρ Ἀγὺς ὁεῖῃῃῃῃῃῃῃ ὁο λεῖῃ-
 4 εᾶς. Ἀγὺς σῖῃᾶῃ Ἀῖῃῃῃᾶῃ Ἀῃ ὁᾶῃᾶῃ Ἀσποῖ:
 5 Σῖῃῃᾶ ἀν ῃῃᾶῃ οὐνε, Ἀγὺς ῃᾶῃᾶῃ Ἀ τῡῃῃᾶ Ἀῖῃ;
 6 Ἀγὺς Ἀῖῃῃᾶῃ Ἀ ὁῖῃᾶῖῃ. Σῑᾶῃῃ ἡᾶῃ ὁεῃῃῃ, Ἀγὺς
 7 Εῃῃᾶ Ἀ ὁῖῃᾶῖῃ, ῃῖῃῃ Ἀγὺς ῃᾶῃῃᾶῃ, τῃῃᾶῃ, Ἀγὺς
 8 ῃᾶῃῃῃ ἀν ῃῃῃῃῃᾶῃᾶῃ, Σῑᾶῃῃ ἡᾶῃ Ἀῖῃῃῃ, Ἀγὺς
 9 τᾶῃῃῃῃ, Σῖῃῃᾶ ὀ ῃᾶᾶᾶῃ, Ἀγὺς ἡῡᾶῃ¹ ἰσῃῃῃῃῃ,
 10 ἀν φῃᾶῃ Ἀ ὁῖῃῃ ῃ.

¹.i. ὀ ἡ-Ἀ ὁᾶῖῃ ὁῡῃᾶῖς.

CUIR ÍOSA UAIÒ AN DÁRÉAS SAN, AGUS CUS SÉ ÓRÚ DÓIB 5
MAR SEO: NÁ H-IMTÍGIB I SLÍG NA NGIOTE AGUS NA TÉIGIB
ISTEAC I SCACARACAIÒ NA SAMARITÁNA; AC TÉIGIB 6
¹ PÉ DÉIN NA SCORAAC DE CEIGLEAC ISRAÉIL ACÁ IMTÍGTE
AMÚ'. IMTÍGIB, AGUS DEINIÒ CRAOBSTAOILEAD, AGUS 7
ABRAIÒ, TÁ RÍGEACHT NA BFLACAS TAGAITE I N-ACMAIREACHT.
LEIGSIÒ DAOINE BREÓITE; TÓGAIÒ NA MAIRB Ó'N MBÁS; 8
GLANAIÒ NA LOBAIR; CUIRIÒ AMAC NA DEAMAIN. IS I
N-AISGE DO FUARAÐAIR; TUGAIÒ UAIÒ I N-AISGE.

NÁ BÍOÒ ÓR NÁ AIRGEAD NÁ SAIBREAS I DCAISGE AGAIÒ 9
I NBÚR SCRIOS. NÁ BÍOÒ MÁLA CUN LÓIN BÓCAIR AGAIÒ, 10
NÁ DÁ CASÓIG, NÁ BRÓGA, NÁ CLEIT; ÓIR IS FIÚ AN FEAR
OIBRE É COTÚ. AGUS PÉ CAÐAIR NÓ DÚN N-A RAÐAIÒ SIÒ 11
ISTEAC ANN, FIAFRAÍGIB CÉ IS CREIDEMNAC ANN, AGUS
FANAIÒ ANSAN SO DÍ SO MBEIÒ SIÒ AG IMTEACHT. AGUS 12
NUAIR A BEIÒ SIÒ AG DUL ISTEAC I DTIG, BEANNUIGIB DO'N
TIG SIN AGUS ABRAIÒ; SÍOCCÁIN DO'N TIG SEO. AGUS 13
MÁ'S FIÚ AN TIG SIN É, TIOCFIÒ BÚR SÍOCCÁIN AIR; MURA
FIÚ, ÁM, FILLFIÒ BÚR SÍOCCÁIN ORAIÒ FÉIN. AGUS PÉ 14
DUINE NÁ GLACFAIÒ SIÒ AGUS NÁ H-ÉISTFIÒ LE NBÚR
MBREICTIB, TÉIGIB AMAC AS AN DTIG SIN, NÓ AS AN SCAC-
AIR SIN, AGUS CAITIB AN CEÓ D'BÚR SCOSAIÒ ANN. SO 15
DEIMIN ADEIRIM LIB, IS SAOIRE A BEIÒ AN SGÉAL AG TÍR
SODOM NÓ AG TÍR ZOMORRA LÁ AN BREITEAMANTAIS 'NÁ
AG AN SCACAIR SIN.

FÉAC, TÁIM AG BÚR SCUR AMAC AR NÓS CAORAAC AMEASZ 16
FAOLCON. BÍOIB, DÁ BRÍG SIN, CÓM GLIC LEIS NA
H-AITREAACAIÒ NÍME AGUS CÓM SÍMPLÍOE LEIS NA COLÚ-
RAIB.* AC SEACNAIB SIÒ FÉIN AR NA DAOINE. ÓIR, 17
TABARFIÒ SIAO AR LÁIM SIÒ, INS NA CÓMAIRLÍB AGUS
SGIÚRSÁLFAIO SIAO SIÒ I N-A SINAGÓGAIÒ; AGUS BÉAR- 18
FAIO SIAO I LÁCAIR RÍGTE AGUS UACHTARÁN SIÒ MAR ZEALL
ORM-SA ² MAR FIAÐNAISE DÓIB-SIN AGUS DOS NA GEINTIB.
NUAIR A TABARFIÒ SIAO AR LÁIM SIÒ, ÁMĊAC, NÁ 19
BÍOIB AG MACHTNAM FÉACAINC CAO' DEARFAIÒ SIÒ, NÁ
CONUS; ÓIR TABARFAR DAOIB AN UAIR SIN AN NÍO A LAB-

¹ Gnóm. xiii. 46.

² .i. cun na fírinne taisbeáint dóib.

* Ver. 16. "Símplíoe," .i. macánta, soiléir, fírinneac, san feall.

20 ΑΡΦΑΙΘ ΣΙΘ. ΟΙΡ ΝΙ ΣΙΘ-SE ΘΟ ΛΑΘΡΑΝΝ ΑÇ ΣΠΙΟΡΑΙΘ
 21 ΘΥΡ Ν-ΑÇΑΡ Α ΛΑΘΡΑΝΝ ΙΟΝΑΙΘ. ΑΣΥΣ ΤΑΘΑΡΦΑΙΘ ΑΝ
 ΘΡΙÇÁΙΡ Α ΘΡΙÇÁΙΡ ΛΕ ÇΥΡ ÇΥΝ ΒÁΙΣ, ΑΣΥΣ ΑΝ Τ-ΑÇΑΙΡ Α
 ΜΑÇ; ΑΣΥΣ ΕΙΡΕÓÇΑΙΘ ΑΝ ÇΛΑΝΝ Ι ΣÇΟΙΝΝΙΘ Α Ν-ΑÇΑΡ ΑΣΥΣ
 22 Α ΜΑÇΑΡ ΑΣΥΣ ΒÁSÓÇΑΙΘ ΣΙΑΘ ΙΑΘ. ΑΣΥΣ ΒΕΙΘ ΦΥΑÇ
 ΑΣ ΣΑÇ ΘΥΙΝΕ ΘΑΟΙΘ-SE ΜΑΡ ΣΕΑΛΛ ΑΡ Μ'ΑΙΝΙΜ-SE; ΑÇ
 23 ΑΝ Τ-Ε ΣΕΑΣÓÇΑΙΘ ΑΜΑÇ ΣΟ ΘΕΙΡΕ ΙΣΕ Α ΣΛΑΝÓΦΑΡ. ΑÇ
 ΝΥΑΙΡ Α ΘΕΑΝΦΑΡ ΣΕΑΡ-ΛΕΑΝΜΑΙΝΤ ΟΡΑΙΘ ΣΑ ÇΑÇΑΙΡ ΣΙΝ,
 ΙΜÇΙΣΙΘ ΣΟ ÇΑÇΑΙΡ ΕΙΛΕ: ΣΟ ΘΕΙΜΙΝ ΑΘΕΙΡΙΜ ΛΙΘ, ΝΙ
 ΒΕΙΘ ÇΑÇΑΡΑÇΑ ΙΣΡΑΕΙΛ ΣΙÚΒΑΛΤΑ ΑΣΑΙΘ ΣΑΡ Α ΘΤΙΟÇΡΙΘ
 ΜΑÇ ΑΝ ΘΥΙΝΕ.

24 ΝÍ'Λ ΑΝ ΘΕΙΣΓΙΟΒΥΛ ΝÍΟΣ ΦΕΑΡΡ 'ΝΑ Α ΜΑΪΣΙΣΤΙΡ, ΑΣΥΣ
 25 ΝÍ'Λ ΑΝ ΣΕΙΡΒÍΣΕΑÇ ΝÍΟΣ ΦΕΑΡΡ ΝΑ Α ÇΙΣΕΑΡΝΑ. ΙΣ ΛΕÓΡ
 ΘΟ'Ν ΘΕΙΣΓΙΟΒΥΛ ΒΕΙÇ ΜΑΡ Α ΜΑΪΣΙΣΤΙΡ, ΑΣΥΣ ΘΟ'Ν ΤΣΕΙΡΘ-
 ÍΣΕΑÇ ΒΕΙÇ ΜΑΡ Α ÇΙΣΕΑΡΝΑ. ΜΑ ÇΥΣΑΘΑΡ ΒΕΕΛΣΕΒΥΘ
 ΑΡ ΦΕΑΡ ΑΝ ΤΙΣΕ, ΝΑÇ ΜÓ 'ΝΑ ΣΑΝ Α ÇΑΘΑΡΦΑΙΘ ΣΙΑΘ ΑΡ
 26 ΜΥΙΝΤΙΡ Α ÇΙΣΕ Ε΄? ΝΑ ΒÍΟΘ ΕΑΣΛΑ ΑΣΑΙΘ ΡÓΜΠΑ Θ'Α
 ΘΡΙΣΣΙΝ. ΟΙΡ ΝÍ'Λ ΑΟΝ ΡΥΘ ΦΕ ÇΛÚΙΘ ΝΑ ΝΟÇΤΦΑΡ, ΑΣΥΣ
 27 ΝÍ'Λ ΡΥΘ Ι ΘΦΟΛΑÇ ΝΑ Η-ΑΙÇΝΕÓΦΑΡ. ΑΝ ΡΥΘ ΑΘΕΙΡΙΜ
 ΛΙΘ ΣΑ ΘΟΙΡÇΕΑÇΤ ΑΒΡΑΙΘ ΣΑ ΤΣΟΛΥΣ Ε΄; ΑΣΥΣ ΑΝ ΡΥΘ Α
 Θ'ΑΙΡΙΣΕΑΝΝ ΣΙΘ [ΜΑΡ ÇÓΣΑΡ] ΣΑ ÇΛΥΑΙΣ ΘΕΙΝΙΘ Ε΄
 28 ÇΡΑΟΒΣΣΑΟΙΛΕΑΘ ΑΡ ΘΑΡΡΑÍΘ ΝΑ ΘΤΙΣÇΕ. ΑΣΥΣ ΝΑ
 ΒÍΟΘ ΕΑΣΛΑ ΑΣΑΙΘ ΡΟΙΜΙΣ ΑΝ ΜΥΙΝΤΙΡ Α ΜΑΡΒΥΙΣΕΑΝΝ ΑΝ
 ÇΟΡΠ, ΑΣΥΣ ΝΑÇ ΦΕΙΘΙΡ ΘÓΙΘ ΑΝ Τ-ΑΝΑΜ Α ΜΑΡΒÚ; ΑÇ
 ΒÍΟΘ ΕΑΣΛΑ ΑΣΑΙΘ ΡΟΙΜΙΣ ΑΝ Τ-Ε ΣΥΡ ΦΕΙΘΙΡ ΘÓ ΙΘΙΡ
 29 ΑΝΑΜ ΑΣΥΣ ÇΟΡΠ ΘΟ ÇΥΡ ΣΟ Η-ΙΦΡΕΑΝΝ. ΝΑ ΘÍΟΛΤΑΡ ΘΑ
 ΣΕΑΛΒÚΝ ΑΡ ΦΕÓΙΡΛΙΝΣ? ΑΣΥΣ ΝΙ ΦΕΙΘΙΡ ΘΟ ΣΕΑΛΒÚΝ ΑÇΥ
 30 ΤΥΙΤΙΜ ÇΥΝ ΤΑΙΛΙΜ ΣΑΝ ΘÚΡ Ν-ΑÇΑΙΡ. ΝÍ'Λ ΡΥΙΒΕ Θ'ΘÚΡ
 31 ΝΣΡΥΑΙΣ ΝΑ ΦΥΙΛ ÇÓΜΡΙΣÇΕ. ΝΑ ΒÍΟΘ ΕΑΣΛΑ ΟΡΑΙΘ, Θ'Α
 ΘΡΙΣΣΙΝ. ΙΣ ΜÓ ΛΕ ΡΑΘ ΣΙΘ-SE 'ΝΑ ΜÓΡΑΝ ΘΕΣ ΝΑ ΣΕΑΛ-
 32 ΒÚΝΑΙΘ. ΣΑÇ ΘΥΙΝΕ, Θ'Α ΘΡΙΣΣΙΝ, Α Θ'ΑΘΜÓÇΑΙΘ
 ΜΙΣΕ ΟΣ ÇÓΜΑΙΡ ΘΑΟΙΝΕ, ΑΘΜÓÇΑΘ-ΣΑ ΕΙΣΕΑΝ ΟΣ ÇÓΜΑΙΡ
 33 Μ'ΑÇΑΡ ΑΤΑ΄ ΙΝΣ ΝΑ ΦΛΑÇΑΙΣ. ΑÇ ΑΝ Τ-Ε Α ΣΕΑΝΦΑΙΘ
 ΜΙΣΕ ΟΣ ÇÓΜΑΙΡ ΘΑΟΙΝΕ, ΣΕΑΝΦΑΘ-ΣΑ ΕΙΣΕΑΝ ΟΣ ÇÓΜΑΙΡ
 Μ'ΑÇΑΡ ΑΤΑ΄ ΙΝΣ ΝΑ ΦΛΑÇΑΙΣ.

34 ΝΑ ΜΕΑΣΑΙΘ ΣΥΡ ÇΥΝ ΝΑ ΣÍΟÇÇΑΝΑ ÇΥΡ ΑΡ ΑΝ ΘΤΑΛΑΜ
 Α ÇÁΝΑΣ; ΝΙ ÇΥΝ ΝΑ ΣÍΟÇÇΑΝΑ ÇΥΡ ΑΝΝ Α ÇÁΝΑΣ, ΑÇ ÇΥΝ
 35 ΑΝ ÇΛΑΙΘΙΜ Α ÇΥΡ ΑΝΝ. ΟΙΡ ΘΟ ÇÁΝΑΣ ÇΥΝ ΑΝ ΘΥΙΝΕ
 ÇΥΡ Ι Ν-ΕΑΡΑΙΘ ΛΕ Ν-Α ΑÇΑΙΡ, ΑΣΥΣ ÇΥΝ ΝΑ Η-ΙΝΣΙΝΕ ÇΥΡ
 Ι Ν-ΑΣΑΙΘ Α ΜΑÇΑΡ, ΑΣΥΣ ÇΥΝ ΜΝΑ ΑΝ ΜΙÇ ΘΟ ÇΥΡ Ι

n-aḡḡaiṛ máčar a céile.* ¹ Agus namḡaiṛ duine a luçt 36
 aontíḡis féin. An t-é gur measa leis a ačair nó a 37
 máčair 'ná mise, ní'l sé maič a òóičin dom; agus an
 t-é gur measa leis a mac nó a inḡean 'ná mé, ní'l sé
 maič a òóičin dom. Agus an t-é ná ḡlacḡaiṛ a čros 38
 agus mise do leanmáint, ní'l sé maič a òóičin dom.
 An t-é a ḡeoḡaiṛ a anam féin caillḡiṛ sé é; agus an 39
 t-é a čaillḡiṛ a anam féin ar mo šon-sa, ḡeoḡaiṛ sé é.
 An t-é a ḡlacann siḡ-se, ḡlacann sé mise; agus an 40
 t-é a ḡlacann mise, ḡlacann sé an t-é a čuir uaiṛ me.

An t-é a ḡlacann fáir i n-ainim fáir, ḡeoḡaiṛ sé 41
 tuarasḡal fáir; agus an t-é a ḡlacann fíoraon i
 n-ainim fíoraoin, ḡeoḡaiṛ sé tuarasḡal fíoraoin.
² Agus an t-é a čaḡarḡaiṛ le n-ól do òuine de'n 42
 čuir is suaraíḡe òíob san fiú cupán uisḡe fúair, i
 n-ainim deisḡiobuil, ḡo deimín aḡeirim liḡ, ní čaillḡiṛ
 sé a luacht saočair.

CAIBIRIOL XI.

A deisḡiobuil aḡ eóin óa ḡcur aḡ triall ar čríost. Na
 lúḡaiḡ óa ḡcáineaḡ aḡ Críost mar ḡeall ar na creiḡfiṛis,
 aḡus na ḡaoine óa nḡlaḡoḡac čuiḡe a móčuiḡiṛ ualaí troma
 beič orča.

Agus do čárla, nuair a bí na h-órḡuiḡčte čaḡarča 1
 aḡ íosa óa óaréaḡ deisḡiobuil, ḡur imčíḡ sé as an
 áit sin čun čeaḡasḡ agus craḡoḡḡaoileaḡ óéanaḡ i n-a
 mbailčir-sin.

³ Agus nuair a ó'airíḡ eóin, agus é ḡaḡča, oibreača 2
 čríost, čuir sé beirt óa deisḡiobulaiḡ féin aḡ triall
 air, agus duḡairt sé leis: An tusa an t-é ačá le 3
 čeačt, nó an ḡfuil orainn feičeanaḡ le duine eile? Agus 4
 duḡairt íosa leo 'ḡá ḡfreaḡraḡ: Imčíḡiṛ aḡus ínnsiṛ
 ó'eóin na neičte ó'aireaḡair aḡus do čonacaḡair;

¹ Mich. vii. 6.

² Marc. ix. 40.

³ Lú. vii. 18.

* Ver. 35. "Čánaḡ čun an duine čur i n-earaḡiṛ." 7rl. —ní 'ḡá
 ráḡ é ḡur ó' šiné cúis bunaiṛ a bí aḡ ár slanuiḡčeoír le čeačt,
 ač ḡo ḡtiocḡaḡ na neičte sin as a čeačt aḡus as a čeaḡasḡ, mar
 ḡeall ar an ḡcuma 'n-a mbeaḡ a lán aḡ cur 'n-a čoinniḡ ḡo
 stuacač, aḡus aḡ cráḡ na ḡaoine do leanḡaḡ é.

- 5 ¹ ΤΑ ΡΑΘΑΡC ΑΣ ΘΑΙΛ; ΤΑ ΣΙΥΒΑΙ ΑΣ ΒΑCΑΙΣ; ΣΛΑΝΤΑΡ
 ΝΑ ΛΟΒΑΙΡ; ΤΑ ΕΙΣΤΕΑCΤ ΑΣ ΘΑΟΙΝΕ Α ΒΙ ΒΟΘΑΡ; ΕΙΡΙΣΙΘ
 ΝΑ ΜΑΙΡΘ; ΤΑ ΑΝ ΣΟΙΣΓΕΑΙ Θ'Α ² CΕΑΣΑΣΘ ΘΟΣ ΝΑ
 6 ΒΟCΤΑΙΘ. ΑΣΥC ΙC ΔΟΙΘΙΝΝ ΘΟ'Ν Τ-Ε ΝΑ ΣΛΑCΦΑΙΘ
 ΣΓΑΝΑΛΛ UΜΑΜ-ΣΑ.*
- 7 ΑΣΥC ΝΥΑΙΡ Α ΒΙ ΑΝ ΘΕΙΡΤ ΙΜCΙΣCΕ ΘΟ CΡΟΜ ΙΟCΑ ΑΡ
 ΛΑΘΑΙΡΤ ΛΕΙC ΝΑ ΘΑΟΙΝΕ Ι ΘΤΑΘΘ ΕΘΙΝ: CΑΘ Α ΒΙ ΥΑΙΘ ΛΕ
 ΦΕΙCΓΙΝΤ ΝΥΑΙΡ Α CΑΝΑΘΑΙΡ ΑΜΑC ΣΑ ΘΦΑΣΑC? ΣΛΑΤ Θ'Α
 8 ΣΥΑCΘΘ ΛΕ ΣΔΟΙC? ΔC CΑΘ Α ΒΙ ΥΑΙΘ ΛΕ ΦΕΙCΓΙΝΤ ΝΥΑΙΡ
 Α CΑΝΑΘΑΙΡ ΑΜΑC? ΦΕΑΡ Ι Ν-ΕΑΘΑΙCΙΘ ΜΙΝΕ? ΦΕΑC, Ι
 9 ΘΤΙCΙCΙΘ ΝΑ ΡΙ ΑCΑ ΛΥCΤ ΑΝ ΕΑΘΑΙC ΜΙΝ. ΔC CΑΘ Α ΒΙ
 ΥΑΙΘ ΛΕ ΦΕΙCΓΙΝΤ ΝΥΑΙΡ Α CΑΝΑΘΑΙΡ ΑΜΑC? ΦΑΙΘ, ΑΝ
 ΕΑΘ? ΔC ΘΕΙΡΙΜ-ΣΕ ΛΙΘ ΣΥΡ ΘΥΙΝΕ Ε ΙC ΜΟ 'ΝΑ ΦΑΙΘ.
 10 ΟΙΡ ΙC ΑΙΡ ΣΕΟ ΑCΑ ΣΓΡΙΘCΤΑ: ³ ΦΕΑC, ΤΑΙΜ-ΣΕ ΑΣ CΥΡ
 Μ'ΑΙΝCΙΛ ΡΟΜΑC ΑΜΑC CΥΝ ΝΑ ΣΛΙΣΕ Θ'ΟΛΛΑΜΥ ΡΟΜΑC.
- 11 ΣΟ ΘΕΙΡΙΝ ΑΘΕΙΡΙΜ ΛΙΘ, ΝΙΟΡ ΕΙΡΙC, ΑΡ ΑΝ ΡΥCΑΘΘ Ο
 ΜΝΑΙΘ, ΘΥΙΝΕ ΒΑ ΜΟ 'ΝΑ ΕΘΙΝ ΘΑΙCΤΕ; ΔC ΑΝ Τ-Ε ΙC
 12 ΛΥCΑ Ι ΡΙΣΕΑCΤ ΝΑ ΘΦΛΑCΑC ΙC ΜΟ Ε 'ΝΑ ΕΙCΕΑΝ. ΔC Ο
 ΑΙΜCΙΡ ΕΘΙΝ ΘΑΙCΤΕ ΣΟ ΘΤΙ ΑΝΟΙC ΤΑ ΕΙCΕΑΝ 'Α ΘΕΑΝΑΜ
 ΑΡ ΡΙCΕΑCΤ ΝΑ ΘΦΛΑCΑC, ΑΣΥC ΙCΙΑΘ ΛΥCΤ ΑΝ ΕΙCΙΝ Α ΘΕΙΡ-
 13 ΕΑΝΝ ΛΕΟ Ε.† ΟΙΡ ΤΑΡCΑΙΡΕΑCΤ ΙCΕΑΘΘ ΘΕΙΝ ΝΑ ΦΑΙΘΕ ΣΟ
 14 ΛΕΙΡ ΑΣΥC ΑΝ ΘΛΙC, ΣΟ ΘΤΙ ΕΘΙΝ. ΑΣΥC ΜΑ'C ΑΙΛ ΛΙΘ
 15 Α ΣΛΑCΑΘ, ΙCΕ ⁴ ΕΛΙΑC Ε ΑCΑ ΛΕ ΤΕΑCΤ.‡ ΑΝ Τ-Ε ΑΡ Α
 ΘΦΥΙΛ CΛΥCΑC CΥΝ ΕΙCΤΕΑCΤΑ, ΕΙCΤΕΑΘΘ ΣΕ.
- 16 ΔC CΕ ΛΕΙC ΣΟ ΣΑΜΛΟCΑΘ ΑΝ ΤCΛΙΟCΤ ΣΟ? ΙC CΟCΜΑΙΛ
 ΙΑΘ ΛΕ Η-ΑΟC ΟC 'Ν-Α ΣΥΘΕ ΑΡ ΑΝ ΜΑCΑ ΑC ΣΛΑΘΘΑC
 17 ΑΡ Α ΣCΟΜΡΑΘΑΙCΙΘ: ΑΣΥC 'ΓΑ ΡΑΘ: ΘΕΙΝΕΑΜΑΙΡ CΕΟΛ
 ΘΑΟΙΘ ΑΡ ΠΙΒΙΘ, ΑΣΥC ΝΙΟΡ ΘΕΙΝΕΑΘΑΙΡ ΡΙΝΝCΕ; ΘΟ
 18 CΑΟΙΝΕΑΜΑΙΡ, ΑΣΥC ΝΙΟΡ ΘΕΙΝΕΑΘΑΙΡ ΣΟΛ. ΟΙΡ ΘΟ
 CΑΙΝΙC ΕΘΙΝ ΣΑΝ ΙCΕ ΣΑΝ ΟΛ, ΑΣΥC ΘΕΙΡΙΘ ΣΙΑΘ: ΤΑ
 19 ΘΕΑΜΑΝ ΑΝΝ. CΑΙΝΙC ΜΑC ΑΝ ΘΥΙΝΕ ΑC ΙCΕ ΑΣΥC ΑC
 ΟΛ, ΑΣΥC ΘΕΙΡΙΘ ΣΙΑΘ: ΦΕΑC, ΑΝ ΘΥΙΝΕ CΡΑΟCΑC ΑΣΥC ΑΝ

¹ ΙCΑΙΑC XXXV. 5. ² ΙCΑΙΑC lxi. 1. ³ ΜΑΙ. iii 1.

⁴ .i. ΕΛΙΑC Ι CΟΜΑCΤ; ΜΑΙ. iv. 5.

* Ver. 6. "ΝΑ ΣΛΑCΦΑΙΘ ΣΓΑΝΑΛΛ UΜΑΜ-ΣΑ," .i. ΝΑ ΣΛΑCΦΑΙΘ ΣΓΑΝΑΛΛ, ΝΥ ΘΙΟΜΒΑΘΘ, ΜΑΡ ΣΕΑΛΛ ΑΡ ΜΕ ΘΕΙC ΥΜΑΙ, ΑΣΥC ΜΑΡ ΣΕΑΛΛ ΑΡ ΑΝ ΜΒΑC ΦΕ CΑΡCΙCΝΕ ΑCΑ ΑCΑΜ ΛΕ ΦΥΛΑC.

† Ver. 12. "CΑ ΕΙCΕΑΝ," 7RL., .i. ΝΙ ΦΑCΤΑΡ ΡΙCΕΑCΤ ΝΑ ΘΦΛΑCΑC ΔC ΛΕ ΦΟΙΡΝΕΑΡΤ, ΛΕ Η-ΕΙCΙΝ Α ΘΕΑΝΑΜ ΟΡΑΙΝΝ ΦΕΙΝ ΤΡΕ ΘΕΙΝΕ ΑΙCΡΙCΕ ΑΣΥC ΤΡΕ CΥΡ Ι CΟΙΝΝΙΘ ΑΝ ΝΘΡΟC-ΜΙΑΝ.

‡ Ver. 14. "ΙCΕ ΕΛΙΑC Ε," ΝΙ Η-Ι ΒΡΕΑΡCΑΙΝ, ΑΜ, ΔC Ι CΠΙΟΡΑΙΘ, cf. ΛΥC. i. 17.

FEAR FÍONA D'ÓL, CARA NA BPUIBLIOCÁNAĆ AGUS NA BPEACAC. AGUS ġEIBÉANN AN EAGNA A CEART Ó N-A CLAINN FÉIN.

ANSAN DO ĆROM SÉ AR MILLEÁN DO ĆUR AR NA CAĆRAĆ 20
 AIB IONAR H-OIBRIġEADĖ AN ĆUIO BA MÓ D'Á ĆÓMAĆTAIB,
 TOISġ NÁR ĖEINEADAR AICġIġE: MAIRġ DUIT, A ĆORO- 21
 SAIN MAIRġ DUIT, A ĖETSÁIDA! ÓIR DÁ NĖEINTÍ I DĆUIRE
 AGUS I SÍDÓN NA FEARTA AĆÁ ĖÉANTA IONAIĖ-SE, IS FADÓ
 A ĖÉANFAIDÍS AICġIġE FÉ ÉADAC ġARB AGUS FÉ LUAIĆRIġ.
 AC ĖEIRIM LIB, ÁMĆAC, ĖEIRĖ AN SġÉAL NÍOS SAOIRE LÁ AN 22
 ĖREIĆEAMANTAIS Aġ ĆUIRE AGUS Aġ SÍDÓN 'NA AġAIB-SE.
 AGUS TUSA, A ĆAPARNAUM, AN SUAS ġO FLAĆAS ĖÉ A 23
 TÓġFAR ĆÚ? SÍOS ġO H-IFREANN ISEAĖ A CURFAR ĆÚ; ÓIR
 DÁ MBA I SODOMAIĖ A ĖÉANFAÍ NA FEARTA A ĖEINEADĖ
 IONAT-SA, B'FÉIDIR ġO MBEADĖ AN ĆAĆAIR SIN ANN DO ĖTÍ
 AN LÁ SO. AC ĖEIRIM LIB, ÁMĆAC, ġO MBEIRĖ AN SġÉAL 24
 NÍOS SAOIRE LÁ AN ĖREIĆEAMANTAIS Aġ MUINCIR ŠODOM
 'NÁ AġAT-SA. SA N-AM SAN D'FREAGAIR ÍOSA AGUS 25
 DUBAIRĆ: ADMUġIM AD' LÁĆAIR-SE, A AĆAIR, A
 ĆIġEARNNA NEIME AGUS TALMAN, MAR ġUR ĆELIS NA NEIĆE
 SEO AR LUĆĆ EAGNA AGUS TUISġIONA, AGUS ġUR NOĆTAIS
 IAD DO NAOIĖEANAIB. ISEAĖ, A AĆAIR; ÓIR SIN MAR A 26
 ĖI ĆAICĖEAMAC AD' LÁĆAIR-SE. ĆÁ ġAC UILE NÍĖ 27
 ĆABARĆA DÓM-SA Aġ M'AĆAIR. AGUS NÍ'L AICĖE Aġ
 AOINNE AR AN MAC AC Aġ AN AĆAIR; NÁ AR AN AĆAIR AC
 Aġ AN MAC, AGUS Aġ AN T-É ġUR TOIL LEIS AN MAC A
 D'FOILLSIÚ DÓ. ĆAġAIĖ ġO LÉIR Aġ ĆRIALL ORM-SA, ġAC 28
 DUINE ġO ĖFUIL CRUAĖĆAN AGUS ĆROMUALAC AIR, AGUS
 ĆABARFAD-SA FAOIREAM ORAIB. ĆÓġAIĖ MO ĆUING-SE 29
 ORAIB, AGUS FOġLUMAIĖ UAIM, ÓIR ĆÁIM CEANNSA AGUS
 ÚMAL Ó ĆROIĖE; ¹ AGUS ġEOĖAIĖ SIĖ SUAIMNEAS D'ĖÚR
 ġCROIĖĆIĖ. ² ÓIR IS SUAIRC MO ĆUING-SE AGUS IS 30
 ÉADĖTROM M'UALAC.

¹ Jerem. VI. 16.² 1 Eóin V. 3.

CΑΙΒΙΘΙΟΙ XII.

Θάλλε na β΄fairisíneac θά cáíneac̃ aς Críost 7 íac̃ á mbréagnú

áíge nuair a θeiríθ síac̃ gur le cómac̃t śátain a θeineann sé na mírbuiltí.

- 1 SA n-am san θo ġluais íosa tré ġortaiθ arθair, lá
na sabbóíθe; agus bí ocras ar a θeisiobuil, agus
2 cromaθar ar na θiasaiθ θo σταθαθ̃ agus θ'íθe. agus
cōnaic na fairisíníς íac̃, agus θuθraθar: Féac̃, táíθ
θo θeisiobuil aς θéanam̃ ruθa nac̃ θleaġt̃ac̃ a
3 θéanam̃ lá na sabbóíθe. Ac̃ θuθairt seisean leo:
An am̃laiθ nár léígeaθair ¹ caθ a θein θáíθíθ nuair a
bí ocras air féin agus ar an muintir a bí i n-aonfeac̃t
4 leis? Conus mar a cūaiθ sé ísteac̃ i θciġ θé agus
θ'íθ sé na bulóġa a bí curc̃a i lác̃air θé, níθ nár, c̃eaθ-
uīġθe θó a θ'íθe, ná θo'n muintir a bí le n-a cōis, ná
5 θ'aoinne ² ac̃ θos na saġairt am̃áin?* Nó an am̃laiθ
nár léígeaθair sa θlíġ conus mar, a θeiníθ na saġairt
sa teampall an tsabbóíθ θo θriseaθ̃ agus ná θeiníθ
6 síac̃ peacaθ̃? Ac̃ θeiríθ-se lib̃ ġo θfuil anso aon
7 ís mó 'ná an teampall. Ac̃ θá θcuiġeaθ̃ síθ caθ é
an níθ, ³ trócaire ís áil liom, agus ní h-íθbirt, ní
8 θaorfaθ̃ síθ cōíθce na neam̃c̃iontac̃a. Óir ísé
tíġearna na sabbóíθe féin Mac an θuine.
- 9 Ansan θ'fág̃ sé an áit sin, agus c̃áiníς sé ísteac̃ i
10 n-a sinagóíς cūc̃a. agus féac̃, bí θuine ann agus a
lám̃ ġan tapaθ̃. agus θ'fiapraíġeaθar θe, An
θleaġt̃ac̃ leígeas a θéanam̃ sa tsabbóíθ? ionus ġo
11 θféaθfaíθís ruθ a cūr 'n-a leíθ. agus θuθairt
seisean leo: Cé h-é an θuine aġaiθ-se, θá mbeaθ̃
aon c̃aora am̃áin áíge, agus ġo θcuiθfeac̃t sí i bpoll
lá sabbóíθe, na béarfaθ̃ uirc̃i agus í c̃aranz̃ amac̃?
12 Nac̃ mó le ráθ̃ ġo mór θuine 'ná caora? θ'á θríġ
13 sin ís θleaġt̃ac̃ tairθe θéanam̃ sa tsabbóíθ. Ansan
θuθairt sé leis an nθuine: Sin amac̃ θo lám̃. agus
θo sín; agus bí sí cōm slán leis an lám̃ eile.

¹ Ríġ. xxi. 6.

² leθit. xxiv. 9.

³ Ósee vi. 6.

* Ver. 4. i. an θá bulóíς θéaġ a curc̃i ar aġaiθ an tsanctuáriuim i θteampul θé.

D'imcís na Fairisíní amach, ámtach, agus cuadar 14
i gcómairle 'n-a coinnib cun a mairbte. Ach bí a fíos 15
san as íosa, agus d'imcís sé as an áit sin; agus
do lean mórán daoine é, agus do leisís sé iad
go léir. Agus d'órdúis sé dóib gan é cur i n-íuil. 16
Ionus go gcómlíonfaí an níò adubrad tré Isáias 17
fáid mar a ndéir sé: ¹ Féach, mo sheirbiseach, an 18
t-é a tógas, an t-é is ionmhuin liom, an t-é ar a
bfuil greann ó m'anam. Cuirfeadh mo spioraid
air, agus fógróid sé breiteamantas dos na geintib.
Ní déanfaid sé aigneas, agus ní déanfaid sé collóir; 19
agus ní cloisfar a suí ins na sráib. Ní brisfid 20
sé an cuile leóinte, agus ní múcfaid sé an líon
go bfuil an deatach as, go dtí go scuirfid sé amach
breiteamantas cun buaidte. Agus is as a ainm a 21
beid a mainiúin as na geintib.

Ansan do tugadh cuige duine go raib deamán 22
ann, agus bí sé dall agus balb; agus do leisís sé
é, i dtreo go raib radarc agus urlabra aige. Agus 23
táinig uachtás ar na sluagib go léir, agus deiridís:
An féidir gur b'é seo mac Dáibid? D'airis na 24
Fairisíní an caint sin, agus duadar: Ní cuireann
sé seo na deamán amach ach le cómach Beelsebub,
rí na ndéamán. Ach do conaic íosa a smúinte, 25
agus duairt sé leo: Shach rígeacht a beid deigilte
'n-a coinnib féin déanfaid fásach dé; agus shach
caitair, nó shach teigleach, a beid deigilte i gcoinnib a
céile, ní seasóid sé; agus má 'sé Sátan a cuireann 26
amach Sátan, siné deigilte 'n-a coinnib féin é; agus
d'á b'rí sin conus a seasóid a rígeacht? Agus 27
má's le cómach Beelsebub a cuirim-se amach na
deamán, cad leis go scuirid ² búir gclann féin amach
iad? Fágaim, d'á b'rí sin, fé breid búir gclainne
féin sib. Ach má's le spioraid Dé a cuirim-se na 28
deamán amach, siné rígeacht Dé tagaite i nbúir measg.
Nó conus is féidir do duine dul isteach i dtí an 29
fírláir agus a seóide d'fuaíoch, mura ndéinid sé
an fear láir do ceangal ar dtús? Ansan sgart-
álfaid sé a tí. An t-é ná fuil liom, tá sé am' 30

¹ Isáias xlii. 1.² .i. na deisgiobuil.

mian linn cómartha d'fheisgint uait.* Agus d'freaigh- 39
air sé iad: ¹ Tá droc-sliocht adaltranaic ag lorg cóm-
artha; agus ní tabarfar de cómartha dóibh ac ² cóm-
artha lónais an fáil. Óir, fé mar a bí lónas trí lá 40
agus trí oíche i mbolg an míolmóir, beir Mac an Duine
trí lá agus trí oíche i gcroíche na talman.†
³ Eireócaí muintir Ninebe i mbreiteamantas i n-aghaid 41
an tsleachta so, agus daorfaí siad iad; óir do d'ein-
eadar-san aicriúe nuair a t'eagaisg lónas iad. Agus
féac duine is mó 'nÁ lónas anso. Eireócaí ban- 42
rígin na tíre t'eas i mbreiteamantas i n-aghaid an
tsleachta so, agus daorfaí sí iad; ⁴ óir do t'áinig
sí ó imeall an tsaothail cun éisteach le h-eagna
Salomóin. Agus féac duine is mó 'nÁ Salomón anso.

Agus nuair a t'eigeann an spioraí neamglan amac 43
as an nDuine, siúblann sé tré áiteana feócta ag lorg
suaimnis, agus ní fágann sé é. Agus deir sé, Raib 44
tar n-ais cun mo t'ige féin as a dtánas amac. Agus
tagann sé agus geibean sé an t'ig folam agus é
sguabtha, glan, órnáideac. Ansan imt'eigeann sé, 45
agus tugann sé leis seacht spioraí eile is measa 'nÁ
é féin, agus t'eigí siad isteach, agus cómnuiú siad
sa t'ig sin. Agus is measa an cor atá ar an nDuine
sin sa deire 'nÁ mar a bí ar dtúis air. Sin mar a
beir an sgeal ag an sliocht so atá cóm fíor-olc.

An fáil a bí sé ag caint leis an bpobul, t'áinig a 46
máthair agus a 5 b'ráit'e amuis agus iad a d'iarrad
laobairt leis. Agus duibairt duine leis, Féac, tá do 47
máthair agus do b'ráit'e amuis, agus iad a d'iarrad
laobarta leat. Ac d'freaighair seisean agus duibairt: 48
Cia h-í mo máthair, agus cé h-ia do b'ráit'e?‡ Agus 49

¹ Lúc. xi. 29; 1 Cor. i 22

² Lón. ii. 1. ³ Lón. iii. 5.

⁴ 3 Rí. x. 1; 2 Par. ix 1.

⁵ .i. saolta leis

* Ver. 38. "Cómarta," .i., mírbuilt ó neamh, n. Lúcas xi. 16.

† Ver. 40. "Trí lá," 7rl., .i., ní trí laetanta iomlána a
beirtear, ac cuid de trí lá, do réir cómairim na nlúdac, .i., ó
tráchnóna go tráchnóna.

‡ Ver. 48. "Cia h-í mo máthair?" ní le h-aon neamhsuim sa
máthair a duibrad an caint sin ac cun a t'aisbeaint nác ceart
duinn coit'che leogaint do ghrá at'ar 'nÁ máthar sinn a t'arraic ó
gnó Dé: agus isé ní is mó a t'ait'n leis an dt'eigearna 'n-a

50 το σίν σέ α λάμ cun α òeισγιobul αςus òuòαιρτ sé:
 φέac, σινιαò mo μάτair-se αςus mo òράιτρε. Óir pé
 òuine α òéanfaiò toil m'ατάρ-sα ατά ins na πλαταίς,
 σινέ is òράτair αςus σιύρ αςus μάτair αςam-sα.

CAIBIBIOL XIII.

PARABAL CÚRADOÓRA AN CÒGAIL, αςus PARABAL AN TSÍL-MUS-
 TÁIRO, 7RL.

1 SA LÁ SAN CÚAIÒ ÍOSA AMAÇ AS AN òτiς, αςus òί sé
 2 n-α σуйòe AR òRUAÇ NA φΑΡΑΙΣΕ. Αςus òo çRUINNΙς
 σLUAIςTE MÓRA, I òTREÓ ζO nòEAζAIò sé AR òÓRò NA
 λUINGE òIGE αςus ζUR σUIò sé ÍNTI, αςus ζUR σEASAIM
 3 AN TSLUAς ζO ΛÉIR AR AN òTΡÁΙς. Αςus òo òein sé α
 LÁN CAINTe LEÓ I òφUIRM σOLUÍÓÍ, αςus òUòAIPT sé:
 4 φέac, òo CÚAIò σÍOLAòÓIR AMAÇ ας CUR σÍL. Αςus
 NUAIR α òί sé ας CUR AN TSÍL òo CUIT ¹CUIO ACU I n-αICE
 AN òÓτAIR; αςus CÁINΙς ÉANLAIτE AN AEIR αςus ò'ίτEAD-
 5 AR IAD. Αςus òo CUIT CUIO EILE ACU I n-ÁIT I n-α RAÍò
 CLOÇA αςus ÍTIR σUARAC; αςus ò'φÁSADAR ζO LUAT,
 6 TOISς ζAN òOIMNEAS ÍτREAÇ α òEIT ACU. Αςus ò'EIRΙς
 AN ζRIAN αςus òo ζOILL AN TEAS ORÇA; αςus TOISς ζAN
 7 AN πRÉAM α òEIT ACU ò'φEOÇADAR. Αςus òo CUIT CUIO
 EILE ACU AMEASς NA σEAC; αςus ò'φÁS NA σZEACα αςus
 8 MÚCADAR IAD. CUIT CUIO EILE ACU, ÁMτAC, AR CAlAM
 φÓζANTA; αςus CUGADAR TORAò, CUIO ACU φÓ CÉAD,
 9 CUIO ACU φÓ CTRÍ φICIO, CUIO ACU φÓ CTRÍOÇAD. AN T-É ζO
 òφUIL CLUASA AIR CUN ÉISTEACτA, ÉISTEADò sé.
 10 Αςus CÁINΙς NA òEISGIobuil CUIGE αςus òUòRADAR:
 11 CAD φÁ ζUR I σOLUÍÓÍò α LABRANN TÚ LEÓ? ¹¹Αςus
 ò'φREAZAIR sé αςus òUòAIPT: MAR òo TUGADò òAOIB-se
 EÓLUS òo CÚR AR RÚ n'OIAMRAÍò RÍZEACτA NA òφLACTAS; òo'n
 12 CUIO EILE, ÁMτAC, NÍOR TUGADò SAN. ÓIR AN T-É ζO òφUIL
 AIGE TABARφAR òÓ, αςus òEIO φLÚIRSE AIGE; αςus AN
 13 T-É NÁ φUIL AIGE TÓςφAR UAIò α òφUIL AIGE. LABRAIM

¹.I. CUIO òE SNA ζRÁINNÍò.

μάτair φéin, ná ζO nòEINEADò sí TOIL α Ατάρ σÍORUIòe ins na
 φLACTAIS. Is φÉIDIR, LEIS, ζUR CÚIR AN CAINTE I n-IÚIL séANAò α
 ζAOITα φéin, .I. na n-lÚòAC, αςus ζLACAò NA NGEINTE.

leó i soluíóib̃ mar tá raðarc acu agus ní f̃eicib̃ siab̃,
 agus tá éisteaçt acu agus ní çloisib̃ siab̃, ná ní
 çuigib̃ siab̃. Agus cómlíontar ionta tarçaireaçt 14
 Isáias, mar a ñdeir sé: ¹ le cloisint cloisf̃ib̃ sib̃ agus
 ní çuigf̃ib̃ sib̃, agus aç f̃éaçaint çífb̃ sib̃ agus ní f̃eic-
 f̃ib̃ sib̃. Óir tá croíðe an pobuil seo tromaíðe, agus 15
 le n-a çcluasaib̃ cloisib̃ siab̃ go boðar, agus tá a
 súile dúnta acu; le h-eagla, luact ná mall, go ðf̃eic-
 f̃ib̃is le n-a súlib̃, agus go çcloisf̃ib̃is le n-a çcluas-
 aib̃, agus go ðçuigf̃ib̃is i n-a çcroíðe, agus go n-iompó-
 çaib̃is agus go slánóçainn iab̃. Ac is doib̃inn ð'búr 16
 súlib̃-se, óir çíð; agus ð'búr çcluasaib̃, óir cloisib̃.
 Óir go ðeim̃in aðeir̃im lib̃ sur 'mó fáib̃ agus f̃ioraon 17
 sur mian leó na neithe a ðf̃eisçint a çíonn sib̃-se,
 agus ní f̃eacaðar iab̃; agus na neithe ðo çlos a
 çloiseann sib̃-se agus níor çloiseaðar iab̃. Éistib̃- 18
 se anois le solúib̃ an tsíolaðóra.

Çac̃ ðuine a çloiseann briaçtar na ríçeaçta agus ná 19
 çuigeañn é, taçann an ðroç-spioraib̃ agus tóçann sé
 an síol a cuireað̃ 'n-a çróíðe sin. Siné an síol a
 cuireað̃ i n-aice an bóçair. An t-é a çlac an síol mar 20
 a raib̃ na cloça, siné an t-é a çloiseann an briaçtar
 agus ðo çlacann láit̃reaç é le h-áças; Ac ní'l an 21
 præam̃ aige; ní leanann sé ac̃ tamall; agus nuair a
 çtaçann an trioblóib̃ agus an çéarleanm̃aint mar
 çeall ar an mbriaçtar, çlacann sé sçannal. Agus an 22
 t-é a çlac an síol ins na sçeaçaib̃, siné an t-é a
 çloiseann an briaçtar, agus go ñdeineann cúram an
 tsaogail seo agus meallað̃ saib̃bris an briaçtar ðo
 múçað̃, agus bíonn sé çan torað̃. Ac an t-é a çlac an 23
 síol isteaç sa talam̃ f̃óçanta, siné an t-é a çloiseann
 an briaçtar agus ðo çuigeañn é, agus a çuçann torað̃
 uair̃, agus tuçann sé cuir ðe'n torað̃ f̃ó çéað̃, agus
 cuir eile ðe f̃ó çrí f̃icib̃, agus cuir eile ðe f̃ó
 çríoçað̃.

Çuç sé solúib̃ eile ðóib̃, agus ðub̃airt sé: Is cos- 24
 m̃ail ríçeaçt na ðlaças le ðuine a cuir síol f̃óçanta
 'n-a cuir̃ tailim̃; Ac nuair a bí na ðaoine 'n-a çcoð- 25

¹ Isáias vi. 9.

26 laò éáinīs an namáio agus do cuir sé coḡal i lár na
 cruicneactan, agus d'imcīs sé. Agus nuair a bí an
 ḡeammar as fás, agus an toraò as teaçt, do conac-
 27 ças an coḡal leis. Ansan éáinīs na seirbísīs cun
 fir an tiḡe, agus duḡraḡar leis: A éḡearna, náç
 síol fóḡanta a cuiris aḡ' cuio tailim? Cá ḡfuair sé
 28 an coḡal mar sin? Agus duḡairt sé leo: Namáio
 a òein an níò sin. Agus duḡairt na seirbísīs leis:
 An toil leat sinn do òul agus an coḡal a òaint?
 29 Agus duḡairt sé: Ní toil; le h-eaḡla, as staçað an
 30 çoḡail ḡaoib, ḡo staçfaò sib an çruicneact leis. Leis-
 tear ḡóib araon fás ḡo ḡaḡaiò an fóḡmar, agus nuair
 a çiocfaiò an fóḡmar ḡearfaò leis na buanaioçib:
 ḡailiḡiò an coḡal ar ḡúis, agus ceangalaiò é 'n-a
 punanaib le ḡóḡað, aç òeiniò an çruicneact do ḡailiú
 isteac am' ḡioból.

31 Agus cuir sé soluíò eile os a ḡcómar, agus duḡ-
 airt sé: Is cosmail ríḡeact na ḡflaças le ḡráinne ḡe
 32 síol mustáio a çóḡ duine le cur 'n-a ḡaraiòe. Níl
 síol ar biç is lúḡa 'ná é; aç nuair fásann sé níl
 ḡlasra ar biç is mó 'ná é, agus òeineann crann ḡé, i
 ḡtreó ḡo ḡaḡaiò éanlaicte an aéir agus ḡo neaḡuiḡiò
 siaò 'n-a ḡéaḡaiò.

33 Do laḡair sé soluíò eile leo: Is cosmail ríḡeact
 na ḡflaças leis an ḡiost a ḡlac an ḡean agus a cuir
 sí i ḡfolaç i ḡtri cómasaib plúir, ḡo ḡcí ḡur ḡlac an
 plúr ḡo léir an ḡiost.

34 Do laḡair íosa na neicte seo ḡo léir leis na ḡaoine
 i ḡfuirm soluíób; agus níor laḡair sé leo aç i solu-
 35 íób; ionus ḡo ḡcómlíonfaí an focal a laḡair an fáio
 nuair a duḡairt sé: ¹ Osḡalóçað mo ḡéal i soluíób;
 noçtfaò neicte açá foluiḡte ó çruçniú an ḡomáin.

36 Ansan do cuir sé cun siubail an pobul, agus éáinīs
 sé isteac sa tiḡ, agus éáinīs a òeisḡiobuil cuḡe agus
 duḡraḡar: Míniḡ dúinn soluíò an çoḡail sa ḡort.
 37 Agus d'freaḡair sé agus duḡairt: Isé mac an Duine
 38 a cuireann an síol fóḡanta. Agus isé an ḡomán an
 ḡort. Agus clann na ríḡeacta, siniaò an síol

fóganca. Agus clann an uilc, siniað an coşal. Agus 39
 an namiað a cuir an coşal, siné an diaðal. ¹ Agus
 isé veire an tsaogail an fógmár; agus isiað na
 h-aingil na buanaioche. Dá bríş sin, mar a bailiğ- 40
 tear an coşal agus a doíştear é sa teine, sin mar a beir
 i ndeire an tsaogail. Cuirfið mac an Duine a aingil 41
 amac agus baileócaio siað as a rígeacht şac şannal
 agus luçt véanta an uilc. Agus cuirfið siað sa lasair 42
 teine iað. Beir sa n-áit sin şol agus díosşán fiacal.
² Ansan beir na fíoraoin aş taitneam ar nós na 43
 şréine i rígeacht a n-ácar. An t-é şo bfuil cluasa
 air cun éisteaçta, éisteað sé.

Is cosmail rígeacht na bflaças le stór a beað 44
 i bfolac i bpáirc; agus an t-é a şeibheann é
 coimeáðann sé rún air, agus tre méio a átais
 imçigeann sé agus díolann sé amac a cuio şo léir,
 agus ceannuigeann sé an páirc sin.

Agus airís, is cosmail rígeacht na bflaças le ceann- 45
 aioe a beað aş lorg péarlaí fóganca. Agus nuair a 46
 fuair sé don péarla amáin ana-luacmár, do díol sé a
 raib aige, agus do ceannaiş sé an péarla san. Airís, 47
 is cosmail rígeacht na bflaças le líon a curfaí amac sa
 bfaraişe, agus do baileóc' an uile şaşas éis; Agus 48
 nuair a bí sé lán, şur taraingeað amac é, agus şur
 şuib na daoine ar an otráiş, agus şur çóşaðar na
 h-iasşa maiche i n-árçaið agus şur çaitheadar amac
 na droc-iasşa. Sin mar a beir i ndeire an tsaogail. 49
 Imçeoçaið na h-aingil amac, agus veigilfið siað na
 droc-daioine a' lár na bfióraon. Agus cuirfið siað 50
 sa lasair teine iað. Beir şol agus díosşán fiacal
 sa n-áit sin.

Ar çuigeaðair na neiche sin şo léir? Do çuigeam- 51
 air, ar siað. Dubairç sé leo: Dá bríş sin, şac 52
 şgríðneóir açá múinte i otaob rígeaçta na bflaças,
 is cosmail é le fear çige a çugann amac as a stór
 neiche nua agus sean-neiche.

Agus do çarla, nuair a bí na solúioí sin críoç- 53
 nuigçe aş íosa, şur fáš sé an áit sin. Agus çáiniş sé 54

¹ Apoc. xiv. 15.² eaşna iii. 7; Dan. xii. 3.

isteac 'n-a dútaig féin, agus bí sé ag múineadh na
 ndaoine ins na sinagógaib, i dtreo go mbíod iongnadh
 ortha, agus go ndeiridís: Cá bfuair sé seo an eagna
 55 so, agus na cómaicte? Nác é seo mac an cearbaidhe?
 Nác ar a máthair a tustar Muire, agus ar a bráith-
 56 rið Séamus agus Iósep agus Símon agus Iúdas?* Agus
 ná fuil a shúraí go léir i n-ár meas? Agus cá
 57 bfuair sé sin na neithe seo go léir? Agus do ghlac-
 thar sgannal d'á dhuim. Dubairt Iosa leo, ámtac:
 Níl fáidh gan onóir ac 'n-a dútaig féin agus 'n-a
 58 teaghlac féin. Agus níor dein sé puinn mírbuiltí
 sa n-áit sin, mar gheall ar díctreideam na ndaoine
 sin.

CAIBIDIL XIV.

Eóin baiste d'á cur cun báis ag hÉróð. Dia d'á tabairt ag
 Críost do cúis míle duine sa bfasac. É ag siubhal ar an
 bfaraise, agus an uile sahas luict galair d'á leigeas aise, gan
 ac iad do baint le n-a cuib éadaið.

- 1 SA n-am san do cualaio hÉróð, an tetrarc, cáil
- 2 Íosa.† Agus dubairt sé le n-a muintir éise: Siódé
- eóin baiste; d'eirig sé ósna mairb, agus is uime
- sin atáio na mírbuiltí d'á ndéanam tríð.
- 3 ¹ Óir bí hÉróð tar éis eóin do gabáil agus do
- ceangal agus do cur i mbraighíneas mar gheall ar
- 4 hÉródias, bean a d'riár. Mar dubairt eóin leis:
- 5 Ní bleaghtac duit í sin a beir agat. Agus ba mian
- leis é cur cun báis, ac bí eagla na ndaoine air, óir
- 6 do tuigeadar gur b'fáid eóin baiste. Ac lá beirthe
- hÉróð dein iníean hÉródias rinne 'n-a láthair,
- 7 rinne a taiten le hÉróð. Mar gheall air sin do dhear-

¹ Marc vi. 17; Lúc. iii. 19.

* Ver. 55. "Ar a bráithrib," .i. clann an Máire a bí pósta ag
 Cleopas. Deirbhiúr do'n máigoin Muire ab eadh an Máire sin
 (Mat. xxvii 36, eóin, xix 25) agus d'á brið sin, do réir nós
 cainte na sgríbinne diaða, do tustí bráithre, .i., gaolta, d'ár
 slánuiðteóir ortha.

† Ver. 1. "Tetrarc." – Cialluigeann an focal san, is focal
 ó'n ngréigis é duine a beadh 'n-a si ar ceatramadh cuib rígeacta,
 fé mar a bí hÉróð an uair sin 'n-a rí ar gaililí, .i., ar an
 sceatramadh cuib de'n rígeact a bí agá athair.

buiḡ sé go dtabairfaḡ sé òi pé ruḡ d'iarfaḡ sí air. Duḡairt sise, óir do cuir a máthair suas cùige í: 8
 Tabair dom ar méis ceann eóin baiste. Táinig 9
 buairt ar an rí; ac mar ḡeall ar an ndearbú, agus
 mar ḡeall ar an gcuideachtain a bí láitreac, d'órduiḡ
 sé é tabairt di. Agus cur sé daoine uair agus 10
 bain sé an ceann d'eóin sa príosún. Agus do 11
 tusaḡ a ceann i láthair, ar méis; agus do tusaḡ do'n
 cailín é, agus do ruḡ sise as triall ar amáthair é.
 Agus táinig a d'eisgiobuil agus do ruḡadair leo a 12
 corp, agus d'athlacadair é; agus ánaḡadair agus
 d'innseadair é d'íosa.

Agus nuair ariḡ íosa é, d'imciḡ sé ó'n áit sin, 13
 i luinḡ bḡ, isteaḡ i bḡfásac uaigneaḡ; agus nuair
 a d'ariḡ na daoine san, do leanadair é 'n-a gcuis
 as na caḡaraḡaibḡ.

Agus táinig sé amac agus cónaic sé an tsluaḡ mór, 14
 agus táinig truaḡ aise d'óibḡ, agus do leis sé na
 daoine san sláinte a bí orḡa. Agus nuair a táinig 15
 an tráchnóna táinig a d'eisgiobuil cùige, agus duḡ-
 radair: fásac iseaḡ an áit seo, agus tá an aimsir
 imciḡte. Leis uair na daoine, go dtéiḡ siad isteaḡ
 ins na sráidibḡ agus go gceannaigiḡ siad bia d'óibḡ
 féin. Agus duḡairt íosa leo: ní ḡáḡ d'óibḡ imteaḡ; 16
 tusaḡ-se ruḡ le n-íte d'óibḡ. Agus d'freaḡradair é: 17
¹ ní'l anso aḡainn ac cúis bulóḡa agus d'á iasḡ. Agus 18
 duḡairt sé: tusaḡ cúḡam anso iad san. Agus duḡ- 19
 airt sé leis na daoine suiḡe ar an bḡféar; agus tóḡ sé
 na cúis bulóḡa agus an d'á iasḡ, agus d'féac sé suas
 cun neime agus beannuiḡ sé iad, agus bḡris sé iad,
 agus cusaḡ sé dos na d'eisgiobuil iad, agus cusaḡadair-
 san dos na sluaiḡtibḡ iad; agus d'iteadair go léir, 20
 agus bí a ndóicín acu. Agus do tóḡaḡ an fuḡleaḡ,
 d'á ciseán d'eaḡ lán d'arán bḡriste. Agus isé méir 21
 daoine a d'ic bia ann, cúis míle fear, san bac do
 mḡaibḡ agus do mion-daoine.

Agus láitreac 'n-a d'iair san do cuir íosa d'fíacaiḡ 22
 ar a d'eisgiobulaiḡ dul ar bóir na luinḡe bḡge agus

òul roimis féin go òtí an taob̃ òall òe'n uisge, cùn
 23 go sguirfeadh sé na daoine cùn siúbail. Agus cuir
 sé uaid̃ na daoine, agus ¹ ò'imctig sé an cnoc suas i
 n-a donar cùn úrnuiḡte òéanam̃. Agus éainig an
 24 tráchnóna, agus bí sé ann i n-a donar. Ac bí an
 long beag i lár na faraise ò'á cáible ag na tonnaid̃,
 25 mar bí an ḡaoč 'n-a coinnib̃. Agus sa ceatramadh
 faire òe'n oíðce éainig sé ag triall ort̃a agus é
 26 ag siúbail ar an òfaraise. Agus nuair a cona-
 cad̃ar é ag siúbail ar an òfaraise, éainig sgannra
 ort̃a. Samail isead̃ é, ar siad; agus bíod̃ar ag sgread̃-
 27 aig le sgannra. Agus òo labair íosa leó láicread̃:
 ḡlacaid̃ misneac̃, ar seisean: Is mise at̃á ann. Ná
 28 bíod̃ eagla oraid̃. Agus ò'freagair pead̃ar: A
 éigearna, ar seisean: má's tusa at̃á ann, órduiḡ
 29 òóm̃-sa teac̃t ag triall ort̃ ar bárr an uisge. Agus
 òubairt seisean: Tar cúḡam. Agus éainig pead̃ar
 anuas as an luing, agus bí sé ag siúbail ar bárr uisge,
 30 ag teac̃t cùn íosa. Ac conaic sé an ḡaoč láid̃ir agus
 éainig eagal air; agus nuair a éusnuiḡ sé ar òul fé
 uisge òo liúig sé: A éigearna, ar seisean: saor mé.
 31 Agus òo sín íosa a lám̃, agus òo ruḡ sé láicread̃ air,
 agus òubairt sé: Ó a fíir ḡan puínn creidim̃, cad̃
 32 cuige òuit mearb̃all a teac̃t ort̃? Agus nuair a
 33 éanad̃ar ar an luing òo stad̃ an ḡaoč. Agus éainig
 na daoine a bí ar an luing agus ò'ad̃rad̃ar é, agus
 òubrad̃ar, Is tú mac òé go fíor.
 34 Agus cuad̃ar treasna na faraise, agus éanad̃ar
 35 istead̃ i òtír ḡenésaret. Agus nuair a ò'aid̃in muin-
 t̃ir na h-áite sin é, cuiread̃ar teactairí tríd̃ an
 nód̃ut̃aig, agus éugad̃ar ag triall air na daoine go léir
 36 a bí as a sláinte; agus ò'iarrad̃ar air leigint òóib̃
 baint amáin le fab̃ra a brait; agus an méid̃ a bain,
 òo slánuiḡead̃ iad̃.

CAIBIÓIOL XV.

NA SGRÍBNEÓIRÍ D'Á N-IMDEARSAÐ AÐ CRÍOST. Inġean na mná ó ĊANAAN, AÐUS A LÁN EILE D'Á LEIĠEAS AIĠE AÐUS BIA AIĠE 'Á ĊABĎAIRT DO ĊEĠRE MÍLE DUINE LE SEACĠ MBOLÓĠAIB.

ANSAN DO ĊÁINIĠ SGRÍBNEÓIRÍ AÐUS FAIRISÍNIĠ AÐ 1
TRIALĠ AIR Ó IERÚSALEM, AÐUS DUĎRAĎAR: CAĎ ĊUIĠE ĠO 2
MBRISIĎ DO ĎEISĠIOĎUIL-SE NÓSA NA SEAN? OIR NÍ
NÍĠIĎ SIAĎ A LÁMA NUAIR A ĊAIĠIĎ SIAĎ BIA. AÐUS 3
D'FREASAIR SÉ IAD, AÐUS DUĎAIRT: CAĎ ĊUIĠE ĠO
MBRISEANN SIĎ-SE DĠIĠ DÉ AR SON BÚR SEAN-NÓS? OIR
DEIR DIA: ¹ ĊABĎAIR DO T' AĊAIR AÐUS DO D' MÁĊAIR 4
ONÓIR; AÐUS, ² AN T-É DÉANFAIĎ EASĠAINE AR A AĊAIR
NÓ AR A MÁĊAIR CURĠAR ĊUN BÁIS É. DEIR SIĎ-SE, 5
ÁMĊAĊ, PÉ DUINE ADĎEIR LE N-A AĊAIR NÓ LE N-A MÁĊAIR,
ĠAĊ ĊABĎARĊAS D'Á DĠUĠAIM-SE UAIM, ³ BEIĎ A ĊAIRĎE
AĠAT-SA;* AÐUS NÍ ONÓRFAIĎ SÉ A AĊAIR NÁ A MÁĊAIR; 6
AÐUS ĊÁ AIĠNE DÉ CURĊA AĠAIB AR NEAMNÍĎ AR SON BÚR
SEAN-NÓS. A ĊLUANAIĎĊE, IS MAIĊ A ĊARĠAIR ISÁIAS 7
I NĎÚR DĠAOĎ NUAIR ADUĎAIRT SÉ: ⁴ ONÓRAIĎ NA DAOINE 8
SEO MÉ LE N-A MBÉAL, AĊ IS FAĎA UAIM AĊÁ A ĠCROIĎE.
AÐUS IS ONÓIR ĠAN BUNÚS A ĊUĠAIĎ SIAĎ DOM, AĠ MÚIN- 9
EAĎ TEAĠAISĠ AÐUS AIĊEANTA DAOINE.†

¹ Exod. XX. 12; Deut. V. 16.

² Exod. XXI. 17; Levit. XX. 9.

³ .i. NUAIR A BRONNAIM AR DIA É BRONNAIM ORĠ-SA É.

⁴ ISÁIAS XXIX. 13.

* VER. 5. "ĠAĊ ĊABĎARĊAS," ĠRL., .i., AN OFRÁIL A DÉANFAĎSA ĊUN DÉ BEIĎ SÍ I N-INEAD AN ĊOSTAIS A ĊAIĊFINN A DÉANAM ĊUN DO ĊAIRĎĊE-SE. NÓS É SIN A BÍ AĠ NA FAIRISÍNIĠ, .i., DÁ DĠUĠAĎ AN ĊLANN DO'N TEAMPALL AÐUS DOS NA SAĠAIRT AN ĊUIĎ A BÍ ORĊA A ĊABĎAIRT D'Á N-AĊAIR AÐUS D'Á MÁĊAIR DO ŠAORFAĎ SAN IAD Ó N-A ĊUILLE DE DUAĎ AĊAR 'NÁ MÁĊAR FÁĠAIL; D'FÁĠ SAN AĠ NA FAIRISÍNIĠ AN SAIĎBREAS BA ĊEART A ĊABĎAIRT DO N AĊAIR AÐUS DO'N MÁĊAIR. BÍ SAN I ĠCOINNIĎ DĠIĠE DÉ AÐUS I ĠCOINNIĎ DĠIĠE NÁDÚRA, AÐUS DUĎAIRT ÁR SLÁNUIĠĊEÓIR ĠO RAIĎ.

† VER. 9. "AIĊEANTA DAOINE." – NA TEAĠAISĠ AÐUS NA H-AIĊEANTA DO LOĊTUIĠĊEAR ANSO, IS NEIĊE I ĠCOINNIĎ DĠIĠE DÉ IAD (MAR AĊÁ FAILLIĠE I N-AĊAIR AÐUS I MÁĊAIR AÐUS AN ĊUIĎ 'Á ĊABĎAIRT DO DIA MAR D'EAĎ), NÚ IS NEIĊE ĠAN BŘIĠ ĠAN ĊAIRĎĊE IAD, ĠAN AON ĊONĠNAM ĊUN DEAĠ-MÓIĎEAĊĊA, MAR AĊÁ, NÍĠE LÁM, ĠRL., ĠAN SUIM I NĠLAINE AN ĊROIĎE. AĊ I DĠAOĎ RIAĠALĊA AÐUS

10 Agus do ghlaoir sé cuige an pobul, agus duðairt
 11 sé leó: Cloisir agus tuisir: ní h-é an ruo a téigeann
 isteach sa béal a sailigeann an duine, ac an ruo a tásann
 12 amac as an mbéal, siné a sailigeann an duine.* Ansan
 do táinig a deisgiobuil cuige, agus duðradar leis.
 An eol duit go bfuil sgannal glacaithe ag na fairisínigh
 13 ó airígeadhar an focal san? Ac d'freaḡair seisean:
 ḡac curaḡóireacht nár cuir m'achtair neamḡa-sa,
 14 stracfar as a préacaiḡ é. Sḡaoilir leó san;
 ḡiollaí daila ag dailaiḡ iseaḡ iad; agus má ḡeineann
 dail ḡiollaḡ ar dail, tuitfir saib araon sa ríḡ.
 15 Agus d'freaḡair peadur agus duðairt: Míniḡ dúinn
 16 an tsoluíḡ úḡ. Agus duðairt seisean: Agus an bfuil
 17 sib-se féin ḡan tuisḡint fós? Ná tuisgeann sib, ḡac
 níḡ a téigeann isteach sa béal, go dtéigeann sé síos
 18 sa bḡlḡ, agus go n-imḡigeann sé sa bḡfialtḡeac? Ac
 na neithe a tásann as an mbéal, is ó'n ḡcroiḡe a
 19 tásaiḡ siad; agus isiad a sailigeann an duine. Óir
 is amac as an ḡcroiḡe a tásaiḡ droc-smúinte, dún-
 mārḡaḡ, adaltranas, striapaḡas, ḡadaiḡeacḡ, leaḡair
 20 éiḡiḡ, diaḡmasla; siniaḡ a sailigeann an duine;
 agus ní bia a d'iḡe ḡan láma do níḡe a saili-
 ḡeann an duine.

Aiceanta na h-eaḡailse naomḡa, mar ḡeall ar trosaḡaḡ agus ar
 laeḡantaibḡ saoire, ḡrl., ní'l aon ruo i ḡcoinniḡ dliḡe Dḡ ionta
 san, ac a mairt. Neithe iseaḡ iad atá taitneamḡac le toil
 naomḡa Dḡ agus ana-tairḡḡeacḡ do cráibḡḡeacḡ na ḡCríostaiḡḡe.
 Agus ní féidir "aiceanta daoine" tairt ortḡa, óir ní h-ó
 úḡḡarás daoine a tanaḡar ac ó'n úḡḡarás a tuis Críost féin dá
 eaḡlais nuair a cuir sé ar bun í, agus nuair órḡuiḡ sé dúinn
 beir umal d'á cléir díreacḡ mar a beimis umal do féin.

* Ver. 11. "Ní h-é an ruo a téigeann isteach sa béal," ḡrl. Ní
 féidir d'aon tsalaḡar bíḡ, 'ná d' aon tsalaḡar lám le linn an
 bíḡ a d'iḡe, salaḡar, nú truailliú, do cur ar an anam. Ní'l cun
 é sin do dḡanamḡ ac an peaca amáin, .i., easúmluḡḡeacḡ i n-aḡaiḡ
 dliḡe Dḡ. Nuair a d' iḡ áḡam uḡal na h-aicne ní h-é an t-uḡal
 a truailliḡ é ac an easúmluḡḡeacḡ a dḡin sé i n-aḡaiḡ dliḡe Dḡ.
 B'ḡ an ḡḡeal céadna é do'n lúḡac dá n-iḡeaḡ sé muic-féoil fé'n
 seanḡliḡ, nú ag an ḡCríostaiḡḡe i n-aimsir na n-asbol, dá
 n-iḡeaḡ sé fuil, nú ag aon Críostaiḡḡe anois dá mbriseaḡ sé
 aicne na h-eaḡailse le ḡan trosaḡaḡ dḡanamḡ lá trosaḡaḡ. Ins
 na cásanaibḡ sin go léir ní leis an mbia do truaillḡeórfi an
 t-anam ac leis an bpeaca a dḡanfí nuair a brisfí go toil-
 ḡeanaḡ dliḡ Dḡ, nú an dliḡ a dḡinenn an eaḡlais agus
 úḡḡarás ó dia aici cuige.

Agus d'imctiú Íosa as an áit sin, agus cuairt sé go 21
 críochaithe tuíre agus síodóin. Agus féach, táinig bean 22
 ó Canaan amach as na críochaithe sin, agus do glaoir sí:
 A tigearna, a mic Dáibí, fóir orm! ar sisi; Tá
 m'ingean d'á ciapach go cruairt as deamán. Agus 23
 níor eug sé aon freagra uirthi. Agus táinig a deis-
 giobuil cuige, agus d'iarradar air í leigint cun siúbail.
 Leis cun siúbail í, ar siad; Tá sí as glaoch i n-ár
 ndiaid. Ansan duhairt sé léi: Níor cuireadh mé ach 24
 cun na scaora a cailleadh ó teaghlach Israél. Ach do 25
 táinig sisi agus do sléacht sí dó, agus, Fóir orm, a
 tigearna, ar sisi. Agus d'fhreagair sé: Ní maic an 26
 rud bia na leanbh a dhairt dos na coileánaibh. Ach, a 27
 tigearna, ar sisi, ithe na coileáin an brúscar a cuic-
 eann ó bór do dhigearnaí. Ansan d'fhreagair Íosa 28
 agus duhairt sé léi: A bean, is mór é do creideam.
 Deintear duit mar is mian leat. Agus do slánúigh do
 a h-ingean ón uair sin.

Agus d'imctiú Íosa ón áit, agus táinig sé go bpuaic 29
 mara Shaililí; agus cuairt sé suas ar cnoc, agus suir
 sé ann. Agus táinig sluaighe móra cuige, agus 30
 daoine balbha acu, agus daill, agus bacais, agus
 daoine leicthe, agus mórán eile; agus caiteadar agha
 cosaithe iad, ¹ agus do leigis sé iad; i dtreo go 31
 raib iongnadh ar na sluaighe nuair a conacadar na
 daoine a bhí balbha as caint, agus na daoine a bhí bacach
 as siúbail, agus raib arc as na dallaithe; agus do
 móladar Dia Israél.

Ansan do glaoir Íosa cuige a deisgiobuil agus 32
 duhairt sé: Tá truaigh agam do'n tsluaigh, óir táid siad
 tar éis fanmáint trí lá am' fochair agus ní'l aon ní do
 le n-ite acu; agus ní maic liom iad do cur uaim 'n-a
 dtrosadh, le h-eagla go dtuicfidís ar an slí. Agus 33
 duhairt a deisgiobuil leis: Ach cá bfaighmí-ne, i
 bfasach, oiread aráin agus sásóich do leicthe de
 sluaigh? Agus duhairt Íosa leo: An 'mó bulóg 34
 aghaid? Agus duibadar-san, seacht mbuloga, agus
 raint d'iasgaibh beaga. Agus d'órdúigh sé do'n 35
 tsluaigh suir ar an dtalamh. Agus tóg sé na seacht 36

¹ Isáias XXXV. 5.

mbulóga agus na h-iasga, agus gairb sé buideacas,
 agus do b'ris sé iad, agus eug sé doos na deisgiobuil
 37 iad, agus eugadur-san do'n tsluaigh iad. Agus
 d'iteadur go léir, agus bí a ndóicín acu; Agus an bia
 briste do fásad, do tógadur é i seacht gciseánaib
 38 lánna. Agus isé méid daoine a chaic bia ann ná ceitre
 míle duine, lasmuis de miondaoinib agus de mnáib.
 39 Ansan do cuir sé uair an tsluaigh, agus cuair sé ar
 bórb na luinge bige, agus éinigh sé i gcríochaib
¹Magadan.

CAIBIDÍOL XVI.

CRÍOST gá dílctú cómartha ó neamh a chaisbeáint doos na
 fairisínigh. Admáil peadair agus a coraib do; a imdeargad
 mar gheall ar cur i n-aghaid páise CRÍOST. Ní foláir do
 cualaict CRÍOST uile iad féin do séanaib.

1 Ansan do éinigh cuise na fairisínigh agus na sadu-
 cíinigh cun triail a baint as; agus d'iarradur air cómh-
 2 artha ó neamh do chaisbeáint doib. Ac d'freadair
 seisean agus duibairt sé leo: Deiricí-se um éráchnóna,
 3 beid soinean ann, mar tá an spéir dearg; agus ar
 maidin, beid stoirm ann, mar tá an spéir ag deargad
 go dorca. Tá fios agairb conus gnúis na spéire do
 breicniú; agus nác féidir lib cómarthaí na h-aimsire
 4 d'airicint? Tá slóict an uilc agus an adaltranaís ag
 lorg cómartha; ac ní tabarfar de cómartha doib ac
² cómartha lónais fáir. Agus d'fás sé ansan iad
 agus d'imcigh sé.

5 Agus nuair a éinigh a deisgiobuil treasna na far-
 6 aige, dearmadadur arán a tabairt leo. Agus duibairt
 sé leo: Féadair agus seachnair gíost na bfairisíneac
 7 agus na saduucíneac. Agus beineadur-san maict-
 namh 'n-a n-aighe, 'ga ráib, níor eugamar arán linn.
 8 Agus bí a fios san ag íosa, agus duibairt sé: A
 daoine gan puinn creidim, cad é an maictnamh so orairb
 9 toisg gan arán a beic agairb? Ná fuil cuisicint agairb

¹ nó, Magdala.

² .i. bás agus aiseirige CRÍOST. lón. ii. 1; *et supra* xii. 39.

fós, nó nác cuimín lib na seacht mbulóga do'n cúis míle duine, agus an 'mó ciseán a tógabair? Ná na 10 seacht mbulóga do'n ceitre míle duine, agus an 'mó ciseán a tógabair? Cad 'n-a t'aoib ná tuigeann sib 11 nác i t'aoib aráin adubairt, seachnaiob gíost na bfairisíneac agus na sadducíneac? Ansan do 12 tuigeadar ná dubairt sé gur b'é gíost an aráin a bí le seacaint; ac teaghas na bfairisíneac agus na sadducíneac.

A agus táinig íosa isteaic i gcríochaib Caesaréa 13 Pilippí; agus do ceistis sé a deisgiobuil, agus dubairt: Cé h-é, dar le daoine, mac an Duine? Agus dubradar: Deir cuib acu gur b'é Eóin Baiste 14 é; agus deir cuib acu gur b'é Elias é; agus deir cuib acu gur b'é Ieremias é, nó duine des na fáirib. Agus 15 dubairt íosa leo: Ac dar lib-se cé h-é mé? Agus 16 b'freaḡair Símon peadar agus dubairt: Is tú Críost ¹ mac Dé bí. Agus b'freaḡair íosa agus 17 dubairt sé leis: Is doibinn duit, a Símon mic Ióna, óir ní feoil agus fuil a b'foillsis duit-se sin, ac m'adair-se atá ins na flatais. Agus deirim-se leat- 18 sa gur peadar tú, agus is ar an gcarais seo a cuirfead-sa suas m'eaglais, agus ní buaḡfaiod geataí ifrinn uircti.* ² Agus tabarfaod duit eocraca ríḡeaḡta na 19

¹.i. mac Dé atá beó.

² Isáias xxii. 22.

* Ver. 18. "pedar tú," 7rl. — D'admuis peadar anso, go solmanta, a creideam i ndiaḡaḡt Críost agus mar b'íoluiḡeaḡt do as an admáil sin b'innis ár b'ḡḡearna do an oifig uasal a bí ceapaithe aige a tadbairt dó, .i., gur ciallaig an ainm "pedar" carais (Eóin, 1 xlii.) agus gur carais peadar, carais a beaḡ laiboir daingean cun na h-eagailse b'iompair nuair a curfí suas í agus nuair a beaḡ peadar mar cloicbuinn fúicti agus mar ceann uircti agus iomláine na cómaḡta aige a cialluigib eocraca ríḡeaḡta na bflatais. — Ibi. "Ar an gcarais seo, 7rl." Dob ionan caint Críost an uair sin agus dá n-abraḡ sé, as gaeluinn an ruib adubairt sé a h-eabrais na nlúdaic, .i. "Is carais tusa agus ar an gcarais seo a cuirfead-sa suas m'eaglais." I b'treó, do réir gluaiseaḡta na dúrta na cainte, go ndeirtear gur b'é peadar an carais ar a raib an eaglais le cur suas, agus gur b'ar Críost féin a bí ibir cloic buínn agus eile le cur agus le seasam. Tabair fé ndearna, leis, nuair a cuir Críost an eaglais ar an gcarais, go raib sí curta aige ó b'aoḡal ḡac stoirme ḡaoiḡe agus uisḡe, ar nós an fir

ἔπλατας; agus pé ruo a ceangalóchair ar talamh, beir sé ceangailte ins na فلاطيس; agus pé ruo a sgaoilfir
20 ar talamh, beir sé sgaoilte ins na فلاطيس.* Ansan
ḡórduiḡ sé ḡá ḡeisgiobulaiḡ gan a ḡinnsint
ḡaoinne gur ḡ'é féin Íosa Críost.

21 Ansan do ḡosnuḡ Íosa ar a ḡaisbeáint ḡá ḡeis-
giobuil nár ḡpoláir é féin a ḡul go Ierúsalem agus
mórán ḡfulang ós na sínsearaiḡ agus ós na Sgríb-
neóiríḡ agus ó uaḡtaránaíḡ na saḡart, agus a ḡur ḡun
22 báis, agus a aiseirḡe an trímáḡ lá. Agus do ḡós
peadár é, agus ḡrom sé ar aḡneas leis, agus ḡubairt
sé: Abḡarḡ uait-se sin, a ḡḡearna. Ní ḡiocfaíḡ san
23 ort-sa.† Agus ḡ'iompuḡ seisean agus ḡubairt sé
le peadár: Imḡḡ lastiar díom a ḡátain; cuireann tu
seirḡḡean orm; mar ní h-iaḡ na neḡe a ḡaineann le Dia
a ḡaḡneann leat-sa ac na neḡe a ḡaineann le ḡaoine.

24 Ansan ḡubairt Íosa le n-a ḡeisgiobuil: Ma's áil
le h-aoinne teacḡ am' ḡiaíḡ-se, séanaḡ sé é féin, agus
25 tóḡaḡ sé a ḡros, agus leanaḡ sé mé. Mar, an t-é gur
mian leis a anam do ḡábáil, cailḡfíḡ sé é; ac an
t-é a cailḡfíḡ a anam ar mo ḡon-sa, ḡeóḡaíḡ sé é.

ḡiallmáir úḡ (n. Mat. vii. 24, 25). —Ibíd. “ḡeataí ifrinn, 7rl.”
.i., cómaḡta an ḡorḡadais agus ḡac ar féidír do ḡatan agus
ḡá ḡuallaḡta a ḡéanam. Óir, ó samaltar anso an eaglais le
tis nú le dún a beaḡ déanta ar caraḡs, samaltar cómaḡta
a namáḡ le tis eile a beaḡ n-a coinniḡ, agus deirtear na
buaḡfíḡ na cómaḡta eile sin, .i., ḡeataí an tḡe eile sin, go deó
i ḡcoinniḡ caḡaraḡ nú i ḡcoinniḡ eaglaise Críost. Tugann san
deimne dúninn náḡ baaḡal go ḡféaḡfíḡ aḡraḡ deḡe fallsa 'ná
eiriciḡeaḡ, 'ná aon tsaḡas eile éiḡḡ, buaḡtaint coirḡe ar
eaglais Críost.

* Ver. 19. “Sgaoilfir ar talamh.” —loḡa a tugtar ar sgaoíle
o'n bpionós aimsire, do leanann an peaca. Agus isí an cómaḡta
a ḡeineann an sgaoíle sin do tugtar anso.

† Ver. 22. “Agus do ḡós peadár é,” .i. do ḡós peadár i leit
taoiḡ leis é, agus tré méio a ḡráḡ dó, agus na h-urama a bí
aḡe dó, agus a díoḡraise dó, do ḡrom sé ar ḡaḡant air agus ar
ḡur n-a coinniḡ, agus ar a ráḡ: “A ḡḡearna, abḡarḡ uaitse
bar ḡfulang.” Ac ḡubairt an tḡḡearna le peadár, “Imḡḡ,”
7rl. —ḡféaḡfaḡ na focail sin a ḡiallú, “Imḡḡ uaim.” Ac deir
na h-aḡaireaḡ naomḡa gur ḡialluḡḡar a málairt sin, .i., gur
ḡialluḡḡar “tar am d'iaíḡ,” agus gur b'amḡaiḡ aḡubairt an
tḡḡearna le peadár ḡabáil leis i ḡfulang i n-inead beic aḡ cur
i ḡcoinniḡ coile d'é; agus go ḡcialluḡḡeann an focal san,
“ḡátan,” sa n-eabrais, “aḡḡersárius,” .i. “toirmisḡóir.”

MAR, CAD É AN TAIRBHE DO DÚINE AN DOMAN GO LÉIR A 26
 BUAČTAINT, MÁ D'EINEANN SÉ A ANAM FÉIN A ČAILLEAMÁINT?
 NÓ CAD Í AN MÁLAIRT A D'EANFAID DÚINE AR A ANAM FÉIN?
 ÓIR TÁ MAC AN DÚINE CUN TEACHT I NGLÓIRE A AČAR MAR 27
 AON LE N-A AINGEALAIĐ; ¹ AGUS ANSAN TABARFAID SÉ DO
 ŽAC DÚINE DO RÉIR A ŽNÍOMARČA. ŽO D'EIMIN A D'EIRIM 28
 LIĐ, TÁ CUIĐ D'Á B'FUIL 'N-A SEASAM ANSO AGUS NÍ B'LAIS-
 FID SIAĐ BÁS ŽO B'FEICFID SIAĐ MAC AN DÚINE AŽ TEACHT
 'N-A RÍŽEACHT.

CAIBIDÍOL XVII.

AN T-AČARÚ ŽNÉ AR ČRÍOST. AN LEANĐ A BÍ N-A ŽEILT D'Á
 LEIŽEAS AIGE. D'INNIS SÉ A PÁIS A B'EIT AŽ TEACHT, AGUS DÍOL
 SÉ AN DÍORACMA.

AGUS SÉ LÁ 'N-A DÍAIĐ SAN DO ČÓŽ ÍOSA LEIS PEADAR 1
 AGUS SÉAMUS AGUS EÓIN, A D'RÍČÁIR-SIN, AGUS DO RUŽ
 SÉ SUAS IAĐ ŽO BÁRR CNUIC AOÍRĐ, FÉ LEIT, AGUS ČÁINIŽ 2
 AČRÚŽAĐ CLÓ AIR ÓS A ŽCÓMAIR. AGUS ČÁINIŽ TAICNEAM
 'N-A ŽNÚIS AR NÓS NA ŽRÉINE, AGUS D'IOMPUIŽ A ČUIĐ ÉAD-
 AIŽ CÓM ŽEAL LE SNEACHTA. AGUS FÉAC, DO ČONACADAR 3
 MAOIS AGUS ELIAS AGUS IAĐ AŽ CAINC LEIS. AGUS 4
 D'FREAGAIR PEADAR AGUS DUBAIRC SÉ LE H-ÍOSA: A
 ČIŽEARNÁ, IS MAIT AN BAIL ORAINNE B'EIT ANSO; MÁ'S
 ÁIL LEAT D'EINIMÍS ANSO TRÍ PUIBLE, PUBAL DUIT-SE,
 AGUS PUBAL DO MAOIS, AGUS PUBAL D'ELIAS. LE LINN 5
 NA CAINCE SIN DO RÁĐ DÓ, FÉAC, DO ČLÚDAIŽ SŽAMALL
 SOILLSEAC IAĐ; ² AGUS FÉAC, ŽUČ AS AN SŽAMALL, AGUS
 DUBAIRC: SIĐÉ MO MAC DÍLIS AR A B'FUIL MO ŽREANN:
 ÉISTIĐ LEIS. AGUS NUAIR AIRIŽ NA D'EISŽIOBUIL AN ŽUČ, 6
 DO ČUIČEADAR AR A N-AŽAIĐ, AGUS EAGLA MÓR ORČA.
 AGUS ČÁINIŽ ÍOSA AGUS ČUIR SÉ A LÁM ORČA, AGUS DUB- 7
 AIRC SÉ LEÓ: EIRÍŽIĐ, AGUS NÁ BÍOĐ EAGAL ORAIĐ. AGUS 8
 D'FÉACADAR SUAS, AGUS NÍ FEACADAR AOINNE AC ÍOSA
 FÉIN. AGUS AŽ TEACHT ANUAS Ó'N ŽCNOC DÓIĐ DUBAIRC 9
 ÍOSA LEÓ: NÁ H-INNSIĐ D'AOINNE AN RAĐARC ŽO N-EIRÍŽIĐ
 MAC AN DÚINE ÓS NA MAIRĐ.

AGUS D'FIADFRAIŽ NA D'EISŽIOBUIL D'E: AGUS CAD 10
 ČUIŽE ŽO D'EIR NA SŽRÍBNEÓIRÍ NÁC FOLÁIR ELIAS DO

¹Žnóm. xvii. 31; Róm. ii. 6. ²Supra iii. 17; 2 pead. i. 17.

- 11 ἔραττ ἀρ ὁτύς? Ἀγὺς οὐβᾱιρτ σέ λεό 'ζά ὁῤῥεαζα:
 12 ¹ Τιοτῦαῖο ἑλιας, ἀγὺς σεαρτότῦαῖο σέ ζατ νίο. Ἀτ
 οειρὶμ-σε λιβ ζο ὁτάινιζ ἑλιας ἑαῖα, ἀγὺς νίορ ἀιτῖζ-
 εαῖα ἑ, ἀτ ὁ'ιμῖρεαῖα ἀ ὁτοῖλ ἀιρ. Ἀγὺς σὶν μαρ
 13 ἀτά λε ῤῥαῖζ ἀζ μαρ ἀν οὐνε ὑατᾶ. Ἀνσαν ὁο τῦιζ
 να οεισγιοβὺλ ζὺρ ἀρ ἑοῖν ὁαῖστε ἀ ὅι σέ ἀζ τράττ
 λεό.
 14 Ἀγὺς νῦαῖρ ἀ ἑάναῖα ζο ὁτί ἀν σῦαζ, ὁο ἑάινιζ
 ἑῦιζε οὐνε ἀγὺς ἑαῖτ σέ ἑ ῤῥέιν ἀρ ἀ ζῦῦῖνιῖο 'ν-ἀ λάτᾱιρ:
 ἀ ἑῖγεαῖα, ἀρ σεῖσεαν, οειν τῥότᾱιρ ἀρ μο ῖμαρ;
 μαρ τᾶ σέ 'ν-ἀ ζεῖλτ, ἀγὺς τᾶ μόῖαῖν πῖονόις ἀιρ; ἀγὺς
 τῦῖτεανν σέ σα τεῖνε ζο ῖνιτ, ἀγὺς σα ῖν-ῦῖσζε ζο
 15 ῖνιτ. Ἀγὺς ἑῦζαζ ἑὺν ὁο οεισγιοβὺλ ἑ, ἀγὺς νίορ
 16 ῤῥεαῖαῖα ἑ λεῖγεαζ. Ἀγὺς ὁ'ῤῥεαζαῖρ ἰοσα ἀγὺς
 οὐβᾱιρτ: Ὁ, ἀ σῖοττ ὁῖτ-ἑῖοῖμ ὁο-τεαζαζατᾶ, ἀν
 ῤᾱῖα ἀ οειο μέ ἰ ῖν-ὀῦῖρ μεαζ? ἀν ῤᾱῖα ἀ ἑῦῖῤῥεαῖο
 17 σῦαζ λιβ? Τῦζαῖο ἑῦζαῖν ἀνσο ἑ. Ἀγὺς ὁο σῖματ-
 τῦῖζ ἰοσα ἀν οειαῖν, ἀγὺς ὁ'ιμῖτῖζ σέ αζ, ἀγὺς ὅι ἀν
 18 μαρ λεῖζῖστε αζ σᾶν ἀματ. Ἀνσαν ἑάινιζ να οεισγιο-
 βὺλ ἀζ τῖαῖλ ἀρ ἰοσα, ἀ ζᾶν ῤῖοζ, ἀγὺς οὐβῥαῖα,
 19 τᾶο 'ν-ἀ ἑαοῖο νᾶῖ ῤῥεαῖαῖαῖρνε ἑ ἑῦῖρ ἀματ? Ἀγὺς
 οὐβᾱιρτ ἰοσα λεό: μαρ ζεαῖλ ἀρ ὀῦῖρ ῖν-εαζαῖα ἑῖοῖμ.
 ζο οειῖν ἀοειρὶμ λιβ, ² μά ὅῖοῖν ῤῖῦ ὀῖρεαῖο ζῖαῖννε
 οει σῖοῖ μῖστᾱῖρ οει ἑῖοῖαῖν ἀζαῖο, οειαῖῤῥαῖο σῖο λεῖς
 ἀν ζτῖοτ σο, ἀῖστῖρῖζ αζ σο ἀνσῦο ἀνοῖν, ἀγὺς ἀῖστῖρ-
 εοτᾱῖο σέ; ἀγὺς νί οειο ἀοῖν ῤῦο νᾶ οειο ἀρ ὀῦῖρ ζτῖμας
 20 ἀ οειαῖν.* Ἀτ νί τῦῖτᾱῖρ ἀματ ἀν σῖοῖο σο ἀτ λε
 ῖν-ῦῖρνεῖτε ἀγὺς λε τῥοζαῖο.

- 21 Ἀγὺς νῦαῖρ ἀ ὅῖοῖα 'ν-ἀ ζτῖοῖννε ἰ ῖζαῖλῖ,
 οὐβᾱιρτ ἰοσα λεό: τᾶ μαρ ἀν οὐνε λε τᾱῖαῖρ ἰ λᾱῖν-
 22 αῖο ὁαοῖνε; Ἀγὺς τῦῖῤῥῖο σῖαῖο ἑὺν ὁᾱῖς ἑ, ἀγὺς ἀῖ-
 εῖρεοτᾱῖο σέ ἀν τῖῖμαῖο λᾱ. Ἀγὺς ἑάινιζ οὐαῖρ ἀνα
 ῖοῖο ὀῖτᾶ.

- 23 Ἀγὺς νῦαῖρ ἀ ἑάναῖα ζο τᾱῖαῖν ἀῖνιζ ῤῦτ

¹ ματ. ἰν. 5.

² λῦτ. xvii. 6.

* Ver. 19. "ῤῖῦ ὀῖρεαῖο ζῖαῖννε οει σῖοῖ μῖστᾱῖρ", .ἰ. ἑῖοῖαῖν οειατ, .ἰ., ἑῖοῖαῖν ἀ σᾱῖαῖτᾱῖρ 'ν-ἀ ῖῖαῖατ ἀγὺς 'ν-ἀ ἑῖοῖαῖο, λεῖς ἀν ῖζῖαῖννε οει σῖοῖ μῖστᾱῖρ σα ῤᾱῖαῖλ. τᾱῖβ. xiii. 31.

NA NDIORACMA DO GLACAÐ AG TRIALL AR PEADAR, AGUS
 DUÐRADAR LEIS: NÁ DÍOLANN BÚR MÁIGISTIR-SE AN DI-
 ORACMA? DUÐAIRT SEISEAN: DÍOLANN.* AGUS NUAIR A 24
 CUADAR ISTEAC SA TIG DO LABAIR ÍOSA LEIS AR DTÚIS AGUS
 DUÐAIRT: CAD A CÍTEAR DUIT-SE, A SÍMÓIN? RÍGTE NA
 TALMAN, CÉ UADA SO NGLACAIÐ SIAÐ CÍOS NÓ CÁIN? AN
 Ó N-A GLAINN FÉIN, NÓ Ó ÐAOINIÐ IASACTA? AGUS 25
 DUÐAIRT SEISEAN: Ó ÐAOINIÐ IASACTA. DUÐAIRT ÍOSA
 LEIS: D'Á BRÍG SIN TÁ AN CLANN SAOR. AC I DTREÓ NÁ 26
 TABARFAIMÍS SGANNAL DÓIB, IMCIG CUN NA FARAIÐE AGUS
 CAIT DUÐÁN; AGUS AN CÉAD IASG A TIOCFAIÐ ANÍOS, TÓG
 É; AGUS OSGAIL A BÉAL, AGUS GEODAIR STATÉR¹ ANN; TÓG
 É SIN AGUS TABAIR DÓIB SIN É ASAM-SA AGUS ASAT FÉIN.

CAIBIDHIOL XVIII.

CRÍOST GA CEAGASG DÓIB AN UMLUIGEACHT DO CLEACHTAÐ; SGANNAL
 DO SEACAIN; TEITE Ó OCÁIÓIB PEACHTA; PEACACHA LEANAMNACHA DO
 GEARÁN LEIS AN EAGLAIS, AGUS A CUISGINT SUR CUMA NÚ PÁGÁNAIG
 AN MUINTIR NÁ H-ÉISTEANN LEIS AN EAGLAIS. E 'Á GEALLAMAINC
 D'Á DEISGIOBULAIÐ CUMAS AR CEANGAL AGUS AR SGAOILE DO TABAIRT
 DÓIB, AGUS SO MBERÐ SÉ FÉIN 'NA SCOMCIÓNÓLAIÐ. NÁ MAITFAR
 DO'N T-E NÁ MAITFIB.

AN UAIR SIN CÁINIG NA DEISGIOBUIL CUN ÍOSA AGUS 1
 DUÐRADAR: DÉ H-É, DAR LEAT, AN DUINE IS MÓ I RÍGEACHT NA
 BFLACAS? AGUS DO GLAOIÐ ÍOSA CUIGE LEANB BEAG, AGUS 2
 CUIR SÉ 'N-A SEASAM 'N-A LÁR É. AGUS DUÐAIRT SÉ: SO 3
 DEIMIN ADEIRIM LIB, MURA N-IOMPUIGIB SIB AGUS BEIC AR
 NÓS NA LEANB, NÍ RAĞAIÐ SIB ISTEAC I RÍGEACHT NA BFLACAS.
 AN T-É D'Á BRÍG SIN, D'ÍSLEÓCAIÐ É FÉIN AR NÓS AN 4
 LEINB BIG SIN, SINÉ IS MÓ I RÍGEACHT NA BFLACAS. AGUS 5
 AN T-É A GLACANN AON LEANB BEAG AMÁIN DE'N TSÓRÐ SAN
 AM' DINIM-SE, GLACANN SÉ MISE. AC AN T-É TABARFAIÐ 6
 SGANNAL DO DUINE DE'N MUINTIR BEAG SO A CREIDEANN
 IONAM-SA, B'FEARRA DÓ SO SCURFAÍ BRÓ MUILINN AR A

¹ Dob' fiú leat-choróinn an statér.

* Ver. 23. "An DIORACMA," .i., leat sícle, nú leat
 statéir, .i. tímpal cúig pingine déag d'airgead SASANA.
 CÁIN AB EAD É A BAINCÍ DE GAC DUINE CUN SEIRBÍSE AN TEAMPUIL.

μυνηάλ agus é cαιτeαμ isteαc i nδoimneαcτ na fαραιze.*

- 7 Is mαιρς δo'n δoμαν mαr γεαλλ αr na sγannαλαιβ.
 Nί foláir na sγannαl δo tεαcτ: αc sa n-αm sγeάδoηα
 8 Is mαιρς αη τ-έ sο δταsαnn αη ¹sγannαl δ'ά δ'ruím.† Mά
 δeineann δo láμ nó δo cοs sγannαl δuit, sγeαrr αnuas
 δíοτ í, agus cαιτ uαιτ í; is fεαrrα δuit δul isteαc sa
 δeαcτa αr leαcτ-láim nó αr leαcτ-cοis 'nά δά láim nó
 δά cοis α δeιcτ αsατ agus tu cυr i δteine síοruiδe.‡
 9 Agus mά δeineann δo súil sγannαl δuit, strac αmαc í
 agus cαιτ uαιτ í; is fεαrrα δuit δul isteαc 'sa δeαcτa
 αr leαcτ-súil 'nά δul i n-ifreann na teine agus δo δά
 súil αsατ.
 10 Tυsαιβ αire sγan neαm'suím α δéαnαm δ'αοinne δe'n
 μuιncιr δeαs san, mαr δeirim lib ² sο δfuil rαδαrc
 δo síοr αsά n-αιngeαλαιβ sin ins na flαcαis, αr sγnús
 m'αcαr-sα, αcά ins na flαcαis.
 11 Óir δo táimιs Mαc αη δuine cυn sο sάbálφαδ sé
 12 αη níδ α δί cαillte. Cαδ is δóιs lib? Mά δíonn
 cεάδ cαοrα αs δuine, agus sο rαsαιβ cαοrα αcu αmύ,
 nά fásφαιβ sé na nαοι sγcinn δeαs agus cειcρε fícιδ
 αr na cnοcαιβ, agus nά h-ιmτeόcαιβ sé αs lοrς αη
 13 cιnn α cυαιβ αmύ? Agus mά ráimιgeann δó í δ'fásail,
 δeirim lib, sο δeimιn, sγur mó αη τ-άcαs αcά αir mαr
 γεαλλ uιrcι sin 'nά mαr γεαλλ αr na nαοι sγcinn δeαs
 14 agus cειcρε fícιδ nár cυαιβ αmύ. Mαr αη sγeάδoηα,
 ní toil le nδúr n-αcαir αcά ins na flαcαis sο sγcαillfί
 15 δuine δe'n μuιncιr δeαs san. αc mά δeineann δo
 δrάcαir beαrt αδ' cοimnιβ, imcις agus cómαirλις é
 ιoir cυ fέin agus é fέin αmáin. Mά éisteann sé leατ,
 16 τά δo δrάcαir buαιβτε αsατ. Mυrα n-éistiδ sé leατ,
 ταδαир leατ δuine nó beιrc eile, ³ i δtreó sο seαsócαιβ
 17 sαc focal i mbéal beιrcε nó τrír fínnιcε. ⁴ Agus mυrα

¹ .i. δroc-sαmplα.

² Sαlm xxxiii. 8.

³ Deut. xix 15.

⁴ 1 Cor. v. 9.

* Ver. 6. "ταδαρφαιβ sγannαl," .i., δo cυιrfιβ τrúις
 βαrαcυisle rómpα agus cυιrfιβ fέαcαιnc οrτα peαcα δéαnαm.

† Ver. 7. "Nί foláir," .i. τά αη sαοsαl cóm h-οlc san,
 cóm cυιrpτε sin.

‡ Ver. 8. .i., mά's τrúις peαcτa δuit ιαδ, .i., mά cυιριδ
 siαδ fέαcαιnc οrτ peαcα δéαnαm.

n-éistib sé leó san, innis do'n eaglais é; agus mura n-éistib sé leis an eaglais, bíob sé 'n-a págánaic nó 'n-a puiblicánaic astat. So deirim lib, pé neice 18 a ceangalócaib sib ar talam, beib sib ceangailte ar neam; agus pé neice a sgaoilfí sib ar talam, beib sib sgaoilte ar neam.

Aagus deirim lib 'n-a ceannta san, má bíonn beirt 19 azaib ar aon aigne ar talam i dtaoib aon ruða ar biú a beib acu d'á iarraib, so bfaib sib an ruð san a déanam dóib ó m' acair-se atá ins na flatais. Óir, an 20 áit 'n-a bfuil beirt nó triúr cruinnighe am' ainm-se, cáim-se ansan 'n-a meas.*

Ansan do cáinig peadar cuige agus dubairt, 21 a tigearna, an mó uair a déanfaib mo brácair beart am' coinnib agus so maifear do? Cóm fada le seacht n-uair, an eab? Dubairt íosa leis: ní 22 deirim leat cóm fada le seacht n-uair, ac cóm fada le seacht n-uair fó seacht ndeic.

D'á bríg sin, is cosmail rígeacht na bflatas le fear 23 a bí 'n-a rí, agus gur mian leis cúntas a sócarú le n-a seirbíseacaib. Agus nuair a tósnaig sé ar an 24 gcúntas do sócarú do tusaib cuige duine so raib deic míle talant ¹ aige air.† Agus nuair ná raib aon 25 ruð aige cun na bfiac a díol, d'órdnaig an tigearna é féin agus a bean, agus a clann, agus a raib aige, do díol amac agus díolfiac a déanam. Ansan do 26 caic an seirbíseac san é féin ar an dtalam, a gcuib an tigearna, agus dubairt sé: Dein foirne liom, agus díolfad an iomláine leat. Agus do glac truaig an 27 máigistir do'n tseirbíseac san, agus do sgaoil sé cun siubail é, agus do maic sé na fiaca do. D'imicig 28 an seirbíseac san amac, ámtac, agus do casaib air

¹.i. a5 an rí ar an nduine.

* Ver. 20. "Cáimse ansan 'n-a meas." —Cuirtear an cáint sin i dtaoib cruinnighe a bíonn i n-ainim críost agus i n-aonadac eagailse críost. Cypran naomta, De Unitate Ecclesiae.

† Ver. 24. "Talent." —Dob ionan talant agus 750 d'únsaib airib, .i., do réir coróinn an t-únsa céad oic ndeic a seacht de púntaib airgib agus deic sgillinge (£187 10s. 0d.).

cóm-šeirbiseac do féin go raib céad pingin aise
 air; agus do rug sé air, agus bí sé 'gá tachtad, agus
 29 'gá ráb leis: "Díol liom na fiacha atá agam ort.*" Agus
 do chait an cóm-šeirbiseac é féin ar an tcalam, agus
 duibairt sé: "Dein foirne liom, agus díolfaid leat an
 30 iomláine. Ní déanfaid, ámtad; ac d'imtigh sé agus
 31 cuir sé sa príosún é, go ndíolfaid sé na fiacha. Ac
 nuair a conaic a cóm-šeirbísigh-sin cad a bí déanta,
 táinig buairt ana-mór ortha, agus tanaid ar
 d'innsaidar do'n tigherna gac níó fé mar a
 32 tuit amad. Ansan do glaoib a tigherna ar an bfean
 san, agus duibairt sé leis: "A sheirbísigh malluighite,
 do maiceas-sa na fiacha go léir duit-se, toisg tu 'gá
 33 iarraib orm; nár cóir, d'á b'ígh sin, duit-se truaigh
 beic agat do'n cóm-šeirbiseac, fé mar a bí truaigh
 34 agam-sa duit-se? Agus bí fearg ar an dtigherna,
 agus tug sé suas do na céasúirib é, go ndíolfaid sé
 35 na fiacha go léir. Agus sin mar a déanfaid m'adair-
 se atá ins na fadais lib-se é mura maifid gac d'ine
 agaid d'á b'rádair, ó croide.

CAIBIDÍOL XIX.

Críost gá deimniú go bfuil an pósad do-sgaoilte: agus gá
 cómaírlíú d'inn sgaramaint le gac níó ar a son féin. An
 conatbairt a leanann saibreas á taisbeaint aise, agus an
 tuarastal atá as gac níó do chréigean ar a son féin.

1 Agus do tárla, nuair a bí na cómráitir sin críoch-
 nuighite ag íosa, gur fás sé gaililí agus go dtáinig sé
 2 i gcríochaid lúdaea lastall de'n lórdan. Agus do
 lean sluaigh mór é; agus do leighis sé iad sa n-áit sin.
 3 Agus táinig na fairisínigh cuise 'gá triail, agus
 duibraidar: An dleaghad do d'ine a bean do cur
 4 uaid ar gac don tsaighas cúise? Agus do freagair
 sé iad, agus duibairt: "Nár léigeadair, ¹ an t-é
 cruithigh an d'ine ar dtúis, gur cruithigh sé iad firean

¹ Gen. i. 27.

* Ver. 28. "Céad pingin." An t-octmad cuir d'únsa a bí sa
 pingin Rómánac, .i., tímpal seacht bpingine goileic d'airgead na
 h-aimsire seo.

agus bainean, agus dubairt sé: ¹ Mar gheall air sin, 5
 fásfaidh tuine a dtair agus a máttair, agus claoiúfí
 sé le n-a mnaoi, agus beidh siad 'n-a mbeirt i n-aon
 feoil. ² Dá b'ríg sin, ní dá feoil iad feasda, ac aon 6
 feoil amáin. Uime sin, an ní a ceangail Dia ná
 sgaileadh tuine é. Dubradar san leis: Cad cuige, 7
 má 'seadh, gur ² órdúig Maois leidir a díbearta táb-
 airt di agus í cur chun siubail? Dubairt sé leo: Do 8
 ceardúig Maois daoib-se, toisg an croíde cruaidh a
 beir aghaid, búr mná do cur uaid; ní raib an sgeal
 mar sin, ámtac, ó tusaic.³ Ac deirim-se lib, doinne 9
 cuirfidh uaid a bean, ac amáin mar gheall ar úrúis, agus
 do pósfaidh bean eile, go ndéanann sé adaltranas;
 agus an t-é a pósfaidh an bean a díbreadh, go ndéanann
 sé adaltranas.*

Dubairt a deisgiobuil leis: Má's mar sin atá an 10
 sgeal ag tuine i dtadhb a mná, ní maic an rud pósa.
 Agus dubairt sé leo: Ní h-é gac doinne a glacann an 11
 caint sin, ac an múintir gur tugadh san doib.[†] Óir 12
 táid coillteáin do rugadh mar sin ó b'roinn a máttar;
 agus tá coillteáin gur tugadh daoine an cor san orda;
 agus tá coillteáin a deir iad féin do coillt ar son
 rígeadta na b'flačas. ⁴ An t-é go dtig leis a gabáil, 13
 gabadh.[‡]

Ansan do tugadh cuige aos óg, go ndéanfaid sé a
 lám do cur orda agus guíde; agus bí na deisgiobuil

¹ Gen. ii. 24.

² Deut. xxiv. 1.

³ 1 Cor. vii. 10.

⁴ .i. an t-é a cuigeann, tuigeadh.

* Ver. 9. "Ac amáin," 7rl., .i., is bleaghtac bean do díbir
 mar gheall ar adaltranas, ac ní féidir do'n fear bean eile do
 pósa an fad a beidh an bean a díbreadh beo.

† Ver. 11. "Ní hé gac doinne a glacann an caint sin," .i., ní
 geibeanh hac doinne maireadtaint singil agus geannmaíge mura
 n-iarraid siad ar Dia a grásta tábairt doib chun san do
 déanamh, agus tá cuid acu san féin agus níor mór doib trosgadh
 déanamh cóim maic le guíde chun Dé, agus tugtar doib sin é
 anuas.

‡ Ver. 12. "Táid coillteáin," 7rl. —Ná glactar an caint
 seo do réir na leictire. Cialluigeann an caint go bfuil
 daoine ann agus go bfuil ceapaithe 'n-a n-aigne acu fanmáint
 singil, geannmaíge i scaiteamh a saogail i dtreo go bfeadfaidís
 réir Dé déanamh ní b' fearr ná dá mbeoís pósta. Feic pól. n.
 1 Cor. vii. 37, 38.

- 14 ḡÁ ḡcosḡ. Ac duḃairt Íosa leó: leigìò cúḡam an
muintir òeas, agus ná coisḡìò iad; óir is le n-a leic-
15 éirí sin ríḡeaçt na òflaças. Agus nuair a cuir sé a
láma orça, ò'fás sé an áit sin.
- 16 Agus féac, táinig; duine cuig e agus duḃairt sé:
A mairístir mair, cao í an mair a òéanfao ionus ḡo
17 mbeaò aḡam beaça síoruiòe? Agus duḃairt sé leis:
Cao é an tráčt so aḡat ar mair? Níl ac aon is mair,
'sé sin Dia. Ac má's mair leat dul isteaç sa beaça,
18 coimeáò na n-aicéanta. Deir seisean leis: Cao iad
na n-aicéanta? Agus duḃairt Íosa: ¹ Ná òein
maròað; Ná òein orúis; Na òein ḡuib; Ná òein fiaò-
19 naise òréig; Taḃair onóir òo t'acair agus òoò'
máçair; agus, ḡráuibḡ òo cómarsa mar tu féin.
- 20 Duḃairt an t-óigfear leis: Coimeáòas iad san ḡo
21 léir ó m'óig; cao eile is riáčtanaç òom? Duḃairt
Íosa leis: Má's mair leat òeic beaçt, imçig agus òíol
amaç a òfuil aḡat, agus taḃair òos na boçtaib, agus
òeò stór ar neam aḡat; agus tar agus lean mise.
- 22 Nuair airig an t-ógánaç an caint sin, ámçac, ò'imçig
sé agus é ḡo buarça; mar fear ab eaò é ḡo raib
mórán saibòir aig e.
- 23 Agus duḃairt Íosa le n-a òeisḡobuil: ḡo òeimín
aðeirim lib, is òeacair òo'n duine saibòir dul isteaç
24 i ríḡeaçt na òflaças. Agus òeirim airís lib é: Is usa
òo çamal ḡaðáil tré çró snáčaiòe 'ná òo'n duine
25 saibòir dul isteaç i ríḡeaçt na òflaças. Nuair airig
na òeisḡobuil an méò sin táinig áro-ionḡnaò orça,
agus duḃraðar: Má 'seað, cé féaðfaiò dul saor?
26 Ò'féac Íosa orça agus duḃairt sé: Ní féiòir so òo
òaoine; ac is féiòir le Dia ḡac níò.
- 27 Ansan ò'freaḡair peaðar agus duḃairt sé: Féac,
ò'fáḡamair-ne ḡac níò, agus òo leanamair tusa: agus
28 cao a òeò ò'á bárr aḡainn? Agus duḃairt Íosa leó:
ḡo òeimín aðeirim lib, sib-fe òo lean mé, sa n-aicḡein-
eamaint, nuair a súiòfiò Mac an Duine i ḡcaçaoir a
ḡraðaim, súiòfiò sib ar òá çaçaoir òeas aḡ taḃairt
29 òreic e ar òá çreib òeas Israél. Agus ḡac duine a
ò'fáḡfaiò a çig, nó a òriçáraça, nó a òriféaraça, nó

¹ exoð. xx. 13.

A AČAIR, NÓ A MÁČAIR, NÓ A BÉAN, NÓ Á CLANN, NÓ A CUIR
TALIM, AR SON M'AINIME-SE, ġEOBARI SÉ FÓ CÉAD, AĠUS
BEIŘ AN BÉAČA ŚIORUIŘE AĠSE.

AČ BEIŘ A LÁN D'Á BFUL AR TUSAČ AR DEIRE, AĠUS D'Á 30
BFUL AR DEIRE AR TUSAČ.

CAIBIŘIOL XX.

PARABAL AN LUČT OIBRE SA BFIŘNGORT. ARD-AIŘM ČLAINE
SEBEVÉ. A RAĐARC Á ČABAIRČ AĠ CRIOST DO BEIŘT DALL.

Is COSMAIL RÍġEAČT NA BFLAČAS LE FEAR TIġE A ČUAIŘ 1
AMAC ĠO MOČ AR MAIŘIN AĠ RÉIŘTEAC LE LUČT OIBRE D'Á
FIŘNGORT. AĠUS DO RÉIŘCIĠ SÉ LEIS AN LUČT OIBRE AR 2
¹PIŘGIN SA LÓ, AĠUS ČUIR SÉ AĠ OBAIR IAŘ SA BFIŘNGORT.
AĠUS ČUAIŘ SÉ AMAC AIRÍS TÍMPAL AN TRÍMAŘ H-UAIR, 3
AĠUS FUAIR SÉ TUILL E-N-A SEASAM DÍOMAŘIN AĠ AIT AN
MARĠAIŘ; AĠUS DUĐAIRČ SÉ LEÓ: ČEĠIŘ-SE, LEIS, 4
ISTEAC AM' FIŘNGORT-SA, AĠUS TABARFAŘ DAIŘ FÉ MAR
A BEIŘ CEART. AĠUS D'IMČIġEADAR SAN. AĠUS ČUAIŘ 5
SÉ AMAC AIRÍS AR AN SÉMAŘ H-UAIR, AĠUS AR AN NAOMAŘ
H-UAIR, AĠUS DEIN SÉ MAR AN ĠCÉADNA. AČ DO ČUAIŘ 6
SÉ AMAC TÍMPAL AN T-AON UAIR D'EAG, AĠUS FUAIR SÉ
TUILL E-N-A SEASAM, AĠUS DUĐAIRČ SÉ LEÓ: CAŘ ČUIġE
DAIŘ BEIČ ANSO I NĐUR SEASAM DÍOMAŘIN AN LÁ ĠO LÉR? 7
DUĐRADAR LEIS: MAR NÍOR RÉIŘCIĠ AOINNE LINN. DUĐ-
AIRČ SÉ LEÓ: ČEĠIŘ-SE, LEIS, ISTEAC AM' FIŘNGORT-SA.
NUAIR A BÍ AN TRÁČNÓNA ANN, DUĐAIRČ TIġEARNA AN FIŘN- 8
ĠUIŘ LE N-A STÍBARČ: ĠLAOIŘ AR AN LUČT OIBRE, AĠUS
TABAIR A DTUARASDAL DÓIŘ, AĠUS TURNUIĠ LEIS AN MUIN-
TIR IS DÉANAĠE A ČÁINIĠ, ĠO DTÍ AN MUINTIR IS LUAČA A
ČÁINIĠ. ČÁINIĠ AN MUINTIR A ČUSNUIĠ AN OBAIR AR UAIR 9
A H-AOND'EAG, AĠUS DO TUĠAŘ PIŘGIN AN DUINE DÓIŘ.
ANSAN DO ČÁINIĠ AN CÉAD MUINTIR AĠUS MEASADAR ĠO 10
BFAĠDÍIS BREIS; AČ DO FUARADAR SAN, LEIS, PIŘGIN AN
DUINE. NUAIR A FUARADAR É ČROMADAR AR ČEISNEAM I N- 11
AĠAIŘ AN FIŘ ČIġE, AĠUS DUĐRADAR: NÍOS DEINEADAR SO 12
A ČÁINIĠ ĠO D'EANAČ AČ UAIR OIBRE, AĠUS ČUIRIS AR AON

¹Supra xviii. 28, AN NÓČA.

13 ουλ λεό san sinne a v'fuing cruaotan agus brotall
 an lae. Do labair seisean le duine acu, agus duib-
 airt; a duine muintearca, níl don éascóir agam 'á
 14 déanamh ort. Nác ar pingin a réitigis liom? Seo,
 tós leat do cuir agus imig; ac is toil liom oiread
 a tabairt do'n fear so is déanaíge a táinig agus atá
 15 agam 'á tabairt uirt-sé. An amlaio nác bleaghdac
 dom an nío is toil liom a déanamh? An droc-súil
 16 atá agat, óir is duine fóganta mise?* Sin mar a
 beir an muintir déanac ar tosac, agus an muintir
 tosaig ar deire. Óir tá glaoite ar mórán agus
 níl toigta ac beagán.
 17 Bí íosa ag dul suas go Ierúsalem, agus ar an slig
 hó tós sé i leic taoib an dáréas deisgiobul, agus
 18 duibairt sé leo: Féac, táimio ag dul suas go Ierú-
 salem, agus tabarfar mac an Duine suas d'uahtarán-
 aib na sagart agus dos na Sgríbhneóirib, agus daor-
 19 faid siad cun báis é. Agus tabarfaid siad dos na
 geintib é le tarcaisniú, agus le sgiúrsáil, agus le
 céasa ar crois; agus eireócaio sé airís an trímáio
 lá.
 20 Ansan táinig cuige mátair clainne Sebeoé i n-aon-
 feacht le n-a macaib, agus do sléacht sí hó, ag lorg
 21 ruda éigin air. Agus duibairt sé léi: Cad 'tá uait?
 Duibairt sí leis: Abair go suiofid an beirt mac so
 liom-sa, duine acu ar do deis, agus duine acu ar do
 22 clí ad' rígeacht. Ac d'freaigair íosa, agus duibairt:
 Ní h-eól daoib cad 'tá aguib 'á iarraid. An bfuil sib
 ábalta ar an gcailís a d'ólfaid-sa d'ól? Deirid siad
 23 leis, Táimio. Duibairt sé leo: Is fíor go n-ólfaid
 sib mo cáilís; ac suide ar mo deis nó ar mo clí, ní
 h-agam-sa atá san a tabairt daoib-se ac do'n muintir
 24 go bfuil sé ceapaithe ag m'atair doib. Agus nuair
 airig an deichniubar é, bí fearg acu cun na beirte
 25 oricár. Agus do glaoio íosa cuige iad agus duib-
 airt: Is eól daoib conus mar a beirid tigearnaí na
 ngeinte iad do smaictú, agus go nbeirid a ndaoine
 26 móra a gcómacht do cur i bfeidm ortá. Ní mar sin a

* Ver. 15. "An nío is toil liom," .i. lem' cuir féin, agus i
 neicib atá ag braic ar m'fógantaic féin.

béir eadraið-se; ac an t-é gur maiç leis beir mór eadraið, bíod sé 'n-a fear friotáilte aghaið; Agus an 27 t-é gur maiç leis beir i n'fear cōsaigh eadraið, bíod sé 'n-a seirbiseac aghaið. ¹ Fé mar nár éainis mac 28 an Duine cun seirbise d'fághail, ac cun seirbise éadairt uaið, agus cun a anama éadairt uaið mar ceannaic ar a lán.

Agus nuair a bíodar as dul amac a' lericó do lean 29 sluaigh mór éisean. Agus féac, bí beirt dall 'n-a 30 suirde i n-aice an bócair, agus d'airigeadar gur b'é íosa a bí as gabáil ann, agus do liúghadar: A tigh-earna, ar siad; déin trócaire orainn, a mic dáiðio. Agus bí an tsluaigh 'ghá gcoss, go n-éistfiois. Ac sin 31 mar a b'aoirde do liúghadar-san: A tigh-earna, ar siad; déin trócaire orainn, a mic dáiðio. Agus do stad 32 íosa, agus glaoir sé orca, agus duairt sé: Cad is maiç lib a déanfainn daoib? Go n-ogalófaí ár 33 súile, a tigh-earna, ar siad. Agus éainis truaigh as 34 íosa dóib, agus cuir sé a lám ar a súilb: agus éainis a radarc dóib láicreac, agus do leanadar é.

CAIBIDOL XXI.

Críost as dul isteaic i scachair Ierúsalem ar muin an asail. An luic ceannaíðeaicta agus díoluighedaicta dá n'óibirt amac as an rteampal aige. An mallac aige dá cur ar an scrann fíge. Cuireann sé féacaint ar na sagairt agus ar na sgríbhneoirib éisteaict.

Agus nuair a bíodar as teaict i ngar d'Ierúsalem, 1 agus bíodar tagaite go betpághé i n-aice cnuic Olibet, ansan do cuir íosa uaið beirt deisgiobul, agus duairt sé leo: Téighi isteaic sa baile sin os 2 búir gcómair, agus geobaið sib ann gan moill láir asail agus í ceangailte, agus searraic 'n-a teannta; sgaoilb í agus tugaið cuigham iad. Agus má deir 3 aoinne don rud lib abraið: Tá gno as an dTigh-earna

¹ Philip. ii. 7.

- 4 θίοῦ σο; ἄγυς σγαοιλφιῶ sé λιῶ ιαῶ láιτρεαῶ. ἄγυς ὅο
 ὀεineaῶ an méiῶ sin γο léir, ionas γο γκόmlíonφαί
 5 caint an fáιῶ mar a ὀdeir sé: ¹ Ἀbraiῶ le h-ingín
 síón: féac ὅο Rí ἄγ τεαῶτ γο ceannsa cúḡac 'n-a
 súiḡe ar láir asail, ἄγυς ar searraῶ, mac an asail
 6 cneasḡa. ἄγυς ὀ'imcíg na ὀeisgiobuil, ἄγυς ὀein-
 7 ead̃ar mar a ὀ'órḡuig íosa ὀoíḡ. ἄγυς cúḡad̃ar leó
 an láir asail ἄγυς an searraῶ; ἄγυς cúiread̃ar a
 mbrait féin anuas orḡa, ἄγυς cúiread̃ar eisean 'n-a
 8 súiḡe orḡa. ἄγυς ὅο leaḡ mórán ὀe'n tsluaḡ a
 mbrait ar an slíg; ἄγυς ὀain tuille acu γéaḡa ὀes na
 9 crainn ἄγυς ὅο leaḡad̃ar iaḡ ar an slíg; ἄγυς an
 tsluaḡ a ὀí lasmuis ἄγυς lastiar ὀíḡḡar ἄγ liúiríg,
 ἄγυς ὀeiribís: hósanna ὅο m̃ac ὀáib̃iḡ; ² molaḡ ὀo'n
 t-é aḡá ἄγ τεαῶτ i n-anim an tígearna; hósanna γο
 10 lán árḡ. ἄγυς nuair a cúaiḡ sé isteac i n-Ierúsalem
 ὀí an cáḡair γο léir ar suaḡaḡ, 'ḡá ráḡ: Cé h-é seo?
 11 ἄγυς ὀeiread̃ na ὀaoine: síḡé íosa an fáιḡ ó nasa-
 ret ḡaililí.
 12 ἄγυς cúaiḡ íosa isteac i ὀteampul ὀé ἄγυς cómaín
 sé amac as ḡac a raib̃ ὀe ὀaoine ann ἄγ ὀíol ἄγυς ἄγ
 ceannaῶ, ἄγυς ὅο leaḡ sé búirḡ luḡt airḡiḡ ὀο síon-
 13 seáil ἄγυς cáḡaoireac̃a luḡt colúr a ὀíol. ἄγυς ὀuḡ-
 airt sé leó: τḡá sḡríḡḡa, ³ tíg cun úrnuiḡḡe a taḡar-
 far ar mo tíg: ac τḡá pluais biḡeam̃nac ὀéanta ḡḡaiḡ-
 se ὀe.
 14 ἄγυς t̃áinig na ὀaill ἄγυς na bacaiḡ cúige sa team-
 15 pul, ἄγυς ὅο leiḡis sé iaḡ. ἄγυς nuair a cónaic
 uaḡtaráin na saḡart, ἄγυς na sḡríḡneóirí, na h-ionḡnaí
 a ὀein sé, ἄγυς an t-aos óḡ sa teampul ἄγ liúiríg,
 16 hósanna ὅο m̃ac ὀáib̃iḡ; t̃áinig fearḡ orḡa. ἄγυς
 ὀuḡrad̃ar leis: An airíg̃eann tú caḡ 'ὀeir siaḡ san?
 ἄγυς ὀuḡairt íosa leó: Airíg̃im; an am̃laḡ nár léiḡ-
 ead̃air riam̃: ⁴ a' béal leanḡ ἄγυς naoiḡean ar cíocaiḡ
 17 ὀο ὀeaḡtuiḡis molaḡ? ἄγυς ὀ'fáḡ sé iaḡ, ἄγυς
 ὀ'imcíg sé amac lasmuis ὀe'n cáḡair γο ὀetánia; ἄγυς
 ὀ'fan sé ansan.
 18 ἄγυς ar maiḡin, ἄγυς é ἄγ τεαῶτ cun na cáḡaraῶ, bí

¹ Isáias lxii. 11; Zach. ix. 9.² Salm cxvii. 26.³ Isáias lvi. 7; Iepem. vii. 11.⁴ Salm viii. 3.

OCRAS AIR; AGUS CONAIC SÉ CRANN FÍGE I N-AICE AN 19
 BÓCHAIR, AGUS ÉÁINIS SÉ CUIGE, AGUS NÍ BPUAIR SÉ AON
 NÍO AIR AC DUILLÉADAR, AGUS DUBAIRT SÉ LEIS: NÁR
 FÁSAIO TORAO AR SO AMAC ZO BRÁC ORT-SA. AGUS
 O'FEOC AN CRANN FÍGE LAITREAC. AGUS CONAIC NA DEIS- 20
 ZIOBUIL SAN, AGUS BÍ IONGNAO ORCA, AGUS DEIRIOIS:
 CONUS A O'FEOC SÉ Cóm TAPAIÓ? AGUS O'FREAGAIR 21
 ÍOSA AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: ZO DEIMIN ADÉIRIM LIB,
 MÁ BÍONN CREIDEAM AGAIB, AGUS NÁ STAONFAIO SIB,
 DÉANFAIO SIB, NÍ H-AMÁIN AN NÍO SEO AN CRANN FÍGE,
 AC MÁ DEIREANN SIB LEIS AN ZCnoc SO, TÓZ AGUS CAIC
 TU FÉIN ISTEAC SA BPARAIGE, DÉANFAR É. AGUS ZAC 22
 NÍO AR BIC A O'IAIRFAIO SIB I N-ÚRNUIGTE, MÁ BÍONN
 CREIDEAM AGAIB, ZEOBÁIO SIB É.

AGUS NUAIR A ÉÁINIS SÉ ISTEAC SA TEAMPUL, AGUS 23
 BÍ SÉ AZ TEAGASZ, ÉÁINIS CUIGE UACHTARÁIN NA SAZART
 AGUS SEANÓIRÍ NA NDAOINE, AGUS DUBRADAR: CAO É AN
 T-ÚZDARÁS ACÁ AZAT-SA CUN NA NEICE SEO A DÉANAM?
 AGUS CÉ CUS DUIT AN T-ÚZDARÁS? O'FREAGAIR ÍOSA 24
 AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: CUIRFAO-SA, LEIS, AON CEIST
 AMÁIN CUSAIÓ-SE, AGUS MÁ RÉIOTIGEANN SIB DOM Í, NEÓS-
 FAO-SA DAOIB-SE, LEIS, CAO É AN T-ÚZDARÁS ACÁ AZAM
 CUN NA NEICE SEO DÉANAM. CÁ DÁINIS AN BAISTE A 25
 DEIN EÓIN? AN Ó NEAM A ÉÁINIS SÉ, NÓ AN Ó DAOINIÓ?
 AGUS DEINEADAR-SAN MACHTAM EATARCA FÉIN, AGUS
 DUBRADAR: MÁ ABRAIMÍO ZUR Ó NEAM É, DÉARFAIO 26
 SÉ, MÁ 'SEAO, CAO 'N-A CAO B NÁR CREIDEADAIR É? AC
 MÁ ABRAIMÍO ZUR Ó DAOINIÓ, IS BAOZAL DÚINN NA DAOINE;
 MAR ¹ FÁIO AB EAO EÓIN ACU. AGUS O'FREAGRADAR 27
 ÍOSA AGUS DUBRADAR, NÍ FEADRAMAIR. AGUS DUBAIRT
 SEISEAN LEÓ: NÍ LÚGA 'NÁ MAR A NEÓFAO-SA DAOIB-SE
 CAO É AN T-ÚZDARÁS ACÁ AZAM CUN NA NEICE SEO DÉANAM.

AC CAO É BÚR DUAIRIM? BÍ BEIRT MAC AZ FEAR 28
 ÁIRICE, AGUS ÉÁINIS SÉ CUN AN CÉAO MIC, AGUS DUBAIRT
 SÉ LEIS: A MIC, IMCIG INDIU AGUS DEIN OBAIR AM'
 FÍONGORT. AGUS O'FREAGAIR SEISEAN AGUS DUBAIRT: 29
 NÍ H-ÁIL LIOM. I N-A DIAIO SAN ÁIN, ÉÁINIS AITREACAS
 AIR, AGUS DO CUAIO SÉ. ANSAN ÉÁINIS ² SÉ CUN AN MIC 30

¹Supra xiv. 5.².I. AN T-ACAIR.

- eile, agus duðairt sé an ruò céadna. Agus d'freadair seisean agus duðairt: Raḡað; agus níor cuaiò.
- 31 Cía 'cu de'n beirt a òein toil a aḡar? Duðradar-san: An céad fear. Duðairt Íosa leó: ḡo deimín a deirim-se lib-se, raḡaid na puiblocánaig agus na stríapacha isteach i bflaḡas Dé rómaiò-se. Óir éainig eóin cuḡaid i slig na fíoraontaḡta, agus níor creideadair é; ac do creid na puiblocánaig agus na stríapacha é; ac do conacadbair-fe, agus níor deineadair aicrige 'n-a òiaid san ionus ḡo ḡcreidfead sib é.
- 32 Éistid le soluid eile. ¹ Bí fear tige ann agus cuir sé fíonḡort, agus cuir fé fál tímpal air, agus òein sé fásḡadóir ann, agus cuir sé suas túr ann, agus cuir sé cun luḡt saotruighe é, agus d'imḡig sé ḡo
- 34 dúḡaid iasacḡta. Agus nuair a bí aimsir na dḡortáí aḡ teacḡ, cuir sé a seirbísig aḡ triall ar an luḡt saotruighe ḡo nḡlacfaidís an toraò òó. Ac do ruḡ an luḡt saotruighe ar na seirbísig, agus ḡadbard ar duine acu, agus marbuidgear duine acu, agus ḡadbard do cloaid i nduine acu. Ansan do cuir sé seirbísig eile aḡ triall orḡa airís, níba mó 'ná an céad cuio
- 36 agus cuḡadar an cor céadna orḡa. Fé òeire, ámḡac, do cuir sé a mac féin aḡ triall orḡa, agus duðairt sé: Beid uraim acu do m' mac. Nuair a conaic an luḡt saotruighe an mac, duðradar eatarḡa féin: Sibé an t-oigre; téanam agus marbuidmís é, agus beid an
- 38 oigreadḡ aḡainn. Agus do ruḡadar air, agus cuir-eadar amac as an b'fíonḡort é, agus marbuidgear é.
- 40 D'á b'rig sin, nuair a ḡiocfaid tigearna an fíonḡuirt, cad a òéanfaid sé leis an luḡt saotruighe sin?
- 41 Deird siad leis: Tabarfaid sé droḡ-íde ar na cuirp-teacdaid sin, agus cuirfid sé a fíonḡort cun luḡt saotruighe eile, a ḡadbard toraò òó i n-aimsir na dḡortáí.
- 42 Duðairt Íosa leó: Nár léigeadair riam sa ḡrídinn: ² An cloḡ d'ár diúltuig na saoir, isí atá 'n-a cloic cinn cúinne: Isé an tigearna do òein é sin, agus is ionḡan-tac é i n-ár súlib-ne. D'á b'rig sin a deirim lib ḡo dḡóḡfar uaid-se rígeacḡ Dé, agus ḡo dḡadbardar í do

¹ Isáias v. i; Ierem. ii. 21.² Salm cxvii 22.

chine a tábairfaiò toraò uača uirči. Agus an t-é a 44
 tuitfio ar an gcloic sin, brisfar é; ac an t-é go
 dtuitfio sí air, meifio sí é.

Agus nuair ariš uachtaráin na sažart agus na fair- 45
 isiniš na soluíoi uaiò, tuižeadar sur b' orča féin a bí
 sé aš caint. Agus ba mian leó é žabáil, ac bí eagla 46
 acu roimis na daoine, mar fáio ab eaò é acu.

CAIBIÖIOL XXII.

Parabal na bainise. D'óruiž Críost cáin do öiol le
 Caesar. Do claoio sé na Sadduciniš. Do taisbeáim se cao í
 an céao aicne sa öliž. Do cuir sé measžán mearaíoe ar na
 fairisíneacaiö.

Agus d'freazair íosa agus do labair sé airís 1
 soluíoiö, agus duðairt sé: ¹ Is cosmáil rížeačt 2
 neime le fear a bí 'n-a rí, agus do öein bainis d'á
 mac. Agus cuir sé a seirböisiž aš žlaodac ar na 3
 daoine a fuair cuireao cun na bainise; agus níor
 b'áil leó teačt. Agus cuir sé seirböisiž eile uaiö 4
 airís. Abraiö, ar seisean, leis an muintir a fuair
 cuireao, féac, tá an féasda ollam ašam; táio mo
 mairt marö agus m'ealta ramara, agus žac níö
 ollam: Tazaio cun na bainise. Ac öeineadard-san 5
 neamsuim de, agus d'imčížeadar, duine acu cun a
 feirime, agus duine acu cun a ceannaiöeačta. Agus 6
 do ruž an cuio eile acu ar a seirböisiž, agus tužadar
 tarcuisne öoiö, agus marbuižeadar iao. Nuair ariš 7
 an rí an níö sin táiniž fearž air, agus cuir sé a
 šluažte armča uaiö, agus d'ioiž sé na marböoirí sin,
 agus do loisž sé a žcačair. Ansan duðairt sé le n-a 8
 seirböiseacaiö: Tá an bainfeis ollam; ac an muintir
 a fuair cuireao, níor öfiú iao é. Imčio amac, d'á 9
 öriž sin, ar na böicriö agus pé daoine a žeoöaiö siö,
 žlaoiöiö isteač orča cun na bainise. Agus d'imčio 10
 na seirböisiž amac ar na böicriö, agus baiłižeadar
 isteač žac a öfuaradard de daoine, iöir olc agus

¹ Lúc. xiv. 16; Apoc. xix. 9.

ματ, agus bí an bainis lán de daoine 'n-a suíòe
 11 cun bíò. Ansan do táinig an rí isteaç go òfeicfeað
 sé an cuireadta, agus conaic sé ann duine ná raiò
 12 culait na bainise uime. Agus duðairt sé leis:
 A cara, conus a tánaís-se anso isteaç gan culait na
 bainise umat? Ac níor labair seisean focal.
 13 Ansan duðairt an rí leis an luçt friotálma, Deiniò
 a lámha agus a cosa do ceangal, agus caitiò amac é sa
 doirceaçt atá amuiç, áit 'n-a mbeir zol agus díoscán
 14 fiacal. Óir tá glaoiòte ar móran, agus níl toçta
 ac beazán.

15 Ansan d'imçis na fairisínis, agus cuadhar i gcóm-
 airle go **nóéanφαιούς** búntáiste breit air 'n-a caint.
 16 Agus cuireadhar cuise deisgiobuil leó féin i n-aon-
 feaçt le muintir hériò, cun a ráò leis: A máisistir,
 is eól dúinn sur duine fírinneaç tu, agus go múineann
 tú slíç Dé sa òfírinne, agus ná fuil beann azat ar
 aoinne; óir ní féaçann tú cun pearsan aon duine.
 17 Innis dúinn, d'á bríç sin, caò is dóis leat? An
 18 ceart cáin do díol le Caesar nó gan a díol? Ac bí
 fios a n-òc-aighe az íosa agus duðairt sé: A cluan-
 19 uiròte, caò cuise daoib breit a'm braç? Taisbeán-
 aib dom píosa d'airgead na cána. Agus tuçadhar
 20 bó pingin. Agus duðairt íosa leó: Cé leis an
 21 íomáis seo agus an sgríbinn seo? le Caesar, ar
 siad. Ansan duðairt seisean leo: D'á bríç sin
 1 tuçaiò do Caesar na neite is le Caesar; agus tuçaiò
 22 do òia na neite is le òia. Nuair airigeadhar an
 méir sin táinig ionghaò orça, agus d'fázadhar ansan
 é, agus d'imçigeadhar.

23 An lá san táinig na Sadoucínis cuise,² daoine adair
 ná fuil aiseirige ann, agus ceistiçeadhar é, agus

¹ Róm. xiii. 7.

² Sníom. xxiii. 6.

* Ver. 16. "Muintir hériò," .i., daoine ó hériò a bí ar aon
 aighe leis i n-òc na cánaç a díol le Caesar, .i., le h-ímpire
 na Róma. Measaiò drong go raiò ameaç na nlúdaç aicme ar
 a tuçtí "hériodíanaiz," coisç go n-deiriòis sur b'é hériò
 an messias.

DUBHADAR. A MÁISTIR, DUBAIRT MAOIS,¹ MÁ GEIBEANN 24
 DUINE BÁS SAN SLIOCT, PÓSAÐ A ÆRICÁIR A BEAN, IONUS
 GO DÓGFADH SÉ SLIOCT D'Á ÆRICÁIR. BÍ I N-ÁR MEASG-NE 25
 MÓRSEISEAR ÆRICÁR, AGUS DO PÓS AN CÉAD DUINE ACU
 BEAN, AGUS FUAIR SÉ BÁS, AGUS TOISG SAN SLIOCT A BEIC
 AIR, D'FÁS SÉ A BEAN AGÁ ÆRICÁIR; MAR AN SCÉADHNA AN 26
 TARNÁ DUINE ACU, AGUS AN TRÍMADH DUINE, SUR RÁINIS AN
 SEACHTMADH DUINE. I N-A NDIAÐ GO LÉIR FUAIR AN BEAN 27
 BÁS. SA N-AIREIRIGE, ÁMŢAC, CÉ'CU DE'N MÓRSEISEAR 28
 SUR LEIS Í? MAR, BÍ SÍ ACU GO LÉIR. D'FREAGAIR ÍOSA, 29
 AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: TÁŢAOI AG DUL AMÚ' TOISG SAN
 EÓLUS A BEIC AGAIB AR AN SCRIPTIÚIR NÁ AR CÓMACTAIB
 DÉ. ÓIR SA N-AIREIRIGE NÍ PÓSFAR NÁ NÍ TABARFAR LE 30
 PÓSAÐ, AC BEID SIAÐ COSMÁIL LE H-AINGEALAIÐ DÉ AR
 NEAM. AC, I DTAOBH AISEIRIGE NA MARB, NÁR LÉIG- 31
 EADAIR AN RUÐ ADUBAIRT DIA, MAR A NDEIR SÉ LIB: ² IS 32
 MISE DIA ABRAHAM, AGUS DIA ÍSAAIC AGUS DIA IÁCÓIB?
 NÍ DIA DO DAOINIÐ MARBÁ DIA, AC DO DAOINIÐ BEÓ.
 AGUS NUAIR A D'AIRIS NA DAOINE É BÍODAR AG DÉANAM 33
 IONGNA D'Á ŢEASASG.

NUAIR AIRIS NA FAIRISÍNIS NÁR FÁS SÉ FOCAL LE RÁÐ 34
 AG NA SADDUCÍNIS, ŢÁNADAR I BFOCAIR A CÉILE; AGUS 35
 ŢEISTIS DUINE ACU É, OLLAM SA DLÍG, AG BAINŢ TRIALAC
 AS, AGUS DUBAIRT: A MÁISTIR, CAD Í AN AICNE MÓR 36
 SA DLÍG? DUBAIRT ÍOSA LEIS:³ GRÁÐFAIDH TÚ DO 37
 ŢIGEARNÁ DIA Ó D'ŢROIÐE GO H-IOMLÁN, AGUS Ó D'ANAM
 GO H-IOMLÁN, AGUS Ó D'AIGNE GO H-IOMLÁN. SINÍ AN 38
 AICNE IS MÓ, AGUS ISÍ AN CÉAD AICNE Í. AGUS TÁ AN 39
 TARNÁ H-AICNE COSMÁIL LÉI:⁴ GRÁÐFAIDH TÚ DO Cóm-
 ARSA MAR ŢU FÉIN. TÁ AN DLÍG GO LÉIR AGUS NA FAIDHE 40
 AG SEASAM AR AN DÁ AICNE SIN.

BÍ NA FAIRISÍNIS CRUINNIGHE I BFOCAIR A CÉILE, AGUS 41
 DO ŢEISTIS ÍOSA IAD, AGUS DUBAIRT SÉ: CAD A ŢUIG- 42
 EANN SIÐ-SE I DTAOBH CRÍOST? CÉ 'RO MAC É? AGUS
 DUBHADAR LEIS: MAC DÁIBIDH. DUBAIRT SÉ LEÓ: 43
 MA 'SEADH, CAD UIME GO DŢUGANN DÁIBIDH, SA SPIORAIÐ,
 A ŢIGEARNÁ AIR, MAR A NDEIR SÉ: ⁵ DUBAIRT AN 44

¹ Deut. XXV. 5.³ Deut. VI. 5.² Exod. III. 6.⁴ Leuit. XIX. 18.⁵ Salm CIX. 1.

ΤΙΓΕΑΡΝΑ le m' ΤΙΓΕΑΡΝΑ, ΣΥΙΘ̅ ΑΡ mo ðeis, zo zcuireað̅
 45 ðo namaið̅ mar fuairmín fé ð'cosaibn? ð'Á ðríz̅ sin,
 má tuzann ðáib̅o a ΤΙΓΕΑΡΝΑ AIR, conus atá sé 'n-a
 46 m̅ac aize? Azus ní raið̅ oireað̅ azus focal az̅ doinne
 le ráð̅ 'z̅á f̅reazra; azus ó'n lá san amac níor leó-
 maið̅ doinne é ceisð̅iú a tuille.

CAIBIÐIOL XXIII.

ðo cómairliz̅ Críost̅ ðeaž̅-t̅eazas̅ na Sgríðneóirí azus
 na ð̅farisíneac̅ ðo žlacað̅ azus a ð̅roç̅-s̅ampla ðo šeac̅nað̅,
 f̅ógrann sé ar a ð̅eisgiobulaið̅ žan aic̅ris ðo ð̅éanam̅ ar a
 n-uailmian. A lán mairz̅i aize ð'Á ð̅azairt̅ or̅ca mar žeall
 ar an žceilz̅ a b̅i ionta azus mar žeall ar a ð̅aille.

- 1 Ansan ðo lab̅air Íosa leis an bpobul azus le n-a
 ð̅eisgiobuil,
- 2 Azus ð̅uðairt̅ sé: Táið̅ na Sgríðneóirí azus na
 3 f̅airisíniz̅ suið̅te i žcaç̅aoir m̅aoise. ð'Á ðríz̅ sin
 pé ruð̅ a ð̅éarfaio̅ siað̅ lib̅ a coimeáð̅, coimeáð̅aið̅ é
 azus ð̅einio̅ é; ac̅ na ð̅einio̅ ðo réir a n-oibreaç̅a;
 4 óir ð̅eirio̅ siað̅, azus ní ð̅einio̅ siað̅. Óir cean-
 žalaið̅ siað̅ ualaí troma ðo-iompuir, azus cuirio̅ siað̅
 ar ž̅uailnið̅ na ð̅oaine iað̅; ac̅ ní h-áil leó f̅éin oireað̅
 5 azus méar a çur 'ž̅á ž̅coruiz̅e. ð̅einio̅ siað̅ ž̅ac̅ obair
 leó, ám̅ç̅ac̅, ionus zo ð̅feic̅feað̅ na ð̅oaine iað̅; leaç̅-
 nuiz̅io̅ siað̅ a ð̅fulact̅eírí azus méað̅uiz̅io̅ siað̅
 6 f̅að̅raí a m̅brat̅.* Is maiç̅ leó ceann cláir az̅ suið̅e
 çun b̅ið̅ ð̅óib̅, azus na suið̅ç̅áin uac̅taraç̅a ins na
 7 sinaz̅óžaið̅. Azus f̅áilciú ð̅óib̅ i n-áit an m̅aržaið̅,
 8 azus zo ð̅tað̅arfað̅ na ð̅oaine Rabbí or̅ca. Ac̅ ná
 tužtar ¹ Rabbí oraið̅-se: óir is doinne am̅áin atá 'n-a
 9 m̅áiž̅ist̅ir oraið̅, azus is bráit̅re sið̅ zo léir. Azus

¹.i. ná loirž̅io̅ é, le h-uað̅ar.

* Ver. 5. ð̅fulact̅eírí, .i., ž̅iotaí beaž̅a meamruim azus na ð̅eic̅
 n-aic̅eanta sgríð̅ca or̅ca, azus iað̅ ð'Á ž̅caic̅eam̅ azus na f̅airisí-
 neaç̅aið̅ ar a n-éað̅an, az̅ taisbeáint̅ a ð̅f̅ioraontaç̅ta, mar zo
 raið̅ “an ð̅líz̅ os cómair a súl i ž̅cómn̅uið̅e.” ð̅íoð̅ na meam-
 ruim níba leic̅ne az̅ na f̅airisíniz̅ 'ná az̅ ð̅oainið̅ eile, 'ž̅á çur i
 n-úil žur m̅ó an meas a b̅i acu ar an ð̅olíz̅.

¹ NÁ TUGAIÐ BÚR N-AÐAIR AR AOINNE AR AN D TALAM SO:
ÓIR IS AOINNE AMÁIN IS AÐAIR AÐAIÐ, AN T-É AÐÁ INS NA
FLAÐAIS. AÐUS NÁ TUGTAR MÁIÐISTIRÍ ORAIÐ: ÓIR IS 10
AOINNE AMÁIN IS MÁIÐISTIR AÐAIÐ, .I. CRÍOST.* AN T-É 11
IS FEARR ORAIÐ, BEIÐ SÉ 'N-A SEIRBÍSEAC AÐAIÐ. ÓIR 12
AN T-É A D'ÁRÐÓCAIÐ É FÉIN, ÍSLEÓFAR É; AÐUS AN T-É
A D'ÍSLEÓCAIÐ É FÉIN, ARÐÓFAR É.

AÐ IS MAIRZ ÐAOIÐ-SE, A SGRÍÐNEÓIRÍ AÐUS A FAIRISÍ- 13
NEACÁ, A CLUANAIÐTE: ÓIR DO DÚNADAIR RÍÐEACÐ NA
BFLAÐAS I N-AÐAIÐ NA ÐDAOINE; MAR, NÍ TÉIÐEANN SIÐ
ISTEAC, NÁ NÍ LEIÐEANN SIÐ ISTEAC NA ÐDAOINE AÐÁ AÐ DUL
ISTEAC.

IS MAIRZ ÐAOIÐ A SGRÍÐNEÓIRÍ AÐUS A FAIRISÍNEACÁ, A 14
CLUANAIÐTE: ÓIR IÐEANN SIÐ TIGÐE NA MBAINTEAC, AÐ
DÉANAM ÚRNUIÐTE FADÁ; MAR ÐEALL AIR SIN IS TRUIME-ÐE
AN BREIÐ A TADARFAR ORAIÐ.

IS MAIRZ ÐAOIÐ-SE, A SGRÍÐNEÓIRÍ AÐUS A FAIRISÍ- 15
NEACÁ, A CLUANAIÐTE: ÓIR SIUBLANN SIÐ MUIR AÐUS TIR
CUN AOINNE AMÁIN A ÐADAIRT CUN BÚR ÐCREIÐIM; AÐUS
NUAIR A ÐUGANN SIÐ LIÐ É DÉINEANN SIÐ MAC-FRINN ÐE
NÍOSA DÁ MEASA 'NÁ SIÐ FÉIN.

IS MAIRZ ÐAOIÐ-SE, A ÐIOLLAÍ ÐALLA AÐEIR: PÉ ÐUINE 16
A ÐEARBÓCAIÐ ÐAR AN TEAMPAL, IS NEAMNIÐ É; AÐ
AN T-É ÐEARBÓCAIÐ ÐAR ÓR AN TEAMPAIL TÁ AN CEANÐAL
AIR. A ÐDAOINE ÐALLA ÐAN CIAL: CÉ'CU IS MÓ LE RÁÐ, 17
AN T-ÓR, NÓ AN TEAMPAL A ÐEANNUIÐEANN AN T-ÓR?
AÐUS: PÉ ÐUINE ÐEARBÓCAIÐ ÐAR AN ALTÓIR, IS NEAM- 18
NÍÐ É; AÐ PÉ ÐUINE A ÐEARBÓCAIÐ ÐAR AN D TADARÐAS
AÐÁ AR AN ALTÓIR, TÁ AN CEANÐAL AIR. A ÐDAOINE ÐALLA: 19
CÉ'CU IS MÓ, AN TADARÐAR NÓ AN ALTÓIR A CUIREANN AN
ÐEANNUIÐTEAC AR AN D TADARÐAS? DÁ BIRIÐ SIN, AN 20
T-É ÐEARBUIÐEANN ÐAR AN ALTÓIR, ÐEARBUIÐEANN SÉ
ÐAR AN ALTÓIR AÐUS ÐAC A BFUL UIRÐI. AÐUS AN T-É A 21

¹ MAL. i. 6.

* VER. 9. 10. "NÁ TUGAIÐ BÚR N-AÐAIR AR AOINNE," 7RL., .I. NÍ
FÉIÐIR AON AÐAIR DO CUR I ÐCOMPARAIÐ LE N-ÁR N-AÐAIR AÐÁ AR
NEAM, AÐUS NÍ CEART RUÐ A DÉANAM AR AON MÁIÐISTIR A SEOLFAD
AMÚ SINN Ó CRÍOST. NÍ COISÐEANN SAN SINN, ÁMÐAC, AR ONÓIR A
ÐADAIRT, DO RÉIR DLIÐE DÉ, D'ÁR N-AÐAIR AÐUS D'ÁR MÁÐAIR
SAOÐALTA, AÐUS D'ÁR N-AIÐREACAIÐ SPIRIDEÁLTA, AÐUS D'ÁR MÁIÐ-
STIRÍÐ AÐUS D'ÁR DTEAÐASÐÓIRÍÐ. (FEIC I COR. IV. 15.)

- dearbuiḡeann dár an t-ampal, dearbuiḡeann sé dár an t-ampal agus dár an t-é atá 'n-a cómnuiḡe ann.
- 22 Agus an t-é dearbuiḡeann dár neamh, dearbuiḡeann sé dár caḡaoir ríoga Dé, agus dár an t-é atá 'n-a súiḡe inti.
- 23 Is mairḡ daoib-se, a Sgríḡneóirí agus a f'airisíneacha, a cluanaiḡḡe: óir tugann sib' deachmāḡ as an miontais agus as an ainise agus as an sguimin, agus d'fáḡabair ḡan cómlionaḡ na neice is truime sa b'líḡ,¹ breicēamantas, agus trócaire, agus creideamh; bí sé ceart aḡaib' iad-san do déanamh agus ḡan iad-súḡ do
- 24 leigint ar lár. A ḡiollaí d'alla, sḡaḡann sib' amac an cuil agus sloigean sib' an camal.
- 25 Is mairḡ daoib-se, a Sgríḡneóirí agus a f'airisíneacha, a cluanaiḡḡe: óir ḡlanann sib' an taob' amuiḡ de'n cúpán agus de'n méis; ac táḡaoí lán, laistiḡ, de
- 26 b'raḡuíol agus de s'ailiḡḡeacḡ. A f'airisíniḡ d'ail, ḡlan ar d'úis an taob' istíḡ de'n cúpán agus de'n méis, ionus ḡo mbeaḡ an taob' amuiḡ ḡlan.
- 27 Is mairḡ daoib', a Sgríḡneóirí agus a f'airisíneacha, a cluanaiḡḡe: óir is cuma sib' nó uaḡna d'olta, a f'eaḡann ḡo h-áluinn lasmuiḡ, sé súiliḡ daoine, ac laistiḡ táib' siáḡ lán de c'námāib' daoine marb'ā, agus
- 28 de'n uile s'āḡas b'reantaḡ. Ar an s'cuma s'cēaḡna f'eaḡann sib'-se f'íoraonta ar an d'taob' amuiḡ, fé súiliḡ daoine; ac laistiḡ táḡaoí lán de'n f'eall agus de'n m'ailiḡḡeacḡ.
- 29 Is mairḡ daoib', a Sgríḡneóirí agus a f'airisíneacha an f'ill: a d'eineann tuamáí do c'ur suas do sna f'áiḡiob' agus a c'uireann na h-órnaíḡí ar uaḡnaib' na
- 30 b'f'íoraon, agus d'eireann sib':* Dá mbeimís-ne beó le linn ár sinsear ní b'eimís páirteac' leó i b'fuil na
- 31 b'f'áiḡ. D'á b'ríḡ sin is f'inniḡe sib' oraib' féin ḡur sib' s'liocḡ na n'daoine a m'airb' na f'áiḡe. líonaib'-se
- 33 suas, mar sin, tómas b'úr sínsear. A d'itreaḡa nime,

¹ Mich. vi 8.

* Ver. 29. "A d'eineann tuamáí." Ní d'eir an caint sin ḡur droc-níḡ uaḡna na b'f'áiḡ do déanamh agus órnaíḡ do c'ur orḡa. Cáineann sí an f'eall a bí ins na f'airisíniḡ a b'ioḡ aḡ onórú uaḡna na b'f'áiḡ mar d'eaḡ, agus easonóir acu 'a c'abairt do c'igearna na b'f'áiḡ.

A slíocht na n-aičreac nime, cao é an dul atá ašaiō-se
ó breiē ifrin? D'á b'riē sin, féac, cuirim-fe 34
cúšaiō fárōe, agus luēt eašna, agus luēt sgríōinne;
agus marbócaio sib cuio acu, agus céasfaiō sib ar
crosaiō cuio acu agus sguirsálfaiō sib cuio acu i
nóúr sinagóšaiō, agus ruaigfiō sib iaō ó cačair go
cačair. Ionus go dtiocfaō oraiō šac fuil fíoraonta 35
d'ár doirteaō ar an dcalam, ó fuil an fíoraoin ¹Abel
go fuil ²šacariais mic b'araciais a marbábair ioir
an teampal agus an altóir.* Šo deimín a'deirim 36
liō, tiocfaiō na neiče sin go léir ar an slíocht
so.

A Ierúsalem, a Ierúsalem, a marbuišeann na 37
fáiōe, agus a šabann do clocaio ins na daoine a
curtar cúšat, cao é a miniceaēt dob' áil liom do
clann a bailiú cušam mar a bailišeann an cearc a
h-ál fé n-a sšiacánaiō, agus níor b'áil leat! Féac, 38
fášfan búr dtiē i n'uaigneas ašaiō. Óir a'deirim liō, 39
ní feicfiō sib mise feasda go n-adraiō sib: molaō
leis an t-é atá aš teacēt i n-ainim an tšgearna.

CAIBIÖIÖL XXIV.

An íve a bí le teacēt ar an dteampul; agus na cómarčai a
bí le teacēt roimis; agus roime lá an breičeamantaš. ní
foláir dúinn beič aš faire i šcómnuíše.

Ašus do cuaiō íosa amac as an dteampul, agus 1
bí sé aš imčeaēt; agus čáinig a d'eisgiobuil cuige aš
taisbeáint oibreača an teampail do. Ašus dubairt 2
seisean leo 'šá b'freašra: An b'feiceann sib na neiče
sin go léir? Šo deimín a'deirim liō, ní fášfar anso
cloč ar muin cloiče šan raobaō.

¹Šen. iv. 8.

²2 par. xxiv. 22.

* Ver. 35. "Ionus go dtiocfaō oraiō." —ní 'šá ráō é šur
mó an pionós a čiocfaō orča ná mar a bí tuillte aca, ac
'šá ráō go dtiocfaō an uair sin orča don d'ibfeirš amáin 'n-a
mbeaō ann cočrom ar cuireaō riam de d'ibfeiršib agus de
pionóisib ar luēt fola a beaō neamčiontač do d'ortaō.

3 Agus do shuid sé ar chúc Oibet, agus táinig a
 deisgiobuil cuige a shan fíós, agus duibradar: Innis
 dúinn caelain a tuitfid na neithe seo amac, agus cad
 a beir mar cómartha ar do t'eac't-sa, agus ar deire
 4 an tsaothail. Agus duibairt íosa leo 'gá b'freadra:

5 ÓIR TIOCFAIÖ A LÁN AIN' AINIM-SE AGUS DÉARFAIÖ SIAÖ,
6 Is mise CRÍOST; AGUS MEALLFAIÖ SIAÖ A LÁN. AGUS
AIREÓCAIÖ SIÖ COGAÍ AGUS RÁFLAÍ AR COGAÍÖ. SEAC-
NAIÖ AGUS NÁ BÍÖÖ BUAIREAM ORAIÖ; MAR NÍ FOLÁIR NA
7 NEITE SIN DO TEACHT, AC NÍ H-É AN DEIRE FÓS É. ÓIR
EIREÓCAIÖ CINE I N-AGAIÖ CINE, AGUS RÍGEACHT I N-AGAIÖ
RÍGEACHTA; AGUS BEIÖ GALAIR, AGUS GORTA, AGUS LUASGAÖ
8 TALMAN, AR FUIÖ ÁITEANA. TOSAÖ NA DTRIÖBLÓIÖÍ,
9 ÁMŦAC, IAO SAN GO LÉIR. ANSAN CUIRFI SIAÖ SIÖ-SE
I SCRUAÖTAN, AGUS CUIRFIÖ SIAÖ CUN BÁIS SIÖ; AGUS
BEIÖ FUAÖ AG NA GEINTIÖ GO LÉIR DAOIÖ MAR GEALL AR
10 M'AINIM-SE. ANSAN GLACFAIÖ A LÁN DAOINE SGANNAL,
AGUS DÉANFAIÖ SIAÖ FEALL AR A CÉILE, AGUS BEIÖ FUAÖ
11 ACU D'Á CÉILE. AGUS EIREÓCAIÖ A LÁN FÁIÖÍ FALLSA,
12 AGUS MEALLFAIÖ SIAÖ A LÁN. AGUS TOISG AN MÁLLUIG-
TEACHT A BEIT IOMARCAÖ FUARFAIÖ AN CARTHANAÖT I N-A
13 LÁN. AC AN T-É A BEIÖ SEASAMAC AMAÖ GO DEIRE,
14 RAĞAIÖ SÉ SAOR. AGUS CRAÖBSGAOILFAR AN SOI-
SGÉAL SO NA RÍGEACHTA TRIÖ AN NDÖMAN GO LÉIR MAR
FIAÖNAISE DO SNA GEINTIÖ GO LÉIR; AGUS ANSAN TIOCF-
FAIÖ AN CRÍÖCNÚ.

15 D'Á BRÍG SIN, NUAIR A CÍFÍO SIB ² GRÁIN AN LÉIRSGRÍOSA,
AR AR LABAIR DANIEL FÁIR, 'N-A SEASAM SA N-ÁIT
16 NAOMHA: AN T-É A LÉIGFÍO, TUIGEAD: ANSAN AN MUINTIR
17 ATÁ I N-LÚDÉA TEICHOÍS CÚN NA SCNOC; AGUS AN DUINE
AR BUAIK AN TIGE, NÁ TÉIGEAD SÉ SÍOS CÚN AON RUO A
18 BREIC AS A TIG LEIS; AGUS AN DUINE SA PAIRC NÁ FILLEAD
19 SÉ A D'IARRAÍO A BRAIK. IS MAIRG DO LUCT CLAINNE
D'IOMPAR, ÁMHAIC, AGUS DO LUCT OILEAMNA, INS NA
20 LAETHÍO SIN. AC GUÍOÍO SAN BÚR DTEICTE BEIC SA GEIM-
21 READ NÁ AR AN SABBÓIO. ÓIR BEIO BUAIREAM MÓR AN
UAIR SIN, NÁ RAIB A LEICÉIO Ó TOSAC AN DOMAIN GO DTÍ
22 SO, AGUS NÁ BEIO. AGUS MURA SCIORRUIGTÍ NA LAE-

¹ Ep. v. 6; Col. ii. 18.

² 1° Δn. ix. 27.

ČANTA SAN NÍ ÆAÐ ÆUL AS AƖ FEÓIL AR BIČ; AČ CIORRÓFAR
 NA LAEČANTA SAN AR SON NA ÆFÍORAON. AN UAIR SIN MÁ 23
 ÆEIR AONNE LIÐ: FÉAČ, TÁ CRÍOST ANSO, NÓ ANSÚ; NÁ
 CREIÐIÐ. MAR, EIREÓČAIÐ CRÍOSTANA FALLSA AƖUS 24
 FÁIÐÍ FALLSA, AƖUS TABARFAIÐ SIAÐ CÓMARČAÍ MÓRA
 UAČA AƖUS IONGNAÍ, I ÆTREÓ ƖO SEÓLFAÍ AMÚ' NA FÍOR-
 AON FÉIN (NÁ MB' FÉIÐIR É). FÉAČ, TA INNSTE AƖAM 25
 ÆAOIÐ ROIM SÉ. Æ'Á ÆRÍƖ SIN MÁ ÆEIRIÐ SIAÐ LIÐ: 26
 FÉAČ, TÁ SÉ SA ÆFÁSAC: NÁ TÉIƖIÐ AMAČ; FÉAČ, TÁ
 SÉ INS NÁ SEÓMRAÍÐ: NI CREIÐIÐ. ÓIR, MAR AN SPLANC 27
 A ČAƖANN AS AN ÆTAOÐ TOIR AƖUS A ČÍTEAR ƖO ÆCÍ AN
 TAÐ ÆIAR, SIN MAR A ÆEIRIÐ TEAČT MÍC AN ÆUINE. PÉ 28
 ÁIT 'N-A MÆIRIÐ AN CORP, IS ANN A ČRUINNEÓČAIÐ NA
 FIOLAIS.*

¹ AƖUS LAÍČREAC TAR ÉIS TRIOBLÓIÐE NA LAEČANTA SAN 29
 ÆOIRČEÓFAR AN ƖRIAN, AƖUS NÍ TABARFAIÐ AN ƖEALAC A
 SOLUS, AƖUS TUITFIÐ NA RÉALTA AS AN SPÉIR, AƖUS ÆEIR
 CÓMAČTA NA ÆFLAČAS Æ'Á SUAČAÐ;† AƖUS ANSAN ČÍFAR 30
 CÓMARČA MÍC AN ÆUINE SA SPÉIR; AƖUS ANSAN CAOIFIÐ
 TREAÐA AN ÆOMAIN ƖO LÉIR, ² AƖUS ČIFIÐ SIAÐ MAC AN
 ÆUINE AƖ TEAČT I ƖƖAMALLAIÐ NEIME LE MÓR-ČÓMAČT
 AƖUS LE ƖRADAM.‡ ³ AƖUS CUIRFIÐ SÉ A AINGIL AMAČ, 31
 LE TRÚMPA AƖUS LE ƖUČ ÁRÐ: AƖUS CRUINNEÓČAIÐ SIAÐ
 A FÍORAON ÓS NA ČEIRE ƖAOIČIÐ, Ó NAČTAR NA ÆFLAČAS
 ƖO ÆCÍ A N-ÍOČTAR. FOƖLUMUIƖIÐ SOLUIÐ Ó'N ƖCRANN 32
 FÍƖE. NUAIR A ÆÍONN A ƖÉAƖ BOƖ, AƖUS A ÆUILLEAÐAR
 TAƖAIČE AMAČ, TÁ FÍOS AƖAIÐ AN SAMRAÐ ÆEIR I N-AČMAIR-
 EAČT. MAR SIN ÆAOIÐ-SE, NUAIR A ČIFIÐ SIÐ NA NEIČE 33
 SEO UILE, BÍOÐ A FÍOS AƖAIÐ ƖO ÆFUIL SÉ I N-AICE LIÐ, INS
 NA ÆÓIRSIÐ. ƖO ÆEIMIN AÆEIRIM LIÐ, NÍ IMČEÓČAIÐ AN 34

¹ Isáias xiii. 10; Ezech. xxxii. 7.

² Apoc. i. 7.

³ 1 Cor. xv. 52; 1 Tess. iv. 11.

* Ven, 28. "Pé Áit," Ɩrl.—ÆEIRIÐ TEAČT ČRÍOST OBANN AƖUS
 SOILÉIR OS CÓMAIR AN ÆOMAIN, AR NÓS NA SPLAINNCE TOIRČNIƖE,
 AƖUS PÉ ÁIT 'N-A ÆCIOCFIÐ SÉ CRUINNEÓFAR AN ČINE ÆAONA ƖO
 LÉIR ČUIƖE ANN, FÉ MAR A CRUINIƖTEAR NA FIOLAIR ČUN NA H-ÁIČE
 'N-A MÆÍONN AN CORSÁN.

† Ver. 29. "NA RÉALTA," .i., NA LASRAČA SOLAIS I ÆFUIRM
 RÉALTAN.

‡ Ver. 30. "CÓMARČA," .i., CRUIS ČEASTA ČRÍOST.

tslioct so go dtiocfaib na neithe seo go léir cun cinn.
 35 Raḡaib an spéir agus an talamh ar neamhníò, ac ní
 raḡaib mo dteicre-se ar neamhníò.*

36 I tsaobh an lae sin, ámtac, agus na h-uaire sin, ní'l
 fios as doinne, dá mb'iad aingil na bflačas féin iad,
 37 ac as an tair amáin. Óir mar a bí i laeibh nóe iseað
 38 beir teact mic an Duine. Mar a bíodas ins na lae-
 eanta roimis an nóilinn as i se agus as ól, as pósað
 agus as tabairt le pósað, bíreac go dtí an lá 'na
 39 nbeaḡaibh nóe isteað sa n-arc, agus ní raib
 fios acu go dtí go dtáinig an díle, agus sur rug sí
 cun siúbail iad go léir; sin mar a beir teact mic an
 40 Duine. Ansan beir beirt i bpáirc: tógfar duine
 41 agus fágfar duine. Beir beirt ban as meilt le
 42 muileann: tógfar bean agus fágfar bean. Deinið
 faire, dá b'í sin; mar ní fios daoibh cad é an uair a
 43 tiocfaibh úr dtigearna. Ac bíobh fios an méir seo
 aḡaibh, dá mbeað fios as fear an tige cad é an uair a
 beað an bteamnac le teact, go deimhin do déanfað
 sé faire, agus ní leigfeað sé a tige do b'riseað isteað.
 44 Dá b'í sin, bíobh-se, leis, ollamh, mar an uair nac
 eól daoibh iseað atá Mac an Duine le teact.
 45 Cé h-é, is dóig leat, an seinbiseac dílis, ciallmair,
 a cuir a tigearna os cionn a muintire, cun bíobh a tab-
 46 air doibh do réir aimsire? ¹ Is doibinn do'n tseir-
 biseac san, nuair a tiocfaibh a tigearna, má g'beann sé
 47 é as déanamh na h-oibre sin. Go deimhin adeirim
 48 libh, cuirfí sé os cionn a còda go léir é. Ac má
 beir an droc-seirbiseac san 'n-a croidhe féin: tá mo
 49 tigearna as déanamh rígnis de teact; agus má d'í-
 g'beann sé ar a cóm-seirbiseaca do bualað, agus ar
 50 beir as i se agus as ól i bfochair luict meisge; tiocfaibh
 tigearna an tseirbísigh sin an lá nac dóig leis, agus
 51 an uair nac eól dó; agus beigilfí sé é, agus ceap-
 faibh sé a cuibh amasg luict fill: beir sa n-áit sin sol
 agus díoscan fiacal.

* Ver. 35. "Raḡaib. . . ar neamhníò." .i., atáiríodas iad i ndeire
 an tsaogail agus déanfar neamh nua agus talamh nua dóibh.

¹ Apoc. xvi. 15.

CAIBIÓIOL XXV.

PARABAL AN DEICNIÚBAR MAIĞDEAN, AGUS NA DOTALANT, AGUS
CUAIRIS, AR AN MBREITĒAMANTAS DĒANAC.

ANSAN BEIÐ RÍGEACĀ NA BFLAČAS COSMAIL LE DEIC- 1
NIÚBAR MAIĞDEAN A ČÓŠ A LÓCRANNA AGUS A ČUAIÐ AMAC 1
I ŽCOINNIÐ AN ČÉILE AGUS NA CÉILE. AGUS BÍ CÚIGEAR ACU 2
CIALLMAR, AGUS AN CÚIGEAR EILE ŽAN ČIALL. AGUS AN 3
CÚIGEAR A BÍ ŽAN ČIALL NUAIR A ČÓŠADAR NA LÓCRANNA,
NÍOR ČUŠADAR OÍLE LEÓ. AC DO ČUŠ AN CÚIGEAR A BÍ 4
CIALLMAR OÍLE LEÓ I N-A N-ÁRČÁIÐ I DTEANNĀ NA LÓCRANN.
AGUS DO ÐEIN AN CÉILE MOILL, AGUS ČÁINIŠ MÚISIÚN ORČA 5
ŽO LÉIR, AGUS DO ČUITEADAR 'N-A ŽCOÐLAÐ. I LÁR NA 6
H-OIÐČE, ÁMČAC, DO ÐEINEAÐ ŽUČ ÁRÐ: FÉAC, ČÁ AN
CÉILE AŽ TEACĀ; TÉIĞIÐ AMAC 'N-A ČOINNIÐ. ANSAN 7
D'EIRIĞEADAR NA MAIĞDEANA SAN ŽO LÉIR AGUS ČUIR-
EADAR A LÓCRANNA I DCREÓ. AGUS ÐUÐAIRĀ AN ČUIÐ 8
A BÍ ŽAN ČIALL LEIS AN ŽCUIÐ A BÍ CIALLMAR: ČUŠAIÐ
ÐÚINNE CUIÐ ÐE'N OÍLE AČÁ AŠAIÐ-SE, MAR ČÁ ÁR LOČ-
RANNA AŽ ÐUL I N-ÉAŽ. D'FREAGAIR AN MÚINTIR ČIALL- 9
MAR AGUS ÐUÐRADAR: AR EAĞLA NÁ BEAÐ ÁR NÐÓIČIN
ANN ÐÚINNE AGUS ÐAOÍÐ-SE, IS FEARR SIÐ A D'IMČEACĀ
ČUN NA ŽCEANNAIÐČE AGUS OÍLE ČEANNAC ÐAOIÐ FÉIN.
AGUS AN FAIÐ A BÍODAR AŽ ÐUL 'ŽÁ CEANNAC, ČAINIŠ AN 10
CÉILE; AGUS AN MÚINTIR A BÍ OLLAM ČUADAR ISTAC I
N-AONFEACĀ LEIS ČUN NA BAINISE, AGUS DO ÐÚNAÐ AN
ÐORUS. AR BALL ČÁINIŠ NA MAIĞDEANA EILE AGUS 11
ÐUÐRADAR: A ČIĞEARNNA, A ČIĞEARNNA, OSĞAIL ÐÚINNE.
AC D'FREAGAIR SEISEAN AGUS ÐUÐAIRĀ: ŽO ÐEIMIN 12
ADĒIRIM LIÐ, NÍ'L AON AIČNE AŠAM ORAIÐ.

ÐEINIÐ FAIRE, D'Á BŘÍĞ SIN, MAR NÍ H-EÓL ÐAOIÐ AN 13
LÁ NÁ AN UAIR.

MAR, AR NÓS AN FIR A BÍ AŽ ÐUL ADĒAD Ó BAILE, AGUS 14
DO ĞLAOIÐ ČUIGE A ŠEIRBÍSIĞ, AGUS ČUŠ A ČUIÐ ÐOIÐ,
AGUS ČUŠ ČÚIĞ TALANTA DO ÐUINE ACU AGUS D'Á ČALANT 15
DO ÐUINE EILE, AGUS TALANT DO ÐUINE EILE; DO ŽAC
ÐUINE DO RÉIR A ČUMAIS OIBRE; AGUS D'IMČIĞ LÁIČ-
REAC. AGUS D'IMČIĞ AN Č-É A FUIR NA ČÚIĞ TALANTA, 16
AGUS D'OIBRIĞ SÉ IAD, AGUS ÐEIN SÉ ČÚIĞ TALANTA EILE.
MAR AN ŽCÉADONA AN Č-É A FUIR AN D'Á ČALANT ÐEIN 17

32 GNCAĈAOIS A ĠRAÐAIM; AĠUS CRUINNEÓFAR 'N-A LÁĈAIR 32
 I A ĠEINTE ĠO LÉIR; AĠUS ÐEİĠILFİÖ SÉ Ó N-A ĈÉILE İAÐ,
 MAR ÐEİĠİLEANN AN T-AOÐAIRE NA CAOIRE ÓS NA ĠAÐAIR;
 AĠUS CUIRFİÖ SÉ NA CAOIRE AR A LÁİM ÐEIS, AĠUS NA 33
 ĠAÐAIR AN A LÁİM ĈLÉ. ANSAN ÐÉARFAİÖ AN RÍ LEIS AN 34
 MUINTIR A ÐEİÖ AR A LÁİM ÐEIS: TÉANAIÖ, A ÐAOINE
 BEANNUİĠTE LE M'AĈAIR, AĠUS SEALÐUIĠİÖ AN RÍĠEACĈ
 AĈÁ OLLAM ÐAOİÖ Ó ĈRUIĈNIÚ AN ÐOMAIN: MAR, ¹ BÍ 35
 OCRAS ORM, AĠUS ĈUĠAÐAIR RUÖ LE N-İTE ÐOM; BÍ TART
 ORM, AĠUS ĈUĠAÐAIR LE N-ÓL ÐOM; BÍOS AR FÁN, AĠUS
 ĈUĠAÐAIR ÐEİĈ İSTİĠ ÐOM; BÍOS NOĈT, AĠUS ĈLÚÐA- 36
 ÐAIS MÉ; BÍOS BREÓİTE AĠUS ĈÁNAÐAIR AM' FÉACAINĈ;
 BÍOS SA ÞRÍOSÚN AĠUS ĈÁNAÐAIR CÚĠAM. ANSAN FREA- 37
 ĠARÓĈAIÖ NA FÍORAON É, AĠUS ÐÉARFAİÖ SİAÖ: A
 ĈİĠEARNNA, CAĈAIN A ĈONACAMAIR-NE OCRAS ORT, AĠUS
 ĠUR ĈUĠAMAIR BİA ÐUIT? NÓ TART ORT, AĠUS ĠUR ĈUĠ-
 AMAIR ÐEOĈ ÐUIT? NÓ CAĈAIN A ĈONACAMAIR AR FÁN 38
 TU, AĠUS ĠUR ĈUĠAMAIR ÐEİĈ İSTİĠ ÐUIT? NÓ NOĈT,
 AĠUS ĠUR ĈLÚÐUIĠEAMAIR ĈU? NÓ CAĈAIN A ĈONACA- 39
 MAIR ĈU BREÓİTE, NÓ I BPRÍOSÚN, AĠUS ĠUR ĈÁNAMAIR
 CÚĠAT? AĠUS ÐÉARFAİÖ AN RÍ 'ĠÁ BÞFREAĠRA: 40
 ĠO ÐEİMİN AÐEİRİM İİÖ, AN FAIÖ A ÐEİNEAÐAIR É ÐO
 ÐUİNE ÐE'N ĈUIÖ İS SUARAİĠE ÐE M'BRAİĈRİÖ ANSO, ÐO
 ÐEİNEAÐAIR ÐÓM-SA É. ANSAN ÐÉARFAİÖ SÉ LEIS AN 41
 MUINTIR A ÐEİÖ AR A LÁİM ĈLÉ: ² İMĈİĠİÖ UAIM, A ÐREAM
 İALLAİĠTE, İSTEAC SA TEİNE SÍORUIÖE ÐO H-OLLA-
 İMUIĠEAO ÐO'N ÐİAÐAL AĠUS Ð'Á AİNGEALAIÖ; MAR, BÍ 42
 OCRAS ORM, AĠUS NÍOR ĈUĠAÐAIR RUÖ LE N-İTE ÐOM; BÍ
 TART ORM, AĠUS NÍOR ĈUĠAÐAIR ÐEOĈ ÐOM. BÍOS AR FÁN, 43
 AĠUS NÍOR ĈUĠAÐAIR ÐEİĈ İSTİĠ ÐOM; BÍOS NOĈT,
 AĠUS NÍOR ĈLÚÐAÐAIR MÉ; BÍOS BREÓİTE, AĠUS SA
 ÞRÍOSÚN, AĠUS NÍOR ĈÁNAÐAIR AM' FÉACAINĈ. ANSAN 44
 ÐÉARFAİÖ SİAÖ-SAN LEIS, 'ĠÁ FÞFREAĠRA: A ĈİĠEARNNA
 CAĈAIN A ĈONACAMAIR-NE ĈU FÉ OCRAS 'NÁ FÉ ĈART, NÁ
 AR FÁN, NÁ NOĈT, 'NÁ BREÓİTE, NÁ I BPRÍOSÚN, AĠUS
 NÁR ÐEİNEAMAIR FURĈACĈ ORT? ANSAN ÐÉARFAİÖ SÉ 45
 'ĠÁ BÞFREAĠRA: ĠO ÐEİMİN AÐEİRİM İİÖ, AN FAIÖ NÁR
 ÐEİNEAÐAIR Ð'AOİNE ÐE'N MUİNTIR SUARAC SO É 'NÍOR

¹ İSÁİAS İVIII. 7; EZECH. XVIII. 7.

² SÄLM VI. 9.

46 ðeineaðair ðóm-sa é. ¹ Aðus imčeóçairo siað san
isteac i bpiantaið síoruíðe; aðus na fíonaoim isteac
i mbeaça síoruíðe.

CAIBÞIOI XXVI.

Na h-lúðaið að ðéanam celge i n-aðaið Críost. Máire 'já
ungað. Feall lúðáil. An supéar ðeirineac. An ðuðe sa
ðáirðín. Ðaðáil ár ðciðearnia. An cor ðo tuðað air i ðcið
Caiphas.

- 1 Aðus ðo çarla, nuair a çríoçnuig íosa na briaçra
- 2 san go léir, go ðouðairt sé le n-a ðeistiobulaið: Is
- eól ðaoið go mbeið an çáist ann tar éis ðá lá, aðus
- taðarfar mac an ðuine suas çun a céasða.
- 3 Ansan ðo çáinig i ðfoçair a céile uaçtaráin na
- sagart aðus seanóirí an þobuil i halla an áro-
- 4 ðagairt, ðár, ð'ainim Caipás; Aðus ðeineaðar cóm-
- airle çun go ðéanfaiðís íosa ðo ðaðáil le celg,
- 5 aðus é çur çun ðáis. Ðuðraðar, ámçac, ná ðein-
- teas é lá na féile, le h-eaqla go mbeað toirmeas
- sa þobul.
- 6 Ac nuair a bí íosa i mðetánia, i ðcið Símoín, an
- 7 loðar, çáinig ² ðean çuige aðus árçac alabastair aici
- a bí lán ð'ungað ana-ðaoð, aðus ðo ðoirt sí ar a
- 8 çeann é, aðus é 'n-a luiðe. Aðus nuair a çonaic na
- ðeistiobuil san, bí ðíombáð orça, aðus ðuðraðar:
- 9 Cað çuige an básta so? Ð'féaðfaí é sin ðo ðiol ar
- 10 móráin, aðus é çaðairt ðos na boçtaið. Ðo çuig íosa,
- ámçac, aðus ðuðairt leo: Cað çuige ðaoið beiç að
- iomaið leis an mnaoi seo? Is ðníom maic açá ðéanta
- 11 aici orm-sa. Óir çáio na boicç i çcómnuiðe aðaið
- 12 i nðúr ðfoçair, ac nílim se i çcómnuiðe aðaið.* Mar,

¹ Ðan. xii. 2.

² Máire ab ainim ði, aðus ðripiúr ab eið í ðo lasarus a
tógað ó'n mbás.

* Ver. 11. "Nílimse i çcómnuiðe aðaið," .i., go sofeicse, mar
a bí sé anso ar an saogal 'n-a meas, aðus mar açáio na boicç
aðainn, çun caðruigçe leo i n-aðaið an lae.

NUAIR A CUIR SÍ SEO AN UNGAÐ SO AR MO CÖRP-SA, IS CÜN
m'ADLACTA A ðEIN SÍ É. ZO ðEIMIN AÐEIRIM LIÐ, PÉ 13
ÁIT AR FUIÐ AN DOMIAN ZO LÉIR ZO SCRAOBSGAÓILFAR AN
SOISGÉAL SO ANN, 'NEÓSFAR, LEIS, MAR CÜMNE UIRCI
SEO, AN GNÍOM SO ATÁ ðÉANTA AICI.

ANSAN D'IMCIÐ ÐUINE ÐE'N ÐARÉAS, ÐÁR B'AINIM 14
LÚDÁS ISCARIOT, AÐ TRIALL AR UACTARÁNAIÐ NA SAÐART,
AÐUS ÐUBAIRT SÉ LEÓ: CAD IS TOIL LIÐ A CÐBAIRT DÓM- 15
SA AÐUS TADARFAD SUAS ÐAOIB É? AÐUS SOCARUIGEA-
ÐAS-SAN LEIS AR CTRÍOCAD PÍOSA AIRGIÐ. AÐUS AS SAN 16
AMAC BÍ SÉ AÐ FAIRE AR CAOI CÜN É CÐBAIRT SUAS.

AN CÉAD LÁ, ÁMČAC, ÐE LAETANTAIÐ FÉILE AN 17
ARÁIN ZAN GIOT CÁINIS A ÐEISGIÖBUIL CÜN ÍOSA, AÐUS
ÐUBRADAR: CÁR MAIC LEAT ZO NÐÉANFAIMÍS AN CÁISZ
D'OLLAMÚ ÐUIT LE CAICEAM? AÐUS ÐUBAIRT ÍOSA: 18
CÉIGIÐ AS CACAIR CÜN ÐUINE ÁIRICE, AÐUS ABRAIÐ LEIS:
ÐEIR AN MÁIGISTIR: CÁ M'AIMSIR I NGOIREACT DOM;
ÐÉANFAD FÉIN AÐUS MO ÐEISGIÖBUIL AN CÁISZ AÐAT-SA.
AÐUS ðEIN NA ÐEISGIÖBUIL MAR A D'ÓROIÐ ÍOSA DÓIB, 19
AÐUS D'OLLAMUIGEADAR AN CÁISZ.

AÐUS NUAIR A BÍ AN TRÁCHÓNA ANN, ÐO SUIÐ SÉ 20
I BFOCAIR A ÐARÉAS ÐEISGIÖBUL. AÐUS NUAIR A BÍODAR 21
AÐ IÐE, ÐUBAIRT SÉ: ZO ðEIMIN AÐEIRIM LIÐ ZO BFUL
ÐUINE AÐAIÐ ATÁ CÜN MÉ DÍOL. AÐUS CÁINIS ANA- 22
BUBAIRT ORČA, AÐUS CROMADAR, ZAC ÐUINE, AR A RÁÐ, AN
MISE É, A CIGEARNA? AÐUS ÐUBAIRT SEISEAN 'ZÁ 23
BPREAZSA: AN T-É A CUIR A LÁM SA MÉIS AM' CUIBREANN,
DÍOLFAIÐ SÉ MÉ. CÁ MAC AN ÐUINE AÐ IMČEACT, ¹PÉ 24
MAR ATÁ SGRIÖČA 'N-A CÐOB; AC IS MAIRZ DO'N FEAR
SAN TRÉ A NÐÉANFAR MAC AN ÐUINE ÐO DÍOL. BA
MAIC AN RUÐ DO'N FEAR SAN ZAN É TEACT RIAM AR AN
SAOZAL. ANSAN, ÐO FPREAZAIR LÚDAS, AN FEAR A DÍOL 25
É, AÐUS ÐUBAIRT: AN MISE É, A MÁIGISTIR? ÐUBAIRT
SÉ LEIS: ÐUBRAÍS É.

AN FAIÐ A BÍODAR AÐ IÐE, ÐO CÖZ ÍOSA ARÁN, AÐUS 26
ÐEANNUIÐ É, AÐUS BRIS É, AÐUS CUS D'A ÐEISGIÖBULAIÐ É;

¹ Salm xl. 10.

- AGUS DUBAIRT: GLACAIÒ AGUS ICÌÒ: IS É MO CÒRP É SEO.*
 27 ANSAN DO CÒG SÉ AN CAILÍS AGUS ÑAIÒ SÉ BUIÒEACAS:
 AGUS CUG SÉ DÓIB, AGUS DUBAIRT: ÓLAIÒ GO LÉIR AS SO.†
 28 ÓIR IS Í MO CUIÒ FOLA, FUIL AN TIOMNA NUA, Í SEO A DOIRT-
 29 FAR AR SON A LÁN CUN PEACAÍ DO MAITEAM.‡ DEIRIM
 LIB, ÁMČAC: NÍ ÓLFAD AIRÍS DE'N TORAD SO NA FÍNEAMNA
 GO DĆÍ AN LÁ SAN 'N-A N-ÓLFAD É GO NUA MAR AON LIB-SE
 I RÍGEACĆ M'ACĆAR.§
 30 AGUS TAR ÉIS HIMNA DO RÁD DÓIB, CUAÐAR AMAC
 GO CNOC OLIBET.
 31 ANSAN DUBAIRT ÍOSA LEÓ: GLACFAIÒ SIÒ GO LÉIR SGAN-
 NAL UMAM-SA ANOĆĆ. ÓIR TÁ SGRIÓBĆA: 1 BUAILFAD
 32 AN T-AOÐAIRE AGUS SGAIPFAR CAOIRE AN TRÉAD. || AC
 33 TARÉIS AISEIRIĆĆE DÒM RAÑAD RÓMAIB SA NÑAILILÍ. AGUS
 DUBAIRT PEADAR 'ÑÁ FREAGRA: BÍOÒ GO NGLACFAIÒ AN
 UILE DÙINE SGANNAL UMAT, NÍ GLACFAD-SA SGANNAL

1 Zach. xiii. 7.

* Ver. 26. "Isé mo còrp é seo."—Ní deis sé, "figiúir mo cuirp é seo," ac "Isé mo còrp é seo." (An tarna Cómairle aÑ Níce, acĆ a 6.) Ná ní deir sé "sa níò seo atá mo còrp," ná "aÑ an níò seo atá mo còrp." ac lom díreac, "Isé mo còrp é seo," caint a cugann transubstantiáćio le tuisgin go soiléir.

† Ver. 27. "Ólaid go léir as so," do labrad an caint sin leis an dáréaÑ asbol, mar bíodar go léir láicreac, agus d'ólodar go léir as, mar a deir, Marc. xiv. 23. Ac ní ćaisbėánann san go bfuil ar na críostaidėib go léir ól as an gcailís; ac cóm beaÑ agus a ćaisbėánann sé go bfuil ceangailte orĆa go léir an cōsecráćio do dėanam. Nú an corp naomĆa do raint ar an bpobul, de bříÑ gur órduiÑ críost dos na h-Asboil an uair ćėadna an níò sin do dėanam, nuair adubairĆ sé (lúc. xxii. 19) "dėiniò an níò seo mar cúimneam ormsa."

‡ Ver. 28. "Fuil an tiomna nua."—Fé mar a ćiođnaic maóis an seana-ćiomna le fuil na neicĆe a h-íđbiread, nuair adubairĆ se: "fuil an tiomna an fuil seo," 7rl. (EabraiÑ. ix. 20.), ar an gcuma gcėadna, ćiođnacĆar agus curĆar ar bun, an tiomna nua anso, i bfuil críost, dĆ dordad go rúndiamaraĆ, leis na foclaib seo "Isí mo cuiò fola í seo, fuil an tiomna nua," 7rl.

§ Ver. 29. "Toraò na fíneamna."—Do réir cúnćais lúćais, xxii. i8, ní h-ar ćailís an tsáćramínĆ do labrad na focail sin ac ar an bńion a hólad leis an uan cásÑa. Ac d'fėadbfí "toraò na fíneamna" do ćadbairĆ ar ćailís an tsáćramínĆ leis, **ÓIR** is ó ńion do coisreacad é agus do lean air ġné an ńiona agus cáilíđeacĆaí eile an ńiona.

|| Ver. 31. "Sgannal. umam-sa." .i., de bříÑ go scuirfíò mo ġadail fėacaint oraid go léir teicĆe agus me ćréĩean.

umat cóirde. Duðairt Íosa leir: Go deimín 34
 aðeirim leat, anocht féin, sar a nglaoiðfíð an coil-
 eac, séanfáir-se mise trí h-uaire. Duðairt peadar 35
 leis: Bíod go mbeadh orm bas d' fásail i n-aon-
 feacht leat ní séanfadh tu. Duðairt na deisgiobuil
 go léir an caint céadna.

Ansan do táinig Íosa agus iad fein cun an baile ar a 36
 dtugtar Setsemaní; agus duðairt sé le n-a deis-
 giobuil: Suidh-se anso go dtéigead-sa ansúð
 anonn cun úrnuiḡte déanam. Agus tós sé leis 37
 peadar agus beirt mac Sebedé agus tusbuiḡ sé ar
 beir go buartha agus go brónac. Ansan duðairt 38
 sé leó: Tá brón an báis ar m'anam: Fanaid anso agus
 deinið faire am' ceannta. Ansan do d'ruir sé 39
 tamall uatha, agus do tuit sé ar a aḡaid, aḡ guirde,
 agus duðairt sé: A d'air, má's féidir é, gádh ¹ an
 cailís seo c'aram; ac sa n-am gcéadna, ná deintear
 mar is toil liom-sa, ac mar is toil leat-sa. Agus a 40
 táinig sé cun a deisgiobul, agus fuair sé 'n-a gcoblað
 iad, agus duðairt sé le peadar: An amlaid nár
 féadadair faire déanam aon uair a' cluiḡ amáin
 liom? Deinið faire agus úrnuiḡte, ionus ná raḡadh 41
 sib i scaithib. Tá an spioraid tugtha, ac tá an feoil
 laḡ. Cuaid sé i leir taid airís aḡ guirde, agus duð- 42
 airt: A d'air, mura féidir an cailís seo do ðul c'arm
 gan me 'ḡá h-ól, do toil-se go ndeintear. Agus 43
 táinig sé airís agus fuair sé 'n-a gcoblað iad; óir do
 bí mairbiciḡe ar a súilb. Agus d'fás sé iad, agus 44
 d'imciḡ sé airís, agus dein sé guirde an trímáð h-uair,
 aḡ ráð na cainte céadna. Ansan táinig sé cun na 45
 ndeisgiobul, agus duðairt leó: Deinið coblað
 anois, agus glacaid suaimneas: féac, tá an uair
 buailte linn agus tabarfar mac an Duine i lámuib
 na bpeaca. Eirigid, gluaisimis: féac, tá an fear 46
 a b'raḡaid mé aḡ teacht.

Agus é aḡ ráð na b'focal san, féac, táinig Iúdas, 47
 duine de'n d'aréaḡ, agus sluag le n-a cois a cuis

¹ .i. An páis.

48 UACTARÁIN NA SAḠART AGUS SEANÓIRÍ AN PÓBUIL LEIS,
 AGUS CLAIÒMTE ACU AGUS BATAÍ. AN FEAR A ÆRAC É,
 ÁMŢAC, ÆUS SÉ CÓMARŢA ÆÓIB; DUBAIRŢ SÉ LEÓ: AN
 T-É SO DŢABARFAÐ-SA PÓS DÓ, SINÉ É; ḠABAIḠ ḠREIM
 49 AIR. AGUS LÁITREACŢ ŢÁINḠ SÉ CUN ÍOSA, AGUS DUB-
 AIRŢ: ḠO MBEANNUIḠŢEAR DUIT A MÁIḠISTIR. AGUS
 50 ÆUS SÉ PÓS DÓ. AGUS DUBAIRŢ ÍOSA LEIS: A CARA,
 CAD CUIḠE SO DŢÁNAÍS? ANSAN ŢÁNAÐAR AGUS CUIR-
 EADAR A LÁMA AR ÍOSA AGUS CÖIMEÁÐADAR ḠREIM AIR.
 51 AGUS FÉAC, DUINE DE'N MUINTIN A BÍ I BFOCAIR ÍOSA DO
 SÍN SÉ A LÁM, AGUS ŢARAINḠ SÉ A CLAIÒEAM; AGUS BUAIL
 SÉ SEIRBÍSEAC AN ÁRÐ-SAḠAIRŢ, AGUS BAIN SÉ AN CLUAS DE.
 52 ANSAN DUBAIRŢ ÍOSA LEIS: CUIR DO CLAIÒEAM
 ŢAR N-AIS I N-A INEAD FÉIN. ÓIR, ¹ḠAC DUINE A ŢÓS
 53 FAIÐ CLAIÒEAM, IS LE CLAIÒEAM A ŢUITFIÐ SÉ. AN
 AMLAIÐ IS DÓIḠ LEAT NÁC FÉIDIR DÓM-SA A IARRAIÐ AR
 M'ŢAIR, AGUS CUIRFIÐ SÉ CÚḠAM LÁITREACŢ NÍOS MÓ
 54 'NÁ DÁ ²LEGIÓN DÉAḠ AINḠEAL? CONUS, D'Á BRÍḠ
 SIN, A CÖMLÍONFAIR AN ³SCRIPTIÚIR, ÓIR NÍ FOLÁIR A
 55 ŢUITIM AMAŢ MAR SEO. AN UAIR SIN DUBAIRŢ ÍOSA LEIS
 AN SLUAḠ: ŢÁNAÐAIR AMAŢ CUN BEIRŢE ORM, AGUS
 CLAIÒMTE AGUS BATAÍ AḠAIB, MAR A ŢIOCFAÐ SIÐ CUN
 BEIRŢE AR BŢEAMNAC. BÍOS AM' SUIÐE SA TEAMPALL
 ḠAC LÁ AḠ TEAḠASḠ I NBÚR MEASḠ, AGUS NÍOR RUḠADAIR
 56 ORM. ACŢ TÁ SO ḠO LÉIR DÉANTA CUN ḠO ḠCÖMLIONFAÍ
 SCRIPTIÚIRÍ NA BFAIÐ.⁴ ANSAN D'FÁḠ A DÖISḠIOBUIL
 ḠO LÉIR É, AGUS DO ŢEITĖADAR.

57 AC DO CÖIMEÁÐ AN MUINTIR EILE ḠREIM AR ÍOSA, AGUS
 DO RUḠADAR LEÓ É I LÁŢAIR AN ÁRÐ-SAḠAIRŢ, CAIPAS, MAR
 A RAIÐ NA ḠGRÍBNEÓIRÍ AGUS NA FAIRISÍNḠ CRUINNḠŢE.
 58 DO LEAN PEADAR É, ÁMŢAC, ABFAÐ SIAR, ḠO DŢÍ TEAḠLAC
 AN ÁRÐ-SAḠAIRŢ; AGUS CUIAIB SÉ ISTEAC AGUS SUIÐ SÉ
 AMEASḠ NA SEIRBÍSEAC, ḠO BFEICFEAD SÉ DEIRE NA
 H-OIBRE.

59 AGUS BÍ UACTARÁIN NA SAḠART AGUS AN CÖMAIRLE ḠO

¹ Ḡen. ix. 6; Apoc. xiii. 10.

² IOIR CÖITRE MÍLE FEAR AGUS SÉ MÍLE FEAR A BÍOÐ SA LEGIÓN RÖMÁNAC.

³ ISÁIAS liii. 10.

⁴ ÉAḠCAÖINE iv. 20.

léir a5 lorg fiaðnaise bréige i n-a5aiò íosa, cun 50
 nðaoṛfaioís cun báis é; Agus do 5eip orða, bíoð 60
 50 5cáinig a lán fínniçe bréige suas. Fé ðeire
 5áinig beirt fínniçe bréige, agus duṁṛaṁar: ðeir 61
 sé seo: Tá ar mo cúmas-sa teampal ðé do lea5aṁ,
 agus é cúṛ suas airís i 5ceann trí lá. Ansan ð'eiri5 62
 an t-áṛṁ-5a5aṛt 'n-a 5easam, agus duṁṁairt sé leis:
 Ná h-abrann tú focal leis na neicib aṫá acu so ð'a
 ðearṁú5aṁ ort? Ac níor labṁair íosa. Agus duṁ- 63
 airt an t-áṛṁ-5a5aṛt leis: Iarraim ort i n-aínim ðé
 aṫá beó 5o neósfá ðúinn an tu an Críost, Mac ðé.
 Duṁṁairt íosa leis: Duṁṁais é. Ac ní lú5a aṁeirim- 64
 se lib-se, ¹Cífið sib 'n-a ðiaíð so Mac an Duine 'n-a
 5uie ar deasláim nirt ðé, agus a5 teaçt i néallaið
 neime. Ansan do strac an t-áṛṁ-5a5aṛt a cuib 65
 éaṁai5, agus duṁṁairt: Tá diamsla deanta aige;
 cað is 5áð ðúinn a cuille fínniçe? Féac, anois do
 cloiseaṁṁair an diamsla: Cað a cítear ṁaoib? Agus 66
 duṁṁaṁar san '5á frea5ra: Tá bás cuillte aige.
²Ansan do 5aiteaṁar seilí sa n-a5aiò air, agus 67
 buaileaṁar le doirnið é; agus buail cuib eile acu le
 n-a mṁasaib sa n-a5aiò é, agus **ðeiriðis**: Tar5air 68
 ðúinn, a Críost, cé h-é a buail tu?

Ac bí peaṁar 'n-a 5uie amui5 sa rí5tea5laç; 69
 agus 5áinig duine de sna cailínib cuige, agus duṁ-
 airt sí: Bís-se, leis, i ṁfoçais íosa, an 5aililíac.
 Agus do 5éan seisean os a 5cóṁair 5o léir, agus 70
 duṁṁairt sé: Ní feaṁar cað 'tá a5aṫ ṁ'a ráð. Agus bí 71
 sé a5 5aṁáil an ṁorus amac, agus cónaic cailín eile
 é, agus duṁṁairt sí leis na ṁaoine a bí láitreaç: Bí sé
 seo, leis, i ṁfoçair íosa, an Nasarénaç. Agus do 72
 5éan seisean airís agus do ðearṁui5 sé: Níl aon
 aiçne a5am ar an nṁuine. Agus tar éis tamail bís 73
 5áinig na ṁaoine a bí láitreaç agus duṁṁaṁar le
 peaṁar: 5o ðeimín is doib rúð tusa, mar noçtann
 do 5aint tú. Ansan do crom sé ar a ðeimniú agus ar 74
 a ðearṁú ná raið aon aiçne aige ar an nṁuine. Agus
 le n-a linn sin do 5laoið an coileac. Agus do cúimni5 75

¹Supra xvi. 27; Róm. xiv. 10; 1 Tess. iv. 16.

²Isaías l. 6.

PEADAR AR AN ÆFOCAL ÚO AÐUÐAIRT ÍOSA; SAR A NGLAOLDS-
FIÐ AN COILEAC SÉANFAIR-SE MISE TRÍ H-UAIRE. AÐUS
O'MCÍÐ SÉ AMAÇ, AÐUS DO ÐOIL SÉ ÐO ÐÚÐAC.

CAIBIÐIOL XXVII.

TUAIRISÐ PÁISE CRÍOST AR LEANMAINT. A BÁS AÐUS A AÐLACAÐ.

- 1 AÐUS NUAIR A ÉÁINIÐ AN MÐIDION, ÉUAIÐ UAÇTARÁIN
NA SAÐASC ÐO LÉIR AÐUS SEANOÍRÍ AN ÐOBUIL I ÐCOM-
AIRLE I N-AÐAIÐ ÍOSA, CUN ÐO ÐCURFIÐÍS CUN BÁIS É.
- 2 AÐUS ÉUGADAR LEÓ É ÐABÐA, AÐUS ÉUGADAR SUAS É DO
ÐONTIUS ÐÍLÁC, AN RIAÐALTÓIR.
- 3 ANSAN NUAIR A ÇONAIC LÚÐÁS, A ÐÍOL É, ÐO RAIÐ SÉ
ÐAOR CUN BAIÐ, ÉÁINIÐ AIÇREAÇAS AIR, AÐUS ÉUG SÉ AN
TRÍOCAÐ PÍOSA AIRÐIO ÇAR N-AIS AÐ TRIALL AR UAÇTA-
- 4 RÁNAIÐ NA SAÐART AÐUS AR NA SEANOÍRIÐ. AÐUS ÐUÐ-
AIRT SÉ: ÐENIEAS PEACAÐ, MAR DO ÐÍOLAS FUIL NEAM-
ÇIONTAÇ. AC ÐUÐRADAR SAN: CAÐ É SIN ÐÚINNE SIN?
- 5 ÐÍOÐ ORT FÉIN. ANSAN DO ÇAIÇ SÉ NA PÍOSAÍ AIRÐIO
ISCEAC SA TEAMPUL, AÐUS O'FÁÐ SÉ AN ÁIT, AÐUS
- 6 O'MCÍÐ SÉ ¹AÐUS DO ÇROC SÉ É FÉIN LE TÉIO. AÐUS DO
ÇÓÐ UAÇTARÁIN NA SAÐART NA PÍOSAÍ AIRÐIO AÐUS ÐUÐ-
RADAR: NÍ CEART IAO DO ÇUR SA ÇORBÓNA, MAR IS
- 7 AIRÐEAO FOIA IAO.* AC ÐEINEADAR CÓMAIRLE, AÐUS
ÇEANNUIÐEADAR LEÓ PÁIRC AN ÐOTAÐÓRA, CUN ÐAOINE
- 8 IASACÇA O'ADLACAÐ ANN. ²MAR ÐEALL AIR SIN DO
TUÐAO AR AN BPÁIRC SIN HACELÐAMA, 'SÉ SIN, PÁIRC
- 9 NA FOIA, ÐO ÐTÍ AN LÁ SO. ANSAN ISEAÐ DO CÓMLÍONAÐ
AN ÇAINC AÐUÐAIRT IEREMIAS FÁRÐ, MAR A NÐUÐAIRT SÉ:
- ³AÐUS DO ÐLACAÐAR TRÍOCAÐ PÍOSA AIRÐIO, LUAC AN
T-É A LUADAO, AN T-É A LUADAR A' CLANNAIÐ ISRAÉIL,
- 10 AÐUS ÉUGADAR IAO AR PÁIRC AN ÐOTAÐÓRA, FÉ MAR A
ÇEAP AN ÇIÐEARNNA ÐOM.

¹ Ðníom. i. 18.

² Ðníom. i. 19.

³ Zach. xi. 12.

* Ver. 6. "ÇORBÓNA."—ÁIT SA TEAMPUL I N-A ÐCUIREAÐ NA
ÐAOÍNE NA TAÐARTAICTÍ, NÚ AN OFRÁIL A ÉUGAIÐÍS UAÇA.

Aghus bí Íosa 'n-a sheasam os cómair an ríaltóra 11
 agus do cheistiú an ríaltóir é, agus duibairt sé:
 An tusa rí na nIúdach? Duibairt Íosa leis: Deir
 tú é. Agus nuair a cuir uachtaráin na sagart agus na 12
 seanóirí neithe 'n-a leith, níos tuise sé don ffreagra orda.
 Ansan duibairt Pílát leis: Ná h-airigeann tú na 13
 neithe móra a cuirte na fínnithe do' leith? Agus níor 14
 tuise sé freagra air do focal ar bith; i dtreó go raib
 árd-iongnadh ar an ríaltóir.

An lá solmanta san, amháid, ba ghnáth leis an ríaltóir 15
 don cime amáin do leigint saor cun na ndaoine,
 pé cime ba maith leo. Bí aige an uair sin árd-cime, 16
 agus Barabbas ab ainm do. Do cruinniú Pílát iad, 17
 agus duibairt sé: Cé is toil lib a leigfinn saor
 cúdaib, Barabbas nó Íosa ar a dtuiscar Críost?
 Mar bí fíios aige gur le formad a baineadar é táb- 18
 air cun láma. Agus bí sé 'n-a suíde 'n-a caithoir 19
 breiteamantaís, agus cuir a bean teachtairacht
 cuise, agus duibairt sí: Ná bíod don baint agat leis
 an nduine fíoraonta san; óir tá a lán fuilgthe agam
 inniu mar gheall air, tré aising. Ach do cuir uachta- 20
 ráin na sagart agus na seanóirí na daoine suas cun
 Barabbais do tógadh, agus Íosa do dítiú. Agus 21
 d'fhreagair an ríaltóir agus duibairt sé leo: Cé cu
 de'n beirt is maith lib a leigfinn saor? Agus duib-
 radar san: Barabbas. Duibairt Pílát leo: Agus cad 22
 a déanfaid i dtuisc Íosa, ar a dtuiscar Críost?
 Duibadar go léir: Céasdar é. Duibairt an ríaltóir 23
 leo: Ach cad é an t-olc atá déanta aige? Ach
 do liúgadar níb' doirde: Céasdar é. Nuair a conaic 24
 Pílát ná raib ag eirige leis, ach gur toirmeasg a bí
 ag teacht, fuair sé uisge, agus do ní sé a láma os
 cómair na ndaoine, agus duibairt sé: Táim-se saor
 ar fuil an fíoraoin seo; oraid-se bíod. Agus 25
 d'fhreagair na daoine go léir: A cuir fola orainne
 agus ar ár sliocht. Ansan do leig sé saor cúda 26
 Barabbas, agus tuise sé Íosa suas doib le céasadh, tar
 éis a sgiúrsála.

Ansan do tóg saighdiúirí an ríaltóra Íosa leo ¹ 27

¹ Salm xxi. 17.

28 AMAC SA HALLA, AGUS CRUINNIGEADAR CUIGE AN BUIDEAN
 29 CUIREADAR CLÓCA DEARZ UIME. AGUS D'FÍGEADAR
 CORÓINN DEILGNEAC, AGUS CUIREADAR AR A CEANN Í, AGUS
 CUIREADAR CLEIT 'N-A LÁIMH. AGUS DO LEIGIÓIS IAD FÉIN
 30 AR A LEAC-GLÚIN AR A AGAIÐ AMAC AZ MAZAD FAOI, AGUS
 31 DEIRIÓIS, SLÁN DUIT, A RÍ NA N-IÚDAC! AGUS CAICHIÓIS
 seile AIR, AGUS TÓGAIOIS AN CLEIT AGUS BUAILIÓIS buille
 32 ÒI SA CEANN AIR. AGUS NUAIR A BÍ A SCUIO MAZAIÐ
 DEANTA ACU Baineadar de an clóca, AGUS CUIREADAR
 A CUIO ÉADAIŞ FÉIN UIME, AGUS DO RUZADAR leó é cun
 é céasað.

32 AGUS NUAIR A CUADAR AMAC FUARADAR DUINE Ó
 CÍRÉNÉ, DÁR B'AINIM SÍMÓN; AGUS CUIREADAR FÉAC-
 AINT AR AN NDUINE SIN DUL leó AGUS A CROS D'IOMPUR.
 33 AGUS TÁNADAR CUN ÁICE AR A DTUXTAR ZOLZOTA, 'SÉ
 34 SIN, ÁIT CALBÁRÍ.¹ AGUS TUGADAR le n-ól dÓ fÍON
 ZUR CUIREAÐ DOMBLAS TRÍO; AGUS NUAIR A BLAIS SÉ
 35 É NÍ ÓLFAÐ SÉ É. AGUS NUAIR A DEINEADAR É CÉASAÐ,
 DO RAINNEADAR A BAILL ÉADAIŞ EATARCA, 'ZÁ ZCUR
 AR CRANNAIB; IONUS ZO ZCÓMLÍONFAÍ AN NÍO ATÁ
 RÁIOTE AZ AN BFÁIO: ² DO RAINNEADAR EATASCA MO
 BAILL ÉADAIŞ, AGUS CUIREADAR AS CRANNAIB MO
 36 CUIO ÉADAIŞ. ANSAN DO SHUIDEADAR AZ FAIRE AIR.
 37 AGUS CUIREADAR OS CIONN A CINN A CÚIS SZRÍOBTA: ÍOSA,
 38 RÍ NA N-IÚDAC, É SEO. ANSAN DO CÉASAÐ, MAR DON
 leis, BEIRT BITEAMNAC, DUINE ACU AR A LÁIMH DEIS, AGUS
 39 DUINE ACU AR A LÁIMH CLÉ. AGUS AN MUINTIR A ZABAD
 40 TAIRIS TUGAIOIS MASLA DÓ, AZ CROCAÐ A ZCINN, AGUS
 DEIRIÓIS, BAH, DO LEAGFÁ TEAMPAL DE AGUS CURFÁ
 SUAS AIRÍS É I ZCEANN TRÍ LÁ; DEIN TU FÉIN DO SAORAÐ.
 41 MA'S TU MAC DE TAR ANUAS Ó'N ZCROIS. AGUS AR AN
 ZCUMA ZCÉADNA UACTARÁIN NA SAZART, AZ DEANAM
 MAZAIÐ, MAR DON leis NA SZRIBNEÓIRIB AGUS leis NA
 42 SEANÓIRIB, DEIRIÓIS: DO SÁBÁIL se DAOINE eile; NÍ'L
 AR A CUMAS É FÉIN DO SÁBÁIL. MÁ'SÉ RÍ ISRAÉIL e,
 TAZAD SÉ ANUAS ANOIS Ó'N ZCROIS AGUS CREIDFIMIO ANN.
 43 BÍ A MAINGIN AS DIA, SAORAÐ DIA ANOIS É, MÁ'S ÁIL

¹ .i. ÁIT AN CLOIGINN.² Salm XXI. 19

leis é: ÓIR DUBAIRT sé, Is mé Mac D'é. Agus na bit- 44
eamnaiḡ a b'í céasda i n-aice leis, tusaḡar an masla
céadna dó.

Agus ó'n sémaḡ h-uair táinig doirceaḡt ar an 45
nuoman go léir go dtí an naomaḡ h-uair. Agus 46
tímpal an naomaḡ h-uair do labhair Íosa do shuḡ ana
áro, agus dubairt sé: ¹ÉlÍ, ÉlÍ, lamá sabactání? 'sé
sin, a D'ia, a D'ia, caḡ uime gur t'reis mé? Agus 47
b'í daoine 'n-a seasam ann agus d'airiseaḡar é, agus
dubraḡar: Tá sé sin aḡ glaoḡac ar Élías. ² Agus 48
do riḡ duine acu láitreaḡ, agus d'aimris sé spúinge,
agus cúm sé i b'fíneisir é, agus cuir sé ar cleiḡ é,
agus tusaḡ sé le n-ól dó. Agus dubairt an cuḡ eile: 49
leis dó; feiceam an dtiocfaib' Élías 'ḡá saoraḡ.

Agus d'éisim Íosa airís do shuḡ áro, agus tusaḡ sé a 50
anam uairḡ.

Agus féac, do stracaḡ 'n-a dá cuḡ ó bárr go bun 51
brat an teampail; agus do luaisḡ an talam, agus do
sgoilḡ na caraigreaḡa; agus do h-osgalaḡ na 52
h-uagha agus d'eiris a lán de corpaib' na naom a
codaḡ, agus tar éis aiséirighe dó tanaḡar amac as na 53
h-uaghnaib', agus tanaḡar isteaḡ sa cáḡair naomḡa,
agus conaic a lán iad.

An taoiseac céad, ámtac, agus an buiḡean a b'í 'n-a 54
teannta aḡ faire Íosa, nuair a conacaḡar an luasḡaḡ
talmán agus na neite do cuḡ amac, táinig eagla ana-
mór, orḡa agus dubraḡar: Go fíor doḡ é Mac D'é é sin.

Agus b'í a lán ban ann aḡfaḡ amac, do lean 55
Íosa ó ḡaililí aḡ friotálam air: Ar a raib' Máire 56
maḡdalén, agus Máire, máḡair Séamus agus Iósep,
agus máḡair clainne Sebeḡé.

Agus nuair a b'í an tráḡnóna ann táinig duine 57
saiḡbir, ó Arimatéa, dár b' ainim Iósep, agus duine
de d'eisgiobulaib' Íosa doḡ ead é: Cuairḡ an duine sin 58
aḡ triall ar pílát, agus d'iarr sé corp Íosa air.
Ansan d'ósduis pílát an corp a tadbairt dó. Do 59
fuair Iósep an corp, agus d'fill sé i línedaḡ glan é,
agus cuir sé 'n-a cuama nua féin é, a b'í ḡearrḡa aḡe 60

¹ Salm xxi. 2.² Salm lxviii. 22.

1 I SCARAIŞ; AŞUS ĆUIR SÉ CLOĆ MÓR ĆUN BÉIL NA H-UAŞA,
 61 AŞUS D'IMĆIŞ SÉ. BÍ ANN, ÁMĆAC, MÁIRE MÁŞDALÉN
 AŞUS AN MÁIRE EILE AŞUS IAD 'N-A SUIĎE AR AŞAID NA
 H-UAŞA AMAĆ.
 62 AŞUS AN LÁ 'N-A DĪAID SAN, AN LÁ I NDĪAID LAE AN
 OLLAMUIŞĆE, ĆÁINIŞ UAĆĆARÁIN NA SAŞART AŞUS NA
 63 FAIRISINIŞ I N-AONFEACĆ AŞ TRIALL AR PÍLÁT,* AŞUS
 DUBĆADAR: A UASAIL, IS CUIMIN LINN ŞO NDUBAIRĆ AN
 FEALLAIRE. ÚD NUAIR A BÍ SÉ BEO: I ŞCEANN TRÍ LÁ EIREÓ-
 64 ĆAD AIRÍS. ÓRDUIŞ-SE, D'Á BRÍŞ SIN, ŞÁRĎA ĆUR AR AN
 UAIŞ ŞO DĆÍ AN TRÍMAD LÁ: LE H-EAŞLA ŞO DĆIOCFAD A
 DĆEISĆIOBUIL AŞUS ŞO NŞOIRFĪDÍS É, AŞUS ŞO NDĆAR-
 FAIDÍS LEIS NA DĆAOINE: D'EIRIŞ SÉ ÓS NA MAIRĎ: AŞUS
 BEID AN FEALL DĆEIRINEAC NÍOS MEASA 'NÁ AN ĆĆAD
 65 FEALL. DUBAIRĆ PÍLÁT LEÓ: TÁ ŞÁRĎA AŞAID. IM-
 ĆIŞĪD, AŞUS DĆINIĎ AN ŞÁRĎÁIL MAR IS EÓL DĆAID.
 66 D'IMĆIŞĆADAR, AŞUS DĆAINŞIŞĆADAR AN ĆUAMA, AŞ ĆUR
 SÉALA AR AN ŞCLOIC, AŞUS AŞ ĆEAPAD LUĆT FAIRE.

CAIBĪDĪOL XXVIII.

AISEIRIŞĆE ĆRĪOST. AN ŞNÓ A ĆUŞ SÉ LE DĆĆANAM D'Á DĆEISĆIO-
 BULAIĎ.

1 AŞUS I NDĆIRE NA SABBÓIDE, NUAIR A BÍ AN ĆĆAD LÁ
 DĆ'E'N ĆSEACĆMAIN AŞ SOILLSIÚ ĆÁINIŞ MÁIRE MÁŞDALÉN
 2 AŞUS AN MÁIRE EILE AŞ FEACĆAINT NA H-UAŞA. AŞUS
 FEACĆ, ĆÁINIŞ LUASŞAD MÓR ĆALLMAN. MAR ĆÁINIŞ
 AINŞEAL AN ĆIŞĆARNA ANUAS Ó NEAM, AŞUS ĆUAIĎ SÉ
 AŞUS D'IOMPUIŞ SÉ SIAR AN ĆLOĆ AŞUS ŞUIĎ SÉ UIRĆ;
 3 AŞUS BÍ A ŞNŪIS MAR LASAIR ĆEINTRIŞĆE, AŞUS A ĆUIĎ ÉAD-
 4 AIŞ MAR AN SNEACĆA. AŞUS LE H-EAŞLA ROIMIS ĆÁINIŞ
 ŞŞANNRA ÁR AN LUĆT COIMEÁDĆA, AŞUS BA ĆUMA IAD NÓ
 5 DĆAOINE A BÉAD MARĎ. AŞUS D'FREASAIR AN Ć-AINŞEAL
 AŞUS DUBAIRĆ SÉ LEIS NA MNÁID: NÁ BIOĎ AON EAŞLA
 ORAIĎ-SE; MAR TÁ FĪOS AŞAM ŞUR B'É ÍOSA, DĆO ĆÉASAĎ,
 6 ATÁ UAIĎ. NI'L SÉ ANSO: MAR D'AISEIRIŞ SÉ, FE MAR

* VER. 62. "Lae an ollamuişĆe." .i., an lá dĆeintí an olmŭćán
 şo leir óir ní ĆEADUIŞĆÍ FIÚ olmŭ bíĎ lá na sabbóide.

A gceall sé: tagaibh agus féachaidh ar an áit 'n-ar cuir-
 eadh an tigearna. Imcighibh anois go luač, agus 7
 innsibh d'á deisgiobulaibh gur aiseirigh sé; agus féach,
 tá sé ag dul rómaibh go Shaililí: cífiob sib sa n-áit sin é;
 féach tá innste agam daoibh roim ré. Agus d'imcigh- 8
 eadhar amach go tapaibh ó'n uair, agus bí eagla mór
 ortha agus áchtas mór, agus iad ag ruithe cun an sgeil
 a d' innsint dos na deisgiobuil. Agus féach, do 9
 buail Íosa úmpa, agus duibairt sé: Slán daoibh. Agus
 do éannaigh agus do rugadh ar cosaibh air, agus
 d'adhradh é. Ansan duibairt Íosa leo: Ná bíodh 10
 eagla oraidh; imcighibh, agus innsibh dom' bráithribh,
 ionus go raibimis go Shaililí; Cífiob sib sa n-áit
 sin mé.

Agus nuair a bíodhar imcighthe, táinig cuibh de'n 11
 luict coimeáda isteach sa cachtair, agus d'innseadhar
 d'uachtaránaibh na sagart caibh a bí tuicthe amach.
 Agus éannaigh-san i bfochair a céile, mar don leis na 12
 seanóiribh, agus cuadhar i gcómairle, agus tugaigh
 cuibh mór airgid dos na saighdiúiribh, agus duibaird 13
 leo: Abraidh, táinig a deisgiobuil sa n-oirche, agus
 goirtheadhar é agus sinne i n-ár scoolaibh, agus má 14
 airigeann an riasaltóir an sgeal labarfaimídh ne
 leis, agus cuirfimid sib-se ó bdoigal. Agus do 15
 glacadhar-san an t-airgead, agus deineadhar mar a
 duibradh leo. Agus tá an sgeal san leachta a measg na
 n-lúthach go dtí an lá inniu.

Agus d'imcigh an t-aoinneodhas deisgiobuil go 16
 Shaililí, go dtí an cnoc mar a raibh ceapaithe ag Íosa
 doibh. Agus nuair a conacadhar é d'adhradh é; ach bí 17
 cuibh acu lag-creideamhac. Agus táinig Íosa agus 18
 do labhair sé leo, agus duibairt: Do tugaibh dom-sa gach
 cómaect ar neamh agus ar talamh.* ¹ Imcighibh, d'á brígh 19

¹ MARC. XVI 15.

* Ver. 18. "gach cómaect."—féach ansan an t-úghdaráis a tugaibh
 dos na h-asboidibh, agus an cúram a cuireadh ortha féin agus ar
 na h-easboigibh agus an an gcléir a táinig 'n-a ndiaibh. Do
 fuair Críost ó n-ádhair síoruíthe gach cómaect ar neamh agus ar
 talamh, agus as neart na gcómaect san cuireann sé uair iad ar
 fé mar a cuir an t-ádhair uair é féin, (Eóin XX. 21.) cun múine
 agus teagasg a éadairt, ní do dhúine 'ná do beirt, ach do'n chine

sin, agus múinið na geinte go léir, agus baistið iad i n-ainim an Achar, agus an Míic, agus an spioraid 20 naomh. Agus teagaisið iad cun gac ar órdúigeas-sa daoib do coimeádo: agus féad, táim-se i núbair bfochair tríð na laethanta go léir, go dtí críochnú an tsaothail.

Daona go léir; cun na bfirmí go léir a múine doib; agus i dtreo go mbea sé féin as cabrú leó go h-éifeac tamail sa cúram san, geall se doib go mbea sé 'n-a dtéanna, ní h-ar fea céad blian ná ar fea míle blian, ac gac don lá, go dtí deire an domáin, conus is féidir, dá bbrí sin, do'n Eaglais Caitiliciðe dul amú, agus go bfuil, i bfochair a cléire aici i gcómnúige, mar atá geallta anso, Críost féin, "an tslíg, an fírinne, agus an bea?" (Eóin XIV.)

SOISGEÁL NAOMHTA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

MARCUIS

Deisgiobul do n. peadar ab eað Marcus naomhta agus míništeóir dó (a'veir n. Ierom). Do réir mar airið sé ó peadar féin do sgríob sé, sa Róim, fé mar iarr na bráit're air, Soisgeál gearr, timpal deic mbliana tar éis deasgabála ár slánuišteóra. Do mol n. peadar an sgríobinn sinn, nuair airið sé é, agus d'órduið sé go léigfí é s puiblíðe san Eaglais. Deir baronius, agus cuille sur sa lairdin a deineað an sgríobinn, ac tá níos mó a'veir sur sa g'reigis a deineað é.

CAIBIDIOL I.

Seanmóiniú eóin baiste. Críost d'á baiste aige. É as glaoðac a deisgiobul agus as déanam mírbúiltí.

Tusac Soisgeál Íosa Críost, mic Dé.

MAR ATÁ SGRÍOBTA I N-ISÁIAS FÁIÐ: ¹ Féac, táim 1
as cur mo teaçtaire rómat cun na slige d'ollamú 2
rómat. ² ðuic duine as glaoðac sa b'fásac: Ollam- 3
uigið an tslíð do'n tigearna; deinið a çasáin do
d'íriú d'ó. Bí eóin sa b'fásac as baisteað agus as 4
fógaire baiste cun aicriðe agus cun maiteamnaçais
peacaí. Agus bí muintir Iúdaéa agus muintir 5
Ierúsaleim go léir as dul amac as triall air, agus
bí sé 'gá mbaisteað i n-abainn Iórdain, agus iað as 6
amail a bpeacaí. Agus ruainneac camail iseað
bí mar éaðac ar eóin, agus crios leaçaí an a com, 7
³ agus isé bia a bí aige 'ná lócuistí agus mil fíain.
Agus seo mar a deineað sé fógaire: Tá duine is
mó cómaçt 'ná mise as teaçt am d'iaid, agus ní fiú
mé go scromfainn agus go sgaoilfinn iall a b'róige.

¹ Mat. iii. 1.

² Isáias xl. 3.

³ Lebit. xi. 22.

- 8 ¹ Do b'aisteas-sa sib le h-uisge; baistfíò sé siúò sib, ámhac, leis an Spioraio Naomh.
- 9 Agus do éarla, ins na laeib sin, go dtáinig Íosa ó Nasaret Šaililí agus gur baist eóin é sa n-lórdan.
- 10 Agus láicreac nuair a táinig sé aníos as an uisge, do éonaic sé na flačais ar osgailt agus an Spioraio Naomh as teacht anuas i bfuirm colúir agus as túir-ling air. Agus táinig an suč as na flačais: is tús mo mac dílis; is ort atá mo greann.
- 12 Agus láicreac do seól an Spioraio amac sa b'fásac
- 13 é; agus bí sé sa b'fásac dačad lá agus dačad oibche, agus bí Sácán as cur cača air, agus bí sé amas as na mbeicreac allta, agus bí na h-aingil as friočalam air.
- 14 Agus nuair a bí eóin cučta sa príosún, táinig Íosa isteač i nŠaililí as craobšgaoileab soisgeil
- 15 rígeacčta De. Agus duđairt sé: Tá an aimsir caicte, agus tá rígeacč De buailte lib. Deinió aicrege agus creidió an soisgeal.
- 16 Agus bí sé as siubal ar bruač mara Šaililí agus éonaic sé Símon agus Ainđrias a òričáir as cur
- 17 líonta sa b'faraige (mar iasgairí ab ead iad). Agus duđairt Íosa leo: leanaió mise agus déanfad iasg- airí ar daoine oib. Agus b'fagadad ansan na
- 19 líonta agus do leanadad é láicreac. Agus nuair a bí sé imicrege tamall beas ón áit sin éonaic sé Séamus mac Sebedé agus eóin a òričáir agus iad
- 20 as socarú a líonta sa luig; agus do glaoió sé ortá láicreac agus b'fagadad ansan sa luig Sebedé a n-ačair agus a lučt oibre, agus do leanadad eisean.
- 21 Agus cuadad isteač i Šcaparnaum, agus gan móill, sa tsabbóin, éicreab sé isteač sa tsinašóis agus
- 22 deineab sé čeasas. ² Agus do cuir a čeasas ionšna ortá, mar do čeasais sé mar duine go raió comacč aige, murar b'ionan a's na šgríb-neoirí.

¹ Šníom i. 5; ii. 4; xi. 16; xix. 4.

² Mat. vii. 28; lú. iv. 32.

Azus bí sa tsinagóiz acu nuine go raib spioraib 23
neamhlán istig ann, agus do liúig sé amac: Cad 24
í an baint atá agatsa agus againne le n-a céile, a Íosa
nasareit? ar seisean. An cun sinn a milleadh a
éinigis annso? Tá fios agam cé h-é tu, Aon Naomha De.
Azus do smaictuig Íosa é agus duibairt sé: Bí ciúin 25
agus imcig amac as an nuine. Ansan do cuir an ann- 26
spriob truaillighe sgread as, agus bain sé stracad
as an nuine, agus d'imcig sé amac as. Agus 27
éinigis iongha ar na daoine go léir, agus bíodar ag
fiafraige dá céile; agus deiribís: Cad é seo? Cad
é an teagas nua é seo? go gcuireann sé smaict ar
na h-annspriob truaillighe féin, agus go ngéillio
sib doó? Agus do gluais a cuairis láicread tré 28
críe Shaililí go léir.

Azus canadar láicread amac as an sinagóiz agus 29
canadar go tig Símoín agus Ainorais, i n-aonfeacht
le Séamus agus le h-Eóin. Agus bí máthair céile 30
Símoín 'n-a luige le fiabhras, agus do labradar leis
láicread 'n-a taobh. Agus éinigis sé agus do rug sé 31
ar láim uirte agus éig sé suas í, agus d'imcig an
fiabhras di láicread, agus deir sí friochálam orca.

Azus nuair a éinigis an tráchnóna agus cuib grian 32
fé, tugadar ag triall air gac aoinne a bí as a sláinte
agus gac aoinne go raib deamán ann. Agus bí 33
muintir an baile go léir cruinnighe ag an ndorus;
Azus do leigis sé na sluaghe daoine ó gac sahas 34
galair d'a raib orca, ¹agus cuir sé amac na sluaghe
deamán, agus níor leig sé doib labairt, mar d'ait-
nígeadar é.

Azus d'eirig sé ana-moc ar maidin, agus d'imcig 35
sé amac agus cuib sé go h-ait uaigneac, agus bí sé
ag suib ann. Agus do lean Símon é, agus an 36
muintir a bí 'n-a ceannca. Agus nuair a fuadar 37
é duibairt leis: Tá na daoine go léir at' lorg.
Azus duibairt sé leo: Téigmis isteaic ins na sráib 38
agus ins na bailtib beasa atá i n-áf gcómgarf go
ndeineadh craobsgaoileadh ionta, óir is cuige sin a
éinais.

- 39 Agus bí sé aς seanmóin ins na sinagógaib̃ acu ar fuir̃ ḡaililí go léir, agus aς cur deam̃an amac̃.
- 40 Agus táinig̃ cuige loḃar, 'ḡá ḡuir̃e, agus o'úm-luig̃ sé oó agus duḃairt sé: Má's toil leat é is
- 41 féir̃oir duit mé ḡlanab̃. Agus táinig̃ truaḡ aς íosa oó, agus do sín sé a lám agus cuir̃ sé ain í, agus
- 42 duḃairt sé: Is toil liom é; ḡlantar̃ tu. Agus nuair a duḃairt sé an focal o'im̃ciḡ an loḃra de'n duine
- 43 láic̃reac̃, agus bí sé ḡlan. Agus tuc̃ sé foláram̃ do
- 44 agus cuir̃ sé uair̃ amac̃ é láic̃reac̃, agus duḃairt sé leis: Seaḡain agus ná h-innis o'aoinne é, ac̃ im̃ciḡ agus taisbeáin tu féin o'uaḡtarán na saḡart, agus taḃair, ar do ḡlanab̃, ¹ na neic̃e a o'ór̃duig̃ Maois,
- 45 mar f̃iaḡnaise oóib̃-sin. Ac̃ cóm̃ lúac̃ agus cuair̃ seisean amac̃ o'ir̃iḡ sé ar an sḡéal a o'innsint agus do c̃raoḃsḡaoileab̃, i otreó nar̃ féab̃ íosa dul isteaḡ go puib̃il̃e sa caḡair, agus ḡur f̃an sé las-muig̃ ins na h-áiceanaib̃ uaigneaḡa, agus ḡur c̃ruinniḡ na daoine cuige as ḡac̃ áir̃o.

CAIBIDIL II.

An duine a bí ḡan lút a ḡeas̃ oá leig̃eas aς Críost. Maiciú oá ḡlaodaḡ aige. A deisḡobuil aige 'á c̃osaint.

- 1 Agus i ḡcionn rainnt laeḡanta táinig̃ sé airis isteaḡ
- 2 i ḡcaparnaum. Agus do h-airiḡeab̃ go raiḃ sé i otiḡ ann, agus do c̃ruinniḡ a lán daoine ann, i otreó ná raiḃ slíḡ oóib̃ sa tiḡ ná aς an ñorus féin, agus
- 3 bí an briḡtar aige o'á laḃairt leó. Agus táinig̃ daoine cuige agus duine a bí ḡan lút a ḡeas̃ acu, o'á
- 4 iompar̃ ioir c̃eaḡrar. Agus nuair ná féaḡfaiḡís é taḃairt 'n-a láḡair, mar ḡeall ar an mbrút, do noḡt-aḡar bara an tiḡe sa n-áit 'n-a raiḃ sé, agus oein-eaḡar osgailt agus do leig̃eaḡar síos trío an osgailt, 'n-a luig̃e ar leabaib̃, an duine a bí ḡan lút.
- 5 Agus nuair a c̃onaic̃ íosa an creideam̃ a bí acu,

¹ leḃit. xiv. 2.

DUBAIRT SÉ LEIS AN NDUINE: A MÍC, TÁID DO PEACAÍ
 MAITTE DUIT. AGUS BÍ CUID DE SNA SGRIÓNEÓIRÍ ANN 6
 'N-A SUÍDE AGUS IAD AG MACTNAMH 'N-A SCROIBE: CAD 7
 É SEO ADÉIR SÉ SEO? TÁ DIAMASLA AIGE D'Á
 DÉANAMH. ¹ Cé féadfadh peacaí maitreamh ac' Dia
 amáin? AGUS BÍ A FÍOS AG ÍOSA LÁITREAC, I N-A 8
 SPIORAD FÉIN, AN MACTNAMH A BEIC 'N-A N-AIGNE ACU-
 SAN, AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: CAD CUIGE DADÓD AN MACT-
 NAMH SAN A BEIC I NBÚR SCROIBE AGAD? Cé 'cu is USA 9
 A RÁD: TÁID DO PEACAÍ MAITTE DUIT; NÓ A RÁD: EIRIS,
 AGUS TÓG SUAS DO LEABAD AGUS SIUBLUIS? AC', 10
 IONUS GO MBEAD A FÍOS AGAD GO B'FÚIL AG MAC AN
 DUINE AR AN D TALAMH SO CÓMACT CUN PEACAÍ MAITEAMH
 (DUBAIRT SÉ LEIS AN NDUINE SAN LÚC:) DEIRIM-SE 11
 LEAT-SA, EIRIS, AGUS TÓG SUAS DO LEABAD, AGUS
 IMCHÍ CUN DO CHÍE FÉIN. AGUS D'EIRIS AN DUINE 12
 LÁITREAC AGUS TÓG SÉ SUAS AN LEABAD AGUS D'IMCHÍ SÉ,
 OS CÓMAIR A SÚL GO LÉIR, I TREÓ GO RAIB IONGNA ORDA
 GO LÉIR AGUS SUR CUSADAR ONÓIR DO DIA, AGUS, NÍ
 FEACAMAIR RIAMH A LEICÉID, A DEIRIDÍS.

AGUS D'IMCHÍ SÉ AMAC AIRÍS CUN NA FARAISE, AGUS 13
 DO LEAN NA DAOINE GO LÉIR É, AGUS BÍ SÉ 'GÁ DTEAGAS.
 AGUS AG GADÁIL CHAIRIS DÓ DO CONAIC SÉ LÉBÍ, MAC 14
 ALPEÍ, 'N-A SUÍDE AG BÓRD AN CUSDUIM AGUS DUBAIRT
 SÉ LEIS: LEAN-SA MISE. AGUS D'EIRIS SEISEAN AGUS
 DO LEAN SÉ É.

AGUS DO CHÁRLA, NUAIR A SUÍD SÉ CUN BÍD 'N-A CHÍ 15
 SIN, SUR SUÍD MÓRÁN PUBLIOCÁNAC AGUS MÓRÁN
 PEACAC I SCUIBREANN ÍOSA AGUS A DEISIOBUL; MAR
 BÍ A LÁN ACU ANN, AGUS IAD-SAN 'GÁ LEANMAINT, LEIS.
 AGUS NUAIR A CHÓD NA SGRIÓNEÓIRÍ AGUS NA FAIRISINIS 16
 É AG CAITEAMH BÍD I SCUIBREANN PUBLIOCÁNAC AGUS
 PEACAC, DEIRIDÍS LE N-A DEISIOBUIL: CAD CUIGE
 D'NBÚR MÁISTIR-SE BEIC AG ICE AGUS AG ÓL I SCUIB-
 REANN PUBLIOCÁNAC AGUS PEACAC? D'AIRIS ÍOSA SAN, 17
 AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: NÍ H-AG DAOINE SLÁNA ADÁ GÁD
 LE DOCTÚIR AC' AG DAOINE SAN SLÁINTE. NÍ CUN NA
 BFÍORAON DO GLAOÖAC A CHÁNAS-SA ² AC' CUN NA BPEACAC
 DO GLAOÖAC.

¹ Ióh xiv. 4; Isáias xliii. 25.

² 1 Tim. i. 15.

18 Agus bí deisgiobuil eóin agus na fairisínigh as
 véanam trossaib, agus éanádar cuise agus dub-
 radar: Cad n-a éadob go ndéinib deisgiobuil eóin
 agus na bfairisíneac trossaib, agus ná déinib do
 19 deisgiobuil-se trossaib? agus dubairt íosa leo:
 An amlaib is féidir do clainn na bainise beic as
 véanam trossaib an fáib atá an céile acu? An
 fáib atá an céile acu 'n-a bfochair ní féidir dóib
 20 trossaib véanam; ac tiocfaib an lá i n-a dtósfar
 uata an céile, agus ausan déanfaib siab trossaib
 21 ins na laetantaib sin. Ní cuireann doinne píosa
 d'éadac nua as deisiú seana-éadai; nó má cuir-
 eann, béarfaib an píosa nua leis tuille de'n treana-
 22 éadac, agus méadófar an stracaib. Agus ní cuir-
 eann doinne fíon nua i sean-ártaib leatair; nó má
 cuireann, brisib an fíon nua na sean-ártaí agus
 doirtfar an fíon agus caillfar na h-ártaí; ac is
 i n-ártaib nua is ceart an fíon nua do cur.

23 Agus do éarla, uair eile, an tigearna agus a deis-
 giobuil a beic as gabáil tré gortaib arbaire sa trab-
 bóio, agus óirigh na deisgiobuil, agus iad as siubal,
 24 ar na diasaib do staib. Agus dubairt na fairis-
 ínigh leis: Féac; Cad cuise dóib sin beic as véanam
 25 ruda nác dleaghtac a véanam sa tsabbóio? Agus
 dubairt sé leo: An amlaib nár léigeadair riam
 1 cad a dein dáibio nuair ab éigean dó é véanam,
 nuair a bí an t-ocras air féin agus ar an muintir
 26 a bí i n-aonfeacht leis? Conus mar a cuib sé
 istead i dtig Dé i n-aimsir an árd-sagairt Abiatar,
 agus conus mar a d'ic sé na bulóga fiaónaise
 2 nár dleaghtac d'aoinne a d'ice ac do sna sagairt,
 agus cuib sé le n-ice iad do'n muintir a bí i n-aon-
 27 feacht leis? Agus dubairt sé leo: Níor deinead
 an duine ar son na sabbóie, ac do ceapad an
 28 tsabbóio ar son an duine. I gcás go bfuil Mac
 an Duine 'n-a máigistir ar an sabbóio féin.

11 Rí. xxi. 6.

2 leib. xxiv 9.

16 òeamnaiò òo cùr amac. Agus eus sé peadar mar
 17 ainim ar Símon. Agus Séamus mac Sebeoé agus
 Eóin a òricáir, agus eus sé bóanenges orca, sé sin
 18 maca cóirčniže. Agus Ainorias, agus Pilib, agus
 párcalán, agus Maiciú, agus Tomás, agus Séamus
 mac Alpeí, agus Taðneus, agus Símon an Can-
 19 áníteač, agus Iúas Iscariót, an fear a óiol é.
 20 Agus éanadar cun an tiže, agus éamiz an tsluaž
 airís i òtreó nár b'féidir dóib fiú bia òo cáiteam.
 21 Agus nuair airiz a múintir féin é òo cuadar amac
 cun beirte air. mar duðradar: Is as a meabair
 22 atá sé. Agus na sgríbhneóirí a éamiz anuas ó Ierú-
 salem, ¹ duðradar gur b'é Beelsebub a bí istiz ann,
 agus gur le cómačt rí na ndéamán a bí sé aš cur
 23 na ndéamán amac. Agus òo glaoib sé cuize iad,
 agus òo labair sé leo i solúidib: Conus féadfaò
 24 Sátan Sátan òo cùr amac? Agus má bíonn ríž-
 eačt deizlte 'n-a coinnib féin ní féidir òo'n ríž-
 25 eačt san seasam: Agus má bíonn teaglač aš zaóail
 i zcoinnib a céile 'n-a códaib ní féidir òo'n teaglač
 26 san seasam; Agus má eirizeann Sátan 'n-a coinnib
 féin, tá se 'n-a códaib rannca, agus ní féidir òo
 27 seasam, agus tá deire leis. Ní féidir òo òuine
 òul isteač i òtiz fir láidir agus a cuib ò'fuaðač,
 mura ndéinib sé an fear láidir òo ceangal an òtúis,
 28 agus ansan féadfaib sé a éiz òo robáil. ² Zo deimin
 aóeirim lib, maifar òo'n cine daona žač peacaò
 29 agus žač diamasla ó'a ndéanfaib siad; Ac an
 t-é a óéanfaib diamasla i n-ažaiò an spioraib
 naoim, ní beib maiteamnačas zo òeó aize le
 30 fážail, ac beib sé ciontač i bpeacaò síoruib. Mar
 zo nduðradar: Is annspriò truaillizte atá aize.
 31 Agus éamiz a máčair agus a óráitre agus bíodar
 'n-a seasam amuiz, agus cuireadar teačtaireačt
 32 isteač aš glaoðač air. Agus bí na daone 'n-a suib
 'n-a čimpal, agus duðradar leis: Féac, tá òo má-
 33 čair agus òo óráitre amuiz agus, iad at' lorg. Agus
 duðairt sé leo 'žá b'freagra: Cé h-iaò mo máčair-se
 34 agus mo óráitre? Agus ó'féac sé 'n-a čimpal ar

¹ Mat. ix. 34.² Mat. xii. 31; Luc. xii. 10; 1 Eóin v. 16.

AN MUINTIR A BÍ TÍMPAL AIR AGUS DUBAIRT: SINIAD MO MÁTÁIR-SE AGUS MO BRÁIÐRE. ÓIR, AN T-É A DÉAN- 35
FAIÐ TOIC DÉ, SINÉ IS BRÁTÁIR AGUS SIÚR AGUS MÁTÁIR
AGAM-SA.

CAIBIDIL IV.

PARABAL AN CURADÓRA. AN STOIRM D'Á CIÚNAÐ AG CRÍOST.

AGUS DO CHOSNUIÐ SÉ AIRÍS AN TEAGASZ I N-AICE NA 1
FARAIGE, AGUS DO CRUINNIS SLUAÐ MÓN CUIGE, I DTRÉO
GO NDEAGDAIÐ SÉ AR BÓRÐ LUINGE AR AN UISGE AGUS SUR
SUIÐ SÉ ANN, AGUS BÍ AN TSLUAÐ I N-AICE AN UISGE,
AR AN DCALAM TIRIM. AGUS CHUS SÉ MÓRÁN TEAGAZIS 2
DÓIB I SOLUÍDIB, AGUS DUBAIRT LEÓ SA TEAGASZ:

ÉISTID LIOM: FÉAC, CHUIÐ CURADÓIR AMAÐ AG CUR 3
SÍL. AGUS AG CUR AN TRÍL DÓ, DO CHUIT CUIÐ DE'N TRÍOL 4
I N-AICE AN DÓTÁIR, AGUS ÉAINIS ÉANLAITE AN DÉIR AGUS
D'ITEADAR É. AGUS DO CHUIT TUILLE DÈ AR ÁIT I N-A 5
RAIB IOMAÐ CLOC, AGUS NÍ RAIB PUINN IÐNEAC AIGE ANN,
AGUS D'FÁS SÉ SUAS GO TAPAIÐ MAR NÍ RAIB AN IÐIR
DOIMINN. AGUS NUAIR A D'EIRIÐ AN ÉRIAN ÉAINIS AN 6
BROTALL AIR, AGUS TOISZ ZAN AN PRÉAM A BEIT AIGE
D'FEÓC SÉ. AGUS CHUIT TUILLE DÈ INS NA SGEACDAIB, 7
AGUS D'FAS NA SGEACA AGUS MÚCADAR AN CUIÐ SIN, AGUS
NÍOR CHUS SÉ TORAÐ UAIÐ. AGUS DO CHUIT CUIÐ EILE DÈ 8
AR CALAM FÓZANTA, AGUS D'FÁS SÉ AGUS D'EIRIÐ SÉ,
AGUS CHUS SÉ TORAÐ UAIÐ, CUIÐ DÈ FÓ ÉRÍOCHAD, CUIÐ
DÈ FÓ ÉFÍ FICID, AGUS CUIÐ DÈ FÓ CÉAD. AGUS DUB- 9
AIRT SÉ: AN T-É GO BFUL CLUASA AIR CUN CLOISINT
CLOISEAD SÉ.

AGUS NUAIR A BÍ SÉ I N'AONAR D'FIAFRUIÐ AN DÁRÉAZ 10
A BÍ I N'FÓTÁIR FIOS NA SOLUÍDE DÈ. AGUS DUBAIRT SÉ 11
LEÓ: DO TUGAD DADOB-SE EÓLUS D'FÁZAIL AR RÚN-
DIAM RAIB RÍGEACTA DÈ, AC DO'N MUINTIR SIN ATÁ LAS-
MUIÐ, DEINTEAR ZAC NÍD I SOLUÍDIB; ¹I DTRÉO AG FÉAC- 12
AINC DÓIB GO DFEICFIDIS AGUS NÁ FEICFIDIS, AGUS
AG ÉISTEACHT GO N-AIREÓCAIDIS AGUS NÁ TUISFIDIS,

¹ ISÁIAS VI. 9.

- FAR A NDEANFIOIS COIROCE IOMPAIL AGUS GO MAICFI A
 13 bPEACAÍ DOIB.* AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: AN AMLAIO
 NÁ CUIGEANN SIB AN TSOLUIO SIN? MÁ SEAD, CONUS
 14 A CUIGFIO SIB NA SOLUIÓI GO LÉIR? AN T-É A CUIREANN
 15 AN SÍOL ISÉ AN BRIACAR A CUIREANN SÉ. AN MUINTIR
 I N-AICE AN BÓCAIR, SIN IAD AN MUINTIR, NUAIR A CUR-
 TAR AN BRIACAR AGUS GO GTOISIO SIAO É, GO DTAGANN
 AN NAMAIÓ LÁITREAC AGUS GO DTOGANN SÉ CUN SUIDAIL AN
 16 BRIACAR A CUIREAÓ MAR SÍOL 'N-A GCROIOCHIB. AGUS
 MAR AN GCÉADNA AN MUINTIR A GLACANN AN SÍOL INS NA
 CLOCAIB, SINIAO AN MUINTIR, NUAIR A D'AIRIGIO SIAO AN
 17 BRIACAR, A GLACANN LÁITREAC É LE H-ÁCAS, AGUS NÍ'L
 AN PRÉAM ACU IONTA FÉIN, AC SEASUIGIO SIAO AR FEAD
 TAMAILL; ANSAN, NUAIR A TAGANN AN TRIOBLÓIO, AGUS AN
 CAT D'Á CUR ORCA MAR GEALL AR AN MBRIACAR, GLACAIÓ
 18 SIAO SGANNAL LÁITREAC. AGUS TÁ DAOINE AGUS GLA-
 CAIO SIAO AN SÍOL AMEAS; NA SGEAC; SINIAO NA DAOINE
 19 A D'ÉISTEANN LEIS AN MBRIACAR, AGUS TAGANN
 CÚRAM AN TSAOGAIL ISTEAC, AGUS ¹ MEALLAÓ SAIOBIRIS,
 AGUS AINMIANTA I DTAOB NEICE EILE, AGUS MÚCAIO SIAO
 20 AN BRIACAR, AGUS CURTAR Ó TORAO ÉADAIRT É. AGUS
 AN MUINTIR A GLAC AN SÍOL ISTEAC SA TALAM FÓGANTA,
 SINIAO AN MUINTIR A D'ÉISTEANN LEIS AN MBRIACAR,
 AGUS DO GLACANN É AGUS DO CUGANN TORAO UACA, DUINE
 FÓ CRIOCAO, DUINE FÓ CRÍ FICIO, AGUS DUINE FÓ
 CÉAO.
 21 AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: AN CUIGE TAGANN AN LÓCRANN
 SOLUIS CUN GO GCURFI FÉ BÉAL ÁRTAIS É, NÚ FÉ LEA-
 22 BAIÓ? NÁC ANÁIROE AR COINNLEOIR A CURTAR É? ÓIR
 NÍ'L RUO I BFOIAC NÁ TABARFAR CUN SOLUIS, AGUS NÍOR
 23 DEINEAO RÚN DE AC I DCREÓ GO NOCTFAÍ E. MÁ TÁ
 CLUASA CUN AIREACTAINT AS DOINNE AIRIGEAO SÉ.
 24 AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: FÉAC CAO A D'AIRIGEANN SIB.
 AN TÓMAS 'N-A DCOMAISFIO SIB, SINÉ AN TÓMAS 'N-A

¹ 1 Tim. vi 17.

* Ver. 12. "AS FÉACAINTE DOIB GO BFEICFIOIS." — MAR
 DIBFEIRZ ORCA TOISZ A SÚILE A BEIC DÚNTA GO TOILTEANAC
 ACU, CIMEAO DIA UACA, FÉ MAR A BÍ TUILLTE ACU AN SOLUS
 AGUS NA GRÁSTA A BÍ LE FÁGAIL ACU DÁ N-ÚMLUÍGHOIS IAD FÉIN,
 AGUS ÉADARFAO NA GRÁSTA SAN AGUS AN SOLUS SAN CUN A LEASA
 IAD.

DTÓMASFAR CÚGAIÖ, AGUS CURFAR TUILLE LEIS. ÓIR AN 25
T-É ZO ÆFUIL AIGE TABARFAR TUILLE DÓ, AGUS AN T-É NÁ
FUIL AIGE TÓGFAR UAIÖ A ÆFUIL AIGE.

AGUS DUBAIRT SÉ: SIN MAR ATÁ RÍGEACHT DÉ, FÉ MAR 26
A ÇAIÇFEADÖ DUINE AN SÍOL SA TALAMH, AGUS ZO MBEADÖ 27
SÉ AZ DUL A ÇOBLADÖ AGUS AZ EIRIGE ZAC N-OÍÖCE AGUS
ZAC LÁ, AGUS ZO MBEADÖ AN SÍOL AZ PRÉAMÚ AGUS AZ FÁS
A ZAN FIOS DÓ. ÓIR TUGANN AN TALAMH A ÇORAÖ 28
I N-AISGE, AN ZEAMAR AR DTÚIS, ANSAN AN DIAS, ANSAN
AN T-ARBAR IOMLÁN SA DÉIS. AGUS NUAIR A ÇUGANN 29
SÉ AN TORAÖ UAIÖ, CUIREANN SEISEAN AN CORÁN ANN
LÁITREAC MAR TÁ AN FÓZMAR BUAILTE LEIS.

AGUS DUBAIRT SÉ: CAD LEIS ZO SAMLÓCAIMÍÖ RÍG- 30
EACHT DÉ? NÓ CAD Í AN TSOLUÍÖ LE N-A ZCUIRFEAM
I ZCOMPARÁÍÖ É? ¹ MAR AN NGRÁINNE SÍL MUSTÁIRO, 31
NUAIR A CURTAR É SA TALAMH ZUR LÚZA É 'NÁ AON TSÍOL EILE
D'Á ÆFUIL SA TALAMH, AGUS NUAIR A CURTAR É, AGUS ZO 32
N-EIRIGEANN SÉ, ZO MBÍONN SÉ NÍOS MÓ 'NÁ AON ZLAS-
ARA EILE, AGUS ZO DTAGANN ZEAGA MÓRA AIR I DTREÓ
ZO ÆFEADAIÖ ÉANLAITE AN AEIR CÓMNUIÖE DÉANAMH FÉ
N-A SZÁÇ.

AGUS I MÓRÁN SOLUÍÓÍ DE'N TSÓRO SAN DO LABAIR SÉ 33
LEÓ AN BRIACAR FÉ MAR A D'ÆFÉADADAR ÉISTEACHT LEIS.
AGUS NÍOR LABAIR SÉ LEÓ AC I SOLUÍÓÍÖ; AC DO MÍNIG 34
SÉ ZAC AON RUÖ D'Á D'EISZIOBULAIÖ I LEIÇ TAOIÖ.

AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ AN LÁ SAN, NUAIR A BÍ AN 35
DÉANAIGE ANN: TÉIGMÍS ANONN TFEASNA. AGUS ÇUIR- 36
EADAR UACD NA DAOINE AGUS ÇÓZADAR LEÓ É, MAR A BÍ
SÉ, ISTEAC SA LUING, AGUS BÍ LOINGEAS EILE I N'FOÇAIR.
AGUS D'EIRIG STOIRM MÓR ZAOIÇE, A BÍ AZ CUR NA 37
DTONN ISTEAC SA LUING I DTREÓ ZO RAIÖ AN LONG D'Á
LÍONADÖ. AGUS BÍ SÉ FÉIN I NDEIRE NA LUINGE, AGUS 38
É 'N-A ÇOBLADÖ AR ADART; AGUS DÚISIÖIO É, AGUS
DEIRIO: A MÁIGISTIR, AN CÁS LEAT É ZO ÆFUILIMÍÖ D'ÁR
MBÁÇADÖ? AGUS D'EIRIG SÉ AGUS DO SMAÇTUIG SÉ 39
AN ZAOÇ AGUS DUBAIRT SÉ LEIS AN DPARAIGE: ÉIST, BÍ
CIÚIN. AGUS DO ÇÁINIG CIÚNAS MÓR. AGUS DUBAIRT 40
SÉ LEÓ-SAN: CAD FÁ AN T-EAGLA SO ORAIÖ? NÁ FUIL

¹ MAT. xiii. 31; LÚC. xiii. 19.

CREIDEAMH AGAIÖ FÓS? AGUS BÍ EAGLA ANA-MÓR ORÇA,
AGUS DEIRIBÍS LE N-A CÉILE: CÉ H-É SEO DAR LEAT, ZO
B'FUIL SAOČ AGUS FARAIĞE ÚMAL DÓ?

CAIBIDÍOL V.

LEGIÓN DEAMHAN AS CRÍOST DÁ CUR AMAČ A DUINE. AN CAILLEAMH-
AINT FOLA AIGE DÁ LEIGEAS. INGEAN LAÍRUIS AIGE Á TÓGAINC ÓN
MBÁS.

1 ¹ AGUS ÉANADAR TREASNA NA FARAIĞE ZO TÍR NA
2 nĠERASÉNAČ. AGUS NUAIR A ÉÁINIS SÉ AMAČ AS AN
luing do buail uime duine agus é as teačt as na
3 h-uaghnaiö, agus bí deamhan ann, agus ins na h-uaghnaiö
a cómnuiġeaö sé, agus níor b'féidir feasda é
4 ceangal le slabraíö féin, óir do ceangalaö é zo
minic le ġeimliö agus le slabraíö, agus do b'ris sé
na slabraí agus do strac sé na ġeimle as a céile,
5 agus ní raiö ar cumas doinne smačt a cur air. agus
bíö sé i ġcómnuiöe, do ló agus d'oiöce, ins na
h-uaghnaiö agus ins na cnocaiö, as liúiriġ agus 'ġá
6 ġearraö féin le cločaiö. agus nuair a cónaic sé
íosá aöfao uaiö do rič sé cuige agus do sléač sé
7 dö. agus do liúis sé do ġuč áro agus duöairc:
Caö é an cuio atá asat díom-sa, a íosa, a míc dé
is doirde? IARRAIM ORC I N-AINIM DÉ ĠAN MÉ PIANAö.
8 ÓIR DUÖAIRC SÉ LEIS: Imčis amač as an nduine, a
9 spioraio šailiġ. Ansan do čeisdiġ sé é: Caö is
ainim duic? agus duöairc seisean: ² legión is
10 ainim dom, óir is líonmar sinn. agus bí sé 'ġá
11 IARRAIö ZO CRUAIö AIR ĠAN É CUR AS AN ÁIT AMAČ. BÍ
TREÁD MÓR MUC ANN AGUS IAO AS INNÍOR TÍMPAL AN
12 ČNUIC. agus d'iarr na deamhain ačainiġe air, agus
duöradar: Cuir ins na mucaiö sinn zo raiġmíö isteač
13 ionta. agus čuġ íosa an ačainiġe döib láitreač.
agus d'imčis na deamhain šalača amač agus čuadur
isteač ins na mucaiö, agus do ġluais na muca, suas

¹ MAT. viii. 28; LÚC. viii. 26.

² .i. sluaġ mór. FEIC MAT. XXVI. 53, AN NÓČA.

le ò'á míle acu, i nòidhò mullaç a gcinn, isteaç sa
 òfaraige agus do bádadh iad sa òfaraige. Agus na 14
 daoine a b'í 'ga n-aoðaireaacht do rítheadar agus
 d'innseadar sa baile agus ar fuir nia tíre é. Agus
 éainis na daoine amac féadaint cao a éarla. Agus 15
 éanadar as triall ar íosa agus conacadar an fear
 go mbíodh an deamán 'ga milleadh, 'n-a shuíde agus a
 cuir éadaiç uime agus é 'n-a lán-meabair, agus
 éainis eagal orca. Agus d'innis an muintir a 16
 conaic é dóibh cao a éarla do 'n fear go raibh an
 deamán ann, agus i dtaobh na muc. Agus crom- 17
 dar ar éadaint air go n-imteócað sé as a dtír.

Agus nuair a b'í sé as dul ar bóro na luinge do 18
 crom an fear, go raibh an deamán 'ga cráð, ar a iarr-
 aith go leisfí leis é. Ac níor leis sé leis é, ac 19
 duðairt leis: Imciç cun do éise agus cun do
 daoine, agus innis dóibh ar òein an tisearna òuit
 agus an trócaire a òein sé ort. Agus d'imciç sé 20
 agus crom sé ar a innsint i nDecapolis cao iad na
 neice móra a òein íosa òó, agus b'í iongha orca go
 léir.

Agus nuair a éainis íosa éar uisge airís, sa luing, 21
 do bailiç pobul mór cuige, agus é ar bruaç na far-
 aige. ¹ agus éainis òuine d'uaçtaránaibh na sina- 22
 goige, dár b'áinim lairus, agus nuair a conaic sé
 é do caic sé é féin as á cosaibh, agus d'iarr sé 23
 ácainiçe air, agus duðairt: Tá m'ingean as dul cun
 báis; tar agus cuir do lámh uirchi ionas go leisfí í
 agus go mairfeadh sí. Agus d'imciç sé 'n-a éannca, 24
 agus cuaidh mórán daoine i n-aonfeacht leis, agus
 bíodhar as brúic air.

Agus b'í bean ann go raibh a cuir fola as imteacht 25
 uairi ar feadh òá bliain déas, agus b'í mórán fuil- 26
 ingthe aici ó iomað doctúirí, agus b'í a raibh an tsaogal
 aici caichte aici leó, agus ní raibh aon feabur uirchi, ac
 í as dul i n-olcas; Nuair airiç sí i dtaobh íosa éainis 27
 sí ameas na ndaoine lastiar dé, agus cuir sí a lámh
 ar a éadac; Óir duðairt sí: Mura ndeineadh ac fiú 28
 baint le n-a órat beir mé slán. Agus do ériomuiç 29

¹ Mat. ix. 18; lú. viii. 41.

FRUȚ A COB' FOLA AN NEÓMAT SAN, AGUS D'AIȚIN SÍ AR
 30 A COLAINN ZO RAIȚ SÍ LEIȚISTE Ó'N NGEARÁN. AGUS
 LAÍȚREAC DO ĆUIȚ ÍOSA, ANN FÉIN, AN CÓMÁCȚ SAN DO
 ĆUL AMÁC UAIȚ, AGUS D'IOMPUIȚ SÉ ĆUN NA NĎAOINE,
 AGUS DUBAIRȚ SÉ: CÉ ĆEANGĎUIL LE M'ĆUIȚ ÉADAIȚ?
 31 AGUS DUBAIRȚ A ĎEISȚIOBUIL LEIS: CÍONN ĆÚ NA ĎAOINE
 AȚ BRÚȚ ORȚ, AGUS ĎEIRIR: CÉ ĆEANGĎUIȚ LIOM?
 32 AGUS D'FÉAC SÉ 'N-A ĆÍMPAL ZO ĎFEICFEAD ĆÉ AN ĎEAN
 33 A ĎEIN É. AGUS ĆÁINIȚ CRIT-EGĎLA AR AN MNAOI, MAR
 BÍ 'FÍOS AICI ĆAD A ĆÁRLA, AGUS ĆAINIȚ SÍ AGUS DO
 ŚLÉACȚ SÍ ĎÓ, AGUS D'INNIS SÍ ĎÓ IOMLÁINE NA FÍRINNE.
 34 AGUS DUBAIRȚ SEISEAN LÉI: A 'NĎEAN Ó, DO ŚLÁNUIȚ
 DO ĆREIDEM ĆÚ. IMȚIȚ I ŚÍOȆĆÁIN, AGUS BÍ ŚLÁN Ó'N
 NGEARÁN.
 35 LE LÍNN NA ĎFOCAL SAN A RÁȚ ĎÓ, ĆÁINIȚ ĆUIȚ ĎE
 MÚINTIR UACȚARÁIN NA SINAȚÓIȚE, AGUS DUBRADAR:
 ĆÁ Ć'NĎEAN ĆAR ÉIS ĎÁIS. ĆAD AB ÁIL LEAT AȚ ĆUR A
 36 ĆUILLE ĆRIOBLÓIDE AR AN MÁIȚISTIR? AGUS D'AIȚIȚ
 ÍOSA AN FOCAL SAN AGUS DUBAIRȚ SÉ LE H-UACȚARÁN NA
 37 SINAȚÓIȚE: NÁ BÍOȚ EGĎAL ORȚ, AC AMÁIN CREID. AGUS
 NÍOR LEIS SÉ D'AOINNE ĎUL LEIS AC PEADAR AGUS
 38 SÉAMUS AGUS EÓIN ĎRICÁIR SÉAMUIS. AGUS ĆÁNADAR
 ISTEAC I ĎCIȚ UACȚARÁIN NA SINAȚÓIȚE, AGUS ĆONAIC SÉ
 AN ĎUBAIRȚ AGUS AN Ć-ÁRȚ-ĎOL AGUS AN LÓȚÓIREACȚ ZO
 39 LÉIR. AGUS NUAIR A ĆUAIȚ SÉ ISTEAC DUBAIRȚ SÉ
 LEÓ: ĆAD ĆUIȚE AN ĎUBAIRȚ AGUS AN ĎOL? NÍ MARĎ ADÁ
 40 AN ĆAILÍN, AC 'N-A COĎLAȚ. AGUS DO ĎÁIREADAR UIME.
 AC DO ĆUIȚ SÉ IAD ZO LÉIR AMÁC, AGUS ĆÓȚ SÉ LEIS
 AȆAIR AGUS MÁȆAIR AN ĆAILÍN, AGUS AN MÚINTIR A BÍ
 LE N-A ĆOIR FÉIN, AGUS ĆUAIȚ SÉ ISTEAC MAR A RAIȚ AN
 41 ĆAILÍN 'N-A LUIȚE. AGUS DO RUȚ SÉ AR LÁIM AR AN
 ĎĆAILÍN AGUS DUBAIRȚ SÉ LÉI: ĆALITA ĆÚMÍ, 'SÉ SIN, AR
 42 MÍNÍÚ, EIRIȚ, (ADĎEIRIM LEAT) A ĆAILÍN. AGUS D'EIRIȚ
 AN ĆAILÍN 'N-A SUĎE LAÍȚREAC AGUS ŚÍÚĎLUIȚ SÍ, (BÍ SÍ
 ĎÁ ĎLIAM ĎÉAG) AGUS ĆAINIȚ UACȚÁS ANA-MÓR ORȆA.
 43 AGUS D'ÓRȎUIȚ SÉ ĎÓIȚ ZO ĎIAN ĎAN A FÍOS A ĎEIT AȚ
 AOINNE, AGUS DUBAIRȚ SÉ RUȚ LE N-ĬE ĆADAIRȚ ĎI.

CAIBIBIOL VI.

CRÍOST AGS NASARET AGUS É AGS TABDAIRT TEAGSAISZ UAIÖ. AN
DÁRÉAZ ASBOL DÁ ZCUR AMAÇ AIGE. BIA Á TABDAIRT AIGE DO
CÚIS MÍLE DUINE A' CÚIS BOLÓZAIÖ, AGUS É AGS SIUBAL AR AN
BFAIRISE.

AGUS D'IMCÍZ SÉ Ó'N ÁIT SIN AGUS CÁINIÖ SÉ CUN A 1
CÍRE FÉIN, AGUS DO LEANAÖAR A ÆEISIOBUIL É. AGUS 2
CÁINIÖ AN TSABBÓIO, AGUS CUAIO SÉ AGS TEAGSASZ SA
TSINAZÓIS, AGUS ÆEIN A LÁN, NUAIR AIRÍGEAÖAR É, IONZ-
NA D'Á TEAGSASZ, AGUS DEIRIÖÍS: CA BFAIR SÉ SEO
NA NEITE SEO ZO LÉIR? AGUS CAÖ Í AN EAZNA A TUGAÖ
DÓ, AGUS A LEICÉIO D'OIBREAÇAIÖ MÓRA AGUS A DÉIN-
TEAR TRE N-A LÁMIAÖ? NÁÇ É SEO AN SIÚINÉIR, MAC 3
MUIRE, BRÁÇAIR SÉAMUIS, AGUS LÓSEIP, AGUS LÚDÁIS,
AGUS SÍMÓIN? AN AMIAIO NÁ FUIL A ÆRIFÉARAÇA ANSO
I N-ÁR MEASZ? AGUS DO ZLACAÖAR SZANNAL UIME.
AGUS DEIREAÖ ÍOSA LEÓ: NÍ BÍONN FÁIO ZAN ONÓIR AC 4
'N-A DÚCÁIS FÉIN, AGUS 'N-A TEAGSLAC FÉIN, AGUS
AMEASZ A ZAOITCA FÉIN. AGUS NÍOR FÉAÖ SÉ AON 5
CÓMAÇT D'OIBRIÚ SA N-ÁIT SIN, AC ZUR CUIR SÉ A LÁM
AR RAINC ÆEAZ DAOINE BREÓITE AGUS ZUR LEIGIS SÉ
IAÖ.* AGUS ÆEIN SÉ IONZNA DE'N EASBA CREIDIM 6
A BÍ IONCA, AGUS DO SIÚBLUIZ SÉ NA BAILTE MÓR-CÍMPAL,
AGS TEAGSASZ.

AGUS ZLAOIO SÉ CUIZE AN DÁRÉAZ, AGUS CÖSNUIZ SÉ AR 7
IAÖ DO CUIR UAIÖ 'N-A MBEIRT A'R 'N-A MBEIRT, AGUS CUS
SÉ DÓIO CUMAS AR NA SPIORAIOIO TRUAILLIZTE. AGUS 8
D'ORDUIZ SÉ DÓIO ZAN AON NÍO CÓZAINC I ZCÓIR AN
BÓÇAIR AC AMÁIN CLEIC: ÆEIC ZAN MÁLA, ZAN ARÁN,
ZAN AIRGEAÖ I ZCRIOS. ¹ ZAN A ÆEIC AR A ZCOSAIO AC 9
SANDALA, AGUS ZAN AN TARNÁ CASÓZ A ÆEIC ÚMPA.
AGUS DUBDAIRT SÉ LEÓ: PÉ ÁIT 'N-A RAZAIÖ SIÖ ISTEAÇ 10
I DICIÖ, FANAIO ANN ZO BFAZAIÖ SIÖ AN ÁIT SIN. AGUS 11
PÉ DUINE NÁ ZLACFAIO SIÖ NÓ NA H-ÉISTFIO LIÖ, IMCÍZ-

¹ Zníom. xii. 81.

* Ver. 5. "NÍOR FÉAÖ SÉ." —NÍ LE H-EASBA CÓMAÇTA É, AC
NÍOR B'ÁIL LEIS MÍRBÚILTÍ DÉANAM DO DAOINOIO STUACAÇA NÁ
CREIDFEAÖ. NÍOR B'FIÚ IAÖ É.

iò as an áit sin agus deiniò an ceó crochtò
 12 b'úr scosaib mar fíadnaise 'n-a scoinniù.¹ Agus
 cuadar amac agus b'fógraðar aicrige déanam.
 13 Agus cuireadh mórán deamán amac a' daoine, agus
 cuireadh ola ar a lán daoine breoite agus do leig-
 seadh iad.

14 Agus d'airis hÉróð, an rí, (óir bí ² a ainim-sin
 puiblíòe), agus deireadh sé: Tá eóin bainte eir-
 15 ighce ós na mairb, agus d'á b'ris sin táio cómacta d'á
 15 n-oibriú tríò. Agus deireadh daoine eile: Isé
 Elias atá ann. Agus deireadh daoine eile: Fáio
 16 iseaó é, mar beadh duine des na fáioib. Agus nuair
 a d'airis hÉróð é duairt sé: Eóin, gur baineas-sa
 an ceann de, siné atá eirighce ós na mairb.

17 Óir do cuir hÉróð fir uaiò agus do gais sé eóin,
 agus ceangail sé é agus cuir sé i bpríosún é, mar
 gheall ar hÉródias, bean pílí, a b'ricáir, mar bí sí
 18 'n-a mnaoi aige. Agus deireadh eóin le hÉróð:
 3 ní bleaghtac duit bean do b'ricar a beic 'n-a mnaoi
 19 astat. Agus bí hÉródias ag déanam ceile 'n-a
 coinniù, a d'iarrai é cur cun báis, agus ní raib ag
 20 eirige léi. Óir bí eagla ar hÉróð roim eóin, mar
 bí fíós aige gur duine naomta, fíoraonta é, agus bí
 sé 'gá cóimeáð, agus beineadh sé a lán neite ar a
 cómairle, agus tugadh sé cluas dó go toilteanach.*

21 Agus nuair a táinig lá oireamnac cuige dein
 hÉróð féasta lae a beirte do príúnsaib agus do
 22 taiseachai agus d'uaislib gaililí, agus táinig
 ingean hÉródias isteach agus dein sí rinne agus
 do tairn sí le hÉróð agus leir an scuideactain,
 agus duairt an rí leis an gcailín: Iarr orm don níò
 23 is maic leat, agus tabarfa duit é. Agus do dear-

¹ Geimín annso sa ngnéigis na focail seo:—"go deimin
 a deirim lib, beid sé níos saoire do Sodom agus do Somorra lá
 an breiteamantais 'n-a do'n caitair sin."

² .i. ainim íosa.

³ lebit. xviii 16.

* Ver. 20. "Agus bí sé 'gá cóimeáð," .i., ar hÉródias;
 agus le h-eagla roimis na daoine ní cuirfa sé cun báis é,
 bíod go raib sí 'gá iarrai air. Do dein sí a toil 'n-a diaiò
 san le congnam a h-ingíne.

buiḡ sé òi: pé ruò a iarrfair orm tabbarfaò duit é,
 d'á mba leat mo rígeacta é. Agus cuairò sise amac, 24
 agus dubairt sí le n-a máchair: Cad a ò'iarrfaò?
 agus dubairt an máchair: Ceann eóin b'aiste. Agus 25
 do rič sí isteač i láchair an rí cun iarraiočte, agus
 dubairc sí: If maič liom go dtabbarfa òom láit-
 reat, ar méis, ceann eóin b'aiste. Agus éainis 26
 buairt ar an rí; mar ḡeall ar an ndearbú agus ar na
 daoine a bí láitreat nior maič leis dólás a cur uirči;
 agus do cuir sé an básaire uairò, agus d'órduiḡ sé 27
 an ceann a tabairt leis ar méis. Agus do bain sé 28
 an ceann de sa príosún, agus cug sé an ceann leis
 ar méis; agus cug sé do'n cailín é, agus cug an cailín
 d'á máchair é. Agus d'airis a òeisiobuil an sgéal, 29
 agus éanadar agus do ruḡadar leó an corp, agus
 cuireadar sa n-uaiḡ é.

¹ Agus éainis na n-Aspoil cun íosa, agus d'inn- 30
 seadar d'ó ḡac níò, a raiò déanta acu agus a raiò
 múinte acu. Agus dubairt sé leó: Tagairò i leit- 31
 taoib go h-áit uaigneač agus ḡlacairò suaimneas
 ar fead tamail. Óir bí a raiò aḡ teatč agus aḡ im-
 teatč líonmar, agus ní raiò uain acu cun bíò a cait-
 eam. Agus cuadar ar bóro luinge agus d'imčis- 32
 eadar go h-áit uaigneač, fé leit

Agus conaic na daoine iad aḡ imteatč, agus d'airn- 33
 iḡeadar iad, agus do ričeadar 'n-a ḡcuis, amac as
 na bailtib go léir, cun na h-áite, agus bíodar ann
 rómpa. Agus éainis íosa amac agus conaic sé an 34
 tsluaḡ mór, agus éainis truaḡ aise d'óib, óir bíodar
 mar beaò caoire ḡan aodaire, agus crom sé ar a lán
 neite teasas d'óib.

Agus nuair a bí mórán de'n lá caite éainis a òeis- 35
 giobuil agus dubradar: Fasač iseaò an áit seo agus
 tá an lá imčisčte; leis cun siubail iad, i dtreo go 36
 raḡairò siaò isteač ins na bailtib agus ins na sráuib is
 giorra d'óib, agus go ḡceannócairò siaò bia d'óib féin
 le n-ite. Agus dubairt fé leó 'ḡá òfreaḡarò: Tugairò- 37
 se ruò le n-ite d'óib. Agus dubradar leis: An

amhlaidh a dh'imcheòcaimí agus ceannócaimí ar dhá
 38 céad pingin arán le tabairt dóib le n-íte? Agus
 duibairt sé leo: An 'mó bulóg aráin aghaid? Imchiú
 agus féadaidh. Agus nuair a bhí 'fios acu duibradar:
 39 Cúis bulóga, agus dhá iasg. Agus dh'órdúigh sé dóib
 na daoine go léir do cur 'n-a suíthe 'n-a gcuirfeadh-
 40 naib ar an bhféar glas. Agus do shuíteadar 'n-a
 41 mbuinnib, 'n-a gceadaib agus 'n-a gcaogaib. Agus
 tóg sé na cúis bulóga agus an dhá iasg, agus dh'féad
 sé suas cun na bhflačas, agus beannuigh sé iad agus
 bhris, agus thug dhá dheisgiobulaid le cur os cómaid na
 ndaoine; agus do rann sé an dhá iasg orda go léir.
 42 Agus dh'iteadar go léir, agus bhí a ndóicín acu.
 43 Agus tógadar an fuigleac, dhá ciseán deas de bia
 44 bhrise, agus des na h-iasgaib. Agus bhí cúis míle
 fear sa méid daoine do chait an bia.
 45 Agus láitreac cuir sé fiaclaib ar a dheisgiobulaid
 dul ar bórd na luinge cun go raigbís treasa go
 46 beetsaib, agus go gcuirfeadh sé féin na daoine cun
 46 siubail. Agus nuair a cuir sé cun siubail iad,
 dh'imchiú sé an cnoc suas cun úrnuiúche déanamh.
 47 Agus nuair a bhí an déanaíge ann bhí an long i lár
 na faraise, agus bhí sé féin i n'adon ar an dtalamh
 48 tirim. ¹ Agus cónaig sé iad ar a ndóicéall ag
 rámaítheacht, mar bhí an gaoth 'n-a gcoinnib; agus
 tímpal na ceatramhó faire de'n oíche táinig sé
 cúca agus é ag siubail ar an bhfaraise, agus meas sé
 49 gabáil tórsa. Agus nuair a cónacadar-san é ag
 siubail ar an bhfaraise ceapadar gun samail a bhí ann
 50 agus do liúgar. Óir do cónacadar go léir é, agus
 bhí sgannra orda. Agus do labhair sé leo láitreac
 agus duibairt: Glacaidh misneac; mise atá ann; ná
 51 bíodh eagal oraid. Agus táinig sé cúca ar bórd na
 luinge agus do stad an gaoth. Agus do meadúigh ar
 52 a n-uachtbás i n-a n-aigne. Óir níor tuigeadar i dtadob
 na mbulóg, mar bhí a gcroíthe dúr.

53 Agus nuair a bhí tagaíthe treasa acu bíodar i dtír
 54 Genesaret, agus tánadar cun puirt. Agus nuair

¹ Marc. xiv. 24, 25.

A tÁNAÐAR AS AN LUING D'AIÐNIÐEADAR LÁITREAC É, AGUS 55
 CROM DAOINE AR RUIÐ TRÍÐ AN DÚIR SIN GO LÉIR AGUS
 AR DAOINE BREÓITE BFEIC LEÓ MÓR-ĆÍMPAL, AN COTTAIB,
 CUN NA H-ÁITE I N-A N-AIRIÐÍS É BEIC; AGUS PÉ BALL 56
 'N-A DTEIÐEAD SÉ ISTEAC, I SRÁIÐIB NÓ I MBAILTIB NÓ
 I SCATRAĆAIB, CUIRIB NA DAOINE BREÓITE AR NA
 SRÁIÐIB, AGUS BÍDÍS 'GÁ IARRAIB AIR LEIGINT DÓIB FIÚ
 BAINC LE FAÐRA A BAIT; AGUS AN MÉID A BAINEAD LEIS
 DO LEIGISTÍ IAD.

CAIBIDHOL VII.

NA FAIRISÍNÍÐ DÁ N-IMÐEARGAD AS CRÍOST. INGEAN NA MNÁ
 Ó CANAAN DÁ LEIÐEAS AIGE, AGUS AN FEAR A BÍ BOÐAR BALB.

AGUS tÁINÍÐ FAIRISÍNÍÐ AGUS RAINC DES NA SGRÍB- 1
 NEÓIRIB Ó IERÚSALEM, AGUS BAILIÐEADAR CUIGE. AGUS 2
 NUAIR A CONACADAR CUIÐ D'Á DTEISIOBUIL AS IÐE ARÁIN
 AGUS A LÁMA COITĆIAN, 'SÉ SIN GAN NIÐE, CADAÐAR
 LEÓ É. ÓIR NÍ IÐIO NA FAIRISÍNÍÐ NÁ NA LÚDAIÐ BIA GAN 3
 A LÁMA DO NIÐE GO MINIC, AS COIMEAD NÓIS NA SIN-
 SEAR. AGUS AR TEAC Ó'N MARGAD DÓIB NÍ IÐIO BIA 4
 GAN IAD FEIN DO NIÐE, AGUS TÁ A LÁN EILE SEAN-NÓS
 ATÁ ORĆA A COIMEAD, AR A BFUL NA CUPÁIN DO NIÐE,
 AGUS NA CRÚSCAÍ, AGUS NA H-ÁRĆAÍ PRÁIS, AGUS NA LEA-
 PAĆA. AGUS D'FIADFRAIÐ NA FAIRISÍNÍÐ AGUS NA SGRÍB- 5
 NEÓIRÍ DÉ: CAD 'N-A TAOB NÁ SIUBLAID DO DTEISIOBUIL-
 SE DO RÉIR NÓIS NA SINSEAR, AGUS GO N-ICID SIAID BIA
 GAN A LÁMA DO NIÐE? AC D'FREAGAIR SEISEAN IAD 6
 AGUSF DUBAIRC: IS MAIC AN TASGAIREAC A DTEIN ISÁIAS
 ORAIB-SE, A LUIC AN FILL, MAR A BFUL SGRÍOBĆA:
¹ MOLAID NA DAOINE SEO MÉ LE N-A MBÉAL, AC IS FAÐA 7
 UAIM ATÁ A SCROIB; ADRAÐ FOLAM A CUGAID SIAID DOM,
 AS MÚINEAD TEAGAS AGUS AIĆEANTA DAOINE.* ÓIR 8
 TRÉIÐEANN SIÐ ÓRDÚ DÉ, AGUS COIMEADANN SIÐ NÓS
 DAOINE; DTEINEANN SIÐ NA CRÚSCAÍ AGUS NA CUPÁIN DO

¹ ISÁIAS XXIX. 13.

* VER. 7. "TEAGAS AGUS AIĆEANTA DAOINE." FEIC AN NÓCÚ
 AR MAIC. XV. 9, 11.

9 nìge, agus mórán neithe eile de'n tsóro san. Agus
 duðairt sé leó: Is maic a cuireann sib óróú Dé ar
 10 neamhníò cun nós búir sinsear do coimeádo. Óir duð-
 airt Maois: ¹ Tabair doct' achair agus doo'máchair
 onóir; agus: ² An t-é tabarfarò droc-çaint o'á
 11 achair nó o'á máchair curtar cun báis é. Ac dar
 lib-se: Má deir duine le n-a achair nó le n-a máchair:
³ Jac corban, (sé sin, jac tabarças) o'á tuçaim-se
 12 uaim, bíoò a chairbe aghat-sa; agus ní leigeann sib
 do don níò eile a déanam o'á achair ná o'á máchair.
 13 Ag cun breicir Dé ar neamhníò leis na sean-nósaib
 a cleactabair féin. Agus tá a lán neithe de'n tsóro
 san aghaib 'á déanam.

14 Agus do glaoiò sé na daoine cuige airís, agus
 15 duðairt sé leó. Níl don ruo atá lasmuis de'n
 duine, agus a téigeann isteaç ann, o'féarfaò é
 sailiú, ac na neithe a tagann amac as an duine siniaò
 16 a sailiigeann an duine. Má tá cluasa cun éisteaçta
 ag duine, éisteaò sé.

17 Agus nuair a cuaiò sé isteaç i rici ó'n sluag
 18 o'fíafraig a deisgiobuil de bríg na solúide. Agus
 duðairt sé leó: Agus an bfuil sib-se leis gan breic-
 eamantas mar sin? Ná cuigeann sib, pé ruo a téig-
 eann isteaç sa duine ó'n rtaoò amuis nác féidir do
 19 an duine sailiú, mar ní téigeann sé isteaç 'n-a
 croiòe, ac i n-a bolg a téigeann sé agus téigeann
 20 sé amac sa bfiailteaç, ag glanaò jac bíò amac. Agus
 duðairt sé gur biaò na neithe a tagann amac as an
 21 duine a sailiigeann an duine, ⁴ Óir is ó'n rtaoò istig,
 amac a' croiòe an duine, a tagann droc-smuinte, agus
 aòaltranas, agus gníomarca drúise, agus dúnmár-
 22 baò, gair, saint, éascóir, feall, mí-geanmnaigeaçt,
 23 droc-súil, diamasla, uabar, mí-çiall. Ó'n rtaoò
 istig iseaò tagaio na h-olca san go léis, agus isiaò
 a sailiigeann an duine.

24 Agus o'eirig sé as san, agus cuaiò sé go críoçaiò

¹ Exod. XX. 12; Deut. V. 16.

² Exod. XXI. 17; Lebit. XX. 9.

³ .i. do tugá do sna fairisínig an ruo ba çeaçt a tabairt
 do'n achair agus do'n máchair.

⁴ Gen. VI. 5.

Tuíre agus Sídhóin, agus cuairt sé isteach i dtígh, agus ba mian leis gan a fíor a bheith a5 aoinne, agus níor féad sé é féin do cheilt. Óir do táinig cuise agus 25 do chait í fein a5á cosail, cóm luac agus d'airigh si trácht air, bean go raib spioraid truaillithe 'n-a h-inghin. Agus bean 32 réadaic ab ead í, Sírophenac do reir cinéil, agus bí sí a5 guirde cuise go ndéanfaid sé an deamán do d'ibirt as a h-inghin. Agus duib- 27 airt sé léi: Fan go mbeid a sáic a5 an gclainn; óir ní maic an rud bia na clainne tógaint agus é tábairt do sna 32 d'araid. Ac d'freaigair sise agus duibairt: 28 Isead, a tigearna, óir itid na coileáin fé'n mbóro an bia briste a cuiteann ó'n gclainn. Agus duibairt 29 seisean: Mar gheall ar an bfoal san imigh leat, tá an deamán imighthe as t'inghin. Agus nuair a cuairt 30 sí adaille cun a tige fuair sí a h-ingean 'n-a luise ar a leabaid, agus an deamán imighthe aisti.

Agus cuairt sé amac airís a' crícb Tuíre, agus 31 táinig sé tré Sídhón go muir 32 aililí, tré lár críche Decapolis. Agus tugadair cuise duine a bí boðar balb, 32 agus bíodair a5 taicant air a lám a cur air. Agus 33 tóg sé leis i leic-taidib é ó'n sluag, agus cuir sé a méireana isteach 'n-a cluasaib, agus cuir sé seile amac agus cuir sé an seile ar ceangal an duine, agus d'féac sé suas cun na bflacas agus dein sé 34 osna, agus duibairt Eppeta, 'sé sin, Osgail. Agus, 35 láitreac, do h-osgalad a cluasa dó, agus do bogad an ceangal d'á ceangal, agus do labhair sé cruinn, agus d'órduis sé d'óib gan é d'innsint 36 d'aoinne. Ac d'á méid a d'órduis sé d'óib é isead is mó a d'innseadair é, agus isead is mó a deineadair 37 iongna d'é, agus a deiribis: Deineann sé 32 ac ní do maic: tugann sé éisteach do'n boðar agus caint do'n balb.

CAIBIDIL VIII.

Bia a5 Críost dá tábairt do cheitre míle duine. Raðarc a tábairt do d'ail. An páis a bí a5 Críost le fulang.

Ins na laetib sin airís, nuair a bí sluag mór ann 1 agus gan don ní do acu le n-ice, do glaidib sé cuise a

- 2 òeisgiobuil agus òubairt sé leó: Tá tnuag̃ ašam
 do'n tsluağ̃, mar, féac̃, táio siaò am' fòcair le trí
 3 lá, agus ní'l aon ruò le n-íce acu; agus má cuirim
 abaille iad 'n-a òtrosaò tuitfio siaò ar an slíğ̃, óir
 4 do éáinig cuir acu abfao. agus ò'freağair a òeis-
 giobuil é: Conus is féoir ò'aoinne a nòícin aráin
 5 a éabairt òóib anso sa n-uaigneas? agus ò'fiaf-
 raiğ̃ sé òioò: An 'mó bulóg aráin ašaiò? agus òub-
 6 raðar-san: Seaçt mbulóga. agus ò'óruiğ̃ sé do'n
 tsluağ̃ suiòe síos ar an òcalam̃; agus éóg̃ sé na
 seaçt mbulóga, agus ġaiò sé buiòeaças, agus òris
 sé an t-arán, agus éuğ̃ sé ò'á òeisgiobulaiò é le cur
 7 os cómair na nòaoine, agus cuireaðar. agus bí
 iasga beağa acu, agus òeannuiğ̃ sé iad, agus ò'óruiğ̃
 8 sé iad do cur os cómair na nòaoine. agus ò'ic-
 eaðar, agus bí a nòícin mór acu. agus éóğaðar an
 9 bia briste do fáğao, seaçt ġciseáin òe. agus
 tímpal ceitre míle òuine iseaò bí tar éis an bíò a
 çaiçeam̃; agus cuir sé çun siubail iad.
- 10 agus çuaiò sé láicreac̃ ar bóro na luinge i n-aon-
 feac̃ le n-a òeisgiobuil agus éáinig sé i òtriúçaiò òal-
 11 manúca. agus ò'imçig̃ na fairisínig̃ amac̃ agus
 çromaðar ar aig̃neas leis, 'ğá iarraiò air cómarçta ó
 12 neam̃ a éabairt òóib, ağ̃ baint trialaç as. agus òein
 sé osna 'n-a spioraiò, agus òubairt sé: Caò ab áil
 leis an slíoçt san ağ̃ lorg̃ cómarçta? ġo òeim̃in a
 òeir̃im lib̃, ní tabarfar cómarçta do'n tslioçt san.
- 13 agus cuir sé uaiò iad, agus çuaiò sé ar bóro na
 luinge airís agus ò'imçig̃ sé çar uisge.
- 14 agus òearmaðaðar arán a éabairt leó, agus ní
 15 raiò sa luing̃ acu ac̃ aon bulóg am̃ain. agus éuğ̃ sé
 foláram̃ òóib agus òubairt: Féac̃aiò, agus seaç-
 16 naiò ¹ ġioçt na òfairisíneaç agus ġioçt hériò. agus
 bíoðar ağ̃ pléio eatarçta féin, 'ğá ráò: ní'l arán
 17 ašainn. agus bí a fios san ağ̃ íosa agus òubairt
 sé leó: Caò é an pléio seo ašaiò toisğ̃ ãan arán a
 òeic̃ ašaiò? ná h-aic̃niğ̃eann sib̃ agus ná tuiğ̃eann
 18 sib̃ fós? An òfuil búr ġcroiòe òall fós? An òfuil

¹ .i. feall na òfairisíneaç

súile aḡaiḃ aḡus ná feiceann sib? An ḃpuil cluasa
 oraiḃ aḡus ná h-airiḡeann sib? ¹ Nó an amlaiḃ nác
 cuimín lib? Nuair a ḃriseas na cúig ḃulóḡa do'n 19
 cúig míle duine, an 'mó cisean a tóḡaḃair de'n bia
 briste? Duḃraḃas-san: 'Dá ciseán déaḡ. Agus 20
 na seaḡt mḃulóḡa do'n ceitre míle, an 'mó ciseán a
 tóḡaḃair? Agus duḃraḃar: Seaḡt ḡciseáin. Agus 21
 duḃairt sé leo: Conus ná tuiḡeann sib fós?

Agus tánaḃar ḡo ḃetsaiḃa; agus tuiḡaḃar cúige 22
 dail, agus d'iarraḃar air lám a cūr air. Agus do 23
 ruḡ sé ar lám ar an ndail, agus do ruḡ sé as an
 mbaile beaḡ é, agus cuir sé seile ar a súilib, agus
 cuir sé a 'dá lám air, agus d'fíafraíḡ sé de an
 ḃfeacaib sé don níḃ. Agus d'féac an duine suas 24
 agus duḃairt sé: Cím daoine mar ḃeaḃ crainn agus
 iad aḡ siuḃal. Ansan do cuir sé a lám airís ar a 25
 súilib, agus cōm an duine ar féacaint suas, agus
 mar sin tainiḡ raḃarc do i tcreó ḡo ḃfeacaib sé
 ḡac níḃ ḡo soiléir. Agus cuir sé an duine cūn a 26
 tḡe féin agus duḃairt sé leis: Imḡiḡ cūn do tḡe,
 agus má tēiḡeann tú isteaḡ sa tsraib ná h-innis
 d'aoinne.

Agus cuaiḃ íosa agus a ḃeisḡiobuil sa ḃaile sin 27
 Caesaraéa ḡilippí, agus ar an slíḡ do do ceistiḡ sé
 a ḃeisḡiobuil agus duḃairt sé: ² Dar leis na daoine
 cé h-é mise? Agus d'freaḡraḃar é agus duḃraḃar: 28
 Eóin ḃaiste; agus dar le tuille, Elias; agus dar le
 tuille, don de sna fáirib. Ansan duḃairt sé leo: 29
 Ac dar lib-se cé h-e me? Agus d'freaḡair peḃar
 agus duḃairt: Is tusa Críost. Agus tuiḡ sé folá- 30
 ram doib ḡan a d'innsint d'aoinne 'n-a tḃaob.

Agus cōm sé ar a tēaḡasḡ doib nár ḃfolair do 31
 mac an duine mórán d'fulaḡ, agus na seanóirí, 'ḡá
 séanaḡ, agus uaḡtaráin na saḡart, agus na ḡrībne-
 óirí; agus ḡo ḡcurfaí cūn báis é, agus tar éis trí lá
 ḡo n-eíreócaḡ sé ó'n mbás. Agus do labair sé an 32
 caint ḡo soiléir. Agus do ruḡ peḃar air agus do
 cōm sé ar cūr 'n-a cōinnib. Ac d'iompuiḡ seisean 33
 agus d'féac sé ar a deisḡiobulaib, agus do labair sé

¹ Supra vi 41.² LúC. ix. 18.

GO BAGARÇAC LE PEADAR, AGUS DUBAIRT SÉ: IMCIĞ LAS-
TAR DÍOM, A ŠÁTAIN, ÓIR NÍ H-IAO NA NEIČE A BAINÉANN
LE DIA IS MIAN LEAT, AC NA NEIČE A BAINÉANN LE DAOINE.

- 34 AGUS ĞLAOIÒ SÉ CUIGE NA DAOINE AGUS A ÒEISĠIOBUIL
I N-AONFEACCT, AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: ¹ MÁ'S MIAN LE
H-AOINNE MISE DO LEANMAINT, SÉANAÒ SÉ É FÉIN, AGUS
35 ĞLACAÒ SÉ CUIGE A ĆROS, AGUS LEANAÒ SÉ MÉ. ÓIR, AN
T-É ĞUR MIAN LEIS A ANAM DO ŠAORAÒ, CAILLFIÒ SÉ A
ANAM; AGUS AN T-É A ČAILLFIÒ A ANAM AR MO ŠON-SA AGUS
36 AR SON AN TSOISĠÉIL, SAORFAIÒ SÉ A ANAM. MAR, CAO
É AN TAIŘE DO DUINE AN SAOĠAL ĞO LÉIR A BUACCTAINT
37 MÁ ČAILLEANN SÉ A ANAM FÉIN? NÓ CAO Í AN MĀLAIRT
38 A ÒÉANFAIÒ DUINE AR A ANAM? ÓIR AN T-É ĞO MBEIÒ
NÁIRE AIR MAR ĠEALL ORM-SA AGUS AR MO BŘEICTRE
I LÁČAIR AN TSLEACCTA SO AČÁ ADALTRANAC PEACAĠAIL,
BEIÒ NÁIRE AR MĀC AN DUINE UIME SIN NUAIR A ČIOC-
FAIÒ SÉ I NĠLÓIRE A AČAR I BFOČAIR NA N-AINGEAL
39 NAOMČA. AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: ĞO DEIMIN A DEIRIM
LIÒ, ČÁ CUIO D'Á BFUL 'N-A SEASAM ANSO AGUS NÍ BLAIS-
FIÒ SIAO AN BÁS ĞO BFEICFIÒ SIAO RÍĠEACCT DÉ AĠ
TEACCT I ĠCÓMACT.

CAIBIÖIOL IX.

AN T-AČARÚ ĠNÉ AR ČRÍOST. DEAMAIN BALÖA AĠE DÁ ĠCUR
AMAC AS DAOINE. ÚMALUĠGEACCT AĠE DÁ ČEASASĠ. 7 ĠĠANNAL DO
ŠEACNAÒ.

- 1 AGUS I ĠCEANN SÉ LÁ DO ČÓĠ ÍOSA LEIS PEADAR AGUS
SÉAMUS AGUS EÓIN AGUS DO ŠEÓL SÉ IAO, 'N-A N-AONAR,
SUAS AR ČNOC ÁRÖ, FÉ LEIČ, AGUS D'ATRUIĠ A ÒEALÖ OS
2 A ĠCÓMAIR. AGUS BÍ A CUIO ÉADAIĠ AĠ TAIČNEAM ČÓM
ĠEAL LE SNEACCTA, AR ČUMA NÁ FÉADFAÒ DON ÚCAIRE AR
3 ČALAM IAO DO ĠEALAÒ. AGUS DO ČAISBEÁNAÒ DÓIÖ
4 ELIAS AGUS MAOIS AGUS IAO AĠ ČAINT LE H-ÍOSA. AGUS
D'FREASAIR PEADAR AGUS DUBAIRT SÉ LE H-ÍOSA: A
MĀĠISTIR IS MAIČ AN BAIL ORAINE BEIČ ANSO; AGUS
LEIS DÚINN ČRÍ PUIBLE ÒÉANAM ANSO, PUBAL DUIT-SE,

¹ MAT. X. 38; XVI. 24.

AGUS PUBAL DO MAOIS, AGUS PUBAT D'ELIAS. ÓIR NÍ 5
 FEIDIR SÉ CAO A BÍ AIGE D'Á RÁD, MAR BÍODAR SGANN-
 RUIGTE LE H-EAGLA. AGUS ÉAINIS SGAMAL AGUS CLÚ- 6
 DUIS SÉ IAD AGUS ÉAINIS SUIT AS AN SGAMAL A DUBAIRT:
 ISÉ SEO MO MÁC RÓ-IONMUIN: ÉISTID LEIS. AGUS, LÁIT- 7
 FEAC, D'FÉACADAR 'N-A D'TÍMPAL AGUS NÍ FEACADAR AOINNE
 A TUILLÉ AC ÍOSA AMÁIN 'N-A D'FOCAIR. AGUS AG TEACHT 8
 ANUAS DÓIB Ó'N SCNOC, TUG ÍOSA FOLÁRAM DÓIB SAN AN
 RADARC A CONACADAR A D'INNSINT D'AOINNE GO D'TÍ GO
 MBEAD MAC AN DUINE EIRIGTE ÓS NA MAIRB. AGUS 9
 COIMEÁDADAR AN FOCAL SAN EACTARÇA 'GÁ FIAFRAIGE
 D'Á CÉILE CAO É A BRÍG SIN, GO MBEAD SÉ EIRIGTE ÓS
 NA MAIRB.

AGUS CUIREADAR CEIST CUIGE, AGUS DUBRADAR: 10
 1 CAO CUIGE, MÁ 'SEAD, GO NDEIR NA FAIRISÍNIS AGUS NA
 SGRIÓNEÓIRÍ NÁC FOLAIR ELIAS DO TEACHT AR D'TUIS? AGUS 11
 DUBAIRT SÉ LEÓ 'GÁ D'FREAGRAD: NUAIR A TIOCFAD
 ELIAS AR D'TUIS CUIRFID SÉ GAC NÍD 'N-A CEART AIRÍS;
 AGUS CONUS MAR ATÁ 2 SGRIÓBCHA I DTAOB MÍC AN DUINE,
 GO D'FULINGEÓCAD SÉ MÓRÁN AGUS GO D'TADARFAÍ
 TARCUISNE DÓ. AC DEIRIM-SE LÍB-SE GO D'TÁINIS 12
 ELIAS CEANA FÉIN, AGUS SUR IMREADAR A D'TOIL AIR, MAR
 ATÁ SGRIÓBCHA 'N-A TAOB.

AGUS ÉAINIS SÉ CUN A D'EISGIODUT, AGUS CONAIC SÉ 13
 SLUAĞ MÓR 'N-A D'TÍMPAL AGUS NA SGRIÓNEÓIRÍ AG AIG-
 NEAS LEÓ. AGUS, LÁITREAC, NUAIR A CONAIC NA DAOINE 14
 GO LÉIR ÍOSA ÉAINIS SGANNRA ORÇA AGUS UACBÁS, AGUS DO
 RICEADAR CUIGE AGUS D'FÁILTIĞEADAR ROIMIS, AGUS
 D'FIAFRAIG SÉ DÓIB: CAO É AN CEISDÍUCÁN É SEO ATÁ 15
 EADRAID? AGUS D'FREAGAIR DUINE DE'N TSLUAĞ AGUS 16
 DUBAIRT SÉ: A MÁIGISTIR, TUGAS LIOM ANSO AG TRIALL
 OFT MO MÁC, MAR TÁ DEAMÁN BALB ANN. AGUS PÉ BALL 17
 'N-A MBEIREANN SÉ É BÍONN SÉ 'GÁ CAITEAM, AGUS CUDAR
 LEIS, AGUS A FIACALA AG DÍOSCÁN, AGUS É D'Á SNAOÍ AMAC.
 AGUS D'IARRAS AR DO D'EISGIODULAD É CUF AMAC, AGUS
 NÍOR FÉADADAR É. AGUS D'FREAGAIR SEISEAN AGUS DUB- 18
 AIRT: Ó, A SLIOCT SAN CREIDAM, CAO É AN FAID A BEID
 MÉ EADRAID? CAO É AN FAID A D'FULINGEÓCAD LÍB?
 TUGAD CÚSAM-SA É. AGUS TUGADAR CUIGE É. AGUS 19

¹ MAL. IV. 5.² ISÁIAS LIII. 3, 4.

cóm luač agus cónaic sé é d'uibris an deamán ann,
 agus tuit sé ar an béalam 'gá iomlos fén agus
 20 cúbar leis. Agus d'fíafraigh sé de'n ačair: Cad é
 an fáid aimsire atá ó tála so d'ó? Agus duibairt
 21 seisean: Ó bí sé 'n-a leanb; Agus is minic a chaic sé
 sa teine é, agus sa n-uisge, cun é marbú; ac má tá
 sé ar do cumas i n-aon cor, dein trócaire orainn
 22 agus fóir orainn. Agus duibairt íosa leis: Má's
 féidir leat creideamaint, tá gach ní ar cumas an t-é a
 23 creideann. Agus, láicread, do sgread ačair an
 buacalla, agus na deóra leis: Creidim, a t'igearna:
 24 fóir m'easba creidim. Agus nuair a cónaic íosa an
 tslua a cruinníú do smačtuigh sé an annsprí
 truaillichte, agus duibairt: A annsprí bočar, balb,
 órduiğim duit imčeačt amac as san, agus gan teac
 25 isteač ann airís. Agus do sgread sé, agus d'uibris
 sé é go h-ana-dian, agus d'imčigh sé amac as; agus
 bí sé mar a beač sé marb, i dcreo go nduibairt a lán:
 26 Tá sé marb. Ac do rug íosa ar lámh air, agus do
 27 čož sé suas é; agus d'eirigh sé. Agus nuair a čuair
 sé isteač sa tig d'fíafraigh a deisgiobuil dé, a gan
 fios: Cad 'n-a čaob nár féadamair-ne é čur amac?
 28 Agus duibairt sé leo: Ní féidir do'n sórd san dul amac
 le h-aon ní ac le h-úrnlichte agus le trossač.

29 Agus d'imčigeadar ó'n áit sin, agus čuadar trí
 an nšaililí; agus níor b'áil leis a fios a beic a
 30 aoine. Agus bí sé a teagasač a deisgiobul, agus
 'gá ráč leo: Čabarf Mac an Duine i lámaib
 daoine, agus cuirf siad cun báis é, agus tar éis
 31 a marblichte eireočair sé an treas lá. Ac níor
 32 čuigeadar an čaint, agus bí sčác orča é čeistiú. Agus
 čanadar go Caparnaum. Agus nuair a bíodar sa
 tig d'fíafraigh sé d'íob: Cad a bí ar siubail ašaib
 33 fan bóčair? Agus níor labradar; óir bíodar a
 diospóireac, fan bóčair, féacaint cé 'cu d'íob ba
 mó.

34 Agus do šuir sé, agus glaoib sé čuige an d'aréas,
 agus duibairt sé leo: Má's mian le h-aoine beic
 i n'fear čosaigh, isé ar deire ar fač, agus 'n-a
 35 šeirbíseac aš cáč. Agus do rug sé ar leanb, agus

CUIR SÉ 'N-A SEASAM É I LÁR BAILL EATARÇA; ANSAN DO
TÓG SÉ AN LEANB I N-A UCT AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: AN 36
T-É A GLACFAIÖ AM' AINIM-SE LEANB MAR AN LEANB SO,
IS MISE A GLACANN SÉ; AGUS AN T-É A GLACFAIÖ MISE,
NÍ MISE A GLACANN SÉ, AC AN T-É A CUIR UAIÖ MÉ.

AGUS D'FREAGAIR EÓIN É, AGUS DUBAIRT: A MÁIGISTIR, 37
CONACAMAIR DUINE AḠ CUR DEAMHAN AMAĆ AD' AINIM-SE,
AC NÍ ḠABANN AN DUINE SIN LINNE, AGUS DO COISGEAMAIR
É. AGUS DUBAIRT ÍOSA [LEIS]: NÁ COISGIÖ É; ¹ MAR 38
NÍ'L AON DUINE A DÉANFAÖ MÍRDBUILT AM' AINIM-SE AGUS A
D'FÉADFAÖ DROC-FOCAL A RÁÖ ORM GO LUAC. ÓIR, AN 39
T-É NÁ FUIL I NBÚR ḠCONNIÖ TÁ SÉ LIÖ.

ÓIR, AOINNE ḠABARFAIÖ LE N-ÓL DAIÖB, AM' AINIM-SE, 40
Ó'S LE CRÍOST SIÖ, FIÚ CUPÁN UISGE, GO DEIMIN A
DEIRIM LIÖ, NÍ BEIÖ SÉ ḠAN A ḠUARASDAL. AGUS 41
AOINNE ḠABARFAIÖ DROC-SAMPLA DO DUINE DE'N
MUINTIR BEAḠ SO A CREIDEANN IONAM-SA, B'FEARRA DÓ
DÁ ḠCURTÍ BRÓ MUILINN AR A MUINEÁL AGUS É CAITEAM SA
D'FARAIGE.

AGUS MÁ ḠUGANN DO LÁM ḠGANNAL DUIT, ḠEARR 42
ANUAS DÍOT Í; ÓIR IS FEARRA DUIT DUL ISTEAĆ SA BEAĆA
AR LEAC-LÁIM 'NÁ DUL, AGUS DÁ LÁIM ORT, ISTEAĆ
I N-IFREANN, SA TEINE NÁC FÉIDIR A MÚCΔÖ, AN ÁIT NÁ 43
H-ÉAḠANN AN PIAST ACU, AGUS NÁ MÚCTAR AN TEINE.
AGUS MÁ ḠUGANN DO COS ḠGANNAL DUIT, DEIN Í ḠEARRAÖ 44
DÍOT; IS MAIĆ AN RUÖ DUL GO BEAĆA SÍORUIÖE AGUS TU
BACAĆ, SEACAS TU CÚR GO H-IFREANN NA TEINE ḠAN
MÚCΔÖ, AGUS DO DÁ COIS AḠAT, ²AN ÁIT NÁ H-ÉAḠANN 45
AN PIAST ACU, AGUS NÁ MÚCTAR AN TEINE. AGUS MÁ 46
ḠUGANN DO SÚIL ḠGANNAL DUIT, STRAC AMAĆ Í; IS MAIĆ
AN MAISE DUIT DUL GO FLAĆAS DÉ AR LEAC-SÚIL SEACAS
TU CÚR GO H-IFREANN NA TEINE, AGUS DÁ SÚIL IONAT,
AN ÁIT NÁ H-ÉAḠANN AN PIAST ACU, AGUS NÁ MÚCTAR AN 47
TEINE. ³ÓIR SÁILFAR ḠAC N-AON LE TEINE, AGUS SÁIL- 48
FAR ḠAC ÍÖBIRT LE SALANN. IS MAIĆ AN RUÖ SALANN; 49
AC MÁ BÍONN AN SALANN LEAM CAD LEIS GO NDÉANFAIÖ
SIÖ DEIḠBLASTA É? BÍÖÖ AN SALANN IONAIÖ, AGUS
BÍÖÖ AN TSÍOĆCÁIN EADRAIÖ.

¹ 1 COR. XII. 3.² ISÁIAS LXVI. 24.³ LEÖIC. II. 13.

CAIBIBIOL X.

NÍÒ DOSGAOILTE AN PÓSAÒ. NÍÒ CONTAÐARTAC AN SAIBÓBREAS.
ÁRDOMIAN ÉLAINNE SEBEDE. RAÐARC Á ÉABAIRT DO DALL.

- 1 AGUS D'FÁS SÉ AN ÁIT SIN, AGUS ÉÁINIḠ SÉ ḠO CRÍO-
ÉAIÒ LÚDAÉA, LASTALL DE'N LÓRÐAN, AGUS BAILIḠ NA
ḠAOINE CUIḠE AIRÍS. AGUS MAR BA ḠNÁC LEIS, DO ÉEA-
2 ḠAISḠ SÉ AIRÍS IAḠ. AGUS ÉÁINIḠ NA FAIRISINIḠ AGUS
CUIREAÐAR AN ÉEIST CUIḠE, 'ḠÁ ÉRIAIL: AN DLEAḠÉAC DO
3 DUINE A BÉAN PÓSTA DO ÉUR UAIÒ? AGUS 'ḠÁ B'FRE-
ḠRAÒ DUÐAIRT SÉ: CAO A D'ÓRDUIḠ MAOIS ḠAOIB?
4 AGUS DUÐRAÐAR: ¹ DO ÉEADUIḠ MAOIS LITIR IMÉ-
5 EAÉTA DO SḠRÍ DÍ AGUS I ÉUR CUN SIUBAIL. AGUS D'FRE-
ḠAIR ÍOSA AGUS DUÐAIRT LEÓ: MAR ḠEALL AR DÚIRE
BÚR ḠCROIÐE ISEAÒ DO SḠRIB SÉ AN AITNE SIN ḠAOIB-SE.
6 I DUSAC, ÁMÉAC, ² DO ÉRUÉUIḠ DIA IAḠ FIREAN AGUS
7 BAINEAN: MAR ḠEALL AIR SIN ³ FÁḠFAIÒ DUINE A AÉAIR
AGUS A MÁÉAIR, AGUS CLAOIÐFIÒ SÉ LE N-A MNAOI,
8 ⁴ AGUS BEIḠ SIAḠ 'N-A MBEIRT I N-AON FEÓIL: I ḠCÁS
9 NÁC DÁ FEÓIL IAḠ FEASDA AC AON FEÓIL AMÁIN. DÁ
BRIḠ SIN, AN NÍÒ A ÉEANGAIL DIA NÁ ḠGAOILEAÒ DUINE É.
10 AGUS 'N-A DIAIÒ SAN, SA TIḠ, DO ÉEISTIḠ A D'EISḠIO-
11 BUIL É AR AN NÍÒ ḠCÉADONA; AGUS DUÐAIRT SÉ LEÓ: AON
DUINE CUIRFIÒ UAIÒ A BÉAN AGUS DO PÓSFAIÒ BEAN EILE,
12 DEINEANN SÉ ADALTRANAS 'N-A COINNIḠ. AGUS MÁ
CUIREANN BEAN A FEAR UAIÉI AGUS FEAR EILE DO PÓSAÒ,
DEINEANN SÍ ADALTRANAS.
13 AGUS BÍOÐAR AḠ TAÐAIRT NA LEANḠ CUIḠE CUN ḠO
ḠCUIRFEAÒ SÉ A LÁM ORÉA. AGUS BÍ NA DEISḠIOBUIL
14 AḠ COSḠ NA ND AOINE A BÍ 'ḠÁ DTAÐAIRT CUIḠE. AGUS
CONAIC ÍOSA IAḠ, AGUS ḠLAC SÉ DÍOMBÁÒ, AGUS DUÐAIRT
SÉ LEÓ: LEIḠIÒ CÚḠAM NA LEANḠAÍ, AGUS NÁ BÍDÍÒ ḠÁ
15 ḠCOSḠ, ÓIR IS D'Á LEITÉIDÍ SIN FLAÉAS DÉ. ḠO DEIMIN
A DEIRIM LIḠ, AN T-É NÁ ḠLACFAIÒ RÍḠEACÉ DÉ AR NÓS
16 LEINḠ, NÍ RAḠAIÒ SÉ ISTEAC ANN. AGUS DO ḠLAC SÉ
CUIḠE IN' UÉC IAḠ, AGUS CUIR SÉ A LÁMA ORÉA, AGUS
BÉANNUIḠ SE IAḠ.

¹ Deut. xxiv. 1.² Ḡen. 1. 27.³ Ḡen. ii. 24; 1 Cor. vii. 10.⁴ 1 Cor. vi. 16.

AGUS CUAIB SÉ AMAÇ AR AN MBÓCHAR, AGUS DO RIÇ 17
DUINE CUIGE AGUS CAIÇ SÉ É FÉIN AR A GLÚINIÖ 'N-A
LÁCHAR, AGUS D'FIAFRAIŞ SÉ ÒE: A MÁIĞISTIR MAIÇ, CAD
A ÒÉANFAD IONUS GO MBEAÖ AN ÒEAÇA SÍORUIÖE AZAM?
AGUS DUBAIRT ÍOSA LEIS: CAD CUIGE ÒUIT MAIÇ DO 18
ÇAÖAIRT ORM? NÍ MAIÇ AOINNE AC ÒIA AMÁIN.* IS EÓL 19
DUIT NA H-AIÇEANTA: ¹ NÁ ÒEIN DRÚIS, NÁ ÒEIN MARBÚ,
NÁ ÒEIN GUIÖ, NÁ ÒEIN FIAÖNAISE ÖRÉIGE, NÁ ÒEIN FEALL,
TAÖAIR ONÓIR DO T'ACHAIR AGUS DO D'MÁCHAR. AGUS 20
D'FREAGAIR AN DUINE AGUS DUBAIRT SÉ: A MÁIĞISTIR,
CAIÖ NA NEIÇE SIN GO LÉIR COIMEÁÖTA AZAM Ó M'ÓIGE.
ANSAN D'FÉAC ÍOSA AIR, AGUS CUS SÉ GRÁÖ ÒÓ, AGUS 21
DUBAIRT SÉ LEIS: TÁ AON NÍÖ AMÁIN I N-EASNAM ORC:
IMCIĞ AGUS DÍOL A ÖFUIL AZAT AGUS TAÖAIR DOS NA
BOÇTAIÖ É, AGUS BEIÖ SAIÖÖREAS AR NEAM AZAT; AGUS
TAR AGUS LEAN MISE. AGUS DO CUIR AN CAINT SIN 22
DUBAIRT AR AN NDUINE, AGUS D'IMCIĞ SÉ FÉ ÖRÓN; MAR
DUINE AB EAÖ É GO RAIÖ A LÁN SAIÖÖRIS AIGE.

AGUS D'FÉAC ÍOSA 'N-A CÍMPAL AGUS DUBAIRT SÉ LE 23
N-A ÒEISGIÖBUIL: NÁC DEACAIR DO LUÇT SAIÖÖRIS DUL
ISTEAC I RÍGEACÖ ÖÉ! AGUS DO CUIR A CAINT UACHBÁS 24
AR NA ÒEISGIÖBUIL. AC D'FREAGAIR ÍOSA AIRÍS, AGUS
DUBAIRT SÉ LEÓ: A CLANN Ó, NÁC DEACAIR DO ÒAOINE
GO ÖFUIL A MAINIĞÍN A' SAIÖÖREAS DUL ISTEAC I RÍGEACÖ
ÖÉ! IS USA DO CAMAL DUL TRÉ CRÓ SNÁCHARÖE 'NÁ DO 25
DUINE SAIÖÖR DUL IFTEAC I RÍGEACÖ ÖÉ. AGUS IS 26
AMLAIÖ A MÉADUIĞ AN IONNA ORÇA, AGUS DUBRADAR
EATARÇA FÉIN: MÁ SEAÖ CÉ FÉADFAIÖ DUL SAOR? ASUF 27
D'FÉAC ÍOSA ORÇA, AGUS DUBAIRT: NÍ'L SAN AR CUMAS
ÖAOINE, AC TÁ SÉ AR CUMAS ÖÉ; ÓIR IS FÉIÖIR LE ÒIA
ZAC NÍÖ A ÒEANAM.

AGUS DO CROM PEADAR AR A RÁÖ: FÉAC, D'FÁGAMAIR- 28
NE ZAC AON RUÖ AGUS DO LEANAMAIR TUSA. AGUS 29
D'FREAGAIR ÍOSA AGUS DUBAIRT. GO ÒEIMIN AÖEIRIM-
SE LIÖ-SE, NÍL AON DUINE A D'FÁGFAIÖ A CIĞ, NÁ A ÖRIÇ-
ÁRACA, NÁ A ÖRIFÉARACA, NÁ A ACHAR NÁ A MÁCHAR, NÁ A

¹ EXOD. XX. 13.

* VER. 18. "NÍ MAIÇ AOINNE AC ÒIA AMÁIN," .I. NÍ MAIÇ AOINNE
ANN FÉIN, GO H-IOMLÁN, AGUS 'N-A ÖIÖINN FÉIN, AC ÒIA AMÁIN.
MÁ'S MAIÇ AON DUINE IS TRÉ MAIÇEAS ÖÉ IS MAIÇ É.

clann, ná a cúir talaim, ar mo shon-sa agus ar son
 30 an tsoisgéil, ná faigib a céad oiread sa n-aimsir
 seo anois, tighe, agus bricáraca agus brifáraca,
 agus máicreaca, agus clann, agus talaim, mar don
 le crao; agus an beata síoruidhe sa tsaozal atá le
 31 teacht. Óir ¹ beir mórán d'á bfuil ar tusaic ar
 deire, agus d'á bfuil ar deire ar tusaic.

32 Agus bíodar ar an slí g a d'ul suas go Ierúsalem;
 agus bí Íosa rómpa amac, agus bí iongha orca, agus
 bíodar a d'eacht 'n-a diaid agus eagal orca. Agus
 do tois sé an dáréas airis, agus crom sé ar a d'inn-
 33 sínt doib cao a bí le tuicim amac do: Féac, támib
 a d'ul suas go Ierúsalem, agus tabarfar Mac an
 Duine suas d'uaictaránaib na sazar, agus do sna
 Sgríbhneoirib, agus dos na seanóirib, agus daorfaio
 siao cun báis é, agus tabarfaio siao suas do sna
 34 geintib é; agus déanfaio siao maza d'faoi, agus
 caicfio siao seilí air, agus sgiúrsálfio siao é,
 agus marbócaio siao é; agus eireócaio sé airis an
 trímá d'lá.

35 Agus táinig cuige Séamus agus Eóin, clann Sebeoé,
 agus dubradar: A Máigistir, is mian linn go ndéan-
 36 fá d'úinn pé ní d' a d'iarrfimid ort. Agus duairt
 seisean leo: Cao ba maic lib a d'éanfainn daoib?
 37 Agus dubradar-san: Tabair dúinn go suirfead
 duine againn ar do láim deis, agus an duine eile ar
 38 do láim clé, ad' glóire. Duairt Íosa leo, ámtac: Ní
 h-eól daoib cao tá azaib 'á iarraid. An féidir lib
 an cáilís a d'ól atá aзам-sa 'á d'ól, nó sib a baist-
 ead sa baistead seo i n-a bfuilim-se am' baistead?
 39 Agus dubradar: Is féidir. Agus duairt Íosa leo:
 Is fíor go n-ólfai sib an cáilís atá aзам-sa d'á ól,
 agus go mbaistfar sib sa baistead 'n-a mbaistear
 40 mise: Ac suir ar mo deis nó ar mo clé, ní h-aзам
 atá san a d'airt daoib, ac do'n muintir go bfuil
 pé ceapaithe doib.

41 Agus nuair aig an deicniúdar é cosnuid fearg ar
 42 eacht orca cun Séamus agus cun Eóin. Ac do

glaoiò Íosa cuige iad agus duðairt sé leó: ¹ Cíonn sib, an muintir a samhlaítear a beic os cionn na ngeinte, go mbíonn smaict acu orda, agus tá cómaict aza bpríunsaib os a gcionn. Ní mar sin, ámtac, 43 duoið-se, ac an t-é gur mian leis beic os ùr gcionn. beic sé 'n-a seirbiseac azaib; Agus an t-é gur mian 44 leis beic ar tusaic eadraið, beic sé a ffrictálam ar gac áoinne. Óir níor éinig mac an Duine ionus 45 go ndéanfaí ffrictálam air, ac ionus go ndéanfað sé ffrictálam, agus cun go dtabairfað sé a anam féin mar ceannac ar a lán daoine.

Agus éanádar go Iericó. Agus nuair a bí sé féin 46 agus a deisgiobuil a dut amac a' Iericó agus mórán daoine i n-donfeact leó, bí an dall, bar-timéus, mac timéi, 'n-a suie i n-aice an bótair agus é a d'iarraio déarca. Agus nuair ariis sé gur b'é Íosa 47 nasareit a bí ann, crom sé ar ghaodaic agus ar a ráo: A Íosa, a mic daibio, dein trócaire orm. Agus bí 48 a lán daoine a gairt air éisteacht. Ac b'sin mar ba mó a gaoið seisean: A mic daibio, dein trócaire orm. Agus do stad Íosa, agus duðairt sé gaoiaic 49 ar an nduine. Agus gaoiadar ar an ndall agus duðradar leis: Glac misneac; eiris; Tá sé a gaoiaic ort. Agus caic sé de a brat agus do preab 50 sé 'n-a suie, agus éinig sé a triall ar Íosa; Agus 51 d'freadair Íosa, agus duðairt sé: Cad ba maic leat a déanfaínn duit? agus duðairt an dall: Radarc a tabairt dom, a tigearna. Agus duðairt Íosa leis: 52 Imic leat, do slánuis do creideam tu. Agus bí radarc aige láicreach, agus do lean sé é sa tsliis.

CAIBIDÍOL XI.

Críost do ùl isteach i scaitair Ierúsalem ar muin asail. An easgaine aige á cur ar an sgrann fíge a bí seasg, agus na daoine a bí a gaoi agus a ceannac dá dtiomáint amac as an dteampul aige.

Agus nuair a éanádar i n-aice Ierúsalem agus 1 betánia a gCnoc na n-Ola-crann, cuir sé cun siubail

beirt d'á òeisgiobulaid, agus dubairt sé leó:
 2 Céigibh do'n baile úr eall os búr gcómar, agus nuair
 a raibh sibh isteach ann geobaidh sibh ann ceangailte,
 searraic nár shuí do dhúine riam fós air; sgoilibh é,
 3 agus tugaidh cúgam é. Agus má deir doinne libh, Cad
 é sin aibh 'á déanam? abraidh: Teastuigeann sé ó'n
 dteigearna; agus leigfí sé libh é, gan stad, anso.
 4 Agus d'imtígeadh, agus fuaradh an searraic
 ceangailte as doras, ar an dtaobh amuigh, i gcómar
 5 dá slíge; agus do sgoileadh é. Agus dubairt
 cuid d'a raibh 'n-a seasamh ann: Cad ab áil libh as
 6 sgoileadh an tsiorraigh? Agus d'ubraigh-sa leó
 mar a d'órdúigh Íosa dóibh; agus do leigeadh leó é.
 7 Agus tugadh an searraic as triall ar Íosa, agus
 cuireadh a mbairt anuas air, agus do shuí sé air.
 8 Agus do leat a lán de sna daoine a mbairt ar an
 slíge; agus bain tuille acu géaga de sna crannaidh
 9 agus do leatadh ar an slíge iad. Agus an muintir
 a bhí ar túsach agus ar deire b'íodh as liúirigh, agus
 deiridís: ¹ Hósanna. Is beannuigte an t-é atá as
 10 teacht i n-ainim an teigearna. Is beannuigte as
 teacht an rígeacht so ár uachtar d'áibh. Hósanna ins
 11 na flathais is aoirde. Agus do cuaidh Íosa isteach
 i n-Ierúsalem agus isteach sa teampul; agus d'féach
 sé n-a címpal ar gach ní, agus nuair a bhí an trácht-
 nóna ann cuaidh sé féin agus an dáréas amach go
 Betánia.
 12 Agus an lá n-a d'íad san, agus iad as teacht ó
 13 Betánia, bhí ocras air. Agus conaic sé, abfadh uaidh,
 crann fíge agus duilleabhar air, agus táinig sé as
 féachaint an bfaigh sé don ní air. Agus nuair a
 táinig sé ní bfuair sé don ní air ac na bileoga, mar
 14 ní raibh aimsir na bhfíge tagaithe. Agus d'fhreasair sé
 agus dubairt sé leis an gcrann: As so amach go bráic
 airís nár íd do dhúine toradh uaidh-se. Agus d'airigh
 a d'eisgloibh é.

Agus éanadh go Ierúsalem. Agus nuair a cuaidh
 sé isteach sa teampul do crom sé ar an muintir a
 15 bhí as díol agus as ceannach ann do comaint amach

¹ Salm cxvii. 26.

AS, AGUS AR NA BÓRDALÍ A LEAGAS AR LUCT AN AIRGÍO DO
 SÓINSEÁIL, AGUS AR NA CATAOIREACÁ DO LEAGAD AR LUCT
 NA SCOLÚR A DÍOL. AGUS NÍ LAMÁLFAIDH SÉ D'AOINNE 16
 ÁRÉAC A BREIT LEIS TRÍO AN DTEAMPUL. AGUS BÍ SÉ 17
 AS TEAGAS, AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: NÁ FUIL SGRIOBTA:
¹ TABARFAR TIGH CUN ÚRNUIGHE DO SNA GEINTÍO GO LÉIR
 AR MO TIGH-SE? AC TÁ CUINIGÉAR BITEAMNAC DÉANTA
 AGAIBH-SE DHE. AGUS BÍ UACTARÁIN NA SAZART AGUS NA 18
 SGRIÓNEÓIRÍ AS ÉISTEACHT LEIS, AGUS BÍODAR AS MACHT-
 NAM FÉACAINTE CONUS A TIOCFADHIS AR É MARBÚ; ÓIR BÍ
 EAGLA ACU ROIMIS, MAR BÍ NA DAOINE GO LÉIR AS DÉANAMH
 IONGNA D'Á TEAGAS.

AGUS NUAIR A TÁINIS AN TRÁCHÓNA D'IMTIGH SÉ AMAIC 19
 AS AN SCATHAIR.

AGUS NUAIR A BÍODAR AS GABÁIL ÉAR AN ÁIT AR MAIDIN 20
 CONACADAR AN CRANN FÍGE AGUS É FEÓCTA GO PRÉAM-
 CHAIBH. AGUS CUÍMINIS PEADAR, AGUS DUBAIRT SÉ LEIS: 21
 A MÁIGISTIR, AN CRANN FÍGE SUR CUIRIS AN MALLACHT AIR,
 FÉAC, TÁ SÉ FEÓCTA. AGUS D'FREAGAIR ÍOSA AGUS 22
 DUBAIRT SÉ LEÓ: BÍODH CREIDEAMH DHE AGAIBH. GO 23
 DEIMIN A DEIRIM LÍB, AN T-É A DÉARFADH LEIS AN SCOC
 SO: TÓGTAR ÉU AGUS CAITTEAR SA BFAIRIGE ÉU, AGUS NÁ
 STAONFADH SÉ 'N-A CROIDHE, AC GO SCREIDFIDH SÉ GO NDÉAN-
 FAR AN RUO ADHEIR SÉ, DÉANFAR É DHO. DEIRIM LÍB D'Á 24
 BRÍGH SIN: AN UILE RUO AR DOMHAN A BEIDH AGAIBH 'Á IAR-
 RAIDH I NBÚR N-ÚRNUIGHE, CREIDIDH GO BFAIDH SIB É AGUS
 GEODHIDH SIB É. AGUS NUAIR A STADFADH SIB CUN 25
 ÚRNUIGHE DÉANAMH, MÁ BÍONN DON NÍO AGAIBH I SCOINNIBH
 AOINNE, MAIDHIDH DHO É; IONUS GO MAIDFEADH BÚR
 N-ACHAIR ACÁ INS NA FLACHAIS BÚR BPEACAÍ DAOIBH-SE. AGUS 26
 MURA MAIDFIDH SIB-SE, NÍ LÚGA 'NÁ MAR A MAIDFIDH BÚR
 N-ACHAIR ACÁ INS NA FLACHAIS BÚR BPEACAÍ DAOIBH-SE.

AGUS TÁNADAR AIRÍS GO IERÚSALEM. AGUS NUAIR A 27
 BÍ SÉ AS SIUBAL ISTIGH SA TEAMPUL TÁINIS CUIGE UACHTARÁIN
 NA SAZART AGUS NA SGRIÓNEÓIRÍ AGUS NA SEAN-
 ÓIRÍ, AGUS DUBRADAR LEIS: CAD É AN T-ÚGDARÁS ACÁ 28
 ASAT CUN NA NEITE SEO DO DÉANAMH? AGUS CÉ ÉU DUIT
 AN T-ÚGDARÁS CUN IADH A DÉANAMH? AGUS D'FREAGAIR 29

¹ Isaias lvi. 7; Ierem. vii. 11.

Íosa iad agus duibairt: Cuirfeadh-sa, leis, don ceist
amáin cuḡaib-se, agus tuḡaib freagra orm, agus
ansan neósfaid-sa doib-se cad é an t-úghdaráis atá
30 aḡam cun na neithe seo déanamh. An baisteadh a d'ein
Eóin ar b' ó neamh é nó ó daoine? Tuḡaib freagra
31 orm. Ach do cromadh ar maḡtnamh 'n-a n-aigne,
agus duibradar: Má d'eirimíodh gur b' ó neamh é, déar-
faid sé, Cad 'n-a t-aob, má 'seadh, nár creideadhair
32 é? Agus má d'eirimíodh gur b' ó daoine é, is baḡal
dúinn an pobul; óir, dar leis na daoine, faid d'airí-
33 ribh ab eadh Eóin. Agus d'fhreagradar agus duib-
radar le h-Íosa: Ní fheadramair. Agus d'fhreagair
Íosa agus duibairt leó: Ní lúḡa 'n-a mar a neósfaid-sa
doib-se cad é an t-úghdaráis atá aḡam cun na neithe
seo déanamh.

CAIBIDÍOL XII.

Parabal an fíonḡuirt agus an luḡt saothruighe. Ceart
céasair cun na cánaḡ. Na saothuicínḡ; i bpúnc. An céad aigne;
cianús na baintríḡe.

1 Agus do crom sé ar labhairt leó i soluíobh: ¹ Do
cuir duine fíonḡort, agus d'ein sé fáil 'n-a tímpal,
agus d'ein sé clais ann cun an fíona do bhrúḡ, agus
cuir sé suas túr ann, agus do cuir sé é cun luḡt
2 saothruighe, agus d'imḡiḡ sé i ḡcáin. Agus nuair a
táinig an t-am cuir sé seirbiseaḡ aḡ triall ar an luḡt
saothruighe cun toradh an fíonḡuirt d'fháḡail ó'n luḡt
3 saothruighe. Agus do ruḡadh ar an seirbiseaḡ,
agus ḡadhadar air, agus cuireadh cun siubail folamh
4 é. Agus airís cuir sé cúca seirbiseaḡ eile; agus do
ḡoineadh é sin. sa ceann, agus tuḡadh tarcuisne
5 do. Agus airís cuir sé seirbiseaḡ eile aḡ triall
orḡa: agus do mairbuiḡeadar é féin; agus mórán
6 eile; do ḡadhadar ar cuib acu, agus do mairbuiḡeadar
cuib acu. Ach do bí aige don mac amáin, ró-dúilis;
agus cuir sé é sin cúca sa deire, agus duibairt sé

¹ Isáias V. 1.

TAÐARFAIÐ SIAÐ URAIM ÐOM' MÁC. AC ÐUBAIRT AN 7
 LUÇT SAOÇRUIÐTE LE N-A CÉILE: SIÐÉ AN T-OIÐRE; TÉA-
 NAM, CUIRIMÍS CUN BÁIS É, AGUS BEIÐ AN OIÐREAÇT
 AGAINN. AGUS ÐO RUÐADAR AIR, AGUS ÐO CUIREAÐAR 8
 CUN BÁIS É, AGUS ÇAIÇEADAR LASMUIÐ ÐE'N FÍONÐORT É.
 CAO A ÐÉANFAIÐ TIÐEARNNA AN FÍONÐUIRT SIN? TIOC- 9
 FAIÐ SÉ AGUS ÐEANFAIÐ SÉ ÐÍBEIRÐ AR AN LUÇT SAOÇ-
 RUIÐTE SIN AGUS TAÐARFAIÐ SÉ AN FÍONÐUIRT Ð'Á MALAIRT.

AGUS AN AMLAIÐ NÁR LÉIÐEADAIR AN SCRIPTIÚIR SEO, 10
¹AN CLOÇ NÁ ÐLACFAÐ NA SAOIR, ISÍ ACÁ 'N-A CLOIÇ CINN
 CÚINNE; ISÉ AH TIÐEARNNA ÐO ÐEIN AN NÍÐ SIN, AGUS IS 11
 IONÐANTAC É I N-ÁR SÚILIÐ-NE? AGUS BÍODAR A Ð'ÍAR- 12
 RAIÐ BEIRTE AIR, AC BÍ EAGLA ACU ROIMIS AN BPOBUL;
 ÓIR BÍ FÍOS ACU ÐUR CÚCA FÉIN A BÍ SÉ SA TSOLUIÐ SIN.
 AGUS Ð'FÁÐADAR É AGUS Ð'IMÇIÐEADAR.

AGUS CUIREAÐAR CUIÐE CUIÐ ÐE SNA FAIRISÍNÍÐ AGUS 13
 ÐE MUINTIR HÉROIÐ CUN BUNTÁISTE ÐREIÇ AIR 'N-A ÇAINT.
 AGUS ÇÁNAÐAR CUIÐE AGUS ÐUBRAÐAR LEIS: A MÁIÐ- 14
 ISTIR, IS EÓL ÐÚINN ÐUR ÐUINE FÍRINNEAC TU, AGUS NÁ
 FUIL BEANN ÐÐAT AR ÐOINNE; MAR NÍ FÉACANN TÚ CUN
 ÐNÚISE ÐON ÐUINE, AC SLÍÐ ÐÉ ÐO MÚINEAD ÐO REIR
 FÍSINNE. AN ÐLEAÐTAC CÍOS A ÐÍOL LE CAESAR NÓ ÐAN 15
 A ÐÍOL? AN ÐTAÐARFAM É NÓ AN ÐCOIMEADFAM É?
 AC ÐO ÇONAIC SÉ AN FEALL A BÍ IONTA, AGUS ÐUBAIRT SÉ 15
 LEÓ: CAO CUIÐE ÐAOIÐ BEIÇ AM' BRAÇ? ÐUÐAIÐ
 CUÐAM PÍOSA AIRÐIÐ ÐO ÐFEICEAD É. AGUS CUÐADAR 16
 CUIÐE É. AGUS ÐUBAIRT SÉ LEÓ: CÉ LEIS AN ÍOMÁIÐ SEO
 AGUS AN ÐGRÍÐINN SEO? ÐUBRAÐAR LEIS: LE CAESAR.
 AGUS Ð'FREAÐAIR ÍOSA AGUS ÐUBAIRT SÉ LEÓ: ²ÐUÐAIÐ, 17
 Ð'Á ÐRÍÐ SIN, ÐO ÇAESAR NA NEIÇE IS LE CAESAR, AGUS ÐO
 ÐIA NA NEIÇE IS LE ÐIA.

ANSAN ÇÁINIÐ CUIÐE NA SAÐÐUCÍNÍÐ, ÐAOINE A SÉAN- 18
 ANN AISEIRIÐE NA MARÐ, AGUS CUIREAÐAR CEIST CUIÐE
 AGUS ÐUBRAÐAR; A MÁIÐISTIR, ÐO ÐGRÍÐ MAOIS 19
 ÐÚINN: ³MÁ ÐEIBEANN ÐRICÁIR ÐUINE BÁS AGUS ÐO
 ÐFÁÐANN SÉ A ÐEAN, AGUS NÁ FÁÐANN SÉ CLANN 'N-A
 ÐIAIÐ, ÐO ÐÐLACFAIÐ A ÐRICÁIR AN ÐEAN, AGUS ÐO ÐTÓÐ-
 FAIÐ SÉ CLANN Ð'Á ÐRICÁIR. AC BÍ MÓRSEISEAR ÐRICÁR 20
 ANN, AGUS ÐO PÓS AN CÉAD ÐUINE ACU BEAN, AGUS FUIR

¹Salm cxvii. 22; Isáias xxviii. 16. ²Róm. xiii. 7. ³Deut. xxv. 5.

- 21 sé bas gan clann fágáil. Agus do glac an tarna
duine acu í, agus fuair sé bás, agus níor fág sé sin
clann ac cóm beas. agus an trímað fear ar an
22 scuma scéadna. agus do glac an mórseisear í ar
an scuma san, agus níor fagadur clann. I n-a
23 n-iaid go léir do fuair an bean bás. D'á brí sin,
nuair tíochar an aiseiríge, agus nuair a d'eireó-
caid siad go léir, cé 'cu bíod gur leis an bean? Óir
24 bí sí 'n-a mnaoi as an mórseisear. agus d'freaigair
íosa agus duibairt sé leo: nác é atá 'búr gcur amú
gan eólas a beic asaid ar an scriptúir, ná ar cóm-
25 actalb dé? Óir, nuair a d'eireócaid siad ó sna
maib ní beid pódas ná tabairt le pódas feasta, ac
26 beid siad ar nós na n-aingeal ins na plaicais. I
dcaob na marb, ámtac, go n-eireócaid siad, nár
léigeadais i leabhar Maoise, conus mar aduibairt
dia leis as an dcor: ¹ Is mise dia Ábrahaim agus
27 dia Isaac agus dia Iacob. Ní do daoine marba is
dia é ac do daoine atá beó. D'á brí sin is mór
atáctadai-se amú.
- 28 Agus táinig cuise duine de sna sgríobneóirib a bí
as éisteadt leo-san as déanam an aignis, agus nuair
a conaic a feabhas do freaigair sé iad, d'fíafraig sé
de cad í an céad aicne de sna h-aicneantaid go léir.
29 agus d'freaigair íosa é: Isí an céad aicne bíod go
léir: ² Clois, a Israel, is don dia amáin do tíg-
30 earna dia-se; agus gráðfaió tú do tigearna dia
ó' croíde go h-iomlán, agus ót' anam go h-iomlán,
agus ót' aigne go h-iomlán, agus ót' neart go
31 h-iomlán. Siní an céad aicne. agus is cosmail léi an
tarna h-aicne; ³ gráðfair do cómiarsa mar tu féin.
32 ní'l aicne eile is mó ná iad san. agus duibairt an
sgríobneóir leis: Maic, a máigistir. Do labrais
fírinne, don gur b'ead dia, agus ná fuil ann ac é.
33 agus é gráduó ó croíde go h-iomlán, agus ó cuisint
go h-iomlán, agus ó anam go h-iomlán, agus ó neart
go h-iomlán, agus an cómarsa do gráduó mar duine
féin. Is mó san 'ná gac ídbirt agus 'ná gac ofráil.
34 agus nuair a conaic íosa gur freaigair sé go ciallmair,

¹ exod. iii. 6.² deut. vi. 4.³ leuit. xix. 18.

DUBAIRT SÉ LEIS: NÍ'LISS-SE ABFAO Ó RÍGEACHT DÉ. AGUS MÓR LEÓMAIĞ AOINNE É CEISDIÚ AS SAN AMAĆ.

AGUS BÍ ÍOSA AĞ TEAGASĞ SA TEAMPUL AGUS DUB- 35
AIRT SÉ: CONUS ADÉIR NA SGRÍBNEÓIRÍ ĞUR MAC DO DÁIBIO
CRÍOST? ÓIR DEIR DÁIBIO FÉIN, SA SPIORAIO NAOM, 36
1 DUBAIRT AN ĞIGEARNNA LEM' ĞIGEARNNA, SUIO AR MO
DEIS ĞO ĞCUIREAO DO NAMAIIO MAR ĞACA FÉO' ĞOSAIB.
MAR SIN, ĞUGANN DÁIBIO FÉIN A ĞIGEARNNA AIR, AGUS 37
CONUS ATÁ SÉ 'N-A MAC AIGE? AGUS D'ÉIST AN POBUL
MÓR LEIS AGUS ÁĞAS ORĞA.

AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ AGUS É 'ĞA DTEAGASĞ: SEAC- 38
NAIO NA SGRÍBNEÓIRÍ. IS MAIĞ LEÓ SIUBAL I N ÉADAIĞIB
FAOA, AGUS ĞO NDEANFAÍ ÚMLÚ DOIB I N-ÁIĞ AN MARGAIO;
AGUS SUIOE INS NA CAĞAOIREACAIIO UACĞAIR INS NA SINA- 39
ĞÓĞAIB, AGUS INS NA H-INEADAIIO ĞUSAIĞ ĞUN BUIIO;
IĞIO SIAO 2 TEAGĞACĞA NA MBAINĞREAC AR SĞÁĞ ÚRNUIĞĞE 40
FAOA: ĞEOBADIO SIAO SAN AN BREIĞ IS TRUIME.

AGUS DO SUIO ÍOSA I N-AICE ÁIĞE AN ĞISTE, AGUS ĞUG 41
SÉ FÉ NDEARA CONUS A ĞUIREAO NA DAOINE AISGEAO
ISTEAC ANN, AGUS DO ĞUIR A LÁN DAOINE SAIIOBIRE MÓRÁN
ISTEAC ANN. AGUS DO ĞÁINIĞ BAINĞREAC DEALB AGUS 42
ĞAIĞ SÍ ISTEAC DÁ ĞIANÓIĞ, 'SÉ SIN FEÓIRLIĞ. AGUS 43
ĞĞAOIO SÉ ĞUIGE A DEISĞIOBUIL AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ:
ĞO DEIMIN A DEIRIM LIIO ĞUR MÓ A ĞUIR AN BAINĞREAC
BOĞĞ DEALB SO ISTEAC SA ĞISTE 'NA MAR A ĞUIR AOINNE
EILE D'ÁR ĞUIR RUO ANN; ÓIR DO ĞUIR AN ĞUIO EILE ANN 44
AS A BFLUIRSE, AC DO ĞUIR SÍ SEO ANN, D'Á DEALBAS, A
SAIB AICI, A CUIO AN ĞSAOĞAL.

CAIBIDIOI XIII.

AN ÍOE A BÍ LE TEACĞ AN AN DTEAMPUL, AGUS NA CÓMARĞAÍ ATÁ
LE TEACĞ ROIM LÁ AN BREIĞEAMANTAIS.

AGUS NUAIR A BÍ SÉ AĞ DUL AMAĆ AS A DTEAMPUL 1
DUBAIRT DUINE D'Á DEISĞIOBUIL LEIS: FEAC, A MÁIĞ-
ISTIR, CAO IAO MAR ĞLOĞA AGUS CAO É MAR DEANAM!
AGUS D'FREAGAIR ÍOSA AGUS DUBAIRT LEIS: ĞÍONN ĞÚ NA 2

¹ Salm. ĞIX. 1.

² .I. A SAOĞALĞAS.

n-oibreacá móra san go léir? ní fásfar cloic ar muin cloice dóibh san leagadh.

- 3 Agus bí sé 'n-a shuíde ar cnoc na n-Olachrann ar aghaidh an teampail, agus bí peadar agus séamus agus eóin agus ainrías 'gá siarfaisge de, ar leithiú:
- 4 Innis dúinn, caithin a tiocfaidh na neithe seo? agus cad é an cómartha a beidh air, nuair a tósnóidh na
- 5 neithe seo go léir ar t-eacht chun cinn. agus do crom íosa, 'gá b'freastradh, ar a rádh leo: ¹Seachain agus ná mealladh doinne sibh.
- 6 Óir tiocfaidh a lán daoine am' ainim-se, agus déarfai sibh, is mise é; agus meallfai sibh a lán. Ac nuair a d'aireóidh sibh cozaí agus ráflaí ar cozaibh, ná bíodh eagal oraidh, óir ní foláir iad san a beith ann;
- 8 ac ní hé du deire fós é. Óir eireóidh cine i n-aghaidh cine agus rígeacht i n-aghaidh rígeachta, agus beidh luasgachta talman go tuiú ann, agus gorta. Tusaic na
- 9 buacha iad san. Ac féachaidh cúigibh féin. Óir tabarfaidh sibh i láthair na gcómairlí sibh, agus sgiúrsálfar sibh ins na sinagógaibh, agus seasóidh sibh i láthair ríchte agus uachtarán mar gheall orm-sa, mar fíadhnaise
- 10 dóibh-sin. Agus ní foláir ar dtuais an soisgeal do
- 11 craoibhsaoileadh chun na ngeinte go léir. Agus nuair a tabarfaidh sibh leo sibh chun sibh a tabairt ar lámh, ná bacadh a b'reithiú roim ré cad déarfai sibh; ac an rud a tabarfar daoibh an uair sin, abraidh é; óir ní
- 12 sibh-se a labhrann, ac an spioraidh naomh. Óir déanfai an dritáir feall báis ar a dritáir, agus an t-aithir ar a máit; agus eireóidh an clann i n-aghaidh a n-aithir agus a máithir, agus imireóidh sibh bás ortha.
- 13 Agus beidh fuaic ag gach doinné daoibh mar gheall ar m' ainim-se. Ac an t-é a beidh seasamh go deire isé a raithidh slán.
- 14 Ac nuair a cífidh sibh ²gráin an léirsgriosa 'n-a seasamh sa n-áit naic duail (an t-é a léigeann tuisgeadh sé), ansan an muintir atá i n-luadéa teithiúis chun na
- 15 gcnoc. Agus an t-é beidh ar ³buaic a tige ná tagadh sé anuas sa tuis agus na téigeadh sé isteach chun ruda

¹ ephes. v. 6; 2 tess. ii 3. ² dan. ix 27.

³ .i. buaic mar úrlár a bíodh ar tigeibh ann.

breit as an dti; Agus an t-é a beir sa páirc ná 16
 filleaó sé a d'iarraio a brait. Agus is mairt do 17
 lucht clainne d'iompair agus do lucht clainne d'oil-
 eamaint ins na laeib sin; Agus bíoio as guioe gan 18
 iao a beir sa gheimre. Óir beir ins na laeib sin 19
 cruaitan ná raib a leieio ann ó tusaó an cruicniú
 a cruicniú Dia go dtí anois, agus ná beir. Agus 20
 mura gcioruigeaó an tigearna na laeanta ní beaó
 dul as as feoil ar bi; ac ar son na bfióraon atá togea
 aige do ciurui sé na laeanta. Agus anois má deir 21
 aoinne lib, féac, tá Críost anso; féac, tá sé ansúo:
 ná creioio. Óir eireócaio críostana fallsa agus 22
 fáioí fallsa, agus tabarfaio siaó cómarcaí uata agus
 ionghaí, cun na bfióraon féin do meallaó, dá
 mb'féioir é. Tugaió-se aire, dá b'riú sin; féac, tá 23
 gaó níó innste asam daoib roim ré.

¹ Ac ins na laeib sin, tar éis na buarta san, dor- 24
 cócaio an grian agus ní tabarfaio an gealaó a solus,
 agus beir na rélte as tuicim as an spéir, agus beir 25
 na cómaóta atá ins na flaóais dá suaóaó. Agus 26
 ansan cífo siaó Mac an Duine as teaó ins na
 sgamalaob, le móran cómaó' agus glóire. Agus 27
 ansan cuirfo sé a aingit amaó agus cruinneócaio
 sé a fióraoin ó sna ceitre gaioib, ó fíor-meall an
 talim go fíor-meall neime. Fóglumuió ó'n gcrann 28
 fíge soluió. Nuair a bíonn a geas bog agus an
 duilleabar tagaite is eól daoib an samraó beir
 i n-acmaireaó. Mar sin daoib-se nuair a cífo sib 29
 na neite seo as teaó cun cinn, bíoó fios aiaó é
 beir ins na dóirsió buailte lib. Go deimín a deirim 30
 lib, ní h-imteócaio an tslioó so go tagaio na neite
 seo go léir cun cinn. Raiaó spéir agus talam ar 31
 neamníó, ac ní raiaó mo breitre-se ar neamníó.

Ní fios d'aoinne, ámtaó, an lá san ná an uair, dá 32
 mb'iao na h-aingil ins na flaóais iao, nó an Mac,*

¹ Isaias xiii. 10; Ezech. xxxii. 7; Ióel ii. 10.

*Ver. 32. "nó an Mac."—ní 'gá ráó é go bfuil Mac Dé gan
 aon eolus ar lá an breiteamantaís, ac 'gá ráó ná raib an
 t-eolus aige le teagas dúinne i n' oíde asainn; níó nár maió
 dúinn.

33 AC DO'N ACHAIR. TUGAIDH AIRE, DEINIDH FAIRE AGUS
 URNUIGTE; OIR NÍ FIOS DAOIBH CAETHAIN A BEIDH AN T-AM
 34 ANN. AR NÓS DUINE A D'FÁZ A CHÍZ AGUS D'IMCHÍZ
 I SCÉIN, AGUS A CHUZ D'Á SEIRBÍSEACHAIBH DÉANAMH ŠAC
 OIBRE, AGUS A DUBAIRT LEIS AN NDOIRSEÓIR FAIRE
 35 DÉANAMH; DEINIDH-SE FAIRE, D'Á BRÍZ SIN, (OIR NÍ FIOS
 DAOIBH CAETHAIN A CHIOCFAIDH AN TIGEARNA, UM CRÁCHNÓNA,
 I LÁR NA H-OIDHE, AR ŠLAODACH AN COILIG, NÓ AR MAIDIN)
 36 LE H-EAGLA, NUAIR A CHIOCFADH SÉ, ŠUR I NBÚR ŠCOOLADH A
 37 ŠEOBHADH SÉ SIÖ. AGUS AN RUÖ A DEIRIM LIÖ-SE DEIRIM
 LE ŠAC AOINNE É: DEINIDH FAIRE.

CAIBIDHOL XIV.

An céad cuib de CHAIRIS PAISE CRÍOST.

1 AGUS I ŠCIONN DÁ LÁ BÍ FÉILE NA CÁŠA AGUS AN
 ARÁIN ŠAN ŠIÖST LE BEIDH ANN, AGUS BÍ UACHTARÁIN NA
 SAŠART AGUS NA ŠGRÍBNEÓIRÍ 'ŠÁ CUIMNEAMH CONUS A
 2 DÉANFAIDHIS BREIDH AIR AGUS É CUR CUN BÁIS. AC DUBH-
 RADAR: NÁ DEINTEAR É LÁ NA FÉILE, LE H-EAGLA ŠO
 N-EIREÓCHADH ACRANN AMEASŠ AN POBHUL.
 3 AGUS BÍ SÉ I MBETHÁNIA, I CHÍZ ŠÍMÓIN LOBHAR, 'N-A
 ŠUIÖE CUN BÍÖ AGUS CHÁINIS BEAN AGUS BOSCA ALABAS-
 TAIR AICI D'OLA SPÍCHÁIDH A BÍ ANA-DÖÖR, AGUS DO BRIS
 SÍ AN BOSCA ALABASTAIR AGUS DÖÖRT SÍ AN OLA AR A
 4 CEANN. AGUS BÍ DAOINE LÁITREACH AGUS CHÁINIS FEARŠ
 ORCH, AGUS DUBRADAR 'N-A N-AIGNE FÉIN: CACH CUIGE
 5 AN BÁŠTA ŠAN A DÉANAMH AR AN OLA? D'FÉADHFAÍ AN
 OLA ŠAN DO DÖÖL AR NÍÖS MÓ 'NÁ TRÍ CÉADH ¹PÍÖSA AIRŠIÖ
 AGUS É CHADHART DO ŠNA BOCHTAIBH. AGUS BÍÖÖDAR AŠ
 6 CASAÖIÖ LÉI. AGUS DUBAIRT ÍÖSA: LEIŠIÖ DI. CACH
 CUIGE DAOIBH BEIDH AŠ CASAÖIÖ LÉI? IS ŠNÍÖM MAIDH ACHÁ
 7 DÉANTACHA AICI ORM-SA. OIR CHÁIDH NA BOICT I NBÚR BHÖ-
 CHAIR AŠAIBH I ŠCÖMNUIGE, AGUS FÉADHFAIDH SIÖ MAIDH A

¹ DENARIUS (NÓ DRACHMA) A TUGTAR AR AN BPÍÖSA AIRŠIÖ SIN.
 B'É AN PINGIN RÖMÁNACH É. FEIC MAIT. XVII. 23; LUC. XV. 18, NA
 NÖCHÁI.

dÉanam dóib nuaire is áil lib; ac ní'limse i gcóm-
 nuige azaib. An níò a bí aici seo le dÉanam tá sé 8
 déanta aici; tá ola curta roim ré aici ar mo corp-sa
 i gcóir a'laicta. So deimín adeirim lib: sé áit 'n-a 9
 scraobsgaoilfar an soisgéal so ar fuir an domáin
 go léir, neósfar ann, mar cuomneam uirte seo, an níò
 atá déanta aici.

Agus d'imctig lúdas Iscariót, duine de'n dáréas, 10
 as triall ar uaictaránaib na sagart, cun é díol leó.
 Agus nuair airigeadar é bí áctas orcta, agus gealla- 11
 dar dó go dtabairfaí airgead dó. Agus bí sé as
 faire cun caoi fáigil ar é tabairt suas.

Agus an céad lá de laetib an arám san gíost nuair 12
 a deintí íobirt na Cásca, duibairt a deisgiobuil leis:
 Cár maic leat go raigmis agus go ndéanfaimis an
 cáisg d'ollamú duic le n-ite? Agus cuir sé uair 13
 beirt d'á deisgiobuil agus duibairt sé leó: Téigib
 isteaic sa cáctair, agus casfar oraid fear agus ártac
 uisge ar a muin aige; leanaid é. Agus pé áic 'n-a 14
 raigaid sé isteaic abraid le fear an tige, Deir an
 máigistir, Cá bfuil an seómra 'n-a n-íosfar an cáisg
 i dteannca mo deisgiobul? Agus taisbeánfaid sé 15
 daoib seómra mór, agus é cusrta i dtreó, agus déinib
 ollamú dúinn ann.

Agus d'imctig na deisgiobuil agus tanaodar sa 16
 cáctair, agus fuaradar mar a duibairt sé, agus
 d'ollamuiigeadar an cáisg.

Agus nuair a bí an traetnóna ann táinig sé i n-aon- 17
 feacht leis an dáréas. Agus nuair a biodar 'n-a 18
 suibé agus as ite, duibairt losa: So deimín a deirim
 lib, tá duine azaib-se, atá as ite am teannta,
 agus diolfaid sé mé. Agus táinig buairt orcta, 19
 agus cromadar ar a ráib leis, 'n-a nduine a's 'n-a
 nduine: An mise é? Agus duibairt sé leó: Duine 20
 de'n dáréas, duine a cuireaim a lám sa n-aon méis
 liom. Is fíor go bfuil Mac an Duine as imteacht, 21
 i fé mar atá sgríobta 'n-a taob; ac is ró-mairg do'n
 fear san tré a ndéanfar Mac an Duine do tabairt

SUAS. B'fearra do'n fear san ná tiocfað sé riam ar an saogal.

22 ¹ Agus an faid a bíodas as ithe do tós Íosa arán agus beannuig sé é, agus bris sé é, agus tuis sé dóib é, agus dubairt sé: Glacaid, itid is é mo corp
23 é seo. Agus tós sé cailís, agus gaid sé buideacas,
24 agus tuis sé dóib í, agus d'óladas go léir aisti. Agus dubairt sé leo: Isí mo cuib fola, fuil an tiomna nua, í
25 sin, a doirctar ar son a lán. Go deimhin adeirim lib, ná h-olfad feada de'n torad so na fíneamha go dtí an lá san 'n-a n-olfad nua é i rígeacht Dé.

26 Agus tar éis an iomuin do gabáil dóib cuadar go cnoc na n-Ola-crann.

27 Agus dubairt Íosa leo: Glacfaid sib go léir sgannal umam-sa anocht; óir tá sgríobta, ² buail-
28 fead an t-aodaire agus sgairfar na caoire. Ac
29 tar éis m'aiseirige ražad rómaib go Jaililí. Agus dubairt peadar leis: Bíod go nglacfaoidis go
30 léir sgannal umad, ní glacfad-sa. Agus dubairt Íosa leis: Go deimhin adeirim leat, sa lá so againn, anocht féin, séanfaid mé fó trí sar a nglaoiðfid an
31 coileac an tarna h-uair.* Ac sin mar da déine do labair seisean: Dá gcaitinn dul cun báis i n-aonfeacht leat ní séanfaid tú. Agus do labradar go léir ar an gcuma gcéadna.

32 Agus tánadur cun na h-áite ar a dtuistar Set-sémané, agus dubairt sé le n-a deisgiobuil: Suirid anso go ndeinead úrnuighe.

33 Agus do rug sé leis peadar agus Séamus agus Eóin, agus tuis sé ar beic go crit-eaglaic agus go
34 dúbac; agus dubairt sé leo: Tá brón an báis ar m'anam; fanaid anso agus deimid faire.

¹ 1 Cor, xi. 24.

² Zach. xiii. 7.

*Ver 30. "SAR A NGLAOIÐFID AN COILEAC AN TARNA H-UIAIR."—glaoiðfid na coilig da uair fé leic san oíche, .i. tímpal uair an meadhan oíche ardtúis agus ansan airís tímpal na h-uair ar a dtuistar "glaoð an coilig." B'siní an glaoð ar ar labair ár slánuigheóir: agus d'á bris sin ní traictaid na soisgealaibche eile i n-aon cor ar an gcéad glaoð.

Agus d'imcig sé tamall uachd, agus thuit sé anuas 35
 ar an t-salam, agus ghuib sé go ngeobhadh an uair
 chàiris dhá mb'féris é. Agus duibairt sé: Abba, a 36
 Achair, tá gac níos ar do cumas; cuin an cailís seo
 i leith caoiib uaim; ná deintear ámhac, an níos is toil
 liom-sa, ac an níos is toil leat-sa. Agus éinig sé 37
 agus fuair sé 'n-a g-còrladh iad. Agus duibairt sé
 le peadar: A Síomón, an ad' còrladh acaí? Nár
 fheadais faire dhéanamh ar feadh don uaire dháin?
 Dhéinib faire agus guib, ionus ná raigad sib i gcaitib. 38
 Tá an spioraid tugad, is fíor, ac tá an feoil lag.
 Agus d'imcig sé airís, agus dein sé an guib 39
 céadna ins na focailib céadna. Agus éinig sé 40
 an tarna h-uair agus fuair sé 'n-a g-còrladh iad, (óir
 do bí mairbitige ar a súilib), agus ní fheadar
 cad é an freagra tabarfaois air. Agus éinig sé an 41
 trímhadh h-uair agus duibairt sé leo: Deinib còrladh
 anois agus suaimneas. Ní beag é: tá an uair tag-
 aite; féac, tabarfar Mac an Duine ar lámhaib na
 bpeacac. Eirigib, téanaib; féac, tá i bhfogus 42
 dúinn an fear a brafad mé.

Le linn na bhfocal a rádh dhó, éinig Iúdas Iscariót, 43
 duine de'n dháreas, agus sluag mór i n-donfeacht
 leis, ó uachtaránaib na sagart agus ó sna sgrí-
 neoirí agus ó sna seanóirí, agus bí claiomte agus
 bataí acu. Agus bí cómartha tabartha aige-sean 44
 dól, mar duibairt sé: An t-é go dtabarfad-sa póg
 dhó, siné é; beirib air agus tugaid lib é go h-airead.
 Agus nuair a éinig sé do dein sé air istead agus 45
 duibairt sé: Go mbeannuigtear duit, a Máigistir,
 agus tug sé póg dhó. Agus greamuigeadar-san a 46
 lámha air, agus coimeádhad é. Agus tarainn duine 47
 dhá raib láitread claiomte, agus buail sé seirbís-
 ead an **árd-sagairt** agus bain sé an cluas de. Agus 48
 d'fhreagair Íosa agus duibairt sé: An dtánaidair
 amac, agus claiomte agus bataí aguib, cun beirte
 orm mar a tiocfad sib cun beirte ar bheamnac?
 Bíos gac lá i nbúr measg sa teampul, ag teagasg 49
 agus níor rugadair orm. Ac is cun an sgríptiúra

50 do cómlíonað é. Ansan d'fás a òeisiobuil é
 51 agus do òeiceadur go léir. Agus bí buacail 'gá
 leanmáint n-a raið ball línéadaið fan nocta a
 52 cóim air, agus do ruadair air. Agus do sgaoil
 seisean an ball línéadaið leó, agus d'imctið sé uata
 tárnoct.

53 Agus òuadair íosa leó i láchair an **árd-šadairt**;
 agus do cruinnið ann na sadairt go léir agus na
 54 sgríðneoirí agus na seanóirí. Agus do lean peadair
 é, d'fáð siar, go dtí go raið sé istici i halla an árd-
 šadairt, agus bí sé 'n-a suíðe i dteannta na seirð-
 íseac, cun na teine, 'gá céiró féin.

55 Agus bí na h-**árd-šadairt** agus an cómaire go
 léir aš lorš sínné i sgoinnið íosa, cun é òadarað
 56 cun báis; agus bí aš teip orca. Agus bí a lán aš
 tabairt fiaðnaise bréige 'n-a coinnið, ac níor
 57 péirctið a òfiaðnaise le n-a céile. Agus d'eirið
 daoine éigin agus òuadair fiaðnaise bréige 'n-a
 58 coinnið agus duðradair: D'airiðeamair-ne é agus
 duðairt sé: ¹ An teampal so a òeineað le lámaið
 daoine, leašfáð-sa é agus i sgoionn trí lá cuirfeað
 59 suas ceann eile, agus ní le lámaið daoine é. Agus
 60 níor réirctið a òfiaðnaise le n-a céile. Agus d'eirið
 an t-**árd-šadairt**, i lár na h-áite, agus cuir sé ceist
 cun íosa, agus duðairt: Ná fuil aon fíreagra ašat le
 61 tabairt ar a òfuil acu san 'á cur að' leic? Ac níor
 labair seisean agus níor òuð sé aon fíreagra. Agus
 do ceistið an t-**árd-šadairt** é, agus duðairt sé: An
 62 tusa Críost Mac Dó beannuiðte? Agus ansan
 duðairt íosa leis: I mé; agus cífró sib Mac an
 duine 'n-a suíðe ar deasláim cómacca Dó agus aš
 63 teact i sgamallaið neime. Ansan ² do strac an
 t-**árd-šadairt** a brac, agus duðairt sé: Cað ab aíl linn
 64 d'a òuille fiinniðe? D'airiðeabair an diamasla: Cað
 a cítear daoib? Agus duðradair go léir go raið bás
 65 tuillte aige. Agus do crom cuir acu ar seilí caite-
 eam air, agus ar a ašairó do clúðac agus ar é bua-

¹ Ac is ar teampul a cuir do labair sé. Feic eóim ii 9-21.

² Cómarca buarca acu é sin.

LAÒ LE DOIRNIB, AGUS DEIRIB: TARGAIR: AGUS BÍ NA SEIRBÍSIG 'GÁ BUALAÒ LE N-A MBASAIB.

AGUS BÍ PEADAR SA HALLA ÉIOS, AGUS ÉAINIS DUINE 66
DE CAILÍNIB AIMSIRE AN **ÁRÒ-SAGAIRT**, AGUS NUAIR A 67
CONAIC SÍ PEADAR 'GÁ ÉIÒ FÉIN, D'FÉAC SÍ AIR AGUS
DUBAIRT SÍ: AGUS DO BÍS-SE LEIS I BFOCAIR ÍOSA NASA-
REIT. AGUS DO SÉAN SEISEAN AGUS DUBAIRT: NÍ'L 68
FÍOS NÁ EÓLUS AGAM AR CAD DEIRIR. AGUS D'IMCÍG
SÉ AMAÇ LASMUIS DE'N HALLA; AGUS DO GLAOIÒ AN
COILEAC. AGUS DO CONAIC AN CAILÍN AIRÍS É, AGUS 69
DUBAIRT SÍ LEIS AN MUINTIR A BÍ 'N-A SEASAM ANN: IS
DUINE ACU RÚÒ É SEO. AGUS DO SÉAN SEISEAN AIRÍS. 70
AGUS TAR ÉIS TAMAILL BÍG DUBAIRT AN MUINTIR A BÍ
'N-A SEASAM ANN AIRÍS, LE PEADAR: SO DEIMIN IS DUINE
ACU SÚÒ TU, MAR IS SAILILIAÇ TU. AGUS DO CROM 71
SEISEAN AR EASGAINIÒE AGUS AR A DEARBÚ: NÍ'L AON
AICNE AGAM AR AN NDUINE SIN ADEIREANN SIB. AGUS 72
ANSAN DO GLAOIÒ AN COLLEAC AN TARNNA H-UIAIR. AGUS
DO CUIMNIG PEADAR AR AN BFOCAL ADUBAIRT ÍOSA:
SAR A NGLAOIÒFIÒ AN COILEAC DÁ UIAIR SÉANFAIR MÉ TRÍ
H-UIAIRE. AGUS CROM SÉ AR GÓL.

CAIBIDIL XV.

TUAIRIS NA PÁISE AR LEANMAINT.

AGUS AR MAIDIN LÁR N-A MÁIREAC GO LUAC CUAIO UAC- 1
TARÁIN NA SAGART I SCÓMAIRLE LEIS NA SEANÓIRIB AGUS
LEIS NA SGRIÓNEÓIRIB, AGUS LEIS AN SCÓMAIRLE COITCIAN,
AGUS TUGADAR SUAS ÍOSA, SABÇA, DO PÍLÁT. AGUS 2
D'FIAPRAIG PÍLÁT DE: AN TUSA RÍ NA N-LÚDÁC? AGUS
D'FREAGAIR SEISEAN AGUS DUBAIRT: ¹ DEIRIR-SE É.
AGUS DO CUIR UACHTARÁIN NA SAGART A LÁN NEITE 'N-A 3
LEIC. AGUS CEISTIG PÍLÁT AIRÍS É, AGUS DUBAIRT: 4
NÁC BFUL AON FREAGRA AGAT LE TABAIRT? FÉAC A
BFUL ACU 'A CUIR AD' LEIC. AGUS NÍOR FREAGAIR ÍOSA 5
FOCAL EILE, I DCREÓ GO RAIB IONGNA AR PÍLÁT.

¹.i. IS FÍOS AN NÍÒ A DEIRIR.

- 6 I gcaiteam lae na féile, ámtac, ba gnát leis don
 príosúnac amáin do leigint saor cúca, don prí-
 7 súnac a iarrfóis. Agus bí don príosúnac amáin
 ann gur b'ainim dó Barabbas, agus bí sé gabta
 amear an luict ceannairce, agus mairb sé duine
 8 i gceannairc. Agus táinig an pobul agus crom-
 dar ar iarraib, mar ba gnát leis a déanam dóib.
 9 Agus b'freaigair pílát iad agus duibairt sé: An toil
 10 lib go leigfinn saor cúgaib rí na n-lúdac? Mar
 bí fios aige gur le mioscais a dein uachtaráin na
 11 sagart é tabairt cun láma. Agus cuir na sagairt
 suas an pobul cun a ráib gur b'é Barabbas a leigfead
 12 sé saos cúca. Agus b'freaigair pílát airís iad agus
 duibairt: Agus cad is toil lib a déanfaid le rí na
 13 n-lúdac? Agus do liúgar airís: Céas é.
 14 Agus duibairt pílát leo: Sód, cad é an t-olc atá
 déanta aige? Ac sin mar ab' doirde do liúgar:
 15 Céas é. Agus cun an pobul do sásam do leig pílát
 Barabbas saos cúca, agus tug sé íosa le céasad,
 tas éis a sgiúrsála.
- 16 Agus do rug na saighdiúirí leo é isteach i halla na
 17 cúirte, agus cruinniúadar an buídean go léir, agus
 cuireadar brat corcra uime agus b'fígeadar coróinn
 18 deilgneac, agus cuireadar ar a ceann í; agus
 cromadar ar beannú dó: Go mbeannuigtear duit,
 19 a rí na n-lúdac. Agus ansan do buailibís sa ceann
 é le cleit, agus caithibís seile air, agus do crom-
 20 aibís a nglúine 'gá onórú. Agus nuair a bí an
 mazaib déanta acu faoi do báineadar de an brat
 corcra, agus cuireadar a cuib éadaiis féin airís
 uime, agus do rugadar leo é cun é céasad.
- 21 Agus bí duine as gabáil an bócair, n-ar b' ainim
 dó Símon Círenéac, as teact ó'n dtuais, atair
 Alecsandar agus Rúfis, agus do stadadar é, agus
 22 cuireadar féacaint air an cros a b'iompair é. Agus
 do rugadar leo é go dtí an áit Solgota, le n-a gciall-
 23 uigtear áit an cloiginn. Agus tugadar deoc dó,
 24 fíon agus mirr trío, agus níor glac sé é. Agus do
 céasadar é, agus do roinneadar a cuib éadaiis, 'gá
 gcur ar crannaiib féacaint cé b'earfaib gac ball dóib.

25* Agus bí an trímhó trác ann, agus céasadh é. Agus 26
 bí teiriol a cúise sgríobtha: Rí na n-Iúdaic.
 Agus do céasadh i n-aonfeacht leis beirt bíteam- 27
 nac, duine acu ar a deis agus an duine eile ar a clé.
 Agus do cómlíona an sriptiúir do eis: ¹ Agus do 28
 luaid é le cuirpéadaib. Agus na daoine gabad 29
 é agus éiríodís: Bád! do leasfá teampal Dé agus
 curfá suas airís é i gceann trí lá: Saor tu féin 30
 anois, agus tar anuas de'n crois. Mar an gcéanna 31
 uachtaráin na sagart agus na sgríbhneoirí, as caint
 le céile as déanamh maíad: Sábail sé daoine eile,
 a deiríodís; níl ar a cúmas é féin do sábail. Tada 32
 Críost, Rí Israél, anuas de'n crois anois go bfeic-
 eam agus go gcreideam. Agus an beirt a bí céasda
 i n-a aice tugadh masla dó.

Agus nuair a táinig an sémhó trác do luis doir- 33
 ceacht ar an n-óman go léir go dtí an naomhó trác.
 Agus sa naomhó trác do glaoir Íosa do guth árd: 34
² Elóí, elóí, lamá sabactaní? níó a mínígtear mar
 seo: A dhia, a dhia, cad uime gur éiríodís mé? Agus 35
 duibairt cuir do á raib láitreach: Féad, tá sé as
 glaothac ar Elias. Agus do rit duine acu agus do 36
 líon sé spúinse do fínéigir agus cuir sé ar batar é,
 agus tug sé dó é le n-ól, agus duibairt sé: Fanaid
 go bfeiceam an dtiocfaid Elias cun é tógaint anuas.

Agus do glaoir Íosa do guth árd, agus d'éas sé. 37

Agus do straca brat an teampail 'n-a dhá cuir 38
 ó barr go bun. Agus nuair a conaic an taoiseac 39
 céad a bí 'n-a seasamh ar a dháid amac go bfuair sé
 bás agus an guth árd san aise dhá cur as duibairt sé:
 Shan amras do b' é Mac Dé an duine sin. Agus bí 40
 mná ann abfadh uaid agus iad as féadaint air, ar a raib
 Máire Magdalén, agus Máire máthair Séamus bis

¹ Isáias liii. 12.

² Salm xxi. 2.

* Ver. 25. "An trímhó trác."—Do rann an seana-cúntas
 an lá 'n-a ceitre tráctanaib agus do h-ainimniúeadh gac trác o'n
 uair ar ar éusnuig sé, .i. an céad trác, an trímhó trác, an
 sémhó trác, agus an naomhó trác. Do ceasadh ár dtigearna
 beagán roim meadhan lae san ar críochnuig an trímhó trác,
 agus nuair a bí an sémhó trác díreach as ceacht.

41 agus Ióseip, agus Salómé; agus siniað a bíoð 'gá leanmáint agus as friotálam air nuair a bíoð sé i nGaililí; agus a lán ban eile a táinig i n-donfheadt leis ainíos go Ierúsalem.

42 agus nuair a bí an déanaíge ann, (óir b' é lá an
43 ollamuiḡte é, a tagann roimis an sabbóio), táinig
Ióseip ó Arimataéa, duine uasal, decúrio, fear a bí
as súil le rígeadct Dé cóm maic le cáic, agus cuair
sé isteaic go dána i láchair pílaic, agus d'iarr se
44 corp Íosa air. agus bí iongna ar pílát a ráð go
mbeað sé tar éis báis ceana féin. agus cuir sé
fios ar an dtaoiseac céad agus d'fíafraic sé de an
45 raib sé tar éis báis. agus nuair a fuair sé amac
ó'n dtaoiseac céad go raib, d'órduiḡ sé an corp
46 do tabairt do Ióseip. agus do ceannuiḡ Ióseip
línéadac agus tóg sé anuas ó'n gcrois é, agus d'fill
sé sa línéadac é, agus cuir sé isteaic é i tuama a
bí gearrta a' caraic, agus d'iompuiḡ sé leac cun
47 doruis an tuama. agus bi Máire Māgḡalén agus
Máire [máicair] Ióseip as féadaint ar an áit 'n-ar
cuiread é.

CAIB. XVI.

Aiseiríge Críost agus a deasgabáil.

1 agus nuair a bí an tsabbóio imḡicte ceannuiḡ
Máire Māgḡalén agus Máire, máicair Séamus, agus
Salómé, spíosra cúmrta cun go **dtiocfaidís** agus
2 go n-ungfaidís Íosa. agus canadar go h-ana-móc,
ar maidin an céad lae de'n tseadctmain, go dtí an
3 tuama, agus bí an ḡrian 'n-a suibhe;* agus bíodar
'gá ráð le n-a céile: Cé d'iompócaio siar an cloic

* Ver. 2. "agus bí an ḡrian n-a suibhe."—Do ḡluaiseáð-an sar a dtáinig an solus as dul cun na h-uaḡa, ac bí an ḡrian 'n-a suibhe um an dtaca 'nar sroiseadar an áit. Nú, i bfiḡiúir, trácttar anso ar ḡreín an cirt, .i., ar Íosa Críost, ar dtigearna, a bí eirigte sar a dtánaðar.

dúinn ó béal an tuama? Agus nuair féadadh con- 4
 acahadar an cloch iompuiḡte siar. Agus cloch ana-
 mór ab eaò í. Agus cuadh ar isteach sa tuama agus 5
 conacahad an fear ós 'n-a suíde ar taobh na láma
 deire agus éirí ḡeal uime, agus táinig easal orca.
 Agus duḡairt sé leó: Ná glacaiò don sḡannra. 6
 Íosa nasareit a céasaò isé atá uaiò. D'eiríḡ sé;
 ní'l sé anso; féac an áit 'n-ar cuireadh é. Ac 7
 imḡiḡiò, agus innsiò d'a deisḡiobulaiò agus do
 pheadar, go bfuil sé ag dul rómaiò go ḡaililí; cífiò
 sib sa n-áit sin é, mar aduḡairt sé lib.

Ac do riḡeadar amac as an uaiḡ, mar do táinig 8
 sḡannra agus criḡeasla orca, agus ní duḡradar
 focal le h-aoinne, mar bí an t-easal orca.

Ac nuair aiseiríḡ sé ar maidin an céad lae de'n 9
 tcreactmáin, taisbeáin sé é féin ar dtúis do máire
 māḡdalén, an bean as ar díbir sé na seact ndeamáin.
 Agus d'imḡiḡ sí sin agus d'innis sí é do'n muintir 10
 a bíoò i n-a fócáir, agus do bí ag sol agus ag caoi.
 Agus nuair airdígeadh é beic beó, agus go bfeacaiò 11
 sí é, níor creideadh an sḡéal. ¹ Agus 'n-a diaiò 12
 san do taisbeáin sé é féin i ḡcruḡ eile do beirt acu
 agus iad ag siubal, ag dul fá'n dtuac. Agus tána- 13
 dar san agus d'innseadh do'n cuio eile é; agus
 níor creideadh iad ac cóm beas.

Fé deire, bí an t-aoinne déas acu 'n-a suíde 14
 i bfocháir a céile, agus taisbeáin sé é féin doib;
 agus do cas sé leó a ndíḡcreideam agus a ndúr-
 croide, toisḡ nár creideadh an muintir a conaic
 go raiò sé tar éis aiseiríḡe.

Agus duḡairt sé leó: ḡluaistiò tríò an ndóman 15
 go léir agus deiniò an soisḡéal do craobhsḡaoileadh
 do'n uile créatúir. An t-é a creiḡfiò agus a baist- 16
 far saorfar é: an t-é, ám, ná creiḡfiò, daorfar é.
 Agus leanfaiò na cómarcaí seo an muintir a creiḡ- 17
 fiò: ² Cuirfiò siaò deamáin a' seilb am' ainim se:
³ Labarfaiò siaò i dteangḡacaib nua. ⁴ Tóḡfaiò 18
 siaò aicreaca nime, agus má ólaid siaò deoc marb-

¹ Lúc. xxiv. 13.³ ḡníom. ii. 4; x. 46.² ḡníom. xvi. 18.⁴ ḡníom. xxviii. 5.

uig̃teac̃ ní g̃ortócaib̃ sé iad̃: ¹ Cuirf̃ib̃ siad̃ a láma
 19 ar daoine breóite agus beib̃ siad̃ go mair̃. Agus
 an tigearna íosa, tar éis labair̃ta leó uó, ² do
 tógad̃ suas ar neam̃ é, agus tá sé 'n-a shuíde ar deas-
 20 láim̃ Dé. Agus do ghlaisead̃ar-san agus do
 craobhscaoilead̃ar ins gac̃ áit; agus do cabruiḡ an
 tigearna leó ag neartú a gcainte le mírbúiltib̃
 'gá leanm̃aint.

¹ Gníom̃. xxviii. 8.

² Lúc. xxiv. 51.

SOISGEÁL NAOMHTA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR LÚCÁIS

I n-ATICIOCH PRÍOMH-CAITAIR NA SÍRIA ISEAÐ DO RUGAÐ LÚCÁS NAOMHTA. LIAÐ AB EAÐ É, AGUS DEIR CUIÐ DE SNA SEANA-SGRÍBNEÓIRÍ ZO RAIÐ SÉ N-A PÉINTÉIR OILTE. D'IOMPUIG PÓL NAOMHTA 'N-A CRÍOSTAIDHE É AGUS BÍ SÉ AIGE 'N-A DEISIOBUL AGUS 'N-A COM-RÁDAIDHE AR A CUARDAÍB, AGUS AS OBAIR N-A CEANNTA I NGHÓ AN TSOISGEIL. DO SGRÍB SÉ I NGRÉIGIS, CÍMPAL CEITRE BLIANA FICIDH TAR ÉIS DEASGABÁLA ÁR D'IGEARNA.

CAIBIDHOL I.

COIMBEART EÓIN BAISTE, AGUS COIMBEART CRÍOST. CUAIRT NA MAÍGHINE MUIRE, AGUS A CANTIC. TEACHT EÓIN BAISTE AR AN SAOŠAL, AGUS CANTIC SACARIAS.

Ó ÉARLA ZO B'FUIL IARRAČT DÉANTA AGA LÁN DAOINE 1
AR CÚNTAS A ÉADAIRT, I NDIAIDH CÉILE, AR NA NEIDH SEO ATÁ 2
TAGAIDHE CUN CINN I N-ÁR MEAS, FÉ MAR A TUGAÐ DÚINN
IAIDH, Ó SNA DAOINE A CONAIC IAIDH LE N-A SÚILIDH AGUS DO 3
DHEIN FRIOTLAMH AR AN SCANT, CEAPAS FÉIN ZO B'FÉAC-
FAINN ISTEAC ZOCRUINN IONTA ZO LÉIR Ó ÉUSAC AGUS ZO
NDÉANFAINN IAIDH DO SGRÍ SÍOS I NDIAIDH CÉILE DUIT-SE
1A ÉEOPILUIS UASAIL, I DTEADÓ ZO MBEADH AGAT FIOS 4
FÍRINNE NA B'FOCAL A MÚINEADH DUIT.

DO BÍ, I N-AIMSIR HÉROIDH RÍ IÚDAEA, SAZART ÁIRIDHE 5
DAR B'AINIM SACARIAS, 2 D'UANUIGEACHT ABIA, AGUS DE
SLIOČT AARON AB EAÐ A DHEAN, AGUS ELISABETH AB AINIM DI.*

¹ Gnóm. i. 1.

² 1 par. xxiv. 10.

* Ver. 5. "D'UANUIGEACHT ABIA," .i., DE RANG ABIA, AGUS GLACTAR AN FOCAL SA GRÉIGIS, DO GNÁČ, I SCÉILL OIBRE AON LAE AMÁIN, AC SA N-ÁIT SEO CIALLUIGEANN SÉ OBAIR SEACTMÁINE. ÓIR, TRÉ CEAPADH DÁIDH (1. par. 24) DO RAINNEADH SLIOČT AARÓIN 'N-A TEITRE TREABHCASAIÐ FICIDH, AGUS IS Ó ABIA ÉAINIS, AN T-OČTMADH CREABHCAS DÍOB. AGUS IS AR AN DTEABHCAS SAN A BÍ SACARIAS, AGUS BÍ SÉ SIN AN UAIR SIN 'N-A SEACTMÁIN OIBRE SAZART.

6 Agus bí an bheirt fíoraonta i láthair Dóe ag siubhal i
 n-aiteantaibh agus i nolistineasaibh an tIgearna, go
 7 h-iomlán, san cáim. Agus ní raibh clann acu, mar bí
 Elisabeth aimriú agus bíodhar araon ana-dosta.
 8 Do éarla, ámtac, agus a bualgas saḡairt aige 'á
 9 déanamh, do réir a uanuieacta, os cómain Dóe, gur
 b'air a tuit an crann, do réir nóis na saḡart, agus
 go nbeaḡaibh sé isteach i bteampul an tIgearna cun
 10 na túise do b'óḡaibh. ¹ Agus bí an pobul mór go léir
 11 amuig ag gairbh le linn uaire na tuisce. Agus do
 taisbeánaibh do ainḡeal an tIgearna 'n-a seasamh ar
 12 b'eis altóraic na tuisce. Agus táinig buaireamh agus
 13 eagla ar Sacarias nuais a cónaic sé é. Agus dub-
 airt an t-ainḡeal leis: Ná bíobh eagla ort, a Sac-
 ariais, óir tá éistithe le t' gairbh, agus beaḡfaibh do
 bean, Elisabeth, mac duit, agus tabaḡfair eóin mar
 14 ainm air; agus beibh áchtas agus ḡairbheachtas ort,
 agus beibh áchtas ar a lán de b'arr é t'eact ar an
 15 saḡal. Óir beibh sé mór i láthair Dóe, agus ní ólfaibh
 sé fíon ná deoch meisḡeamail, agus beibh sé lán de'n
 16 spioraibh naomh ó b'roinn a mátar féin. Agus iom-
 pócaibh sé a lán de clainn Israél ar a b'Igearna Dia:
 17 Agus ḡluaiseócaibh sé roimis amac i spioraibh agus
 i ḡcómaic Elisais, ² cun croibh na n-aḡar b'iompáil
 ar an ḡclainn, agus cun luic b'íctreibhim b'iompáil
 cun eagha na b'fíoraon, agus pobul fíoraon b'ollamh
 18 do'n tIgearna. Agus dubairt Sacarias leis an
 ainḡeal: Conus a beibh a fíos san aḡam? Óir táim-
 19 se am' seanbhuine agus tá mo bean ró-dosta. Agus
 b'freaḡair an t-ainḡeal é, agus dubairt: Is mise
 ḡabriel atá ain' seasamh i láthair Dóe, agus do cuireadh
 mé cun labartha leat-sa agus na neithe seo do c'raobh-
 20 ḡaoileadh duit. Agus féac, beibh tú san caint, agus
 ní féaḡfair labairt go b'í an lá 'n-a ḡcómlíonfar
 na neithe seo, toisḡ nár creibis mo caint-se do t'ioc-
 21 faibh cun cinn 'n-a h-aimsir féin. Agus bí na daoine
 ag feitheamh le Sacarias, agus bí ionḡna ortha é beibh
 22 ag déanamh riḡnis sa teampul. Agus nuair a
 táinig sé amac ní féaḡfaibh sé labairt leó, agus bí

¹ Exod. xxx. 7; leuit. xvi. 17.² Mal. iv. 6.

'fios acu go bfeacaib sé raðarc sa teampul. Agus bí se aš déanam cómarcáí dóib, agus do lean an bailbe air.

Agus do éarla, tar éir aimsire a dualtais saǵairt 23 do cur dé, sur imčíš sé cun a čiše féin. Agus tar 24 éis na laečanta san do ǵaib a bean, Elisabeth, sein, agus b'folaiš sí í féin ar feaò cúis mí, agus dubairt sí: Seo mar a dein an Tiǵearna liom é ins na laečib 25 'n-ar féac sé orm agus 'n-ar čós sé dóim an aicis a bí orm ameaš na ndaoine. Agus sa sémaò mí do 26 cuireaò an t-aingeal Ǵabriel ó Dia go cačair i nǴaililí dar b'ainim Nasaret, aš triall ar maišoin a bí luaithe le fear dar b'ainim Iósep, agus Muire ab ainim do'n maišoin. Agus čáiniš an t-aingeal 27 isteač aš triall uirč, agus dubairt sé: Go mbean- 28 nuiščear uirč ačá lán de Ǵrástaiò; čá an Tiǵearna aò' fochaí; is beannuišče ču ioir mnáib. Agus nuair 29 airiš sí é do čuir an čaint buaiream uirč, agus mačt-nuiš sí caò é an saǵas an beannú san. Agus dubairt 30 an t-aingeal léi: Ná ǵlac eaǵla, a Muire, óir čá ǵrásta fáǵalta ašat i láčair Dé. ¹Féac, ǵeoðair sein 31 aò' broinn, agus béarfair mac, agus tabarfair ²Iosa 32 mar ainim air. Beio an mac san mór, agus tabarfar Mac Dé doir air, agus tabarfaio an Tiǵearna Dia doó an čačaoir rí a bí ašá ačair, aš dáibio; ³agus beio sé 'n-a rí i deaǵlac lácóib go deó. Agus 33 ní beio deire le n-a fíšeačt. Agus dubairt 34 Muire leis an aingeal: Conus a beio san amlaio agus ǵan aicne fir ašam-sa? Agus b'freasair 35 an t-aingeal agus dubairt sé léi; Túirliceóčaiò an spioraio naom ort, agus clúdočaiò cómačt Dé doir čú, agus dá břiš sin tabarfar ar an ngein naomča a čiocfaiò uait Mac Dé. Agus féac, siní 36 Elisabeth, do šiúr, čá leaio mic ar iompar aici agus í aosa, agus sióé an sémaò mí aici sin go deustar aimrio uirč. Óir ní beio ráò ar bič náč féioir do 37 Dia. Ansan dubairt Muire; Féac, mise cailín an 38 Tiǵearna, deintear liom do réir t'focail. Agus b'imčíš an t-aingeal uait.

¹Isáias vii. 14. ²Infra ii. 21. ³Dan. vii. 14, 27; Mich. iv. 7.

39 Agus d'eirigh Muire ins na laethibh sin, agus d'imigh
 san rígneas fé dhéin na gcnoc, go caithir Iúda.
 40 Agus táinig sí isteach i dtígh Śacariais, agus bean-
 41 nuigh sí d'Elisabet. Agus do tharla, nuair a d'airigh
 Elisabet beannaíocht Muire gur léim an leanbh a bhí
 'n-a broinn. Agus do líonaíodh Elisabet de'n spioraid
 42 naomh. Agus do labhair sí do ghué ár, agus duib-
 airt: Is beannuighthe tú ioid mhnáibh, agus is bean-
 43 nuighthe toraí do bhoinne. Agus cab a tús so
 dhóm-sa, máthair mo tighearna do t'eacac as triall orm?
 44 Mar, féac, cóim luath agus cuairt gué do beannaíochta
 am' cluasaibh do léim an leanbh le h-áchtas am' broinn.
 45 Agus is doibinn duit-se gur creidís, óir cómlíon-
 46 far duit na neithe a gcallaíodh duit ó'n dtighearna.
 Agus duibairt Muire: Mór-molaíodh ó m'anam-sa do'n
 47 tighearna, agus do ghlac mo spioraid gáirdeas
 48 i nDia mo slánuightheóir; Óir d'féac sé ar ísleacht a
 cáilín; Mar féac, as ro amach, déarfai na sleachta
 49 go léir gurab doibinn dom.* Óir do dhéin an t-é atá
 cómaíochtaí neithe móra dom, agus is naomh a ainim.
 50 Agus tá a thrócaire ó shiocht go shiocht ar an muintir
 ar a bhfuil a eagla.

51 ¹ D'oibrigh sé cómaíocht le n-a láim; do sgaip sé
 52 luíocht an uabhair 'n-a gcroíche agus 'n-a n-aighe. Do
 leas sé luíocht cómaíocht ó n-a scaitíochtaí ríoga,
 53 agus d'arduigh sé luíocht na h-úmluighíochta. ² Do
 líon sé le neithibh fógánta luíocht an ocrais, agus cuir
 sé cun siubail folam luíocht an traidibris.

54 Do ghlac sé Isráel, a seirbhíseach, as cuímeam do
 55 ar a thrócaire; Fé mar a labhair sé le n-ár n-aicteach-
 aib ² le h-Ábraham agus le n-a shiocht go deó.
 56 Agus d'fhan Muire'n-a fochair-sin tímpal trí mí,
 agus ansan táinig sí cun a tigh féin.

¹ Isáias li. 9; Salm xxxii. 10. ² 1 Rí. ii. 5; Salm xxxiii. 11.

² Gen. xvii. 9; xxii. 16; Salm cxxx. 11; Isáias xli. 8.

* Ver. 48. "Déarfai . . . gurab doibinn dom." Innteas anso
 an onóir a bhí le tabairt as an eagla do'n maighdin Muire i
 scaiteam na gcéadta bliain go léir. Féacaíodh protestúntaigh an
 mbaineann an tairgeacht so leó i don cor,

AGUS ÉÁINIḠ AIMSIR ELISABET CUN A CLAINNE CUR DI, 57
 AGUS DO RUḠ SÍ MAC. AGUS D'AIRIḠ A CÓMARSAIN AGUS 58
 A ḠAOLTA ḠO RAIḖ AN TIGEARNA TAR ÉIS A MÓR-ÉRÓCAIRE
 DÉANAMH UIRCI, AGUS D'EINEADAR ḠÁIRDEACAS LÉI. AGUS 59
 NUAIR A ÉÁINIḠ AN T-OCTMAḖ LÁ, DO TÁNAČAS CUN TÍM-
 PAL-ḠEARRAḖ DO DÉANAMH AR AN LEANḖ, AGUS BÍČEAS
 CUN SACARIAS A ÉABAIRT MAR AINIM AIR, AINIM A AČAR.
 AGUS D'FREAGAIR A MÁČAIR AGUS DUḖAIRT SÍ: NÍ H-EAḖ, 60
 AC EÓIN A TABARFAR AIR. AGUS DUḖRADAR LÉI; AR 61
 NÓÓ, NÍL AOINNE AR DO ḠAOLTAIḖ-SE ḠO BFUL AN AINIM
 SIN AIR. AGUS DO BḠRADAR AR A AČAIR CAD É AN 62
 AINIM BA MÁIČ LEIS A TABARFAÍ AR AN LEANḖ. AGUS 63
 D'IARR SÉ ḠLÉAS CUN ḠRÍOBČA AGUS DO ḠRÍB SÉ:
¹ EÓIN IS AINIM DÓ. AGUS BÍ IONGNA ORČA ḠO LÉIR.
 AGUS DO H-OSḠLAḖ LÁIČREAČ A BÉAL AGUS A ČEANGA 64
 DÓ-SAN, AGUS DO LABAIR SÉ AGUS DO MÓL SÉ DIA.
 AGUS ÉÁINIḠ EAGLA AIR NA CÓMARSAIN ḠO LÉIR, AGUS 65
 DO H-INNSEAḖ NA NEIČE SIN UILE AR FUIḖ SLÉIBČE
 LÚDAÉA AR FAḖ. AGUS ḠAC AOINNE A D'AIRIḠ IAḖ ČOIM- 66
 EAḖ SÉ CUIḠNE ORČA, AGUS DEIRIḖÍS LE N-A ČÉILE:
 CAD A BÉIḖ AḠAINN AR BALL 'N-A LEIČEIO SEO DE LEANḖ,
 DAR LEAT? ÓIR BÍ LÁM AN TIGEARNA LEIS.

AGUS DO LÍONAḖ SACARIAS, A AČAIR, LEIS AN SPIORAIO 67
 NAOMH, AGUS DO ČARḠAIR SÉ MAR SEO:

² MOLAḖ LEIS AN DTIGEARNA, DIA ISRAÉIL, ÓIR D'FÉAC 68
 SÉ CUN A D'AOINE AGUS D'EIN SÉ A SLÁNÚ; ³ AGUS DO ČUIR 69
 SÉ SUAS AḖARC CUN SLÁNUIḠČE DÚINN I DČEAGLAČ
 DÁIBIO A SEIRBÍSEAC.* FÉ MAR A LABAIR SÉ TRÉ BÉAL 70
 NA BFAIḖ NAOMČA ATÁ ANN AISE Ó ČUSAC. SAORAḖ 71
 DÚINN Ó N-ÁR NAMAIḖ, AGUS Ó LÁM ḠAC N-AON A ČUS
 FUAČ DÚINN, AḠ DÉANAMH TRÓCAIRE AN AR N-AIČREAČ- 72
 AIB, AGUS AḠ COIMEÁḖ CUIḠNE AS A ČIOMNA BEAN-
 NUIḠČE FÉIN. ⁴ AN DEARBÚ A DEARBUIḠ SÉ D'ÁR N-AČAIR 73
 ÁBRAHAM A ÉABARFAḖ SÉ DÚINN, ḠO NDEANFAIMÍS, 74
 ḠAN EAGLA, SEIRBÍS DÓ, AGUS SINN SAOR Ó LAMAIḖ ÁR

¹ Supra 13.² Salm lxxiii. 12.³ Salm cxxxi. 17.⁴ Ḡen. xxii. 16.

* VER. 69. AḖARC CUN SLÁNUIḠČE, .I. SLÁNÚ CÓMAČTAČ, MAR A
 ČUIREANN DR. UETEM SÍOS É. . . SA SCRIPTIÚIR CIALLUIḠEANN
 "AḖARC" NEART, NÚ CÓMAČT.

75 naṁaḃ, i naom̃taçt aʒus i b̃fíoraontaçt 'n-a láçair,
 ʒaç lá ò'ár saogal.

76 Aʒus tusa, a leinb̃, taḃarfar ont fáib̃ an árb̃-
 òia, óir ʒluaiseóçair roimis an òt̃iʒearna amaç aʒ
 77 ollam̃ú na sliʒe òó, ¹ aʒ taḃairt eóluis slánuiʒte
 78 ò'á pobul, ionus ʒo maiçfí a bpeacaí òóib̃; ² tré
 innib̃ tróçaire ár nòia, n-ar çáiniʒ 'ʒár b̃féaçaينت
 79 an lóçaint a' òoim̃neas na b̃flaças. C̃un soluis a
 çaḃairt òo'n m̃uintir aça 'n-a suib̃e i ñorçad̃as aʒus
 fé ʒáil an b̃áis; c̃un ár ʒcosa òo šeólaḃ i slíʒ na
 síoççána.

80 Aʒus ò'fás an leañb̃ aʒus òo neartuiʒ sé i spiorarb̃
 aʒus bí sé ins na h-áiteanaib̃ uaiʒneaça ʒo òt̃áiniʒ
 an lá 'n-a raib̃ air é féin a çaisbeáint i láçair Israél.

CAIBIDÍOL II.

Beircean Críost. Tugtar òo'n t̃iʒearna é. Targaireaçt
 Simeón. Faʒtar Críost, i n-aoír a òá blian d̃eas, ameaʒ na
 ñooçtúirí.

1 Òo çárla, ám̃taç, ins na laeçib̃ sin ʒo ñoeaʒaib̃
 reaçt amaç ó çaesar August ʒo ñóeanfáí áiream̃ ar
 2 an ñoom̃an ʒo léir. Òo òeineaḃ an céaḃ áiream̃ so
 3 nuair a bí Curínus i n' uaçtarán ar críc Síria. Aʒus
 òo ʒluis na òaoine ʒo léir c̃un ʒo ñóeanfáí iaḃ
 4 ò'áiream̃, ʒaç aoinne 'n-a çaçair féin. Aʒus çuaib̃
 Iósep ó ʒaililí, ó çaçair Nasareit, suas ʒo Iúdaéa,
 ʒo ³ çaçair òáib̃io ar a òtugtar ⁴ Bethlehem, toisʒ
 5 ʒo m̃ba òe çéaʒlaç aʒus òe slíoçt òáib̃io é. C̃un ʒo
 ñóeanfáí é ò'áiream̃ i n-aonfeaçt le Muire, a òan-
 céile a bí aʒ iompar clainne.

6 Aʒus òo çárla, aʒus iaḃ ann, ʒo òt̃áiniʒ a
 7 h-aimsir c̃un na clainne òo b̃reit; Aʒus òo ruʒ sí a

¹ Mal. iv. g.

² Mal. iv. 2.

³ 1 Ríʒ. xx. 6.

⁴ Mich. v. 2.

MAC, A CÉADÓGEIN, AGUS D'FILL SÍ I N-ÉADÓIGIB É, AGUS
CUIR SÍ 'N-A LUIGE I MAINSÉAR É, MAR NÍ RAIÖ AONTSLÍŽ
ÖÖIB SA TIG ÖSDA.*

AGUS DO BÍ AOÖAIRÍ SA CÉANNṬAR CÉADONA AGUS IAD 8
AŽ FAIRE NA DṬRÁṬ SA N-OIÖCE AR A DṬRÉAD. AGUS 9
FÉAC, ÉÁINIS AINGEAL Ó'N DṬIGEARNA AGUS ŠEASAIM SÉ
'N-A N-AICE, AGUS DO LAS SOLUS DÉ 'N-A DṬÍMPAL, AGUS
ÉÁINIS EAGLA MÓR ORṬA. AGUS DUBAIRṬ AN Ṭ-AINGEAL 10
LEÓ: NÁ BÍÖ EAGLA ORAIÖ, MAR FÉAC, TUĞAIM SŽÉALA
ÖAOIB AR LÚŽÁIR MÓR AṬÁ LE ṬEACṬ CUN NA NÖADINE
ŽO LÉIR; MAR ŽO BṬUIL SLÁNUIGṬEÓIR BEIRṬE ÖAOIB 11
INÖIU, 'SÉ SIN CRÍOST AN ṬIGEARNA, I ŽCAṬAIR DÁIBIO.
AGUS SEO CÓMARṬA ÖAOIB: ŽEOÖAIÖ SIÖ AN LEANÖ 12
FILLṬE I N-ÉADÓIGIB 'N-A LUIGE I MAINSÉAR. AGUS 13
LÁṬREAC DO BÍ I BṬOCÁIR AN AINGIL MÓR-ŠLUAŽ NA
BṬLAṬAS AGUS IAD AŽ MOLAÖ DÉ, AGUS DEIRIÖIS:
ŽLÓIRE DO DĪA INS NA FLAṬAIS ŽO H-ÁRÖ, AGUS AR ṬALAM 14
SÍÖṬCÁIN DO LUṬṬ DEAŽ-MÉINNE.

AGUS DO ÉÁRLA, NUAIR A D'IMṬIŽ NA H-AINGIL UAṬA 15
SUAS INS NA FLAṬAIS, ŽUR LABÁIR NA H-AOÖAIRÍ LE N-A
CÉILE: ṬÉIŽMÍS ŽO BECTLEHEM AGUS FEICIMÍS AN BRIA-
ṬAR SO DO ÉÁRLA ANN, AGUS A ÉAISBEÁIN DĪA DŪINN.
AGUS ÉÁNAÖAR AR LUAS, AGUS DO FUARADAR MUIRE AGUS 16
IÓSEP, AGUS AN LEANÖ 'N-A LUIGE SA MAINSÉAR. AGUS 17
NUAIR A CÖNACADAR DO ṬUIGEADAR 'N-A N-AIGNE I DṬAOÖ
AN BṬÉICIR A LABRAÖ LEÓ AR AN LEANÖ SAN. AGUS ŽAC 18
AR AIRIŽ IAD, DĪNEADAR IONGNA DE SNA NEIṬE A
D'INNIS NA H-AOÖAIRÍ ÖÖIB. AGUS DO CÖIMEÁÖ MUIRE 19
NA LABARṬA SAN ŽO LÉIR, ŽÁ MBREIṬNIÚ 'N-A CROIÖE.
AGUS D'FILL NA H-AOÖAIRÍ AGUS ṬUĞADAR MOLAÖ AGUS 20
ŽLÓIRE DO DĪA MAR ŽEALL AR A BṬEACADAR AGUS AR
AR CLOISEADAR, FÉ MAR A DUBRAÖ LEÓ.

¹ AGUS NUAIR A CRÍOCNUIGEAÖ AN Ṭ-OṬṬ LÁ AGUS A 21
DĪNEAÖ AN ṬÍMPALŽEARRAÖ AR AN LEANÖ, DO TUĞAÖ

¹Žen. xvii. 12; leöit. xii. 3.

* VER. 7. "A CÉADÓGEIN." NÍ H-AMLAÖ A ČIALLUIĞEANN AN
ČAINT ŽO RAIÖ TUILLÉ ČLAINNE AICI N-A DĪAIÖ SAN. NÓS ČAINTÉ
AŽ NA H-EADÓIG AB EAD "CÉADÓGEIN" DO ČADBAIRṬ AR LEANÖ BÍÖÖ
NÁ BEAÖ AŽ AN LÁINMÁIN SIN AC AN Ṭ-AON LEANÖ AMÁIN SIN.

MAR AINIM AIR ÍOSA, AN AINIM A ĆUS AN T-AINGEAL AIR SAN AR ĞABĀĎ É SA BROINN.

- 22 AGUS NUAIR A BÍ LAEĀANTA A H-IOĎNUIGĀE CAIĀE
¹ DO RÉIR DLÍGE MAOISE, DO RUĜADAR LEÓ AN LEANĎ
 ĞO IERÚSALEM ĀUN ĞO ĞCUIRFIĎÍS I LÁĀAIR AN ĀIGĀARNA É,
 23 DO RÉIR MAR AĀÁ ĞRÍĎĀ I NOLÍĜ AN ĀIGĀARNA: ² ĞĀĀ
 FIREAN AĜ OĜAILT BROINNE IS NAOMĀ ĀUN AN ĀIG-
 24 EARNA É. AGUS ĀUN ĞO ĎTABARFAĎÍS AN OFRÁIL ³ MAR A
 H-ÓRĎUIGĀEAR I NOLÍĜ AN ĀIGĀARNA, CÚPLA COLÚR NÓ
 ĎÁ ĞEARRCĀC COLÚIR.
 25 AGUS FÉĀĀ, BÍ I N-IERÚSALEM ĎUINE ĎÁR B'AINIM
 SIMEÓN, AGUS BÍ AN ĎUINE SIN FÍORAONTA, ĎIAĎA, AĜ
 SÚIL LE SÓLÁS ISRAÉIL, AGUS BÍ AN SPIORĀĎ NAOMĀ ANN.
 26 AGUS DO TUGĀĎ FOILLSIÚ ĎÓ Ó'N SPIORĀĎ NAOMĀ NÁ
 FEICFEĀĎ SÉ BÁS ĀUN ĞO B'FEICFEĀĎ SÉ CRÍOST AN ĀIG-
 27 EARNA. AGUS ĀÁINIS SÉ, SA SPIORĀĎ, ISTEĀĀ SA TEAM-
 pul. AGUS NUAIR A ĀUS A MUINTIR AN LEANĎ ÍOSA
 28 ISTEĀĀ ANN, AĜ CÓMLÍONĀĎ NÓIS NA DLÍGE ĎÓ; DO ĀÓĜ
 SEISEAN ĀUIĜE I N'UĀĀ É, AGUS ĀUS SÉ MOLĀĎ DO ĎIA
 AGUS ĎUBAIRĀ SÉ:

- 29 ANOIS A LEIĜEANN ĀÚ ĀUN SIUBAIL, A ĀIGĀARNA, DO
 30 SEIRĎISEĀĀ, DO RÉIR T'FOCAIL I SÍOĀĀÍN, ÓIR ĀONĀIC MO
 31 SÚILE DO ŠLÁNÚ, A Ď'OLLAMUIĜIS OS CÓMAIR NA BPĎBAL
 32 ĞO LÉIR; SOLUS ĀUN NA NĜEINTE DO ŠOILLSIÚ, AGUS
 ĞLÓIRE DO Ď'ĎOBUL FÉIN ISRAÉIL.

- 33 AGUS BÍ ÍOSEĎ AGUS AN MÁĀAIR AĜ ĎÉANAMĀ IONĜNA
 34 ĎE SNA NEIĀE A BÍ Ď'Á RĀĎ 'N-A ĀĀĎĎ; AGUS DO ĀUIR
 SIMEÓN A BÉANNAĀĀ ORĀA, AGUS ĎUBAIRĀ SÉ LE MUIRE
 A MÁĀAIR: FÉĀĀ, ⁴ ĀÁ SO CEAPĀIĀE ĀUN ĎÍĀE AGUS ĀUN
 AISEIRIĜĀE Ď'Á LÁN I N-ISRAÉIL, AGUS ĀUN BEIĀ 'N-A Cóm-
 35 ARĀA A ĞEOĎAIRĎ ĎIÚĀĀĎ;* AGUS RAĜAIRĎ CLĀĎĎEAMĀ

¹ leib. xii. 6.

² exoĎ. xiii, 2; Um. viii. 16.

³ leib. xii, 8.

⁴ Isáias viii. 14.

* VER. 34. "ĀUN ĎÍĀE." ĀÁINIS CRÍOST ĀUN NA CINE ĎĀONA ĞO LÉIR DO ŠĀORAĎ, ĀĀ Ď'INNIS SIMEÓN ANSO AN NÍĎ A BÍ LE TEĀĀĀ .i. ĞO MBEĀĎ A LÁN A ĎIÚĀĀĀĎ', ĀRÉ N-A ĞCEANNĀRÉINE FÉIN AGUS ĀRÉ N-A NĎAILLE ĀOILTEANĀĀ FÉIN, DO TEĀĜASĜ CRÍOST, AGUS NÁ ĞĀACFAĎ AN CREIĎEAMĀ AGUS ĞO MBEĀĎ SAN 'N-A ĀRÚIS ĎÍĀE ĎÓIB; ĀCUS ĞO MBEĀĎ A LÁN EILE A BÉĀĎ UMĀL DO CRÍOST AGUS DO ĞĀACFAĎ AN CREIĎEAMĀ AGUS A ĀIMEĀĎFAĎ A ĎLÍĜ, AGUS ĞO MBEĀĎ SAN, I N' ĀĎĎAR AISEIRIĜĀE ĎÓIB SIN.

CRÉ T'ANAM-SA FÉIN, IONUS GO NOCTFAÍ SMÚINTE AS MÓRÁN CROIÒCE.

AGUS BAN-FÁIÒ DOB' EADÒ ANNA INGEAN P'ANUÉIL, DE 36
 CREIÒ ASER, AGUS BÍ SÍ TAR ÉIS MÓRÁN LAECHANNA CUR
 OI, AGUS BÍ SÍ TAR ÉIS SEACHT MBLIANA Ó N-A H-ÓIGE DO
 CAITEAMH AGÁ FEAR. AGUS BÍ SÍ SIN 'N-A BAINTRIG GO 37
 DTÍ GO RAIÒ SÍ CEITRE BLIANA AGUS CEITRE FICÍO, AGUS
 NÍ FAĞAÒ SÍ AN TEAMPAL, AC AGUS DÉANAMH TROSĞAIÒ AGUS
 ÚRNUIĞTE I N-ONÓIR DO D'IA DO LÓ AGUS D'OIÒCE. AGUS 38
 CÁINIĞ SÍ SIN DO LÁTAIR AN UAIR CÉADONA, AGUS D'AD-
 MUIĞ SÍ AN TIGEARNNA AGUS DO LABAIR SÍ 'N-A ÉADÓ LE
 ĞAC DUINE A BÍ AG SÚIL LE FUASĞAILT ISRAÉIL.

AGUS NUAIR A BÍ ĞAC NÍÒ CÓMLIÓNNA ACU DO RÉIR 39
 OLÍGE AN TIGEARNNA, D'FILLEADÓAR GO ĞAILILÍ AGUS GO
 DTÍ A MBAILE FÉIN NASARET.

AGUS D'FÁS AN MAC AGUS DO NEARTUIĞ SÉ, LÁN 40
 D'EAGNA, AGUS BÍ ĞRÁSTA D'É ANN.

AGUS DO ÉIĞEADÓ A MUINTIR GO IERÚSALEM ĞAC 41
 BLIAIN UIM FÉILE NA CÁĞA. AGUS NUAIR A BÍ SÉ D'Á 42
 BLIAIN D'EAG DO CUADAR SUAS GO IERÚSALEM DO RÉIR
 ĞNÁIS NA FÉILE, AGUS NUAIR A BÍ NA LAECHANNA CAITTE 43
 AGUS IAD AG FILLEADÓ D'FAN AN MAC, ÍOSA, I N-IERÚ-
 SALEM, AGUS NÍ RAIÒ A FIOS SAN AGÁ MUINTIR. CÉAPA- 44
 DÓAR GO RAIÒ SÉ AMEASĞ NA NDÓINE, AGUS ÉANADAR
 SIUBAL AON LAE AR AĞAIÒ, AGUS BÍODÓAR 'ĞÁ LORĞ
 AMEASĞ A NĞAOLTA AGUS A LUCT AITNE, AC NÍ D'FUARA- 45
 DÓAR É, AGUS D'FILLEADÓAR GO IERÚSALEM, 'ĞÁ LORĞ.
 AGUS DO ÉÁRLA, TAR ÉIS TRÍ LÁ GO D'FUARADÓAR É SA 46
 TEAMPUL'N-A ŠUIÒE AMEASĞ NA N-OLLAMH, AGUS ÉISTEACHT
 LEÓ AGUS'ĞÁ ĞCEISDIÚ. AGUS BÍ IONGNA AR A RAIÒ 47
 AGUS ÉISTEACHT LEIS, MAR ĞEALL AR A ĞUNTAČT AGUS AR NA
 FREAGRAÍ A ÉUĞAÒ SÉ. AGUS BÍ IONGNA ORČA-SAN 48
 NUAIR A CONACADÓAR É. AGUS DUBAIRT A MÁČAIR LEIS:
 A MIC, CAD É SEO ATÁ D'EANTA AĞAT ORAINN? FÉAC,
 BÍ T'ÁČAIR AGUS MISE GO BUANČA AR DO LORĞ. AGUS 49
 DUBAIRT SÉ LEÓ: CAD ĞUIĞE GO RABADÓAIR AR MO LORĞ?
 NÁ RAIÒ 'FIOS AĞAIÒ NÁC FOLÁIR MÉ BEIT INS NA NEITÍO
 A DÓINEANN LE M'ÁČAIR? AGUS NÍOR ĞUIĞEADÓAR-SAN 50
 AN FOCAL A LABAIR SÉ LEÓ. AGUS D'FILL SÉ ANUAS 51
 LEÓ AGUS CÁINIĞ SÉ GO NASARET, AGUS BÍ SÉ ÚMAL DÓIÓ.

AGUS DO COIMEÁD A MÁCAIF NA FOCAIL SIN GO LÉIR 'N-A CROÍDE FÉIN.

52 AGUS DO CUAID ÍOSA AR AĞAID I N-EAGNA AGUS I N-AOIS, AGUS I NGRÁSTA I LÁTAIR DÉ AGUS DAOINE.

CAIBIDÍOL III.

MISSIÚN EÓIN AGUS A SEANMÓINIÚ. CRÍOST DÁ BAISTEAD AÍGE.

1 SA CÚIGMAID BLIAIN DÉAG D'ÍMPIREACHT TIBERIAS CAESAIR, NUAIR A BÍ PONTIUS PÍLÁT I N'UAČTARÁN AR LÚDAÉA, AGUS HÉROD 'N-A ČETRARC AR ŽAILILÍ, AGUS A DRIČÁIR PÍLIB 'N-A ČETRARC AR ITCURIA AGUS AR ČRÍC TRACONÍTIS, AGUS LISANIAS 'N-A ČETRARC AR ABILÍNA,
 2 ¹ I N AIMSIR AN DÁ **ÁRD-ŠAĞART** ANNAS AGUS CAIPÁS, DO ČÁRLA BRIČAR DÉ AR EÓIN MAC SACARIAIS SA BFAŚAC.
 3 AGUS ČÁNIĞ SÉ AR FUIO NA ĞCRÍOC GO LÉIR AR BRUAC LÓRDAIN AĞ FÓĞAIRČ BAIŠTE ČUN AICRIĞE AGUS ČUN
 4 MAICĚAMNACAIS PEACÁI, MAR ATÁ ĞRÍOBČA I LEADBAR NA BFOCAL ADUBAIRČ ISÁIAS FÁID: ² ĞUČ DUINE AĞ ĞLAODAC SA BFAŚAC: DEINID SLÍĞ AN TIGĚARNA D'OLLAMÚ:
 5 DEINID NA BÓICRE DO DÍRIÚ DÓ; LÍONFAR ĞAC ĞLEANN, AGUS ÍSLEÓFAR ĞAC SLIAB AGUS ĞAC CNOC, AGUS BEID ĞAC CAM 'N-A DÍREAC AGUS ĞAC ĞARB 'N-A SLÍĞ RÉID,
 6 AGUS ČÍFID ĞAC FEÓIL AN SLÁNÚ A DĚANFAID DIA.
 7 AGUS DEIREAD SÉ LEIS AN MUINTIR A ČAĞAD AMAC ČUN GO MBAIŠČÍ IAD: A ŠÍOL NA N-AICREAC NIME, CÉ MÚIN
 8 DAOIB-SE CONUS DUL Ó'N NÓIBFEIRĞ ATÁ AĞ TEACČT? TUGAID UAIĐ, D'Á BŘÍĞ SIN, TORAD A BEID CÓIM MAIC LEIS AN AICRIĞE, AGUS NÁ CROMAID AR A RÁD: ČÁ ÁBRAHAM I N'ADČAIR AĞAINN. DEIRIM LIĐ GO BFEADFAĐ DIA SLIOČT DO ČÓĞAINT ČUN ÁBRAHAIM Ó-S NA CLOČ-
 9 AID SIN. ČÁ AN TUAĞ CURČA AR PRÉIM NA ĞCRANN ČEANA FÉIN. AGUS ĞAC CRANN NÁ TABARFAID TORAD FÓĞANTA UAIĐ ĞEARRFAR É, AGUS CURFAR SA TEINE É.
 10 AGUS DO ČEISTIG NA DAOINE É, AGUS DUBRADAR: CAD

¹ Ğníom. iv. 6.

² ISÁIAS xl. 3.

'tá le déanamh againn má 'seadh? Agus d'fhreagair 11
 sé agus duibairt leó: ¹ An t-é go bhfuil dhá chasóig
 aige tuasach sé do'n t-é ná fuil aige; agus an t-é go
 bhfuil bia aige beineadh sé mar an gcéadna. Agus 12
 éinigh puiblicánais a trial air go mbaistfí iad,
 agus duibradar leis: A Máistir, cad tá le déanamh
 againn? Agus duibairt seisean leó: Ná beiridh níor 13
 mó 'ná mar atá ceapaithe daoibh le déanamh. Agus 14
 do éistigh faighníúirí é, agus duibradar: Cad tá le
 déanamh againne? Agus duibairt sé leó: Ná beiridh
 lámhláir ar doinne, agus ná beiridh cúlcaint ar
 doinne, agus bíodh sásta le níos dtuairasach.

Agus bí na daoine a breithniú agus a maicthnamh 15
 'n-a gcroíde féin i ndaoibh Eóin, go mb'féidir gur
 b'é Críost é. Agus d'fhreagair Eóin agus duibairt leó 16
 go léir: Táim-se a búr mbaisteadh le h-uisge; ach
 tiocfaidh duine is treire 'ná mé, duine ná c'fí mé
 go ndéanfaimh iall a b'óige do sgaoileadh. ² Baist-
 fiú sé sin sibh leis an Spioraid Naomh agus le teine.
 Tá a gaothran 'n-a lámh aige agus glanfaidh sé a úrlár 17
 buailte, agus cruinneóidh sé a cuibh cruinneachtan
 isteach 'n-a sgioból, agus dósfaidh sé an cáit le teine
 ná c'féidir a múcaidh.

Agus do chraobhscaoil sé a lán neithe eile do sna 18
 daoine 'gá gcómairliú. Ach héiríodh, an tetrarc, 19
 nuair a labhair sé leis i ndaoibh Hérodias, bean a
 óirídar, agus i ndaoibh na ndroic-beart eile a b'eir
 héiríodh, cuir sé an méid seo leó go léir, agus cuir 20
 sé Eóin i bpríosún.

Do éirí, áfach, nuair a bí na daoine go léir dhá 21
 mbaisteadh, agus nuair a baisteadh Íosa agus bí sé a
 guíde, gur h-oshaladh an spéir, agus gur éirí 22
 an Spioraid Naomh air i riocht corpartha, mar b'eadh
 colúr, agus éinigh guíde as an spéir: ³ Is tusa mo
 Mac Dáil; is ort atá mo gheann.

Agus bí Íosa féin a b'ad 'n-a beicmádh bliain 23
 fíodh nó mar sin, 'n-a mac, dar le daoine, a Íosép,

¹ Séam. ii. 15; 1 Eóin iii. 17. ² Gnóm. i. 5; xi. 16; xix. 4.

³ Maic. iii. 17; xvii. 5. *Infra* ix. 35. ² Peadh. i. 17.

24 mac héli, mic maṭṭac,* ²⁴mic lebí, mic melcí, mic ianna,
 25 mic íósep, ²⁵mic maṭṭasias, mic amos, mic mahúm,
 26 mic heislí, mic naṣṣe, ²⁶mic mahat, mic maṭṭasias, mic
 27 semeí, mic íósep, mic lúḁa. mic ioanna, mic résa,
 28 mic sorobabel, mic salatziel, mic nérí, ²⁸mic melcí,
 mic adḁí, mic cósam, mic elmaḁain, mic héir,
 29 mic íosé, mic elieseir, mic lórím, mic maṭṭat, mic
 30 lebí, ³⁰mic simeóin, mic lúḁa, mic íósep, mic lónain,
 31 mic eliacim, ³¹mic melea, mic menna, mic maṭṭata,
 32 mic náṭán, mic ḁáibio, ³²mic lessé, mic óbéo, mic
 33 boos, mic salmóin, mic naassóm, ³³mic aminadaiḁ,
 34 mic áram, mic esróin, mic páres, mic lúḁa. mic
 iacób, mic isaac, mic abrahaim, mic tárá, mic
 35 naṭór, ³⁵mic saruṣ, mic raṣau, mic pález, mic ebeir,
 36 mic sale, ³⁶mic cainan, mic arpacsad, mic séim, mic
 37 nóe, mic lamec, ³⁷mic maṭúsala, mic enóc, mic
 38 láreḁ, mic malaleél, mic cainán, ³⁸mic enós, mic
 sét, mic adam, mic ḁé.

CAIBIḁIOL IV.

TROSḂAḁ CRÍOST, AṢUS CAṬ ḁÁ CÚR AIR. ṢÉARLEANMAINT AIR
 I NASAREṬ: A MÍRBÚILTÍ I ṢCAPBARNAUM.

1 AṢUS BÍ ÍOSA LÁN ḁE'N SPIORAḁO NAOM, AṢUS ṬÁINIṢ
 sé ṬAR n-AIS Ó'N LÓRḁAN, AṢUS ḁO SEÓL AN SPIORAḁO
 2 ISTEAC SA ḁFÁSAC É, AR FEAD ḁACAD LÁ, AṢUS ḁO
 CUIREAḁ CAṬ AIR Ó'N ANNSPRIḁO; AṢUS NÍOR IṬ SÉ BIA
 I ṢCAITEAM NA h-AIMSIRE SIN; AṢUS NUAIR A BÍ AN AIMSIR
 3 CAIṬTE ṬÁINIṢ OCRAS AIR. AṢUS ḁUBAIRṬ AN ḁIABAL
 leis: MÁ'S TU MAC ḁÉ ABAIR leis an ṢCLOIC seo ṢO
 4 nḁÉANFAḁ ARÁN DI. AṢUS ḁ'FREAGAIR ÍOSA É: ṬÁ

* VER. 23. "MAC HÉLÍ," Ó IACÓB A SIOLRUIṢ N. IÓSEPH ḁO
 RÉIR NAḁÚRA, AC I ṢCÚNTAS NA ḁLÍṢ MAC ḁO HÉLÍ AB EAD É, ÓIR
 CLANN AON MÁṬAR AB EAD IACÓB AṢUS HÉLÍ, AṢUS HÉLÍ AN FEAR
 BA SINE ACU. FUAIR HÉLÍ BÁS ṢAN AON CLANN. ANSAN B'ÉIGION
 ḁO IÓSEPH, ḁO RÉIR NA ḁLIṢEBAINṬREAṬ HÉLÍ ḁO PÓSAḁ, AṢUS AN
 MAC A ṬÁINIṢ Ó'N BPÓSAḁ SAN, IS ḁO HÉLÍ A H AINMNÍṢEAḁ É.
 B'SIN É AN ḁLÍṢ.

SGRÍOBȚA: ¹ NÍ H-AR ARÁN AMÁIN A MAIREANN AN DUINE
 AC AR ĠAC BRIACȚAR A ĠAZANN Ó ȚIA. AGUS DO ŠEOL 5
 AN DIAȚBAL É ĠO MULLAC CNUIC AOIRȚ, AGUS ĠAISBEÁIN
 SÉ DO, I N-AON PÚNC AMÁIN AIMSIRE, RÍĠEACȚA AN
 DOMÁIN ĠO LÉIR, AGUS DUȚAIRȚ SÉ LEIS: ĠABARȚAD- 6
 SÉ ȚUIT-SE NA CÓMACȚA SAN UILE ĠO LÉIR, AGUS A NĠRA-
 DAM, ÓIR DO TUĠADȚ DOM IADȚ, AGUS TUĠAIM IADȚ DO
 M'ROĠA DUINE. Ț'Á ȚRÍĠ SIN, MÁ ȚEINEANN TÚ MISE 7
 Ț'AȚRADȚ, ANSAN OS MO CORMAIR, IS LEAT IADȚ ĠO LÉIR.
 AGUS Ț'ĠREAZAIR ÍOSA AGUS DUȚAIRȚ LEIS: ĠÁ SGRÍOBȚ- 8
 ĠA: ² AȚARȚADȚ TÚ DO ĠĠĠEARNȚ ȚIA AGUS ȚÉAN-
 FAIR SEIRȚÍS DO SAN AMÁIN. AGUS DO RUĠ SÉ LEIS É 9
 ISTEAC I N-LERÚSALEM, AGUS CUIR SÉ 'N-A ŠEASAM É AR
 SPUIAC AN TEAMPAIL, AGUS DUȚAIRȚ SÉ LEIS: MÁ'S TU
 MAC ȚE CAIT ĠU FÉIN LE FÁNADȚ; ÓIR ĠÁ SGRÍOBȚA: 10
³ ĠUR ĠUĠ SÉ ÓRȚÚ ADȚ ĠAȚBȚ Ț'Á AINĠEALADȚ ĠO NȚÉAN-
 FAIRȚIS TU ĠABAIRȚ SAOR, AGUS ĠO NȚÉANFAIRȚIS TU 11
 ĠABÁIL 'N-A NĠLACADȚ SAR A' MBUAILȚÁ DO ĠOS I ĠCOINN-
 IȚ CLOICE. AGUS DUȚAIRȚ ÍOSA 'ĠÁ ĠREAZADȚ: ĠÁ 12
 RÁITȚE, LEIS: ⁴ NÁ ȚÉIN ĠROMADȚ AR DO ĠĠĠEARNȚ ȚIA.
 AGUS NUAIR A BÍ AN CAȚ ĠO LÉIR CRÍOCNUITȚE, Ț'IMȚIĠ AN 13
 DIAȚBAL UADȚ AR ĠEADȚ AIMSIRE.

AGUS ĠÁINIĠ ÍOSA, I ĠCORMACȚ AN SPIORADȚ, ĠAR 14
 N-AIR ĠO ĠAILILÍ AGUS ĠUADȚ A ĠÁIL AMAC AR ĠUIȚ NA
 TÍRE SIN ĠO LÉIR. AGUS BÍȚBȚ SÉ AZ TEAZASȠ INS NA 15
 SINAZÓĠADȚ AGUS IADȚ ĠO LÉIR 'ĠÁ MOLAȚ.

AGUS ĠÁINIĠ SÉ ĠO NASAREȚ MAR AR H-OILEADȚ É, 16
 AGUS ĠUADȚ SÉ, MAR BA ĠNÁȚ LEIS, LÁ NA SABBÓIȚE,
 ISTEAC SA TSINAZÓIĠ, AGUS Ț'EIRIĠ SÉ 'N-A ŠEAFAM ĠUN
 LÉITȚEÓIREACȚA ȚÉANAM. AGUS DO TUĠADȚ DO 17
 LEADȚAR ISÁIAS FÁȚ. AGUS Ț'OSĠAIL SÉ AN LEADȚAR
 ĠO ȚĠÁINIĠ SÉ ĠUN NA H-ÁITȚE 'N-A RÁIBȚ SGRÍOBȚA: 8 ĠÁ 18
 SPIORADȚ AN ĠĠĠEARNȚ ORM, AGUS Ț'Á ȚRÍĠ SIN Ț'ONĠ
 SÉ ME, ĠUN SOISĠÉIL DO ĠRAȚBȠĠAOILEADȚ DO SNA BOȚ-
 TADȚ, DO CUIR SÉ UADȚ MÉ ĠUN LUȚ AN ĠROIȚE ȚRÚITȚE
 DO LEITȚAS, ĠUN SUASĠAILȚE Ț'ĠÓĠAIRȚ DO'N MUINTIR 19
 ATÁ I MBRAITȚBINEAS, AGUS RAȚARC DO SNA DALLADȚ, AGUS

¹ Deut. viii. 3.² Deut. vi. 13; x. 20.³ Salm xc. 11.⁴ Deut. vi. xvi.⁵ Isáias lxi. 1.

20 dul as do'n muintir atá i gcruaðtan, cùn bliana
 fabair an tigearna a ò'fógaire, agus lae an tuaras-
 20 dail. Agus nuair a dún sé an leabhar agus éus sé
 éar n-ais é do'n timéire, do shuí sé; agus bí síle a
 raib de daoine sa tsinagóis dlúite air.

21 Agus éusnuig sé ar a ráo leó: Tá an scriptúir
 22 sin tagaite cùn cinn indiu i nbúr gcluasaib-se. Agus
 éusadur go léir fiaonuise óó; agus dob' iongna
 leó an grásta a bí sa caint a bí as teacht as a béal,
 23 agus deirdís: Nác é mac Ióseip é seo? Agus
 duðairt sé leó: San amras déarfó sib liom, mar
 adeir an seanfocal, A liaig, leigis éu féin. Na
 neite móra a ó'airigeamair a óeinis i gCaparnaum,
 24 dein anso aó' óútaig féin iad. Agus duðairt sé
 leó: Go deimín adeirim lib, ní glactar doinne
 25 i n'fáir n-a óútaig féin. Deirim lib le fírinne
 go raib mórán baintreac i n-Israél i laeóib Elias,
 nuair a bí an spéir dúnta ar feaó trí bliana agus sé
 26 mí, agus an gorta mór sa tír go léir: Agus ní h-as
 triall ar doinne acu do cuireaó Elias ¹ ac as triall
 ar an mnaoi a bí n-a baintreig i Sarepta Sídonia.
 27 Agus bí a lán loðar i n-Israél le linn an fáir Eli-
 saeus agus níor glanaó doinne acu ² ac Naaman
 28 an Síriánac. Agus bí a raib sa tsinagóis lán
 29 ó'feirg nuair airigeadar an caint sin. Agus ó'eir-
 igeadar agus cómaíneadar amac as an gcachair é;
 agus do ruðadar leó é go h-imeall an chúic ar a
 30 raib an cáchair déanta, cùn é cáiteam le fánaíó. Ac
 do gluais sé tré n-a lár agus ó'iméig sé uaça.

31 Agus cuair sé síos go Caparnaum, cachair atá
 i nGaililí, agus bí sé as teagas na ndoíne ansan
 32 gac sabbóo. Agus cuireaó a téagas eagla orça,
 mar do labair sé fé mar a beaó cómaçt aige.

33 Agus bí sa tsinagóis duine n-a raib deamán neam-
 34 glan ann, agus do glaoíó sé do gúç áro, agus
 duðairt: leig dúinn; caó í an baint atá asainne
 leat-sa, a Iosa Nasareit? An cùn sinn a mílleaó
 do éainís? Tá 'fios asam ce h-é éu, Aon Naomça Dé.

¹ 3 Ríç. xvii. 9.

² 4 Ríç. v. 14.

AGUS DO SMACTUIĜ ÍOSA É AGUS DUBAIRT: NÁ LABAIR, 35
 AGUS IMĈIĜ AMAĈ AS. AGUS DO ĈAIĈ AN DEAMĀN AN
 DUINE AR LÁR AN ÚNLÁIR, AGUS D'IMĈIĜ SÉ AMAĈ AS ĜAN
 AON DÍOBÁIL A DÉANAM DÓ. AGUS ĈÁINIĜ CRĪĈ-EAGLA 36
 AR NA DAOINE ĜO LÉIR, AGUS BÍODAR AĜ CAINĈ EATARĈA
 FÉIN, AGUS DEIRIDIS: CAO É SEO MAR BRIAR, ĜO
 SMACTUIĜEANN SÉ LE CÓMAĈT AGUS LE NEART NA H-ANN-
 SPRIDÍ NEAMĜLANA, AGUS ĜO N-IMĈÍĜIO SIAO AMAĈ?
 AGUS DO LEAĈ A ĈLÚ INS ĜAĈ AON PÁIRT DE'N TÍR. 37

AGUS NUAIR EIRIĜ ÍOSA Ó'N TSINAGÓIS ĈUAIĎ SÉ ISTEAĈ 38
 I DICIĜ SÍMÓIN, ¹ AGUS BÍ ÉAĜCRUAS ANA-ĈROM AR
 MÁĈAIR CÉILE SÍMÓIN, AGUS BÍODAR AĜ CUR AĈAINIĜE
 ĈUIĜE AR A SON. AGUS DO SEASAIM SÉ OS A CIONN 39
 AGUS D'ÓRDUIĜ SÉ DO'N ÉAĜCRUAS IMĈEAĈT, AGUS
 D'IMĈIĜ AN T-ÉAĜCRUAS DI. AGUS D'EIRIĜ SÍ LAIT-
 REAĈ AGUS D'EIN SÍ FRIOTÁLAM ORĈA.

AGUS TAR ÉIS DUL ĜRÉINE FÉ, AN MUINTIR ĜO RAIĎ 40
 DAOINE ĜAN SLÁINTE ACU NÓ ĜO RAIĎ AON TSAĜAS DAOINE
 BREÓITE ACU BÍODAR 'ĜÁ DTAĎAIRT ĈUIĜE; AGUS ĈUIREAĎ
 SÉ A LÁM AN ĜAĈ DUINE ACU AGUS LEIĜISEAĎ SÉ IAO. AGUS 41
 NUAIR A BÍOĎ NA DEAMĀIN AĜ IMĈEAĈT AMAĈ AS A LÁN
 DAOINE BÍDÍS AĜ LIÚIRIĜ, AGUS DEIRIDÍS: IS TUSA MAC
 DÉ; AGUS DO SMACTUIĜEAĎ SÉ IAO AGUS NÍ LEIĜEAĎ
 SÉ DÓID LABAIRT, ÓIR D'AIĈNIĜDÍS ĜUR B'É CRÍOST E.

AGUS NUAIR ĈÁINIĜ AN LÁ D'IMĈIĜ SÉ AMAĈ AGUS ĈUAIĎ 42
 SÉ I N-ÁIT UAIĜNEAĈ, AGUS BÍ NA SLUAIĜĈE 'ĜÁ LORĜ,
 AGUS ĈÁNAODAR ĈUN NA H-ÁITE 'N-A RAIĎ SÉ, AGUS BÍO-
 DAR 'ĜÁ ĈOIMEÁĎ LE H-EAGLA ĜO N-IMĈEOĈAĎ SÉ UAĈA.

AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: NÍ FOLÁIR DOM RÍĜEAĈT DÉ 43
 DO ĈRAOBĜĜAOILEAĎ I ĜCAĈARAĈAIB EILE, ÓIR IS ĈUIĜE
 SIN A CUIREAĎ AMAĈ MÉ.

AGUS BÍ SÉ AĜ SEANMÓIN I SINAGÓĜAIB ĜAILILÍ.

44

¹ MAT. viii. 14; MARC. i. 31.

CAIBIOL V.

An tógáilte mírbúilteac éisg. leigheas an loðair, agus leigheas an duine a bí gan lúč. Maiciú d'á glaoðac.

- 1 Agus do éarla, nuair a bí sluag mór as brúic air
go n-aireócaidís briathar Dé, go raib sé féin 'n-a
- 2 sheasam ar bruaic locha Genésareit. Agus do conaic sé
d'á luings 'n-a stad as imeall an locha; mar bí na
h-iasgairí tagaithe i dtír agus iad as nige a líonta.
- 3 Agus cuair sé ar bórd luingshe acu, long Símoín,
agus d'iarr sé air druim tamaillín amac ó'n dtír.
Agus do suir sé agus teagaisg sé na daoine ó 'n
- 4 luings. Nuair a stad sé de'n caint duðairt sé le
Símon: Gluais amac féin bpoll agus cuirib amac
- 5 búir líonta cun éisg a tógaint. Agus d'freaigair
Símon agus duðairt: A Máigistir, tá an oíche caithe
againn as obair, agus níor tógamair aon ní; ac ó
- 6 deirin-se é sgaoilfad amac an líon. Daineadar
san, agus do gabdar cruinniú mór iasg, i dtreo go
- 7 raib an líon d'á brisead orca. Agus do bagradar an
a scáirde a bí sa luings eile teact agus congnam a
cadairt dóib. Agus do éanadar, agus do líonadar
an d'á luings, i dtreo go rabadar nác mór as dul fé
- 8 uisge. Nuair a couaic Símon peadar an ní sin
do caic sé é féin as glúinib íosa, agus duðairt:
Imeis uaim, a Tigearna, mar is duine peacamail
- 9 mé. Óir do éinig uatbas air féin agus ar a raib i n'
fochair, mar geall ar an ngabáil iasg a bí tógta acu;
- 10 Agus mar an gcéadna ar Séamus agus ar Eóin, clann
Sebedé, a bí i bpáirtitheact le Símon. Agus duðairt
íosa le Simón: Na bíob eagal ort. Is as gabáil
- 11 daoine a beir tú feasda. Agus cuireadar a loings-
eas ar tír, agus d'fágarar gac ní 'n-a ndiaib, agus
do leanadar eisean.
- 12 Agus bí sé i gceann de sna castraib, agus féac,
éinig duine a bí lán de loðra, agus nuair a conaic
sé íosa do caic sé é féin ar a béal a's ar a aghaid,
agus guir sé é, agus duðairt: A Tigearna m'as
- 13 toil leat é is féidir duit mé glanad. Agus do sin

sé a lám agus cuir sé air í, agus duðairt: Is toil;
glantar tú. Agus d'imčíg an loíra òe láicreac.
Agus duðairt sé leis gan é d'innsint d'aoinne; ac, 14
imčíg agus taisbeáin tú féin do'n tsagart, ¹ agus
tabair an ofráil as do glanaò, fé niar a d'órduig;
maois, mar fiaònuise òóibsin.

Ac sin mar ba mó do leat an caint 'n-a taobh, agus 15
do bailig na sluaghte móra cun go n-éistfidís leis,
agus cun go leigisfí iad ó n-a ngalaraibh. Agus 16
d'imčígeadh sé féin isteach sa n-uaigneas as suíòe.

Agus do éarla, lá, go raib sé 'n-a suíòe as teagasg. 17
Agus bí na fairisínig 'n-a suíòe ann, agus dochtúirí na blige, a bí tagaithe ó sac baile i nGaililí
agus i nIúdaea agus ó Ienúsalem, agus bí cómaect ó'n
dúigearna as dul cun a slánuighe. Agus féac, daoine 18
agus fear acu d'á iompar ar docht, agus é gan lúct,
agus bíodar a d'iarradh é breic ifceac agus é cur
'n-a láchair; agus do teip orda don tslig fagáil cun 19
é breic isteach, mar geall ar an mbrúct daoine, agus
cuadhar anáirde ar an dtig agus do leigeadar síos
tríò an slínn é féin agus an docht, i bfiadnuise íosa.
Agus nuair a conaic sé an creideamh a bí acu, duðairt 20
sé: A duine, maictear do peacaí duit. Agus do 21
crom na sgríbhneóirí agus na fairisínig ar maictheamh,
agus ar a ráð: Cad é mar duine é seo a labhrann dia-
marla? Cé féadann peacaí do maictheamh ac dia-
amáin? Ac ó bí fios a smúinte as íosa d'fhreasair 22
sé iad agus duðairt: Cad cuige an maictheamh so
i núbúr gcroíde agaid? Cé'cu is usa a ráð, Maic- 23
tear do peacaí duit, nó a ráð, éirig ad' seasamh agus
siubluig? Ac ionus go mbeadh a fios agaid go bfuil 24
as mac an duine ar an dtalamh so cómaect cun peacaí
do maictheamh (duðairt sé leis an bfeair a bí gan lúct),
éirig, adéirim leat, agus tóg suas do docht, agus
imčíg cun do tige féin. Agus d'éirig an duine láic- 25
reac bonn, agus tóg sé an docht ar a raib sé 'n-a luihe,
agus d'imčíg sé cun a tige féin agus é as molaò
Dé. Agus éainis uachtár ar na daoine go léir, agus 26
bíodar as tabairt glóire do Dia; agus bíodaf lán

¹ lebit. xiv. 4.

ὑ'εαγλα agus deiribís: Conacamair neite iongan-
taça inoiu.

- 27 agus tar éis an méid sin ὑ'imcig sé amac, agus
conaic sé puiblocánaic dár b' ainim lebí 'n-a suiðe
as bórb an cusbuid agus duðairt sé leis: lean-sa
28 mise. agus ὑ'fag seisean gac níð 'n-a òiaib, agus
ὑ'eirig sé agus do lean sé é.
- 29 agus do òein lebí féasta mór do 'n-a cig, agus bí
cuideacta mór ann de puiblocánaig agus de daoine
30 eile a bí 'n-a suiðe cun bíð 'n-a bfochair. agus bí
na fairisínig agus na sgríðneoirí as gluaireán, agus
deiribís le n-a òeisiobuil-sin: Cað cuige òaoib
beic as ic agus as ól i scuibreann puiblocánaic
31 agus peacac? agus ὑ'freaair íosa agus duðairt
leó: ní h-as luic sláinte atá gáð le liaig, ac as
32 daoine breóite. ní cun fíoraon do gíaoðac cun aic-
rige a tánas, ac cun peacac do gíaoðac cun aicrige.
- 33 ac duðradar-san: Cað 'n-a táob go mbíð òeisiob-
uil eóin as déanam trossaib agus úrnuiçte go
minic, agus òeisiobuil na bfairisineac mar an
scéadna, agus go mbíð do òeisiobuil-se as ic agus
34 as ól? agus duðairt sé leó: An féoir daoib
teaglac an céile do cur as déanam trossaib agus an
35 céile 'n-a bfochair? ac tiocfaib na laetanta nuair
a béarfad uata an céile, ansan déanfaib siad tross-
36 gáð ins na laetantaib sin. agus duðairt sé leo
i soluio: ní cuireann doinne preabán, gearrta de
ball éadaiç a beað nua, mar òeisiú ar seana-ball
éadaiç, mar do loitfead sé an t-éadac nua, agus an
preabán a baineað de'n éadac nua ní oirfead sé
37 do'n tream-éadac. agus ní cuireann doinne fíon nua
i sean-ártaib leatair, mar brispið an fíon nua an
seana-leatár, agus doirtfar an fíon agus caillfar
38 an t-ártaic leatair. ac ní foláir an fíon nua do
cur i n-ártaib nua i dtreo go scoimeádfar iad araon.
- 39 agus doinne a bíonn as ól sean-fíona ní tairnpið
an fíon nua láitread leis, óir deir sé, is fearr an
sean-fíon.

CAIBIBIOL VI.

CRÍOST AḠ ḡABÁIL LEAḠḡÉIL A ḡEISḡIOL. LEIḡEAS ḡ'Á ḡÉANAM
AḡE LÁ NA SABBÓIḡE. AN ḡÁRÉAḡ ḡ'Á ḡOḡAḡ AḡE AḡUS SEANMÓIN
AḡE Á ḠABAIRḠ ḡÓIḡ.

AḡUS ḡO ḠÁRLA ḡO RAIḡ SÉ Aḡ ḡABÁIL ḠRÉ ḡORTAIḡ 1
ARḡAIR AN ḠARNA CÉAḡSABBÓIḡ, AḡUS ḡO RAIḡ NA ḡEIS-
ḡIOLUIL Aḡ ḡAḠAḡ NA ḡOIAS AḡUS 'ḡÁ ḡCIMILT IḡIR A
MBASAIḡ AḡUS 'ḡÁ n-íḠe.* AḡUS ḡUBAIRḠ CUIḡ ḡE SNA 2
FAIRISÍNÍḡ LEÓ: CAḡ CUIḡE ḡAOIḡ NÍḡ NÁḠ ḡLEAḡḠAḠ
A ḡÉANAM SA ḠSABBÓIḡ? AḡUS ḡ'FREAḡAIR ÍOSA 3
AḡUS ḡUBAIRḠ LEÓ: AN AMLAḡO NÁR LÉIḡEABAIR AN NÍḡ
A ḡEIN ḡÁIḡO NUAIR A BÍ AN Ḡ-OCRAS AIR FÉIN AḡUS AR
AN MUINḠIR A BÍ I N'FOḠAIR? ¹ CONUS MAR A CUAḡO 4
SÉ ISTEAḠ I ḡOḡIḡ ḡÉ AḡUS ḠÓḡ SÉ NA BULÓḡA FIAḡNAISE
AḡUS ḡ'íḠ, AḡUS ḠUḡ SÉ ḡO'N MUINḠIR A BÍ I N'FOḠAIR,
AḡUS NÍ ḡLEAḡḠAḠ ḡ'AOINNE IAO A ḡ'íḠE ² AḠ ḡO SNA
SAḡAIRḠ? AḡUS ḡUBAIRḠ SÉ LEÓ: IS ḠIḡEARNA MAC 5
AN ḡUINE OS CIONN NA SABBÓIḡE FÉIN.

AḡUS ḡO ḠÁRLA, LÁ EILE SABBÓIḡE, ḡO NḡEAḡAIḡ SÉ 6
ISTEAḠ SA ḠSINAḡÓIḡ AḡUS ḡO RAIḡ SÉ Aḡ ḠEAḡASḡ;
AḡUS BÍ ḡUINE ANN AḡUS BÍ A LÁM ḡEAS SEIRḡḠE.
AḡUS BÍ NA ḡḡRÍḡNEÓIRÍ AḡUS NA FAIRISÍNÍḡ Aḡ FAIRE 7
AIR FÉAḠAINT A' NḡÉANFAḡO SÉ AN LEIḡEAS LÁ NA SAB-
BÓIḡE, AḡUS ḡO MBEAḡO NÍḡ ACU LE CUR 'N-A LEIḠ. AḠ 8
BÍ FÍOS A SMUÍNḠE AḡE, AḡUS ḡUBAIRḠ SÉ LEIS AN
NḡUINE N-A RAIḡ AN LÁM SEIRḡḠE AḡE: EIRÍḡ, AḡUS
SEASAIM I LÁR BAILL. AḡUS ḡ'EIRÍḡ AḡUS ḡO SEASAIM.
AḡUS ḡUBAIRḠ ÍOSA LEÓ-SAN: CUIRIM AN ḠEIST SEO 9
CÚḡAIḡ, CÉ 'CU IS CÓIR MAIḠ A ḡÉANAM NÓ OLC A
ḡÉANAM SA ḠSABBÓIḡ, ANAM ḡO ḡAORAḡO NÓ É MÍL-
LEAḡO? AḡUS ḡ'FÉAḠ SÉ ORḠA SA ḠÍMPAL, AḡUS ḡUB- 10
AIRḠ LEIS AN NḡUINE: SÍN AMAḠ ḡO LÁM. ḡO SÍN:
AḡUS BÍ SÍ SLÁN AḡE. AḡUS BÍOḡAR-SAN LÁN ḡE MÍ- 11

¹ RÍḡ. XXI. 6.² EXOḡ. XXIX. 32; LEḠIḠ. XXIV. 9.

* VER. 1. "AN ḠARNA CÉAḡ-SABBÓIḡ." —ḡEIR ḡRONḡ, ḡUR BÍ
SABBÓIḡ NA CÍNNCÍSE A CIALLUÍḡḠEAR ANSO, MAR ḡUR BÍ SIN AN
ḠARNA FÉILE MÓR ḡO RÉIR ÚIRḡ; ḡEIR ḡRONḡ EILE ḡO ḡCIALLUÍḡ-
ḠEAR ANN AN ḠSABBÓIḡ A ḠAḡANN I NḡIAḡO AON FÉILE ḡOLMANḠA.

ciall, agus bíodar ag caint eatartha féin féachaint
cath a déanfaí le h-Íosa.

12 Agus do tharla ins na laethanta san go ndéanadh
sé amach ar an gcnoc cun úrnuighthe déanamh, agus
13 go dtug sé an oíche ag suí cun Dé. Agus
nuair a táinig an lá do glaoibh sé cuige a deisgiobuil,
agus do thóg sé dhá réas acu, agus tug sé Aspoil mas
14 ainim ortha san; Símon, ar ar tug sé Peadar, agus
a dhicáir Ainorias, Séamus agus Eóin, Pilib agus
15 Bartoleméus, Maiciú agus Tomás, Séamus mac
16 Alpeuis agus Símon ar a dtugtar Sélótes, agus Iúdas
dhicáir Iacóib, agus Iúdas Iscariót, an fear a díol é.

17 Agus táinig sé anuas i n-donfeacht leó, agus
seasaimh sé ar áit leibéalta, agus cruinníu dhá deis-
giobuil agus sluagh mór daoine ó Iúdaea go léir agus
ó Ierúsalem, agus ó críochaí tuíre agus Sídoín
18 cois na faraise, daoine a táinig cun go n-éir-
fíobh leis agus cun go leigisfí iad ó n-a ngalaraibh.
Agus an muintir a bhí dhá gciparó ag spioraibh
19 neamhlana do leigiseadh iad. Agus bhí an tsluagh
go léir a dh'iarraibh teangeabáil leis, óir bhí cómacht
ag dul amach uaidh a bhí ag slánú dhá daoine.

20 ¹ Agus tóg sé suas a súile agus dh'fhéach sé ar a
deisgiobuil agus duibairt: Is doibinn daoib-se a
daoine atá bocht, óir is liú rígeacht Dé.

21 Is doibinn daoib-se ar a bhfuil an t-ocras anois,
óir gheobaidh sib búr saic. Is doibinn daoib-se atá
anois ag gol, óir gairfí sib.

22 Is doibinn daoib-se nuair a tabarfaid na daoine
fuacht d'aoib, agus a seanfaid siad sib, agus tabarfaid
siad tarcuisne d'aoib, agus nuair a cuirfí siad búr
n-ainim amach 'n-a droc-ainim, mar gheall ar Mac an
23 Duine. Deinídh gáirdeachas an lá san, agus mór-
tais: óir féach, is mór é búr dtuarasdál ar neamh:
óir is mar sin a dein a sínsear é leis na fáibh.

24 ² Ach is mairg daoib-se, a daoine saibhre, óir tá
búr sólas agaidh.

¹ Mat. v. 2.

² Eccli. xxxi. 8; Amos vi. 1.

¹ Is MAIRȚ ȚAOIB-se ATÁ SÁITEAC, ÓIR BEIȚ SIȚ OCRAĆ. 25
Is MAIRȚ ȚAOIB-se ATÁ ANOIS AȚ ȚÁIRÍ, ÓIR BEIȚ SIȚ AȚ
ȚOL AȚUS AȚ CAOI.

Is MAIRȚ ȚAOIB NUAIR A BEIȚ NA ȚAOINE AȚ BEAN- 26
NAĆTAÍ ORAIB, ÓIR SIN MAR A ȚEINEAȚ A SINSEAR LEIS NA
FÁIȚIB FALLSA.

AC ȚEIRIM LIȚ-se ATÁ AȚ ÉISTEAĆ LIOM: *ȚUȚAIȚ 27
ȚRÁȚ Ț'BÚR NAMAIȚ, ȚEINIȚ MAIĆ ȚO'n MÚINTIR A
ĆABARFAIȚ FUAĆ ȚAOIB. ȚUȚAIȚ BEANNAĆ ȚO'n 28
MÚINTIR A ĆABARFAIȚ MALLAĆ ȚAOIB, AȚUS ȚEINIȚ
ȚUIȚE AR AN MÚINTIR A ȚÉANFAIȚ ȚROMAIȚEAĆ ORAIB.

AȚUS AN Ț-É A BUAIFIȚ ĆU AR LEACAIN LEAT, IOM- 29
PUIȚ ĆUIȚE AN LEACA EILE; AȚUS MÁ BEIREANN ȚUINE
ȚO BRACT UAIT, LEIȚ LEIS ȚO ĆASÓȚ ĆÓM MAIĆ. ȚAC 30
AOINNE A Ț'IARRFAIȚ RUȚ ORȚ, ȚABAIR ȚÓ É; AȚUS MÁ
BEIREANN ȚUINE ȚO ĆUIȚ UAIT NÁ H-ÉILIM ĆAR N-AIS
AIR É.

AȚUS FÉ MAR BA MAIĆ LIȚ A ȚÉANFAȚ ȚAOINE LIȚ 31
ȚEINIȚ-se LEÓ. MÁ ĆUȚANN SIȚ ȚRÁȚ ȚO'n MÚINTIR 32
A ĆUȚANN ȚRÁȚ ȚAOIB, ĆAȚ É AN BUIȚEAĆAS IS CÓIR
A BEIĆ ORAIB? ȚUȚAIȚ NA PEACAĆA ȚRÁȚ ȚO'n MÚIN-
TIR A ĆUȚANN ȚRÁȚ ȚOIȚ. AȚUS MÁ ȚEINEANN SIȚ 33
MAIĆ ȚO'n MÚINTIR A ȚEINEANN MAIĆ ȚAOIB, ĆAȚ É
AN BUIȚEAĆAS IS CÓIR A BEIĆ ORAIB? AR NÓȚ ȚEINIȚ
NA PEACAĆA AN NÍȚ SIN. ² AȚUS MÁ ĆUȚANN SIȚ 34
IASAĆ ȚO'n MÚINTIR Ó N-AR ȚÓIȚ LIȚ ȚO MBEIȚ IAS-
AĆ LE FÁȚAIL AȚAIȚ, ĆAȚ É AN BUIȚEAĆAS IS CÓIR A
BEIĆ ORAIB? ÓIR ȚUȚAIȚ NA PEACAĆA IASAĆTAÍ UAĆA
ȚO PEACAĆAIȚ AȚ SÚIL LE N-A ȚCOĆROM A Ț'FÁȚAIL ĆAR
N-AIS. AC ȚEINIȚ-se ȚRÁȚ ĆABAIRȚ Ț'BÚR *NAM- 35
AIȚ; ȚEINIȚ MAIĆ, AȚUS ȚUȚAIȚ IASAIȚ UAIȚ, ȚAN SÚIL LE
NÍȚ Ț'Á BÁRR, AȚUS BEIȚ BÚR LUACĆ SAOĆAIR LÍONMAR,
AȚUS BEIȚ SIȚ I NÓȚ ȚCLAINN AȚ ȚÍA NA ȚLÓIRE;
ÍOR BÍONN SÉ FÉIN ȚO MAIĆ ȚO ȚAOINE NÁ ȚABANN A
BUIȚEAĆAS LEIS, AȚUS ȚO ȚROC-ȚAOINE. BÍȚIȚ, Ț'Á 36
BRIȚ SIN, AȚRUAȚAC FÉ MAR ATÁ BÚR N-ĆĆAIR AȚRUAȚAC.

NÁ ȚUȚAIȚ BREIĆ, AȚUS NÍ ȚABARFAR BREIĆ ORAIB; NÁ 37
ȚAORAIȚ, AȚUS NÍ ȚAORFAR SIȚ; MAIĆIȚ, AȚUS MAIĆFAR

¹ ISÁIAS LXV. 13.

² ȚEUT. XV. 8.

* SIN RUȚ NÁR H-IARRAȚ A ȚÉANAM ROIMIS SIN.

- 38 DAOIB. TUGAIDH UAIÐ, AGUS CAÐARFAR DAOIB: TÓM-
AS MAIÐ, DINGTE, CROITE, CRUACTA, ISEAÐ CUIRFIDH
SIAD I NBÚR N-UCT CÚGAIÐ. ÓIR MAR A TÓMAISFIDH
SIÐ UAIÐ IFEAÐ A TÓMASFAR CÚGAIÐ ÉAR N-AIS.
- 39 AGUS ANSAN DO LABAIR SÉ SOLUÍD LEÓ: AN FÉIDIR
DO DALL DALL A GIOLLACT? NÁ TUITFIDH FIAÐ ARAON
40 SA DÍG? NÍL AN DEISGIOLBUL OS CIONN A MÁIGISTIR;
TÁ DUINE GO SÁR-MAIÐ MÁ TÁ SÉ MAR ATÁ A MÁIGISTIR.
- 41 CAD UIME, ÁMŢAC, GO BFEICEANN TÚ AN DÚRADÁN
I SÚIL DO BRÁCTAR, AGUS NÁ TUGANN TÚ FÉ NDEARA AN
42 TSAIL ATÁ AD' SÚIL FÉIN? NÓ CONUS IS FÉIDIR DUIT
A RÁD LE T'BRÁCTAIR: A BRÁCTAIR, LEIG DOM AN DÚRADÁN
A BAINT AS DO SÚIL, AGUS NÁ FEICEANN TÚ AN TSAIL AS
SÚIL FÉIN? A CLUANAIÐE, BAIN AN TSAIL AR DTÚIS AS
DO SÚIL FÉIN, AGUS ANSAN CIFIR CONUS AN DÚRADÁN
A BAINT A' SÚIL DO BRÁCTAR.
- 43 ÓIR NÍL CRANN FÓGANTA A TUGANN DROC-ÉORAÐ
UAIÐ, NÁ DROC-ÉRANN A TUGANN TORAÐ FÓGANTA UAIÐ.
- 44 MAR AICHICTEAR GAC CRANN AS A ÉORAÐ. ÓIR NÍ
BAILICTEAR FÍGÍ DE SGEACAIÐ NÁ CAORA FINEAMNA DE
45 DRISEAC. TUGANN AN DEAG-DUINE AN DEAG-NÍD
AMAC A' DEAG-STÓR A ÉROIÐE FÉIN; AGUS TUGANN
AN DROC-DUINE AN DROC-NÍD AMAC A' DROC-STÓR A
ÉROIÐE; ÓIR A' FLÚIRSE AN ÉROIÐE IS EAD DO LABRANN
AN BÉAL.
- 46 AGUS CAD CUIGE GO NDEIR SIÐ LIOM-SA, ¹ A ÉIG-
EARNA, A ÉIGEARNNA, AGUS NÁ DEINEANN SIÐ AN RUÐ
47 ADÉIRIM? GAC DUINE A ÉAGANN CÚGAM-SA AGUS
D'ÉISTEANN LE M' CAINC AGUS A DEINEANN D'Á RÉIR.
- 48 TAISBEÁNFAD DAOIB CÉ LEIS GUR COSMAIL É: IS COS-
MAIL É LE FEAR A BÍ AG DÉANAM TIÐE AGUS DO RÓMAR
SÉ SÍOS GO DOIMINN GUR CUIR SÉ AN ÉLOC-BUINN AR AN
SCARAIÐ; AGUS ÉÁINIS AN TUILE AGUS DO BUAILEADH AN
TIÐ SIN GO DIAN AC NÍOR CORUIGEADH É, MAR BÍ SÉ DAIN-
49 GEAN AR AN SCARAIÐ. AC AN T-É A ÉLOISEANN AGUS
NÁ DEINEANN, IS COSMAIL É LEIS AN BFEAR A DHEIN A
ÉIG AR AN SCRE GAN ÉLOC BUINN, AGUS GUR BUAIC AN
TUILE 'N-A COINNIB, AGUS DO TUIT SÉ LAICTREAC, AGUS BA
ÉIUBAISTEAC É TUITIM AN TIÐE SIN.

¹ MAIC. VII. 21; RÓM. II. 13; SÉAM. I. 22.

CAIBIÐIOL VII.

SEIRBÍSEAC AN TAOISIÐ CÉAD DÁ LEIGEAS AÐ CRÍOST. MAC NA
BAINTIRIGE DA TÓGAINC ÓN MBÁS AIGE. FREAGRA UAIÐ DO SNA
TEACHTAIRÍ A ÉAINIS Ó EÓIN, AÐUS MAITEAMNACAS 'Á ÉABAIRC AIGE
DO'N PEACAC AICRÍGEAC.

AÐUS NUAIR A BÍ IOMLÁINE A ÉAINTE ZO LÉIR LABARÇA 1
AIGE ISTEAC I ZCLUASAIÐ NA NÐAOINE, ÉAINIS SÉ ISTEAC
ZO CAPARNAUM. AÐUS BÍ TAOISEAC CÉAD N-A RAIÐ 2
SEIRBÍSEAC LEIS BREÓITE, AÐUS BA MÓR AIGE AN SEIR-
BÍSEAC, AÐUS BÍ SÉ AÐ DUL CUN BÁIS. AÐUS D'AIRIÐ SÉ 3
I DTAOB ÍOSA, AÐUS CUIR SÉ AÐ TRIALL AIR SEANÓIRÍ
LÚDACA 'ZÁ IARRAIÐ AIR TEACHT AÐUS A SEIRBÍSEAC DO
LEIGEAS. AÐUS NUAIR A ÉANADAR-SAN AÐ TRIALL AR 4
ÍOSA D'IARRADAR ZO CRUAIÐ AIR DUL, AÐUS DUBRADAR;
IS FIÚ É ZO NÐEAFÁ AN NÍÐ SIN DÓ, ÓIR TÁ ZRÁÐ 5
AIGE D'ÁR ZCINE, AÐUS DO CUIR SÉ FÉIN SUAS SINAZÓZ
DÚINN. AÐUS BÍ ÍOSA AÐ DUL LEÓ, AÐUS NUAIR A BÍO- 6
DAR TAGAIÐE I N-ACMAIREACHT DO'N TIG DO CUIR AN
TAOISEAC CÉAD CÁIRDE LEIS AÐ TRIALL AIR CUN A RÁÐ:
A ÉIGEARN, NÁ CUIR CÚ FÉIN CUN TRIOBLÓIDE, MAR NÍ
FIÚ MISE ZO DTIOCFÁ FÁ M'DION ISTEAC: IS UIME SIN 7
NÁR ÉUIGEAS ZUR B'FIÚ MÉ MÉ FÉIN DO DUL AÐ TRIALL
ORT; AC ABAIR I BFOCAL É AÐUS BEIÐ MO SEIRBÍSEAC
SLÁN. ÓIR IS DUINE MISE ATÁ SOCAIR FÉ SMACT, AÐUS 8
TÁ FIR FÉ SMACT AÐAM; AÐUS DEIRIM LE FEAR, IMCIG,
AÐUS IMCIGEANN SÉ; AÐUS LE FEAR EILE, TAD, AÐUS
TAGANN SÉ; AÐUS LE M'SEIRBÍSEAC, DEIN SO, AÐUS
DEINEANN SÉ É. AÐUS NUAIR A D'AIRIÐ ÍOSA AN MÉIÐ 9
SIN DEIN SÉ IONGNA DE, AÐUS D'IOMPIUIG SÉ CUN NA
NÐAOINE A BÍ 'ZÁ LEANMAINT, AÐUS DUBAIRC SÉ LEÓ:
ZO DEIMIN A DEIRIM LIÐ, NÍ'L A LEICÉIÐ SIN DE CREIÐ-
EAM FÁZALTA AÐAM I N-ISRAÉL FÉIN. AÐUS NA DAOINE 10
A ÉAINIS DO CUDAR ÉAR N-AIS ABÁILE, AÐUS AN SEIRBÍSEAC
A BÍ AÐ DUL CUN BÁIS FUARADAR LEIGISTE É.

AÐUS DO ÉÁRLA 'N-A DÍAIÐ SAN ZO RAIÐ SÉ AÐ DUL 11
ZO DTÍ AN ÉACAIR AR A DTUZTAR NÁIM, AÐUS BÍ A DÈIS- 12
ZIOBUIL I N-AONFEACHT LEIS AÐUS SLUAÐ MÓR. AÐUS
NUAIR A BÍ SÉ AÐ TEACHT CUN ZEATA NA CATARAC, FÉAC,
BÍ CORP D'Á BREÇ AMAC, AONMAC A BÍ AÐÁ MÁÉAIR,

AGUS BAINTEAC AB EADH AN MÁTÁIR; AGUS BÍ SOCRÁID
 13 MÓR DE MUINTIR NA CACHARAC LÉI. AGUS NUAIR A CONAIC
 AN TIGHEARNA Í ÉINIIS TRUAŠ AIGE DÍ AGUS DUBAIRT
 14 SÉ LÉI: NÁ BÍ AS SOL. AGUS ÉINIIS SÉ AGUS CUIS SÉ A
 LÁM AR AN SCÓMRÁINN. (AGUS DO STADH AN MUINTIR
 A BÍ AS IOMPAR NA CÓMRAN.) AGUS DUBAIRT SÉ: A
 15 ÓIGFIR, DEIRIM LEAT, EIRIŠ. AGUS D'EIRIŠ AN DUINE
 MARBÓ 'N-A SUÍDE AGUS CROM SÉ AR CÁINT. AGUS TUG
 16 SÉ D'Á MÁTÁIR É. AGUS ÉINIIS EAGAL AR NA DAOINE
 SO LÉIR, AGUS TUGADHAR GLÓIRE DO DIA, AGUS DUB-
 RADHAR: TÁ FÁIDH MÓR EIRIŠTE 'N-ÁR MEAS, AGUS
 17 ¹ ÉINIIS DIA AS FÉACÁINT A DAOINE. AGUS DO LEAC AN
 FOCAL SAN AMAIC 'N-A CHADH TRÉ LÚDAEA SO LÉIR AGUS
 TRÍD AN NDÚCHAIŠ MÓR-ÉIMPAL;
 18 AGUS D'INNSEADHAR A DEISGIODHAIL D'EÓIN NA NEIŠE
 19 SIN SO LÉIR. AGUS DO GLAIDH EÓIN CUISE BEIRT D'Á
 DEISGIODHAIL, AGUS CUIR SÉ CUN ÍOSA IADH 'GÁ RÁD;
 AN TUSA AN T-É A BÍ LE TEACHT NÓ A' BFUL ORÁINN FEICHT-
 20 EAMH LE DUINE EILE? AGUS NUAIR A CHANADHAR NA FIR
 CUISE DUBRADHAR: CUIR EÓIN BAISTE AS TRIALL ORT-SA
 SINN 'GÁ RÁD: AN TUSA AN T-É ADÁ LE TEACHT, NÓ AN
 21 BFUL ORÁINN FEICTEAMH LE DUINE EILE? AGUS AN UAIR
 CÉADHNA SAN DO LEIŠIS SÉ MÓRÁN DAOINE Ó N-A NGAL-
 ARÁIDH AGUS Ó N-A SCNEADHÁIDH, AGUS Ó ANNSPRIDHÁIDH, AGUS
 22 TUG SÉ RADHARC DO MÓRÁN DALL. ANSAN D'FREAGAIR SÉ
 IADH-SAN AGUS DUBAIRT LEÓ: TÉIŠIDH CAR N-AIS AGUS
 INNSIDH D' EÓIN CADH A CHLOISEADHÁIR AGUS CADH A CONA-
 CABHÁIR; ²RADHARC 'Á CHADHÁIR DO DHALLAIDH, SIUDAL DO
 DHACAIDH, NA LOBHÁIR D'Á NGLANADH, ÉISTEACHT 'Á CHADH-
 AIRT DO DHODHARÁIDH, NA MAIRB AS AISEIRIŠE, AN SOI-
 23 SGÉAL D'Á CHRAODHSGAOILEADH DO SNA BOCHTAIDH. AGUS
 IS DOIBINN DO'N T-É NÁ GLACFAIDH SGANNAL UMAM-SA.
 24 AGUS NUAIR A BÍ TEACHTAIRÍ EÓIN IMCHÍŠTE CROM SÉ
 AR A RÁD LEIS NA DAOINE I DHADH EÓIN: CADH 'A
 D'FEISGINT SO N-DEAGADHÁIR AMAIC SA DHFÁSAC? CUAILLE
 25 D'Á SUADHADH LE GHADH AN EADH? AC CADH 'Á D'FEISGINT
 SO N-DEAGADHÁIR AMAIC? DUINE I N-ÉADHAIŠIDH MÍNE
 AN EADH? FÉAC, IS I DHIGHTIDH NA RÍŠTE A BÍONN LUICHT AN
 26 ÉADHAIŠ UASAIL AGUS AN BEACHA SÓŠAIŠ. AC CADH A BÍ

¹ .i. cun trócaire dhéanamh ortha.

² Isáias XXXV. g.

uaib le feisgint nuair a cuabúair amac? Fáil an
 ead? Isead, a veirim lib, agus duine is mó 'na
 fáil. Síod an duine ar a bfuil sgríobta: ¹ Féac, 27
 tá m'aingéal agham d'á cur rómat amac agus oll-
 mócaib sé do slí rómát. Veirim lib é: Ar ar rugad 28
 ó mnáib de daoine ní'l fáil is mó 'na eóin baiste;
 agus an t-é is lúga i rígeacht Dé is mó é 'na eisean.
 Agus nuair airis na daoine go léir agus na puiblio- 29
 cánaigh an caint sin d'admuíghar ceart Dé, óir bíodar
 tar éis a mbaiste le baistead eóin.* Ac na fairisínigh 30
 agus doctúirí na blige, tugad easúmluigeacht
 do cómairle Dé 'n-a gcoinnib féin, óir níor glacadar a
 baistead-sin.

Dubairt an tigearna, ámtac: Cé leis, d'á brí 31
 sin, go samlócad muintir an tsleachta so? Agus
 cé leis sup cosmaíl iad? Is cosmaíl iad le leanbái 32
 'n-a suib ar áit an margaid agus agh caint le n-a
 céile, nuair a veinid siad: Veineamair ceól daoib
 ar píib, agus níor veineabair rinne; veineamair
 caoine, agus níor goileabair. ² Óir do táinig eóin 33
 baiste agus ní raib sé agh ite aráin 'na agh ol fíona;
 agus veircí-se, tá deamán ann. Táinig mac an 34
 duine agus é agh ite agus agh ol; agus veircí-se,
 féac an fear craosac, fear an fíona d'ól, cara na
 bpuibliocánaic agus na bpeacaic. Agus tá an eagna 35
 ceartuighe ó n-a clann féin go léir.

Agus d'iarr duine de sna fairisínigh air dul agus 36
 bia caiteam i n' focair; agus cuaid sé istead i dtis
 an fairisínigh, agus do suib sé cun bbúir.† Agus 37
 féac bí bean a bí 'n-a peacaic sa caitair, agus fuair sí
 amac go raib sé agh caiteam bíb i dtis an fairisínigh
 agus tug sí léi alabastrom ola, agus seasaim sí lastiar 38
 i n-aice a cos, agus crom sí ar a cosaib do nige
 le n-a deóraib, agus ar iad do triomú le n-a ghuais,
 agus bí sí agh pósad a cos agus agh cimilt na h-ola
 díob. Agus do conaic an fairisíneac a tug cuiread 39

¹ Mat. iii. 1.

² Mat. iii. 4; Marc i. 6.

* Ver. 29. "D'admuíghar ceart Dé," .i. do mólodar Dia
 mar gheall ar a ceart, agus táinig eagla Dé ortha. D'admuigh-
 dar é beic ceart agus é beic trócaireac.

† Ver. 36. "Duine de sna fairisínigh," .i. Símon.

òó an níò sin agus òubairt sé i n'aigne féin: Òa
 mba fáil an fear so beaò fios aige, san amhras, cé h-í
 an bean so atá ag teangabáil leis agus caò é an
 40 saḡas í, gur bean peacamail í. Agus ò'freaḡair
 íosa agus òubairt leis: A Sí móin, tá níò aḡam le
 ráò leat. Agus òubairt seisean: Abair é, a
 41 máigistir. Bí fear ann agus bí fiaḡa aige ar beirt;
 bí cúis céaò píosa airḡo aige ar òuine acu agus
 42 caoḡaò píosa ar an nòuine eile. Ní raib an cúmas
 aoinne acu díoluigeadt a deánam, agus do maic
 sé na fiaḡa òóib araon. Cé 'cu de'n beirt is mó
 43 ḡráò òó? Agus ò'freaḡair Sí món agus òubairt:
 Measaim gur b'é an t-é is mó n-ar maic sé òó. Agus
 44 òubairt sé leis: Tá do breic ceart. Agus ò'iom-
 puis sé cun na mná, agus òubairt sé le Sí món: An
 b'feiceann tú an bean san? Tánaḡ isteaḡ aò' cū-
 se, níor cūḡais-se òom uisge òom' cosaib; ac do
 niḡ sí seo mo cosa le n-a deóraiò, agus do c'riomuiḡ sí
 45 iaò le n-a ḡruaiḡ. Níor cūḡais-se pòḡ òom; ac ó
 táiniḡ sí seo isteaḡ níor staò sí ac ag pòḡaò mo cos.
 46 Níor onḡais-se mo ceann le h-ola, ac ò'onḡ sí seo
 47 mo cosa le h-ola. Ò'a b'riḡ sin a'beirim leat: **Ítáio**
 a lán peacaí maicte òi tré méio a ḡráò. An t-é,
 ámtaḡ, ò'a maictear an beaḡán is beaḡán a ḡráò.*
 48 Agus òubairt sé léi-se: ¹ Táio na peacaí maicte
 49 òuit. Agus do c'rom an muintir a bí ag an mbóro
 ar a ráò 'n-a n-aigne féin: Cé h-é seo, a c'eigean
 50 cóm faḡa le peacaí maicteam? Agus òubairt seis-
 ean leis an mnaoi: Do slánuiḡ do creideam tu;
 imcū i síoḡcáin.

¹ Maic. ix. 2.

* Ver. 47. "Táio a lán peacaí maicte òi tré méio a ḡráò."
 Sa scriptiúir, uaireanta, ainimníḡtear toraò ò'aon cúis amáin
 bíòò ḡo m-bíonn a lán cúiseana ag dul cūḡe. Deirtear anso
 ḡo b'fuilid a peacaí maicte ò'o'n mnaoi seo mar ḡeall ar
 "méio a ḡráò," ac i Ver. 50, deir Críost léi, "do saor do
 creideam tu." Faḡann sán ḡo ò'teideann creideam agus òócas
 agus ḡráò agus òólás croide, agus a lán eile deaḡ-méinni,
 cun òuine ò'iompaíl ar òia.

CAIBIDIOI VIII.

PARABAL AN TRÍL. AN STOIRM D'Á CIÚNÚ AS CRÍOST. AN
LEGION DEAMHÁN D'Á ZCUR AMAĆ AIGE. AN GLUAISEACT FOLA D'Á
LEIGEAS, AGUS INGHEAN LAIRUIS D'Á TÓGAINC ÓN MBÁS AIGE.

AGUS DO ÉARLA, 'N-A D'IAID SAN, É FÉIN A BÉIC AS 1
ZABAIL TRÉ CACHARACAIÐ AGUS TRÉ BAILCIB, AS SEANMÓIN
AGUS AS CRAOBHSGAOILEAD RÍGEACTA D'É AGUS AN DÁRÉAS
I N-AONFÉACT LEIS. AGUS RAINC BAN A SAORAÐ Ó ANN- 2
SPRIÓIB AGUS Ó ZALARAIÐ: MÁIRE, ÁR A DUTZGAR MAZ-
DALÉN, N-AR IMCIG; NA SEACT NDEAMHAIN AISTI, AGUS 3
IÓANNA, BEAN CÚSA, STÍOBARD HÉROIO, AGUS SÚSANNA,
AGUS A LÁN EILE BAN, AGUS IAD AS FRIOTÁLAM AIR AS A
NGUSTAL FÉIN.

AGUS TRÁC D'Á RAIÐ SLUAZ ANA-MÓR CRUINNIGTE, 4
AGUS IAD AS RUIC AMAĆ AS NA CACHARACAIÐ AGUS TRIALL
AIR, DUBAIRC SÉ, I BFUIRM SOLUÍDE:

CUIAD CURADÓIR AMAĆ AS CUR A CORD SÍL; AGUS NUAIR 5
A BÍ SÉ AS CUR AN TSÍL DO CUIT CUIÐ DE I N-AICE AN
BÓCAIR; AGUS DO ZABAD DO COSAIB ANN, AGUS D'ITEAD-
AR ÉANLAITE AN AEIR É. AGUS DO CUIT TUILLE DE AR AN 6
ZCARAIS; AGUS D'FEÓC SÉ SA BFÁS, MAR NÍ RAIÐ AN UR-
MAIREACT AIGE. AGUS DO CUIT TUILLE DE AMEASZ NA 7
SZEAC; AGUS D'FÁS NA SZEACA I N-AONFÉACT LEIS, AGUS
MÚCADAR É. AGUS DO CUIT TUILLE DE SA TALAM 8
FÓZANTA AGUS D'FÁS SÉ, AGUS CUS SÉ TORAD FÓ CÉAD.
NUAIR A DUBAIRC SÉ AN MÉIO SIN DO LABAIR SÉ ÁRD:
AN T-É ZO BFUIL CLUASA LE H-ÉISTEACT AIR CLOISEAD SÉ.

AGUS D'FIAPRAIZ A D'EISGIOBUIL DE CAD Í AN TSOLUÍD 9
Í SIN. AGUS DUBAIRC SÉ LEÓ: DO TUGAD DAOIB-SE 10
RÚNDIAMAR RÍGEACTA D'É A D'AITINC; DO'N CUIÐ EILE,
AMTAC, I BFUIRM SOLUÍDÍ, ¹ I DCREÓ ZO BFEICFIOÍS
AGUS NÁ FEICFIOÍS, AGUS ZO ZCLOISFIOÍS AGUS NÁ
TUIGFIOÍS.* SIÓI AN TSOLUÍD. ISÉ BRIACTAR D'É AN 11
SÍOL. AN CUIÐ A CUITEANN I N-AICE AN BÓCAIR, SINIAD 12
NA DAOÍNE A CLOISEANN, AGUS TAGANN AN DIABAL 'N-A

¹ ISÁIAS VI, 9; ZNÍOM XXVIII. 26.

* VER 10. "Ionus zo bfeicfioís agus ná feicfioís." (feic
an nóta, MARC. IV. 12.)

- 13 I ntreó ná creidfidís agus ná saorfaí iad. Agus an cuib a cuiteann ar an scaraig, siniaib an muintir a glacann an focal le h-ádas nuair airdíob siad é; ac ní bíob na préacá acu san; creidib siad ar fead tamail agus i n-am an cáta téigib siad ar scúl.
- 14 An cuib ámtac, a cuic amearg na sgeac, siniaib an muintir a d'airig an focal, ac ag dul doib i ndiaib cúraim agus saibbris agus pléisiúir an tsaoigail múc-
- 15 tar iad agus ní cuigib siad torad. Ac an cuib a cuiteann ar an scalam fóganta, siniaib an muintir a glacann an focal leis an ndeag-croib is fearr nuair a cloisib siad é, agus coimeádaib siad é, agus cuigib siad torad uata le faifulang.
- 16 Ní beineann doinne coinneal do lasad agus í cur fé beal árdais nó fé leabaid, ac cuntar ar comhleoir í, i ntreó go bfeicfead na daoine a éagann
- 17 istead an solus. ¹ Óir níl rud i bfolac ná noct-far, ná rud fé ceilt ná h-aicneófar agus ná tiocfaib
- 18 amac go h-oscailte. Féacaid, d'á brig sin, conus a cloiseann sib. Óir an t-é go bfuil aige tabar-far dó; agus an t-é ná fuil aige, cógfar uaid gac a measann sé atá aige.
- 19 Agus éainig cuige a mátair agus a bráitre, agus níor féadadad teact ag triall air mar gheall ar an
- 20 sluag. Agus do h-innsead dó: Tá do mátair agus do bráitre 'n-a seasam amuig, agus ba maic leó
- 21 cu d'feisint. Agus d'freaigair sé agus duibairt leó: An muintir a d'éisteann le briadar dé agus a beineann beart d'á réir, siniaib mo mátair agus mo bráitre.
- 22 Agus do éarla, lá de sna laeib sin, go ndeagaid sé féin agus a deisgiobuil ar bórb luinge, agus duibairt sé leó: Téigmis treasna an loca. Agus
- 23 cuadad ar aigaid. Agus an faid a bíodad-san ag cur na slíge doib do cuaid seisean a cobla. Agus éainig stoirm gaoite ar an loc, agus bíodad d'á
- 24 líonad agus bíodad i gcontadairt. Agus éanadad

¹ MAT. X. 26; MARC. IV. 22.

cuige agus d'úisigeadar é agus duibradar: A
 máistir, tá an dáp againn. Agus d'eirigh sé agus
 do labhair sé leis an nḡaoiḡ agus leis na connaib
 uisge, agus do stadadar agus táinig ciúnas. Agus 25
 duibairt sé leo-san: Cá bfuil búr ḡcreideamh? Mar
 bí eagal ortḡ agus ionḡna, agus iad 'ḡá ráb le
 n-a céile, Cad é mar d'úine é seo, ḡo smaḡtuiḡ-
 eann sé ḡaoiḡ agus faraige agus ḡo n'deinib siad
 rud air?

Agus do ḡeóladar an long ḡo tír na nḡeras- 26
 énaḡ atá ar aḡaiḡ ḡaililí anonn. Agus cómh luaḡ 27
 agus tánadar i dtír do riḡ cuige fear n-a raib dea-
 man ann ar fearḡ mórán aimsire, agus ní raib éadaḡ
 uime, ná ní fanaḡ sé i dtiḡ, aḡ ins na tuamáiḡ. Agus 28
 nuair a conaic sé íosa do cait sé é féin ar an dca-
 lam 'n-a láḡair agus do labhair sé do ḡuḡ áro:
 Cad é an cuib atá aḡat díom-sa, a íosa, a mic an
 áro-ḡia? Iarraim ort ḡan mé pianaḡ. Óir bí 29
 sé 'ḡá órḡú do'n annspriḡ teacḡ amac as an n'duine.
 Óir do beireadḡ sé air ḡo minic; agus do ceangailtí
 é le slabraib agus le ḡeimlib, agus do briseadḡ sé
 na slabraí agus comáineadḡ an deamán amac fé'n
 b'fásac é. Agus do ceistiḡ íosa é agus duibairt: 30
 Cad é an ainim atá ort? Agus duibairt seisean:
 leigión; mar bí mórán deamán tar éis dul isteaḡ
 ann. Agus bíodar 'ḡá iarraiḡ air ḡan a d'órḡú 31
 d'óib dul síos sa n-aibéis. Agus bí créad mór muc 32
 sa n-áit agus iad aḡ inníor ar an sliab, agus d'iar-
 radar air leigint d'óib dul isteaḡ ionta. Agus do
 leig. Ansan d'imḡiḡ na deamán as an n'duine agus 33
 cuadar isteaḡ ins na mucaib, agus do ḡluais an
 créad, le buile, ar mullaḡ a ḡcinn isteaḡ sa loḡ
 agus do báḡadḡ iad. Agus nuair conaic an luḡt 34
 fosaiḡeacḡa an níḡ a tária, do riḡeadar agus d'inns-
 eadar, sa caḡair é agus ins na bailtib. Agus táinig 35
 ná daoine amac ḡo b'feicfidís cad a bí tuitiḡe amac,
 agus tánadar aḡ triall ar íosa; agus fuaradar,
 'n-a ḡuibḡe aḡ cosaib íosa, 'n-a ḡlan-meabair agus
 éadaḡ uime, an duine as ar imḡiḡ na deamán, agus
 bí eagal ortḡ. Agus an muintir a conaic é d'inns- 36

- 37 eaduar doib conus a slánuiḡeað é ó'n leigíón; agus
 do'iarr pobul na nḡerasénaç go léir air imḡeaçt uaḡa,
 mar bí eagla ana-mór ort. Agus cuaið sé an bóro
 38 na luinge agus ḡáinig sé ḡar n-ais. Agus an fear
 ḡur imḡiḡ na deamain ar do'arr sé air leigint do' dul
 leis. Ac do cuir íosa uaið é, agus duḡairt sé leis:
 39 Imḡiḡ cun do ḡiḡe féin agus innis na neice móra atá
 deanta as dia doit. Agus do'imḡiḡ sé agus do'fóḡair
 sé tríð an ḡcaḡair go léir na neice móra a dein íosa
 do'.
 40 Agus do ḡarla, ar a ḡeaçt ḡar n-air do'íosa,
 ḡur ḡlac sluag mór é, mar bíoduar go léir as feiḡ-
 41 eam leis. I agus féac, ḡáinig cuige fear do'ar do'
 ainim lairus, agus do' é uaḡtarán na sinagóige é;
 agus do ḡaiḡ sé é féin as cosaið íosa 'ḡa iarraio
 42 air dul cun a ḡiḡe, Mar go raið don inḡean amain
 aige agus í tímpal do' bliain deas, agus go raið sí
 as dul cun báis. Agus, as dul ann do', do ḡarla go
 raið an tsluag as brúç air.
 43 Agus bí bean áirice a bí as cailleanaint a co' do'
 fol. ar feað do' bliain deas roimis sin, agus go raið
 a maoin saogalta cailte aici le doḡtúirib agus é
 44 teipice ort. I leigias; agus ḡainis sí cuige, lastian
 de, agus cuir sí a lám ar fabra a brait, agus do stað
 45 an fuil láicreaç bonn aici. Agus duḡairt íosa: Cé
 h-é a teangḡaið liom? Agus do séan ḡac doinne,
 agus duḡairt peaduar agus an muintir a bí i n'foç-
 air: A máigistir, tá an tsluag as brúç ort agus
 at' ciapað, agus a' nḡeirir, Cé h-é a teangḡaið liom?
 46 Agus duḡairt íosa: Do teangḡaið duine éigin liom;
 oir is eól dom-sa go nḡeaḡaið cómaçt amac uaim.
 47 Agus nuair a cuig an bean nár cuaið sí ḡan aicint,
 ḡáinig sí agus ḡaiḡ sí i féin as cosaið agus í as criḡ,
 agus do'innis sí os cómair na nḡaoine go léir cað é
 an cúis n-ar teangḡaið sí leis, agus conus mar a
 48 leigiseað i láicreaç. Agus duḡairt seisean léi:
 Do leigis do creideam tú, a 'nḡean ó; imḡiḡ leat
 i sioḡcain.
 49 Agus é as ráð na cainte sin ḡáinig duine cun uaḡ-
 tarain na sinagóigo agus duḡairt sé leis: Tá

τ'ινῆσαν ἔαρ εἰς β́αις, νά βί 'ῥά ἔυρ ἔυν τριβλόιβε.
 Ἀγυς ὁ'αιριῡ ἱοσα ἀν ῑοαλ ἀγυς ὁυῖαιρτ sé le h-αἔαιρ 50
 ἀν ἔαιλίν: νά βίοῦ ἑαῡαλ οῖρτ: κρεῖο ἀμ́αιν, ἀγυς
 βεῖο sí slán. Ἀγυς νυαιρ α ῡοῖς sé ἀν τῖῡ níορ 51
 leiῡ sé αοῖνne ἱστεαḄ ἰ n-αοῖῑεαḄτ leiρ ἄḄ ῑεαῖοαρ ἀγυς
 Séamus ἀγυς εῖοῖν, ἀγυς αἔαιρ ἀγυς μάḄαιρ ἀν
 ἔαιλίν. Ἀγυς βί na ὁαοῖne ῡο léiρ ἄῡ ῡοl ἀγυς ἄῡ 52
 caoi 'n-α ὁῖαιῖο. Ἀγυς ὁυῖαιρτ sé leó: νά βίῖοῖο ἄῡ
 ῡοl; ní marῖ αḄά ἀν cailín, ἄḄ 'n-α coῖla. Ἀγυς 53
 βίοῖοαρ ἄῡ ῡáirí uime, mar βί ῑios αcu ἰ βeῖḄ marῖ.
 ἈḄ ὁο ruῡ sé ῑéin ἀν láim uirḄi, ἀγυς ὁο laḄaiρ sé 54
 ὁο ῡuḄ ἄρῖο ἀγυς ὁυῖαιρτ: α ἔαιλίν, eiriῡ. Ἀγυς 55
 Ḅáinis α h-αῡam Ḅαρ n-ais, ἀγυς ὁ'eiriῡ sí láirḄeaḄ.
 ἀγυς ὁυῖαιρτ sé ruῖ le n-ἱḄe ḄaḄaiρτ ὁi. Ἀγυς 56
 βί ῡῡárho αῡ α h-αἔαιρ ἀγυς αῡ α máḄaiρ; ἄḄ ὁυῖαιρτ
 sé leó ῡan α ὁ'innsint ὁ'αοῖnne caῖ α βί τuiḄiḄe
 amaḄ.

CAIBῖῖῖῖῖῖ IX.

νά h-Asboil ὁά ῡcur amaḄ ἄῡ Críost. ὁia ὁά ḄaḄaiρτ αῡῡe
 ὁο cúis míle ὁuine α' cúis ὁulóῡaiῖ, ἀν τ-αἔαῡú ῡné ὁο ḄeaḄḄ
 air. ὁeaῡan α' ὁuine ὁά ἔυρ amaḄ αῡῡe.

¹ ὁο ῡlaoiῖ sé cúῡῡe ἀν ὁáréaῡ Aspol ἀγυς Ḅuῡ 1
 sé ὁóῖῖ coῡaḄḄτ ἀγυς cumas αῡ ῡaḄ αἱcine ὁeaῡan,
 ἀγυς leiῡeas αῡ ῡalaraῖῖ. Ἀγυς cúir sé uaiῖ ἱaῖ 2
 ἄῡ craoḄῡῡaoῖleaῖ ῡíῡeaḄḄa ὁé ἀγυς ἄῡ leiῡeas
 ὁαοῖne breóite. ἀγυς ὁυῖαιρτ sé leó: νά τóῡaiῖ 3
 αon ruῖ ἰ ῡcoír ἀν ὁóḄaiρ, baḄa ná mála ná αῡán ná
 airῡeaῖ, ἀγυς ná βίοῖο ὁά ὁῡaḄ ἄῡ αοῖnne ἄῡaiῖ;
 ἀγυς ῑé τῖῡ n-α raῡaiῖ siῖ ἱsteaḄ αῡn, ῑanaῖῖ αῡn, 4
 ἀγυς ná h-imḄiῡiῖῖ amaḄ as. Ἀγυς ῑé ὁαοῖne ná 5
 ῡlacῑaiῖ siῖ imḄiῡiῖῖ amaḄ as ἀν ῡcaḄaiρ sin ² ἀγυς
 ὁeiniῖ ἀν ceó ὁο ḄroḄaῖ ὁ'ὁúρ ῡcosaiῖ mar ῑiaῖ-
 nuise 'n-α ῡcoinniῖ.

Ἀγυς ὁο ῡluaiseaῖοαρ amaḄ móρ-Ḅímpal τῡré sna 6
 baἱlḄiῖ ἄῡ craoḄῡῡaoῖleaῖ ἀν τῡoisῡéil ἀγυς ἄῡ leiῡ-
 eas ins ῡaḄ αon ὁall.

¹ Mat. x. i; Marc. iii. 15.

² ῡnóom. xiii. 51.

- 7 AGUS D'AIRIḠ HÉRÓD, AN TETRARC, ḠAC NÍD A BÍ AISÉ
'Á DÉANAM, AGUS BÍ SÉ AR MEARBÁLL, MAR DEIREAD
8 DAOINE, ḠUR B'É EÓIN A D'EIRIḠ ÓS NA MAIRB; AGUS
DEIREAD DAOINE EILE ḠUR B'É ELIAS A ĊAISBEÁIN É
FÉIN; AGUS DEIREAD DAOINE EILE ḠUR DUINE ÉIGIN DE
9 SNA SEAN-FÁIDIB A D'EIRIḠ. AGUS DUBAIRT HÉRÓD:
DÁINEAS-SA AN CEANN D'EÓIN; AC CÉ H-É SEO ḠO
h-AIRIḠIM NA NEIḤE SEO MAR ḠEALL AIR? AGUS BÍ SÉ
A D'IARRAID É D'FÉISḠINT.
- 10 AGUS ĊÁINIS NA h-ASPOIL ĊAR N-AIS AGUS D'INNSEADAR
DÓ ḠAC A RAIḬ DÉANTA ACU; AGUS DO RUḠ SÉ LEIS IAD
I LEIḤḤAOIB I N-ÁIT UAIḠNEAC DÁR D'AINIM BETSAIDA.
- 11 AGUS NUAIR A FUAIR NA SLUAḠTE AMAĊ AN MÉID SIN
DO LEANADAR É; AGUS DO ḠLAC SÉ IAD, AGUS BÍ SÉ AS
CAINT LEÓ I DḤAOB RÍḠEACḤA DÉ, AGUS NA DAOINE A
BÍOD I NḠÁD LE LEIḠEAS DO LEIḠISEAD SÉ IAD.
- 12 AGUS ĊUSNUIḠ AN LÁ AR DUL I N'DÉANAḠE. AGUS
ĊÁINIS AN DÁRÉAS ĊUIḠE AGUS DUBRADAR LEIS: LEIḠ
NA SLUAḠTE ĊUN SIUBAIL, I DḤREÓ ḠO N-IMTEÓĊAID SIAḬ
AR FUIḬ NA MBAILTE AGUS NA DḠIḠTE MÓR-ĊÍMPAL AGUS
ḠO D'FÁIḠID SIAḬ LÓISDÍN AGUS BIA, ÓIR IS I B'FÁSAC
13 ATÁIMID ANSO. AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: TUGAID-SE
RUḬ LE N-IḤE DÓID. AGUS DUBRADAR-SAN: ¹ NÍ'L
AGAINN AC ĊUIḠ BULÓḠA AGUS DÁ IASḠ, MURAB AMLAID A
RAIḠMÍS AGUS BIA ĊEANNAĊ DO'N TSLUAḠ MÓR SO ḠO
14 LÉIR. BÍ ĊÍMPAL ĊUIḠ MÍLE FEAR SA TSLUAḠ. AGUS
DUBAIRT SÉ LE N-A D'EISḠIOBUIL: CUIRID 'N-A SUIDÉ IAD
'N-A ḠCUIḬEACḤTANAIB, CAOḠAD I NḠAC CUIḬEACḤAIN.
- 15 AGUS D'EINEADAR AMLAID, AGUS ĊUIREADAR NA DAOINE
16 ḠO LÉIR 'N-A SUIDÉ. ANSAN DO ĊÓḠ SÉ NA ĊUIḠ BULÓḠA
AGUS AN DÁ IASḠ, AGUS D'FÉAC SÉ SUAS ĊUN NEIME
AGUS D'EANNUIḠ SÉ IAD, AGUS DO B'IS, AGUS ĊUḠ D'A
17 D'EISḠIOBUIL LE CUR OS CÓMAIR NA N'DAOINE. AGUS
D'IT NA DAOINE ḠO LÉIR A N'DÓIDIN, AGUS DO TÓḠAD
DÁ ĊISEÁN DÉAS DE BIA BRISTE A FÁḠAD.
- 18 AGUS DO ĊARLA, NUAIR A BÍ SÉ I N'ADONAR AS ḠUIDÉ, ḠO
RAID A D'EISḠIOBUIL I N'FÓĊAIR, AGUS ĊEISTIḠ SÉ IAD
19 AGUS DUBAIRT SÉ: CÉ AD'EIR NA DAOINE IS MISE? AGUS

¹ Eóin vi. 9.

D'FREAḠRAR-SAN AGUS DUBḠADAR: EÓIN BAISTE;
 AGUS DEIR CUIḠ ACU ELIAS; AGUS DEIR TUILL ACU
 ḠURAB AMLAIOḠ A D'EIRIḠ DUINE DE SNA SEAN-FÁIOIB.
 AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: AC SIḠ-SE, CÉ ADÉIR SIḠ IS 20
 MÉ? AGUS D'FREAḠAIR SÍMÓN DEADAR AGUS DUBAIRT:
 CRÍOST DÉ. AGUS CUS SÉ FOLÁRAM DOIB AGUS DUBAIRT 21
 LEÓ ḠAN AN NÍḠ SIN A D'INNFINC D'AOINNE, 'ḠÁ RÁḠ:
¹ NÍ FOLÁIR DO MAC AN DUINE MÓRÁN D'FULANG, 22
 AGUS ḠO SÉANFAḠ NA SEANÓIRÍ É, AGUS UACḠARÁIN NA
 SAḠART, AGUS NA ḠRÍḠNEÓIRÍ, AGUS ḠO ḠCUNFAÍ CUN
 BÁIS É, AGUS ḠO N-AISEIREÓCḠ SÉ AN TRIMḠO LÁ.

AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ UILE: MÁ'S ÁIL LE H-AOINNE TEACḠ 23
 AM' DUAIOḠ SÉANḠO SÉ É FÉIN, AGUS CÓḠḠO SÉ A CROS
 ḠAC LÁ, AGUS LEANḠO SÉ MÉ. ÓIR AN T-É ḠUR MAIḠ 24
 LEIS A ANAM FÉIN DO ŠÁBÁIL, CAILLPIOḠ SÉ É; AGUS AN
 T-É A ČAILLPIOḠ A ANAM AR MO ŠON-SA, ŠÁBÁLFARḠ SÉ A
 ANAM. ÓIR CAḠ É AN CAIRḠE DO DUINE MÁ D'EINEANN 25
 SÉ AN SAOḠAL MÓR DO BUACḠAINT AGUS É FÉIN DO
 MILLEḠO AGUS DO ČAILLEAMÁINT? ² ÓIR AN T-É DO 26
 ḠLACFARḠ NÁIRE MAR ḠEALL ORM-SA AGUS AF MO
 BÉICḠRE, ḠLACFARḠ MAC AN DUINE NAIBE NIAF ḠEALL AR
 AN NDUINE SIN, NUAIR A ČIOCFAIOḠ SÉ 'N-A ḠRADAM AGUS
 I NḠRADAM A AČAR AGUS NA N-AINGEAL NAOMČA,
 DEIRIM LIḠ ḠO FÍOR, ÁMČAC, ḠO BFUL DADOME 'N-A SEA- 27
 SAM ANSO NÁ BLAISPIOḠ BÁS ḠO BFEICPIOḠ SIḠO RÍḠ-
 EACḠ DÉ.

AGUS DO ČÁRLA, ČÍMPAL OČT LÁ TAR ÉIS NA CAINTE 28
 SIN, ḠUR CÓḠ SÉ LEIS PEADAF AGUS SÉAMUS AGUS EÓIN,
 AGUS ḠO NDEḠḠAIOḠ SÉ SUAS AR AN ḠCNOC CUN ÚRNUIḠČE
 DÉANAM. AGUS AN FARḠ A BÍ SÉ AḠ ḠUIḠE D'ATRUIḠ 29
 A ḠNÚIS, AGUS D'IOMPIUḠ A CUIḠ ÉADAIḠ ḠEAL, ČAIČ-
 NEAMČ. AGUS FÉAC, BÍ BEIRT AḠ CÓMRÁḠO LEIS, AGUS 30
 MAOIS AGUS ELIAS IḠO SAN. DO ČONACČAS IḠO 31
 I NḠLÓIRE, AGUS DO ČRÁČḠADAR AR A BĀS, AN BĀS A BÍ
 AIGE LE CRÍOCNÚ I NLERÚSALEM. AGUS ČÁINIḠ MAIRḠO- 32
 ICÍḠE COBLATA AR PEADAR AGUS AR AN MUINTIR A BÍ
 I N'FOČAIR. AGUS DO MÚSḠLADAR, AGUS DO ČONA-
 CACAR A ḠRADAM, AGUS AN BÉIRT A BÍ 'N-A SEASAM 'N-A

¹ MAIT. xvii. 21; MARC. viii. 31; ix. 30.

² MAIT. x. 33; MARC. viii. 38; 2 TIM. ii. 12.

- 33 **TEANNCA.** Agus do **CHARLA**, nuair a **BÍODAR** as im-
teacht uaid, go n**DUÐAIRT** **PEADAR** le h-Íosa: A
MÁIGISTIR, is maic an b*ail* orainne beic anso; agus
deinimis anso trí p*uible*, p*ubal* duit-se, agus
p*ubal* do Maois, agus p*ubal* d'Elías; agus san
34 a fíos aise cad a bí aise d'á ráð. Agus au f*ai*o
a bí sé as ráð an méio sin táinig s*gamall* agus do
clúdaigh sé iad, agus táinig easal or*ca* nuair a
35 bíod*ar* as dul istea*c* sa f*gamall*. Agus do lab-
air su*c* as an s*gamall* agus d*u*ðairt: ¹ Isé seo mo
36 Mac d*il*is-se; deinid éistea*c* leis. Agus le linn
au s*u*ca do labairt do f*uara*o Íosa i n'adouar. Agus
bíod*ar*-san ciúin, agus níor innsead*ar* d'aoinne ins na
lae*anta* san aon ní*o* de sna neic*ib* a conac*ad*ar.
- 37 Agus do **CHARLA**, an lá 'n-a d*ia*id san, as tea*c*t
anuas ó'n s*cnoc* d*oib*, sur buail sluas*u* mór uime.
38 Agus féa*c*, do labair d*uine* de'n tsluas*u* ama*c* agus
d*u*ðairt sé: A Máigistir, suidim tú, féa*c* ar mo mac,
39 mar ní'l asam a*c* é; agus féa*c*, beireann an deam*an*
air, agus cuireann sé s*grea*o as go h-obann, agus
bíonn sé 'gá leas*ad* agus 'gá straca*o* as a céile,
agus cúbar leis, agus is ar éigin a s*garann* se leis
40 a*c* 'gá straca*o*. Agus d'iarras ar do d*eis*giobuil
41 é cur ama*c*, agus do t*eip* sé or*ca*. Agus d'f*reag*-
air Íosa agus d*u*ðairt: Ó, a s*lio*c*t* claon san creid-
eam*h*, an f*ada* a beid mé eadrai*o* as cun suas lib*h*?
42 Tabair anso do mac. Agus nuair a bí sé as tea*c*t
43 do leas an deam*an* é, agus bí sé 'gá straca*o*. Agus
do sma*c*tui*g* Íosa an deam*an* truaili*g*te, agus do
44 leigis sé an bua*caill*, agus t*u*g sé d'á a*tair* é. Agus
bí uatbás ar na daoine go léir tré mór-cóma*c*t d*e*.
Agus nuair a bíod*ar* go léir as déana*m* iongna
de sna gníom*ar*ca a bí aise 'á déana*m*, d*u*ðairt sé le
n-a d*eis*giobulai*o*: Coimeadai*o*-se cuimne ar an
s*caint* sin i n*úr* s*croi*de: óir tá Mac an D*uine* le
tabairt i lám*ai*o daoine.
- 45 Agus níor t*uig*ead*ar* brí*g* na cainte sin, agus bí
an brí*g* i b*fol*a*c* uat*a*, ionus ná mo*to*cais é; agus
níor leis easla d*oib* é ceistiú i d*tao* na cainte sin.

¹ Agus d'eirigh tnuic eatarca fedaicint ce 'cu òioib 46
ba mó. Agus conaic Íosa na smuinte a bí 'n-a 47
scroibe, agus do rug sé ar leanb, agus cuin sé 'n-a
seasam i n'áice é. Agus duibairt sé leó-san: An 48
t-é a glacfaib an leanb san am' ainim-se glacann
sé mise; agus an t-é a glacfaib mise glacann sé an
t-é do cuir uaid mé; óir an t-é is lúga aguib go léir
isé is mó.

Agus d'fhreagair Eóin agus duibairt: a máigistir, 49
conacamaib duine agus é ag cur deamán amac ad'
ainim-se, agus coisgeamaib é, coisg ná gabann sé
linne. Agus duibairt Íosa leis: Ná coisgib é: mar, 50
an t-é ná fuil i nbúr scoinnib tá sé ² lib.

Agus do tárla, fé mar a bí laetanta a deasgab- 51
ála d'á scríochnú, go raib a ghnúis daingean aise féin
ar òul go Ierúsalem. Agus cuir sé teachtairí roimis 52
amác, agus cuadar isteaic i scaitair de cataraicib na
Samaritánaic cun neite cur i dtreo dó. Agus níor 53
leigeadar isteaic é coisg a ghnúis a beic daingean ar
òul go Ierúsalem. Agus nuair a conaic a deisgiobuil, 54
Séamus agus Eóin, an níò sin duibradar: ³ A tíg-
earna, an toil leat go ndéarfaimís teine teacht ó
neam cun iad do losgab? Agus d'iompuiḡ sé 55
orta agus tug sé milleán dóib, agus duibairt sé:
Ní fios daoib an spioraid atá ionaib. ⁴ Ní cun anam- 56
naic do millead a táinig Mac an Duine, ac cun iad
do sábal. Agus d'imtígeadar go baile eile.

Agus tárla, an faid a bíodar ar an slíḡ, go nduib- 57
airt duine éigin leis: leanfaid-sa tusa, a tígearna,
pé ball 'n-a ngeobair. Agus duibairt Íosa leis: 58
Táid poill talman ag na madraib ruaða, agus a
neadaca ag éanlaite an aeir, ac ag mac au Duine
níl áit 'n-a leigfead sé a ceann. Duibairt sé, 59
ámčac, le duine eile: leansa mise; agus duibairt
seisean: A tígearna, leis dom dul ar dtús agus
m'achair do cur. Agus duibairt Íosa leis: leis do 60
sna mairb na mairb do cur; ac imtíḡ-se agus dein

¹ Mat. xviii. 1; Marc. ix. 33.

³ 4 Ríḡ. i. 10.

² .i. ag cabrú lib.

⁴ Eóin iii. 17; xii. 47.

61 RÍGEAĈT DĒ D'FÓGAIRT. AGUS DUBAIRT DUINE EILE:
 LEANFAO TÚ, A TÍGEARNA, AC LEIS DOM DUL AGUS É
 62 D'INNSINT DO'N MUINCIR ATÁ SA BAILE. DUBAIRT ÍOSA
 LEIS: AOINNE A CUIRFIÒ A LÁM AR AN SCÉACĈA AGUS
 ANSAN A BEIÒ Aḡ FÉACĀINT LASTIAR DE, NÍ'L SÉ OIFEAĀ-
 NAC DO RÍGEAĈT DĒ.

CAIBĪOĪOL X.

TEAGASḢ AG CRÍOST Á ĈABAIRT DO'N DÁRÉAS AS TRÍ FICIÒ
 DEISGIOLUL LAO DÁ ḢCUR AMAĈ ĈUN OIBRE. AN SAMARITÁNAC
 FÓḢANTA.

- 1 TAR ÉIS NA NEIĈ SIN DO ĈEAP AN TÍGEARNA DÁRÉAS
 AGUS TRÍ FICIÒ EILE, AGUS CUIR SÉ ROIMIS AMAĈ IAO,
 'N-A MBEIRT A'S 'N-A MBEIRT, ĈUN ḢAC BAILE AGUS ÁIT
 N-A RAIÒ SÉ FÉIN LE TEAĈT ANN.
- 2 AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: FÓḢMAR MÓR AGUS MEIĈIOL
 SUARAC. IARAIÒ, D'A BÍḢḢ SIN, AR AN T-É ḢUR LEIS
 AN FÓḢMAR LUĈT OIBRE DO ĈUR ĈUN AN FÓḢMAIR.
- 3 IMĈIḢIÒ: FÉAC, TÁIM 'BÚR ḢCUR I N'BÚR N-UANAIO
 4 AMEASḢ MAĈTÍRÍ. NÁ BÍOÒ AḢAIÒ MÁLA NÁ SPARÁN
 NÁ BRÓḢA, AGUS ¹ NÁ DEINIÒ BEANNAĈAO D'AOINNE AR
 5 AN SLÍḢ. AON TIḢ N-A RAḢAIÒ SIÒ ISTEAĈ ANN ABRAIO
 6 AR DĈUÍS, SÍOĈĈÁIN AR AN DĈIḢḢ SEO. AGUS MÁ'S MAC
 SÍOĈĈÁNA A BEIÒ ANN FANFAIO BÚR SÍOĈĈÁIN AIR;
 7 MURAB EAÒ FILLFIÒ BÚR SÍOĈĈÁIN ORAIO FÉIN. AGUS
 FANAIO SA TIḢ ĈÉADONA, AḢ ITE AGUS AḢ ÓL NA NEIĈE ATÁ
 ACU, ² ÓIR IS FIÚ AN FEAR OIBRE A ĈUARASDAL FÁḢÁIL.
 NÁ BÍOIO AḢ IMĈEAĈT Ó ĈIḢḢ ḢO TIḢ.
- 8 AGUS PÉ CAĈAIR N-A RAḢAIÒ SIÒ IFTEAĈ INCI AGUS
 ḢO NḢLACFAR SIÒ, IĈIO NA NEIĈE A CURFAR OS BÚR
 9 ḢCÓMAIR; AGUS LEIḢISIÒ NA DAOINE BREÓITE SA ĈAĈ-
 AIR SIN, AGUS ABRAIO LEÓ, TÁ RÍGEAĈT DĒ BUAILTE LIÒ.
- 10 AC PÉ CAĈAIR N-A RAḢAIÒ SIÒ ISTEAĈ INCI AGUS NÁ
 ḢLACFAR SIÒ, TÉIḢIÒ AMAĈ AR SRÁIOIO NA CAĈARAC SAN
 11 AGUS ABRAIO: ³ FIÚ CEÓ BÚR ḢCAĈARAC ATÁ AR ÁR ḢCOS-
 AIO ḢLANAIMÍO DÍNN É I N'BÚR ḢCOINNIÒ. AC BIOÒ

¹ 4 RÍḢ. IV. 29. ² DEUT. XXIV. 14; 1 TIM. V. 18. ³ ḢNÍOM. XIII. g1.

FIOS AN MÉIO SEO AGAIÖ, SO B'FUIL RÍGEACHT DÉ
1 n-aCMAIREACHT. DEIRIM LIÖ GUR SAOISE A RAĞAIÖ 12
MUMTIR SODOM AS AN LÁ SAN 'NÁ MAR A RAĞARÖ MUINTIR
NA CAÇARAC SAN.

MAIRĞ DUIT-SE, A ÇOROSÁIN, MAIRĞ, DUIT-SE, A BÉC- 13
SÁIÖA, ÓIR DÁ NDEINTÍ I D'UIRE AGUS I SÍDÓN NA MÍRÖ-
ÚILTÍ A DENEADÖ IONAIÖ-SE, IS FADÓ BEADÖ AICRIGE
DÉANCA ACU 'N-A SUÍÖE I N-ÉADAC ĞAFÖ AGUS I LUAIÇ-
RIĞ. AGUS IS SAOIRE A RAĞAIÖ TUIRE AGUS SÍDÓN 14
AS LÁ AN B'REICÉAMNTAIS 'NÁ MAR A RAĞAIÖ SIÖ-SE AS.
AGUS TUSA, A ÇAPARNAUM, A TÓĞADÖ SUAS SO NEAM, 15
CURFAR SIOS TU SO H-IFREANN.

¹ AN T-É A D'ÉISTEANN LIÖ-SE, IS LIOM-SA A D'ÉIS- 16
TEANN SÉ; AGUS AN T-É A ÇUGANN TARCUISNE D'AOIÖ-SE,
IS DÓM-SA A ÇUGANN SÉ TARCUISNE; AGUS AN T-É A
ÇUGANN TARCUISNE DÓM-SA IS DO'N T-É A ÇUIR UAIÖ
MÉ A ÇUGANN SÉ TARCUISNE.

AGUS ČÁINIĞ AN DÁRÉAG A'S TRÍ FÍCIÖ ČAR N-AIS AGUS 17
ĞÁIRÖEACAS ORČA, AGUS DUBRAÖAR: A ČIĞEARNNA, ČÁIÖ
NA DEAMAIN FÉIN FÉ N-ÁR SMAČT TRÉ T'AINIM-SE. AGUS 18
DUBAIRT SÉ LEÓ: BÍOS AG FÉACAINC AR SÁČAN NUAIR
A ČUIT SÉ Ó NEAM MAR A ČUITFEADÖ SPLANNC. FÉAC, 19
ČÁ ČABARČA AGAM D'AOIÖ CUMAS AR ŠATAILC AR AICREACAIÖ
NIME AGUS AR SCORPIÓNAIÖ, AGUS AR ĞAC CÓMACHT DE
CÓMACHTAIÖ AN NAMAD, ĞAN DOČAR D'AOIÖ. SA N-AM 20
ĞCÉADNA NÁ BÍÖD ĞÁIRÖEACAS ORAIÖ TOISĞ SPIORAIÖÍ
BEIC FÉ NÓUR SMAČT, AC BÍÖD ĞÁIRÖEACAS ORAIÖ TOISĞ
BÚR N-AINIMNEACA BEIC ĞRÍÖBČA INS NA FLAČAIS.

LE LINN NA H-UIRE CÉADNA SAN DO ČÁINIĞ ĞÁIRÖE- 21
ACAS AN SPIORAIÖ NAOIM AIR, AGUS DUBAIRT SÉ: ADOM-
UIĞIM DUIT, A AČAIR, A ČIĞEARNNA NEIME AGUS TALMAN,
MAR GUR ČEILIS NA NEICE SEO AR LUČT EAGNA AGUS
EÓLUIS, AGUS GUR FOILLSIĞIS IAD DO SNA LEANBÁIÖ.
D'ENIS SAN, A AČAIR, ÓIR B'É SIN DO ČOIL.* DO ČUĞ 22
M'AČAIR DÓM-SA ĞAC UILE NÍÖ, AGUS NÍ H-EÓL D'AOINNE
CÉ H-É AN MAC AC DO'N AČAIR, NÁ CÉ H-É AN T-AČAIR

¹ MAIT. X. 40; EÓIN XIII. 20.

* VER. 21. DO ČÁINIĞ ĞÁIRÖEACAR AN SPIORAIÖ NAOIM AIR,
.I. DO RÉIR A DIAONACHTA DO ĞLAC SÉ ÁR'AS SA SPIORAIÖ NAOIM
AGUS ĞAIÖ SÉ BUIÖČAS LE N' AČAIR SIORUÍÖE.

ac do'n Mac agus do'n t-é d'ár toil leis an Mac é
 23 d'fóillsiú. Agus d'iompuiḡ sé cun a d'eisgiobul,
 agus duḃairt sé: ¹ Is doibinn do sna súilb a cíonn
 24 na neite a cíonn sib-se. Óir deirim lib gur mian
 le mórán fáidhe agus riḡte na neite d'féisgint a cíonn
 sib-se, agus ní feacadar iad; agus na neite do clos
 a cloiseann sib-se, agus níor cloiseadar iad.

25 Agus féad, d'eiriḡ fear bliḡe cun triail a baint
 as, agus duḃairt: A máigistir, cad tá le déanam
 26 aḡam cun na beata síoruidhe do sealbú? Agus
 duḃairt seisean leis: Cad 'tá sgríobta sa blíḡ?
 27 Conus a léigean tú? Agus d'freaḡair sé agus
 duḃairt: ² Gráḃfaiḃ tú do tḡearna dia ó d'croidhe
 go h-iomlán, agus ó t'anam go h-iomlán, agus ó
 d'neart go h-iomlán, agus ó t'aighe go h-iomlán;
 28 agus do cómarsa mar tú féin. Agus duḃairt sei-
 sean leis: Tugais freagra cruinn. Dein an méid
 29 sin agus maisfir. Ac duḃairt sé le h-íosa, a
 d'iaraid é féin do ceartú: Agus cé h-é mo cómarsa?
 30 Agus duḃairt íosa 'ḡá freaḡfaiḃ: Bí duine aḡ
 síos ó Ierúsalem go Iericó, agus do seólaḃ ameas
 biḡeamnac é, agus do robálaḃar é, agus do ḡabá-
 dar air, agus d'imḡigeadar agus d'fáḡadar 'n-a
 31 ndiaid é leatmarb. Agus do t'arla go raiḃ saḡart
 aḡ ḡabáil síos an bótar céadna, agus conaic sé an
 32 duine, agus buail sé t'airis. Mar an ḡcéadna do
 t'arla go raiḃ lebíteac i n-aice na h-áite, agus
 33 conaic sé an duine, agus buail sé t'airis. Ac bí
 Samaritánaḃ aḡ ḡabáil an bótar agus t'ainis sé
 i n-aice an duine, agus conaic sé é, agus t'ainis truaḡ
 34 aighe d'ó; Agus cuaid sé anonn cuighe agus do cean-
 ḡail sé suas a cneadaca tar éis oile agus fíona do
 cur ionta, agus cuir sé ar muin a beitig féin é, agus
 t'us sé leis é go dtí an tig ósda, agus t'us sé aire d'ó.
 35 Agus amáireac a bí cúḡainn t'ós sé amac d'á pinginn
 agus t'us sé do 'n fear ósda iad, agus duḃairt sé:
 Tabair aire d'ó san, agus pé méid a beid tú cailite
 36 leis, nuair a t'iocfad-sa airís tabarfaḃ duit é. Cé

¹ Mat. xiii. 16.² Deut. vi. 5.

'cu de'n TRIÚS SAN IS DÓIG LEAT-SA BA CómARSA DO'n
DUINE A SEÓLAÒ AMEAS NA mBÍCEAMNAC? AGUS 37
DUBAIRT SEISEAN: AN T-É A D'EIN AN CÀRCHANACT AIR.
AGUS DUBAIRT ÍOSA LEIS: IMCIG-SE AGUS D'EIN MAR
AN SCÉADHNA.

DO CHARLA, AGUS IAD AR AN SLÍGH, SO NDEAGDAIÒ SÉ 38
ISTEAC I SRÁID, AGUS SUR GLAC BEAN DÁR B' AINIM
MARTA ISTEAC 'N-A TIGH FÉIN É. AGUS BÍ AS AN MNAOI 39
SIN DRIFIÚR DÁR B'AINIM MAIRE, AGUS DO SHUIÒ SÍ AS
COSAIÒ AN TIGHARNNA AS ÉISTEACT LE N-A BRIACHAR. AGUS 40
BÍ MARTA ANA-BRUIDEAMAIL AS DÉANAM MÓRÁN SHÓTA,
AGUS DO SEASAIM SÍ AGUS DUBAIRT: A TIGHARNNA, AN
AMLAID NÁC CÁS LEAT CONUS MAR ATÁ AN SHÓ SO LÉIR
FÁGTA ORM-SA ASAM' DRIFIÚR? AB AIR LÉI ANOIS CON-
GNAIM A CABBART DOM. AGUS D'FREAGAIR AN TIGHARNNA 41
AGUS DUBAIRT SÉ LÉI: A MARTA, A MARTA, TÁ MÓRÁN
NEITE A'Ò CUR TRÉ CÉILE AGUS AS CUR BUARCA ORT,
AGUS SHAN AC AON NÍÒ AMÁIN RÍACTANAC. DO CÒGH 42
MAIRE AN NÍÒ IS FEARR, AGUS NÍ TÓGFAR UAICTI É.

CAIBIDHOL XI.

CRÍOST GHÁ MÚINEAD D'Á D'EISGIOLAIÒ CONAS GUIÒE CUN DÉ.
DEAMHAN BAILBE DÁ CUR AMAC A' DUINE AIGE. NA FAIRISINIGH DÁ
SCUF I BPÚNC AIGE, AGUS MAIRGI DÁ B'FÓGAIRT ORCA, TRÉ NA
B' FEALL.

AGUS DO CHARLA, AGUS É I N-ÁIT ÁIRIOTE AS DÉANAM 1
ÚRNUIGTE, SO N'DUBAIRT DUINE D'Á D'EISGIOLAIÒ LEIS
NUAIR A STAD SÉ: A TIGHARNNA, TEAGAISZ DÚINN CONUS
ÚRNUIGTE DÉANAM FÉ MAR A TEAGAISZ EÓIN D'Á D'EIS-
GIOLAIÒ. AGUS DUBAIRT SÉ: NUAIR A BEIÒ SIÒ CUN 2
ÚRNUIGTE DÉANAM ABRAID: ¹ ÁR N-ACAIR ATÁ AR NEAM,
SO NAOMTAR T'AINIM, SO D'ACADAIÒ DO RÍGEACT, SO
NDEINTEAR DO CAIL AR AN D'CALAM MAR A DEINTEAR
AR NEAMI. ÁR N-ARÁN LAECTAMAIL CABAIR DÚINN INDIU. 3
AGUS MAIC DÚINN ÁR SCIONTA MAR MAICTIMÍONE DO 4

¹ MAIT. VI. 9.

chác a òineann cionta i n-ár u-aḡaiò; agus ná leis sin i ḡcaḡaíb, ac saor sin ó olc.

- 5 Agus duḡaírt sé leo: Cé'cu aḡaiò-se go mbeaò òuine muintearḡa aḡe, agus a raḡaò aḡ triall air i lár na h-oíòce, agus a òearfaò leis: A òuine muintearḡa, taḡair trí bulóḡa aráin ar ias-
- 6 acḡa òom, Óir òo ḡáinig cara òom aḡ triall orm as a slíḡ agus ní'l aon níò aḡam le cur os a cómair,
- 7 Agus go nòearfaò an fear istig, ná bí a'm cráò; tá an òorus dúnta, agus tá mo clann sa leabaíò am' ḡeannca; ní féaḡfainn eirighe agus ruò a ḡaò-
- 8 airt òuit; agus má leanann seisean aḡ bualaò, òeirim lib, bíòò ná h-eireócaò sé agus ruò a ḡaò-airt òó toisḡ gur b'é a òuine muintearḡa é, go n-ereócaíò sé agus go taḡaḡarfaíò sé òó pé neice atá i n-easnam air, mar ḡeall ar é òeic cóm leana-
- 9 nac. Agus òeirim-se lib-se: ¹ Iarraíò, agus taḡaḡarfaíò òaíò; loirḡiò, agus ḡeobaíò sib; buailiò,
- 10 agus osgalófar òaíò. Óir ḡac n-aon a ò'iarrann tuḡtar òó; agus an **τ-é** a loirḡeann ḡeibeann sé;
- 11 agus an τ-é a buaileann osgalófar òo. Agus cé'cu aḡaiò-se a òiarrfaíò aráin ar a aḡair, agus gur cloc
- 12 a ḡaòarfaíò sé òó? nó iasḡ, agus gur aḡair nime a ḡaòarfaíò sé òó i n-ineaò éisḡ? Nó má iarrann sé
- 13 uò, an taḡaòarfaíò sé scorpíón òó? Ar an aòḡar san, má's eól òaíò-se, atá go h-olc, neice fóḡanta ḡaòairt ò'búir ḡclainn, nac mó 'ná san go mór a ḡaòarfaíò búir n-aḡair ó neam an spioraíò maic òo'n muintir a ò'iarrfaíò air é?
- 14 Agus bí òeamán aḡe ò'á "óíbirt as òuine, agus òeamán balb ab eaò é. Agus nuair a bí an òeamán curḡa amaḡ aḡe òo laḡair an òuine balb;
- 15 agus bí ionḡna ar an sluag. Duḡairt cuíò acu, ámḡac, is le cómaḡc òeelsebub, rí na nòeamán, a cuireann sé na òeamáin amaḡ. Agus ò'iarr tuille acu air, aḡ òéanamí fromḡa air, cómarḡa ó neam
- 17 a ḡaisbeáint òóíò. Agus, ó conaic sé na smúinte a bí acu, duḡairt sé leo: ḡac ríḡeacḡ a òeic òeigilte coinníò féin, òéanfaíò fásac òe.

¹ Mat. vii. 7; xxi. 22; Márc. xi. 24, eóin xiv. 13; Séain. i. 5.

¹ τὸ πρῶτον τίς ἀρ' εἶς. Ἀγὺς μὰ τὰ σάταν θεῖγίλτε 'n-a 18
 coinniò féin conus a sheasócaib' a rígeaict? Agus
 go ndeirctí-se gur le cómaict Beelsebub a cuirim-se
 na deamain amac. Má's le cómaict Beelsebub a 19
 cuirim-se na deamain amac, cao' í an cómaict le n-a
 gcuirio búir gclann féin amac iad? 'D'a b'rí sin
 cabarfaib' siad-san breic' oraib'-se. Agus má's le 20
 cómaict 'Dé a cuirim amac na deamain, dar ndó siné
 rígeaict 'Dé tagaíte i nbúir measg. Nuair a bíonn 21
 fear láidir, armtha, ag coimeádo a tíge bíonn síoch-
 cáin ar gac níò 'n-a seilb. Ac' má tagann fear is 22
 creise 'na é agus go mbuaíodann sé air, tógfaib' sé leis
 an t-arm go léir ar a raib' a sheasam-san, agus rainn-
 fiò sé a cuib'. An t-é ná fuil liom tá sé ain' 23
 coinniò, agus an t-é ná veineann cnuasac' map' don
 liom veineann sé sgaipead'.

Nuair a bíonn an spioraib' truaillígte imtígte as 24
 an n-óine gluaiseann sé tré áiteanaib' gan uisge a
 d'iarraib' suaimnis, agus nuair a t'eipeann air, deir
 sé: Fillfead' cun mo tíge as a dtánaas amac. Agus 25
 nuair a tagann sé geibean' sé an tíg' sguabtha glan
 órnáideac'. Ansan imtígeann sé agus tugann sé 26
 leis seacht spioraib' eile is measa 'ná é féin, agus
 téigib' siad isteaic' agus cómnuiigib' siad sa tíg' sin.
 Agus is measa staib' deirineac' an duine sin 'ná a
 céad staib'.

Agus do tharla, nuair a duibairt sé an méid sin, 27
 gur labair bean sa tsluaig' do ghu' árd' agus go nduib-
 airt sí: Is beannuig' an b'roinn a d'iompair' tu agus
 na cíoca a d'eólais. Ac' duibairt seisean: Abair, 28
 ámtac', is beannuig' an muintir a cloiseann bria-
 tar 'Dé agus do coimeádann é.

Agus nuair a bailig' na daoine cuige' túsnuig' sé 29
 ar a ráib' leó: ² Sliocht' malluig' sead' an tsliocht
 so; tá cómartha uatha, ac' ní tabarfar don cómartha
 d'óib' ac' cómartha lónais an fáib'. ³ Óir, fé mar a 30
 bí lónas 'n-a cómartha do muintir Ninebe, beib' mac
 an duine 'n-a cómartha do'n tsliocht so. Eir- 31

¹ Mat. xii. 25; Marc. iii. 25. ² Mat. xii. 39.

³ Ión. ii. 1.

- eócaib¹ banrígin na deisceirte i mbreiteamantas i gcoinnib muintire an tsleachta so, agus tabarfaib sí daorbreic orca; óir do táinig sí ó imealluib an domain cun éisteacht le h-eagna Salomón; agus
- 32 féac duine anso is mó 'ná Salomón. Eireócaib muintir Ninebe i mbreiteamantas i n-aghaid an tsleachta so, agus tabarfaib siad daor-breic orca;
- ² mar do veineadar aicrige nuair fógaib lónas dóib é; agus féac duine anso is mó 'ná lónas.
- 33 Ní veineann doinne coinneal do lasaib agus ansan í cur i bfolac, nó i cur fé béal ártaiḡ, ac ar coinnleóir, ionus go bfeicfead na daoine a tagann
- 34 isteach an solus. Is í do súil solus do cuirp. Má bíonn do súil glan beir do corp go léir soillseac, ac má bíonn sí go h-olc beir do corp go léir i ndor-
- 35 cadas. Tabair aire, d'á bríḡ sin, gan an solus atá
- 36 ionat a beic 'n-a doirceacht aḡat. D'á bríḡ sin, má bíonn do corp go léir soillseac, gan don cuib aige de dorcadas, beir sé soillseac go h-iomlán, agus soillseócaib sé tu mar a déanfaib lócran soluis.
- 37 Agus an faib a bí sé aḡ caint, d'iarr duine de sna fairisíní air dul agus bia caitream i n'fochair.
- 38 Agus cuair sé isteach agus suir sé cun bíb. Agus do crom an fairisineac ar maictnam i n-a aigne agus ar a ráib leis féin: Cad n'a taob ná nígeann se é
- 39 féin roim bia caitream? Agus duibairt an tigearna leis: Anois, a fairisineaca, glanann síb-se an taob amuiḡ de'n cupán agus de'n méis; agus bíonn an taob istig dóib féin lán de ḡadaiḡeacht agus de mal-
- 40 luiḡeacht. A daoine gan ciall, nác é an t-é a vein
- 41 an taob amuiḡ do vein an taob istig? Ac ceana, d'á bfuil aḡaib tuḡaib déirc uaiḡ, agus féac, tá ḡac níb glan dauib.
- 42 Ac is mairḡ dauib, a fairisineaca, óir cuireann sib deacmaib ar an miontuib agus ar an ruiḡ agus ar ḡac uile luiḡ, agus níl suim aḡaib i mbreiteamantas Dé ná i nḡráib Dé. Is amllaib ba ceart so do véanam agus gan rúib do leigint ar lár.
- 43 Is mairḡ dauib, a fairisineaca, óir isiad na suir-

¹ i. banrígin Séba; feic 3 Ríḡ. x. 1.² lón. iii. 5.

cháin uačtaraca ins na sinagogaib atá uaið, agus daoine beic aš beannú ðaoib i n-áit an maršaið. Is 44
mairš ðaoib, óir is cuma sib nó na h-uašna ná feic-
tear, agus nác eól do sna daoine a siúblann orča.

Ašus ð'freašair ðuine ðe'n lučt ðlíže é, agus 45
ðubairt: A Máišicir, aš ráð na cainte sin ðuit
tá masla ašat 'á čabairt ðúinne, leis. Ašus ðubairt 46
sé leis: Ašus is mairš ðaoib-se féin, a lučt eóluis ar
an nólíž, óir cuireann sib ar na daoine ualaí nác
féirir ðóib a ð'iompair, ašus ní cuireann sib féin
bara méire čun na n-ualaí.*

Is mairš ðaoib-se a cuireann suas na leačta do 47
sna fáirib, ašus šuf b'iað búir n-aicreaca do marb-
uišeað na fáirib.† Šo ðeimín taisbeanann sib šo 48
b'fuití ar don aigne le nbúr n-aicreacaið 'n-a
nšnío-marčaið, búir n-aicreaca 'šá marbað ašus sib-
se aš cur na leačt suas ðóib. Uime sin iseað a'ðub- 49
airt eašna ðé: Cuirfeað čúca fáirí ašus aspoil
ašus ðéanfaid siað cuib acu do marbú ašus do
čráð; i ðtreó šo n-éileófar ar an sliočt so fuil na 50
b'faið šo léir, a ðoirteað ó čruičniú an ðomain. ¹ Ó 51
fuil ábeil šo fuil ² Šacariais a marbuišeað idir an
altóir ašus an teampal. Mar sin, a'ðeirim lib,
éileófar é ar an sliočt so.

Is mairš ðaoib-se atá oilte ar an nólíž, óir do 52
čóšabair lib eočair na h-eašna; níor čuaðabair féin
isteac, ašus an muintir a bí aš ðul isteac do čoiš-
eabair iað.

Ašus nuair a bí na neiče sin aige 'á ráð leo, do 53
črom na fairisíniž ašus lučt na ðlíže ar aigneas
leis šo h-ana-ðian, ašus ar a béal do čluice ar a lán
neiče, aš ðéanam fill air, a ð'iarraið šo ðčóšfaiðis 54
suas focal éigin uaið ašus šo šcuirfaiðis 'n-a leic é.

¹ Šen. iv. 8.

² 2 par. xxiv. 22.

* Ver. 46. "mairš ðaoib-se féin, a lučt eolais ar an nólíž,"
.i. ðočtúirí ðlíže Maoise, .i. na šgríðneoirí.

† Ver. 47. "Is mairš ðaoib-se."—ní šá ráð é šur ðroč-níð
na tuamaí čur suas do sna fáirib čun onóra čabairt ðóib, ac
aš imðearšað na šcuirpčeač úð a bíð aš ðéanam na n-oibreaca
san ar maiče leo féin, čun creiðeamna ð'fášail ðóib féin, čun
ainim cráibčeačta ð'fášail, i ðtreó šo b'féaðfaiðis easonóir a
čabairt do Rí na b'faiðí.

CAIBIÓIOL XII.

FOLÁRAMH AG CRÍOST Á ÉABHAICT DÚINN SAN CEALGAIREACT DO
DÉANAMH; SAN EAGLA BEIC ORAINN ROIMIS AN SAOĞAL; AGUS BEIC I
SCÓMNUIGE AG FAIRE ORAINN FÉIN.

- 1 AGUS NUAIR A BÍ SLUAIGTE MÓRA 'N-A ÉIMPAL,
I DTEÓ GO RABADAR AG SATAILT AR A ÓÉLTE, DO ÉUS-
NUIG SÉ AR A RÁD LE N-A DHEISGIBUIL; SEACHNAID SIB
FÉIN AR ÉIOST NA DFBAIRISÍNEAC, AN NÍD IS CEALGAIREACT.
- 2 ÓIR NÍL AON RUO FÉ CLUID NÁ NOCTFAR, NÁ I DFBOLAC
3 NÁ TIOCFAD CUN EÓLUIS. ÓIR NA NEICTE A DUBRABAIR
SA DOIRCEACT DÉARFAR SA TSOLUS ID; AGUS AN RUO
A DUBRABAIR I SCOĞAR, I SEÓMRA, CRAOBŞGAOILFAR É
Ó DARAID NA DCTICTE.
- 4 DEIRIM ÁMÉAC, LIB-SE, A CÁIRDE: NÁ BÍOD EAGLA
AGAD ROIMIS AN MUINCTIR A MABUIGEANN AN CORP,
5 AGUS ANSAN NÁ FUIL A ÉUILLE ACU LE DÉANAMH. AC
TAISBEÁNFAD DAOID CÉ ROIMIS N-A MBEID EAGLA AGAD:
BÍOD EAGLA AGAD ROIMIS AN T-É, TAR ÉIS DUINE
MARBÚ, GO DFBUIL AR A CUMAS É CUR GO H-IFREANN.
- 6 BÍOD, ADEIRIM LIB, EAGLA AGAD ROIMIS SIN. NA DÍOL-
TAR CUIS ZEALBÚIN AR DÁ FÉOIRLINN? AGUS NÍL AON
ZEALBÚIN ACU ANN A SAN FIOS DO DIA. NÍ H-EAD, AC TÁ
7 RUIBÍ BÚR NŞRUAIŞE GO LÉIR CÓMRICTE. NÁ BÍOD EAGLA
ORAD, DÁ DRIŞ SIN. IS MÓ LE RÁD SIB-SE 'NÁ A LÁN
ZEALBÚIN.
- 8 AGUS DEIRIM LIB: ¹ AN UILE DUINE D'ADMÓCAID
MISE OS CÓMAIR DAOINE, ADMÓCAID MAC AN DUINE
9 EISEAN OS CÓMAIR AINGEAL DE. AGUS AN T-É A SEÁN-
FAID MISE OS CÓMAIR DAOINE, SEÁNFAR EISEAN OS CÓM-
AIR AINGEAL DE.
- 10 AGUS AOINNE A DÉARFAID FOCAL I N-AGAD MÍC AN
DUINE, MAICTFAR DO É; ² AC AN T-É A DÉANFAID DIA-
MASLA I N-AGAD AN SPIORAID NAOIM, NÍ MAICTFAR DO É
- 11 AGUS NUAIR A DÉARFAID SIAD ISTEAC SIB INS NA SIN-
ŞÓĞAIB, AGUS I LÁTAIR ŞIÚISTÍSÍ AGUS DAOINE CÓMAC-
TACA, NÁ BÍOD CEIST ORAD I DTAOD CAD A FREAGRÓ-

¹ MAT. X. 32; MARC. VIII. 38; 2 TIM. II. 12.

² MAT. XII. 32; MARC. III. 29.

lilíð, CONUS MAR A ò'FRÁSAID SIAO; ní òeiniò SIAO
 SAOCHAR NÁ SNÍOM; AGUS ÒEIRIM-SE LIB-SE NÁ RAIÐ
 SALOMÓN 'N-A ĠRAÐAM ÉIDIGTE MAR CEANN ACU SAN.
 28 AGUS MÁ ÉIDIGEANN DIA AR AN ĠCUMA SAN AN FÉAR
 ATÁ INDIU AR AN MBÁN AGUS A CAITĠAR SA TEINE AM-
 ÁIREAC, NÁC MÓ 'NÁ SAN [ÉIDEOCÁID SÉ] SIÐ-SE, A LUCT
 29 AN ĠREIÐIM ŠUARAIĠ? NÁ BÍÐID-SE AĠ LORĠ NA NEIĠE
 A ÒÍOSĠAID SIÐ NÁ A ÒÓLĠAID SIÐ, AGUS NÁ BÍOÐ
 30 EIRIGE ANÁIDDE ORAID. ÓIR SINIAO ĠO LÉIR NA NEIĠE
 A BÍONN AĠ ĠEINTE AN DOMÁIN D'Á LORĠ. AC IS EÓL
 D'BÚR N-ACĠAIR ĠO BĠUIL ĠÁÐ AĠAID LEIS NA NEIĠID
 31 SIN. LOIRĠID AR DĠUIS, ÁMĠAC, RÍĠEACĠ DÉ AGUS A
 FÍORÁONTACĠ, AGUS ĠEOÐAID SIÐ MAR ĠUILLE NA NEIĠE
 SIN ĠO LÉIR.
 32 NÁ BÍOÐ EAGAL ORAID, A ĠRÉAD BÉAG, ÓIR ISÉ TOIL BÚR
 33 N-ACĠAR AN RÍĠEACĠ A ĠAÐAIRT DAOID. ¹ DÍOLAID A
 BĠUIL AĠAID AGUS TUGAID DÉIRC UAID; ÒEINIÐ DAOID
 FÉIN SPARÁIN NÁ CRÍONĠAID, ² STÓR INS NA FLAĠAIS NÁ
 CAILLĠID ORAID; NÁ ĠUIÐĠID BÍĠEAMNAC UAID; NÁ
 34 MILLĠID LEÓMAN ORAID. ÓIR AN ÁIC 'N-A BĠUIL BÚR
 STÓR IS ANN A BÉID BÚR ĠCROIDDE.
 35 BÍOÐ BÚR ĠCRIOSA FÁISĠITE AĠAID, AGUS LÓCRANA
 36 AR LASAÐ I NÓUR LÁMAID. AGUS SIÐ MAR BÉAD
 DAOINE A BÉAD AĠ FEIĠEAM LE N-A DĠIGEARNNA ĠO BĠILL-
 FEAD SÉ Ó'N MBAINIS; IONUS, NUAIR A ĠIOCĠAID SÉ AGUS
 37 BUAIDĠID SÉ, ĠO N-OSĠALÓCAID SIAO LÁĠCREAC DÓ. IS
 AOIBINN DO SNA SEIRBÍSIĠ SIN A ĠEOÐAID A DĠIGEARNNA
 AĠ DÉANAM NA FAIRE NUAIR A ĠIOCĠAID SÉ; ĠO ÒEIMIN
 AÐEIRIM LIB, CUIRĠID SÉ A ĠRIOS UIME AGUS CUIRĠID
 SÉ 'N-A SUIDDE IAD, AGUS DÉANĠAID SÉ FRIOTÁLAM ORĠA SA
 38 TÍMPAL. AGUS MÁ ĠAGANN SÉ SA TARNNA FAIRE, AGUS SA
 TRÍMAD FAIRE MÁ ĠAGANN SÉ, AGUS ĠO BĠAĠAID SÉ MAR SIN
 39 IAD, IS AOIBINN DO SNA SEIRBÍSIĠ SIN. AC BÍOÐ FIOS AN
 MÉID SEO AĠAID, D'Á MBEAD FÍOF AĠ FEAR ĠIGE CAĠOIN
 A ĠIOCĠAD AN BÍĠEAMNAC, DÉANĠAD SÉ FAIRE AGUS NÍ
 40 LEIĠGEAD SÉ A ĠIG DO BŠISEAD. AGUS BÍÐID-SE OLLAM,
 ÓIR ³ NÍL FIOS AĠAID CAĠAIN A ĠIOCĠAID MAC AN DUINE.
 41 AGUS DUBAIRT PEADAR LEIS: A ĠIGEARNNA, AN LINNE
 ATÁ AN ĠAINT SIN AĠAT 'Á RÁÐ, NÓ LEIS NA DAOINE ĠO

¹ MAT. XIX. 21.² MAT. VI. 20³ APOC. XVI. 15.

léir? Agus duðairt an tìgearna: Cé h-é, òar 42
leat-sa, an stíobair òilis ciallmair á cuir an tìg-
earna os cionn a tēaḡláig cūn a òtómāis cruic-
neactan a tādairt òið i òtráct? Is doibinn ò'o'n 43
tseirbiseac san n-a òtiocfaið a tìgearna air aḡ
vėanam na h-oibre sin nuair a tiocfaið sé. Deirim 44
lið go fíor go ḡcuirfið sé os cionn a cōda go léir é.
Ac má veir an seirbiseac san, 'n-a cōiðe féin, tá 45
mo tìgearna aḡfar ḡan tēact; agus má cōmann
sé ar na buacailí agus na cailíní òo bualað, agus
ar iḡe agus ar ól agus ar meisgeoireact: Tioc- 46
faið tìgearna an tseirbísig sin an lá ná beirð coinne
aige leis, agus an uair nác eól òó, ¹ agus veigilfið
sé é agus ceapfaið sé a cuir òó amēasḡ luḡt òic-
creidim.

Agus an seirbiseac san go raið fios toile a tìg- 47
earna aige, agus nár òein ollamú, ná beart òo réir
a toile, ḡeōḡfar air go mór. Ac an t-é ná raið 48
fios aige, agus òo òein neicē a cuill bualað, ḡeōḡfar
air beaḡán. Óir an t-é ḡur tuḡað mórán òó, éileó-
far mórán air; agus an t-é ḡur tūḡaḡar cuir mór òó
le coimeáð iarrfaið siað breir air.

Cūn teine cūr ar an òtalam so iseað tánaḡ, agus 49
cað 'tá uaim ac go lasfað sí? Agus tá aḡam bais- 50
tēað le n-a mbaistfar mé, agus cað é mar atáim
i ḡcūmangraḡt go òtí go ḡcōmlionfaið é!

² An òóig lið ḡur cūn síotcána cūr ar an òtalam 51
so òo tánaḡ-sa? Ní h-eað, aḡeirim lið, ac cūn
veigilte. Óir beirð, feasḡa, cúigear sa n-aon tìḡ 52
veigilte, triúr i n-aḡaið beirte, agus beirt
i n-aḡaið trír. Veigilfar an t-aḡair i n-aḡaið an 53
mic agus an mac i n-aḡaið a aḡar; an máḡair
i n-aḡaið na h-inḡíne agus an inḡean i n-aḡaið na
máḡar; an máḡair céile i n-aḡaið mná an mic agus
bean an mic i n-aḡaið máḡar a céile.

Agus duðairt sé leis an sluag: Nuair a cionn 54
sið ḡamail aḡ eiriḡe lastiar, abran sið láicreac:
tá ciḡ aḡ tēact; agus bíonn amlair; agus (nuair 55
a cionn sið) an ḡaoḡ andeas abran sið: beirð broḡal

¹ .i. ḡearrfaið só amac é ó fíoraonaib.

² Mat. x. 34.

- 56 ann; agus bíonn. A cealgairí, feadann sibh an spéir agus an talamh do bheithníú: agus conas ná breithnígeann sibh an aimsir atá ann?
- 57 Agus cad 'n-a t-aob na breithnígeann sibh uaidh féin
- 58 an ní 'b' is ceart? ¹ Agus nuair a bheir tú aghaid, i n-aonfeacht le do namhaid, i láthair an príúnsa, dein do dhícheall chun fgaramaint leis, le h-eagla go mbéarfadh sé i láthair an bheithní tu, agus go dtabairfadh an breitheamh suas tu do'n fheirmeadóir, agus go gcuirfeadh an feirmeadóir sa cárcair tu.
- 59 Deirim leat ná tiocfáir amach as san go ndíoláir an chianós deirineach.

CAIBIDÍOL XIII.

An gíacanas atá le h-aicriú deanamh. An crann fíge a bhí seas. Leigear na mná a bhí leice, 7rl.

- 1 Agus bhí daoine láithreach an uair céadna san a dhinnis dó i dt-aob na nGaililíach n-ar meas pílát a gcuir fola ar a n-íobairtibh.
- 2 Agus duibairt sé leo 'gá bfreagra: An dóig libh gur peacaí na nGaililíach san t-ar nGaililíachibh
- 3 eile, treas go dtáinig an íde sin ortha? Deirim libh nár 'b' ead; ac mura ndéinibh sibh-se aicriú tiocfaibh íde de'n tsagas céadna oraibh go léir.
- 4 Dálta na n-ocht bfeara déas úd n-ar tuit an t-ur ortha i Silóe, agus gur mairb sé iad, an dóig libh go rabhadar ciontaí t-ar a raib de dhoinibh i n-Ierusalem?
- 5 Deirim libh ná rabhadar; ac mura ndéinibh sibh-se aicriú go dtiocfaibh íde de'n tsagas céadna oraibh go léir.
- 6 Agus do labair sé leo an tsoluibh seo: bhí crann fíge curtha aghaidh 'n-a fíongort, agus táinig sé
- 7 aghaidh lorg toradh ar an gcrann, agus ní bfuair. Agus duibairt sé leis an saothruigheoir: Féach, táim le trí bliana aghaidh teacht anso aghaidh lorg toradh ar an gcrann fíge seo agus ní bfaigim é; gearr é: ² cad cuise

¹ Mat. v. 2g.

² .i. bíodh an áit aghaidh crann fíoganta.

go mbeadh an talamh aige? Agus duibairt seisean 8
'gá freagra: A tighearna, sgaoil leis an bliain
seo go ndeineadh rómar 'n-a tímpal agus go gcuir-
eadh leasú leis, Ansan má chugann sé toradh uaid; 9
ac mura dtugaidh, gearrfair é feadh.

Agus bioth sé ag teagasg 'n-a sinagóis ins na sab- 10
bóibh. Agus féad, bean i n-a raiob spioraid laza- 11
cair ar feadh oíche mbliana déag, agus bí sí cromtha,
agus ní féadfaidh sí féadaint suas i n-aon cor; Agus 12
nuair a chonaic Íosa í do ghlaoidh sé cuige uirthi, agus
dubairt sé léi: A bean, táir sgartha le tighearán.
Agus cuir sé a dhá lámh uirthi, agus do dhírigeadh suas 13
í láithreach, agus chug sí glóire do Dia. Agus 14
d'fhreagair uachtarán na sinagóise, agus fearg air
toisg Íosa do dhéanamh an leigis lá na sabbóide,
agus dubairt sé leis na daoine: Tá sé lá ann 'n-ar
ceart obair a dhéanamh; tagaidh aon lá d'íob san, agus
leigistear sib; agus ná tagaidh lá na sabbóide. Agus 15
d'fhreagair an tighearna é agus dubairt sé: A ceal-
gairí, ná sgaoileann gach aoinne gaidh-se a bó nó a
asal ó'n mainséar, agus ná beireann sé cun uisge
iad, lá na sabbóide? Ac an iníean so Ábraham 16
á bí fé cheangal ag Sátan ar feadh oíche mbliana déag,
níor ceart í fuasgailt ó'n gceangal, san lá na sab-
bóide? Agus nuair a dubairt sé an caint sin do 17
las a namaid go léir le náire, agus do gaidh gair-
deachtas an pobul mar gheall ar na neithe go léir a
dhéineadh sé cómh glórmhar.

Agus dubairt sé: Cad leis gur cosmaíl rígeacht 18
Dé, agus cad leis go samlócaid é? ¹ Is cosmaíl é 19
le gráinne mustáir n-ar dhéin duine é tógaint agus é
cur 'n-a gáiridín, agus d'fhás sé, 'gus dhéin crann mór
de, agus do neaduijs éanlaite an aéir 'n-a gdeagaidh.

Agus dubairt sé airís: Cad leis go samlócaid 20
rígeacht Dé? ² Is cosmaíl é leis an ngíost a tóg
bean, agus d'fholuig sí i dtrí tómasaidh mine go dtí 21
gur glac an mín go léir an gíost.

Agus do ghluais sé tré sna cacharaidh agus tré 22

¹ Mat. xiii 31.; Marc. iv. 31.

² Mat. xiii. 33.

sna bailtib a5 teagas5, agus é a5 dul fé òein Ierú-
 23 salem. Agus duðairt duine leis: A ċigearna,
 an amlaib ná saorċar aċ beagán? Agus duðairt
 24 seisean leó: ¹ Òeinib díceall ar òul isteaċ an dorús
 cumang; óir òeirim lib 5o mbeib a lán a ò'iarraib
 25 òul isteaċ, agus ní féadfaib siab é.* ² Agus nuair a
 beib fear an ċige imċigċe isteaċ agus an dorús
 dúnta aige, tushóċaib sib-se ar seasam amuig agus
 ar an ndorús do bualaib, agus ar a ráib: A ċig-
 earna, osgail dúinn! agus déarfaiib sé a' búr
 26 b'frea5raib: Ní feadur cab as daib-se. Ansan
 tushóċaib sib ar a ráib: Ò'iteamaib agus ò'ólamaib
 os do cómaib, agus òeinis teagas5 i n-ár sráibib.
 27 Agus dearfaiib sé lib: ³ Ní feadur cab as
 daib-se; ⁴ imċigib 5o léir uaim, a luċt an uilc a
 28 óéanam. Ansan a beib an 5ol agus an díosgán
 fiacal, nuair a ċífib sib Ábraham agus Isaac agus
 Iácób agus na fáib 5o léir istig i rígeaċt Dé, agus
 29 sib féin díbearċa amaċ. Agus tiocfaib siab ó'n
 ndóman toir agus ó'n ndóman tiar, ó'n 5ceann
 tuaiib agus ó'n 5ceann teas, agus suiðfib siab síos i
 30 rígeaċt Dé. Agus féaċ, tá daoine ar òeire a beib
 ar tusaċ, agus tá daoine ar tusaċ a beib ar òeire.
 31 An lá céadna san ċáinig cuib òe sna fairisínig
 ċuige agus duðradar leis: Imċig agus fás an áit
 32 seo, óir tá Ĥerób ar ċí do mabċa. Agus duðairt
 sé leó: Imċigib agus abraiib leis an maċa ruab san:
 Féaċ, táim a5 cur òeamhan amaċ agus a5 óéanam
 leigear inċiu agus amáireaċ, agus beib òeire liom
 33 an trímab lá. Aċ ceana, ní foláir dom beib a5
 siúbail inċiu agus amáireaċ agus amanarċar, óir ní
 buail fáib ò'fásail báis lasmuig ò'Ierúsalem.
 34 ⁵ A Ierúsalem, a Ierúsalem, a mabui5eann na
 fáib, agus a 5abann do ċloċaib ar na daoine a
 curtar ċú5at, cab é a minice òob' áil liom do ċlann
 a ċruinniú, mar a ċruinni5eann an ċ-éan a h-ál fé

¹ Mat. vii 13.² Mat. xxv 10.³ Mat. vii. 23.⁴ Salm vi 9.⁵ Mat. xxiii. 37.

* Ver. 24. "A ò'iarraib òul," .i. beib siab a ò'iarraib
 a n-anm do sáibail, aċ ní féadfaib siab é tois5 nar òeineadur
 díceall air, agus ná rabur dáirírib sa 5nó.

n-a sgiactánaib, agus níos b'áil leat! Féac, fás- 35
 far aghaidh búr uici go folam, agus veinim lib ná
 feicfidh sib mise go dtasgaidh an trácht 'n-a ndéarfaidh
 sib, molaib leis an t-é atá ag teacht i n-ainim an
 tigearna.

CAIBIDÍOL XIV.

An duine go raib an lionaib ann dá leigeas ag Críost.
 Parabal an tsuipéir. An riactanas atá le gac níos do éreigean
 cun go leanfí Críost.

Agus do éarlá go ndéadhaib Íosa isteach i uici 1
 uachtaráin do sna fairisínigh sa tsabbóib cun bíob a
 caitheam, agus go rabhadar san ag faire air. Agus 2
 féac bí 'n-a láthair duine go raib líonaib ann. Agus 3
 d'fhreagair Íosa agus duibairt sé leis an luict olíge
 agus leis na fairisínigh: An ceart leigeas a déanam
 sa tsabbóib? Agus níor labhadar. Ac tóg sé 4
 an duine agus do leighis sé é, agus cuir sé cun
 siúbail é. Agus duibairt sé 'gá bhfreagairt sin: Cé'cu 5
 aghaidh-se, n-a dtuicfeadh asal leis nó bó leis i bpoll,
 ná taraiceócaib amac é lá na sabbóibe? Agus níor 6
 féadhadar freagra tabairt air sin.

Duibairt sé ansan solúb leis an muintir a fuair 7
 cuireadh nuair a cónaic sé iad ag dul suas ins na suib-
 cánaib uachtaraib. Nuair a gheobair cuireadh cun 8
 bainise ná suib sa tsuibcán uachtaraib, le h-easla
 go mbeadh duine is onóráige 'ná tu tar éis cuireadh
 d'fháil uaid, agus nuair a tiocfaid sé sin go 9
 ndéarfadh an t-é a tuig cuireadh duit-se agus dósan
 leat, tabair an áit sin dó so; agus ansan go gcait-
 fá dul agus fanmáint sa n-áit is ísle agus náire
 ort. Ac nuair a gheobair an cuireadh suib sa n-áit 10
 is ísle, i dtreo, nuair a tiocfaidh an t-é a tuig cuir-
 eadh duit, go ndéarfadh sé leat: ¹ A cára, eirigh níos
 sia suas. Ansan beib onóir ag dul duit ó'n gcuir-
 eactain. Óir ² gac doinne a d'árdócaib é féin, 11

¹ Sean-ráite XXV. 7.

² Mat. xxiii. 12.

ísleófar é; agus an t-é a b'ísleócaí é féin, áiríofar é.

- 12 AGUS DUBAIRT SÉ LEIS AN T-É A CHUIG AN CUIREADH DÓ
féin: ¹ NUAIR A B'ÉANFAIR DINNÉAR NÓ SUIPÉAR NÁ
GLAOIBH AR DO CHAIRDIBH, NÁ AR DO BHRÁICRE, NÁ AR DO
GHAOLCA, NÁ AR DO Cómarsanaibh SAIBHRE, LE H-EAGLA
DATABARFAIBH SIN CUIREADH TAR A CEANN DUIT-SE, AGUS
13 SO DATABARFAÍ DO CHUIR TAR N-AIR DUIT. AC NUAIR
A B'ÉANFAIR FEASDA GLAOIBH CÚGAT NA DAOINE BOCTA, NA
14 DAOINE GORTUIGTE, NA BACAIG, NA DAILL, AGUS BEIR
ÁDAS ORT, MAR NÍ BEIR AR A SCUMAS CÚITEAMH A B'ÉANAMH
LEAT; AGUS DEANFAR AN CÚITEAMH LEAT I N-AISEIRIGE
NA BFIORAON.
- 15 NUAIR A B'AIRIG DUINE D'Á RABH LÁITREAC AN FOCAL
SAN DUBAIRT SÉ: IS DOIBINN DO'N T-É A B'ÍOSFAIDH
16 ARÁN I RÍGEACHT DE. AGUS DUBAIRT SEISEAN LEIS:
² DO B'EIN FEAR FEASDÁ MÓR, AGUS CHUIG SÉ CUIREADH
17 D'Á LÁN DAOINE. AGUS CHUIR SÉ A SEIRBÍSEAC AMAC,
NUAIR A TÁINIG AM AN FEASDA, CUN A RÁD LEIS AN MUIN-
CIR A FUAIR CUIREADH GUR MÍDHO DÓIBH TEACHT MAR SO RABH
18 GAC NÍO OLLAMH. AGUS CROMADAR SO LÉIR I N-AON-
FEACHT AR LEATSGEAL DO GABÁIL. DUBAIRT AN CÉAD
DUINE, TÁ TIG CEANNUIGTE AGAM, AGUS NÍ MÓR DOM
DUL AMAC 'GÁ FEISGINT: IARRAIM ORT MO LEATSGEAL A
19 GABÁIL. AGUS DUBAIRT DUINE EILE, CEANNUIGEAS
CÚIG SEISREACA DAMH, AGUS TÁIM AG DUL 'GÁ DTRIAIL:
20 IARRAIM ORT MO LEATSGEAL, A GABÁIL. AGUS DUBAIRT
DUINE EILE, PÓSAS BEAN, AGUS D'Á BRÍG SIN NÍ FÉIDIR
21 DOM TEACHT. AGUS D'FILL AN SEIRBÍSEAC AGUS D'INNIS
SÉ NA NEITE SIN D'Á MAIGISTIR. ANSAN TÁINIG FEARG
AR FEAR AN TIGHE, AGUS DUBAIRT SÉ LE N-A SEIRBÍSEAC,
IMTIG AMAC D'URACAR I SRÁIBH AGUS I BPÓIRSÍB NA
CACHARAC, AGUS TABAIR LEAT ANSO ISTEAC NA DAOINE
BOCTA AGUS NA DAOINE GORTUIGTE AGUS NA DAILL AGUS
22 NA BACAIG. AGUS DUBAIRT AN SEIRBÍSEAC, A TIG-
EARNA, DO D'EINEADH MAR A B'ÓRDUIGIS, AGUS TÁ SLÍG
23 FÓS. AGUS DUBAIRT AN TIGEARNA LEIS AN SEIRBÍSEAC,
IMTIG AMAC FAN NA MBÓITRE AGUS FAN NA SGART, AGUS
24 COMÁIN ISTEAC IAD, I DCREÓ SO LÍONFAR MO TIG. DEIRIM

¹ Tob. iv. 7; Sean-ráidte iii. 9.

² Mat. xxii. 2; Apoc. xix 9.

lib ámtac, an muintir úo a fuair cuireadh, ní blais-
fiú don fear acu mo bia.

Aus bí mórán daoine as gluaiseacht i n-donfeacht 25
leis, agus d'iompuig sé agus d'ubairt sé leo: Má 26
éagann duine cúgam-sa agus gan fuacht aige d'á
achtair agus d'á máchtair, agus d'á mmoi agus d'á
clainn, agus d'á d'riarára agus d'á d'riféara, agus
fós d'á anam féin, ní féidir do beirt 'n-a d'eisgio-
bul agham.* Agus an t-é ná beineann a cros féin 27
d'iompar agus teacht am' diaid, ní féidir do beirt 'n-a
d'eisgiobul agham. Óir cé'cu aghaid-se gur maic 28
leis túr do cur suas ná suidfeadh síos ar dtuais cun
an cosuais, nár bfoláir a déanam, do meas, féach-
aint an mbeadh dóicín na h-oibre aige? le h-eagla, 29
tar éis an buinn do cur agus gan ar a cumas críochnú,
go dtusnócaidh gach a bfeicfeadh é ar madaid fé, agus 30
go ndéarfaióis: Dén an duine seo tustú ar cur
suas, agus ní'l ar a cumas críochnú. Nó cé h-é an 31
rí a beadh as dul cun coisid a déanam le rí eile,
ná suidfeadh síos ar dtuais as déanam maicthaim,
féachaint ar b' féidir do, le beic míle, seasam
i n-aghaid an t-é atá as teacht 'n-a coinnib agus fiche
míle aige? Agus mura féidir, an faid a beid an 32
fear eile adfad uaid, cuirfid sé teachtaireacht
cuige as fiafraige i dtadob síochána. Ar an gcuma 33
gcéadna, gach duine aghaid-se ná tugann druim láma
le n-a bfuil aige, ní féidir do beirt 'n-a d'eisgiobul
agham-sa.

Is maic an rud salann, ac má cáilleann an salann 34
a blas, cad leis go n-déanfar deis-blasta é? ní'l 35
tairbe ann do'n talam ná cun doiligh; caitear amach
é. An t-é go bfuil cluasa air cun éisteachta cloiseadh
sé.

* Ver. 26. "Gan fuacht aige." —ní cearduigeann dlí Críost
duinn fuacht a d'ubairt d'ár namaid féin, gan trácht ar ár n-achtair
agus ár máchtair. Ac isé brí atá leis an gcaint 'ná so, .i. gur
ceart duinn ár n-aighe beirt socair aghainn ar sgaramaint le
gach ní, agus le gach duine d'á annsacht, do coisfadh sinn ar
Críost do leanmáint.

CAIBIDÍOL XV.

PARABAL NA CAORAĆ A CAILLEAÖ, AGUS PARABAL AN MÍC A BÍ RÓ-
 ČAIĆTEAC.

- 1 AGUS BÍ NA PUIBLIOCANAIŞ AGUS NA PEACAIŞ AŞ TEÁĆT
 2 ČUIŞE AŞ ÉISTEACĆ LEIS. AGUS BÍ NA FAIRISÍNIŞ AGUS
 NA ŞGRÍÖNEÓRÍ AŞ CEISNEAM, AGUS DEIRIÖÍS: AR NÖÓ,
 ŞLACANN AN FEAR SO NA PEACAIŞ AGUS IĆEANN SÉ BIA
 'N-A BÖÖČAIR.
- 3 AGUS ÖO LAÖAIR SEISEAN LEÓ AN TSOLUIÖ SEO:
- 4 ¹CÉ'CU AŞAIÖ-SE ŞO MBEAÖ CÉAÖ CAORA AIŞE,
 AGUS ŞO RAŞAÖ CAORA ACU AMÚ UAIÖ, NÁ FÁŞFAÖ NA
 NAOI ŞCINN ÖÉAŞ AGUS ČEİRE FÍCİÖ SA BÖFÁŞAC AGUS
 NÁ RAŞAÖ AR LORŞ AN ČINN A CAILLEAÖ ŞO ÖĆÍ ŞO
 5 BÖFAŞAÖ SÉ Í? AGUS NUAIR A ŞEİÖEANN SÉ Í TÓŞANN
 6 SÉ AR A ŞUAİLLIÖ Í, AGUS ÁĆAS AIR, AGUS NUAIR A
 ČAŞANN SÉ AÖAILE ŞLAOÖANN SÉ ČUIŞE A ČÁIRÖE AGUS
 A ČÓMARSAIN AGUS DEIR SÉ LEÓ: ÖEINIÖ ŞAIRÖEACĆAS
 LIOM, MAR ÖO FUARAS MO ČAORA ÖO CAILLEAÖ.
- 7 ÖEIRIM LIÖ ŞURAB ŞIN MAR A ÖEİÖ ŞÁIRÖEACĆAS AR NEAM
 MAR ŞEALL AR AON PEACAC AMÁIN A ÖÉANFAIÖ AIĆRIŞE
 SEACĆAS NAOI ÖUINE ÖÉAŞ AGUS ČEİRE FÍCİÖ ÖE ÖAOINIÖ
 CÓRA NÁ FUIL ŞÁÖ LE H-AIĆRIŞE ACU.
- 8 NÓ CÉ H-Í AN ÖEAN ŞO MBEAÖ ÖEİĆ ²NÖRACĆMA AICI
 AGUS ŞO ŞCAİLLFEAÖ SÍ ÖRACĆMA ÖÍÖÖ, NÁ ÖÉANFAÖ
 COINNEAL ÖO LASAÖ AGUS AN TIŞ ÖO ŞGUABAÖ, AGUS
 AN ÖRACĆMA ÖO LORŞ ŞO ŞÉAR ŞO ÖĆÍ ŞO BÖFAŞAÖ SÍ
 9 É? AGUS NUAIR A ŞEİÖEANN SÍ É, ŞLAOÖANN SÍ ČUICI
 A ČÁIRÖE AGUS A ČÓMARSAIN AGUS DEIR SÍ LEÓ: ÖEINIÖ
 ŞÁIRÖEACĆAS LIOM, MAR ÖO FUARAS AN ÖRACĆMA A ČAIL-
 10 LEAS. ÖEIRIM-SE LIÖ-SE ŞUR B' ŞIN MAR A ÖEİÖ
 ŞÁIRÖEACĆAS I LÁĆAIR AINGEAL ÖÉ MAR ŞEALL AR AON
 PEACAC AMÁIN A ÖÉANFAIÖ AIĆRIŞE.*

¹ MAT. XVIII 12.

² .I. PINŞIN RÓMÁNAC: AN T-ÖĆĆMAÖ CUIÖ Ö'UINGE AIRŞIO.

* VER. 10, "I LÁĆAIR AINGEAL ÖÉ." —ČAISBEÁNANN AN ČAINC
 SIN ŞO BÖFUIL SUÍM AŞ AINGEALAIÖ NA BÖFLACĆAS IOTIAINNE ACÁ ANNŞO
 ČÍOS, AGUS ŞO MBÍONN ÁĆAS ORČA NUAIR A ÖEINIMÍÖ AIĆRIŞE, AGUS
 Ö'Á BÖRÍŞ SIN ŞO MBÍONN EÓLUS ACU AIR.

AGUS DUBAIRT SÉ: BÍ FEAR ANN AGUS BÍ BEIRT MAC 11
 AIGE; AGUS DUBAIRT AN MAC AB ÓIGE ACU LE N'ACHAIR, 12
 A ACHAIR, TABAIR DÓM-SA AN MÉIO ACHÁ AG DUL DOM DE
 D'CUIO, AGUS DO RAINN SÉ AN CUIO EATARÇA. AGUS 13
 TAR ÉIS BEAGÁN LAECHANNA DO BAILIÚ AN MAC AB ÓIGE
 CUIGE A CUIO GO LÉIR, AGUS D'MEIS SÉ GO DÚCHAIÚ IAS-
 ACHTA ABFAO Ó BAILE, AGUS DO SGAIP SÉ A CUIO LE
 BAOIS AGUS LE RABAIRNE. AGUS NUAIR A BÍ SACH AON 14
 RUO CAITTE AIGE CHÁINIS GORTA ANA-DIAN SA TÍR SIN,
 AGUS CHUSNUIÚ SÉ AR BEIT I N-UIREASBA. AGUS 15
 D'MEIS SÉ AGUS DO RÉITUIÚ SÉ LE DUINE DE MUINCIR
 NA TÍRE SIN. AGUS DO CUIR SEISEAN É AMACH CUN A
 CHÓD' TALIM AG COCÚ MUC. AGUS BA MAIT LEIS A BOLÚ 16
 A LÍONA D' SNA FÉICLEÓGAIB A D'ICHA D' NA MUCA, AGUS
 NÍ CHABARFAO DOINNE DÓ IAD. AGUS DO MACHTNAIM 17
 SÉ I N'AGNE AGUS DUBAIRT SÉ: CAD A BPUIL DE LUCT
 TUARASDAIL A CHUILLEAM I D'UIÚ M'ACHAR AGUS A NDOÍ-
 CHIN ARÁIN ACU, AGUS MISE ANSO AG FÁGAIL BÁIS DO'N
 GORTA! EIREÓCAD AGUS RAHAD AG TRIALL AR 18
 M'ACHAIR AGUS D'EARFAO LEIS, A ACHAIR, TÁ PEACA D'
 D'EANTA AGAM I N-AGHAI D' NEIME AGUS AD' LACHAIR-SE;
 NÍ FIÚ MÉ FEASDA GO ND'EARFAÍ SUR MAC DUIT MÉ. 19
 LEIS DOM BEIT MAR DUINE DE D' LUCT TUARASDAIL A
 CHUILLEAM.

AGUS D'EIRIÚ SÉ AGUS CHÁINIS SÉ FÉ D'EIN A ACHAR. 20
 AGUS AN FAID A BÍ SÉ FÓS ABFAO UAI D', DO CONAIC AN
 T-ACHAIR É, AGUS CHÁINIS ANA-CHRUAG AIGE DÓ, AGUS DO RIT
 SÉ CUIGE AGUS CHAIT SÉ É FÉIN AR A BRÁGAI AGUS DO
 PÓG SÉ É. AGUS DUBAIRT AN MAC LEIS: A ACHAIR, 21
 TÁ PEACA D' D'EANTA AGAM I N-AGHAI D' NEIME AGUS AD'
 LACHAIR-SE; NÍ FIÚ MÉ FEASDA GO ND'EARFAÍ SUR MAC
 DUIT MÉ. AGUS DUBAIRT AN T-ACHAIR LE N-A SEIRBÍ- 22
 SEACAI D', BROSTUIÚ AGUS TUZAI D' AMACH AN CHULAIT
 ÉADAIÚ IS FEARR AGUS CUIR D' UIME Í, AGUS CUIR D'
 FÁINNE AR A LÁIM, AGUS BROGA AR A COSAI D', AGUS 23
 TUZAI D' LIÚ AN GAMAIN RAMAR AGUS MARBUIÚ É, AGUS
 ICHIMIS AGUS BÍMIS SÓGACH; ÓIR BÍ AN MAC SO LIOM 24
 MAR D', AGUS TÁ SÉ BEÓ AIRÍS; DO CAILLEAD É, AGUS
 DO FUARAD É. AGUS CHROMADAR AR BEIT GO SÓGACH.

AC BÍ AN MAC BA SINE AIGE AMUIÚ SA PÁIRC, AGUS 25

bí sé aḡ teaḡt cun an tige, aḡus d'airiḡ sé an ceól
 26 aḡus an rinnce, aḡus ḡlaoiḡ sé ar òuine de sna
 seirbísíḡ, aḡus d'fíafraíḡ sé òe caḡ é seo a bí ar
 27 siubál. aḡus duḡairt seisean, t'áiníḡ do òritáir,
 aḡus do mairḡ t'aḡair an ḡamain raman toisḡ é
 28 t'eaḡt slán cuíḡe. aḡus t'áiníḡ fearḡ air, aḡus ní
 raḡaḡ sé isteaḡ. Ansan t'áiníḡ an t-aḡair amac
 29 aḡus c'rom sé ar t'aḡant air. aḡus duḡairt seisean
 le n'aḡair 'ḡá f'reaḡraḡ: f'eaḡ, t'áim-se aḡ obair
 duit na blianta so ḡo léir, aḡus níor òiúltuig'eas
 riam do ruḡ a òéanam ort, aḡus níor t'ugais riam
 dom oireaḡ aḡus mionán cun súbaḡais a òéanam le
 30 m'cáiroiḡ; Ac an mac so duit, cóm luaḡ aḡus
 t'áiníḡ sé, tar éis a c'oda do caiteam le striapaḡaiḡ,
 31 m'arḡuigis an ḡamain ramar d'ó. Duḡairt seisean
 leis ám'taḡ: A mic, taoi-se am' f'ocair i ḡcómnuiḡe,
 32 aḡus is leat a b'fuil aḡam; Ac ba cóir súbaḡas aḡus
 ḡáir'oeaḡas a òéanam, óir bí do òritáir anso marḡ,
 aḡus tá sé beó airís; bí sé cailte, aḡus do fuaraḡ é.

CAIBIBIOL XVI.

PARABAL AN STÍBARIḡ MÍ-MACÁNḡ, aḡus PARABAL AN FÍR
 SAIBIBIR aḡus LASARUIS.

1 Ansan duḡairt sé le n-a òeisḡiobuil: bí duine
 saibibir ann aḡus bí stíbarḡ aige, aḡus do h-innseḡ
 2 do, 'n-a t'aoḡ, ḡo raiḡ sé aḡ ḡḡaipeaḡ a c'oda. aḡus
 do ḡlaoiḡ sé cuíḡe é, aḡus duḡairt sé leis, Caḡ é
 seo a c'loisim aḡ' t'aoḡ-sa? Taḡair cúntas aḡ'
 stíbarḡaḡ'oeaḡt, mar ní f'eaḡfair beit aḡ' stíbarḡ
 3 feasḡa. Ansan duḡairt an stíbarḡ i n'aigne féin.
 Caḡ a òéanfaḡ, ó tá mo máigist'ir aḡ baint na stíb-
 arḡaḡ'oeaḡta óiom? Nílim ábalta ar rómar a
 4 òéanam; is nár liom d'éirc do lorg. Tá f'ios aḡam
 caḡ a òéanpaḡ, i d'treó, nuair a curfaḡ as an stíb-
 arḡaḡ'oeaḡt mé, ḡo nḡlacfaḡ siad 'n-a d'tiḡt'ib mé.
 5 aḡus do ḡlaoiḡ sé cuíḡe, 'n-a n'ouine a's 'n-a
 n'ouine, an muint'ir ḡo raiḡ fiaḡa aḡá máigist'ir orḡa,

AGUS DUBAIRT SÉ LEIS AN GCÉAD DUINE: AN MÓR ATÁ
 AGAM' MÁIGISTIR ORT? AGUS DUBAIRT SEISEAN: 6
 CÉAD BAIRILLE OÍLE. AGUS DUBAIRT SÉ LEIS: TÓS DO
 BILLE LÁITREAC AGUS RUIO ANSAN, AGUS SGRIÓ CAOZAD
 BAIRILLE. ANSAN DUBAIRT SÉ LE DUINE EILE: AGUS 7
 TUSA, AN MÓR ATÁ ORT? AGUS DUBAIRT SEISEAN:
 CÉAD CEATRAMAÓ CRUICHNEACTAN. DUBAIRT SÉ LEIS:
 GLAC DO BILLE AGUS SGRIÓ CEITRE FÍO CEATRAMAÓ.
 AGUS DO MOL AN MÁIGISTIR AN RÓGAIRE STÍBDAIR, MAR 8
 SUR D'EIN SÉ BEART GASTA; ÓIR TÁ CLANN AN TSAOĞAIL
 SEO NÍOS GASTA 'NÁ CLANN AN TSOLUIS DO REIR A GCINÉIL
 FÉIN. AGUS DEIRIM-SE LIÓ-SE: D'EINIÓ DAOINE MUIN- 9
 TEARTA DAOIB FÉIN LEIS AN SAIBÖBREAS CLAON SO,
 I D'TREÓ, NUAIR A BEIÓ SIÖ CLAOIÖTE, GO NGLACFAIÖ-
 ÍS SIÖ ISTEAÖ INS NA TIGTIB SÍORUIÖE.*

AN T-É A BÍONN DÍLIS SA RUO IS LÚGA, BÍONN SÉ DÍLIS 10
 I RUO MÓR; AGUS AN T-É A BÍONN MÍ-MACÁNCA I RUO BEAG,
 BÍONN SÉ MÍ-MACÁNCA, I RUO MÓR, LEIS. D'Á BRÍG 11
 SIN, MURAR DÍLIS SIÖ-SE SA TSAIBÖBREAS BRÉAGAC, CÉ
 CUIRFIÖ AR BÚR LÁIM AN SAIBÖBREAS FÍRINNEAC? AGUS 12
 MURAR DÍLIS SIÖ I GCUIO DUINE EILE, CÉ DABARFAIÖ
 DAOIB BÚR GCUIO FÉIN? ¹ NÍ FÉIÖIR D'AEON TSEIRBÍ- 13
 SEAC RUO A D'EANAM AR D'Á MÁIGISTIR; ÓIR BEIÖ FUAÖ
 AIGE DO DUINE ACU, AGUS GRÁÖ DO'N DUINE EILE; NÓ
 CLAOIÖFIÖ SÉ LE DUINE ACU, AGUS CUIRFIÖ SÉ NEAM-
 SUIM SA DUINE EILE. NÍ FÉIÖIR DAOIB DIA D'FRIO-
 TALAM AGUS ² mammon.

AGUS BÍ NA FAIRISNIÖ AG ÉISTEAÖT LEIS NA NEITE SIN 14
 GO LÉIR, AGUS DAOINE SANNTACA B'EAD IAD, AGUS BÍO-
 DAR AG D'EANAM MAGAIÖ FAOI. AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: 15
 IS SIÖ-SE A D'EANEANN SIÖ FÉIN FÍORAONTA I SÚILIÖ

¹ MAIT. VI 24.

² .I. SAIBÖBREAS SAOĞALTA

* Ver. 9. "AN SAIBÖBREAD CLAON," NÓ "MAMMON NA MALLUIÖ-
 TEACTA" —CÍALLUIÖEANN MAMMON SAIBÖBREAS. TUGTAR ANNSO
 AR SAIBÖBREAS "MAMMON NA MALLUIÖTEACTA," ÓIR IS MINIC A
 GEIÖTEAR GO H-OLC É, AGUS IS MINIC A CURTAR GO H-OLC É, AGUS IS
 MINIC OLC AG TEACT AS. AGUS PÉ MAIT ATÁ ANN IS RUO SAOĞALTA É
 AGUS IS RUO BRÉAGAC É. NÍ H-É AN FÍOR-SAIBÖBREAS É DO'N
 CRÍOSTAÍÖE.—"I D'TREO GO NGLACFIÖIS"—IBIÖ. TAISBEÁNANN SAN
 DÚINN GO MB' FÉIÖIR GO D'FÉADUFAÖ BOÖTA D'É, SUR DUGAMAIR
 FAOISEAM ORÖA LE D'EIRC ANSO, ÁR N-ANAM DO D'BREIÖ ISTEAÖ I
 D'FLACTAS D'É 'N-A D'IAIÖ SO LE N-A NGUIÖE.

ḡaoine, ac is eól do ḡia búir ḡcroiḡḡe; agus an ruḡ
atá árḡ i súilḡ ḡaoine, tá ḡráin as ḡia air.

16 An ḡlíḡ agus na fáíḡe go ḡcḡ eóin; ¹ as san amac
tá ríḡeacḡ ḡé ḡ'á cḡaoḡḡḡaoileacḡ, agus ḡac aoinne
as cur 'n-a cḡoinnḡ go ḡian.

17 Ac is usa neamḡ agus talamḡ do ḡul ar neamḡníḡ 'ná
aon púnc amáin ḡe'n ḡlíḡ do ḡul ar neamḡníḡ.

18 ² ḡac aoinne a cuireann uaiḡ a ḡean agus do
pḡsann bean eile, ḡeineann sé aḡalḡranas; agus
an t-é a pḡsann an ḡean a cuireacḡ ó n-a fear, ḡeine-
eann sé aḡalḡranas.

19 Bí ḡuine saḡḡbir ann agus é i n-éacḡ cḡrcra agus
i lín-éacḡ mín agus é as caíḡeamḡ bíḡ ḡuacaiḡ ḡac

20 lá. agus bí lastmuisḡ ḡ'á ḡorus sínḡe, boḡḡán ḡár

21 ḡ'ainim lasarus, agus é lán ḡ'oḡrasaiḡ; agus ba
mian leis an t-ocras a ḡaint ḡe féin leis an mbrús-
car bíḡ a bí as tuitim ḡe bóro an fíḡ saḡḡbir, agus

ní tabarfaí ḡó é; agus cḡḡacḡ na ḡaḡair agus do

22 liḡḡís a cḡeacḡta. agus cḡarla go ḡfuair an ḡuine
boḡḡ bás, agus ḡur ruḡ na h-ainḡil suas é go h-uḡḡ

Abrahaim. agus fuair an fear saḡḡbir bás, agus

23 do cuireacḡ i n-ifreann é.* agus nuair a bí sé as
fulangḡ na bpian ḡ'féacḡ sé suas agus cḡnaic sé,

24 aḡfacḡ uaiḡ, lasarus agus é i n-uḡḡ Abrahaim; agus
do liúḡ sé amac agus ḡuḡairḡ sé: a aḡair Abrahaim.

ḡlacḡ truiacḡ ḡom agus cuir cúḡam lasarus go ḡcuiḡḡ
sé bara a méire i n-uisḡe agus go ḡfuaraiḡ sé mo

25 cḡeangḡ, óir táim a'm losḡacḡ sa lasair seo. agus
ḡuḡairḡ Abraham leis: Cuiḡniḡ, a mic, conus mar

a fuarais-se neíḡe fḡḡangḡa i ḡcaíḡeamḡ do ḡeacḡa
agus go ḡfuair lasarus ḡroḡ-neíḡe; ac anois tá sé

26 seo i sólás agus tusa i bpéin. agus ḡ'á éacḡmuis
sin a's uile, tá ḡoimneas mór suiḡḡe ḡainḡean iḡir

sib-se agus sinne, i ḡtreó an t-é ḡur mian leis ḡul
as so as triall oraiḡ-se náḡ féiḡir ḡó é, ná teacḡ

27 as sán as triall orainne. agus ḡuḡairḡ sé: Iar-

¹ Mat. xi 12. ² Mat. v. 32; Marc. x. 11; 1 Cor. vii. 10, 11.

* Ver. 22. "uḡḡ Abrahaim," .i. an t-ineacḡ suainis 'n-a raiḡ
anamnacḡa na naomḡ a fuair bás roimḡ Críost go ḡcḡ ḡur osḡail
Críost ḡcataí na ḡflacḡas.

RAIM ORC, D'Á BRÍG SIN, A ACHAR, É CUR GO TIG M'ACHAR:
 MAR TÁ CÚIGEAR ORICÁR AGAM: GO DTAÐARFAÐ SÉ 28
 FOLÁRAM DÓIB, I DCREÓ NÁ TIOCFAIDÍS ANSO INS NA
 PIANTAIB SEO. AGUS DUBAIRT ABRAHAM LEIS: TÁ 29
 MAOIS ACU, AGUS NA FÁIÐE; ÉISTIDÍS LEÓ SAN. AGUS 30
 DUBAIRT SEISEAN: NÍ H-EAD, A ACHAR ABRAHAM, AC
 MÁ CÉIGEANN DUINE DE SNA MAIRB AG TRIALL ORCA
 DÉANFAID SIAÐ AICRIGE. AGUS DUBAIRT SÉ LEIS: 31
 MURA N-ÉISTID SIAÐ LE MAOIS AGUS LEIS NA FÁIÐE,
 NÍ CREIDFIDÍS DUINE DE SNA MAIRB FÉIN, DÁ DCEIGEAD
 SÉ AG TRIALL ORCA.

CAIBIDÍOL XVII.

TEAGAS AR CONUS SGANNAL DO SEACÁINT: AR ÉIFEACTAMLACT
 CREIDIM, 7RL. AN DEICNIÚBAR LOBAR. AN MOÐ AR A DTIOCFAD
 CRÍOST.

AGUS DUBAIRT SÉ LE N-A DDISGIOBUIL: NÍ FÉIDIR SAN 1
 SGANNAIL DO TEACT, AC IS LÉANMAR DO'N T-É TRÉ N-A
 DTAÐAID SIAÐ. B' FEARRA DÓ SUR BRÓ MUILINN A 2
 CURFAÍ AR A MUINEÁL AGUS É CAITEAM SA DPARAIGE 'NÁ
 GO DTAÐARFAÐ SÉ SGANNAL DO DUINE DE'N MUINTIR
 DGAZ SO.

TUGAID AIRE DDOIB FÉIN. 1 MÁ DDEINEANN DO 3
 DORICÁIR BEART AD' COINNIÐ, CAS LEIS É; AGUS MÁ DÍONN
 CAÚ AID, MAID DÓ É. AGUS MÁ DDEINEANN SÉ BEART 4
 AD' COINNIÐ SEACT N-UIRE SA LÁ, AGUS MÁ IOMPUIGEANN
 SÉ CÚGAT SEACT N-UIRE SA LÁ AGUS GO DDEARFAID SÉ,
 TÁ CAÚ ORM: MAID DÓ.

AGUS DUBAIRT NA H-ASPOIL LEIS AN DTIGEARN: 5
 MÉADUIG CREIDEAM DÚINN. AGUS DUBAIRT AN TIG- 6
 EARN: 2 DÁ MBEAD OIREAD GRÁINNE MURCÁID DE
 CREIDEAM AGAIB, DEARFAID SIB LEIS AN SGCRANN SÍCAMÍN
 SEO, TÓGTAR AS DO DPREAMACAIÐ CÚ AGUS CURTAR SA
 DPARAIGE CU, AGUS DDEANFAID SÉ RUÐ ORAIB.

AGUS CÉ H-E AN DUINE AGAIB-SE GO DPFUIL SEIRBÍ- 7
 SEAC AIGE, AG TREADAD NÓ AG DEÐREACT, AGUS A DDEAR-
 FAID LEIS NUAIR A DTIOCFAD SÉ ISTEAC Ó'N DPÁIRC,

¹ lebit. xix. 17; eccli. xix. 13; mat. xviii. 1g. ² mat. xvii. 19.

Imčíḡ lÁiṡreac̃ agus suiṡ c̃un bíṡ? Agus ná d̃eaf-
 8 fáiṡ leis, fáiḡ ruṡ le n-íṡe ṡom, agus criosuiḡ ṡu
 féin agus d̃ein frioc̃álam̃ orm ḡo mbeiṡ iṡṡe
 agus ólṡa aḡam, agus 'n-a ṡiaṡṡ san d̃eanfaiṡ-
 9 se íṡe agus ól. An am̃laṡ a ḡeoṡṡaṡ sé a buiṡ-
 eac̃as leis an seirb̃iseac̃ san toisḡ ḡur d̃ein sé an
 10 ruṡ a ṡ'órṡuiḡ sé ṡó a d̃eanam̃? Ní h-eaṡ, d̃ar liom.
 Mar sin d̃aoib̃-se, nuair a b̃eiṡ ḡac̃ níṡ d̃eanta aḡaiṡ
 mar aṡá órṡuiḡṡe ṡaoib̃, abraiṡ: Seirb̃isiḡ ḡan m̃aiṡ
 iseṡṡ sinn; an ruṡ a b̃í f̃iaṡaiṡ orainn a d̃eanam̃ isé
 a d̃eineamair.

11 Agus d̃o ṡárla, agus é aḡ d̃ul ḡo Ierúsalem, ḡo
 12 raib̃ sé aḡ ḡab̃áil tré lár Šamaria agus ḡaililí; agus
 aḡ d̃ul isteac̃ d̃ó i mbaile áiriṡe d̃o buail d̃eic̃-
 niúbar loṡar uime, agus d̃o šeasuiḡeṡṡar ab̃f̃aṡ
 13 amac̃ uaiṡ, agus d̃'árṡuiḡeṡṡar a nḡlór agus d̃uṡ-
 raṡṡar: A íosa, a m̃áiḡistir, d̃ein trócaire orainne.
 14 Agus nuair a c̃onaic̃ sé iaṡ d̃uṡṡairṡ sé leó: ¹ Imčíḡiṡ
 agus taisbeánaiṡ siṡ féin d̃o sna saḡairṡ. Agus d̃o
 15 ṡárla, ar an slíḡ ṡóib̃, ḡur ḡlanaṡ iaṡ. Ac̃ b̃í d̃uine
 acu agus nuair a c̃onaic̃ sé ḡo raib̃ sé ḡlan, d̃'f̃ill
 16 sé ṡar n-ais agus é aḡ molaṡ d̃é ḡo h-árṡ, agus
 c̃aiṡ sé é féin ar a b̃éal a's ar a aḡaiṡ aḡ cosaib̃ íosa
 aḡ ḡab̃ail a buiṡeac̃ais leis, agus Samaritánaṡ d̃ob'
 17 eaṡ é. Agus d̃'f̃reagair íosa é agus d̃uṡṡairṡ: Nár
 ḡlanaṡ d̃eic̃niúbar? Agus an naonb̃úr eile, cá
 18 ṡfuil siaṡ? Nár fuaraṡ aoinne c̃un teaṡṡ agus
 19 ḡlóire ṡṡṡairṡ d̃o ṡia ac̃ an d̃uine iasaṡṡa so? Agus
 d̃uṡṡairṡ sé leis: Eiriḡ agus imčíḡ leaṡ, óir d̃o slánuiḡ
 d̃o c̃reideam̃ ṡú.

20 Agus d̃'f̃iaṡf̃raiḡ na f̃airisíniḡ d̃e: Caṡain a ṡioc-
 f̃aiṡ ríḡeaṡṡ d̃é? Agus d̃uṡṡairṡ sé 'ḡá ṡ'f̃reag-
 raṡ: Ní ṡiocf̃aiṡ ríḡeaṡṡ d̃é i rioṡṡ ḡo ṡ'f̃eṡṡar
 21 b̃eiṡ aḡ f̃aire air. Na ní d̃eaf̃ar, f̃eac̃ anso é, ná
 f̃eac̃ ansúṡ é. Óir, f̃eac̃, ṡá ríḡeaṡṡ d̃é i nb̃úr
 measḡ.

22 Agus d̃uṡṡairṡ sé le n-a d̃eisḡiobuil: ṡiocf̃aiṡ
 na laeṡanta 'n-a mbeiṡ d̃úil aḡaiṡ aon lá am̃áin d̃e

¹ Leṡit. xiv. 2.

laeitiò míc an Duine a ò'feisgint, agus ní feicfiò
sib é. Agus déarfaiò siaò lib, féac anso é, agus, 23
féac ansúò é. Ná téigiò ann, agus ná leanaiò iad.

Óir, mar an splannc a lasann fé'n spéir, ar na 24
neite atá fé'n spéir, iseaò beirò mac an Duine 'n-a
lá féin. Ní foláir do an tuis, ámtac, mórán 25
o'fulang, agus an tslioct só 'gá séanaò. ¹ agus 26
mar a tárla i laeitiò nóe iseaò beirò i laeitiò míc
an Duine. Bíodar as i te agus as ól, as pósaò ban 27
agus as tabairt ban le pósaò, go dtí an lá 'n-ar
cuaiò nóe isteaò sa n-áirc; agus táinig an díle agus
do báiró sí iad go léir. ² Díreaò mar a tárla i laeitiò 28
loit: bíodar as i te agus as ól, as ceannaò agus
as díol, as cur síl agus as déanam tige; agus an 29
lá a o'imtíg lot amac a' Sodomaiò do cuic an cié
teine agus an cloctorm ó neam orca, agus do
loisgeaò iad go léir. Mar sin iseaò beirò, an lá 30
a taisbeánfar mac an Duine.

An lá san, an t-é beirò ar buaic an tige, agus a 31
cuir sa tig, ná téigeaò sé isteaò a o'iarraiò a coòda;
agus an t-é a beirò sa páirc, ar an scuma scéadna,
ná téigeaò sé tar n-ais. Cuiñniò ar mnaoi leit. 32
Pé duine beirò a o'iarraiò a anama sábal, caillfiò 33
sé é; agus an t-é a caillfiò a anam sábalfaio sé é.

Deirim lib, beirò, an oioce sin, beirt i n-aon lea- 34
baiò: tógfar duine acu agus fágfar an duine eile.
Beirò beirt ban as meilt i n-aonfeact: tógfar bean 35
acu agus fágfar an bean eile; beirt fear sa páirc:
tógfar duine acu agus fágfar an duine eile. Dub- 36
radar leis 'gá freagraò: Cánad, a tigearna? agus 37
dubairt sé leo: An áit 'n-a mbeirò an corp, is ann
a cruinneofar na fiolair.

¹ Gen. vii 7² Gen. xix. 2g.

CAIBIDÍOL XVIII.

Ní foláir dúinn beirt aς guíðe cun Dóe i gcómnúige. Na fairisíníς aςus na puiblicánaíς. An cónaḃairt **acá** i saíðbreas. A raḃarc a cḃairt do'n dall.

- 1 Aςus do labair sé soluío leó ar conus mar is ceart ¹ beirt coitḃianta aς guíðe cun Dóe, aςus gan
- 2 beirt corḃa ðe. Aςus duḃairt sé: Bí breiḃeam i scaḃair áiriḃe, aςus ní raib eazla Dóe air ná beann
- 3 ar ḃaoine aige. Aςus bí baintreac sa cḃair cḃaḃna, aςus cḃainiς sí cuige aςus duḃairt sí: Dein díogalt-as
- 4 doin ar mo namaiḃ.* Aςus ní déanfaḃ ar feaḃ aḃfaḃ. Ac 'n-a ḃiaiḃ san duḃairt sé i n'aigne féin, bíoḃ ná fuil eazla Dóe orm ná beann ar ḃaoine
- 5 aςam, **sa** n-am sḃéaḃna, ó tá an baintreac so a'm buaiream déanfaíḃ mé ceart di, i ḃtreó ná beir sí
- 6 aς teacḃ coíḃce go mbeaḃ ciapaiḃe aici. Aςus duḃairt an tigearna leó: Cloiseann sib caḃ duḃairt
- 7 an breiḃeam ainḃeart; aςus an amlaiḃ a déanfaíḃ dia rígnear aςus gan ceart do cūr i ḃfeirḃm ḃ'á fíoraonaib féin, aςus iaḃ aς glaoḃac air go ló
- 8 aςus ḃ'oiḃce? Deirim lib go sḃuirfiḃ sé ceart i ḃfeirḃm doib go mear. Ac sa n-am sḃéaḃna, nuair a cḃiocfaíḃ mac an Duine an doíς leat an ḃfaḃaíḃ sé creiḃeam an talam?
- 9 Aςus duḃairt sé an tsoluío seo le raint ḃaoine a bí mainḃíneaḃ asta féin, mar ḃ'eaḃ go raḃaḃar fíoraonta, aςus droc-meas acu ar ḃaoiniḃ eile:
- 10 Cuaiḃ beirt suas sa teampul cun úrnuiḃte déanam. Fairisíneaḃ ab eaḃ duine acu aςus puiblicánaḃ ab
- 11 eaḃ an duine eile. Séasaim an fairisíneaḃ aςus dein sé a guíðe mar seo i n-a aigne féin: A ḃia, beirim a buiḃeaḃas leat ná fuilim-se mar an cuir eile de sna ḃaoine, biḃeamnaiς, luḃt éaςcóra, luḃt aḃaltranaíς, ar nós an puiblicánaíς seo féin.
- 12 Deinim-se trosḃaḃ ḃ'á uair sa tseacḃmain: tuḃaim

¹ Eccli. xviii. 22; 1 Tess. v. 17.

* Ver. 3, "Dein díogaltas dom ar mo namaiḃ," i. "bain mo ceart amac dom." Nós cainte ab eaḃ é aς na h-eaḃraiς.

deacmáð as a bfuil ašam. Agus do sheasaim an 13
 puibliocánaç aßfað amac, agus níor b'ail leis a súile
 amáin d'iompáil suas cun na bflačas, ac é aš bualað
 a ucta agus a' ráð: A ðia, déin trócaire orm óir
 is peacaç mé. ðeirim lib, do cuaið sé sin abaille 14
 ar staid na ngrást, murab ionan a's an fear eile.
 Óir şac ðuine d'ardócaid é féin, úmlófar é; agus
 şac ðuine a d'úmlócaid é féin, árdófar é.

Agus bíodar aš tabairt na leanð féin aš triall 15
 air şo şcuirfeað sé a lám orça; agus nuair cónaic
 na ðeishuibil an níð sin bíodar 'şá şcosş. Agus 16
 şlaoid íosa cuige iad, agus ðubairt sé: leigð do
 sna leanðáí teaçt cúşam agus ná bíðð 'şá şcosş;
 óir is d'á leicéidí sin ríşeaçt ðé. şo ðeimín 17
 aðeirim lib: Aoinne ná şlacpid ríşeaçt ðé mar a
 ðéanfað leanð ní raşaid sé isteaç ann.

Agus ceistiş ðuine ðe sna priúnsaib é, agus ðub- 18
 airt sé: A máişistir maiç, cað tá le ðéanam ašam
 i ðtreó şo mbeid an ðeaça síoruidé ašam? Agus 19
 ðubairt íosa leis: Cað cuige şo nðeirir şur maiç
 mé? Ní maiç aoinne ac ðia amáin. Táid na 20
 h-aicéanta aşat: ¹ Ná ðein marðað; Ná ðein ðrúis;
 Ná ðein şuid; Ná tabair fiaðnuise bréige; Tabair
 do t'acair agus doð' maçair onóir. Agus ðubairt 21
 seisean: Táid siað san şo léir coimeáðta ašam ó m'
 óige. Nuair airiş íosa an níð sin ðubairt sé: Tá 22
 aon ruð amáin i n-easnam ort fós: ðíol amac şac
 a bfuil aşat agus tabair do sna boçtaib é, agus beid
 stór aşat ar neam; agus tar agus lean mise. Nuair 23
 airiş seisean an méid sin táinş buairt air, mar
 fear ana-şaidibir ab eað é. Agus nuair a cónaic 24
 íosa an buairt air ðubairt sé: Cað é a ðeacraçt do
 luçt şaidibris ðul isteaç i ríşeaçt ðé! Is usa do 25
 camal ðul cfé cró snáçaide 'ná do ðuine şaidibir
 ðul isteaç i ríşeaçt ðé. Agus ðubairt an muintir 26
 a bí aš éisteaçt leis: Má 'seað cé féaðfaid ðul
 saor? Agus ðubairt sé leo: Neicé nac féidir 27
 i láçair ðaoine is féidir i láçair ðé iad.

¹ exod. xx 13.

28 AGUS DUBAIRT PEADAR: FÉAC, D'FÁGAMAIRNE GAC AON
 29 RUO AGUS DO LEANAMAIR TUSA. AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ:
 DEIRIM LIÚ GO FÍOR, NÍL AON DUINE A D'FÁG TIG NÁ
 MUINTIR NÁ DRICÁRACHA NÁ BEAN NÁ CLANN AR SON RÍG-
 30 EACHTA DÉ, NÁ FAIGIÚ MÓRÁN NÍOS MÓ AR AN SAOĞAL
 SO, AGUS AN BEACHA SÍORUIÐE SA TSAOĞAL ATÁ LE TEACHT.

31 ¹ AGUS DO ÉOG ÍOSA AN DÁRÉAG, AGUS DUBAIRT SÉ
 LEÓ: FÉAC, TÁIMÍÚ AG DUL SUAS GO IERÚSALEM, AGUS
 CÓMLÍONFAR GAC NÍÚ D'Á B'FUIL SGRIOBCHA AG NA FÁIÚÍÚ
 32 I DTAOÍÚ MÍC AN DUINE. ÓIR TABARFAR SUAS DO SNA
 GEINTIÚ É, AGUS TARCUISNEÓFAR É, AGUS SGIÚRSÁLFAR
 33 É, AGUS CAITFAR SEILÍ AIR; AGUS TAR ÉIS É SGIÚRSÁIL
 CUIRFIÚ SIAÚ CUN BÁIS É, AGUS EIREÓCAIÚ SÉ AIRÍS AN
 34 TRÍMAÚ LÁ. AGUS NÍOR ÉUIGEADAR-SAN AON NÍÚ DE
 SNA NEITÍÚ SIN, AGUS BÍ AN CAINC SIN FOLUIGTE UACHA
 AGUS NÍOR ÉUIGEADAR NA NEITE A DUBRAÚ.

35 ² AGUS NUAIR A BÍODAR AG TEACHT I SCÓMĠAR DO
 IERICÓ DO ÉARLA GO RAÍÚ DALL I N-AICE AU BÓCHAIR AG
 36 LORG DÉARCA. AGUS NUAIR AIRIG SÉ AN TSLUAG AG
 37 GABÁIL ÉAIRIS D'FIAFRAG SÉ CAD AB É SIN. AGUS DUB-
 RADAR LEIS GUR B'É ÍOSA NASAREIT A BÍ AG GABÁIL AN
 38 CREÓ. AGUS DO LIÚIG SÉ AGUS DUBAIRT SÉ: A ÍOSA,
 39 A MÍC DÁIBÍÚ, DÉIN TRÓCAIRE ORM. AGUS NA DAOINE
 A BÍ AG GABÁIL ÉAIRIS BÍODAR AG BAGAIRT AIR ÉISTEACHT,
 AC IS AMLAIÚ DO LIÚIG SÉ NÍBA MÓ, A MÍC DÁIBÍÚ, DÉIN
 40 TRÓCAIRE ORM. AGUS DO STAO ÍOSA AGUS DUBAIRT
 SÉ É TABAIRT ÉUIGE. AGUS NUAIR A BÍ SÉ AG TEACHT
 'N-A CÓMĠAR CUIR SÉ AN ÉEIST ÉUIGE AGUS DUBAIRT SÉ:
 41 CAD BA MAIT LEAT MÉ D'EANAM DUIT? AGUS DUB-
 42 AIRT SÉ: GO B'FEICFINN, A ÉIGEARNA. AGUS DUBAIRT
 ÍOSA LEIS: FÉAC SUAS; DO SLÁNUIG DO CREIDEAM ÉU.
 43 AGUS FUAIR SÉ A RAÐARC LAITÉREAC, AGUS DO LEAN SÉ
 EISEAN AG MOLAÚ DÉ; AGUS NUAIR A CONAIC NA DAOINE
 GO LÉIR AN NÍÚ SIN ÉUGADAR MOLAÚ DO DÍA.

¹ MAIT. XX 17; MARC. X. 32.² MAIT. XX 29; MARC. X 46.

CAIBIÓIOL XIX.

CRÍOST DÁ GLACAÐ AÐ SACAEUS 'N-A CÍG. PARABAL NA BPÚNT.
CRÍOST AR MUIN AN ASAIL. É AÐ GÓL OS CIONN IERÚSALEM.

AÐUS CÚAIÐ SÉ ISTEAC I N-IERICÓ AÐUS BÍ SÉ AÐ 1
SIUBAL TRÍÐ AN GCAÐAIR. AÐUS FÉAC, BÍ FEAR ANN AÐUS 2
SACAEUS AB ANIM DÓ, AÐUS BÍ SÉ I N'UAÐTARÁN AR NA
PUBLIOCÁNAIG, AÐUS DUINE SAIBIR AB EAÐ É. AÐUS 3
BÍ SÉ A D'IARRAIÐ ÍOSA D'FÉISINT, EAÐON, CÉ'R D'É, AÐUS
DO CEIP SÉ AIR MAR GEALL AR AN SLUAÐ, MAR FIRÍN ÍSEAL
AB EAÐ É. AÐUS DO RÍC SÉ RÓMPA AMAÐ, AÐUS CÚAIÐ 4
SÉ SUAS I GCRANN SICAMÓIR I DCREÓ GO DFEICFEAD SÉ É,
MAR BÍ SÉ CUN GABÁIL AN TSLÍG SIN. AÐUS NUAIR A 5
CÁINIG ÍOSA CUN NA H-ÁITE D'FÉAC SÉ SUAS AÐUS CONAIC
SÉ É, AÐUS DUBAIRT SÉ LEIS: A SACAEUS, BROSTUIG
AÐUS TAR ANUAS, MAR IS AD' CÍG-SE A CAITFEAD-SA
STAD INDIU. AÐUS DO BROSTUIG SEISEAN ANUAS, AÐUS 6
DO GLAC SÉ É GO H-ÁCASAÐ. AÐUS NUAIR A CONAIC NA 7
DAOINE GO LÉIR AN NÍÐ SIN BÍODAR AÐ CEISNEAM, AÐUS
DEIRIÓIS GUR AÐ TRIALL AR DUINE PEACAMAIL A CÚAIÐ SÉ
AR DOIÐEAC. AÐUS DO SEASAIM SACAEUS AÐUS DUB- 8
AIRT SÉ LEIS AN DTIGEARNA: FÉAC, A DTIGEARNA, TÁ
LEAC MO CODA AÐAM 'Á CABBART DO SNA DAOINE BOCTA;
AÐUS MÁ D'EINEAS ÉAGCÓIR AN AOINNE TÁ LEÓIRGNÍOM
AÐAM 'Á D'EANAM LEIS FÓ CEAÐAIR. AÐUS DUBAIRT ÍOSA 9
LEIS: TÁ SLÁNÚ FÁGALTA INDIU AÐ AN DTIG SEO DE BRÍG
GUR DE CLAINN ABRAHAM É, LEIS. ¹ ÓIR IS CUN A RAIÐ 10
CAILLTE DO CÚARÐAC AÐUS DO SLÁNÚ A CÁINIG MAC AN
DUINE.

AÐUS IADSAN AÐ ÉISTEAC LEIS NA NEIÐ SIN DO CUIR 11
SÉ LEÓ AÐUS DO LABAIR SÉ SOLUÍÐ, MAR BÍ SÉ AÐ TEAC
I NGAR DO IERÚSALEM, AÐUS MEASADAR-SAN GO DTAIS-
BEÁNFAÍ RÍGEAC D'É LAITREAC.

DUBAIRT SÉ, D'Á BRÍG SIN: ² D'IMCÍG DUINE UASAL 12
ÁIRÍCE GO DÚCAIG IASACTA CUN RÍGEACTA GABÁIL DÓ
FÉIN AÐUS TEAC TAR N-AIS. AÐUS GLAOIÐ SE CUIGE 13
DEICNIÚÐAR SEIRBÍSEAC LEIS, AÐUS CUG SÉ DÓIÐ DEIC
BPÚINT, AÐUS DUBAIRT SÉ LEÓ, BÍDIÐ AÐ D'EANAM CEAN-

¹ MAIT. XVIII. 12.² MAIT. XXV. 14

- 14 **ΝΑΙ**ΘΕΑΨΤΑ **ΣΟ** ΨΤΑΨΑΘ.* **Α**ΐ **Β**ί **Ψ**ΥΑΨ **Α**ΨΑΐ **Θ**ΑΟΙΝΕ **Θ**Ο,
ΑΨΥ **Θ**Ο **Ψ**ΥΙΡΕΑΨΑΡ **Τ**ΕΑΨΤΑΨΕΑΨ **'**Ν-Α **Θ**ΙΑΨΘ **'**ΨΑ **Ρ**ΑΐΘ:
15 **Ν**ί **Η**-ΑΐΛ **Λ**ΙΝΝ **Ε** **Σ**ΕΟ **Β**ΕΐΨ **'**Ν-Α **Ρ**ί **Ο**ΡΑΙΝΝ. **Α**ΐ **Θ**Ο **Ψ**ΑΡΛΑ
ΣΟ **Β**ΨΥΑΐΡ **Σ**Ε **Α**Ν **Ρ**ίΨΕΑΨΤ **Α**ΨΥ **Σ**Ο **Ψ**ΤΑΐΝΐΨ **Σ**Ε **Ψ**ΑΡ **Ν**-ΑΐΣ,
ΑΨΥ **Θ**'ΟΡΘΥΐΨ **Σ**Ε **Ν**Α **Σ**ΕΐΡΒΐΣΐΨ **Σ**ΥΡ **Ψ**ΥΨ **Σ**Ε **Α**Ν **Τ**-ΑΐΡ-
ΨΕΑΘ **Θ**ΟΐΒ **Θ**Ο **Ψ**ΛΑΘΨΑΐ **Ψ**ΥΨΕ **Σ**Ο **Μ**ΒΕΑΘ **'**ΨΙΟΣ **Α**ΐΨΕ **Α**Ν
ΜΟΡ **Α** **Θ**ΕΙΝ **Ψ**Αΐ **Α**ΟΙΝΝΕ **Α**ΨΥ **Λ**ΕΐΡ **Α**Ν **Ψ**ΨΕΑΝΝΑΐΘΕΑΨΤ.
16 **Ψ**ΑΐΝΐΨ **Α**Ν **Ψ**ΕΑΘ **Θ**ΥΙΝΕ **Α**ΨΥ **Θ**ΥΒΑΐΡΤ **Σ**Ε, **Α** **Ρ**ί, **Θ**ΕΙΝ **Θ**Ο
17 **Ψ**ΥΝΤ **Θ**ΕΐΨ **Β**ΨΥΝΤ. **Α**ΨΥ **Θ**ΥΒΑΐΡΤ **Σ**Ε **Λ**ΕΐΣ, **Ι**Σ **Μ**ΑΐΨ
Ε **Σ**ΙΝ, **Α** **Σ**ΕΐΡΒΐΣΐΨ **Μ**ΑΐΨ; **Ο** **Β**ίΣ **Θ**ίΛΐΣ **Σ**Α **Β**ΕΑΨΑΝ **Β**ΕΐΘ
18 **Ψ**ΟΜΑΨΤ **Α**ΨΑΤ **Α**Ρ **Θ**ΕΐΨ **Μ**ΒΑΐΛΤΐΒ. **Α**ΨΥ **Ψ**ΑΐΝΐΨ **Α**Ν **Τ**ΑΡΝΑ
ΘΥΙΝΕ **Α**ΨΥ **Θ**ΥΒΑΐΡΤ **Σ**Ε, **Α** **Ρ**ί, **Θ**ΕΙΝ **Θ**Ο **Ψ**ΥΝΤ **Ψ**ΥΨ **Ψ**ΥΝΤ.
19 **Α**ΨΥ **Θ**ΥΒΑΐΡΤ **Σ**Ε **Λ**ΕΐΣ **Σ**ΙΝ, **Α**ΨΥ **Τ**ΥΣΑ, **Β**ίΣΕ **Ο**Σ **Ψ**ΙΟΝΝ
20 **Ψ**ΥΨ **Μ**ΒΑΐΛΤΕ, **Α**ΨΥ **Ψ**ΑΐΝΐΨ **Ψ**ΕΑΡ **Ε**ΙΛΕ **Α**ΨΥ **Θ**ΥΒΑΐΡΤ
ΣΕ, **Α** **Ρ**ί, **Σ**ΙΝΕ **Θ**Ο **Ψ**ΥΝΤ **Α**ΨΑΤ. **Β**ί **Σ**Ε **Ψ**ΙΛΤΕ **Ι** **Ν**-ΕΑΨΑΐ
21 **Α**ΨΑΜ. **Ο**ΐΡ **Β**ί **Ε**ΑΨΑΛ **Α**ΨΑΜ **Ρ**ΟΜΑΤ, **Μ**ΑΡ **Ι**Σ **Θ**ΥΙΝΕ
ΨΥΑΐΘ **Ψ**Υ. **Τ**ΟΨΑΝΝ **Τ**Υ **Α**Ν **Ρ**ΥΘ **Ν**ΑΡ **Ψ**ΥΐΡΐΣ **Σ**ΙΟΣ, **Α**ΨΥ
22 **Β**ΑΙΝΕΑΝΝ **Τ**Υ **Α**Ν **Ψ**ΟΨΜΑΡ **Ν**ΑΨ **Ψ**ΥΐΡΐΣ. **Α**ΨΥ **Θ**ΥΒΑΐΡΤ
ΣΕ **Λ**ΕΐΣ, **Α**Ρ **Θ**Ο **Β**ΕΑΛ **Ψ**ΕΐΝ **Α** **Β**ΕΐΡΙΜ **Β**ΡΕΐΨ **Ο**ΡΤ, **Α** **Θ**ΡΟΐ-
ΣΕΐΡΒΐΣΐΨ. **Β**ί **'**ΨΙΟΣ **Α**ΨΑΤ **Σ**ΥΡ **Θ**ΥΙΝΕ **Ψ**ΥΑΐΘ **Μ**Ε, **Σ**Ο
ΨΤΟΨΑΙΜ **Α**Ν **Ρ**ΥΘ **Ν**ΑΡ **Ψ**ΥΙΡΕΑΣ **Σ**ΙΟΣ, **Α**ΨΥ **Σ**Ο **Μ**ΒΑΙΝΙΜ
23 **Α**Ν **Ψ**ΟΨΜΑΡ **Ν**ΑΡ **Ψ**ΥΙΡΕΑΣ; **Α**ΨΥ **Ψ**ΑΘ **'**Ν-Α **Ψ**ΑΘΒ **Ν**ΑΡ
ΨΥΐΡΐΣ **Μ**Ο **Ψ**ΥΘ **Α**ΐΡΨΘ **Σ**Α **Β**ΑΝΨ, **Ι** **Ψ**ΤΡΕΟ, **Ν**ΥΑΐΡ **Α** **Ψ**ΙΟΨ-
24 **Ψ**ΑΙΝΝ **Σ**Ο **Ν**-ΕΐΛΕΟΨΑΙΝΝ **Ε** **Ψ**ΕΐΝ **Α**ΨΥ **Α**Ν **Τ**-ΐΝΨΑΜΥΣ? **Α**ΨΥ
ΘΥΒΑΐΡΤ **Σ**Ε **Λ**ΕΐΣ **Α**Ν **Μ**ΥΝΤΐΡ **Α** **Β**ί **Λ**ΑΐΨΡΕΑΐ, **Τ**ΟΨΑΐΘ
ΥΑΐΘ **Α**Ν **Ψ**ΥΝΤ **Α**ΨΥ **Τ**ΥΨΑΐΘ **Ε** **Θ**Ο'Ν **Ψ**ΕΑΡ **Σ**Ο **Β**ΨΥΛ **Ν**Α
25 **Θ**ΕΐΨ **Β**ΨΥΝΤ **Α**ΐΨΕ. **Α**ΨΥ **Θ**ΥΒΡΑΨΑΡ, **Α** **Ρ**ί, **Τ**ΑΐΘ **Θ**ΕΐΨ
26 **Β**ΨΥΝΤ **Α**ΐΨΕ. **Θ**ΕΐΡΙΜ-ΣΕ **Λ**ΙΒ-ΣΕ, **Α**ΜΨΑΐ, **Α**Ν **Τ**-Ε **Σ**Ο
ΒΨΥΛ **Α**ΐΨΕ **Τ**ΑΒΑΡΨΑΡ **Θ**Ο, **Α**ΨΥ **Β**ΕΐΘ **Ψ**ΛΐΡΣΕ **Α**ΐΨΕ;
ΑΨΥ **Α**Ν **Τ**-Ε **Ν**Α **Ψ**ΥΛ **Α**ΐΨΕ, **Τ**ΟΨΨΑΡ **Υ**ΑΐΘ **Α**Ν **Ρ**ΥΘ **Α**ΤΑ
27 **Α**ΐΨΕ. **Α**ΐ **Ν**Α **Η**-ΕΑΨΨΑΐΡΘΕ **Σ**ΕΟ **Ν**ΑΡ **Β**'ΑΐΛ **Λ**ΕΟ **Μ**ΙΣΕ
ΒΕΐΨ **Α**Μ' **Ρ**ί **Ο**ΡΨΑ, **Τ**ΥΨΤΑΡ **Α**ΝΣΟ **Ι**ΑΘ **Α**ΨΥ **Ψ**ΥΡΤΑΡ **Ψ**ΥΝ
ΒΑΐΣ **Ο**Σ **Μ**Ο **Ψ**ΟΜΑΐΡ **Ι**ΑΘ.
28 **Α**ΨΥ **Ν**ΥΑΐΡ **Α** **Β**ί **Α**Ν **Μ**ΕΐΘ **Σ**ΙΝ **Ρ**ΑΐΘΤΕ **Α**ΐΨΕ, **Ψ**ΥΑΐΘ **Σ**Ε
ΑΡ **Α**ΨΑΐΘ **Α**Ψ **Θ**ΥΛ **Σ**ΥΑΣ **Σ**Ο **Η**-ΙΕΡΐΣΑΛΕΜ.
29 **Α**ΨΥ **Θ**Ο **Ψ**ΑΡΛΑ, **Ν**ΥΑΐΡ **Α** **Β**ί **Σ**Ε **Α**Ψ **Τ**ΕΑΨΤ **Ι** **Ν**ΨΑΡ **Θ**Ο

* Ver. 13. "ΨΥΨ **Σ**Ε **Θ**ΟΐΒ **Θ**ΕΐΨ **Β**ΨΥΝΤ."—**Α**Ν **Ν**ίΘ **Α**Ρ **Α** **Ψ**ΤΥΨΤΑΡ **Ψ**ΥΝΤ **Α**ΝΣΟ **Ι**Σ **Μ**ΝΑ **Α** **Τ**ΥΨΤί **Α**Ν **Υ**ΑΐΡ **Σ**ΙΝ **Α**ΐΡ, **Ν**Υ, **Σ**Α **Λ**ΑΐΘΙΝ **Μ**ΙΝΑ, **Α**ΨΥ **Θ**ΟΒ **Ι**ΟΝΑΝ **Ε** **Α**ΨΥ **Τ**Ρί **Ψ**ΥΝΤ **Λ**ΕΑΐ-ΨΟΡΟΐΝΝ, **Θ**' **Α**ΐΡΨΕΑΘ **Ν**Α **Η**-ΑΐΜΐΡΕ **Σ**ΕΟ.

bētpagē i mβetánia, láim leis an sliab̃ ar a d̃tugtar
 oliβet, gur cuir sé uaiò beirt d'á òeisgiobuil, agus 30
 go ndubairt sé leo: Céigiò isteać sa baile atá ar b̃ur
 n-aḡaiò anonn; agus nuair a raḡaiò sib̃ isteać ann
 ḡeob̃aiò sib̃ ceangailte ann searrać asail nár súiò
 don duine riam̃ fós air; sḡaoiliò é agus tugaiò cúḡam
 é. Agus má fiafraiḡeann doinne víò, Caò cuige 31
 òaoiò é sḡaoileab̃? abraiò leis mar seo: Mar teas-
 d̃uiḡeann sé ó'n d̃tḡearna. Agus d'imćiḡ na teac- 32
 tairí, agus fuaraḡar, mar a dubairt sé, an searrać
 'n-a seasam̃. Agus nuair a bíod̃ar 'ḡá sḡaoileab̃ 33
 dubairt an muintir n-ar leo é: Caò cuige òaoiò
 beit̃ aḡ sḡaoileab̃ an triorraiḡ? Agus dubraḡar- 34
 san: Mar teasd̃uiḡeann sé ó'n d̃tḡearna. Agus 35
 t̃ugad̃ar aḡ triall ar íosa é, agus do leačad̃ar a
 mbrait ar an searrać agus cuiread̃ar íosa ar a m̃uin.
 Agus aḡ ḡluaiseačt do bíod̃ar aḡ leačab̃ a mbrač 36
 amac̃ ar an slíḡ. Agus nuair a bí sé aḡ teac̃t i nḡar 37
 d'fánaiò oliβeit, t̃usnuiḡ na òeisgiobuil go léir
 ar òia do molaò le ḡáirdeac̃as, do ḡuē ár̃b, mar
 ḡeall ar na mírbúiltí móra go léir a conac̃ad̃ar.
 Agus òeirib̃is: Molaò leis an t-é atá aḡ teac̃t 'n-a rí 38
 i n-ainim an tḡearna; sioc̃cain ar neam̃ agus ḡlóire
 ins na flačais. Agus bí cuir̃ òe sna fairisíniḡ sa 39
 tsluaḡ agus dubraḡar leis: A m̃áiḡistir, cuir
 smačt ar do òeisgiobuil. Agus dubairt sé leo: 40
 Òeirim lib̃, má éistio siab̃ san, go liúḡfaiò na cloča
 amac̃.

agus nuair a t̃ániḡ sé i ḡcómḡar agus conaic sé 41
 an cačair do ḡoil sé ar a son, agus dubairt sé: Agus 42
 d'á mbeab̃ 'fios aḡat-sa, sa lá so féin atá aḡat, na
 neit̃e atá cun síoc̃cána òuit; táio siab̃, ámēac̃, i
 b̃folac̃ ó d'súiliò. Óir tiocfaiò na laečanta ionat 43
 agus cuirf̃io do nam̃aiò claiòe mór-tímpal ort, agus
 dúnfaiò siab̃ isteać tu agus òéanfaiò siab̃ cum-
 anḡarać ort ó'n uile t̃aob̃. Agus òéanfaiò siab̃ tu 44
 t̃reasḡairt ar an d̃talam̃, tu féin agus do clann atá
 ionat, agus ní f̃áḡfaiò siab̃ cloč ar muin cloiče ionat,
 toisḡ nár aićniḡis an t-am 'n-a d̃táiniḡ òia cúḡat.

Agus cuaiò sé isteać sa teampul, agus c̃rom sé 45
 ar an muintir a bí aḡ víol agus aḡ ceannać ann do

46 òíbirt amač as. 'šA ráò leó: TÁ sgríobčA: ¹ Tíš
cun úrnuišče iseaò mo čiš-se: Ač tá cuiniséar bič-
eamnacò òéanta ašaiò-se òe.

47 Agus bí sé aš teasasš; sa teampul šac lá. Agus
bí uačtarám na sašart agus na sgríòneóirí agus na
48 h-uaisle a ò'iarraiò é cùr cun báis, agus níor
ò' féoir leó cuimneam ar caò a òeafaiòís, mar bí
na òaoine šo léir ar cinniol aš éisteacč leis.

CAIBIÒIOL XX.

PARABAL AN LUČT SAOČRUIŠČE. I òtaòò cánač a òíol le
Caesar. Agus i òtaòò aiseiriše na marò.

1 Agus òo čárla, lá òe sna láečantaiò sin, agus é
aš teasasš na òaoine sa teampul agus aš craòò-
sšaoileadò na tsoisšéil, šo òtáinis uačtaráin na
2 sašart agus na sgríòneóirí agus na seanóirí, agus
šo òuòbraòar leis: Innis òúinn caò é an t-úšòarás
atá ašat cun na neiče seo òéanam? agus cé čuž
3 òuit an t-úšòarás san? Agus òuòairt íosa leó
'šA ò'freašraò: Fiafrocàò-sa, leis, òíb-se aon foca
4 amáin. Čužaiò freašra orm: An baisteadò a òein
5 eóin, ar ò' ó neam é nó ó òaoine? Agus òíòðar aš
mačtnam 'n-a n-aighe, agus òuòbraòar leó féin: Má
òeirimíò šur ò' ó neam é òéarfaiò sé: Caò 'n-a
6 čaòò nár čreìòeabair é, má seadò? Agus má òeir-
imíò šur ò' ó òaoine é šeòðaiò na òaoine šo léir òo
čločaiò ionainn, óir is òeimim leó šur fáíò eóin.
7 Agus ò'freašraòar ná raiò fios acu cár ò' as é.
8 Agus òuòairt íosa leó: Ní lúža 'ná maf a neóšpaò-
sa òaoiò-se caò é an t-úšòarás atá ašam cun na
neiče seo òéanam.
9 Agus črom sé ar an soluíò seo òo laòairt leis na
òaoine: ² Òo òein òuine fíonšorc agus cùir sé é
cun lučt saòčruišče, agus bí sé féin i òúčaiž ias-

¹ Isáias lvi. 7; Ierem. vii. 11

² Isáias v. 1; Ierem. ii. 21.

ACTA AR FEAÒ ABFAÒ. AGUS NUAIR ÈÁNIG AN T-AM CUIR 10
 SÉ SEIRBÍSEAC LEIS AŽ TRIALL AR AN LUÇT SAOÇRUIĞTE
 A D'IARRAIÒ TORAÒ AN FÍONĞUIRT. AGUS DO ŽABADAR
 AIR, AGUS CUIREADAR UACTA FOLAM É. AGUS CUIR SÉ 11
 SEIRBÍSEAC EILE CÚCA. ŽABADAR AIR SIN, LEIS; AGUS
 CUGADAR TARCUISNE DÓ, AGUS CUIREADAR UACTA FOLAM
 É. AGUS CUIR SÉ CÚCA AN TRÍMAÒ DUINE. DO CRÉACT- 12
 NUIĞDAR É SIN, AGUS ČAIÇEADAR AMAÇ É. ANSAN 13
 DUBAIRT TIĞEARNA AN FÍONĞUIRT: CAO A DÉANFAO?
 CUIRFEAO CÚCA MO MÁC DÍLIS FÉIN; B'FÉIDIR NUAIR A
 ČÍFIÒ SIAO É SIN ŽO MBEIÒ URAIM ACU DÓ. AC NUAIR 14
 A ČONAIC AN LUÇT SAOÇRUIĞTE É D'EINEADAR MACTHAM,
 AGUS DUBRADAR: SIÓÉ AN T-OIĞRE; MARBUIĞMÍS É
 I D'TREÓ ŽO MBEIÒ AN OIĞREACT AŽAINN. AGUS ČAIÇ- 15
 EADAR AMAÇ AS AN B'FÍONĞORT É, AGUS MABUIĞEADAR
 É. CAO A DÉANFAIÒ TIĞEARNA AN FÍONĞUIRT LEÓ SAN?
 TIOCFAIÒ SÉ AGUS DÉANFAIÒ SÉ ÍDE AR AN LUÇT SAOÇ- 16
 RUIĞTE SIN, AGUS TABARFAIÒ SÉ AN FÍONĞORT DO
 D'AOINIÒ EILE. AGUS NUAIR AIRIĞEADAR-SAN AN FOCAL
 DUBRADAR: NÁR LEIĞIO DIA SAN! AGUS D'FÉAC SÉ 17
 ORČA AGUS DUBAIRT SÉ: MÁ SEAÒ CAO É SEO ATÁ
 SŽRÍOBČA: ¹ AN ČLOČ A ČAIČ NA SAOIR UACTA TÁ SI 'N-A
 ČLOIC ČINN CÚINNE. AN T-É A ČUITFIÒ AR AN ŽCLOIC SIN, 18
 BASCFAR É; AC AN T-É ŽO D'ČUITFIÒ SÍ AIR, MEILFIÒ SÍ É.

AGUS BÍ UACTARÁIN NA SAŽART AGUS NA SŽRÍONEÓIRÍ 19
 A D'IARRAIÒ A LÁM DO ČUR AIR LÁIČREAC, AC BÍ EAGLA
 NA T'DAOINE ORČA; ÓIR BÍ FÍOS ACU ŽUR CÚCA FÉIN AN
 TSOLUIÒ A LABAIR SÉ.

AGUS BÍODAR AŽ FAIRE, AGUS CUIREADAR ČUIGE LUÇT 20
 FILL DO LEIĞFEAO ORČA ŽUR D'AOINE MACÁNTA IAO, ČUN
 BUNTÁISTE B'REIČ AIR 'N-A ČAINT, I D'TREÓ ŽO N'DÉAN-
 FAIÓIS É ČABAIRT SUAS DO ČÓMAČT AGUS D'ÚĞDARÁS AN
 ŽOIĐEARNÓRA. AGUS CUIREADAR ČEIST ČUIGE AGUS DUB- 21
 RADAS: A MÁIĞISTIR, IS EÓL DÚINN ŽO LABRANN TÚ
 AGUS ŽO MUÍNEANN TÚ DO RÉIR NA FÍNINNE, AGUS NÁ
 FUIL BEANN AŽAT AR PEARSAIN, AC AN TSLÍĞ ČUN D'É DO
 MÚINEAO ŽO FÍOS; AN D'LEAĞČAC DÚINN CÍOS DO DÍOL 22
 LE CAESAR, NÓ ŽAN A DÍOL? AGUS MAR ČONAIC SÉ AN 23
 FEALL A BÍ IONČA, DUBAIRT SÉ LEÓ: CAO ČUIGE D'AOIÒ

¹ Salm cxvii. 22; Isáias xxviii. 16; Žnóm. iv. 11.

24 b'eit' a'm brač? Taisbeánaiò pingin dom. Cé leis
 an íomáig agus an sgríobinn atá uirthi? D'freaas-
 25 radar agus duibradar: le Caesar. Agus duibairt
 sé leo: ¹ Má seaò tugaiò do Caesar na neite is le
 26 Caesar agus tugaiò do Dia na neite is le Dia. Agus
 níor féadadar loct fágail ar a caint i látais na
 ndaoine; agus le h-iongna, mar geall ar an
 b'freaasra, d'éisteadar.

27 Agus táinig cuid de sna Saducíneachaiò, daoine
 a séanann aireiríge na colna, agus cuireadar ceisò
 28 cuige, agus duibradar: A Máigistír, do sgríob Maois
 dúinn, ² Má geibeann oricáir duine bás agus bean
 pósta aige, agus gan clann aige, go nglacfaò a
 oricáir an bean agus go dtógfaiò sé sliocht d'á
 29 oricáir. Bí mórseisear oricás ann, agus do pós
 an céad duine acu bean, agus fuair sé bás gan
 30 sliocht. Do tóg an tarna duine acu an bean, agus
 31 fuair sé sin bás, leis, gan sliocht. Do tóg an trímaò
 duine í. Agus mar sin do'n mórseisear go léir,
 32 agus níor fágadar sliocht, agus fuaradar bás. 'N-a
 33 ndiaíò go léir fuair an bean bás. Sá n-aiseiríge,
 ámtac, cé cu dóib go mbeíò sí 'n-a mnaoi aige? Óir
 34 bí sí 'n-a mnaoi, as an mórseisear. Agus duibairt
 íosa leo: Pósaiò agus tugcar le pósaiò clann an
 35 tsaoğail seo. Ac an muntir go bfeicfar gur fiú
 iad an saogal iú a tabairt dóib agus an aiseiríge ós
 na mairb, ní pósfaí iad agus ní glacfaí siad mná.
 36 Óir ní féadfaí siad bás d'fágail a cuille; óir beir
 siad ar don dul leis na h-aingil agus 'n-a sclaínn as
 Dia, mar isiad clann na h-aiseiríge iad.

37 Ac taisbeánann Maois féin, as an dtor, go
 n-eireócaíò na mairb, mar a dtugann sé ar an dtig-
 earna ³ Dia Ábraham agus Dia Isaac agus Dia
 38 Iacóib. Ní do daoine atá marb is Dia é ámtac, ac
 39 do daoine atá beó; óir is beó dó iad go léir. Agus
 d'freaasair cuid de sna Sgríobneóirí é agus duib-
 40 radar: A Máigistír, is maic adubraís é. Agus as
 san amac níor leómaig doinne acu don ceist do
 cur cuige.

¹ Róm. xiii 7.² Deut. xxv. 5.³ Exod. iii. 6.

AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: CONUS ADÉIRIO SIAO CRÍOST 41
A BEIC 'N-A MÁC A5 DÁIBIO, AGUSS ZO NDEIR DÁIBIO 42
FÉIN, I LEABAR NA SALM, ¹ DUBAIRT AN TIGEARNNA LE
M' TIGEARNNA: SUIO AS MO DEIS, ZO SCUIREAO DO 43
NAMAIÓ MAR ÉACA FÉ D'COSAIÓ. TUGANN DÁIBIO A 44
TIGEARNNA AIR; AGUS CONUR ACÁ SÉ 'N-A MÁC AIGE?

ANSAN DUBAIRT SÉ LE N-A DEISGIOLAIÓ AGUS NA 45
DAOINE ZO LÉIR A5 ÉISTEACHT LEIS: SEACHNAIO NA SGRIÓ- 46
NEÓIRÍ. IS MAIC LEÓ SIUBAL I RÓBAÍÓ FADA, AGUS
DAOINE BEIC A5 FÁILTIÚ DÓIO AR AN MARGAO, AGUS NA
SUIOCÁIN UACHTARAÇA D'FAGAIL INS NA SINAGÓSAIO, AGUS
UA N-INEAOA UACHTARAÇA A5 UA SÉASCAIO. SLOIGIO 47
SIAO TIGTE NA MBAINTREAC, 'GÁ LEIGINT ORCA ÚRNUIGTE
FADA DO RÁO. ISIAO A GEODAIÓ AH DAOR-BREIC IS
TROIME.

CAIBIDIOI XXI.

CIANÓG NA BAINTRÍGE. NA CÓMARCAÍ A ÉIOCPAO ROIM ÍDE
IERÚSALEM, AGUS ROIM DEIRE AN TSAOŠAIL.

AGUS BÍ SÉ A5 FÉACAINC AR NA DAOINE A BÍ SAIDÓIS 1
AGUS IAO A5 CUR A DABARČAS ISTEAC SA CISTE. AGUS 2
CONAIC SÉ BAINTREAC BOCŢ A5 TEACŢ, AGUS CUIR SÍ DÁ
CIANOÍG ISTEAC ANN. AGUS DUBAIRT SÉ: ZO DEIMIN 3
ADÉIRIM LIÓ, DO CUIR AN BAINTREAC BOCŢ SAN NÍOS MÓ
ISTEAC 'NÁ MAS A CUIR AN CUIÓ EILE ZO LÉIR. ÓIR IS 4
D'Á N-IOMARCA A CUIREAOAR SAN ZO LÉIR RUO ISTEAC
I DABARČAS DÉ, AC IS D'Á H-UIREASBA A CUIR SÍ SEO
ISTEAC RUO, A RAIÓ AN TSAOŠAL AICI.

AGUS BÍ DAOINE ÉIGIN 'Á RÁO, I DCAOB AN TEAMPAIL, 5
SUR B' ÁLUINN NA CLOCA A BÍ ANN AGUS NA TÍOBLAICÍ, AGUS
DUBAIRT SÉ: NA NEICE SIN A CÍONN SIÓ, TIOCPAIO NA 6
LAETANTA AGUS NÍ FÁGFAR CLOC AR MUIN CLOICE DÍOB
ZHAN RAOBAD. AGUS CEISTIĞEADAR É AGUS DUBRADAR: 7
A MÁIGISTIR, CAČAIN A BEIO SAN AMLAIÓ, AGUS CAD É
AN CÓMARČA A BERÓ AR NA NEICE SIN A BEIC A5 TEACŢ?

¹ Salm cix. 1.

- 8 AGUS DUBAIRT SÉ: SEACHNAIÖ AGUS NA MEALLTAR SIÖ;
ÓIR TIOCFAIÖ A LÁN AM' AINIM-SE AGUS DÉARFAIÖ SIAÖ:
Is mise é, AGUS TÁ AN T-AM I BFOGUS: AC NÁ LEANAÖ
IAÖ.
- 9 AGUS NUAIR A Ö'AIReÓCAIÖ SIÖ CAČANA AGUS CAIS-
MEARČA NÁ BIoÖ SŽANNRAÖ ORAIÖ, ÓIR NÍ FOLÁIR NA
NEIČE SIN A ČEAČT AR DČUIS, AC NÍ DEIRE LÁIČREAČ É
- 10 FÓS. ANSAN DUBAIRT SÉ LEÓ: EIREÓCAIÖ CINE I
N-AŽAIÖ CINE AGUS RÍŽEAČT I N-AŽAIÖ RÍŽEAČTA,
- 11 AGUS BEIÖ LUASCAČA MÓRA TALMAN I N-A LÁN ÁIT-
EANA, AGUS PLÁIŽEANA, AGUS ŽORTA, AGUS NEIČE SŽANN-
RAMLA Ó'n SPÉIR, AGUS CÓMARČAÍ MÓRA.
- 12 AC ROIM ČEAČT DO SNA NEIČIÖ SIN ŽO LÉIR CUIRFIÖ
SIAÖ A LÁMA ORAIÖ-SE AGUS CRÁÖFAIÖ SIAÖ SIÖ, AŽ BÚR
MBREIČ I LÁČAIR NA SINAGÓS, AGUS INS NA PRÍSÚNAIÖ;
AŽ BÚR DČARANŽ I LÁČAIR RÍŽČE AGUS I LÁČAIR UÁČT-
- 13 ARÁN, MAR ŽEALL AR M'AINIM-SE. BEIÖ SAN I N'FIAÖ-
14 NUISE ÖAOIÖ-SE, ÁMČAČ. CEAPAIÖ I NÖÚR N-AIGNE,
Ö'A ÖRÍŽ SIN, ŽAN MAČTNAĀ A ÖÉANAĀ ROIM RÉ AR CONUS
- 15 A FREAŽRÓCAIÖ SIÖ, ÓIR TABARFAÖ-SA ÖAOIÖ BÉAL AGUS
EAŽNA NÁ FÉAÖFAIÖ BÚR NAMAIÖ ŽO LÉIR CUR 'N-A ŽCOINN-
- 16 IÖ 'NÁ LABAIRT 'N-A ŽCOINNIÖ. AGUS TABARFAIÖ BÚR
N-AIČREAČA AGUS BÚR MÁIČREAČA SUAS Ö'BÚR NAMAIÖ
SIÖ, AGUS BÚR NÖRIOČÁRAČA, AGUS BÚR NŽAOLČA, AGUS
- 17 CUIRFIÖ SIAÖ CUIÖ AŽAIÖ ČUN BÁIS. AGUS BEIÖ FUAČ
18 AŽ ŽAČ AOINNE ÖAOIÖ MAR ŽEALL AR M'AINIM-SE. AC
19 RUIBE DE ŽRUAIŽ BÚR ŽCINN NÍ RAŽAIÖ AMÚ. I NÖÚR
ÖFOIÖNE A ČOIMEÁÖFAIÖ SIÖ BÚR N-ANAMNAČA.
- 20 ¹ AC NUAIR A ČIFIÖ SIÖ IERÚSALEM Ö'A ČÍMPALAÖ LE
SLUAŽ BÍÖ FIOS AŽAIÖ AN UAIR SIN A H-ÍDIÚ BEIČ BUAILČE
- 21 LIÖ. ANSAN NA ÖAOINE ATÁ I N-LUÖAÉA TEIČIÖIS ČUN
NA ŽCNOC, AGUS NA ÖAOINE ATÁ 'N-A LÁR IMČIŽIÖIS AMAČ,
AGUS NA ÖAOINE INS NA ČUAIČIÖ NÁ ČÉIÖIS ISTEAČ INTI;
- 22 ÓIR IS LAEČANTA DÍBEIRŽE NA LAEČANTA SAN, AGUS Cóm-
- 23 LÍONFAR ŽAČ A ÖFUL SŽRÍÖČA. Is LÉANMAR, ÁMČAČ,
DO LUČT CLAINNE Ö'IOMPAR AGUS DO LUČT BANALČRANAIS
INS NA LAEČANTA SAN, ÓIR BEIÖ ŽUAIŠ ANA-ÖIAN AR AN
- 24 NÖÚČAIŽ, AGUS FEARŽ ČUN NA NÖAOINE SEO. AGUS
ČUIČFIÖ SIAÖ LE BÉAL AN ČLAIÖIM, AGUS BÉARFAR

I mbraighíneas iad ar fuir na ngeinte go léir, agus beir ierusalem treasgartha fé cosaib na ngeinte, go dtí go gcomlíonfar tréimseada na ngeinte.

¹ Agus beir cómarthaí sa ghréin agus sa rae agus 25 ins na réiltib; agus brúct na ngeinte ins na tíorthaib, tré mearbhall foctraim na mara agus na dtonn. Daoine d'á bfeócaib le sgannraib, as cuimneamh ar 26 cad a beir le teacht ar an ndóman go léir, mar beir cómartha na bflačas d'á suaib. Agus an uair sin 27 cíftib siad mac an Duine as teacht i sgamal te mórcómartha agus le gradam. Nuair a beir na neite seo 28 as tusnú, ámta, déimí-se féadaint suas agus búr gcinn do éogáilt, mar tá búr bfuasgailte buailte lib. Agus do labhair sé solúib leó: Cionn sib an 29 crann físe agus na crainn go léir; nuair a bíonn a 30 dtoraib acu d'á cur amach is eól daoib an samsa beir buailte lib. Mar sin daoib-se; nuair a cíftib sib na 31 neite seo as teacht bíob 'fios asuib rígeacht Dé beir buailte lib. Abraim lib go deimín ná beir an 32 tsliocht so imtígte go gcomlíonfar na neite seo go léir. Raibí neamh agus talamh ar neamhí, ac ní 33 raibí mo breire-se an neamhí.

Ac tugaid aire daoib féin sar a raibí búr gcroibte 34 i ndúire le craos agus le meisge agus le cúram an tsaothail seo, agus go dtiocfaib an lá úib go h-obann oraid. Óir tiocfaib sé ar nós gaste an 35 na daoine go léir atá suibte as uachtar an domáin uile. Déimí faire, d'á bríib sin, as déanamh úr- 36 nuihte coitianta, ionus gur bfiú sib dul ó sna neite sin go léir atá te teacht, agus seasam i láthair míc an Duine.

Agus bíob sé as teagasg sa teampul gac lá; 37 agus d'imtígeaib sé amach agus tugaib sé an oibce ar an sliab ar a dtugtar Olibet. Agus égaib na 38 daoine go léir go moct ar maidin isteaict sa teampul cun beir as éisteaict leis.

¹ Isáias xiii 19; Ezech. xxxiii. 7; Ióel ii. 10, 31; iii. 7.

CAIBIÓIOL XXII.

Feall lúdas. An suipéar. Deirineac. An céad cúro de
 éuaírisis na páise.

1 Agus bí féile an aráin san gíost i n-ácmáireac,
 2 ar a dtugtar an Áisg. Agus bí uaictaráin na sagart
 agus na sgríbhneóirí as cuimneamh an conus a éioc-
 faidís ar íosa cur cun báis; ac bí eagla na ndaoine
 3 orda. Ac do éuaíð Sádan isteach i n-lúdas, ar a
 4 dtugtí Iscariót, duine de'n dáréas. Agus d'imtís
 sé agus do labhair sé le h-uaictaráin na sagart agus
 leis na gíúistísib, ar conus a déanfaid sé é éabhairt
 5 suas dóib. Agus bí ádas orda, agus deindeadar
 6 maraib leis go dcaibansaidís airgead dó. Agus
 dein sé an maraib leó, agus bí sé as faire go
 bfaid sé caoi ar é éabhairt suas dóib nuair ná beaib na
 daoine ann.

7 Agus éainis lá an aráin san gíost, nuair ba ceart
 8 an t-uain cásca do marbú. Agus cuir sé uaid
 peadar agus eóin, agus duibairt sé leó: Téigib
 9 agus ollamuisigib an áisg dúinn go n-iteam é. Agus
 duibradar-san: Canaib is toil leat go n-ollamóc-
 10 aimís é? Agus duibairt sé leó: Féac, nuair a
 raibid sib isteach sa cácair, buailfid duine umaid
 agus árdac uisge aise d'á iompar; leanaid é go dtí
 11 an tíg go raibid sé isteach ann; agus abraid le fear
 an tíg sin, Deis an Máigistir leat: Cá bfuil an
 seómra bíob go n-itead an áisg i bfocair mo
 12 deisgiobul? Agus taisbeánfaid sé daoib seómra
 mór agus é curda i dtreó, agus deinde an t-ollamú
 13 ansan. Agus d'imtígeadar agus fuaradar gac níob mar
 a duibairt sé leó agus d'ollamuisgeadar an áisg.

14 Agus nuair a éainis an t-am do suib sé, agus an s
 15 dáréas aspol i n-a ffocair; agus duibairt sé leó:
 Ba mór é mo mian an áisg seo d'ite 'nbur bfocair
 16 roim fulang dom; Óir deirim lib ná h-íosfaib é
 17 feasda go dtí go gcomlionaib é i rígeac d'é. Agus
 éóg sé an cáilís agus do gaid sé buideacas agus

DUÐAIRT: GLACAIÐ AGUS RAINNIÐ EADRAIÐ; ÓIR DEIRIM 18
 LIÐ NÁ H-ÓLFAÐ DE TORAÐ NA FÍNEAMNA GO DTAZAIÐ
 RÍGEACHT DÉ. ¹ AGUS TÓS SÉ ARÁN AGUS ZAIÐ SÉ BUIÐ- 19
 CÁS AGUS DO BŪRIS SÉ É AGUS TUS SÉ DOIB É AGUS
 DUÐAIRT SÉ: 'SÉ MO CŌRP É SEO, A TUSCAR AR BŪR SON;
 DĒINIÐ AN NÍÐ SEO MAR CŪIMNEAM ORM.* AGUS MAR 20
 AN ZCÉADNA AN CAILÍS, TAR ÉIS SUIPÉIR, AGUS DUÐAIRT
 SÉ: AN CAILÍS Í SEO AN TIOMNA NUA AM' CUIÐ FOLA, A
 DOIRTFAR AR BŪR SON.

AC FÉAC, TÁ LÁM AN T-É A DÍOLFAID MÉ AR AN MBÓRD 21
 AM' DEANNTA. IS FÍOS GO BFUL MAC AN DUINE AZ 22
 IMTEACHT, ² FÉ MAR ATÁ CEAPAIÐE, AC IS LÉANMAR DO'N
 T-É SIN TRÉ N-A MBRACTFAR É. AGUS CROMADAR-SAN AR 23
 A FIAFRAIGE EACTARÇA FÉIN CÉ'CU DÍOIB A BÍ CUN SAN DO
 DĒANAM.

AGUS BÍ TNÚT EACTARÇA, LEIS, FÉACAINC CÉ'CU DÍOIB 24
 BA CUIÐE BEIT I N-UACHTAR. AGUS DUÐAIRT SÉ LEÓ: 25
 ZABAIÐ RÍZTE NA NGEINTE FORLÁMAS ORÇA, AGUS TUSCAR
 DAOINE FOZANTA AR NA DAOINE GO MBÍONN CŌMACHT ACU.
 NÍ MAR SIN DAOIB-SE ÁMŌAC; AC. AN T-É IS MÓ ORAIÐ 26
 BÍOIB SÉ MAR AN T-É IS ÓIGE, AGUS AN FEAR CINN RIAIN
 I N'FEAR FRIOTÁLMA. ÓIR CÉ'CU IS MÓ, AN T-É ATÁ 'N-A 27
 SUIÐE NÓ AN T-É ATÁ AZ FRIOTALAM? NAĆ É AN T-É
 ATÁ 'N-A SUIÐE? AC TÁIM-SE I NBŪR MEASZ AR NÓS
 AN T-É A DĒINEANN FRIOTALAM. AGUS IS SIÐ-SE DO 28
 LEAN AM' FOCAIR-SE AM' CACTAIB. AGUS TUSAIM-SE 29
 DAOIB-SE RÍGEACHT, FÉ MAR A TUS M'ACTAIR DŌM-SA;
 SIÐ A BEIT AZ IÐE AGUS AZ ÓL AS MO BÓRD, AM' RÍGEACHT, 30
 AGUS I NBŪR SUIÐE AR CACTAOIREACAIÐ RÍOZA AZ TABAIRT
 BREITE AR DÁ TREIB DĒASZ ISRAÉIL.

¹ 1 COR. XI. 24.

² SALM XL. 9.

* VER. 19. "DĒINIÐ AN NÍÐ SEO MAR CŪIMNEAM ORM."—TÁ
 AN ÍDBIRT SIN AGUS AN T-SÁCRAMINT SIN LE LEANMAINC SA
 N-EAGLAIS GO DCÍ DEIRE AN TSAOZAIL, CUN BÁIS CRÍOST DO
 CĀISBEÁNT OS ÁRD GO DCÍ GO DCIOCFIÐ SÉ. AC NÍ CUIREANN AN
 COMMEMORATIO SAN. NÚ AN CŪIMNEAM SAN, I N-AON CŌS, I ZCOINNIÐ
 FOLA AGUS FEOLA ÁR SLÁNUIGTEÓRA A BEIT LÁITREAC GO FÍRINNEAC,
 FÉ ZNÉ AN ARÁIN AGUS AN FÍONA SO A CUIREANN I N-ÚIL A BÁS. A
 MALAIRT IS FÍOR, ÓIR IS LE N-A ÓRDÚ FÉIN A DĒINTEAR AN CŪIM-
 NEAM SAN AGUS AN COMMEMORATIO SAN AR A BÁS, NUAIR OFRÁLTAR
 I N-ÍDBIRT AGUS NUAIR A ZLACTAR, SA TSAĆRAMINT, A CŌRP NAOMŌA
 FÉIN AGUS A CUIÐ FOLA NAOMŌA FÉIN, LE N-AR FŪASZAIL SÉ SINN.

31 AGUS DUBAIRT AN TIGEARNA: A SIMÓIN, A SIMÓIN,
 FÉAC, TÁ SÁTAN AG BÚR DÍ CÚN SÍB A CRÍATRABO MAR A
 32 DEANFAÍ CRUICTHEACHT DO CRÍATRABO; AC DO DEINEAS-
 SA SUÍOE AR DO SON IONUS NÁ CAILLFEABO AR DO CREIO-
 EAM. AGUS AR BALL, NUAIS A CASFAIR, NEARTUIG DO
 33 BRÁITRE. AGUS DUBAIRT SEISEAN LEIS: A TIGEARNA,
 TÁIM OLLAMH AR DUL LEAT-SA CÚN PRÍOSÚIN AGUS CÚN
 34 BÁIS. AC DUBAIRT SEISEAN: DEIRIM LEAT, A PEADAIR,
 NÁ GLAIOIBO AN COILEAC INDIU GO SÉANAIR-SE TRÍ
 H-UIRE AON AITHE BEIT AGAT ORM. ³⁵AGUS DUBAIRT SÉ
 LEÓ:

35 ¹ NUAIR A CUIREAS UAIM SÍB SAN SPARÁN SAN MÁLA
 36 SAN BRÓGA, AN RABO AON NÍO I N-EASNAMH ORAIBO? AGUS
 DUBRADAR: NÍ RABO.* ³⁶AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: AC ANOIS,
 AN T-É 'GO BFUL SPARÁN AIGE BEIREABO SÉ LEIS É; AGUS
 MAR AN SCÉADHA MÁLA, AGUS AN T-É NÁ FUL, DÍOLAIBO
 37 SÉ A BRAT AGUS CEANNUIGEABO SÉ CLAIÖEAM. ÓIR
 DEIRIM LÍO NÁC FOLÁIR AN MÉIO SEO FÓS ATÁ SGRIÖBCHA
 DO CÓMLÍONABO IONAM-SA: ² AGUS DO LUABO É LE
 CUIRPTHEACAIÖ: ÓIR, NA NEITE A BAINIANN LIOM, TÁ
 38 DEIRE LEÓ. AGUS DUBRADAR-SAN LEIS: FÉAC, A
 TIGEARNA, DÁ CLAIÖEAM ANSO. AGUS DUBAIRT SÉ
 LEÓ: NÍ BEAG SAN.

39 AGUS CUAIBO SÉ AMAÖ, AGUS CUAIBO SÉ, MAR BA GNÁÖ,
 GO CNOC NA N-OLA-ÖRANN. AGUS DO LEAN A DEISGIÖBUIL
 40 É. AGUS NUAIR A TÁINIG SÉ CÚN NA H-ÁITE DUBAIRT SÉ
 LEÓ: DEINIO ÚRNUIGTE SAR A DTUITFEABO SÍB I **SCAÖAIBO**.
 41 ³ AGUS D'IMGIG SÉ FÉIN UACHA TÍMPAL FAIO URÖAIR
 42 CLOICE, AGUS TÁINIG SÉ AR A GLÚINIÖ AG SUÍOE, AGUS
 DUBAIRT SÉ: A AÖAIR, MÁ'S TOIL LEAT É, BEIR UAIM AN
 CAILÍS SEO: AC CEANA, NÁ DEINTEAR MO TOIL-SE AC DEIN-
 43 TEAR DO TOIL-SE. AGUS DO TAISBEÁNABO DO DINGEAL
 Ó NEAMH AG CUR MISNIG AIR. AGUS BÍ SÉ I N-ANAITHE DÍAN
 44 AGUS AG SUÍOE GO CRUAIBO. AGUS BÍ ALLUS AIR A BÍ 'N-A
 45 BRONACAIÖ FOLA AG TUITIM CÚN TAILIM. AGUS NUAIR
 A D'EIRIG SÉ Ó'N NGUIÖE AGUS TÁINIG SÉ CÚN A DEIS-
 46 GIÖBUL FUAIR SÉ IABO 'N-A SCÖOLA TRE BRÓN. AGUS
 DUBAIRT SÉ LEÓ: CAD CUIGE DAOIBO BEIT I NBÚR SCÖOLA?

¹ MAT. X. 9. ² ISÁIAIS liii. 12. ³ MAT. XXVI. 39; MARC. XIV. 35.

* VER 35: Other sources indicate the verse boundaries should be as indicated by ³⁵Verse . . . * ³⁶Verse . . .

EIRIGIÒ AGUS ÒEINIÒ ÙRNUIGÈ SAR A RAĞAÒ SIÒ I ƷCAÇ-
AÍB.

An f̃aib a b́í sé aƷ caint, f̃eac̃, c̃áinig sluag̃, agus 47
an t-é ar a òcuƷt́ lúas, òuine òe'n òáréag̃, rómpa
amac̃, agus c̃áinig sé cun íosa cun póige c̃ab̃airt òó.
agus òub̃airt íosa: A lúas, an le póig a òein- 48
eann tú mac an òuine òo braç? agus nuair a 49
c̃onaic an muintir a b́í i n'áice caò a b́í aƷ teaçt
òub̃raòar: An mbuailf̃imíò le claiòeam̃, a c̃iƷearna?
agus òo buail òuine acu seirb́iseac̃ an áro-saƷairt 50
agus b̃ain sé an cluas òeas òe. agus ò'f̃reag̃air 51
íosa agus òub̃airt: F̃anaib̃ Ʒo f̃óil; agus c̃uir sé a
lám̃ ar cluais an òuine agus òo leis̃is sé é. agus 52
òub̃airt losa leis an muintir a c̃áinig c̃uige, uaçtar-
áin na saƷart agus Ʒiúistísí an teampail agus na sean-
óirí: An cun beirçte ar b̃içeam̃nac̃ a c̃anaòair amac̃
le claiòmtiò agus le cleaçtaçaiò? B́ios aƷaib̃ Ʒac̃ 53
aon lá sa teampul agus níor síneab̃air lám̃ cúƷam;
ac̃ siòé búr òtráç, agus cómac̃t an òorçaðais.

agus òo Ʒab̃aòar é, agus òo ruƷaòar leó é Ʒo 54
tiƷ an áro-saƷairt; agus òo lean peaðar iaò, aòf̃aò
siar. agus nuair a lasaò teine i lár an halla, agus 55
b́ioðar 'n-a suiòe 'n-a tímpal, b́í peaðar 'n-a measƷ.
agus c̃onaic cailín aimsire é 'n-a suiòe sa tsolur, 56
agus ò'f̃eac̃ sí Ʒo òlúç air, agus òub̃airt sí: B́í sé
seo leis i n'f̃oçair siúò. agus òo séan seisean é, 57
agus òub̃airt sé: A òean, ní'l aon aic̃ne aƷam air.
agus i Ʒcionn tamail̃ b̃is c̃onaic òuine eile é, agus 58
òub̃airt sé: Is òíob̃ rúò tusa leis. agus òub̃airt
peaðar: A òuine, ní òíob̃.* ¹ agus i Ʒcionn tímpal 59

¹ Eóin xviii. 26.

* Ver. 58. "agus i Ʒcionn . . ."—C̃ab̃air f̃é nòeara anso, cun na
c̃eirc̃e soisƷéalaiòçte c̃ab̃airt ò'á c̃eile, Ʒo raiò níos mó ná
aoinne amáin òo c̃uir i leic̃ peaðair Ʒur òeisƷiobol òo c̃ríost é,
Ʒo òt́í, f̃é òeire, Ʒur c̃uireaðar f̃eac̃aint air é séanaò tŕí
h-uaire. 1. Cailín an òoruis òo leog̃ isteac̃ é, c̃onaic sí aƷ an
òeine é 'n-a òiaib̃ san, agus isí òo c̃uir an c̃eist ar òt́ús
c̃uige, agus òo òeim̃niƷ sí Ʒo raiò sé i òf̃oçair c̃ríost. 2. ansan
c̃uir cailín eile 'n-a leic̃ é, os cómair a raiò láic̃reac̃, agus, as
san, òo c̃uir òuine òes na fearaiò 'n-a leic̃ é, agus òein
peaðar an tarna séanaò. 3. ansan c̃us tuille ò'á raiò

UAIR A' CLUIG 'N-A ÒIAIÒ SAN DUÐAIRT DUINE EILE: ZO
 DEIMIN BÍ SÉ SEO 'N-A ĆEANTA SÚO, MAR IS ŻAILILÍ-
 60 AC É. AGUS DUÐAIRT PEADAR: A DUINE, NÍ H-EÓL
 DOM CAD 'TÁ AŻAT O'Á RÁO. AGUS LAÍCREAC, LE LINN
 61 AN FOCAIL A RÁO OÓ, DO ŻLAOIÒ AN COILEAC. AGUS
 O'IOMPUIS AN TIGEARNA AGUS O'FÉAC SÉ AR PEADAR.
 AGUS CUIMNIS PEADAR AR AN BFOCAL ADUÐAIRT AN
 TIGEARNA: SAR A NŻLAOIÒFIÒ AN COILEAC SÉANFIR-SE
 62 MISE TRÍ H-UAIRE. AGUS O'IMCIS PEADAR AMAĆ AGUS
 DO ŻOIL SÉ ZO DUÐAC.
 63 AGUS NA FIR ZO RAIÒ ÍOSA ŻABĆA ACU, BÍODAR AŻ OÉA-
 64 NAM MAŻAIÒ FAOI AGUS 'ŻÁ BUALAÒ. AGUS DEINEADAR
 A AŻAIÒ DO ĆLÚOAC AGUS É BUALAÒ, AGUS DEIRIÓIS:
 65 TARGAIS DÚINN, CÉ H-É AN T-É A BUAIL TU? AGUS
 DEIRIÓIS A LÁN NEIĆE EILE LEIS AŻ TABĎAIRT MASLA OÓ.
 66 ¹ AGUS NUAIR ĆÁINIS AN LÁ DO ŚUIÒ UAĆTARÁIN NA
 SAŻART AGUS SEANOÍRÍ AN PÓBUIL AGUS NA ŚŻRÍBNEÓIRÍ
 I ŻCÓMAIRLE, AGUS ĆUŻADAR EISEAN ISTEAĆ SA CÓM-
 AIRLE, AGUS DUĎRADAR: INNIS DÚINN AN TUSA CRÍOST.
 67 AGUS DUÐAIRT SÉ LEÓ: MÁ ÍNNSIM OAOIÒ É NÍ ĆREIO-
 68 FIÒ SIÒ MÉ; AGUS MÁ ĆEISTÍŻIM SIÒ NÍ FREAŻRÓĆAIÒ
 69 SIÒ MÉ, 'NÁ NÍ LEISFIÒ SIÒ UAIÒ MÉ. AC Ó'N OTRÁĆ
 SO AMAĆ BEIÒ MAC AN DUINE 'N-A ŚUIÒE AR DEASLÁIM
 70 CÓMAĆTA OÉ. ANSAN DUĎRADAR ZO LÉIR: O'Á BŔIS
 SIN AN TUSA MAC OÉ? AGUS DUÐAIRT SÉ: ² OERĆÍ-
 71 SE ŻUR MÉ. AGUS DUĎRADAR-SAN: CAD IS ŻÁO DÚINN A
 ĆUILLE FIAĎNUISE? ÓIR O'AIRIŻEAMAIR AS A BÉAL FÉIN É.

CAIBĎIOIOL XXIII.

TUAIRISŻ NA PÁISE AR LEANMAINT.

1 AGUS O'EIRIŻEADAR ZO LÉIR AGUS DO RUŻADAR AŻ
 2 TRIALL AR PÍLÁT É. AGUS ĆROMADAR AR NEIĆE DO ĆUR
 'N-A LEIĆ, AGUS DEIRIÓIS: FUARAMAIR É SEO AŻ CUR NA

LAÍCREAC FÉ NĎEARA ŻUR ŻAILILÍAC, É AGUS BÍ ŻAOL DO MALCHUS
 LAÍCREAC AGUS DUÐAIRT SE ZO BFEACAIO SÉ FÉIN SA ŻÁIROÍN É,
 ANSAN DO OĎEIN PEADAR AN TRÍMAO SÉANAÒ.

¹ MAIT. XXVII 1; MARC XV 1; EÓIN XVII 28. ² .I. IS FIOR ŻUR MÉ.

nḡaoine ar a n-aimleas, ¹ agus aḡ cosḡ cíosa do
 ṡabairt do Caesar, agus 'ḡá ráð gur b'e Críost an
 rí é. Agus do cuir pílát ceist cuise agus duḡairt 3
 sé: An tusa rí na n-lúdaḡ? Agus duḡairt seisean
 'ḡá f'reagrad: Deirir é.

Agus duḡairt pílát le h-uachtaráin na saḡart agus 4
 leis an sluag: Ní b'faigim aon coir sa duine seo.
 Ac do ḡéaruiḡ orṡa-san agus duḡradar: Tá sé aḡ 5
 buaiream na nḡaoine, aḡ teagasaḡ ar fuio lúdaéa
 go léir, aḡ tushú ó ḡaililí go dtí an áit seo. Nuair 6
 a d'airiḡ pílát ḡaililí d'fíafraíḡ sé ar ḡaililíac an
 duine. Agus nuair a cuise sé gur le cómaḡt h'éróo 7
 a bain sé, cuir sé aḡ triall ar h'éróo é, mar bí
 h'éróo i n-Ierúsalem na laeḡanta san.

Agus nuair a cónaic h'éróo íosa bí áḡas ana-mór 8
 air, óir bí sé ab'faḡ aḡ súil le h-é d'f'eisḡint, mar bí
 sé tar éis a lán d'aireaḡaint 'n-a ṡaob, agus bí súil
 aise go b'feicfead sé mirbúilt mór éigin aise 'á
 d'éanam. Agus d'ein sé a lán cainte 'ḡá ceistiú. 9
 Ac níor cuḡ seisean aon f'reagrad air. Agus seasaḡ 10
 uachtaráin na saḡart agus na sḡríbneóirí agus iad
 coitḡianta aḡ cur 'n-a leit. Agus cuḡ h'éróo agus 11
 a luḡt airin tarcuisne d'ó, agus cuir sé éadac bán
 air, cun maḡaiḡ, agus cuir sé ṡar n-ais aḡ triall ar
 pílát é. Agus ṡáinḡ caraḡdas an lá san ioir pílát 12
 agus h'éróo, mar, namaid ab ead iad d'á céile roimis
 sin.

Agus do cruinniḡ pílát uachtaráin na saḡart agus 13
 maiḡe an pobuil agus na ḡaoine. Agus duḡairt sé 14
 leo: Cuḡadair cúḡam an duine seo mar go raib sé aḡ
 cur na nḡaoine ar aimleas, agus féac, do ceistiḡeas
 os búir ḡcómaid é agus ² ní b'fuaras ciontaḡ i n-aon
 níḡ é de sna neitib aḡa aḡaiḡ 'á cur 'n-a leit. Agus 15
 ní lúḡa 'ná mar a fuair h'éróo; mar do cuireas aḡ
 triall air sib, agus féac níor d'eineaḡ aon níḡ leis
 ba cómionan le bás. Smaḡtócaḡ é agus leisfead 16
 cun siubail é.

Ac bí air doinne amáin do leisint saor cúca mar 17
 ḡeall ar lá na féile. Ac do lúig an pobul go léir 18

¹ Mat. xxii 21; Marc. xii 17.

² Eóm. xviii. 38; xix. 4.

agus duibhreach: tós uainn é seo agus sgaoil cúg-
 19 ainn barabbas, fear a bí istigh le marbú duine
 agus mar gheall an ceannairc a veineadh sa cácair.
 20 Ac do labhair pílát leó airís a d'iarradh íosa do
 21 leigint saor. Agus is amlaigh a liúghadar níos
 22 aoirde: Dein é céasadh; dein é céasadh. Agus
 duibhairt seisean leó an trímhach h-uair: ¹ agus cad
 é an t-olc atá déanta aige? Ní bfaighim aon coir
 báis ann; smaíctócadh é, d'á bhrígh sin, agus leigfeadh
 23 cun siubail é. Ac do leanadar-san as liúirigh do
 guthanaibh árdha go ndéanfaí é céasadh, agus do buaigh a
 24 n-guthana. Agus tug pílát mar breith an ní do a bí
 25 uatha do déanamh. Agus do leig sé saor cúca an
 fear a d'iarradar, an fear a bí istigh le marbú
 duine agus le ceannairc; agus tug sé íosa dóibh
 cun a dtuille d'iomirt air.

26 Agus nuair a bíodhar 'gá breith leó do rugadar
 ar duine ó Círené dár b'ainim Símon, agus é as
 teacht isteach ó'n dtuaisc, agus cuireadar an cros ar a
 muin cun í d'iompar i ndiaidh íosa.

27 Agus bí mórán daoine 'gá leanmáint, agus mná,
 28 agus iad as gól agus as caoi mar gheall air. Agus
 d'iompuigh íosa orda agus duibhairt sé leó: A mná
 Ierúsaleim, ná bíodh as gól mar gheall orm-sa, ac
 bíodh as gól ar búr son féin agus as son búr
 29 gclainne. Óir tiocfaid na laethanta 'n-a ndéarfad,
 is doibhinn do sna h-aimribh, agus do sna broinnibh
 nár rug clann, agus do sna cíocuibh nár tál bainne.

30 ² An uair sin cromfaid daoine ar a rádh leis na
 sléibhtibh, tuicidh anuas orainn; agus leis na cnocuibh,
 31 clúdaighidh sinn. Óir má d'einidh siad na neithe seo
 sa n-aomhadh glas, cad a déanfar sa n-aomhadh críon?

32 Agus bí beirt eile, beirt méirleach, d'á mbreith
 i n-aonfeacht leis cun iad do cur cun báis.

33 Agus nuair a bíodhar tagaithe cun na h-áite ar a
 dtugtar Áit an cloiginn do céasadar ansan é, agus an
 beirt bitheamhach, duine, acu ar a láimh d'eis agus an duine

¹ Mat. XXVII. 23; Marc. XV. 14.

² Isaias II. 19; Osee. X. 8; Apoc. VI. 16.

eile ar a lámh clé. Agus duibairt Íosa: A Achair, 34
maic doib; óir ní fios doib cad 'tá acu 'á déanam.
Agus do rainneadar a bail éadais, 'gá gcur ar
crannaib.

Agus bí na daoine 'n-a seasam as féachaint air, 35
agus bí na h-uachtaráin as maic faoi leó, agus
deiribís: D'fóir sé ar daoineib eile, fóisea sé air
féin, má 'sé an Críost é a tosa ó dia. Agus bí 36
na saighdiúirí as déanam maic faoi, as teacht agus
as tabairt fíneisre dó, agus deiribís: Má's tú rí 37
na n-lúthac saor tú féin. Agus bí sgríobinn sgríob- 38
ta os a cionn i litreachaib gceisise agus laithne
agus eabra: Rí na n-lúthac é seo.

Agus tug duine de'n beirt bitheamnac a bí ar 39
croca do masla dó, agus deirea sé : Má's tú Críost
dein tu féin agus sinne do saora. Ac do frea- 40
gair an fear eile é as milleán air, agus duibairt sé;
An amlaib ná fuil eagla Dé ort agus tú féin nuaor-
breic céadna? Sinne ámtac, le ceart, mar do 41
tuga doúinn an rud a bi tuillte againn; ac níor dein
an duine seo don droc-ní. Ansan duibairt sé le 42
h-Íosa: A tigearna, nuair a tíoceair do rígeacht
cuimnis orm-sa. Agus duibairt Íosa leis: Deirim, 43
leat go fios go mbeid tú i bflacas Dé iníu am'
fochair-se.*

Ansan bí sé tímpal na séma do h-uaire, agus táinig 44
doirceacht ar an n-óman go léir go dtí an naom do
h-uair. Agus do doircegea an grian; agus do 45
straca do brat an teampail tré n-a lár. Agus 46
duibairt Íosa, do guth áro: ¹ A Achair, cuirim mo
spioraid istea do lámhaib. Agus as ráo na bfochal
san do, déas sé.

Agus nuair a conaic an taoiseac céad cad a tárla 47

¹Salm XXX. 6.

* Ver. 43. "I bflacas Dé," .i. sa n-inead suainis agus átais
agus doibnis síoruib. B'é toil Íosa Críost, i bfuirm príbléide
áiríche, luacht saochair a creidim agus a domála tabairt do'n
fogluib sin a dein aicris, .i. a peacaí agus gac pionós d'ár
lean iad do maicam do agus é breic leis, tar éis a báis,
istea i gcómluadar na naom, sa limbo san a bí le h-acharú
n-a páraicis cóim luach agus do raiga ar slánuišteoir síos
ann.

48 tús sé glóire do Dá, agus duháirt sé: fíoraon ab
 ead an duine seo san amras. Agus an tsluaḡ so
 léir daoine a bí ann as féacaint ar an radarc san,
 agus do conaic na neite a tuit amac, tánadar ear
 49 n-ais agus iad as bualaḡ a n-uict. Agus a luict
 aicne so léir, agus na mná do lean é ó ḡaililí, do
 seasuiḡeadar abfao amac, as féacaint ar na neite
 sin.

50 Agus féac, ¹ fear dár b'ainim Iósep, agus de'n
 51 cómarle ab ead é, fear fóḡanta fíoraonta; níor
 toiliḡ sé leis an ḡcómarle 'ná le n-a nḡníomarḡa;
 ó Arimatéa b'ead é, caḡair i n-lúdaéa; agus bí sé
 52 as súil le ríḡeacḡ Dó: táníḡ sé sin as triall as
 53 pílát, agus d'iarr sé corp Íosa air. Agus toḡ sé
 anuas é, agus d'fíll sé i línéadac é, agus cuir sé
 i tuama é a bí ḡearrḡa i ḡcaraiḡ, agus nár cuireadḡ
 54 aoinne ann so dḡí san, agus bí lá an ollamuiḡḡe
 ann, agus bí an tsabbóro as teacḡ*

55 Agus táníḡ na mná a lean é ó ḡaililí agus cona-
 cadar an tuama agus conus mar a bí an corp curḡa
 56 ann. Agus d'filleadar agus d'ollamuiḡeadar
 spíosra agus oíle, agus ansan ² do ḡlacadar a
 suaimneas i ḡcaiteam na sabbóire, do réir na
 h-aicne.

¹ Mat. xxvii 57; Marc. xv 43; eóin xix 38 ² exod. xx. 10.

* Ver. 54. "PARASCEUE," .i. an oíḡce, nú lá an ollamuiḡḡe,
 do'n tsabbóro

CAIBIÓIOL XXIV.

Aiseiríge Ćríost, agus conus mar a ċus sé é féin le feisginc d'á ċeisgiobulaid.

Ac an céad lá de'n tseachtmain, go h-ana-moć ar 1
maibin, ċánadar go dtí an tuamá agus ċugadar leó
an spíosna a bí ollam̃ acu. Agus fuadar an ċloć 2
iompuighe siar ó'n dtuama. Agus ċuadar isteać 3
agus ní ċfuadar corp an ċigearna íosa. Agus 4
do ċárla, nuair a bí an alltać orċa mar ġeall air
sin, go raić, féać, beirt fear 'n-a seasam̃ 'n-a n-aice
agus éadać lonnrać orċa. Agus ċánig eagal orċa, 5
agus ċromadar a n-azaić ċun an tailim̃, agus duć-
radar-san leó: Cad ċuige d'aoić beic az lorg an beó
ameas na marć? Níl sé anso, ac tá sé tar éis 6
eirighe; cuimnigić conus a labair sé lib agus é fós
i nġaililí, nuair adubairt sé: ¹ Ní foláir mac an 7
duine do ċadairt i láim na bpeacać, agus é céasać,
agus é d'eirige an trímado lá. Agus do cuimnigead- 8
ar ar an ġcaint a dubairt sé. Agus d'filleadar 9
ó'n dtuama, agus d'innseadar na neice sin go léir
don doinne déaz féin agus do'n ċuic eile go léir.
Agus isí Máire Măgvelén, agus lóanna agus Máire 10
laoić, agus na mná eile a bí 'n-a ċfoćair, a d'innis
na neice sin do sna h-aspolaid. Agus do samlúigead 11
dóid ná raić sa ċaint sin ac caint ġan ċiall agus
níor ċugadar don ċreideamaint di. Ac d'eirig 12
peadar agus do ric sé ċun an tuama, agus nuair a
ċrom sé ní feacaic sé ac na h-éadaighe lín ann, agus
d'imcić sé agus é az déanam̃ ionġna d'á raić tuit-
ite amac.

Agus féać, ² bí beirt acu-san az imċeać an lá 13
céadna az dul go dtí balle a bí trí fićio stać ó
Ierúsalem, agus Emmaus ainim an baile. Agus 14
bíodar az caint eatarċa féin ar na neice sin go léir
a bí tuitite amac. Agus do ċárla, agus iad az 15
cómráć agus az taġairt eatarċa féin, go dtáinig
íosa ċúca agus ġur siubluig sé le n-a ġcois; Agus 16

¹ Supra ix 22.

² Marc. xvi. 12.

17 DO COIMEÁDAD A SÚILE SHAN É D'AICINT. AGUS DUB-
 AIRT SÉ LEÓ: CAB Í AN CAINT SEO AR SIÚBAL AGAIB EAD-
 18 RAIÖ, AR AN SLÍGH, AGUS SIÖ BUARCTA? AGUS D'FREAGAIR
 DUINE ACU É DÁR B' AINIM CLEOPÁS, AGUS DUBAIRT SÉ:
 AN TUSA AN T-AOINNE AMÁIN IASACHTA ATÁ I N-IERÚSALEM
 NÁC EÖL DO NA NEITE A DENEADÖ ANN INS NA LAETANTAIÖ
 19 SEO? AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: CAB IAD NA NEITE?
 AGUS DUBRADAR: I DCAOB ÍOSA NASAREIT A BÍ I N-A
 FÁIÖ, CÖMÁCTAC I NGHÍOM AGUS I MBRIATAR I LÁTAIR
 20 DÉ AGUS DAOINE, AGUS CONUS MAR A DÖIN NA H-ÁRD-
 SHAGAIRT AGUS ÁR N-UAISLE É BRAC AGUS É DADORAÖ CUN
 21 BÁIS, AGUS É CÉASAÖ. AC BÍ SÚIL AGAINNE GO RAIÖ SÉ
 CUN ISRAÉIL A D'FUASGAILT, AGUS N-A CEANNTA SAN A'S
 UILE SIÖÉ AN TRÍMAD LÁ Ó CUIT NA NEITE SIN AMAÖ.
 22 AGUS BÍ MNÁ LINN AS AN DTUAMA ROIM SOLUS AN LAE,
 23 AGUS CUIREADAR SGANNRAÖ ORAINN, AGUS NÍ BPUARADAR
 AN CORP, AGUS ÉANADAR AGUS DUBRADAR GO BFEACADAR
 24 AINGIL ADEIR GO BPUIL SÉ BEÓ. AGUS D'IMCIG DAOINE
 UAINN GO DTÍ AN TUAMA AGUS FUASADAR NEITE MAR
 25 ADUBAIRT NA MNÁ, AC NÍ BPUARADAR É FÉIN. AGUS
 DUBAIRT SÉ FÉIN LEÓ: Ó, A DAOINE DALLA DÚR-CROÍÖ-
 EACA CUN SHAC NÍÖ ADUBAIRT NA FÁIÖE DO CREIDEAM-
 26 AINT. NÁ RAIÖ AR CRÍOST NA NEITE SIN D'FULANG AGUS
 27 TEACHT AR AN SCUMA SAN ISTEAÖ 'N-A SHLÓIRE? AGUS
 CUSNUIGH SÉ LE MAOIS AGUS DO NOCT SÉ DÖIÖ BRÍGH NA
 BFAIÖ GO LÉIR INS SHAC NÍÖ A BÍ SHGRÍOBCTA 'N-A DCAOB FÉIN.
 28 AGUS BÍODAR TAGAITE CUN AN BAILE GO RAÖADAR AS
 DUL ANN, AGUS DO LEIGH SEISEAN AIR GO RAIÖ SÉ AS DUL
 29 NÍOS SIA. AGUS DENEADAR TAÖANT AIR, AGUS DUB-
 RADAR: FAN AGAINNE, MAR TÁ SÉ N-A TRÁCTHÓNA AGUS
 TÁ AN LÁ CAITTE CEANA FÉIN. AGUS CUAIÖ SÉ LEÓ
 30 ISTEAÖ. AGUS DO ÉARLA, AN FAIÖ A BÍ SÉ AS CAITEAM
 BÍÖ 'N-A BFOCAIR, SHUR CÖGH SÉ ARÁN, AGUS SHUR BEANN-
 UIGH SÉ É AGUS SHUR BRIS SÉ É, AGUS SHUR CUGH SÉ DÖIÖ É.
 31 ANSAN DO H-OSGALAÖ A SÚILE AGUS D'AICNIÖEADAR
 32 É, AGUS D'IMCIG SÉ AS A RAÖARC. AGUS DUBRADAR LE
 CÉILE: NÁ RAIÖ ÁR SHCROÍÖE AR LASAÖ IONAINN NUAIR A
 BÍ SÉ AS CAINT LINN AGUS AS NOCTAÖ BRÍGE AN SCRIP-
 33 TIÚRA DÚINN? AGUS D'EIRIÖEADAR LAICTREAÖ AGUS
 ÉANADAR ÉAR N-AIS GO IERÚSALEM; AGUS FUARADAR

an t-aoinne déas i bfochair a céile, agus a raið
i n-donfeacht leó, agus: Tá an tigearna eiríste go 34
deimín, agus taisbeáin sé é féin do Símon, a siad.
agus d'innseadar féin cad a bí d'éis tuitim amac 35
ar an slí, agus conus mar a d'aitnígear é
i mbriseadh an aráin.

¹ Agus an fáid a biodar as caint mar sin, do seas- 36
aim Íosa 'n-a measg agus duhairt sé leó: Síocháin
daoib. Is mise atá ann; ná bíod eagal oraid. Ac 37
bí buaiream orda, agus sganrað, mar do measadar
gur spioraid a conacadar. Agus duhairt sé leó: 38
Cad cuige daoib an t-eagla beic oraid, agus smúinte
beic as eiríste i nbúr scroide? Féadaid mo lámá 39
agus mo cosa, gur mé féin atá ann; cuirid búr lámá
orm agus feicid; ní'l feoil agus cnámá as spioraid
mar a cíonn sib atá asam-sa. Agus nuair a duhairt 40
sé an méid sin taisbeáin sé dóib a lámá agus a cosa.
Agus nuair ná creidfidís fós, ac iad as déanam 41
ionnna tré méid a n-átais, duhairt sé: An bfuil
anso asaid don níð a d'íosfí? Agus tugadar 42
cuige blúire d'iasg rósta agus criotar meala. Agus 43
nuair a bí icte aige os a gcómar tós sé an fuigleac
agus tug sé dóib é.

Agus duhairt sé leó: Siad na focail a labras 44
lib nuair a bíos fós i nbúr measg, nác foláir zac níð
do cómlíonadh d'á bfuil sgríobta orin-sa i nhlí
maoise agus ins na fáidib agus ins na salmaid.
Ansan d'osgail sé a n-aigne dóib i dtreo go dtuig- 45
fidís an scriptiúr. Agus duhairt leó: ² Sin mar 46
atá sgríobta, agus sin mar nár bfoláir do Críost
fulang, agus aiseiríste ó-s na maird an trímáð lá,
agus go bfogrófaí i n' ainim, tré sna geinte go léir, as 47
tusnú ó Ierúsalem, aicríste agus maiTEAMNACAS PEACAÍ.
³ Agus is fínníste sib-se ar na neiste sin. ⁴⁹ Agus táim- 48
se as cur geallamna m' Achar cúgaid; ac fanaid-se
sa cáthair go dtí go gcurfar umaid cómacht ó neam.*

¹ MARC. XVI. 14; Eóin XX. 19.

² Salm xviii 6.

³ Zníom. i. 8.

* Ver. 49. "Geallamna m'Achar," .i. An Spioraid Naom
n-ar geall Críosc go gcuirfað an t-achar cúca é (Eóin, xiv.
26, agus xvii. 7.)

50 Agus do rug sé leis amac iad go betania, agus
tóg sé a dhá lámh os a gcionn agus cuir sé a beannaíocht
51 ortha. ¹ Agus le linn a beannaíocht do cuir ortha dhó,
do dhúirt sé uatha, agus do tosaigh suas ins na flataí-
52 ais é. Agus d'ineadadar-san dia dh'adhraigh agus tána-
53 dar ear n-ais go Ierúsalem agus ádas mór ortha. Agus
bíodís coitianta sa teampul ag molaigh Dé agus 'ghá
adhraigh. Amen.

¹ MARC. XVI 9; S níom. i 9.

SOISGÉAL NAOMHTA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

eóin

MAC DO ŠEBEÚÉ AGUS DO ŠALÓMÉ, AGUS DEARBŮRÁČ AIR DO ŠÉAMUS MÓR, AB EAD N. EÓIN, ASBOL AGUS SOISCÉALAIŮE. DO TUGTÍ AIR, DEISGIÓBOT IONMUIŮN CRÍOST, AGUS BÍ SÉ N-A ŠEASAM I LÁČAIR AN CÉASTA. DO SGRÍB SÉ AN SOISGÉAL TAR ÉIS NA SOISGÉALAIŮŮE EILE 'ŠÁ SGRÍ .I. CÍMPAL TRÍ BLIANA AGUS TRÍ FICÍŮ TAR ÉIS DEASGABÁLA AR SLÁNUIGTEÓRA. CUIR SÉ SÍOS N-A SGRÍBINN A LÁN NEIČE NÁR CUIREAŮAR-SAN SÍOS. DO SGRÍB SÉ AN SOISGÉAL I NGREÍGIS AGUS TUGAIO NA ŠRÉAGAIŠ AN TEBIOL "DIAŮDA" ŮÓ. INNSEANN N. IERÓM ŠO RAIŮ NA BRAIČRE AŠ TAČANT AIR AN SOISGÉAL DO SGRÍ AGUS ŠO NŮUŮAIRČ SÉ ŠO SGRÍŮFPAŮ ŮÁ NŮEINIŮÍS ŠO LÉIR TROSŠAŮ I N-AONFEACŮT AGUS A NGUÍŮE DO ČUR SUAS ČUN ŮÉ 'N UILE CŮMÁČT. DO DEINEAŮ SAN, AGUS ANSAN, LÁN ŮE ŠOILSIÚ Ó NEAIM, DO FŠAOÍL SÉ AMAČ AN TUSNÚ ŠO, "I ŮTUSAČ DO BÍ AN BRIAČAR," 7RL.

CAIBIŮIOL I.

ŮIAŮACŮ CRÍOST AGUS A INCOLNAŮ. FIAŮNAISE Á ŮÉANAM AG EÓIN AIR. CRÍOST AŠ TOSNÚ AR A DEISGIÓBUIL DO ŠLAŮŮAC.

I ŮTUSAČ DO BÍ AN BRIAČAR, AGUS BÍ AN BRIAČAR 1
I ŮFOČAIR ŮÉ, AGUS ŮIA AB EAD AN BRIAČAR. DO BÍ 2
ŠO I ŮTUSAČ I ŮFOČAIR ŮÉ. IS TRÍŮ A DEINEAŮ AN 3
UILE NÍŮ, AGUS ŠAN É NÍŮR DEINEAŮ AON NÍŮ Ů'ÁR
DEINEAŮ. IS ANN Á BÍ BEAČA, AGUS B'É SOLUS NA 4
NŮAOINE AN BEAČA. AGUS TAIČNEANN AN SOLUS SA 5
ŮORČAŮAS, AGUS NÍŮR ŠLAC AN ŮORČAŮAS É.

¹ BÍ FEAR A CUIREAŮ Ó ŮIA, AGUS EÓIN AB ANIM ŮÓ. 6
ČÁINIŠ SÉ SIN ČUN FIAŮNAISE, IONUS ŠO NŮÉANFAŮ SÉ 7
FIAŮNAISE I ŮTAŮŮ AN TSOLUIS, IONUS ŠO ŠCREIŮFEAŮ
ŠAC AŮINNE TRÍŮ. NÍŮR B'É AN SOLUS É, AC ČUN FIAŮ- 8
NAISE ŮÉANAM I ŮTAŮŮ AN TSOLUIS. ŮOB' É SIN AN 9

¹ MAT. iii. 1; MARC. i. 2.

solus fíor a soillsigeann gach duine d'á dtagann ar
 10 an saogal so. Bí sé ar an saogal, ¹ agus is tríó
 a veineadh an saogal, agus níor aicín an saogal é.
 11 Is cún a còda féin a táinig sé, agus níor glac a muintir
 12 tair féin é. Ach an méid a glac é tuiseal sé d'óib go
 ndéanfaí clann Dé d'óib, an muintir a creideann
 13 i n-a ainim. Nác a' folaid, ná a' toil na colna, ná
 ó toil fíor, a síolradar, ach ó Dia.

14 ² Agus do d'ein feoil de'n briahtar, agus do
 cómnuiḡ i n-ár meas, agus conacamaí a glóire mar
 glóire Aon mic an Achar, lán de ghrásta agus d'fí-
 15 inne. Tugann Eóin fiaḡnaise 'n-a taid, agus lab-
 rann sé os árd agus deir sé: b'é seo an t-é ar
 a ndubart: An t-é atá le teacht am' diaid do cuireadh
 16 rómam é, óir bí sé rómam. ³ Agus as a líon-
 maire isead glacamaíne go léir, agus grasta ar
 17 grasta. Óir do tugadh an dlíḡ tré maí, agus
 do veineadh grasta agus fírinne tré íosa Críost.
 18 ⁴ Ní feacaid aoinne riam dia; an t-aon mac atá
 i n-uacht an Achar isé d'aitris.

19 Agus siód fiaḡnaise Eóin, nuair a cuir na Iudaí
 as triall air ó Ierúsalem sagairt agus leibíteacha
 20 cún a fiafraíḡe de, Cé h-é tusa? Agus d'ad'muiḡ
 sé, agus níor séan sé; agus d'ad'muiḡ sé: Ní mise
 21 Críost. Agus d'fiafraíḡeadar de: Cad eile má
 'seadh? An tu Elias? Agus duḡairt sé: Ní mé.
 22 An tu an fáid? Agus duḡairt sé: Ní mé. Duḡ-
 radar leis, d'á b'ríḡ sin: Cé h-é tu, ionus go mbéar-
 faimís freagra as triall ar an muintir a cuir anso
 23 sinn? Cad deirir ad' taid féin? Duḡairt sé:
⁵ Guḡ duine isead mé as glaoḡad sa b'fásad, deiniḡ
 slíḡ an tigearna do d'íriú; mar ad'airt Isáias
 24 fáid. Agus de sna faísiníḡ ad' eadh na teachtairí.
 25 Agus do ceistiḡeadar é, agus duḡradar leis: Cad
 cuise go ndeineann tú baistead mura tu Críost
 26 ná Elias, ná an fáid? D'freaḡair Eóin iad agus

¹ ead. xl. 3.

² i. do glac mac Dé colann daona. Féad maic. i. 16; lú. ii. 7.

³ 1 Tim. vi 17. ⁴ 1 Tim. vi 16; 1 Eóin iv. 12. ⁵ Isáias xl 3.

DUÐAIRT sé leó: ¹ Ðeirim-se baisteað i n-uisge, ać tá 'n-a sheasam i nÐúr measg duine nác aicín Ðaoib-sé, siné an t-é ać aś teacć am' Ðiaib-se 27 aśus go Ðfuil tusać aise orm, aśus nác fiú mise go nÐéanfainn iall a Ðróige do sġaoileað. Ðo ćára 28 na neice sin i mÐetánia lastall Ðe'n lórÐan, mar a raið eóin aś baisteað na nÐaoine.

An lá 'n-a Ðiaib san do ćonaic eoin íosa ar teacć 29 fá n-a Ðéin, aśus duÐairt sé: Féac Uan Ðé, féac an t-é a ćóġann peacað an doġmain. Siðé an t-é ar a 30 nÐuÐart: Tá fear aś teacć am' Ðiaib, aśus do luaðað róġam é, óir do bí sé róġam; aśus níor 31 aicínġeas-sa é, ać ionus go Ðtaibbeánfaí Ð'israél é, uime sin iseað do ćánaġ-sa aś Ðéanam baiste i n-uisge.

Aśus do ćus eóin fiaðnaise uaið aśus duÐairt: 32 ² Ðo ćonac an spioraib nÐoġ aś teacć anuas ó neam i rioć colúir, aśus do stað sé air. Aśus 33 níor aicínġeas-sa é, ać an t-é a ćuir mé aś Ðéanam baiste i n-uisge duÐairt sé liom: An t-é go Ðfeicfir an spioraib aś túrling air aśus aś fanġaint air, siné an t-é a Ðeineann baisteað sa spioraib nÐoġ. Aśus do ćonac; aśus ćuġas fiaðnaise ġur b'é ġac 34 Ðé é seo.

An lá 'n-a Ðiaib san airís bí eóin 'n-a stað, aśus 35 beirt Ð'á Ðeistġobuil, aśus bí sé aś féacaint ar 36 íosa aś siuðal, aśus duÐairt sé: Féac Uan Ðé. Aśus Ð'airġ an beirt Ðeistġobul é aś ráð na cainte, 37 aśus do leanaðar íosa. Aśus Ð'iompuiġ íosa, 38 aśus ćonaic sé iað 'ġá leanġaint, aśus duÐairt sé leó: Cað 'ćá uaið? Aśus duÐraðar leis: A Raðbí (sé sin le ráð, a ġáġistir), cá ġcóġuġeann tú? Aśus duÐairt sé leó: ġaġaib aśus feicib. Aśus 39 ćánaðar aśus ćonacaðar cár ćóġnuiġ sé, aśus Ð'fanaðar i n'foćair an lá san; aśus bí sé ćíġpal an Ðeicġað h-uair.

Aśus duine Ðe'n beirt a bí aś éisteacć le h-eóin 40

¹ ġaict. iii. 11; ġníom. i. ġ, xi. 16, xix. 4.

² ġaict. iii. 16; ġarc. i. 10; lúć. iii. 22.

agus do lean Íosa ab eaò Ainðrias, ðriočáir
 41 Sí móin ar ar tuşaò peaðar. Do fuair sé sin ar
 ðtúis a ðriočáir féin, Sí món, agus ðubairt sé leis:
 do fuaramair an messias (sé sin le ráò, an Críost).
 42 Agus òus sé leis é aš triall ar Íosa. Agus ð'féac
 Íosa air, agus ðubairt sé: tusa Sí món mac Ióna.
 Tabarf ar ort Cépas (eaòon peaðar).
 43 Ba mian leis ðul, lár n-a máireac, so Šaililí, agus
 do fuair sé pilib; agus ðubairt Íosa leis; lean
 44 mise. Agus ó ðetsaid, ó cačair Ainðriais agus
 45 peaðair, ab eaò pilib. Agus do fuair pilib
 Natanaél agus ðubairt sé leis: ¹ An t-é úò ar ar
 sgríò Maois sa ðlíš, agus ² na fáìòe, do fuaramair
 46 é, Íosa mac Iósep ó Nasaret. Agus ðubairt
 Natanaél: An féidir don níò fóšanta teačt ó
 47 Nasaret? ðeir pilib leis, tar agus feic. Agus
 čonaic Íosa Natanaél, agus ðubairt sé: Sin Israél-
 48 íteač fírinneac ná fuil feall ann. Agus ðubairt
 Natanaél: Conus aicnišeann tú mé? ðubairt Íosa
 leis 'šá freašraò: Sar ar šlaoiò pilib ort, nuair a
 49 bís fé'n šcrann fíge, do čonac tu. ð'freašair
 Natanaél agus ðubairt sé: A Máišistir, is tusa mac
 50 ðé, is tusa rí Israél. ð'freašair Íosa agus
 ðubairt: Toisš mé 'ša ráò leat: bíos aš féačaint
 ort agus tú fé'n šcrann fíge, creiðeann tú. Čífir
 51 neite is mó 'ná san. Agus ðubairt sé leis: Šo
 ðeimín ðeimín aðeirm liò, čífiò sib na flaičis ar
 ošailt, agus aingil ðé aš ðul suas agus aš teačt
 anuas ar mac an ðuine.

CAIBIÒIOL II.

Uisge á ačarú i n'fíon aš Críost. Na ðíolčóirí á ðtiomáint
 aisge amac as an ðteampul.

1 Agus an t-fímaò lá bí pósao ð'á ðéanam i šCána,
 2 sa Šaililí, agus bí máčair Íosa ann. Agus bí cuir-
 eaò fášalta aš Íosa, leis, agus ašá ðeisšiobuil, čun

¹ Šen. xlix. 10; ðeut. xviii. 18.

² Isáias xl. 10, xlv. 8; Ierem. xxiii. 5; Ezech. xxxiv. 23, xxxvii. 24; ðan. ix. 24, 25.

na baineise. Agus do cuairt d'á gcuid fíona agus 3
 duibairt máchair íosa leis: ní'l aon fíon acu. Agus 4
 duibairt íosa léi: Cad é sin dóm-sa agus duit-se
 sin, á bean? Níor dtáinig m'aimsir-se fós.* Agus 5
 duibairt an máchair leis na seirbísí: pé ruo a déar-
 faid sé lib a déanam, deinió é. Agus bí sa n-áit 6
 sé daibaca cloice, a cuireadh ann cun lám do nise,
 do réir nós na n-lúbad; agus do raib do nó trí
 meadhraib ins gac daibac díob. Duibairt íosa leó: 7
 líonaid na daibaca d'uisge. Agus do líonadh iad
 go bara. Agus duibairt íosa leó: Carraingid anois é 8
 agus beirid as triall ar an bfeair tigis é. Agus do
 rugadh. Agus nuair a blais an fear tigis an 9
 t-uisge agus é i n'fíon, agus gan a fíos aise cá
 dtáinig sé (ac a fíos as an luic friotalma do carr-
 aing an t-uisge), do glaoib sé ar an bfeair nua-
 pósta, agus duibairt sé leis: Cuireann gac doinne 10
 an fíon fóganta an bórb ar dtúis, agus ansan, nuair a
 bíonn cuid maic ólta as daoine, an fíon ná bíonn
 cóm maic. Ac do coimeádaise an fíon fóganta
 go dtí so. Dein íosa an tustnú san ar a mírbúiltib 11
 i gcána na gaililí, agus do taisbeáin sé a cómaic.
 Agus do creid a deisgiobuil ann. Ansan do cuairt 12
 sé síos go Caparnaum, é féin agus a máchair agus a
 braithe agus a deisgiobuil, agus d'fanaid ann
 beagán laeanta.

Agus bí cáis na n-lúbad i n-acmaireac, agus 13

* Ver. 4. "Cad é sin dóm-sa 7 duit-se sin?" 7rl. Tuigid raint
 míniúcheoirí go raib a beas nú a mór de géire ins na focalaib
 sin do labair ár slánuiúcheoir le n-a máchair. Ní tuigfidis,
 dá mb'áil leó féadaint ar an gcaint a dtasann láicread 'n-a
 diaib san. "Pé ruo a dearfad sé lib a déanam, deinió é,"
 Ansan maighean leis na seirbísí. Taisbeánann an caint sin go
 raib fíos aici go raib sé cun mírbúilte éigin a déanam bíob
 ná raib "a crác daibac." An bfeadfaid uraim d'á máchair dul
 níba sia 'n-a daibairt le tuigint di go raib sé cun a toile do
 daibairt di bíob ná raib a crác ann fós? Do dein sé
 an mírbúilt ná deanfadh sé mura mbeadh í gá iarraib air.
 Uraim mírbúilteac ab eadh é sin. D'á éagmuis sin, níor
 b'féidir d'aoinne ac do duine a beadh láicread an caint do
 tuigint i gceart, .i. cia 'cu bí géire inti nú na raib. An caint
 a beadh féadfaid nuair a labarfí í i nguic agus i nglór áirice,
 d'féadfaid sí beic ana-séim i n-a malairt de guic agus de glór.

- 14 cūaib̃ íosa suas go Ierúsalem. Agus fuair sé sa
teampul daoine agus ba acu 'á díol, agus caoire,
agus coluir, agus luict airgid do sóinseáil 'n-a
15 suib̃e ann. Agus dein sé mar beaib̃ sgiúirse de
chéaduib̃ caola, agus comáin sé iad go léir amac as an
teampul, agus na caoire agus na ba, agus do
sghaip sé an t-airgead ar an luict sóinseála, agus
16 do leas sé na búir̃ orda. Agus duibairt sé leis an
muintir a bí as díol na scolúr: Tógaiib̃ na neite sin
as so, agus ná bíuib̃ as deanam̃ tige margaid̃ de tigh
17 m'ad̃ar. Ansan do cuim̃nĩ a deisgiobuil ar an
nib̃ ad̃a sgríob̃da: ¹Tá díogras do tige a'm ĩe.
- 18 Agus d'freaḡair na lúdaib̃ agus duibradar: Cad
é an comar̃da a taisbeánann tú dúinn, fá a ndéin-
19 eann tú na neite seo? D'freaḡair íosa agus
duibairt sé leo: leasaĩ ar lár an teampal so, agus
20 cuirfead̃ suas é i n-aon trí lá amáin. Agus duibairt
na lúdaib̃: Sé bliana agus daḡad̃ a bíteas as cur
an teampail seo suas, agus cuirfir-se suas é i
21 n-aon trí lá amáin? Ac is ar teampul a cuirp
22 féin a duibairt seisean an caint. Agus nuair a
d'eir̃ sé ós na mair̃ do cuim̃nĩ a deisgiobuil ar
conus mar a duibairt sé an caint sin, agus ²creideadar
an scríũir agus an caint a duibairt íosa.
- 23 Agus nuair a bí sé i n-Ierúsalem sa cáis̃, lá na
féile, do creid̃ a lán daoine i n-a ainm nuair a cona-
24 ad̃ar na mírbúiltí a bí aige 'á déanam̃. Ac níor
tug̃ íosa é féin ar iontaoib̃ díob̃, tois̃ eólus a beic̃
25 aige ar an uile duine, agus tois̃ san aon ḡad̃ beic̃
aige le teistimeireacht ó doinne ar aon duine; óir
dob' eól dó féin cad a bí sa duine.

CAIB. III.

Caint Críost le Nicodémus. Fiaḡaise eóin.

- 1 Agus bí duine de sna fairisínead̃aib̃ dár b'ainm
Nicodémus, agus príúnsa de sna lúdaib̃ ab eaib̃ é.
2 Taiñis an duine sin as triall ar íosa sa n-oir̃ce,

¹Sal̃m. lxxviii. 10.

²Sal̃m. iii. 6, lvi. 9.

AGUS DUBAIRT SÉ LEIS: A RABBÍ, IS EÓL DÚINN SUR
 Ó DÍ A TÁINÍS AD' OIBÉ, MAR NÍ FÉADFAID AON DUINE
 NA MÍRBÚILTÍ A D'EINEANN TUSA DO DÉANAM SAN DÍ
 BEIT LEIS. DUBAIRT ÍOSA LEIS 'GÁ FREAGRAD: SO 3
 DEIMIN DEIMIN ADEIRIM LEAT, MURA MBÉARFAR DUINE
 AN TARNA H-UIR, NÍ FÉIDIR DO RÍGEACHT DÉ A D'FÉISGINT.
 DUBAIRT NICODÉMUS LEIS: CONUS AB FÉIDIR SO MBÉAR- 4
 FAÍ DUINE AGUS É 'N-A SEANDUINE? AN AMLAID FÉAD-
 FAD SÉ DUL ISTEAC AIRÍS I MBROINN A MÁTAR AGUS
 TEACHT AR AN SAOĠAL AN TARNA H-UIR? DUBAIRT ÍOSA 5
 'GÁ FREAGRAD: SO DEIMIM ADEIRIM LEAT, ¹ MURA
 N-AITĠEINTEAR DUINE Ó UISGE AGUS Ó'N SPIORAD NAOM,
 NÍ FÉIDIR É DUL ISTEAC I RÍGEACHT DÉ.* AN NÍD A ĠEIN- 6
 TEAR Ó'N DFEÓIL IS FEÓIL É, AGUS AN NÍD A ĠEINTEAR Ó'N
 SPIORAD IS SPIORAD É. NA DEIN IONGNA DĠE SO 7
 NODART LEAT: NÍ FOLÁIR SIĠ A DĠEIT AN TARNA H-UIR.
 ĠLUAISEANN AN SPIORAD PÉ TREÓ IS ÁIL LEIS. CLOIS- 8
 EANN TÚ A ĠUIT, ² AC NÍ H-EÓL DUIT CÁ DĠAGANN SÉ NA
 CÁ NĠADANN SÉ. SIN MAR ATÁ AĠ ĠAC DUINE A
 ĠEINTEAR Ó'N SPIORAD. D'FREAGAIR NICODÉMUS AGUS 9
 DUBAIRT SÉ: CONUS IS FÉIDIR NA NEITE SIN A DĠEIT
 AMLAID? DUBAIRT ÍOSA LEIS 'GÁ FREAGRAD: IS OIBÉ 10
 I N-ISRAÉL TUSA, AGUS NÍ H-EÓL DUIT NA NEITE SIN?

SO DEIMIN DEIMIN ADEIRIM LEAT, AN NÍD ATÁ AR 11
 EÓLUS AĠAINN SUR B'É ADEIRIMÍD, AGUS AN NÍD A
 CONACAMAIR SUR B'AIR A DĠEINIMÍD FIAĠNAISE, AGUS NÍ
 ĠLACANN SIĠ AN DĠFIAĠNAISE. MÁ INNSEAS NEITE SAOĠ- 12
 ALTA DĠAOIB AGUS NÁ CREIDĠEANN SIĠ MÉ, CONUS A CREID-
 FID SIĠ MÉ MÁ INNSIM NEITE NEÁMĠA DĠAOIB? AGUS 13
 NÍOR CUIĠD AOINNE SUAS AR NEAM AC AN T-É A TÁINIS
 ANUAS Ó NEAM, MAC AN DUINE ATÁ AN NEAM. ³ AGUS 14
 FÉ MAR A DĠEIN MAOIS AN T-ATĠAIR NIME DO CÚR ANÁIRDE
 SA DĠFÁSAC, SIN MAR A CĠITĠFAR MAC AN DUINE DO CÚR
 ANÁIRDE; I DĠTREÓ, ĠAC DUINE A CREIDFID ANN, NÁ 15
 CAILLFÍ É, AC SO MBEAD BEATĠA SÍORUIDĠE AĠE.

¹ .i. MURA MBAISTEAR É. ² Salm. CXXXIV. 7. ³ Uim. xxi. 9.

* Ver. 5. "MURA N-AITĠEINTEAR DUINE." DENIMNÍĠEANN
 ÁR SLÁNUĠĠEÓIR LEIS AN ĠCAINT SIN SO DĠFUL BAISTEAD RÍACĠA-
 NAC, AGUS Ó AINIMNÍĠEANN SÉ AN T-UISGE IS LÉIR NÁC FOLÁIR
 AN T-UISGE DO CÚR I N-AONFEACĠ LEIS NA FOCALAIĠ. MAT.
 XXVIII. 19.

16 ¹ ÓIR DO ĞRÁDUIĜ DĪA AN DOMAN CŌM MŌR SAN ĞUR
 ĞUS SÉ A AON MAC FÉIN UAIŌ, I DĒREÓ, ĞAC DĪNE A
 ĆREIDFEADŌ ANN, NA CAILLFÍ É, AC ĞO MBEADŌ BEADĀ
 17 ŚĪORUIŌE AĪGE. MAR NÍ ĆUN ĞO DĒADARFADŌ SÉ BREIĀ
 AR AN SAOĜAL A ĆUIR DĪA A MĀC UAIŌ AR AN SAOĜAL,
 AC ĆUN ĞO NŌEANFAÍ AN SAOĜAL DO SAORADŌ TRÍŌ.
 18 AN T-É A ĆREIDĒANN ANN, NÍ ĞUĞTAR BREIĀ AIR; AC AN
 T-É NÁ ĆREIDĒANN, TÁ BREIĀ TADARĀ AIR ĆEANA FÉIN,
 TOISĜ NÁR ĆREID SÉ I N-ĀINIM MĪC DĒ, AN T-AON ĞEIN.*
 19 AĜUS SIŌÍ AN BREIĀ, ² ĞO DĒÁINIS AN SOLUS AR AN
 SAOĜAL AĜUS ĞUR ĞĪAC NA DĀOINE AN DŌIRĆEACĀ MAR
 ROĜA ROIMIS AN SOLUS, TOISĜ A NĜNĪOMARĀ BREIĀ ĞO
 20 H-OLC.† ÓIR, ĞAC AOINNE A BÍONN AĜ DĒANAM AN UILC
 BÍONN FUAĀ AĪGE DO'N TSOLUS, AĜUS NÍ ĆAĜANN SÉ ĆUN
 21 AN TSOLUIS LE H-EAĜLA ĞO ĞCÁINFÍ A ĜNĪOMARĀ. AC AN
 T-É A DĒINEANN ĜNĪOM NA FÍRINNE TĀĜANN SÉ ĆUN AN
 TSOLUIS, I DĒREÓ ĞO DĒAISBEANFAÍ A ĜNĪOMARĀ, ÓIR IS
 I NĒĪA A DĒINEADŌ IAD.‡

22 ANSAN DO ĆAINIS ÍOSA AĜUS A DĒISĜIOBUIL ISTĒAC
 I DĒALAM LÚDĒEÁ AĜUS BÍ SÉ 'N-A CŌMNUIGE ANN MAR
 23 AON LEÓ AĜUS ³ AĜ DĒANAM BAISTE. AĜUS BÍ EŌIN
 AĜ BAISTEADŌ NA NĒAOINE I N-ĀENNON I N-AICE ŚĀLIM,
 MAR BÍ COĀROM UISGE ANN, AĜUS ĆAĜADŌ NA DĀOINE ANN
 24 AĜUS DO BAISTÍ IAD. ÓIR BÍ EŌIN FŌS ĞAN CUR ISTĒAC
 SA PRÍOSÚN.
 25 AĜUS D'EIRIS AĪNEAS IŌIR DĒISĜIOBUIL LE H-EŌIN
 26 AĜUS NA LÚDĀIS I DĒAOBŌ NÍĜEACÁIN. AĜUS ĆÁNADAR
 AĜ TRIALL AR EŌIN AĜUS DUBRADAR LEIS: A RABBÍ, AN
 T-É ÚŌ A BÍ AD' FŌĀAIR-SE LASTALL DĒ'N LŌRDAN ⁴ AĜUS
 ĞUR DĒINIS FĪADŌNAISE DŌ, FÉAC, TA SÉ SIN AĜ DĒANAM
 BAISTE AĜUS TÁŌ NA DĀOINE ĞO LÉIR AĜ DUL AĜ TRIALL

¹ 1 Eóin iv. 9. ² Supra i. 9. ³ Infra iv. 1, 2. ⁴ Supra i. 19.

* Ver. 18. "NÍ ĞUĞTAR BREIĀ AIR." AN T-É A ĆREIDĒANN, .I. LE ĆREIDĒAM A DŌIBIRIGEANN TRÉ ĞRÁDŌ, NÍ ĞUĞTAR BREIĀ AIR, .I. NÍ DĀORTAR É. AC AN DĪĆREIDŌMEAC CEANNTRĒAN, ĞUĞTAR BREIĀ AIR, .I. TÁ SÉ DĀOR ĆEANA FÉIN TOISĜ ĞO DĒUIL SÉ TAR ÉIS É FÉIN DO ĜEARRADŌ AMAC Ó CŌMLUADAR ĆRĪOST AĜUS NA H-EAĜAILSE.

† Ver. 19. "AN BREIĀ." .I. CÚIS A DĀORTĀ.

‡ Ver. 21. "AN T-É A DĒINEANN FÍRINNE .I. AN T-É A DĒINEANN DO RÉIR FÍRINNE, .I. DO RÉIR DĪGE DĒ. "IS FÍRINNE DO DĪĜ." Salm cxviii. 142.

AIR. D'freaḡair eóin agus duḡairt sé: ní féidir 27
 do ùine aon níò do ḡlacadh mura dteugtar do é ó
 neamh. Is fínniḡe dóm-sa sib-se féin go ndubart: 28
¹ Ní mise áti Críost, ac is amhlaidh a cuireadh roimis
 amach mé. An t-é go bfuil an baincéile aige siné an 29
 céile; ac cara an céile, atá 'n-a seasamh aḡ éisteacht
 leis, ḡlacann sé áchtas mór ó ḡuḡ an céile. An
 t-áchtas so d'a b'ríḡ sin atá orm-sa, tá sé iomlán.
 Méadhú is dual do-san, luigeadhú is dual dóm-sa. 30

An t-é a t'áinig anuas, tá sé os cionn cách. An t-é 31
 atá ó'n tcalamh, is ó'n tcalamh atá sé, agus
 is neithe talmannta a labhrann sé; an t-é a t'áinig
 ó neamh, tá sé os cionn ḡach doinne. Agus an 32
 níò a cónaí sé agus d'airiḡ sé, déineann sé
 fiaḡnaise air; agus ní ḡlacann doinne a fiaḡ-
 naise. An t-é a ḡlac a fiaḡnaise tá urúdas 33
 déanta aige ² ar dia beir fíor. Óir an t-é a cuir dia 34
 uaidh labhrann sé breithe Dé; mar ní do réir cómais
 a t'ugann dia an spioraidh uaidh. Tá ḡrádh aḡ an 35
 áchair do'n mac agus tá ḡach níò tabartha 'n-a láimh
 do aige. An t-é a creideann sa mac tá an beatha 36
 síoruide aige; an t-é, ámtach, a d'iúlcuigeann do
 creideamaint sa mac ní feicfidh sé an beatha, ac tá
 fearḡ Dé socair air.

CAIBIDIL IV.

Críost aḡ labhairt leis an mnaoí Samarítánaigh. Mac an
 ríḡaltóra á leigheas aige.

Nuair a cónaí Íosa gur airiḡ na fairisíniḡ go 1
 raibh níos mó deisgiobul aḡ Íosa 'á déanamh agus 'á
 baisteadh 'ná mar a bí aḡ eóin (bíodh) nár b' é Íosa a 2
 bí aḡ baisteadh ac a deisgiobuidh, d'fás sé lúdaea 3
 agus d'imtiḡ sé airís go ḡaililí. Agus níor b'foláir 4
 do ḡadail tré samaria.

T'áinig sé isteach go caḡair i samaria, gur b' 5
 ainim d'í sicar, láimh leis an b'fearann ³ a t'ug lácób
 d'a mac íosep. Ansan iseadh bí tobair lácóib. Bí 6

¹Supra i. 20.

²Róm. iii 4.

³ḡen. xxxiii. 19, xlviii. 22; iosué xxiv. 32.

ÍOSA TUIRSEAC Ó'n mbóchar agus do shuí sé mar sin
 os cionn an tobair; tímpal an sémaò h-uair ab
 7 eaò é. Agus éainis bean ó SAMARIA a d'iarraiò
 8 uisge. Duðairt Íosa léi: Tabair òm deoc. Óir
 bí a òeisgiobuil imčíghe isteaç sa çatair aš cean-
 9 naç bíò. Agus duðairt an bean leis: Conus is
 féidir duit-se, agus sur lúdaç tu, deoc a d'iarr-
 raiò orm-sa, agus sur bean samaritánaç mé? Ní
 òeinio lúdaig agus samaritánaig cómarsanaçt
 10 eatarçta féin. D'freašair Íosa agus duðairt sé léi:
 Dá mb'eól duit tabarças Dé, agus cé h-é a deir
 leat, Tabair òm deoc, is dóig sur tusa a d'iarr-
 faò deoc air-sean, agus çabarfao sé duit uisge
 11 beó. Duðairt an bean leis: A uasail, ní'l níò ašat
 çun an uisge çógaint aníos, agus tá an tobair
 doiminn; cá bfuil an t-uisge beó le fášail ašat?
 12 An amlaiò is mó çu 'ná ár n-açair lácób a çuš dúinn
 an tobair so, agus sur ól se féin as, agus a çlann,
 13 agus a áirnéis? D'freašair Íosa agus duðairt sé
 léi: An t-é a d'ólfaio an t-uisge seo beio çart airís
 air; aç an t-é a d'ólfaio an t-uisge a çabarfao-sa
 14 òó, ní beio çart go deó airís air; Aç an t-uisge a
 çabarfao òó deánfaio tobair uisge òé istig ann,
 15 aš fiaraò çun beaça síoruiòe. Duðairt an bean
 leis: A çigearna, tabair òóm-sa an t-uisge sin,
 i dteó ná beio çart orm agus ná beaò aš teaçt
 16 anso a d'iarraiò uisge. Duðairt Íosa léi: Imčíg
 17 agus glaoio ar t'fear, agus fill anso. D'freašair
 an bean agus duðairt sí: Ní'l aon fear ašam.
 Duðairt Íosa léi: Duðraís go maiç é, ní'l aon fear
 18 ašam; Óir do bí cúigear fear ašat, agus an t-é atá
 anois ašat ní h-é t'fear-sa é. D'innsis an fírinne
 19 sa méio sin. Duðairt an bean leis: A uasail, cím
 20 sur fáio tu. Is ar an çnoc so a òein ar sinsear-ne
 Dia d'aòraò, agus òar liò-se ¹ is i n-Ierúsalem atá
 21 an áit 'n-ar ceart Dia d'aòraò.* Duðairt Íosa léi:
 A bean, creio-se uaim-se go bfuil an t-am aš teaçt

¹ Deut. xii. g.

* Ver. 20. "an cnoc so," .i. Šarisim mar a raiò a dteampal
 siosmaç aš na samaritánaig.

NUAIR NÁC AR AN GCNOC SO NÁ I N-IERÚSALEM A òÉAN-
FAIÒ SIÒ AN T-ÀCAIR A ò'ÀÒRAÒ. ¹ ÀÒRANN SIÒ-SE 22
AN NÍÒ NÁC EÓL DAOIB. ÀÒRAIMÍÒ-NE AN NÍÒ IS EÓL
DÚINN, ÓIR IS Ó SNA LÚDAIS ATÁ AN SLÁNÚ. AC TIS 23
AN UAIR, AGUS IS ANOIS É, 'N-A NÒÉANFAIÒ NA H-ÀÒAR-
CÓIRÍ FÍRINNEACA AN T-ÀCAIR A ò'ÀÒRAÒ I SPIORAIO
AGUS I ÒFÍRINNE. ² SPIORAIO ISEAÒ DIA, AGUS AN 24
MUINTIR A ò'ÀÒRANN É, IS I SPIORAIO AGUS I ÒFÍRINNE
IS CEART DÓIB É ò'ÀÒRAÒ. DUBAIRT AN BEAN LEIS: TÁ 25
FÍOS AGAM GO ÒFUIL AN MESSIAS AS TEACT, AN T-É AR A
DUCSTAR CRÍOST; AGUS NUAIR A CIOCFAIÒ SÉ SIN NEÓS-
FAIÒ SÉ SAC AON RUO DÚINN. DUBAIRT ÍOSA LÉI: IS 26
MISE É, ATÁ AG CAINC LEAT.

AGUS LE N-A LINN SIN CÁINIS A òEISGIOBUIL AGUS BÍ 27
IONGHA ORCA É BEIC AG CAINC LEIS AN MNAOI. NÍ
DUBAIRT AOINNE, ÁMČAC, CAO TÁ UAIT? NÁ, CAO 'N-A
ČAOB DUIT BEIC AG CAINC LÉI?

AGUS D'FÁZ AN BEAN AN T-ÁRČAC 'N-A DIAIÒ, AGUS 28
D'IMČIS SÍ ISTCAC SA ČACAIR AGUS DUBAIRT SI LEIS NA
DAOINE: ČAGAIÒ GO ÒFEICFIÒ SIÒ FEAR A ò'INNIS DÓM-SA 29
SAC NÍÒ D'ÁR òEINEAS; AN FÉIDIR SUR B'É AN CRÍOST
É? AGUS DO ĞLUAISEADAR AMAC AS AN SCACAIR AGUS 30
ČANADAR AG TRIALL AIR. AC SA N-AM SCÉADONA D'IARR- 31
ADAR A òEISGIOBUIL AIR, AGUS DUBRADAR: A MÁĠISTIR,
IC RUO. AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: TÁ AGAM-SA LE 32
N-ICE BIA NÁC EÓL DAOIB-SE. AGUS DUBAIRT NA òEIS- 33
GIOBUIL EADARČA FÉIN: AN FÉIDIR SUR ČUS AOINNE RUO
LE N-ICE ČUIGE? DUBAIRT ÍOSA LEÓ: ISÉ IS BIA 34
DÓM-SA GO NÒÉANFAINN TOIL AN T-É A ČUIR UAIÒ MÉ,
AGUS GO SCUIRFINN A ĞNÓ ČUN CINN. NÁ FUIL, DAR 35
LIB-SE, AN FÓĠMAR AS TEACT I ĞCEANN ČEITRE MÍ? FÉAC
MÉ 'ĠÁ RÁÒ LIB: ČÓĠAIÒ BÚR SÚILE AGUS FÉACAIÒ AR
NÁ CRÍOCAB, ³ CONUS MAR ATÁIO SIAÒ ĞEAL ČEANA FÉIN
ČUN AN FÓĠMAIR. AGUS AN T-É A BAINCINN AN FÓĠ- 36
MAR ĞEIBCINN SÉ A ČUARASDAL, AGUS CRUINNĠCINN SÉ
TORAÒ, ČUN NA BEACA SÍORUIÒE; IONUS GO ÒFAĠAÒ IOR
ČURADÓIR AGUS BUANAIOE ÁČAS I N-AONFCACT. ÓIR IS 37
FÍOR SA NÍÒ SEO AN RAÒ, GO ĞCUIREANN DUINE AN SÍOL
AGUS GO MBAINCINN DUINE EILE AN FÓĠMAR. ČUIREAS-SA 38

¹ 4 RÍĠ. xvii, 29, 41.² 1 COR. iii. 17.³ MAT. ix. 37.

sib-se uaim aḡ baint an fósmair nár ðeineaðair a saotrú; daoine eile a ðein an saotrú, aḡus cúað-aðair-se isteaç 'n-a saotar.

- 39 Aḡus do creið mórán ðe šamaritánaig na cačaraç san ann, mar ḡeall an čaint na mná aḡ taðairt na fiaðnaise: ð'innis sé ðom ḡač níð ð'ár ðeineas.
- 40 Aḡus čáinig na samaritánaig aḡ triall air, aḡus ð'iarraðar air fanmuint sa n-áit. Aḡus ð'fan sé
- 41 ann ðá lá. Aḡus do creið mórán níða mó ðíobð ann
- 42 mar ḡeall an a čaint féin. Aḡus ðeirðís leis an mnaoi: ní mar ḡeall an do čaint-se a creiðimio anois; mar tá éistice aḡainn féin leis aḡus tá fios aḡainn ḡur b'é seo ḡo fíor slánuiḡteóir an domáin.
- 43 Ac tar é s ðá lá ð'fás sé an áit aḡus ð'imčig sé
- 44 ḡo ḡaililí. ¹ Óir do čuḡ íosa féin fiaðmaise ná
- 45 faḡann fáid onóir 'n-a ðúčaiḡ féin. Aḡus nuair a čámig sé ḡo ḡaililí do ḡlac muintir na ḡaililí é, mar bíodðar tar éis ḡač níð a ð'feisḡint ð'ár ðein íosa i n-Ierúsalem lá na féile, óir bíodðar tar éis teact cun na féile.
- 46 Čáinig sé, ð'á bríḡ sin, ḡo cana na ḡaililí ² mar ar ðein sé fíon ðe'n uisḡe. Aḡus bí taoiseač áirigce ann ḡo raið a mac breóite i ḡcaparnaum.
- 47 Nuair airig sé sin íosa beic taḡaiče ó lúdaéa isteaç i nḡaililí ð'imčig sé aḡ triall air, aḡus bí sé 'ḡá iarraið air ðul síos aḡus a mac do leiḡeas; óir
- 48 bí sé i bpúnc an ðais. Aḡus ðuðairt íosa leis: ḡan feara aḡus mírbúiltí a ð'feisḡint ní creiðeann
- 49 sib. Ac ðuðairt an taoiseač leis: A čigearna, tar
- 50 anuas san a ðfaḡaið mo mac bás. ðuðairt íosa leis: imčig leat; tá do mac beó. Do creið an ðuine an
- 51 focal a ðuðairt íosa leis aḡus ð'imčig sé. Aḡus nuair a bí sé ar an slíḡ aḡ ḡaðail síos do buail a šeirbísig uime aḡus ð'innseaðar ðó ḡo raið a mac
- 52 beó. Aḡus ð'fiaḡraiḡ sé ðíobð cað é an uair a čáinig feaðas air. Aḡus ðuðradar leis: Inðé, ar an seactmáð h-uair iseað ð'imčig an t-éaḡcruias ðe.
- 53 Aḡus bí fios aḡ an ačair ḡur le linn na h-uaire sin

¹ Mat. xiii 57; Marc. vi 4; Lú. iv. 24.

² Supra ii. 9.

ΔΟΥΒΑΙΡΤ ÍOSA leis, ΤÁ ðo m̃ac beó; agus ðo creið
sé féin agus a t̃eaḡlaç zo léir.

b'é sin airís an tarna ḡníom̃ m̃írḃúilt̃eaç a ðein 54
ÍOSA TAR, éis t̃eaçt ðó ó lúḃaéa isteaç i nḡaililí.

CAIBḂOIOI V.

CRÍOST as leig̃eas, lá na Sabbóire, an ðuine a bí ḡan
sláinte ar feaḃ t̃ríoc̃aḃ a h-oçt ðe ḃlianaib̃. An caint a ðein
sé an uair sin.

TAR éis na neite sin ðo t̃árla ¹ lá féile as na 1
lúḃaig̃, agus c̃uaib̃ ÍOSA suas zo Ierúsalem. ΤÁ 2
as Ierúsalem loç ar a ḃtuḡtar probatica, agus
ḃetsaib̃a a tuḡrar air sa t̃eaḡain eab̃ra, agus cúis
cinn ðe ḡáçanaib̃ i n'áice.* agus ḃíob̃ ionta san 3
cruinniú mór ðe ḃaoineib̃ laḡa, ðe ḃallaib̃, ðe ḃacaç-
aib̃, ðe ḃaoine crapaite, agus iaḃ as feiteam̃ le
coruig̃e an uisge. ÓIR ðo t̃aḡaḃ aing̃eal an t̃ig̃- 4
earna anuas ar uairib̃ áirite, sa loç, agus ðo cor-
uig̃tí an t̃-uisge. agus an t̃-é ba t̃úisge ḃíob̃ istig̃
sa loç tar éis c̃oruig̃e an uisge, ðo leig̃istí é ó pé
ḡearán a ḃíob̃ air. Ac bí aon ðuine am̃áin ann agus 5
bí oçt mbliana déas ar f̃ic̃iḃ cait̃te aige ann agus
a ḡearán air. nuair a c̃onaic ÍOSA an ðuine sin 'n-a 6
luiḡe, agus a f̃ios aige zo raib̃ an aimsir f̃aḃa cait̃te
aige ann, ðuḃairt sé leis: ar m̃ait̃ leat zo slanó-
faí t̃u? agus ðuḃairt an ðuine breóite: á t̃ig̃- 7
earna, ní'l ðuine aḡam c̃un mé c̃ur sa loç nuair a
coruig̃tear an t̃-uisge, agus an f̃aib̃ a ḃím as t̃eaçt
bíonn ðuine eile istig̃ róim̃am. ðuḃairt ÍOSA leis: 8
eiriḡ, agus t̃óḡ suas ðo leabaib̃ agus siub̃luiḡ. agus 9

¹ leḃit. xxiii. 5; Deut. xvi. 1.

* Ver. 2. "probatica," .i. "loçán na ḡcaoraç;" toisḡ,
ḡurab̃ ann ðo níḡtí na caoíre a ḃíob̃ le h-íḃbirt sa t̃eaḡpul;
nú toisḡ; é beit̃ i n-áice ḡeaḡa na ḡcaoraç. Is léir ó'n ḃtéax
naom̃ta zo ñveintí m̃írḃúiltí sa loç san. agus is léir, leis,
nác leig̃eas náḃúrt̃a a bí sa n-uisge, óir ní leig̃stí ac aoinne
am̃áin ðe sna ḃaoine a curtí isteaç ann nuair a c̃orruig̃eaḃ
an t̃-uisge, dá m̃ba i náḃúr an uisge beaḃ an leig̃eas ðo
leig̃isf̃í ḡac aoinne a curf̃í isteaç an uair sin.

do leigiseað an duine sin láitreac, agus tóg sé a leabair agus do siubluiḡ sé. Agus bí an tsabbóio ann an lá san.

- 10 Agus duḃairt na lúdaíḡ leis an nḃuine a leigís-eað: Tá an tsabbóio ann; ¹ ní ceaduiḡte ùit
11 breit aḡ iompair do leabta. D'freaḡair sé iad: An t-é do leigis mé duḃairt sé liom: Tóg suas do leabair
12 agus siubluiḡ. Agus d'fíafraíḡeadar de: Cé h-é an duine sin a duḃairt leat: Tóg suas do leabair agus
13 siubluiḡ? Ac ní raib fíos aḡ an t-é do leigiseað cé 'r b'é. Óir do cuairt Íosa i leit taobh ó sna
14 daoie a bí cruinniḡte sa n-áit. Do fuair Íosa 'n-a ḃiair san é sa teampul agus duḃairt sé leis: Féac, táir leigiste; ná dein peacað feasda sar a mbain-
15 feað ruð éigin níosa measa ùit. D'imḡis an duine agus d'innis sé do sna lúdaíḡ gur b'é Íosa do leigis
16 é. D'á b'ríḡ sin bí na lúdaíḡ aḡ cur ar Íosa mar ḡeall ar na neithe sin a ḃéanam sa tsabbóio.

- 17 Agus d'freaḡair Íosa iad: Oibriḡeann m'Acair ḡo
18 dtí anois, agus oibriḡim-se. Mar ḡeall air sin ba ró-mian leis na lúdaíḡ é cur cun báis, toisḡ nár b'é amain ḡo raib sé aḡ briseað na rabbóide, ac 'n-a ceannta san ḡo raib sé 'ḡá ráð gur b'é Dia a Acair, 'ḡá cur féin ar aon dul le Dia.

- 19 Ac d'freaḡair Íosa agus duḃairt se leo: ḡo deimin deimin aḃeirim lib, ní féidir do'n Mac aon níð a ḃéanam ac an níð a cíonn sé aḡ an Acair 'á ḃéanam; óir pé neithe a ḃeineann seisean deineann
20 an Mac, leis, iad ar an ḡcuma ḡcéadna. Óir is ionmhin leis an Acair an Mac, agus noctann se ḃó ḡac níð d'á nḃeineann se féin; agus noctfaid sé ḃó oibreaca is mó 'ná iad so, i dtreó ḡo mbeid ionḡ-
21 na oraib-se. Óir, fé mar a tógann an t-Acair na mairb agus deineann sé beó iad, ar an ḡcuma ḡcéadna deineann an Mac beó an muintir is toir leis.
22 Óir ní breireann an t-Acair breit ar aoinne, ac tá
23 ḡac breit tabarcta aige do'n Mac. I dtreó ḡo dtabdarfað ḡac aoinne onóir do'n Mac, fé mar a tugaio

¹ exod. xx. ii; lerem. xvii 24.

SIAD ONÓIR DO'N AČAIR; AN T-É NÁ TUGANN ONÓIR DO'N
 MÁC NÍ TUGANN SÉ ONÓIR DO'N AČAIR A ČUIR UAIÖ AN
 MÁC. ¹ SO DEIMIN DEIMIN ADEIRIM LIÖ, AN T-É A 24
 Ö'ÉISTEANN LE M'BRIAČAR-SA AŽUS A CREIDHEANN AN T-É
 A ČUIR UAIÖ MÉ TÁ BEAČA ŠÍORUIÖE AIŽE, AŽUS NÍ
 ČAŽANN SÉ ISTEAC SA ÖREIČ, AC TÉIŽEANN SÉ Ó BAS ŽO
 BEAČA. ² SO DEIMIN DEIMIN ADEIRIM LIÖ ŽO ÖCIS AN 25
 UAIR, AŽUS IS ANOIS É, I N-A N-AIREÓČAIÖ NA MAIRÖ ŽUČ
 MÍC ÖÉ, AŽUS AN MUINCIR A Ö'AIREÓČAIÖ BEIÖ SIAD BEÓ.
 ÓIR, FÉ MAR ACÁ BEAČA AŽ AN AČAIR ANN FÉIN, AR AN 26
 ŽCUMA ŽCÉADNA DO ČUŽ SÉ DO'N MÁC BEAČA BEIČ AIŽE
 ANN FÉIN. AŽUS ČUŽ SÉ CÓMAČT ÖÓ ČUN BREIČE DO 27
 ÖÉANAM, MAR ISÉ MAC AN ÖUINE É. NÁ ÖÉINIÖ IONG- 28
 NA ÖE SEO, MAR TÁ AN UAIR AŽ TEACČT 'N-A N-AIREÓČAIÖ
 A ÖFUIL INS NA H-UAGNAIÖ ŽUČ MÍC ÖÉ. ¹ AŽUS TIOC- 29
 FAIÖ LUČT ÖEAŽ-ŽNÍOM AMAC ŽO H-AISEIRIŽE NA BEAČA
 AŽUS LUČT ÖROC-ŽNÍOM ŽO H-AISEIRIŽE NA BREIČE.* NÍ 30
 FÉADAIM-SE AON NÍÖ DO ÖÉANAM UAIM FÉIN. MAR A
 ČLOISIM ISEAÖ ČUŽAIM BREIČ; AŽUS BÍONN MO ÖREIČ
 CEART, ÓIR NÍ H-Í MO ČOIL FÉIN IS ÁIL LIOM, AC ČOIL AN
 T-É A ČUIR UARÖ MÉ.

MÁ ČUŽAIM-SE FIAÖNAISE AM ČAOÖ FÉIN NÍ'L M'FIAÖ- 31
 NAISE FÍOR. ² TÁ NEAC EILE A ČUŽANN FIAÖNAISE 32
 AM' ČAOÖ, AŽUS IS EÓL DOM ŽUR FÍOR AN FIAÖNAISE A
 ČUŽANN SÉ AM' ČAOÖ. ČUIREAÖAIR-SE AŽ TRIALL AR 33
 EÓIN, AŽUS ČUŽ SÉ FIAÖNAISE AR AN ÖFIRINNE. AC NÍ 34
 ŽLACAIM-SE FIAÖNAISE Ó ÖUINE; AC DEIRIM NA NEIČE
 SEO I ÖCREÓ ŽO SAORFAÍ SIÖ-SE. LÓCRAN AR LASAÖ 35
 AŽUS AŽ ČAIČNEAM AB EAÖ É SIÚÖ, AŽUS NÍOR MISÖE
 LIÖ-SE AR FEAÖ ČAMAILL ÁČAS A Ö'FÁŽAIL 'N-A ŠOLUS.
 AC TÁ AŽAM-SA FIAÖNAISE IS MÓ 'NÁ EÓIN, ÓIR, NA H-OIB- 36
 REAČA ŽUR ČUŽ M'ÄČAIR DOM IAD LE ÖÉANAM, NA
 H-OIBREAČA SAN FÉIN A ÖEINIM, TUGAIÖ SIAD FIAÖ-
 NAISE AM' ČAOÖ ŽUR B'É AN T-ÄČAIR A ČUIR UAIÖ MÉ.
 AŽUS AN T-ÄČAIR FÉIN A ČUIR MÉ UAIÖ ³DO ČUŽ SÉ 37
 FIAÖNAISE AM' ČAOÖ. AŽUS NÍOR ČLOISEAÖAIR-SE

¹ MAIT. XXV. 46.² MAIT. iii. 17; *Supra* i. 18.³ MAIT. iii. 17, xvii. 5.* VER. 29. ŽO H-AISEIRIŽE NA BREIČE, .I. ČUN ÖAOR-
 ÖREIČEAMANTAIS.

38 RIAM A ŽUČ, ¹ NÁ NÍ FEACABAIR A ðEALB. AGUS NÍ'L A
 ðRIAČAR AŽAIÐ AŽ FANMANT IONAIÐ, ÓIR AN T-É A ČUIR
 SEISEAN UAIÐ NÍ ČUGANN SIÐ-SE CREIÐEAMANT DÓ.
 39 CUARÐAIŽTEAR NA SCRIPTIÚIRÍ, ÓIR IS DÓIŽ LIÐ ŽUR IONČA
 ATÁ BEAČA ŠÍORUIÐE LE FAŽÁIL; AGUS ISIAÐ SAN A
 40 ČUGANN FIAÐNAISE AM' ČAOB-SA.* AGUS NÍ TI-ÁIL LIÐ
 41 TEAČT ČUŽAM I DCREÓ ŽO MBEAÐ AN ðEAČA AŽAIÐ. NÍ
 42 ŽAÐAIM ŽLÓIRE Ó ÐAOINE. AC TÁ AIČNE AŽAM ORAIÐ-SE,
 43 NÁ FUIL ŽRÁÐ ÐÉ AŽAIÐ ISTIŽ IONAIÐ. ÐO ČÁNAŽ-SA
 I N-AINIM M'ÁČAR, AGUS NÍ ŽLACANN SIÐ MÉ: MÁ ČAŽANN
 44 ÐUINE EILE I N-A AINIM FÉIN ŽLACFAIÐ SIÐ É. CONUS
 AB FÉIÐIR ŽO ŽCREIÐFEAÐ SIÐ-SE AGUS ŽUR Ó N-A ČÉILE
 A ŽLACANN SIÐ ŽLÓIRE, ² AGUS ŽAN AON LORŽ AŽAIÐ AR
 45 AN NŽLÓIRE A ČAŽANN Ó ÐIA AMÁIN? NÁ MEASAÐ ŽO
 ÐFUILIM-SE ČUN SIÐ A ŽEARÁN LEIS AN AČAIR; TÁ ÐUINE
 A ÐEINEANN ŽEARÁN ORAIÐ, EADON, MAOIS, AN T-É ŽO ÐFUIL
 46 BÚR MAINIŽÍN AS. ÓIR ÐÁ ŽCREIÐEAÐ SIÐ MAOIS
 B'FÉIÐIR ŽO ŽCREIÐFEAÐ SIÐ MISE; ÓIR ³ IS ORM-SA ÐO
 47 SŽRÍB SÉ SIN. AC MURA ŽCREIÐEANN SIÐ A SŽRÍBINN
 SIN, CONUS A ČREIÐFIÐ SIÐ MO ÐREIČRE-SE?

CAIBIÐIOL VI.

ÐIA Á ČABAIRČ AŽ CRÍOST ÐO ČUŽ MÍLE ÐUINE A' ČUŽ BULÓŽAIÐ.
 É AŽ SIÚBAL AR AN ÐFARAISE. É AŽ LABAIRČ AR ARÁN NA BEAČA.

1 ČAR ÉIS NA NEIČE SIN D'IMČIŽ ÍOSA TREASNA MARA
 2 ŽAILILÍ, 'SÉ SIN TIBERIAS, AGUS ÐO LEAN SLUAŽ MÓR
 ÐAOINE É, MAR ÐO ČONACAÐAR NA MÍRBUÍLTÍ A BÍ AIŽE
 3 'A ÐÉANAM AR EASLÁNAIÐ. AGUS D'IMČIŽ ÍOSA AN CNOC
 4 SUAS AGUS ÐO ŠUIÐ SÉ I ÐFOČAIR A ÐEISŽIOBUL. AGUS

¹ Deut. iv. 12.

² 1 Cor. iv. 5.

³ Gen. iii. 15, xxii 18, xlix. 10; Deut. xviii. 15.

* Ver. 30. CUARÐAIŽTEAR NA SCRIPTIÚIRÍ, NÚ CUARÐUIŽIÐ, NÚ
 CUARÐUIŽEANN SIÐ, NA SCRIPTIÚIRÍ. NÍ H-AMLAIÐ A D'ÓRÐUIŽ-
 TEAR ÐO'N UILE ÐUINE NA SCRIPTIÚIRÍ ÐO SŽRÚDÚ. IS AMLAIÐ
 A ČASANN ÁR SLÁNUIŽČEOÍR LEIS NA FAIRISÍNIŽ ŽO RAÐÐAR I
 ŽCOMNUÍÐE AŽ SŽRÚDÚŽAÐ NA SCRIPTIÚIRÍ ČUN NA BEAČA ŠÍORUIÐE
 FÁŽAIL IONČA AGUS, ČAR ÉIS AN SŽRÚDUIŽČE ŽO LEIR, NÁ ŽLACFIÐÍS
 AN T-É AR A RAIÐ) NA SCRIPTIÚIRÍ ŽO LEIR AŽ ČABAIRČ FIAÐNAISE,
 AN T-É AMÁIN A ČABARFAÐ AN ðEAČA ŠÍORUIÐE ÐÓIÐ.

bí an Cáisg, lá féile na n-lúthach, ana-dcmair. Nuair 5
 a d'árduig Íosa a súile, agus nuair a cónaic sé go
 raib camcha mór daoine tagaithe chuige, duibairt sé le
 pilib: Cá gceannócaimíod arán i dtreo go n-íosfíod 6
 siad so ru? 'Sda b'raic, ámtac, isead d'uibairt sé
 an caint sin, óir bí fios aige féin cad a bí beartuighe 7
 aige a déanam. D'freaigair pilib é: ní beaod
 i luac dá céad pingin de bulógaid oiread agus 8
 tabarfaod blúire beag do'n duine acu. Duibairt
 duine dá deisgiobuil leis, Ainorias, oriocháir 9
 Símoín Peadar: Tá buachaill anso agus tá cúig bul-
 óga eórnan aige agus dá iasg; ac cad é an fáid le 10
 dul an méid sin ar oiread daoine? Ansan duibairt
 Íosa: Cuiríod na daoine 'n-a suíde. Bí mórán féir 11
 sa n-áit. Suíod na daoine síos, tímpal cúig míle
 duine. Ansan do tóg Íosa an t-arán agus gaid sé 12
 buideacas agus do rainn sé é ar na daoine agus iad
 'n-a suíde, agus na h-éisg ar an gcuma gceadna, go 13
 rabadar go léir sasta. Nuair a bíodar lán-tsasta
 duibairt sé le n-a deisgiobuil: Bailígid an mion-
 arán atá fágta, sar a raig sé amú. Do bailíg- 14
 eadar, agus do lionadar dá ciseán deas de'n mion-
 arán a bí as na cúig bulógaid eórnan i ndiaid na
 ndaoine do cait an bia. Ansan, nuair a cónaic na 15
 daoine sin gur deín Íosa an mírbúilt, duibadar:
 San amras isé an fear so an fáid atá le teact sa
 domhan. Nuair a bí fios ag Íosa, ámtac, go rabadar 16
 cun teact agus breic air agus rí a déanam de,
¹ d'imig sé uata airís fé'n gcnoc i n' adonar.

Agus nuair a bí sé 'n-a tráchnóna do cuaid a deis- 16
 giobuil síos cun na faraise. Agus cuadar an bórd 17
 na luinge, agus cuadar treasna na faraise go Cap-
 arnaum; agus bí an doirceact ann feasda, agus
 ní raib Íosa tagaithe cúca. Agus d'eirig gaoic mór, 18
 agus bí an faraise ag eirige árd. Agus nuair a bí 19
 cúig stada ficid nó deic stada ficid d'iomram
 déanta acu do conacadar Íosa agus é ag siubal ar
 an bfaraise, i n-áice na luinge, agus táinig sgannrad 20
 orca. Agus duibairt sé leo: Mise atá ann; ná

21 bíob̃ eazac oraib̃. Ansan ðob' áil leó é ðeac̃t cúca
isteac̃ sa luing, agus láic̃reac̃, bí an long as an ðír
so rab̃ad̃ar as ðul ann.

22 Amáireac̃ a bí cúg̃ainn ðo c̃onaic an tsluaḡ ðaoine
a bí 'n-a seasam̃ ar an ðtaob̃ eile ðe'n f̃araige ná
raib̃ aon long eile ann ac̃ an t-aon long amáin agus
ná ðeaḡaib̃ íosa i n aonf̃eac̃t le n-a ðeisḡobuil sa
luing sin, agus nár im̃ciḡ iñci ac̃ a ðeisḡobuil
23 amáin; ḡáinis, am̃c̃ac̃, loing̃eas eile ó ḡiberias
i n-aice na h-áite 'n-ar h-ic̃eab̃ an t-arán, nuair a
24 ḡaib̃ an ḡig̃earna buib̃eac̃as; agus nuair a c̃onaic
an tsluaḡ ná raib̃ íosa ná a ðeisḡobuil sa n-áit,
cuaḡar ar bórb̃ na long agus ḡánaḡaf so Cap̃ar-
25 naum as lorg̃ íosa. agus nuair a fuaraḡar é las-
tall ðe'n f̃araige buib̃raḡar leis: a máis̃ic̃ir,
26 conus a ḡáinis c̃un na h-áite seo? ð'f̃reaḡair íosa
iaḡ agus buib̃airt sé: so ðeim̃in ðeim̃in aḡeir̃im lib̃,
táḡaob̃í a'm lorg̃-sa, agus ní mar ḡeall ar na m̃ir-
b̃uil̃c̃ib̃ a c̃onacaḡair é, ac̃ mar ḡeall ar na bulóḡaib̃
a ð'ic̃eab̃air agus ðo sásam̃ sib̃.

27 Ná saoc̃ruiḡib̃ an bia a ḡeig̃eann ar neam̃nib̃, ac̃
saoc̃ruiḡib̃ an bia mar̃c̃anaḡ a c̃ug̃ann beac̃a síor-
uib̃e, an bia a ḡab̃arfaib̃ mac an ðuine ðaob̃. ¹ Óir
28 is ais sin a c̃uir ðia, an t-aḡair, séala. Ansan
buib̃raḡar leis: Caḡ tá le ðéanam̃ aḡainn ionus so
29 n̄éanf̃aim̃is obair ðé? ð'f̃reaḡair íosa agus
buib̃airt sé leó: ² Síob̃í obair ðé, so ḡcreib̃feab̃ sib̃
30 san t-é a c̃uir ðia uaiḡ. agus buib̃raḡar leis: Má
'seab̃ caḡ é an cómar̃c̃a atá aḡac̃-sa ð'á ðéanam̃,
ionus so b̃feic̃f̃im̃is é agus so ḡcreib̃f̃im̃is ionac̃?
31 Caḡ 'tá aḡac̃ ð'á oib̃riú? ð'ic̃ ár n-aic̃reac̃a manna
sa b̃f̃ásac̃, mar atá ḡríob̃c̃a: ³ c̃ug̃ sé arán ó neam̃
32 bóib̃ le n-ic̃e. Ansan buib̃airt íosa leó: so ðeim̃in
ðeim̃in aḡeir̃im lib̃, ní h-é Maois a c̃ug̃ arán ó neam̃
ðaob̃, ac̃ isé m' aḡair-se a c̃ug̃ann ðaob̃ an t-arán
33 f̃írinneac̃ ó neam̃. Óir isé arán ðé an t-arán a
ḡaḡann anuas ó neam̃ agus a c̃ug̃ann beac̃a ðo'n
ðom̃an.

¹ Mat. iii 17, xvii 5. ² 1 eóin iii. 23.

³ exod. xvi 14; Uim. xi 7; Salm. lxxvii 24; eazna xvi. 20.

AGUS DUBRADAR leis: A tigearna, tabair dúinn 34
an t-arán san i gcóinnuiḡe. Ansan dubairt Íosa leó: 35
Mise arán na beaḡa; ¹ an t-é a tiocfaiḡ cúḡam-sa
ní beirḡ ocras air; agus an t-é a creirḡiḡ ionam-sa
ní beirḡ cart air coirḡce. Ac dubart libḡ go bfeac- 36
adair mé agus ná creirḡeann sibḡ. ḡac níḡ d'á bfuil 37
tabarta dóm-sa as m' adair tiocfaiḡ sé cúḡam,
agus an t-é a tiocfaiḡ cúḡam ní cairḡead amac é.
Oir ní cun mo coile féin a dḡanam a tḡnas anuas ó 38
neamḡ, ac cun go ndḡanfainn toil an t-é a cuir uairḡ
mé. Agus sibḡe toil an adar a cuir uairḡ mise, ná 39
leirfinn don níḡ d'ár cuḡ sé dóm a cailleamaint,
ac go ndḡanfainn é tḡḡail suas an lá dḡanac. Agus 40
sibḡe toil m' adar, a cuir uairḡ me, ḡac duine a cionn
an mac agus a creirḡeann ann, an beaḡa síoruirḡe
beirḡ aise agus dḡanfao-sa é tḡḡail suas an lá
dḡanac.

AGUS bí na lúdaḡ as ḡluairḡán 'n-a coinniḡ coisḡ 41
go ndubairt sé: is mise an t-arán beó a tḡinḡ anuas
ó neamḡ, agus dubradar: Ná é seo Íosa mac 42
Íosḡ go bfuil aicne asainn ar a adair agus ar a
máadair? Conus, d'á bríḡ sin, is féirḡ dó so a ráḡ, Do
tḡnas anuas ó neamḡ? Ansan d'freasair Íosa iad agus 43
dubairt sé leó: Ná bíḡiḡ as ḡluairḡán eadraiḡ féin:
Ní féadḡaiḡ doinne teacḡ cúḡam-sa ḡan an t-adair 44
a cuir uairḡ mé 'ḡá taranḡ cúḡam, agus dḡanfao-sa
é tḡḡail suas an lá dḡanac.* Tá sḡríobḡa ins na 45
fáirḡiḡ: ²AGUS beirḡ siad go léir d'á dteasas as
dia. ḡac duine a clois ó'n adair agus d' foḡ-
luim, tagann sé cúḡann-sa. Ní h-é go bfeacaiḡ 46
doinne an t-adair ac an t-é atá ó dia, do cnaic sé
sin an t-adair. Go deimḡ deimḡ adairim libḡ, An 47
t-é a creirḡeann ionam-sa tá an beaḡa síoruirḡe aise. Is 48
mise arán na beaḡa. ³ D'ic búr n-aicreacḡa an 49
manna sa bfasac, agus fuaradur bás. Sibḡe an 50
t-arán a tḡinḡ anuas ó neamḡ, i dcreó má icḡeann

¹ Eccli. xxiv 29.² Isáias liv. 13.³ Exod. xvi. 13.

* Ver. 44. " 'ḡá taranḡ. " Ní le h éisín é, ámḡac, ná le
h-don aimḡeóin do dḡanam ar a saorcoil, ac le neart ḡráḡmar
milis a ḡrásta naomḡa.

- 51 aoinne é ná faḡaiḡ sé bás. Is mise an t-ARÁN beó
 52 a cÁinig anuas ó neam̃. Má iteann aon duine an
 t-ARÁN so, mairfiḡ sé ar feaḡ na síoruiḡeaḡta; agus
 an t-ARÁN a cAb̃arfaḡ-sa uaim isé mo cūiḡ feóla
 féin é cūn beaḡta an dom̃ain.
- 53 Ansan bí na lúḡaiḡ aḡ aiḡneas eaḡarḡta féin, agus
 veiriḡís: Conus is féiḡir do so a cūiḡ feóla féin a
 cAb̃airḡ le n-it̃e ùínn?
- 54 Agus duḡairḡ íosa leo: ḡo veim̃in veim̃in
 aḡeirim lib̃, mura n-it̃iḡ sib̃ feóil m̃ic an Duine
 agus mura n-ólaiḡ sib̃ a cūiḡ fola ní beir̃ beaḡta
 55 aḡaiḡ ionaiḡ.* An t-é a ṽiteann mo cūiḡ feóla-sa
 agus a ṽólann mo cūiḡ fola, tá beaḡta síoruiḡe aḡe,
 56 agus ṽéanfaḡ-sa é c̃ógail suas an lá ṽéanaḡ. ¹ Óir
 is bia ḡo fíor mo cūiḡ feóla, agus is ṽeoḡ ḡo fíor mo
 57 cūiḡ fola. An t-é a ṽiteann mo cūiḡ feóla agus a
 ṽólann mo cūiḡ fola, cómnuiḡeaim sé ionam-sa
 58 agus cómnuiḡim-se ann. Fé mar a cūir an t-Aḡair
 aḡá beó mise uaiḡ agus ḡo b̃fuilim-se beó ó'n
 Aḡair, mar an ḡc̃éaḡna an t-é a ṽiteann mise, beir̃
 sé beó ṽe m'bárr-sa.
- 59 Siḡé an t-ARÁN a cÁinig anuas ó neam̃. Ní h-ionan
 agus mar a ṽit̃ b̃ur n-aic̃reaḡta manna, agus ḡo
 b̃fuiliḡ siḡo maḡb̃. An t-é a ṽiteann an t-ARAN so
 mairfiḡ sé ar feaḡ na síoruiḡeaḡta.
- 60 Duḡairḡ sé an caint sin i ḡCaparnaum agus é aḡ
 61 ceasasḡ sa tsinaḡóḡ. Agus a lán ṽá ṽeisḡibuil,
 nuair airiḡeḡar an caint, duḡraḡar: Is cruaiḡ an
 62 caint í sin, agus cé f̃éaḡfaḡ éisteḡt léi? Agus ṽo

¹ 1 Cor. xi. 27.

* Ver. 54. "mura n-it̃iḡ sib̃ . . . ólaiḡ sib̃." ḡlactar i n'f̃írinne anso ḡuraḡ é ṽlíg ṽé do'n Críostaḡe fuil agus feóil Críost ṽo ḡlacḡ, agus cómlíonann an Críostaḡe an ṽlíg sin nuair a ḡlacann sé comaoine f̃é ḡné arain. Óir ní féiḡir fuil agus feóil ár slánuiḡteóra ṽo ṽeḡilt ó n-a céile, agus ḡealltar beaḡta síoruiḡe anso do'n t-é a ḡlacann ar ṽeaḡstaḡo f̃é aon ḡné am̃ain. Ver. 52. "Má iteann aon duine an t-ARÁN so mairfiḡ sé ar feaḡ na síoruiḡeaḡta;" "agus an t-ARÁN a cAb̃arfaḡsa uaim isé mo cūiḡ feóla féin é cūn beaḡta an dom̃ain." Ver. 58. "An t-é a ṽiteann mise beir̃ sé beó ṽe m'bárr-sa." Ver. 59. "an t-e a ṽiteann an t-ARÁN so mairfiḡ sé ar feaḡ na síoruiḡeaḡta.

tuig Íosa ann féin go raib a òeistigobuil ag gluaireán
mar gheall ar an níò sin, agus duðairt sé leó: An
òtugann an méio sin sgannal daoib? Ac má feic- 63
eann sib Mac an Duine ag dul suas mar a raib sé
an òtúir? * Isé an spioraio a òeineann beóòadò. 64
Ní òeineann an feoil tairbte ar bič. Na focait atá
ráibte agam lib, spioraio agus beata iseaò iad.† Ac 65
tá cuio agaid-se ná creideann. Óir bí fios ag Íosa
ó tusač cé'r b'iaò nár creio, agus cé òeanfaò é
óiol.

Agus duðairt sé: Uime sin iseaò aduðart lib na 66
féadfaò doinne teacht cúgam mura mbeaò tabarča
ag m'atair bó teacht. Ansan do tarrainz a lán d'á 67
òeistigobuil siar, agus níor siubladar leis a cuille.
Duðairt Íosa d'á b'ríz sin leis an dáréaz: An maic 68
lib-se, leis, imteacht? Agus d'freaazair Símon 69
Peadar é: A tigearna, cé cuige go rašaimió? Is
agat-sa atáio bréicre na beata síoruide. Agus 70
creidimió-ne agus tá fios againn gur tu Críost
Mac Dé. D'freaazair Íosa iad: Nár òeinear-sa an 71

* Ver, 63 "Ac má feiceann sib," 7rl. le trácht mar sin
ar a òeasgabáil, do tuz Críost os a gcómair a cómačt, cun
firinne na b'focal a bí ráibte aige do òeimniú agus cun an
baísz mícuibsač a bí bainte acu as a caint do cur as a n-aighe,
.i. go scaitfiois a cuio feola ò'ite mar íospí feoil ainmíge.
Tuz an òeasgabáil le tuisint dóib go rašad an corp céadna,
slán foláin, suas an neam, cun beic n-a suide ar òeasláim an
atár síoruide, agus d'á b'ríz sin ná òéanfí é b'riseaò agus do
stracaò agus d'íoiú air an òcalam so mar a measadar.

† Ver. 64. "Ní òeineann an feoil tairbte ar bič." Is fíor ná
beaò don tairbte i b'feoil marb, òeigilte o'n spioraio, ar an
gcuma mícuibsač i n-ar measadar go n-íosfiois a cuio feola
agus go n-ólfióis a cuio folá. Agus is fíor ná fuil don tairbte
i b'feoil an duine, .i. i nadúir claoín an duine (an nádúr ná
h-úmluigeann do spioraio agus do b'réicrib Críost). Ac a
ráò ná fuil don tairbte i b'feoil Críost, an feoil beó san a
glacaimió nuair a glacaimió Comaoíne, mar don le n-a
spioraio, .i. le n' anam agus le n-a òiaòacht, òiamasla marbui-
teac ab eaò a leicéio sin do ráò. Óir dá mb'fíor é ná
òéanfao feoil Críost don tairbte òúinn ní glacfaò sé colan
daona i n-aon cor ná ní fuiligeoč' sé bás ar ár son. —ibio.
"Spioraio agus beata is eaò iad." .i. mar cuirio siad os búir
gcómair sácramínt naomča, go nglacfiò sib ann, ar cuma
iongantac, spioraio agus grásta, agus beata a' tobar na beata
féin.

72 DÁRÉAS AGAIÐ DO TOSADH? AGUS TÁ DUINE AGAIÐ 'N-A
 DIAÐAL. AGUS IS AR LÚDÁS, MAC SÍMÓIN, ISCARIÓT,
 A BÍ SÉ AS CAINT. ÓIR ISÉ SIN A BÍ CUN É DÍOL, AGUS
 SUR DUINE DE'N DÁRÉAS É.

CAIBIDIOI VII.

Téigeann CRÍOST SUAS CUN FÉILE NA DABARNACUL: TUGANN SÉ
 TEAGAS UAIÐ SA TEAMPUL.

1 I N-A DIAÐ SAN DO SIUBLUIGEADH ÍOSA FA SHAILILÍ,
 ÓIR NÍOR B'ÁIL LEIS SIUBAL I NLÚDÁEA TOISZ NA LÚDAIZ
 2 A BEIC A D'IARRAIÐ É CUR CUN BÁIS. AGUS BÍ FÉILE
 NA N-LÚDACH, ¹ FÉITE NA DABARNACUL, I N-ACMAIREACT.
 3 AGUS DUBAIRT A BRÁITRE FÉIN LEIS: FÁZ AN AIT SEO
 AGUS EIRIZ ISTEAÐ I N-LÚDÁEA I DCREÓ ZO BFEICFID DO
 4 DEISGIBUIL FÉIN NA SHNÍOMARCTA A D'EINEANN TÚ. ÓIR
 NÍ D'EINEANN DOINNE DON NÍÐ A SHAN FIOS AGUS É A D'IAR-
 RAIÐ É FÉIN A BEIC PÚIBILIDHE; MÁ D'EINEANN TÚ NA
 5 NEICTE SEO TAISBEÁIN TU FÉIN DO'N DOMAN. MAR NÍOR
 6 CREID A BRÁITRE FÉIN ANN. AGUS DUBAIRT ÍOSA LEÓ:
 NÍOR ÉAINIZ MO ÉRÁCT-SA FÓS; AC TÁ BÚR DTRÁCT-SA
 7 OLLAM I SHCÓMNUIGE. NÍ FÉIDIR DO'N TSAOZAL FUACT A
 ÉADAIRT DAOIB-SE; TÁ FUACT AIZE DÓM-SA, ÁM, MAR TÁ
 FIAÐNAISE ASAM 'Á DÉANAM 'N-A ÉADH ZO BFUL A
 8 SHNÍOMARCTA ZO H-OLC. TÉIGID-SE SUAS CUN NA FÉILE
 SEO, AC NÍ'LM-SE AS DUL SUAS CUN NA FÉILE SEO, MAR
 9 NÍ'L M'AIMSIR TAGAICTE FÓS. NUAIR ADUBAIRT SÉ AN
 10 MÉID SIN D'FAN SÉ FÉIN I NSHAILILÍ. AC NUAIR A BÍ A
 BRÁITRE IMCIZCTE SUAS, ANSAN DO CUAID SÉ FÉIN SUAS
 CUN NA FÉILE, AC NÍOR B'ÓS ÁRD É, AC AMÁIN FÉ CEILT
 AR SLÍZ.
 11 AGUS BÍ NA LÚDAIZ 'SÁ LORG, LÁ NA FÉILE, AGUS DEIRI-
 12 DÍS: CÁ BFUL SÉ SIÚD? AGUS BÍ SHLUAIREÁN MÓR
 AMEASZ NA NDADINE MAR GEALL AIR. CUID ACU 'SÁ
 RÁD. DUINE FÓZANTA ISEAD É. TUILLE ACU 'SÁ RÁD,
 NÍ H-EAD, AC AS MEALLADH AN POBUIL ISEAD ATÁ SÉ.
 13 NÍOS LABAIR DOINNE AMAC 'N-A ÉADH ÁM, TOISZ EAZLA
 NA N LÚDACH A BEIC ORCTA.

¹ lebit. xxiii. 34.

Ac tímpal meadhon lae na féile chuaidh Íosa suas 14
isteach sa teampul agus bí sé ag teagasg.

Agus bí na Iúdaigh ag déanamh iongha òe, agus 15
deiridís: Cá bhfuair sé seo an léigeann a bheith aige,
agus nár foghlaim sé é? O'fhreasair Íosa iad agus 16
dubhairt sé: An teagasg so a tuisaim-se, ní liom é,
ac leis an t-é a cuir uaidh mé. Má's mian le dume a 17
tíol sin do déanamh aithneócaidh sé i dtuais an teagaisg,
an ó Dia é, nó an uaim féin atáim ag caint. An t-é 18
a labhrann uaidh féin, a glóire féin a loingeann sé;
ac an t-é a loirgheann glóire an t-é a cuir uaidh é, tá
sé sin fírinneach agus ní'l éagsóir ann. ¹ Nár tuis 19
maois an dlígh daoibh-se, agus ní cómlíonann doinne
agaidh an dlígh? Can cuige daoibh bheith a d'iarraidh 20
mé cur cun báis? O'fhreasair an tsluaigh agus dúb-
radar: Deamhan atá ionat; cia 'tá a d'iannaidh tú cur
cun báis? O'fhreasair Íosa agus dubhairt sé leo: 21
Dineas aon obair amáin, agus tá iongha oraidh go
léir. Uime sin tuis ²maois an tímpal-gearraidh 22
daoibh (ní gur ó maois é, ³ac ó sna h-aithreachaidh),
agus deineann sibh tímpal-gearraidh ar duine sa tsab-
bóid. Má deineann sibh tímpal-gearraidh sa tsab- 23
bóid i dtreo ná curfí dlígh maiose ar neamnídh, an
bhfuil fearg agaidh cúgam-sa mar geall air gur dein-
eas an duine ar fad do leigeas sa tsabbóid? ⁴ Ná 24
tuisaidh breith do réir mar a cítear, ac tuisaidh breith
ceart.

Agus dubhairt cuid de muintir Ierúsaleim: Nac é 25
seo an t-é go bhfuilid siad a d'iarraidh é cur cun báis?
Agus féach tá sé ag caint go puibídh, agus ní deiridh 26
siad aon nídh leis. An bhfuil a fios go fíor ag na
h-uachtaráin gur b'é seo Críost? Ac tá aithne 27
againn air seo, cá dtáinig sé; ac Críost, nuair a
tíocfaidh sé, ní h-eól d'aoinne cá h-áit gurab as é.
Ansan do labhair Íosa do guth árd, agus é ag teagasg 28
sa teampul, agus dubhairt sé: Tá aithne agaidh orm-sa
agus is eol daoibh cár ab as mé; agus ní uaim féin
a tánas; ac tá an t-é a cuir uaidh mé fíor, agus ní'l

¹ Exod. xxiv 3² Leuit. xii. 3.³ Gen. xvii. 10.⁴ Deut. 1. 16.

- 29 aicne aḡaiḃ-se air. Tá aicne aḡam-sa air, mar is
 30 uaiḃ mé, aḡus isé féin a cúir uaiḃ mé. Ansan bíodar
 a ḃ'iarraiḃ beirṫe air, ac níor cúir doinne lám ann
 mar ní raiḃ a ṫráṫ taḡaiṫe fós.
- 31 Do creiḃ a lán de'n tsluaḡ ann, ám, aḡus
 deiriḃís: Nuair a ṫiocfaiḃ Críost an ndéanfaiḃ sé
 níos mó mírbúiltí 'ná mar a ḃeineann an duine seo?
- 32 D'airiḡ na fairisíní an tsluaḡ aḡ cur 's aḡ cúit-
 eam n-a ṫaoḃ ar an ḡcuma san, aḡus cúir na h-uacṫa-
 ráin aḡus na fairisíní oificeaḫa cun beirṫe air.
- 33 Aḡus duḃairṫ íosa leo: Táim aḡaiḃ fós tamall beaḡ
 aimsire; aḡus táim aḡ imṫeaḫt aḡ triall ar an t-é
 34 a cúir uaiḃ mé. Beirḃ sib a'm lorg, aḡus ní ḃfaḡaiḃ
 sib mé; aḡus an áit 'u-a ḃfuilim-se, ní féidir ḃaoiḃ-se
 35 teacṫt ann. Aḡus duḃairṫ na lúdaíḡ eacarta féin:
 Cá ḃfuil sé seo aḡ dul aḡus ná faíḡmíḃ é? An aḡ
 triall ar an muintir atá ḡaipiṫe ameaḡ na nḡinte
 36 atá sé aḡ dul, cun na nḡinte ṫeaḡasḡ? Cao í an
 caint seo aduḃairṫ sé: Loirḡeócaíḃ sib mé aḡus ní
 ḃfaḡaiḃ sib mé, aḡus an áit 'n-a ḃfuilim-se ní féidir
 ḃaoiḃ-se teacṫt ann?
- 37 Aḡus an lá deirineac, ¹ an lá mór d'aimsir na
 féile, bí íosa 'n-a ḡeasam aḡus é aḡ labairṫ ḡo h-árḃ,
 aḡus deireaḃ sé: Ma tá cart ar doinne, taḡaḃ sé
 38 cuḡam-sa aḡus ólaḃ sé. ² An t-é a creideann ionam-
 sa, mar aduḃairṫ an ḡrúbinn: Ruitṫiḃ as a broinn
 39 srutana uisḡe beó. Aḡus do labair sé an caint sin
 ar an spioraíḃ a bí le ḡlacaḃ aḡ an muintir a creiḃ-
 feaḃ ann; óir bí an spioraíḃ ḡan taḃairṫ fós, mar
 40 bí íosa ḡan dul isteaḫ 'n-a ḡlóire fós. Duḃairṫ
 daoine de'n tsluaḡ, ám, nuair a d'airiḡeadar an
 41 caint sin uaiḃ: Isé seo an fáíḃ ḡan amras. Duḃ-
 airṫ tuille acu: Isé an Críost é seo. Aḡus duḃairṫ
 42 raint acu: An ó ḡaililí atá Críost aḡ teacṫt? Ná
 deir an ḡrúbinn ḡur de síol dáiḃiḃ, aḡus ³ ó baile
 ḃetleheim, mar a raiḃ dáiḃiḃ, atá Críost aḡ teacṫt?
- 43 Aḡus d'eiriḡ aḡneas sa tsluaḡ maf ḡeall air.
 44 Aḡus ba mian le curḃ acu breiḡ air; ac níor cúir
 doinne lám air.

¹ leḃit. xxiii. 27.² Isáias xlv. 3, lviii 11.³ Mich. v. 2.

ANSAN ÉÁINIS NA H-OIFICEACÁ AḠ TRIALL AN NA H-ÁRṪ- 45
 ŠAḠAIRṪ AḠUS AR NA FAIRISÍNIS AḠUS DUḠRAḠAR-SAN
 LEÓ: CAḠ 'N-A ÉAOḠ NÁR ÉUGABAIN LIB É? AḠUS DUḠ- 46
 AIRṪ NA H-OIFICEACÁ LEÓ: NÍOR LABAIR AON DUINE RIAM
 MAR A LABRANN AN DUINE SEO. AḠUS Ḡ'FREAGAIR NA 47
 FAIRISÍNIS: NÍ H-ÉIRIR ḠO ḠFULṪÍ-SE MEALLṪA, LEIS?
 AN ḠÓIS ḠO ḠCREḠEANN AOINNE ḠE SNA H-UACṪARÁ- 48
 NAIḠ NÓ ḠE SNA FAIRISÍNIS ANN? AC AN ṪSLUAḠ ḠO NÁ 49
 FUIL EÓLUS AR AN NOLIS ACU, ṪÁ MALLACṪ ORṪA. DUḠ- 50
 AIRṪ NICODÉMUS LEÓ, ¹ AN FEAR ÚḠ A ÉÁINIS CUIḠE SA
 N-OIḠCE, MAR DUINE ACU AB EAO É: AN ḠUGANN ÁR 51
 NOLIS-NE BREIṪ AR DUINE ḠAN A Ḡ'AIṪEACṪAINT AR
 ḠṪÍS UAIḠ FÉIN, ² AḠUS A Ḡ'AIṪINT CAḠ A ḠEINEANN SÉ?
 Ḡ'FREAGRAḠAR AḠUS DUḠRAḠAR LEIS: AN AMLAḠO IS 52
 ḠAILILIAṪ ṪUSA LEIS? CUARḠAIS AN SRÍBINN, AḠUS
 CÍFIR NÁ H-EIRIḠEANN FÁIḠO A' ḠAILILÍ.

ANSAN CUAḠO ḠAC AOINNE ACU AḠAILE CUN A ÉIḠE FÉIN. 53

CAIBḠOIOI VIII.

AN ḠEAN A FUAḠO AḠ ḠÉANAM AḠALṪRANAIS. CRÍOST Á
 ḠEIMNÍÚ ḠUR CEART A ÉAḠAḠḠ.

ANSAN ḠO CUAḠO ÍOSA AMAṪ ḠO CNOC OLIBET. 1
 AḠUS ÉÁINIS SÉ ISTEAṪ SA ṪEAMPUL AIRÍS ḠO MOṪ AR 2
 MAIḠOIN, AḠUS ÉÁINIS NA ḠAOINE ḠO LÉIR AḠ TRIALL AIR
 AḠUS ḠO ŠUIḠO SÉ AḠUS BÍ SÉ 'ḠÁ ḠEAGAḠḠ.

AḠUS ÉUG NA ŠGRÍḠNEÓIRÍ AḠUS NA FAIRISÍNIS LEÓ 3
 BEAN ḠUR RUḠOḠ UIRṪI I N-AḠALṪRANAS, AḠUS CUIṪEADAR
 'N-A SEASAM I LÁṪAIR Í, AḠUS DUḠRAḠAR LEIS: A MÁIḠ- 4
 ISTIR, ḠO RUḠOḠ AR AN MNAOI SEO ANOIS AḠUS Í AḠ
 ḠÉANAM AḠALṪRANAIS. AḠUS ³ ṪÁ ÓRḠUIḠṪE AḠ MAOIS 5
 ḠÚINN SA ḠLIS A LEIṪÉO SEO ḠO CÚR CUN BÁIS LE
 ḠABÁIL ḠO CLOCAIḠO INṪI. CAḠ ḠEIRIR-SE? AC 'ḠÁ 6
 TRIAIL ISEAḠO A DUḠRAḠAR AN CAINṪ SIN LE H-IONACUS
 ḠFÉADḠFAIḠÍS RUḠO ÉIḠIN A CÚR 'N-A LEIṪ. AḠUS ḠO
 CROM ÍOSA SÍOS AḠUS BÍ SÉ AḠ ŠGRÍ LE N-A MÉIR AR AN
 ḠṪALAM. AḠUS ḠO LEANAḠAR AḠ CÚR NA CEISTE 7

¹ *Supra* iii. 2. ² Deut. xvii. 8, xix. 1g. ³ Lebit. xx. 10.

cuige. Ansan d'eirigh sé suas agus duibairt sé leó:
¹ An duine azaib atá gan peaca caiteadh sé an céad
 8 cloic léi. Agus do crom sé síos airís agus bí sé ag
 9 sgrí ar an dtalamh. Nuair a d'airigeadar an focal
 d'imchigeadar 'n-a nduine 's 'n-a nduine, na seanóirí
 ar dtúis; agus do fágadh Íosa i n' adonar agus an bean
 10 'n-a seasamh i lárthair. Ansan d'eirigh Íosa suas, agus
 duibairt sé leis an mnaoi: A bean, cá bhfuil na daoine
 a bí ag cur ad' leith? An amhlaidh nár dhaoir doinne
 11 é? Agus duibairt sí: Níor dhaoir, a tigearna.
 Agus duibairt Íosa: Ní dhaoirfaid-sa é ad' cóm beag.
 Imchigh, agus as so amach ná dein an peaca airís.

12 Agus ansan do labhair Íosa airís agus duibairt sé:
² Mise solus an domhain; an t-é a leanfaid mé ní
 siublóidid sé sa doirceacht, ad' beidh aige solus na
 13 beatha. Agus duibairt na fairisínigh leis: Tadóise ag
 déanamh fíadhnaise ort féin; ní'l t'fíadhnaise fírinne-
 14 eadh. D'fhreagair Íosa agus duibairt sé leó: Bíodh
 go bhfuilim-se ag déanamh fíadhnaise orm féin tá
 m'fíadhnaise fírinneadh, óir is eól dom cá dtánaas agus
 cá bhfuilim ag dul; ad' ní h-eól daoib-se cá dtánaas ná
 15 cá bhfuilim ag dul. Tugann sib-se breith do réir na
 16 feola; ní tógaim-se breith ar doinne. Agus má
 beirim-se breith, tá mo bheith fíor, óir ní h-am' adonar
 atáim, ad' mé féin agus an t-é a cuir uaidh mé, an
 17 t-adhair. Agus ³ tá sgríobtha i nbúr nolligh-se go
 18 bhfuil fíadhnaise ó beirt fíor. Is mise a tugann fíadhnaise
 orm féin, agus tá an t-adhair, a cuir uaidh mé,
 19 ag tabairt fíadhnaise orm. Agus duibairt leis:
 Cá bhfuil t'adhair? Agus d'fhreagair Íosa: Ní'l
 aicne azaib orm-sa agus ní lúga 'ná mar atá aicne
 azaib ar m'adhair; dá mbeadh aicne azaib orm-sa
 b'féidir go mbeadh aicne azaib ar m'adhair, leis.
 20 Do labhair Íosa na focail sin i n-áit coimeádtha an
 ciste, agus é ag teagasas sa teampul; agus níor
 rug doinne air, mar ní raib a trácht tagaithe fós.
 21 Agus duibairt Íosa leó: Táim-se ag imcheacht, agus
 beidh sib-se a'm lorg, agus gheobaidh sib bás i nbúr

¹ Deut. xvii 7.² 1 eóin i g.³ Deut. xvii. 6, xix 15.

bpeaca; an áit 'n-a bfuilim-se aςoul ní féadfaíð
 sib-se teacht ann. Agus duðairt na Iúdaig: An 22
 amlaíð a marbócaíð sé é féin, so nðuðairt sé, An áit
 'n-a bfuilim-se aςoul ní féadfaíð sib-se teacht ann?
 Agus duðairt sé leó: Ó'n áit tíos sib-se, ó'n áit 23
 túas mise; de'n tsaogal so sib-se, ní de'n tsaogal
 so mise. Uime sin aduðart lib, geobaið sib bás 24
 i nðúr bpeacaíð; óir mura scretið sib sur mise é
 geobaið sib bás i nðúr bpeaca. Agus duðardar leis: 25
 Cé h-é tú? Duðairt íosa leó: An tusaç, atá anois
 féin aς caint lib-se. Tá a lán aςam le ráð agus le 26
 breicniú i nðúr dtaob; ac ¹ tá an t-é a cuir uaið
 mé fíor; agus na neithe a d'airigeas-sa uaið siniað
 na neithe a labraim sa tsaogal. Agus níor tuiģea- 27
 dar so raið sé 'ģá ráð sur b'é dia a dčair. Agus 28
 duðairt íosa leó: Nuair a d'arócaíð sib suas mac
 an Duine, ansan iseað beíð fíos aςaið sur mé é,
 agus ná deinim níð ar biç uaim féin, ac sur fé mar
 a tēaģaisģ m'āčair dom a labraim na neithe seo.
 Agus an t-é a cuir uaið mé tá sé am' fōčair agus níor 29
 fás sé am' donar mé, óir deinim i sčómnuiģe na neithe
 a čaiçneann leis. Nuair a labair sé na neithe sin 30
 do creið a lán daoine ann.

Agus duðairt íosa leis na Iúdaig a creið ann: 31
 Má fanann sib ar mo briačar is fíordēisģiobuil aςam
 sib feasda; agus cuirfið sib eólus ar an bfinne, 32
 agus saorfaíð an finne sib. D'freaģardar é: Is 33
 de síol Ábrahaim sinn, agus ní rabamair riam i n-ār
 nðaraib aς aoinne; conus a deirir-se, Saorfar
 sib? D'freaģair íosa iað: So deimin deimin 34
 adairim lib, ² ģac aoinne a deineann an peaca tá
 sé 'n-a dāor aς an bpeaca. Ní fanann an dāor sa 35
 teģlac do síor, āmčac; ac fanann an mac sa
 teģlac do síor. D'á břiģ sin, má saorann an mac 36
 sib beíð sib saor dāiririb. Tá fíos aςam sur de 37
 síol Ábrahaim sib. Ac ní foláir lib mise čur čun
 báis, mar ní bfaģann mo briačar slíģ ionaib. Lab- 38
 raim-se an níð a conac i bfočair m'āčar; agus
 deineann sib-se neithe a čonacaðair i bfočair búr

¹ Róm. iii. 4² Róm. vi. 1ģ, 16; 2 peað. ii. 19.

39 n-ačar féin. D'freaḡradar agus duḡradar leis:
 Isé Ábraham ár n-ačair-ne. Duḡairt Íosa leó:
 Má's clann d'Ábraham sib̄ deinið oibreac̄a Ábra-
 40 haim. Ac̄ anois ní foláir sib̄ mise m̄arbú, duine
 a labrann lib̄ an fírinne a ò'airiḡeas ó òia; níor
 41 òein Ábraham san. Deineann sib̄-se obair búr
 n-ačar féin. Agus duḡradar leis: Ní h-a' d'ruis
 a ḡeineað̄ sinne; tá aon ačair amáin aḡainn, òia.
 42 Ansan duḡairt Íosa leó: Dá mb' é òia búr n-ačair
 beað̄ ḡráð aḡaib̄ dóm̄-sa; óir do ḡluaiseas-sa ó
 òia agus do čánas uaið; óir ní h-uaim féin a čánas,
 43 ac̄ do cuir seisean uaið mé. Cad̄ 'n-a čaoð̄ ná h-aic̄-
 niḡeann sib̄ mo čaint? Mar ní féadann sib̄ m'
 44 urlab̄ra d'aireac̄aint. ¹ Is ó'n nḡiaðal, búr n-ačair,
 sib̄-se, agus isiað̄ na neic̄e a čaic̄neann le nḡúr
 n-ačair a òeineann sib̄. Dúnm̄arb̄tóir ab̄ eað̄ é sin
 ó čusač, agus níor seasaím sé sa b̄firinne, óir ní'l
 fírinne ann; nuair a labrann sé an č-éic̄eac̄ labrann
 sé an níð is leis féin, óir tuḡann sé an č-éic̄eac̄ agus
 45 isé ačair an éic̄iḡ é. Ac̄ nuair a ò'innsim-se an
 46 fírinne ní creideann sib̄ mé. Cé'cu aḡaib̄ a cuirfið
 peaca am'leic̄? Má innsim an fírinne òaoib̄ cad̄
 47 'n-a čaoð̄ ná creideann sib̄ mé? ² An č-é is ó òia
 éisteann sé le breic̄rib̄ D̄e. Isé cúir ná h-éisteann
 sib̄-se leó mar ní h-ó òia sib̄.
 48 Agus d'freaḡair na lúðaiḡ é agus duḡradar:
 Nač̄ maič̄ ad̄eirimið-ne é ḡur Samaritánač̄ tusa agus
 49 ḡo b̄fuil deam̄an ionač̄? D'freaḡair Íosa: Ní'l
 deam̄an ionam-sa, ac̄ tuḡaim onóir do m'ačair, agus
 50 tá easonóir tab̄arč̄a aḡaib̄-se dóm̄-sa. Ac̄ nílim-se
 aḡ lorḡ mo ḡlóire féin; tá aon a loirḡeann agus
 51 a čuḡann breic̄. ḡo deimin̄ deimin̄ ad̄eirim lib̄,
 má čoimeáðann aon duine mo b̄riač̄ar ní feic̄fið sé
 52 bás ḡo deó. Ansan duḡairt na lúðaiḡ: Tá fios
 aḡainn anois ḡo b̄fuil deam̄an ionač̄. Tá Ábraham
 m̄arb̄, agus na fáid̄e, agus deirir-se, má čoimeáðann
 53 duine mo b̄riač̄ar-sa ní blaisfið sé bás ḡo deó. An
 am̄laið̄ is mó de duine čusa 'ná ár n-ačair Ábraham,
 atá čar éis báis? Agus čaíð̄ na fáid̄e čar éis báis.

¹ 1 eóin iii. 8.² 1 eóin iv. 6.

Cé h-é tusa, dar leat? D'freaḡair Íosa: Má tusa- 54
aim-se glóire dom féin is neamníò mo glóire. Isé
m'Àchair a tusaann glóire dom, an t-é a veir sib-se
sur b'é búir n'òia é; Agus ní'l aicne aḡaib air; Ac 55
tá aicne aḡam-sa air. Agus má veirim ná fuil
aicne aḡam air beirò mé mar sib-se, aḡ ráò an éiciḡ.
Ac tá aicne aḡam air, agus táim aḡ cómlíonaò a
òriačair. Ba mór aḡ búir n-àchair Ábraham so 56
òfeicfeao sé mo lá-sa. Do conaic, agus bí ácas air.
Ansan duḡairt na Iúdaíḡ: Ní'l caoḡaò blian d'aois 57
fós aḡat, agus conaicís Ábraham? Agus duḡairt Íosa 58
leó: So veimín veimín a veirim lib, táim-se ann ó
roim Ábraham a beir ann.

Ansan do tóḡaḡar na cloča cun iao do caiteam 59
leis; Ac do ceil Íosa a cló orča agus d'imciḡ sé
amač as an tceampul.

CAIBIDIOI IX.

RAḡARC aḡ CRÍOST 'Á tábairt do'n duine do ruḡaò 'n-a
òall.

Agus aḡ ḡabáil na slíḡe oó do conaic Íosa duine 1
a bí 'n-a òall, agus sur òall a ruḡaò é. Agus 2
d'fíafraíḡ a òeisḡiobuil de: a Rabbí, cé'cu a
òein peaca, é seo nó a àchair 's a máčair, treás sur
ruḡaò 'n-a òall é? D'freaḡair Íosa: Níor peacaíḡ 3
sé seo ná a àchair ná a máčair; Ac cun so tḡaisbeán-
faí oibreača Dé ann. Tá orm-sa oibreača an t-é a 4
cuir uaiò mé do òéanam an faio atá an lá ann; tá an
oiòce aḡ teacht nuair nác férḡir d'aoinne obair a
òéanam. An faio atáim ar an saogal is mé solus 5
an tsaogail. Nuair a duḡairt sé an caint sin do 6
cuir sé seile ar an tcalam, agus òéin sé lačac leis
an seile, agus cimit sé an lačac de súilib an òaill,
Agus duḡairt sé leis: Imciḡ agus niḡ i ločán Silóe, 7
(a míníḡtear: Teachtair). D'imciḡ sé agus do
niḡ, agus táiniḡ sé čar n-ais agus raḡarc aḡe.

Ansan duḡairt a cómarsain agus na daoine a conaic 8
roimis sin é agus é a d'iarraio òéarca: Nác é seo

- an fear a bíod 'n-a súile ag lorg déarca? Agus
 9 duhairt daoine: Isé é. Duhairt daoine eile, ámtac:
 ní h-é é, ac is cosmail leis é. Ac duhairt an duine
 10 féin: Is mé é. Agus duardar leis: Conus a
 11 h-oshla do súile duit? D'fhreagair sé: An fear
 san an a dtugtar Íosa, deín sé laac agus címil sé
 de m' súil é, agus duhairt sé liom, Imeig go locán
 Silóe agus níg. Agus d'imeigeas, agus do nígeas,
 12 agus cím. Agus duardar leis: Cá bfuil an fear
 san? duhairt seisean: Ní feadur.
- 13 Tugadur cun na bfairisíneac an fear a bí roime
 14 sin 'n-a d'all. Agus sa tsabbóio ab ead é nuair a
 deín Íosa an laac agus d'oshail sé súile an duine.
 15 Agus airís d'fhiafraig na fairisínig dé conus a fuair
 sé a radarc. Agus duhairt seisean leo: Cuir sé
 laac ar mo súil, agus do nígeas iad, agus cím.
 16 Agus duhairt cuir de sna fairisínig; ní h-ó dia an
 fear so ná coimeádann an tsabbóio. Agus duh-
 airt tuille acu: Conus is féidir do duine peacaimail
 na mírbúiltí seo déanam? Agus bí siosma eadarca.
 17 Agus duardar airís leis an ndall: Cad deirir-se
 leis an t-é sin a d'oshail do súile? Duhairt seis-
 ean: Fáid isead é.
- 18 Agus níor creid na lúdaig go raib sé 'n-a d'all agus
 go bfuair sé a radarc, go dtí gur glaothadur ar
 acair agus ar mácair an t-é sin go raib a radarc
 19 fágalta aige. Agus ceistiúeadur iad, agus duh-
 radar: An é seo búir mac adeir sib a rugad 'n-a d'all?
 Conus a tarla go bfuil radarc anois aige?
 20 D'fhreagair acair agus mácair an fír iad, agus duh-
 radar: Tá fios againn gur mac dúinn é seo, agus
 21 gur dall a rugad é; Ac conus do tarla radarc a
 beid anois aige ní h-eól dúinn, ná ní h-eól dúinn cé
 d'oshail a súile; fiafraig do féin é; tá aos aige;
 22 labrad sé féin air féin. Duhairt an t-acaire agus
 an mácaire na neite sin mar bí eagla na n-lúdac
 ortca, óir bí socair ag na lúdaig an uair sin. Ainne
 a déarfad gur b' é Críost é, é cur amac as an sin-
 23 góig. Mar gheall air sin isead aduhairt an t-acaire
 agus an mácaire, Tá aos aige, deinió é féin do
 ceistiú.

ANSAN DO GLAOÙADAR AIRÍS AR AN NDUINE A BÍ 'N-A 24
 ÒALL, AGUS DUBRADAR LEIS: TABAIR GLÓIRE DO ÒIA.
 IS EÓL DÚINNE SUR PEACAC AN DUINE SIN. DUBAIRT 25
 SEISEAN LEÓ: MÁ'S PEACAC É NÍ FÉADAR-SA SAN. TÁ
 FIOS AGAM AON NÍÒ AMÁIN, SO RABAS AM' ÒALL AGUS SO
 B'FUIL RAÐARC ANOIS AGAM. AGUS DUBRADAR-SAN 26
 LEIS: CAD A D'EIN SÉ LEAT? CONUS A D'OSGAIL SÉ DO
 SÚILE DUIT? D'FREAGAIR SÉ IAD: D'INNSEAS CÉANA 27
 D'AOIB É AGUS D'AIREADAIR MÉ. CAD AB ÁIL LÍB 'GÁ
 AIREACÁINT AIRÍS? AN AMLAIO BA MAIT LÍB-SE, LEIS,
 BEIT I NBÚR NDEISGIOBUIL AIGE? ANSAN DO CUGADAR 28
 DROC-CAINT DÓ AGUS DUBRADAR: BÍ-SE AD' DEISGIOBUL
 AIGE; IS DO MAOIS IS DEISGIOBUIL SINNE. IS EÓL 29
 DÚINNE SUR LABAIR DÍ LE MAOIS, AC AN FEAR SO, NÍ
 H-EÓL DÚINN CÁ DÁINIS SÉ. D'FREAGAIR AN FEAR 30
 AGUS DUBAIRT SÉ LEÓ: SO DEIMIN IS IOINGANTAC AN
 SGÉAL É SIN, SAN A FIOS A BEIT AGAIB-SE CÁ DÁINIS SÉ,
 AGUS D'OSGAIL SÉ MO SÚILE DÓM-SA: TÁ FIOS AGAINN, 31
 ÁMÁC, NÁ H-ÉISTEANN DÍ LE LUCT PEACAÍ DÉANAM;
 AC MÁ CUGANN DUINE ONÓIR DO DÍ AGUS MÁ D'EINEANN
 SÉ TOIL DÉ, ÉISTEANN DÍ LEIS AN NDUINE SIN. NÍOR 32
 H-AIRIGEAD RÍAM Ó CUSAC AN DOMAIN SUR OSGAIL AOINNE
 A SÚILE DO DUINE A RUGAD 'N-A ÒALL. MURA MBEAD SUR Ó 33
 DÍ AN DUINE SEO NÍ FÉADFAO SÉ AON NÍÒ A DÉANAM.
 D'FREAGRADAR AGUS DUBRADAR LEIS: I BPEACAÍB A ZEIN- 34
 EAD TU AR FAD, AGUS AN D'EINEANN TÚ SINNE DO
 CÉAGAS? AGUS DO COMÁINEADAR AMAC É.

D'AIRIG ÍOSA SUR CAITEADAR AMAC É; AGUS NUAIR 35
 A FUAIR SÉ É DUBAIRT SÉ LEIS: AN SCREIBEANN TUSA
 I MAC DÉ? D'FREAGAIR SEISEAN AGUS DUBAIRT: CÉ 36
 H-É SIN, A CIGEARNA, SO SCREIBED ANN? AGUS DUB- 37
 AIRT ÍOSA LEIS: CONAICÍS É, AGUS AN T-É ADÁ AG CAINC
 LEAT ISÉ É. ANSAN DUBAIRT SEISEAN: CREIDIM, A 38
 CIGEARNA. AGUS DO SLÉACT SÉ DÓ, 'GÁ ADRAO.
 AGUS DUBAIRT ÍOSA: AG TABAIRT BREITEAMANTAIS A 39
 CÁNAG-SA AR AN SAOGAL SO; I DCREÓ SO BFEICFEAD
 AN MUINTIR NÁ FEICEANN, AGUS SO NDALLFAÍ AN MUINTIR
 A CÍONN.* AGUS D'AIRIG CUID DE SNA FAIRISÍNIG A BÍ 40

* VER. 39. "I DCREÓ." IS CUIGE SIN A BÍ AN MÍRBUILT. NÍ
 'GÁ RAO É SUR CÁINIS CRÍOST CUN AON DUINE DÉANAM DALL, AC
 SUR CUG NA LÚDAIG A NDAILLE 'N-A BREITEAMANTAS ORCA FÉIN

1 n'fócair é, agus duibradar leis: An amlaib
 41 atáimíð-ne dall, leis? Duibairt Íosa leó: Dá mbeað
 sib dall ní beað peaca oraið. Ac anois abran sib,
 Tá raðarc ašainn: leanann búr bpeaca oraið.*

CAIBIDIOI X.

Isé Críost an dorus, agus isé Críost an t-aoðaire fóžanta.
 Is aon é agus a ačair.

1 So deimín deimín ađeirim lib, an t-é ná tázann
 an dorus isteač i zcró na zcaorač, ac do tázann
 isteač ar a malairt de cuma le sárú, bičeamnač
 2 iseað é sin agus robálaiðe. Ac an t-é a tázann
 3 isteač an dorus, siné aoðaire na zcaorač. Oszalann
 an dóirseóir dó san, agus airižio na caoire a žuč, agus
 zlaodann sé ar a čaoire féin, as a n-ainim, agus seó-
 4 lann sé amac iad. Agus nuair a seólann sé amac
 a čaoire féin zluaiðeann sé rómpa, agus leanaið na
 5 caoire é, mar aicnižio siað a žuč. Ac ní leanaið siað
 duine iasačta, ac teičio siað uaið, mar ní aicnižio
 siað žuč na nđaoine iasačta.
 6 Do labair Íosa an tsoluíð sin leó. Ac ní feað-
 7 radar cad a bí aige d'á ráð leó. Ansan duibairt
 Íosa leó airís: So deimín deimín ađeirim lib žur
 8 mise dorus na zcaorač. Žac ar čáinž, bičeamnaiž
 agus robálaiče ab eað iad, agus níor éist na caoire
 leó.
 9 Is mise an dorus. Má's tríom-sa a ražaið duine
 isteač, saorfár é; agus žeodaið sé isteač agus
 10 amac, agus žeodaið sé an fosuižeačt. Ní tázann an
 bičeamnač ac cun beič aš žuið agus aš marbú agus
 aš dísžú. Čánaž-sa ionus žo mbeað an beačta acu,
 11 agus žo mbeað sí acu níos iomađamla. ¹ Mise an
 t-aoðaire fóžanta. Žužann an t-aoðaire fóžanta

¹ Isáias xl. 11; Ezech. xxxiv. 23, xxxvii. 24.

leis an nđroc úsaið a ðeineadur d'á čeačt agus leis an
 nđiúlčú a čužadur dó.

* Ver 41. Dá mbeað sib dall, .i. dá mbeað ainđpios tar
 cumas oraið ní beað an peacað oraið, ac táčaoí aš maoíðeam
 as búr n-cólus ar an scriptiúir agus ní'l aon leačsgéal ašaið.

A ANAM AR SON A ČAORAČ. An fear tuarasdail 12
amčac, óir ní h-é an t-aoðaire é, agus ní leis féin
ná caoire, cionn sé an mačtíre as teact, agus fášann
sé na caoire agus teiteann sé; agus beineann an
mačtíre fošait ar na caoire agus sšaipeann sé iad.
Agus teiteann an fear tuarasdail mar is fear tuar- 13
asdail é, agus ní'l speóis aige ins na caoire. Mise an 14
t-aoðaire fóganta agus aicnišim mo cuib féin, agus
aicnišio siad-san mé. Fé mar a ò'aicnišeann an 15
t-áčair mise is eadò ò' aicnišim-se an t-áčair leis;
agus tá m'anam asam 'á čabairt ar son mo čaorač.
Agus tá caoire eile asam ná baineann leis an 16
šcró so; agus tá orm iad san a čabairt liom,
agus éistio siad le m' šlór; agus beio don čró
amáin ann agus don aoðaire amáin. Mar šeall air 17
seo atá šráò as an áčair dom, ¹mar go bfuilim as
čabairt m'anama uaim, i dcreó go nbeanfainn é
šlacadó cúšam airís. Ní'l doinne 'šá čógaint uaim, 18
ac is uaim féin atáim 'šá čabairt uaim; agus tá ar
mo cumas é čabairt uaim, agus tá ar mo cumas é
čógaint cúšam airís. Siní an aicne a fuaras ó
m'áčair.

D'eiriš siosma airís ioir na lúdaiš mar šeall ar 19
an šcaint sin. Agus duibairt cuib acu: Is amlaio atá 20
deamán ann, agus tá sé as a meabair; cad ab aíl
lib as éisteacht leis? Duibairt tuille acu: Ní caint 21
fir go mbeadò deamán ann an caint sin; an bfeadó-
fadò deamán súile na noll a ò'osšailt?

Agus bí féile an toirbhearča i n-Ierúsalem, agus 22
sa šeimreadó ab eadò é. Agus bí íosa as siubal sa 23
teampul, i bpóirse šalomóin. Agus čáinig na 24
lúdaiš 'n-a čímpal, agus bíodar 'šá ráò leis: An fada
a leanfair as baint an anama asainn? Má's tú
Críost, innis dúinn é go soiléir. D'freasair íosa 25
iad: Táim 'šá innsint daoib, agus ní creideann sib é.
Na h-oibreacha atá asam 'á beanam i n-ainim m'áčar,
tá fiaðnaise acu 'á beanam dom. Ac ní creideann 26
sib-se, mar ní de'm' čaoire-se sib. Éistio mo 27

¹ Isáias liii. 7.

28 čaoíre-se le m' ġlór, agus aicniġim-se iad, agus
 leanaio sia mé. Agus tá an beata síoruio
 aġam-sa 'á čadairt doib; agus ní caillfar go deó
 iad, agus ní deanfaió doinne iad a o'fuadac as
 29 mo láim-se. Tá an níó a čuġ m'čair dom níos
 mó 'ná ġac uile níó; agus ní féidir o'doinne fuadac
 30 as láim m'čar. Is don mise agus an t-čair. *

31 Ansan do čós na lúdaġ, na cloča čun ġabail do
 32 čločaió ann. O'freagair íosa iad: Tá a lán oib-
 reača fósanta čaisbeánta aġam daoib ó m'čair;
 cé'cu obair acu go bfuil sib aġ ġabail do čločaió
 33 ionam mar ġeall air? O'freagair na lúdaġ é: Ní
 mar ġeall ar obair fósanta atáimíó aġ ġabail do
 čločaió ionat, ac mar ġeall ar diačaslaó, agus go
 ndeineann tú dia díot féin, bíóó ġur duine ču.
 34 O'freagair íosa iad: Ná fuil sġríobča i nbúr noblġ
 35 féin, ¹ Duóart-sa, is deíte sib? Má duóairt sé
 ġur deíte iad súó ġur labraó bričar de leó, agus
 36 náč féidir an scriptiúr do čur ar neamníó, an t-é a
 beannuġ an t-čair agus do čuir sé uaió ar an
 saogal, an ndeir sib-se leis, Tá diamaslaġ aġat
 'á deanam, čoisġ go nduóart, Is mé Mac de?
 37 Mura ndeinim oibreča m'čar ná creioó mé.
 38 Ac má deinim, mura maič lib mise čreideamaint,
 creioó na h-oibreča, i čtreó go mbeio fíos aġaió
 an t-čair a beič ionam-sa agus mise sa n-čair.
 39 Ansan bíodar a o'iarraió beirčair; agus o'imčġ
 40 sé as a lamaió. Agus o'imčġ sé airís čar lóran,
 čun na h-áite 'n-a raió eóin aġ baisteao ar očíis;
 41 agus o'fan sé ansan. Agus čáiniġ a lán daoine aġ
 čriall air, agus deiribis: Níor dein eóin don níó
 42 mírbúilčac; Ac na neirč go léir aduóairt eóin
 'n-a čaoó so doo' fíos iad. Agus do čreio a lán ann.

¹ Salm. lxxx. 6.

* Ver. 30. "Is don mire agus an t-čair," .i. don nádúir
 amáin diaó aġus o'á pearsain fé leič.

CAIBIDÍOL XI.

LASARUS Á ÉADAIRT AG CRÍOST O'N MBÁS. COMAIRLE NA
RIAĞALTÓIRÍ CÚN É CÚR CÚN BÁIS.

AGUS BÍ DUINE DÁR B'AINIM LASARUS, Ó BÉTÁNIA, Ó 1
BAILE MÁIRE AGUS MÁRTA A DRIFIÚR, AGUS BÍ SÉ 2
BREÓITE. B'Í SIN MÁIRE ¹ DO DOIRT AN OLA AR AN 2
DÚIGEARNNA AGUS DO TRIOMUIĞ A CÒSA LE N-A GRUAIS
AGUS ISÉ A DRICÁIR LASARUS A BÍ BREÓITE. AGUS DO 3
CUIR AN BEIRT DRIFÉAR TEACHTAIREACHT CUIGE 'ĞÁ RÁO:
A DÚIGEARNNA, FÉAC, AN T-É IS IONMÚIN LEAT TÁ SÉ
BREÓITE. NUAIR AIRIĞ ÍOSA AN NÍO SIN DUBAIRT SÉ: 4
NÍ CÚN BÁIS AN BREÓITEACHT SO, AC CÚN GLÓIRE DÉ,
IONUS GO DTAÐARFAÍ GLÓIRE DO MÁC DÉ TRÍTE.

AGUS DOB' IONMÚIN LE H-ÍOSA MÁRTA AGUS A DRIF- 5
FIÚR MÁIRE AGUS LASARUS. AC NUAIR A D'AIRIĞ SÉ É 6
BEIT BREÓITE D'FAN SÉ SA N-ÁIT CÉADHNA AR FEAD DÁ
LÁ. ANSAN, TAR A ÉIS SIN, DUBAIRT SÉ LE N-A DÈIS- 7
GIOBUIL: TÉIĞMÍS GO LÚDÁEA AIRÍS. DUBAIRT A 8
DÈISGIOBUIL LEIS: A RABBÍ, BÍ NA LÚDAIĞ A D'IARRAIO
ĞABÁIL DO CLOCAIO IONAT ANOIS, AGUS AN BFULIR AG DUL
CÚN NA H-ÁITE SIN AIRÍS? D'FREAGAIR ÍOSA: NÁ FUIL 9
DÁ UAIR DÉAG SA LÁ? MÁ SIUBLANN DUINE SA LÁ NÍ
ĞEIBHEANN SÉ BARACUISLE, MAR CÍONN SÉ SOLUS AN TSAO-
ĞAIL SEO. AC MÁ SIUBLANN SÉ SA N-OIOCE ĞEIBHEANN 10
SÉ BARACUISLE, ÓIR NÍL AN SOLUS SA DUINE SIN. DUB- 11
AIRT SÉ AN MÉIO SIN; AGUS ANSAN DUBAIRT SÉ LEÓ: TÁ
ÁN ĞCARA LASARUS 'N-A CÒDLA, AC TÁIM AG DUL ² CÚN É
DÚISEACHT. DUBAIRT A DÈISGIOBUIL LEIS, ÁM: A DÚIĞ- 12
EARNNA, MÁ TÁ SÉ 'N-A CÒDLA BEIO SÉ GO MAIT. AC IS AR 13
A BÁS A LABAIR ÍOSA; AGUS MEASADAR-SAN ĞUR AR ŠUAN
CÒDLATA DO LABAIR SÉ. D'Á BRÍĞ SIN DUBAIRT ÍOSA 14
LEÓ GO SOILÉIR: TÁ LASARUS TAR ÉIS BÁIS; AGUS MAR 15
ĞEALL ORAIO-SE, IONUS GO ĞCREIOFEAD SIO, IS MAIT
LIOM NÁ RABAS ANN; AC TÉIĞMÍS AG TRIALL AIR. ANSAN 16
DUBAIRT TOMÁS, AR A DUTUĞTAR DIOIMUS, LE N-A Cóm-

¹ MATT. XXVI. 7; LÚC. VII. 37; *infra* XII. 3.

² .I. A' CÒDLA AN BÁIS.

ðeisiobuil: Téigmis-ne mar an gcéadna, ionus go
bfaigmís bás i n-aonfheacht leis.

- 17 Ansan do cháinig Íosa, agus fuair sé é agus é
18 ceitre lá sa tuama. Agus bí Betánia i n-ghioraacht tím-
19 pal cúis stad déas do Ierúsalem. Agus bí cuib
mór Iúdaic tagaithe as triall ar Márta agus ar
Máire cun sólais a cur ortha i ndiaid a òrtháir.
20 Agus d'airig Márta Íosa beic as teacht, agus d'imcig
sí amac 'n-a coinnib, agus bí Máire 'n-a suibhe sa
21 tíg. Ansan duibairt Márta le h-Íosa: A tige-
earna, dá mbeicéa anso ní beaò mo òrtháir marb;
22 Ac anois féin tá fios agam pé ruib a iarrfair ar Dia
23 go dtabairfaiò Dia duit é. Duibairt Íosa léi:
24 Eireócaib do òrtháir airís. Duibairt Márta leis:
Tá fios agam ¹ go n-eireócaib sé sa n-aiseirige an
25 lá déanaic. Duibairt Íosa léi: Is mise an aiseirige
agus an beaicta; ² an t-é a creideann ionam-sa, má
26 gheibheann sé bás féin, beib sé beó; agus gac duine
ata beó agus do creideann ionam-sa ní bfaib do sé
27 bás coibche. An gcreideann tú san? Duibairt sí
leis: Creidim, a tigeearna; creidim-se gur tusa
Críost Mac Dé beó, agus gur cháinis ar an saogal
28 so. Nuair a bí an cáint sin ráibte aici d'imcig sí
agus glaoib sí i gcozán ar a d'ripiúr Máire, agus
duibairt sí léi: Cáinig an Máigistir, agus tá sé as
29 glaoib do ort-sa. Nuair airig sisi an méib sin d'eirig
30 sí láictreac agus cuib sí as triall air. Óir ní raib
Íosa tagaithe fós isteaic sa baile, ac bí sé 'n-a stad
31 sa n-áit 'n-a dtáinig Márta cuige. Agus na Iúdaig a
bí sa tíg i bfochair Máire, as cur sólais uirib, nuair
a conacadar as eirige í agus as imcheacht amac cóm
h-obann, do leanadar í agus duibradar: As buib cun
an tuama atá sí, cun guib a déanam ann.
32 Ac nuair a cháinig Máire cun na h-áite 'n-a raib
Íosa agus nuair a conaic sí é, do cáit sí í féin asá
cosuib agus duibairt sí leis: A tigeearna, dá
33 mbeicéa anso ní beaò mo òrtháir marb. Agus nuair a
conaic Íosa as gól í, agus na Iúdaig a cháinig i n-aon-
fheacht léi as gól, do leis sé osna cheacht ó n-a spioraib

¹ lúc. xiv. 14; *supra* v. 29.

² *Supra* vi. 40.

AGUS buaireamh a t'eac̃t air, agus dũbairt sé: Cár 34
cuireadh air é? agus dũbraod̃ar leis: Tar, a t̃ig-
earna, agus feic.

agus bí Íosa as sileadh. 35

agus dũbairt na Iúdaigh: Féad̃, cad̃ é an cion a bí 36
aige air. Dũbairt cuid acu, ámt̃ad̃: An fear so 37
a d'osgail súile an t-é a rugadh 'n-a bhall, an amlaib̃
nar féad̃ sé an duine seo coimeadh gan bás d'fáil?

agus dein Íosa osna airís, agus táinig sé cun an 38
tuama; agus pluais c̃araige ab eadh an tuama, agus
cloc̃ anuas uirthi. Dũbairt Íosa: Tógadh an cloc̃. 39
Dũbairt Marta leis, orifiúr an duine maib̃: A
t̃igearna, tá sé bréan um an dtaca so, mar tá sé
ceithre lá maib̃. Dũbairt Íosa léi: Ná dũbairt 40
leat má creideann tú go bfeic̃fir glóire Dé? Ansan 41
do tógadh an cloc̃. agus d'féad̃ Íosa suas agus
dũbairt sé: A Adair, beirim a buid̃ead̃as leat gur
éistis liom. Bí fios agam féin, ámt̃ad̃, go n-éisteañ 42
tú liom i gcómñuige, ac̃ dũbairt é sin ar son na
ndaoine atá anso am' t̃impal, i dtreó go s̃creid̃-
fid̃is gur cuir̃is-se uait mé. Tar éis na cainte sin 43
do rádh dó do glaoib̃ sé do shũt ár̃d: A Lasarus,
tar amach. agus táinig amach láit̃read̃ an t-é a bí 44
maib̃, agus na ceangail báis ar a lám̃aib̃ agus ar a
cos̃aib̃, agus an t-éadhac̃ ar a ceannaib̃. Dũbairt
Íosa leo: Sgaoiltear é agus leigtear cun siu bail é.

Ansan do creid̃ a lán de sna Iúdaigh ann, de'n 45
muintir a táinig as triall ar Maire agus ar Marta,
agus a conaic na neite a dein sé. Ac̃ d'im̃t̃igh cuid 46
acu as triall ar na fairisínigh agus d'innseadh doib̃
cad̃ a dein Íosa. Ansan do cruinnigh na h-ár̃d- 47
s̃adairt agus na fairisínigh cómairle, agus deir̃ois:
Cad̃ 'tá agaim̃ 'á déanam̃, agus é seo as déanam̃ a
lán mírb̃úiltí? Má sgaoilimid̃ leis ar an gcuma 48
so creid̃fid̃ na daoine go léir ann, agus tiocfaid̃ na
Rómánaigh agus s̃griosfid̃ siad ár dtir agus ár
gcinéal. agus bí daoine amáin or̃da agus Caip̃as 49
ab ainim dó, agus b'é **ár̃d-s̃adairt** na bliana san é,
agus dũbairt sé leo: Ní cuigeann sib̃-se don níó.
Ní mãct̃nuigeann sib̃ conus mar isé búir leas don 50

duine amáin d'fágáil báis éar ceann an pobuil, agus
 51 san an cinéal go léir do òul an ceal. Ní uaiò féin,
 ámtac, adubairt sé an caint sin, ac ó b'é an t-ár-
 shairt é do'n bliain, do labair sé tarsaireacht, go
 52 raiò Íosa cun báis d'fágáil ar son an cinéil; agus
 ní h-ar son an cinéil amáin, ac cun clainne Dé a bí
 53 sgaipthe do cruinniú i n-aon buirín. Ó'n lá san
 amac, d'a bríge sin, bíodar as beartú an é cur cun
 54 báis. Uime sin níor shuibluis Íosa feasta go puib-
 ilíoe amas na n-lúdac, ac d'imctis sé isteach
 i gceannair i n-aice an fásaig, go caithir ar a dtu-
 tar eprem, agus d'fan sé ansan i bfochair a deis-
 giobul.

55 Ansan bí cáis na n-lúdac go h-acamair, agus mórán
 daoine as teacht go Ierúsalem ó'n dtuath roimis
 56 an gcáis cun iad féin do naomhú. agus bíodar as
 lorg Íosa, agus iad as caint eatartha féin 'n-a
 seasam sa teampul: Cad is dóig lib fé ndeara do
 57 san teacht cun lae na féile? agus tug na h-áf-
 shairt agus na fairisínig óró, da mbeaò fios
 as doinne cá raiò sé, é d'innsint, i dtreo go
 mbéarfais air.

CAIB. XII.

Cosa Críost d'a n-ungadh. A òul isteach i scaithir Ierúsalem
 ar muim asail. An gce ó neam.

1 Ac sé lá roim féile na cásca táinig Íosa go
 1¹ betánia mar a bfuair Lazarus bás agus gur tóg
 2 Íosa ó'n mbás é. agus deineadar feasta do ann,
 agus bí Marta as friotálam, agus duine de'n cu-
 cahtain a shuib cun bí i n'fochair ab ead Lazarus.
 3 agus tóg Máire púnt meascaint d'ola ana-uasal,
 de spícnáró óilis, agus cuir sí ar cosaiò Íosa é,
 agus ansan do cimir sí a cosa le n-a gruais; agus
 do líonadh an tuis de baluit cúmra an spícnáir.
 4 agus adubairt duine de sna deisgiobuil, Iúdas
 5 Iscariót, an fear a bí cun é díol: Cad 'n-a caob nár

d'íolaibh an ola so ar trí céad pingin agus é tabairt
 do sna boctaiibh? Ní tré aon speóis a b'eit aige ins 6
 na boctaiibh a'buairt sé an meib sin, ámtac, ac é
 b'eit 'n-a b'iteamnac, agus is aige a bíobh an sparán,
 agus isé a 'iompараb an méib a curcí ann. Ansan 7
 buairt íosa: leigibh di féin, agus coimeádaibh sí é
 sin i gcóir lae m'ablaicta. Bí na boict i gcóm- 8
 nuige i nbúr b'fochair azaibh, ac ní bím-se azaibh
 i gcómnuiġe.*

Agus bí fíios aġ sluag mór de sna Iúdaíġ é b'eit sa 9
 n-áit, agus canadar, ní h-amáin mar ġeall ar íosa, ac
 cun go b'feicfíobís lasarus, an duine a tóg sé ó sna
 mairb. Agus bí uačtaráin na saġart 'ġá beartú go 10
 marbóčairíobís lasarus, mar an ġcéadna, mar bí 11
 mórán de sna Iudaiġ aġ imčeačt agus aġ creibeam-
 aint i n-íosa mar ġeall air.

Ac amáireac a bí cúġainn do ġluais amac sluag 12
 mór de sna daoine a bí taġaite cun na féile, mar
 d'airiġeadar íosa b'eit aġ teačt go Ierúsalem
 agus tógadar ġéaġa pailime agus siubluġeadar 13
 fé n-a 'b'ein agus iad aġ liúiriġ: hósanna, molaibh
 do'n t-é atá aġ teačt i n-ainim an tġearna, rí
 Israél. Agus do fuaire íosa asal óġ, agus do siuibh 14
 sé ar a muin, do réir mar atá ġríočta: ¹ ná bíobh 15
 eaġal ort, a inġean síoin; féac, tá do rí aġ teačt agus
 é 'n-a siuibh ar searrač asail. Níor tuiġ a 'b'eisġio- 16
 buil na neite sin ar d'úis; ac nuair a tuġaibh ġlóire
 d'íosa do ciumniġeadar ar na neitib sin a b'eit
 ġríočta 'n-a čaobh, agus ġur 'b'eineadar na neite sin
 leis. An tsluag a bí i n-a f'ochair nuair a ġlaoibh sé 17
 lasarus as an d'cuama agus tóg sé ó sna mairb é,
 čuġadar fiačnaise uačta. Agus uime sin do čáiniġ 18
 an tsluag amac 'n-a čoinniibh, mar d'airiġeadar ġur
 'b'ein sé an m'irbúilt sin. Dubairt na f'airisiniġ, 19
 d'a b'riġ sin, eačarčta féin: An b'feiceann sib ná fuil
 aġ eiriġe linn i n-aon čor? Siné an saogal go léir
 imčigčte 'n-a d'iaibh.

¹ Zach. ix. 9.

* Ver. 8. feic an nóta ar Mat. xxvi. 11.

20 bí, ám, geintheadá áiríche ar na daoine a cháinig
 21 go Ierúsalem cun Dia d'adradh lá na féile. Chánad-
 dar san aas triall ar pilib, an fear ó Betsaida
 22 A duine cóir, ba maic linn Íosa d'fheisgint. Cháinig
 pilib agus d'innis sé d'Aindrias é, agus ansan
 23 d'innis pilib agus Aindrias d'Íosa é. Ac d'frea-
 24 gair Íosa iad agus duabairt sé: Cháinig an uair cun
 glóire tabairt do Mac an Duine. Go deimín,
 25 bair a cuiteann sa talamh bás, ní bíonn ann ac é féin;
 ac má gheibean sé bás tugann sé toradh mór uaidh. ¹An
 t-é a ghrádhann a anam féin caillfidh sé é; agus an
 t-é a d'fuaicteann a anam féin ar an saoghal so,
 26 coimeádann sé é i gcóir na beatha síoruide. Má
 friotálann duine mise, leanadh sé mé; agus an áit
 i n-a bfuilim-se is ann a beidh an t-é a friotálfaidh.
 Má d'eineann duine friotálam orm-sa tabarfaidh
 27 m'adair onóir do. Tá m'anam ar buaiream anois.
 Agus cad déaffad? A adair, dein mé saoradh ó'n
 uair seo. Ac is cuise seo do chanaas cun na h-uair
 28 seo. A adair, dein t'ainm do soillsiú. Ansan
 do cháinig suir ó neamh: Do soillsígeas ceaua é, agus
 soillseócadh airís é.
 29 Agus na sluaighe a bí láithead d'airígeadh an
 suir agus duabradar gur cóirthead a d'eineadh. Ac
 30 duabairt tuille acu: Do labair ainseal leis. D'frea-
 gair Íosa agus duabairt sé: Ní mar gheall onin-sa a
 31 cháinig as suir so, ac mar gheall oraidh-se. Anois atá
 breic tabartha ar an saoghal so; anois a caithfar
 32 amac priúnsa an tsaoghail seo. Agus má árdúighe-
 tear mise ó'n dtalamh taraiseócadh gac ní d'cúgam
 33 féin. Agus duabairt sé an méid sin 'gá cur i gcéill
 34 cad é an bás a gheobhadh sé. D'fregaigh na daoine é:
 D'airígeamair-ne as an nollig ² Críost a beidh ann
 do síor: agus conus a deirir-se nac foláir Mac an
 Duine d'árdú? Cé h-é an Mac san an Duine?
 35 Ansan duabairt Íosa leo: Tá an solus aghaidh tamall

¹ Mat. x 39, xvi 25; Marc. viii. 35; Lúc. ix 24, xvii. 33.

² Salm. cix. 4, cxvi. 2; Isáias xl. 8; Ezech. xxxvii. 25.

beas fós. Deimh siubhal an faih atá al solus
 aghaib, i ttreó ná béarfaih an doirceaict oraih;
 agus an t-é bíonn as siubhal sa doirceaict ní fea-
 dair sé cá mbíonn sé as dul. An faih atá an solus 36
 aghaib creidh sa tsolus, i ttreó go mbeadh sib
 i núr glann as an solus. do labhair íosa na neithe
 sin agus d'imigh sé agus do ceil sé é féin ortha.

Agus bíodh gur dein sé an oireadh san mírbúiltí os 37
 a gcómair níor creideadh ann; ionus go gcóm- 38
 líonfaí an caint adubairt Isáias fáil: ¹ A tigearna,
 cé creid a gcloistear uainn? Agus cé dó gur foill-
 sígeadh cuisle an tigearna? Uime sin níor féadadh 39
 creideamaint, óir adubairt Isáias airís:* ² Do dall sé 40
 a súile, agus do úr sé a gcroíde, sar a bfeicfíois
 le n-a súilíbh agus sar a dtuigfíois 'n-a gcroíde,
 agus go n-iompócaíois, agus go saorfainn iad.
 Adubairt Isáias na neithe sin nuair a conaic sé a 41
 glóire, agus nuair a labhair sé air. Ac sa n-am 42
 gcéadna do creid a lán de sna h-uachtaráin féin
 ann; ac níor admuigeadh é, le h-eagla roimis na
 fairisínigh, san a gcurfaí as na sinagógaib iad. Óir 43
 bá mó acu glóire daoine 'ná glóire Dé.

Ansan do labhair íosa do guth árd, agus adubairt sé: 44
 An t-é a creideann ionam-sa, ní h-ionam-sa a creid-
 eann sé ac san t-é a cuir uaidh mé. Agus an t-é a 45
 cíonn mise, cíonn sé an t-é a cuir uaidh mé. Is am' 46
 solus do tánas ar an saoghal, ionus, an t-é a creid-
 eann ionam, ná fanfaidh sé sa doirceaict. Agus má 47
 airígeann aoinne mo breithe agus ná coimeádfaih
 sé iad, ní tugaím-se breith air, óir ní cun breiteam-
 antais a tadbairt ar an ndomhan do tánas, ac cun an
 domhain do saoradh. An t-é ná tugann toradh orm- 48
 sa agus ná glacann mo breithe, tá aise an t-é a tugann
 breith air; ³ an briathar atá ráithe agam-sa,
 tabarfaidh an briathar san breith air an lá déanaí.
 Óir ní h-uaim féin do labhras-sa, ac an t-Adhair a 49

¹ Isáias liii. 1.² Isáias vi. 9.³ Marc. xvi. 16.

* Ver. 39. "Níor féadadh creideamaint. "Mar sin níor b'áil
 leó." n. Aug. Tr. 33 in Joan. Feic an nóta ar Marc. iv. 12.

CUIR. UAIÒ MÉ, ËUS SÉ SIN ÓRÚ ÒOM, CAÒ DÉARFAÒ AŽUS
50 CAÒ A LABARFAÒ. AŽUS TÁ FIOS AŽAM ŽUR BEAČA
ŚIORUIÒE A ÓRÚ. NA NEIČE A LABRAIM, D'Á BRÍŽ SIN,
IS MAR ADUBAIRT AN T-ÁČAIR LIOM DO LABRAIM IAD.

CAIBIDIOI XIII.

COSA A ÒEISGIÓBOT Á NIŽE AŽ CRÍOST. FEALL LÚDÁIS. AN AICHNE
NUA, .I. AICHNE AN ŽRÁDÁ.

- 1 ROIM LÁ FÉILE NA CÁŠA, Ó BÍ FIOS AŽ ÍOSA ŽO RAIÒ
A ČRÁČ TAŽAIČE ČUN IMČEACĀ AS AN SAOŽAL SO AŽ TRIALL
AR AN ÁČAIR: Ó ËUS SÉ ŽRÁD D'Á MUÍNTIR FÉIN, DO
ŽRÁDUIŽ SÉ IAD ŽO DEIRE.*
- 2 AŽUS NUAIR A BÍ AN SUIPÉAR CRÍOČNUIŽČE, AŽUS AN
DIAĐAL TAR ÉIS A ČUR I ŽCROIÒE LÚDÁIS ISCARÍÓT, MIC
- 3 ŚÍMÓM ŽO NÓEANFAÒ SÉ É DÍOL, Ó BÍ FIOS AŽ ÍOSA
ŽAC UILE NÍD A BEIČ TAĐARČA ISTEAC 'N-A LÁIM DÓ AŽ
AN ÁČAIR, AŽUS ŽUR Ó DÍA A ČÁINIŽ SÉ AŽUS ŽO RAIÒ
- 4 SÉ AŽ DUL AŽ TRIALL AS DÍA, D'EIRIŽ SÉ Ó'N SUIPÉAR,
AŽUS ĐAIN SÉ DÈ A ČUIÒ ÉADAIŽ AŽUS ČEANGAIL SÉ
- 5 LÍNÉADAC FAN ČOÍM AIR FÉIN. ANSAN ČUIR SÉ UISŽE
I MBÁISÍN AŽUS ČROM SÉ AR ČOSAIĐ A DÈISGIÓBUL DO
NIŽE AŽUS AR IAD DO ČRIOMÚ LEIS AN LÍNÉADAC A BÍ FAN
- 6 ČOÍM AIR. ANSAN DO ČÁINIŽ SÉ ŽO DČÍ ŚÍMÓN PEADAR.
DUBAIRT PEADAR LEIS: TUSA AŽ NIŽE MO ČOS-SA, A
- 7 ČIŽEARNÁ? D'FREAGAIR ÍOSA AŽUS DUBAIRT SÉ LEIS:
AN RUĐ ATÁ AŽAM-SA 'Á DÓEANAĀ NÍ FIOS DUIT-SE ANOIS
- 8 É; BEIĐ A FIOS AŽAT AR BALL, ÁMČAC. DUBAIRT
PEADAR LEIS: NÍ NÍŽFIR MO ČOSA-SA DÓM-SA ŽO BRÁČ.
D'FREAGAIR ÍOSA É: MURA NÍŽEAD TU NÍ BEIĐ PÁIRT AŽAT
- 9 LIOM. DUBAIRT ŚÍMÓN PEADAR LEIS: A ČIŽEARNÁ,
NÍ H-AMÁIN MO ČOSA, AC FÓS MO LÁMA AŽUS MO ČEANN.
- 10 DUBAIRT ÍOSA LEIS: AN T-É A NÍŽTEAR NÍ ŽÁD A NÍŽE

* VER. 1. "ROIM LÁ FÉILE NA CÁŠA." D'SINÍ AN CEARAMAĐ
CÁIRŽ AŽUS AN ČÁISŽ DÈIRINEAC FÉ FRIČÁLAM ČRÍOST. DO RÉIR AN
ŽNÁČ-ČÓMAIRIM ČÁINIŽ AN ČÁISŽ SIN SA ČRÍMAĐ BLIAM DÉAS AR
FÍČO D'AOIS ÁR DČIŽEARNÁ. DÈIR DRONG DÈ'N LUČT ČÓMAIRIM
ŽUR SA SEACĀMAĐ BLIAM DÉAS AR FÍČO D'Á BEAČA D'FUILIŽ ÁR
SLÁNUIŽČEÓIR BÁS. AC NÍ'L INS NA BARAMLAID SIN SEACAS
A ČÉILE AC NEAMNÍD.

AC A COSA AGUS TÁ SÉ GLAN AR FAD. TÁTAOI-SE GLAN,
AC NÍ'L SIÖ ZO LÉIR GLAN. ÓIR BÍ FÍOS AIGE CÉ R' B'É 11
AN T-É A DÍOLFAÖ É; MAR GEALL AIR SIN ISEAÖ A DUB-
AIRT SÉ: NÍ'L SIÖ ZO LÉIR GLAN.

ANSAN, NUAIR A BÍ A SCOSA NIŠTE AIGE AGUS A ÉAD- 12
AIGE CURTA UIME AIGE, AGUS É 'NA ŠUIÖE AIRÍS DUBAIRT
SÉ LEÓ: AN B'FUIL FÍOS AGAIB CAÖ 'TÁ DÉANTA AGAM
DABOIB? GLAOÖANN SIÖ-SE ORM-SA MÁIŠISTIS, AGUS 13
TIGEARNNA, AGUS TÁ AN CEART AGAIB, ÓIR IS MÉ SAN.
D'Á BRÍŠ SIN, MÁ NÍGEAS-SA BÚR SCOSA DABOIB-SE AGUS 14
ŠUR MÉ AN TIGEARNNA AGUS AN MÁIŠISTIR, IS CEART
DABOIB-SE, MAR AN SCÉADNA, COSA A CÉILE DO NÍGE.
ÓIR TÁ SAMPLA TABARTAGAM DABOIB, IONUS FÉ MAR 15
TÁ DÉANTA AGAM-SA DABOIB-SE ZO NDÉANFAÖ SIÖ-SE
MAR AN SCÉADNA. ZO DEIMIN, DEIMIN, ADEIRIM LIÖ. 16
NÍ'L AN SEISBÍSEAC NÍOS MÓ 'NA A MÁIŠISTIR, 'NÁ NÍ'L
AN T-ASPOL NÍOS MÓ 'NÁ AN T-É CUIR UAIÖ É. MÁ TÁ 17
FÍOS AGAIB NA NEITE SIN, IS DOIBINN DABOIB MÁ DEINEANN
SIÖ IAD. NÍ'IM AG LABAIRT ORAIB ZO LÉIR; AICNÍM 18
NA DAOINE A TOŠAS: AC IONUS ZO SCÓMLÍONFÍ AN
ŠGRÍBINN: ¹ AN T-É A D'ITEANN ARÁN AM' FÓCAIR
ÁRDÓCAIB SÉ A ŠÁL AM' COINNIB. TÁIM 'ŠÁ INNSINT SIN 19
DABOIB ANOIS ROIM SÉ, I DCREÓ, NUAIR A CUITFÍÖ SÉ
AMAC, ZO SCREIOFEAD SIÖ ŠUR MÉ ATÁ ANN. ZO 20
DEIMIN, DEIMIN, ADEIRIM LIÖ: ² AN T-É A ŠLACANN
DOINNE A CUIRFEAD UAIM, ŠLACANN SÉ MISE; AGUS AN
T-É A ŠLACANN MISE, ŠLACANN SÉ AN C-É A CUIR UAIÖ MÉ.

NUAIR A BÍ AN MÉIO SN RÁIÖTE AG ÍOSA TÁINIŠ BUAIR- 21
EAM SPIORAIDE AIR AGUS DO DEIMNIŠ SÉ, AGUS DUBAIRT
SÉ: ³ ZO DEIMIN, DEIMIN, ADEIRIM LIÖ, DÉANFAÖ DUINE
AGAIB-SE MISE TABAIRT I LÁIM. D'FÉAC NA DEISGIO- 22
BUIL AR A CÉILE AGUS MEASRALL ORTA I DCAÖB CÉ AIR
ŠUR LABAIR SÉ. TÁRLA ZO RAIÖ 'N-A LUIŠE I N-UCT ÍOSA 23
DUINE D'Á DEISSIOBULAIÖ BA RÓ-IONMUIN LE H-ÍOSA.
AGUS DO BAGAIR ŠIMÓN PEADAR CUIŠE SIN AGUS DUBAIRT 24
SÉ LEIS: CÉ H-É AN T-É ADEIR SÉ? D'Á BRÍŠ SIN, 25
DUBAIRT SEISEAN, AGUS É 'N-A LUIŠE AR UCT ÍOSA: A
TIGEARNNA, CÉ H-É FÉIN? D'FREAGAIR ÍOSA: AN FEAR 26

¹ Salm. xl 10.² Mat. x. 40; LúC. x. 16.³ Mat. xxvi. 21; Marc. xiv. 18; LúC. xxii. 21.

26 go dtabairfadh-sa blúire d'arán túmcha dó, siné é.
 Ansan do túm sé blúire aráin agus tug sé d'lúthás
 27 Iscariót mac Síimóin é. Agus i ndiaidh an blúire
 aráin, cuaidh Sátan isteach ann. Agus duibairt Íosa
 leis: An níò atá agat 'á déanamh, dein gan moill é.*
 28 Agus ní raib fios ag doinne sa cuideachtain cad cuige
 29 go nduibairt sé leis é. Mar do cheap cuib acu, ó bí
 an sparán ag lúthás, gur b'amlaidh aduibairt Íosa
 leis: Ceannais na neithe teastóidh uainn i gcóir
 na féile; nó ruib éigin a tadbairt do sna daoine
 30 bocta. Ac nuair a glac seisean an blúire aráin
 d'imchis sé amach gan moill. Agus bí an oíche ann.

31 Agus nuair a bí sé imchiste amach duibairt Íosa:
 Tá glóire fágalta anois ag mac an Duine, agus tá
 32 glóire fágalta ann ag Dia. Má tá glóire fágalta
 ag Dia ann tabairfadh Dia, leis, glóire dó-san ann
 33 féin, agus tabairfadh sé glóire dó gan moill. A
 clann ó, táim i nbúr bfoicair tamall beag fós. Beir
 sib a'm lorg agus mar aduibairt leis na lúthais, An
 áit 'n-a bfuilim ag dul ní féidir daoib-se teacht
 34 ann; deirim lib-se anois é. ¹ Tá aicne nua agam
 'á tadbairt daoib: go mbeadh grádh agaidh d'á céile;
 fé mar a tugas-sa grádh daoib-se go dtabairfadh sib-se
 35 grádh d'á céile. As san iseadh a d' aicneóidh na
 daoine go léir gur sib mo deisgibuil-se, má bíonn
 grádh agaidh d'á céile.
 36 Duibairt Síimón peadar leis: A tigearna cá
 bfuilim ag imcheacht? D'fhreagair Íosa: An áit 'n-a
 bfuilim ag imcheacht ní féidir duit-se mé a leanm-
 aint ann anois; leanfir mé ámtach 'n-a diaidh so.
 37 Duibairt peadar leis: Cad 'n-a taidh nác féidir dom
 tui a leanmáint anois? Tabairfadh m'anam ar do
 38 son. D'fhreagair Íosa é: Tabairfair t'anam ar mo

¹ Lebit. XIX. 18.

* Ver. 27. "An níò atá agat d'á déanamh dein gan moill é."
 Ní h-amlaidh a céaduis sé é, agus ní lúga ná mar a d'órduis sé é.
 Ní raib ann ac 'gá cur i n-úil dó na coisgadh Críost an feall a
 bí beartuighe aige; ná raib bac air imcheacht agus é déanamh
 cóm luath agus ba maith leis é; go raib Críost ollamh agus
 toilteanach cun báis a d'fhulaigh ar ár son.

son? ʒo ʒeimín, ʒeimín, aʒeirim leat, ní ʒlaob-faib an coileac sar a séanfair trí h-uaire mé.

CAIBIBIOI XIV.

CAINT CRÍOST TAR ÉIS A SUIPÉIR ʒÉIʒEANAIS.

NÁ TAGAʒ buaiream an búr ʒcroib. Creibean 1
 sib i nʒia; creibib ionam-sa leis. Is mó árus 2
 i ʒtib m'ácar; ʒá mba ná beaʒ, ʒo neósfainn ʒaib
 é: óir táim aʒ ʒul aʒ cur áite i n-eaʒar ʒaib.
 Agus má imtibim agus áit ʒo cur in-eaʒar ʒaib, 3
 táim aʒ teaʒt airis agus ʒlacfaʒ cúʒam féin sib,
 i ʒtreó, an áit 'na mbeaʒ-sa ʒo mbeib sib-se ann,
 leis. Agus is eól ʒaib cá ʒfulim aʒ imteaʒt, 4
 agus tá eólas na slibe aʒaib. ʒubairt ʒomás leis: 5
 A ʒibearna, ní h-eól ʒúinn cá ʒfulir aʒ imteaʒt,
 agus conus is féibir ʒúinn an tslib ʒ'aitint?

ʒubairt íosa leis: Is mise an tslib, agus an fír- 6
 inne, agus an beaʒ; ní ʒaʒann aoinne cun an ácar
 ac tríom-sa. ʒá n-aitnibeaʒ sib mise ʒ'aitneóʒ' 7
 sib m'ácar ʒan amras, agus aitneócaib sib é
 feaʒa, agus ʒo conacaibair é. ʒubairt pilib leis: 8
 A ʒibearna, taisbeáin ʒúinn an t-ácar, agus is
 leór ʒúinn san. ʒubairt íosa leis: An ʒfulim an 9
 faib seo aimsire aʒaib agus ʒan aithe aʒaib orm?
 A pilib, an t-é a cíonn mise cíonn sé an t-ácar,
 leis; agus conus aʒeirim-se, taisbeáin ʒúinn an
 t-ácar? Ná creibean sib ʒo ʒfulim-se sa 10
 n-ácar agus an t-ácar ionam-sa? Na bréibre a
 laibrim-se lib-se ní h-uaim féin a laibrim iaʒ; ac
 an t-ácar atá 'n-a cómnibe ionam, isé a ʒeineann
 na mírbúiltí. ¹ Ná creibean sib mise beib sa 11
 n-ácar agus an t-ácar a beib ionam-sa? Nó murab 12
 é sin é, creibib mé mar ʒeall ar na h-oibreaʒa
 féin.

ʒo ʒeimín, ʒeimín, aʒeirim lib, an t-é a creibean
 ionam-sa, na h-oibreaʒa a ʒeirim-se ʒéanfaiʒ sé féin

¹ Nó, Creibib mé ʒo ʒfulim-se sa n-ácar, 7rl.

- IAO, AGUS DÉANFAIO SÉ OIBREACA IS MÓ 'NÁ IAO;
 13 MAR TÁIM-SE AS OUL AS TRIALL AR AN AČAIR. ¹ AGUS
 pé RUO A D'IARRFAIO SIB AR AN AČAIR AM' DINIM-SE
 DÉANFAO-SA AN RUO SAN, I DTEOÓ GO BFAŽAIO AN
 14 T-AČAIR GLÓIRE SA MAC. MÁ IARRANN SIB AON RUO
 ORM AM' DINIM-RE DÉANFAO AN RUO SAN.
 15 MÁ TÁ GRÁO AŽAIO DOM COIMEÁDAIO M'AIČEANTA.
 16 AGUS IARRFAO-SA AR AN AČAIR É, AGUS CUIRFIO SÉ CÚŽ-
 AIO SÓLÁSAIOE EILE CUN FANMAINT AŽAIO GO DEÓ;*
 17 SPIORAIO NA FÍRINNE, NÁC FÉIOIR DO'N TSAOŽAL A
 ŽLACAIO, ÓIR NÍ FEICEANN SÉ É NÁ NÍ AIČNIŽEANN SÉ É;
 AC AIČNEÓČAIO SIB-SE É, MAR FANFAIO SÉ AŽAIO, AGUS
 18 BEIO SÉ IONAIO. NÍ FASFAO SIB I NBÚR NOÍLEAC-
 19 TAIO; TIOCFAO CÚŽAIO. TAMALL BEAS EILE AGUS NÍ
 FEICEANN AN SAOŽAL MÉ FEASOA; AC CÍONN SIB-SE MÉ:
 20 ÓIR TÁIM-SE BEÓ AGUS BEIO SIB-SE BEÓ, LEIS. AN LÁ
 SAN AIČNEÓČAIO SIB-SE GO BFULIM-SE AM' AČAIR, AGUS
 GO BFUL SIB-SE IONAM-SA, AGUS MISE IONAIO-SE.
 21 AN T-É GO BFUL M'AIČEANCA-SA AIZE AGUS DO
 COIMEÁDANN IAO, SINÉ AN T-É GO BFUL GRÁO AIZE DOM;
 AGUS AN T-É GO BFUL GRÁO AIZE DOM, BEIŽ GRÁO
 AŽAM' AČAIR DO; AGUS BEIO GRÁO AŽAM-SA DO AGUS
 22 TAISBEÁNFAO MÉ FÉIN DO. DUBAIRT LÚDÁS LEIS, NÍOR
 B'É AN T-ISCARIÓT UO: A ČIŽEARNÁ, CAO FÉ NOEÁR GO
 NOÉANFAIR ČU FÉIN A ČAISBEAINT DÚINNE AGUS NÁ TAIS-
 23 BEÁNFAIR ČU FÉIN DO'N TSAOŽAL? D'FREAGAIR ÍOSA,
 AGUS DUBAIRT SÉ LEIS: MÁ TÁ GRÁO AS DUINE DÓM-SA
 COIMEÁDFAIO SÉ MO BREÍCRE, AGUS BEIO GRÁO AS
 m' AČAIR DO, AGUS TIOCFAIMIO ČUIŽE AGUS DÉANFAIMIO
 24 CÓMNUIŽE I N-A FOČAIR. AN T-É NÁ FUL GRÁO AIZE
 DOM NÍ COIMEÁDANN SÉ MO BREÍCRE; AGUS AN BRIACAR
 D'AIREAĐAIR NÍ H-É MO BRIACAR-SA É, AC BRIACAR AN
 AČAIR A ČUIR UAIÓ MÉ.
 25 DO LABRAS AN MÉIO SEO LIÓ AGUS MÉ I NBÚR

¹ MAT. VII. 7, XXI. 22; MARC. XI. 24.

* VER. 16. "SÓLÁSAIOE" (PARACLET), NÚ, LEIS, COMAIRCEAC, ÓIR, NUAIR A SPRIOCANN SÉ SINN CUN ŽUIÓE DÉANAM DINEANN SÉ AN ŽUIÓE ISTIŽ IONAINN MAR A D'EARFÍ;—IBÍO, "GO DEÓ," D'Á B'RÍŽ SIN, IS LÉIR ŽUR ŽEALLAIO AN SPIORAIO SIN NA FÍRINNE, NÍ H-AMÁIN DO SNA H-ASBOLAIO FÉIN AC DO'N EAGLAIS N-A NOIAIO CÓM MAT, GO DČÍ DEIRE AN TSAOŽAIL.

bʰoçair. Ac an Sólásaiðe, an Spioraid Naom, an 26
 t-é a cuirfið an t-Açair uaið am' ainim-se, múinfið
 sé sin ðaoib̃ çac níð, agus cuirfið sé i nbúr çcuimne
 çac níð ð'á ðéarfad lib.* Fázaim síoçcáin azaið; 27
 tuçaim mo síoçcáin ðaoib̃; ní mar a çuçann an saozal
 a çuçaim-se ðaoib̃. Ná bíð buaiream̃ ar búr
 çcroiðe, ná eagla. Ðaireaðair conus mar aðuðart 28
 lib: Táim az imçeaçt, azus az teaçt cúçaið. Ðá
 mbeað çráð azaið ðom, beað áças oraið toisç mé
 beic az ðul az triall ar an Açair; óir is mó an
 t-Açair 'ná mise.† azus anois tá sé innste azam 29
 ðaoib̃ roim sé, i ðtreó nuair a çioçfaið sé zo çcreið-
 fið sib. Ní ðéarfad puinn i nbúr bʰoçair anois. 30
 Óir tá priúnsa an ðomain seo az teaçt, azus ní'l níð
 ar biç aige ionam-sa. Ac ionus zo n-aicneóçað an 31
 ðoman zo bʰuil çráð azam ðo'n Açair; azus ¹ ðo
 réir mar a çuç an t-Açair óróú ðom, is mar sin a
 ðeinim. Eirigið, imçigmis asso.

CAIBIÐIOL XV.

Caint Críost le n-a ðeisgiobulaið ar leanmáint.

Is mise an fíneam̃uin fírinneac, azus isé m'-Açair 1
 an saozruiçteóir. Çac çéaz atá orm azus ná 2
 tuçann torað, çearrfaið sé í; azus çac çéaz a

¹ Çníom̃. ii. 23.

* Ver 26. "Múinfið sé sin ðaoib̃ çac níð." Zealltar anso
 an Spioraid Naom, ðos na h-asboil azus ðon cléir' n-a ðiaib̃,
 çun çac fírinne ðo çeazasç ðóib̃ azus çun iað ðo çimeáð ó ðul
 amú.

† Ver 28. "Óir is mó an t-Açair 'ná mise." Is léir çur sa
 méið çur ðuine é ðo laðair Críost air féin anso, óir, sa méið
 çur ðia é tá sé ar aon ðul leis an Açair: (feic Philipian.
 Caið. 11). Imçeoçaið çac ðeacaraçt tuisgiona as an çcaint
 seo ac na neic ðo leanann í, azus ðo çaðann léi, ðo çimeáð
 os comair ár n-aighe. Bí Críost zo luaç çun báis a ð'fulaz,
 azus cuir sé, leis an çcaint sin, a ðonaçt i n-úil ðá asbolaið.
 Níor bʰféiðir ðó bás ð'fázail sa méið çur ðia é, ac ó bí sé n-a
 ðia azus n-a ðuine ba léir çur sa méið çur ðuine é ðo çaiçfað
 sé bás ð'fázail, azus bi na h-asboil çun san a ð'feisçint azus
 ðo çreibeam̃aint zo luaç 'n-a ðiaib̃ san, mar aðeir sé féin.

3 ɕʊʒann ɔɔɔɔɔ, ʒlanɔɔɔ sé í, ionus ʒo ɔɔɔɔɔɔɔ
 3 sí breis ɔɔɔɔɔ. ¹ ɔáɔɔɔí-se anois ʒlan ɔe ɔárr
 4 na cainte ɔo labras lib. ɔanaiɔ ionam-sa, aʒus
 mise ionaiɔ. ɔé mar náɔ ɔéiɔir ɔo'n ʒéiʒ ɔɔɔɔ
 ɔáɔaiɔɔ uaiɔe ɔéin, mura ɔɔanaiɔ sí ar an ɔɔínea-
 muin, sin mar náɔ ɔéiɔir ɔaoiɔ-se mura ɔɔanaiɔ siɔ
 5 ionam-sa. Mise an ɔíneaμuin, siɔ-se na ʒéaʒa;
 an ɔ-é ɔanann ionam-sa aʒus mise ann, ɕʊʒann sé sin
 ɔɔɔɔɔ mór uaiɔ; óir am' éaʒmuis-se ní ɔéiɔir ɔaoiɔ
 6 aon níɔ a ɔéanam. An ɔ-é ná ɔanɔaiɔ ionam-sa,
 caiɔɔar amac é mar ʒéaʒ, aʒus ɔeóɔɔaiɔ sé; aʒus
 ɔóʒɔar é aʒus caiɔɔar sa teine é, aʒus loisʒar é.
 7 Má ɔanann siɔ ionam-sa, aʒus má ɔanaiɔ mo
 ɔréiɔre ionaiɔ, iarrɔaiɔ siɔ ɔé níɔ is maiɔ lib, aʒus
 8 ɔéanɔar ɔaoiɔ é. As so a ɕʊʒɔar ʒlóire ɔo m'áɔair,
 siɔ-se ɔo ɔáɔaiɔɔ mór-ɔɔɔɔɔ uaiɔ, aʒus siɔ a ɔeic
 i nɔúr nɔeisʒiobuil aʒam-sa.
 9 Mar a ɕʊʒ an ɔ-áɔair ʒráɔ ɔóμ-sa, sin mar a
 10 ɕʊʒas-sa ʒráɔ ɔaoiɔ-se. ɔanaiɔ am' ʒráɔ. Má
 ɔoimeáɔann siɔ m'áiɔeanta ɔanɔaiɔ siɔ am' ʒráɔ;
 ɔé mar a ɔoimeáɔaim-se aiɔeanta m'áɔar aʒus ʒo
 11 ɔɔanaim 'n-a ʒráɔ. ɔo labras na neice sin lib ionus
 ʒo mbeaɔ m'áɔas-sa ionaiɔ, aʒus ʒo mbeaɔ ɔúr
 n-áɔas-sa iomlán.

12 ² Siɔí m'áiɔne-se, ʒo ɔɔɔɔɔɔɔ siɔ-se ʒráɔ
 13 ɔ'á céile, ɔé mar a ɕʊʒas-sa ʒráɔ ɔaoiɔ-se. Ní'l
 aʒ aon ɔuine ʒráɔ is mó 'na so, ʒo ɔɔɔɔɔɔɔ ɔuine
 14 a anam ar son a ɔaraɔ. Is siɔ-se mo ɔáirɔe-se áɔ
 15 ʒo nɔéanɔaiɔ siɔ na neice aɔeirim lib. Ní seirɔ-
 ísiʒ a ɔáɔɔɔɔɔ ɔraiɔ ɔeasɔa, óir ní ɔios ɔo'n ɔseir-
 bíseac an níɔ a ɔeineann a m'áiʒisɔir. Áɔ is ɔáirɔe
 áɔá ɔáɔarɔa aʒam ɔraiɔ; óir ʒac níɔ ɔ'ár airiʒeas
 16 ɔéin ó m'áɔair ɔo ɕuireas i n-iúil ɔaoiɔ-se é. Ní
 siɔ-se a ɔein mise ɔo ɔóʒaɔ: áɔ is mise a ɔein siɔ-se
 ɔo ɔóʒaɔ, aʒus ɔo ɔeapaɔ ɕun ʒo n-imɔeoɔaɔ siɔ
 aʒus ʒo ɔɔɔɔɔɔɔ siɔ ɔɔɔɔɔ uaiɔ, aʒus ʒo leanɔaɔ
 ɔúr ɔɔɔɔɔ; i ɔɔreó, ɔé ruɔ a ɔ'iarrɔaɔ siɔ ar an
 áɔair am' amim-se, ʒo ɔɔɔɔɔɔɔ sé ɔaoiɔ é.

¹ *Supra* xiii. 10. ² *Supra* xiii. 34; *Ephes.* v. 2; 1 *Thess.* iv. 9.

¹ Tugaim na h-aiceannta so daoib i dtreó go mbeaò 17
gráò azaib d'a céile.

Má tugann an saogal fuat daoib, bíoò fios azaib 18
gur tug sé fuat dóm-sa rómaiò. Dá mba leis an 19
saogal a bainfead sib beaò graò as an saogal d'a
cuir féin; ac óir ná baineann sib leis an saogal,
ac gur beineas-sa sib a togaò as an saogal, uime
sin tá fuat as an saogal daoib. Cuirniúò ar an 20
bfochal adubart lib: ² Níl an seirbiseac níos mó
'ná a maístir. ³ Má beineadar géarleanmáint
orm-sa déanfaio siaò géarleanmáint oraiò-se, leis;
má coimeáðadar mo bréictre-se, coimeáðfaio siaò
búr mbréictre-se, leis. Ac déanfaio siaò na neice 21
sin go léir lib mar gheall ar m' ainim-se, toisg gan
aictne beic acu ar an t-é a cuir uaiò mé. Dá mba ná 22
tiocfainn agus labairt leó, ní beaò an peaca orca;
ac anois níl don leatsgeal acu i tdaob a bpeaca.
An t-é go bfuil fuat aige dóm-sa, tá fuat aige do 23
m'atair, leis. Dá mba na déanfaio na h-oibreacha 24
'n-a measg, oibreacha nár dein doinne eile, ní beaò
an peaca orca; ac anois do conacadar agus tugaðar
fuat i n-aonfeacht, dóm-sa agus do m'atair
i n-aonfeacht. Ac ionus go gcómlíonfaí an focal 25
atá sgríobta sa blíg atá acu: ⁴ Do tugaðar fuat
dom gan cúis.

Ac nuair a tiocfaio an Sólásaiòe, an t-é a cuir- 26
fead-sa cúgaib-se ó'n atair, spioraio na fírinne, a
gluaiseann ó'n atair, déanfaio sé sin fiaðnaise
orm-sa.* Agus déanfaio sib-se fiaðnaise, óir 27
tátaoí am' fochair ó tusaç.

¹ 1 Eóin iii. 11, iv. 7. ² *Supra* xiii. 16; Mat. x. 24.

³ Mat. xxiv. 9.

⁴ Salm. xxiv. 19.

* Ver. 26. "A cuirfead-sa"—deimnígeann an caint sin, i n-azaib
na ngréagac ndeirineac so, go ngluaiseann an spioraio naomh ó'n
Mac, comh maic le h-ó'n atair. Mura mbeaò san ní féadfaò
an Mac beicgá cur uaiò.

CAIBIBIOL XVI.

CRÍOCHNÚ CAINT CRÍOST le n-a òeiszioibulaib.

- 1 Ò'innseas na neithe seo òaoib ionus ná glacfaò
 2 sib sgannal. Cuirfio siaò amac as na sinagógaib
 sib: seaò, agus tá an t-am as teaçt nuair a measfaio
 an t-é a cuirfio cun baib sib go mbeio onóir aige 'á
 3 çabairt do òia. Agus déanfaio siaò na neithe sin
 lib-se toisg gan aicne beic acu ar an açar, ná orm-sa.
 4 Ac táio na neithe seo innste agham òaoib i òtreó, nuair
 a çioçfaio an t-am òoib, go gcuimneóçaiò sib ar mé
 5 'gá n-innsint òaoib. Ac níor innseas na neithe seo
 òaoib ó çusaç, mar bíos i nbúr bpoçair. Agus anois
 táim as imteaçt as triall ar an t-é a cuir uaiò mé,
 agus ní'l aoinne aghaib 'gá fiafraige òiom: Cá
 bfuilir as imteaçt?
- 6 Ac toisg gur labras na neithe seo lib do líon búr
 7 gçroib de òólás. Ac táim-se as innsint na fírinne
 òaoib: Isé búr leas mé ò'imteaçt; óir mura
 n-imçigead ní çioçfaio an sólasaib çúgaib; ac má
 8 imçigim, cuirfead çúgaib é. Agus nuair a çioçfaio
 sé sin déanfaio sé an doiman do òaoraò i òtaob an
 peacça, agus i òtaob cirt, agus i òtaob breiteamhan-
 9 tais:* I òtaob peacça, toisg ná creibio siaò ionam-
 10 sa; i òtaob cirt, óir táim as buil cun an açar,
 11 agus ní feicfio sib mé feasda. Agus i òtaob breiteamhantais,
 óir tá breiteamhantas tabarça ceana féin
 ar priúnsa an doimain seo.
- 12 Tá mórán eile neithe agham le ráò lib, ac ní féioir
 13 òaoib iaò a breic lib anois. Ac nuair a çioçfaio an
 spioraio úò na fírinne, múinfiò sé òaoib an uile
 fírinne. Óir ní h-uaiò féin a labarfaio sé, ac labar-
 faio sé gac a gçloisfiò sé; agus neosfiò sé òaoib-se

* Ver. 8. "I òtaob an peacça;" nuair a çáinig an spioraio
 naom do çus sé mílte cun a çuisgint caò é an peaca a bí acu
 'á déanam tré gan críost d'adomáil; cun cirt críost do çuisgint,
 agus é n-a suíòe anois ar òeasláim a açar; agus cun a çuisgint
 caò í an òaor-breic atá i gçóir na nðaoine atá as gábáil le
 sátan, agus sátan féin fé òaor-breic anois.

na neithe atá le teacht.* Tabarfaid sé sin glóire dhóim- 14
sa, óir is de m' cuir-se a glacfaid sé agus a neósfaid
sé dhaoib-se. **S**ac uile níò atá as an Achair is liom- 15
sa é. Uime sin isead d'ubairt: Is de m' cuir-se
a glacfaid sé agus a neósfaid sé dhaoib-se.

Tamall beas, agus ní feicfid sib mé; agus ansan 16
tamall beas airís, agus cífid sib mé; mar táim as
dul as triall ar an Achair.

Ansán d'ubairt cuir d'á d'eisgiobulaib le n-a 17
céile: Cad é seo a deir sé linn? Tamall beas, agus
ní feicsid sib mé; agus tamall beas airís, agus
cífid sib mé; agus, Mas táim as dul as triall ar an
Achair? Agus d'ubairt: Cad é seo a deir sé, 18
Tamall beas? Ní feadramair cad 'deir sé.

Agus bí fíos as íosa gur mian leó é ceistiú; 19
agus d'ubairt sé leó: Tá daoí as ceistiúcán ead-
raib féin i dtaoib an focail sin d'ubairt: Tamall
beas, agus ní feicsid sib mé; agus, tamall, beas
airís, agus cífid sib mé. **S**o deimin, deimin, 20
a deirim lib, so ndéanfaid sib caoi agus sol, agus
so mbeid ácas ar an saogal; agus so mbeid sib-se
buartha, ac iompófar búr mbrón cun átais. Nuair 21
a bíonn an bean i mbreíteacht clainne, bíonn buair-
eam uirthi, toisg a h-am a beic tagaite; ac nuair a
beireann sí an mac, ní bíonn cuimne aici ar an dtein-
neas, mar gheall ar an ácas, toisg duine beic tagaite
ar an saogal. Sin mar atá buaiream oraid-se anois, 22
ac cífead-sa sib airís, agus beid ácas ar búr gcroib; agus
ní bainfid doinne búr n-ácas díb. Agus ní 23
fiafrócaid sib don níò dhóim-sa an lá san. ¹ So
deimin, deimin, a deirim lib, má iarrann sib don rud
ar an Achair am' ainim tabarfaid sé dhaoib é. So 24
dtí so níor iarradair don níò am' ainim: Iarraid, agus
geobaid sib, ionus so mbeid búr n-ácas iomlán.

Dó labras na neithe seo lib i bhfuirm solúibí. Tá 25
an t-am as teacht nuair ná labarfaid lib feasda i sol-

¹ MAT. vii. 7, xxi. 22; MARC. xi. 24; LUC. xi. 9; *supra* xiv. 13; SÉAM. i. 5.

* VER. 13. "Múinfid sé dhaoib an uile fírinne." Feic an nóta ar CAIB. xiv. 26.

- uífíð, ac neósfad ðaolð go soiléir i ðtaoð an Ačair.
 26 SA LÁ SAN IARRFAIÐ SIÐ AM' AINIM-SE; AŽUS NÍ ðEIRIM
 27 LIÐ GO NGUIÐFEAÐ AN T-AČAIR AN BÚR SON; ÓIR TÁ
 ŽRÁÐ AŽ AN AČAIR FÉIN ÐAOIÐ, TOISŽ ŽRÁÐ ðEIT
 AŽAIÐ ÐÓM-SA AŽUS ŽUR ČREIÐEABAIR ŽUR Ó ÐIA ÐO
 28 ŽLUAISEAS. ÐO ŽLUAISEAS AMAČ Ó'N AČAIR, AŽUS
 ÐO ČÁNAŽ AR AN SAOŽAL; TÁIM AŽ FÁŽÁILT AN TSAOŽ-
 AIL AIRÍS, AŽUS AŽ ÐUL AŽ TRIALL AR AN AČAIR.
 29 ÐUÐAIRT A ÐEISŽIOBUIL LEIS: FÉAC, ANOIS TAOÍ AŽ
 LABAIRT GO SOILÉIR, AŽUS NÍ H-AON TSOLUÍÐ ATÁ AŽAT
 30 Ð'Á LABAIRT. TÁ FIOS AŽAINN ANOIS GO ÐFUL FIOS
 ŽAC UILE NÍÐ AŽAT, AŽUS NÁČ ŽÁÐ ÐUIT AOINNE ðEIT
 'ŽAÐ' ČEISTIÚ: AS SO CREIÐIMÍÐ ŽUR Ó ÐIA A ŽLUAISÍS.
 31 Ð'FREAŽAIR ÍOSA IAD: AN ŽCREIÐEANN SIÐ ANOIS?
 32 ¹ FÉAC, TÁ AN TRÁČ AŽ TEACČ, AŽUS TÁ SÉ TAŽAIČE
 ČEANA FÉIN, 'N-A SŽAIPFAR SIÐ, ŽAC ÐUINE ČUN A ČODA
 FÉIN, AŽUS 'N-A ÐFÁŽFAIÐ SIÐ MISE AM' AONAR; AC
 NÍ' LIM AM' AONAR, MAR TÁ AN T-AČAIR AM' FÓČAIR.
 33 ÐO LABRAS NA NEIČE SIN LIÐ IONUS GO MBEAÐ SÍOČČAIN
 AŽAIÐ IONAM-SA. ÐEIÐ TRIOBLÓIÐ SA TSAOŽAL AŽAIÐ;
 AC ŽLACAÍÐ MISNEAC, TÁ BUAIÐČE AŽAM-SA AR AN
 SAOŽAL.

CAIBIÐIOI XVII.

ŽUIÐE ČRÍOST AR SON A ÐEISŽIOBUIL.

- 1 ÐO LABAIR ÍOSA AN ČAINC SIN, AŽUS ANSAN ÐO ČÓŽ SÉ
 A SÚILE SUAS ČUN NA ÐFLATAS, AŽUS ÐUÐAIRT SÉ: A
 AČAIR, TÁ AN UAIR TAŽAIČE; TABAIR ŽLÓIRE ÐO Ð'MAC
 2 IONUS GO ÐTABARFAÐ ÐO M'AC ŽLÓIRE ÐUIT: FÉ MAR
 A ČUŽAIS ÐÓ CÓMAČ OS CIONN ŽAC FEÓLA, IONUS, ŽAC
 AR ČUŽAIS ÐÓ, GO ÐTABARFAÐ SÉ ÐÓIÐ BEAČA SÍORUIÐE.
 3 AŽUS ISÍ SEO AN BEAČA SÍORUIÐE, GO ŽCUIRFIÐÍS AIČNE
 ORT-SA, AN T-AON ÐIA FÍRINNEAC AMÁI, AŽUS AR ÍOSA
 4 CRÍOST A ČUIRIS UAIT. ÐO SOILLSIŽEAS-SA ČÚ AR AN
 ÐTALAM SO; TÁ AN OBAIR ÐÉANTA AŽAM A ČUŽAIS ÐOM
 5 LE ÐÉANAM. AŽUS SOILLSIŽ-SE MISE ANOIS, A AČAIR,
 AÐ' FÓČAIR FÉIN, LEIS AN SOILLSEAČ A BÍ AŽAM AÐ'
 FÓČAIR SAR A RAIÐ AN ÐOMAN AR BIČ.

¹ MAT. XXVI. 31; MARC. XIV. 27.

Do nochtas t'ainim do sna daoine a ùghair dom 6
 as an saoghal; ba leat-sa iad, agus ùghais dom-sa
 iad; agus tá do ùriachar coimeáda acu. Tá fios 7
 acu anois guraib uait-se gach ní do d'á d'ùghair dom-sa.
 Óir, na bréicre a ùghais dom, do ùghas doib iad; 8
 agus do glacadar iad, agus is eól doib go fóir gur
 uait-se a tána, agus do creideadar gur tú a cuir
 uait mé.

Guròim ort; ní h-ar an saoghal a guròim, ac ort 9
 so a ùghais-se dom; mar is leat-sa iad. Agus is 10
 liom-sa gach ní is leat-sa, agus is leat-sa gach ní
 is liom-sa; agus táim soillsichte ionta. Agus 11
 nílim ar an saoghal feasta, agus táib sib so ar an
 saoghal, agus **táim-se** as dul as triall ort-sa. A
 dachair naomta, comieá, at' ainim féin, an muintir
 a ùghais dom-sa, ionus go mba h-aon iad, fé mar is
 aon sinne. An fáib a bíos 'n-a bfochair ar an 12
 saoghal do coimeádas iad at' ainim-se. An
 muintir a ùghais dom do coimeádas iad, agus níor
 imich síe as doinne acu ac ar mac na h-íde,
¹ ionus go gcomlionaí an scriptúir. Ac anois 13
 táim as teacht as triall ort-sa; agus tá an caint
 seo asam 'á ráib ar an saoghal, lonus go mbeaib acu,
 iomlán ionta féin, an t-ádas is liom-sa. Ùghas-sa 14
 doib do ùriachar-sa; agus do ùg an saoghal faic
 doib, óir ní de'n tsaothal iad, sé mar nác de'n
 tsaothal mise. Nílim 'gá iarraig go dtórfá as an 15
 saoghal iad, ac go gcoimeádaí saor ó'n oic iad. Ní 16
 de'n tsaothal iad, fé mar nác de'n tsaothal mise.
 Dein iad do naomú sa bfeinne. Is feinne do 17
 ùriachar. Fé mar a cuiris-se uait mise isceac sa 18
 tsaothal, do cuireas-sa uaim iad so isceac sa tsaothal.
 Agus naomuisim-se mé féin ar a son, ionus go 19
 mbeibis sin, leis, naomta sa bfeinne.

Ní h-ar a son amáin, ámtac, atáim as guròe, ac, 20
 mar an gcéadna, ar son na daoine a creidib
 ionam tré n-a mbriachar; lonus go mb' aon iad go 21
 léir, fé mar ataoí-se, a dachair, ionam-sa agus mise
 ionat-sa; go mbeibis seo 'n-a n-aon ionainn; i dtreo
 go gcreidfead an saoghal gur cuiris-se uait mé.

- 22 Agus an soillsiú a tugaíse-se orm-sa, do tugaíse-sa
 ortá so é, ionus go mb' aon iad, fé mar is aon sinne.
- 23 Mise ionta so, agus tusa ionam-sa, ionus go
 mbeoís beačtuisge i n-aon; agus go n-aičneócaó
 an saogal gur cuiris-se uait mé, agus gur tugaíse
- 24 gráó dóib seo fé mar a tugaíse gráó dóm-sa. A
 Achair, na daoine seo a tugaíse dom, is mian liom, an
 áit i n-a bfuilim-se, iad-san do beic ann mar aon
 liom; ionus go bfeicfioís mo glóire, an glóire a
 tugaíse-se dom, mas gur tugaíse gráó dom roim
- 25 cruicniú an domáin. A Achair atá ró-ceart, ní
 raib aicne as an saogal ort; ac bí aicne asam-sa
 ort; agus bí fios acu so gur cuiris-se uait mise.
- 26 Agus do tugaíse-sa dóib, agus tabarfaó, eólus ar
 t'ainim; ionus, an gráó a tugaíse-se dóm-sa, go
 mbeaó sé ionta so, agus mise ionta.

CAIBIDÍOL XVIII.

TUAIRISG ar páis Críost.

- 1 Nuair a bí an caint sin ráite as Íosa cuair sé
 amac, mar aon le n-a deisgiobuil ¹ ear sruc
 Ceorón, mar a raib gáirín, agus cuair sé féin agus
- 2 a deisgiobuil isteaó sa gáirín: Agus bí fios na
 h-áite as lúdas, leis, an fear a díol é, mar do cuair
 Íosa ann go minic i n-aonfeacht le n-a deisgiobul-
- 3 aib. Agus nuair a fuair lúdas buíean **saigdiúirí**
 agus olficeaca ó sna h-áró-saairt agus ó sna
 fairisínis, táinig sé cun na h-áite agus lócranna aise,
- 4 agus cóirsí, agus airm. Agus ó bí fios as Íosa gac
 níó d'á raib le teacht air, cuair sé amac agus
- 5 duairt sé leó: Cé 'tá uaió? D'freağradar é:
 Íosa an Nasarénaó. Duairt Íosa leó: Is mise é.
- 6 Agus bí lúdas, an fear a díol é, 'n-a seasam 'n-a
 6 teannta. Agus cóm luaó agus aduairt sé leó,
 Is mise é, cuadar i ndiaó a gcúl agus tuiteadar
- 7 ar an dtalam. Ansan d'fiapraig sé díob airís:
 Cé 'tá uaió? Agus duíradar-san: Íosa an Nasa-

¹ 2 Rí. xv. 23.

rénaç. D'freaḡair Íosa iad: Dubart lib gur mise 8
e; agus má's mise atá uaiḡ leigḡ d'óib seo imteact.
Ionus go gcómlíonfaí an focal adubairt sé: ¹ An 9
muintir a tugaís dom níor cáilleas don duine acu.
Agus bí claiḡeamh aḡ Símón peadar, agus tairing 10
sé an claiḡeamh, agus buail sé seirbiseac an árd-
ḡaḡairt, agus bain sé an cluas deas de. Agus
malcus ab ainim do'n tseirbiseac. Agus dubairt 11
Íosa le peadar: Cuir do claiḡeamh n-a tḡuail
taisge. An cáilís a tḡs an t-aḡair dom, an amlaḡ
ná h-olḡad í?

Ansán do ruḡ an buiḡean agus an captaén agus 12
seirbísíḡ na n-lúḡac ar Íosa, agus do ḡabḡadur é.

Agus do ruḡadur i láḡair annas ar d'úis é, óir 13
b'é sin aḡair céile Cáipais, árd-ḡaḡairt na bliana
san. ² Agus b'é Cáipas an t-é tḡs an cómairle 14
úḡ do sna lúḡaíḡ, gur b' é a leas don duine amáin
d'fḡaḡail báis ar son an pobuil.

Do lean Símón peadar, amḡac, agus deisḡiobul 15
eile, Íosa. Agus bí aḡne ar an ndeisḡiobul eile
sin aḡ an árd-ḡaḡart, agus cuaiḡ sé istead i b'focair
Íosa i halla an árd-ḡaḡairt. Agus bí peadar 'n-a 16
ḡeasam i n-aice an doruis lasmuis. Ansán, an
deisḡiobul eile sin go raib aḡne aḡ an árd-ḡaḡart air,
d'imḡíḡ sé amac agus do labair sé le cailin an
doruis agus tḡs sé peadar istead. Agus dubairt 17
cailín an doruis le peadar: Nác duine de deisḡiobul-
aib an fír úḡ tusa, leis? Deir seisean: ní h-eaḡ.
Agus bí na seirbísíḡ agus na h-oificeaḡa 'n-a sea- 18
sam i n-aice na teine, 'ḡá d'ériḡ féin, mar bí sé fuar;
agus bí peadar 'n-a d'eannta, leis, agus é 'n-a
ḡeasam, 'ḡá t'ériḡ féin.

Agus do ceistiḡ an t-árd-ḡaḡart Íosa i d'caob 19
a deisḡiobul agus i d'caob a t'eaḡaisḡ. D'freaḡair 20
Íosa é: Do labras go h-osḡailte leis an n-doman;
deineas t'eaḡasḡ i ḡcómnuiḡe sa tsinaḡóis, agus sa
teampul, mar a ḡcruinníḡḡ na lúḡaíḡ go léir; agus
níor labras don níḡ fé ceilt. Cad 'n-a t'caob duit 21
mise ceistiú? Ceistiḡ na daoine a bí aḡ éisteadt le
u-ar labras leó; féac, is eól d'óib seo cad 'dubart.

¹ Supra xvii. 12.² Supra xi. 49.

- 22 NUAIR ADUBAIRT SÉ AN MÉIO SIN DO BUAIL SEIRBÍSEAC
A BÍ LAÍCREAC BUILLE BÁIS AN ÍOSA AGUS DUBAIRT SÉ;
AN MAR SIN A CUGANN TÚ FREAGRA AR AN **ÁRD-ŠAŠANT**?
- 23 D'FREAGAIR ÍOSA É: MÁ'S OLC MO ČAINT, TABAIR FIAÖ-
NAISE AR AN OLC; MÁ'S MAIČ Í, CAÖ ČUIGE DUIT MÉ BUAD-
24 LAÖ? ¹ ANSAN DO ČUIR ANNAS UAIÖ É ŠABČA AŠ
TRIALl AR ČÁIPAS AN T-**ÁRD-ŠAŠART**.
- 25 AC BÍ SÍMÓN PEADAR 'N-A ŠEASAM 'ŠÁ ČÉIO FÉIN
² AGUS DUBRADAR LEIS: NÁC DUINE D'Á DEISGIOBUIL
SIÚÖ TUSA LEIS? DO ŠÉAN SEISEAN AGUS DUBAIRT SÉ:
26 NÍ H-EAÖ. ANSAN DUBAIRT DUINE DE ŠEIRBÍSIŠ AN
ÁRD-ŠAŠAIRT, ŠAOL DO'N FEAR ŠUR BAIN PEADAR AN
27 ČLUAS DE: NÁ FEACA-SA ČU SA ŠÁIROÍN I N'FOČAIR? DO
ŠÉAN PEADAR AIRÍS: AGUS DO ŠLAOIÖ AN COILEAC LAÍČ-
REAC.
- 28 ANSAN DO RUŠADAR ÍOSA LEÓ Ó ČÁIPAS ŠO DČÍ AN
³ PRAETÓRIUM. BÍ SÉ 'N-A MAIOIN AN UAIR SIN, AGUS
NÍOR ČUADAR FÉIN ISTEAC SA HALLA, I ⁴ DČREÓ NÁ
TRUAILLEÓFAÍ IAD, AGUS ŠO N-ÍOSFAIOÍS AN ČÁISŠ.
- 29 UIME SIN DO ČUAIÖ PÍLÁT AMAČ AŠ TRIALL ORČA, AGUS
DUBAIRT SÉ: CAÖ 'ČÁ AŠAIÖ 'Á ČUR I LEIČ AN DUINE SEO?
- 30 D'FREAGRADAR AGUS DUBRADAR LEIS: MURA MBEAÖ
É SEO BEIČ 'N-A ČUIRPČEAC NÍ ČABARFAIMÍS AŠ TRIALL
31 ORČ-SA É. DUBAIRT PÍLÁT LEÓ: TÓŠAIÖ FÉIN É AGUS
TUGAIÖ BREIČ AIR DO RÉIR BÚR NOLIŠE FÉIN. AGUS
DUBAIRT NA LÚDAIŠ LEIS: NÍ'L CEADUIŠČE DÚINNE
32 AOINNE ČUR ČUN BÁIS. ⁵ IONUS ŠO ŠCÓMLÍONFAÍ FOCAL
ÍOSA, AN FOCAL ADUBAIRT SÉ 'ŠÁ ČUR I N-IÚIL CAÖ É AN
BÁS A ŠEOBÄÖ SÉ.
- 33 ANSAN ⁶ DO ČUAIÖ PÍLÁT ISTEAC SA ČÚIRT AIRÍS,
AGUS ŠLAOIÖ SÉ ČUIGE ÍOSA AGUS DUBAIRT SÉ LEIS:
34 AN TUSA RÍ NA N-LÚÖAC? D'FREAGAIR ÍOSA: AN UAIT
FÉIN A DEIRIR-SE AN NÍÖ SIN, NÓ AN DAOINE EILE D'INNIS
35 DUIT É AM' ČAOÖ-SA? D'FREAGAIR PÍLÁT: AN LÚÖAC
MISE? DO DAOINE FÉIN AGUS NA H-**ÁRD-ŠAŠAIRT** ISIAÖ

¹ MAIT. XXVI. 57; MARC. XIV. 53; XXII. 54.

² MAIT. XXVI. 69; MARC. XIV. 67; LÚC. XXII. 56.

³ NÓ, HALLA AN ŠOIÖEARNÓRA.

⁴ ŠNÍOM. X. 28, XI. 3.

⁵ MAIT. XX. 19.

⁶ MAIC. XXVII. 11; MARC. XV. 2; LÚC. XXIII. 3.

A chus suas dóm-sa tú. Cad 'tá déanta agat? D'fhreagair Íosa: Ní baineann mo rígeacht-sa leis 36 an saogal so. Dá mbaineadh mo rígeacht leis an saogal so ní badoḡal ná go dtroirfeadh mo muintir ionus ná tabarfaí suas do sna lúdaigh mé: ac anois ní h-as so atá mo rígeacht-sa. Ansan duḡairt 37 pílát: An rí tú, mar sin? D'fhreagair Íosa: Mar aḡeirir, is rí mé. Is cuise do rugadh mise, agus is cuise do tánaḡ ar an saogal, cun go ndéanfaínn fíadḡaise do'n b'fírinne. ḡac n-aon a baineann leis an b'fírinne, éistean sé le m' ḡlór-sa. Deir pílát 38 leis: Cad is fírinne ann? Agus nuair a duḡairt sé an focal san d'imḡiḡ sé amac airís cun na n-lúdaḡ, agus duḡairt sé leo: Ní b'faḡaim-se coir ar biḡ ann. 1 Ac is nós aḡaidḡ-se go leisfínn duinne saor cúḡaidḡ 39 uim Áisḡ; an mian liḡ, mar sin, go leisfínn saor cúḡaidḡ rí na n-lúdaḡ? Ansan do liúḡadḡar go léir 40 airís agus duḡbraidḡar: Ná leis saor é seo, ac b'arabbas. Agus biḡeamḡnac aḡ eadh b'arabbas.

CAIBIDIL XIX.

TUAIRISḡ AR PÁIS CRÍOST AR LEANMAINT.

Agus ansan do tḡḡ pílát Íosa, agus 2 do sḡiúr- 1 sáil sé é. Agus d'fíḡeadḡar na saḡd'íurí coróinn 2 d'eilḡneac, agus cuiseadḡas ar a ceann í, agus cuir- eadḡar éadac corcra uime. Agus t'asasḡís cuise 3 agus deirḡís: Go mbeannuiḡtear duit, a rí na n-lúdaḡ; agus do buailḡís dóirne air. Ansan do 4 cuaidḡ pílát amac airís, agus duḡairt sé leo: Féac, táim 'ḡá t'adḡairt cúḡaidḡ amac, go dtuifedḡ siḡ ná faḡaim aon coir ann. Agus t'ainiḡ Íosa amac agus 5 an coróinn d'eilḡneac air agus an brat corcra umie. Agus duḡairt seisean leo: Féac an duine! Agus 6 nuair a cḡnaic na h-árḡ-saḡairt agus a n-oificeadḡa é do liúḡadḡar agus duḡbraidḡar: Céas é, céas é. Duḡ- airt pílát leo: Tḡḡaidḡ féin é, agus céasaidḡ é; óir

¹ MAT. XXVII. 15; MARC. XV. 6; LÚC. XXIII. 17.

² MAT. XXVII. 26; MARC. XV. 15.

mórán de sna Iúdaigh an t-éirí san, mar bí an áit
'n-ar céasað Íosa a cmair do'n caitair. Agus bí sé
sgríobtha i n-eabrais, agus i n-Éire agus i laithin.
Duairt ar-dáir na n-Iúdaí, ámh, le Pílát: 21
Ná sgríob: Rí na n-Iúdaí; ac go nduairt sé: Is mé
rí na n-Iúdaí. D'freaigair Pílát: An níò do 22
sgríobas, do sgríobas e.

Agus na saighdiúirí, nuair a céasaðar é, do tóg- 23
dar a cuib éadaiḡ agus deineadar ceitre coḡa díob,
cuib do ḡac saighdiúir, agus a casóg. Bí an casóg,
ámh, ḡan fuaḡail inti, ac í fíchte ar fad ó n-a bárr.
Agus duiradar le n-a céile: Ná stracaimís í, ac 24
cuirimís ar crannaiḡ cé aige go mbeir sí; go ḡcóm-
líonfaí an scriptiúir aḡeir: ¹ Do rainneadar
eatartha mo cuib éadaiḡ, agus cuireadar ar crann-
aiḡ mo cúmḡac. Agus do dein na saighdiúirí na
neithe sin.

Agus bí 'n-a seasam i n-aice croise Íosa a máchar, 25
agus deirbhiúir a máchar, Máire Cleopais, agus
Máire Māḡḡalén. Agus nuair a cḡaic Íosa a 26
máchar agus an deisgiobul ab ionmḡin leis 'n-a
seasam, duairt sé le n-a máchar: A bean, siné
do mḡac! Ansan deir sé leis an ndeisgiobul: 27
Féac do mḡachair. Agus ó'n uair sin amac do ḡlac an
deisgiobul cun a tēaḡlaiḡ féin í.

I 'n-a díaiḡ san, ó bí fíios aḡ Íosa go raiḡ ḡac níò 28
críocnuiḡte, ² ionus go ḡcómliḡonfaí an scriptiúir,
duairt sé: Tá tarc orm. Agus bí ártac ann agus 29
é lán d'fíneisir. Cuireadar cun a béil spúins
agus é lán d'fíneisir agus iosóip tímpal air. Agus 30
nuair a ḡlac Íosa an fíneisir, duairt sé: Tá críoc-
nuiḡte. Agus do crom sé a ceann, agus tḡs sé a
anam uaiḡ.

Ac na Iúdaigh, óir b'é lá an ollamuiḡte é, i dcreó 31
ná fanfaḡ na cuirp ar an ḡcrois i ḡcaiteam na sab-
bóide, óir ba lá mór sabbóide an lá san, d'iarradar
ar Pílát go mbrisfí a ḡcosa agus go dtóḡfaí as iaḡ.
Ansan do tainis na saighdiúirí, agus briseadar cosa 32
an céad duine, agus cosa an duine eile a bí céasaḡ
i n-aonfeacht leis. Ac nuair a tanaḡar cun Íora, 33

¹ Salm. xxi 19.² Salm. lxxviii. 22.

34 CONACADAR GO RAIÖ SÉ MARÖ CEANA FÉIN, AGUS NÍOR
 35 BRISEADAR A COSA; AC D'OSGAIL DUINE DE SNA SAIĞ-
 DIÚIRÍÖ A ÉADÖ LE SLEAĞ, AGUS ÉÁINIĞ AMAĆ AS, LÁIĆ-
 36 REAC, FUIL AGUS uisge. AGUS AN T-É A CONAIC É ÉUS
 SÉ FIAÖNAISE ANN, AGUS IS FÍOR A FIAÖNAISE. AGUS IS
 EÓL DÓ SAN GO BFUL AN FÍRINNE AIGE 'Á RÁÖ, IONUS GO
 37 SCREIOFEADÖ SIÖ-SE. ÓIR DO VEINEADÖ NA NEIĆE SIN
 IONUS GO SCÓMLÍONFAÍ AN SCRIPTIÚIR: ¹ NÍ BRISFIÖ
 38 SIÖ DON ÉNÁM ANN. AGUS AIRÍS DEIR SCRIPTIÚIR EILE:
² CÍFIÖ SIAÖ AN T-É A SÁDADAR.

38 'N-A DÍADÖ SAN D'IARR ÍÓSEP Ó ARIMATAEA AR PÍLÁT
 (MAR DEISGIÖBUL LE H-ÍOSA DÖB EADÖ É, AC FÉ CÉILC, LE
 H-EAGLA NA N-LÚDÁC) LEIĞINT DÓ CORP ÍOSA DO BREIĆ
 LEIS. AGUS DO ÉOILIĞ PÍLÁT. AGUS ÉÁINIĞ SÉ AGUS
 39 DO RUĞ SÉ LEIS CORP ÍOSA. AGUS DO ÉÁINIĞ NICO-
 DÉMUS, LEIS, ³ AN FEAR ÚÖ A ÉÁINIĞ AR DÚÍS CUN ÍOSA
 SA N-OIÖCE, AGUS MEASĞÁN MIRR AGUS ALOÉ AIGE, TÍMPAL
 40 CÉADÖ PÚNT MEÁĞCÁINT. AGUS DO ÉÓĞADAR CORP
 ÍOSA, AGUS DO ÉEANGALADAR É LE LÍNÉADÁC AGUS LEIS
 NA SPÍOSRAÍÖ, FÉ MAR IS ĞNÁC LEIS NA LÚDAIĞ AÖLACADÖ
 41 DÓÉANÁM. AGUS BÍ SA N-ÁIC 'N-AR CÉASADÖ É ĞÁIRDÍN,
 AGUS SA ĞÁIRDÍN BÍ TUAMA NUA NÁR H-AÖLACADÖ DOINNE
 42 FÓS ANN. CUIREADAR ÍOSA SA TUAMA SAN, MAR BÍ
 SÉ 'N-A ĞCÓMĞAR, AGUS B'É LÁ OLLAMUIĞĆE NA N-LÚDÁC É.

CAIBIDÍOL XX.

AIRÉIRIĞE CRÍOST AGUS É 'ĞÁ ÉAISBEÁINT FÉIN D'Á DÓISGIÖBULAIÖ.

1 AGUS ⁴ AN CÉADÖ LÁ DE'N TSEACĆMAM ÉÁINIĞ MÁIRE
 MĄĞDALÉN AR MAIÖIN, AGUS AN DOIRĆEACĆ FÓS ANN,
 CUN NA H-UAĞA, AGUS CONAIC SÍ AN LEAC TÓĞĆA Ó'N UAIĞ.
 2 ANSAN DO RIĆ SÍ AGUS ÉÁINIĞ SÍ AĞ TRIALL AR ŚÍMÓN
 PEADAR AGUS AR AN DÓISGIÖBUL EILE ÚÖ AB IONMÚIN
 LE H-ÍOSA, AGUS DUBAIRĆ SÍ LEÓ: DO ÉÓĞADAR AN
 TÍĞEARNNA AS AN DUTUAMA, AGUS NÍ FÍOS DÚINN CÁR CUIR-
 3 EADAR É. AGUS D'IMĆIĞ PEADAR AGUS AN DÓISGIÖBUL

¹ Exod. xii. 46; Uim. xi. 12. ² Zach. xii. 10. ³ Supra iii. 2.

⁴ Mat. xxviii. 1; Marc. xvi. 1; LúC. xxiv. 1.

eile amac, agus canadar cun an tuama. Agus bí 4
 an beirt as ruit i n-aonfeacht, agus do rit an deis-
 giobul eile níba luatha 'ná peadar, agus isé ba
 tuisge táinig cun an tuama. Agus nuair do crom 5
 sé do conaic sé an línéadac leagaithe ann; ac níor
 cuair sé isteaic. Ansan do táinig Símon peadar 6
 'n-a diaib, agus cuair sé isteaic sa tuama, agus conaic
 sé an línéadac leagaithe ann, agus an ciarsúir a bí 7
 ar a ceann, agus ní h-í dteannta na n-éadaiḡe lín a
 bí sé sin, ac i n-áit fé leit agus é fíllte i n-aon áit
 amáin. Ansan do cuair isteaic an deisgiobul eile, 8
 a táinig ar dtús cun an tuama; agus do conaic sé
 agus do creib sé. Óir níor b'fios fós doib an 9
 scriptiúir, nár b'foláir é b'eirḡe ó sna mairb.
 Ansan d'imḡis na deisgiobuil abaille airís. 10

Ac ¹ d'fan Máire 'n-a seasam i n-aice an tuama 11
 agus í as gol. Sa ḡol di, amḡac, do crom sí, agus
 d'féac sí isteaic sa tuama; agus conaic sí an dá 12
 aingeal, i n-éadac ḡeal, agus iad 'n-a suib, aingeal
 acu as ceann agus an t-aingeal eile as cosaib na
 h-áite 'n-ar cuiread corp íosa. Dubradar léi: A 13
 bean, cad fé ndeara duic beic as gol? Dubairt sí
 leo: Mar do tógadar mo tḡearna, agus ní feadar
 cár cuireadas é. Nuair a bí na focail sin ráitḡe aici 14
 d'iompuiḡ sí siar, agus conaic sí íosa 'n-a seasam,
 agus ní raib fios aici gur b' é íosa é. Dubairt íosa 15
 léi: A bean, cad sé ndeara duic beic as gol? Cé
 atá uait? Ceap sisi gur ḡárthnóis é, agus dubairt
 sí leis: A duine macánta, má's tusa a tóg é, innis
 dam cár cuiris é, agus béarfad liom é. Dubairt 16
 íosa léi: A Máire. D'iompuiḡ sisi agus dubairt sí
 leis: Rabbóní; ('sé sin le ráib, a máigistir). Dub- 17
 airt íosa léi: Ná teangmuis liom, óir níor cuas suas
 cun m' aḡar fós; ac imḡis as triall ar mo braitḡe
 agus abair leo, táim as dul suas cun m' aḡar agus
 cun búr n-aḡar, as triall ar mo dia agus ar búr
 ndia. Táinig Máire maḡdalén agus d'innis sí do 18
 sna deisgiobuil: Do conac an tḡearna agus dubairt
 sé na neitḡe seo liom.

Agus um tráthnóna an lae céadna, an céad lá de'n 19

¹ mat. xxviii. 1; marc. xvi. 5; lúc. xxiv 4.

- tseachtmain, agus na dóirse dúnta, mar a raið na
 veisgiobuil cruinnighe le h-eagla na nlúdaç,
¹ éainis íosa agus do sheasaim sé i lár baille, agus
 20 duðairt sé leó: Síocháin daoib.* Agus nuair
 aduðairt sé an focal san do taisbeáin sé dóib a
 lámh agus a éab. Agus bí ádas mór ar na veis-
 21 giobulaib toisg go bfeacadar an tigearna. Ansan
 duðairt sé airís leó: Síocháin daoib. Fé mar a seól
 22 an t-Adair mise seólaim-se sib-se. Tar éis an méio
 sin a ráð, do cuir sé anál fúta; agus duðairt sé leó:
 23 Glacaid an Spioraid Naom. ² Na daoine go maicfio
 sib a bpeacaí dóib, táib siad maicte dóib; agus na
 daoine go scoimeádfaid sib a bpeacaí gan maicteam
 dóib, táib siad gan maicteam dóib.†
- 24 Ac Tomás, duine de'n dáréas, go dcutáid iudimus
 25 air, ní raið sé 'n-a bfochair nuair a éainis íosa. Agus
 d'á bríð, sin, duðairt na veisgiobuil eile leis: Conaca-
 maid an tigearna. Ac duðairt seisean leó: Mura
 bfeicead i n-a dearnaçaið rian na dtaraingí, agus
 mura scuiread mo méas isteaç i n-ineac na dtar-
 aingí, agus mura scuiread mo lám isteaç 'n-a éab,
 ní creidfead é.
- 26 Agus tar éis oçt lá bí na veisgiobuil istig airís,
 agus Tomás 'n-a bfochair. Éainis íosa, agus na
 dóirse dúnta, agus sheasaim sé i lár baille, agus
 27 duðairt sé: Síocháin daoib. Ansan deir sé le
 Tomás: Cuir do méar anso isteaç agus féac mo
 deasnaça, agus sin anso do lám, agus cuir isteaç
 am' éab í; agus ná bí dícreideamác, ac bí creid-
 28 eamác. D'freaḡair Tomás agus duðairt sé leis:
 29 Is tú mo tigearna agus mo òia. Duðairt íosa leis:

¹ MARC, XVI. 14; LÚC. XXIV. 36; 1 COR. XV. 5.

² MAT. XVIII. 18.

*VER. 19. "Agus na dóirse dúnta." An cómaçt céadna a çus
 corp críost, go h-iomlán, slán 'n-a ballaib beata go léir,
 tré sna dóirse dúnta, féadann sí gan amras ar bit, an corp
 céadna do cur láitreaç go fíor sa tsáçramínt, bioð go bfuil
 san agus sú os cionn ár dtuisgiona.

†VER. 23. "Na daoine go maicfio sib a bpeacaí dóib." Sin
 cómaçt cun peacaí maicteam nuair a h-ínnsteair iad i bfaóisoin,
 agus úḡdarás çuige, agus séala mór leathan, ó neam anuas, aḡ
 deimniúḡad na cómaçta san agus an úḡdaráis sin.

Do creidís, a Tomás, mar do conaicís mé. Is doibinn do'n muintir na feacaid, agus do creid.

¹ Do dhein Íosa, i láthair a dheisgiobul, morán eile 30
mírbúiltí ná fuil sgríobtha sa leabhar so. Ac do 31
sgríobadh an méid seo ionus go scribeadh sib gur
b' é Íosa is Críost Mac Dé ann; agus, 'gá creideamh-
aint, go mbeadh an beatha againn i n-a ainim.

CAIBIDIL XXI.

Críost 'á taisbeáint féin d'á dheisgiobulaid ar bruaic na faraise agus cúram a créadh 'á cur aige ar peadar.

I n-a diais san do taisbeáin Íosa é féin airís do 1
sna dheisgiobulaid as muir tiberias, agus seo mar a
taisbeáin. Bí Símon peadar, agus Tomás an a 2
dushtar Thómas, agus Natanaél, an fear ó Cána
na Galilí, agus clann Sebedé, agus beirt eile deis-
giobul, agus iad i bhfochair a céile. Agus duhairt 3
Símon peadar leo: Táim-se as dul as iasgaireacht.
Duibhadar leis: Raigaimí-ne leat. Agus d'imtigh-
eadar agus cuadar ar bórd luinge; agus i scaiteamh
na h-oidche sin níor rugadar as don iasg. Ac nuair 4
a táinig an maidéan, bí Íosa 'n-a seasamh ar an
dtráig; ac ní raib fios as na dheisgiobul gur b' é
Íosa é. Agus duhairt Íosa leo: An bhfuil don bia 5
againn, a buacaillí? D'fhreagradar: Níl. Duhairt 6
sé leo: Cuirid an líon amach an deis na luinge agus
geóbdaid sib. Cuireadar; agus láicread bí as teip
ortha an líon do charaigh isteach, bí oireadh san iasg ann.
Ansan, an dheisgiobul san do b' ionmhuin le h-Íosa, 7
duhairt sé le peadar: Isé an tigearna é. Nuair
airig Símon peadar gur b' é an tigearna é, do cuir
sé a brat uime (oir bí sé nocht) agus chaic sé é féin sa
bhfaraise. Ac táinig na dheisgiobul eile ar an luing, 8
mar ní rabhadar abfadh ó'n dtír, ac tímpal dá céadh
cúbad, agus charaingeadar 'n-a ndiaid an líon lán
d'iasgaib. Agus nuair a tanaadar i dtír conacadar 9
gríosach ann, agus iasg anuas air, agus arán. Duib- 10

¹ *Infra* xxi. 25.

AIRT ÍOSA leó: TUGAID ANSO CUIR DE SNA H-ÉIS A
 11 CÖGABAIR ANOIS. CUAID SÍMÓN PEADAR SUAS, AGUS
 CARRAINN SÉ AN LÍON I DÍR AGUS É LÁN D'IASGAIÓ MÓRA,
 CÉAD AGUS CAOSAD AGUS A TRÍ. AGUS BÍOD GO RAB
 12 OIREAD SAN ANN DIÓB, NÍOR BRISEAD AN LÍON. DUBAIRT
 ÍOSA leó: TAGAID AGUS ICHÓ RU. AGUS NÍOR
 leómaiš doinne d'á RAB AG CAITEAM AN BÍÓ A FIAFRAIGE
 ðe: Cé h-é tusa? MAR BÍ FIOS ACU SUR B'É AN
 13 TIGEARNNA É. AGUS CAINNÍ ÍOSA, AGUS CÖS SÉ AN
 T-ARÁN, AGUS CUS SÉ DÓIB É, AGUS AN T-IASZ MAR AN
 14 SCÉADNA. B'SINÉ AN TRÍMAID H-UIR AG ÍOSA 'GÁ
 Caisbeáint féin d'á ðeisgiobulaid AGUS É EIRIGTE Ó
 SNA MAIRB.

15 ANSAN, NUAIR A BÍ BIA CAITE ACU, DUBAIRT ÍOSA le
 SÍMÓN PEADAR: A SÍMÓIN MÍC EÓIN, AN MÓ DO GÁD-
 SA DOM 'NÁ A NGRÁD SO? DUBAIRT SEISEAN LEIS:
 ISEAD, Á TIGEARNNA, IS EÓL DUIT GO B'FUIL GRÁD AGAM
 DUIT. DUBAIRT SÉ LEIS: ðEIN M'UAIN DO CÖCÚ.
 16 DUBAIRT SÉ AIRÍS LEIS: A SÍMÓIN MÍC EÓIN, AN B'FUIL
 GRÁD AGAT DOM? DUBAIRT SÉ LEIS: TÁ, A TIGEARNNA,
 17 IS EÓL DUIT GO B'FUIL GRÁD AGAM DUIT. DUBAIRT SÉ
 LEIS: ðEIN M' UAIN DO CÖCÚ. DUBAIRT SÉ LEIS AN
 TRÍMAID H-UIR: A SÍMÓIN MÍC EÓIN, AN B'FUIL GRÁD
 AGAT DOM? CAINNÍ BUAIRT AR PEADAR, TOISZ É 'GÁ
 RÁD LEIS AN TRÍMAID H-NAIR: AN B'FUIL GRÁD AGAT
 DOM? AGUS DUBAIRT SÉ LEIS: A TIGEARNNA, TÁ FIOS
 GAC UILE NÍÓ AGAT-SA; TÁ 'FIOS AGAT GO B'FUIL GRÁD
 AGAM DUIT. DUBAIRT SÉ LEIS: ðEIN MO CAOIRE DO
 CÖCÚ.*

18 GO ðEIMIN, ðEIMIN, AÐEIRIM LEAT, NUAIR A BÍS NÍB'
 ÓIGE, CURTA FÉIN DO CRÍOS UMAT AGUS DO SIÚBALCÁ SA
 N-ÁIT BA CÖIL LEAC; ¹ AC NUAIR A CRÍONÓCAIR, SÍNFIR
 AMAC DO LÁMA AGUS CUIRFID DUNE EILE DO CRÍOS
 UMAT AGUS SEÓLFAD SÉ TU SA N-ÁIT NÁC CÖIL LEAC.
 19 DUBAIRT SÉ AN MÉID SIN 'GÁ CUR I N-IÚIL CAD É AN

¹ 2 PEAD. I. 14.

*Ver. 17. "ðEIN MO CAOIRE DO CÖCÚ." DO GEALL CRÍOST
 UACHTARÁNAC SPIRITÁLCÁ DO PEADAR (MARC. XVI. 19). DO
 CÖMLÍON SÉ AN GEALLAMÁINT SIN ANSO, AG CUR CÚRAM A CREAIDA
 GO LEIR AIR, .I. CÚRAM NA H-EAGAILSE GO LEIR, DÍR CLÉIR AGUS TUAČ.

SAĠAS BÁIS ȢO ȢȢABARȢA SÉȢ ȢLÓIRE ȢO ȢIA LEIS.
AȢUS NUAIR A ȢÍ AN MÉIO SIN RÁIȢȢE AISE ȢUȢAIRȢ SÉ
LEIS: LEAN MISE.

Ȣ'iompuĠ PEADAR AȢUS ĆONAIC SÉ AN ȢEISȢIOBUL 20
EILE, AN Ȣ-É ȢOB' IONMĠIN LE H-ÍOSA, AȢ LEANMĠINT,
¹AN Ȣ-É ȢO LUIĠ AR A UĆȢ AȢ AN SUIPÉAR AȢUS AȢUȢ-
AIRȢ: A ĆÍĠEARNĠ, CÉ H-É AN FEAR A ȢÍOLȢAIȢ ĆÚ?
NUAIR A ĆONAIC PEADAR É SIN ȢUȢAIRȢ SÉ LE H-ÍOSA: 21
AȢUS, A ĆÍĠEARNĠ, CAȢ MAR ĠEALL AIR SEO? ȢUȢ- 22
AIRȢ ÍOSA LEIS: MÁ'S TOIL LIOM-SA É Ȣ'ĠANMĠINT ȢO
ȢȢAȢAȢ, CAȢ É SIN ȢUIT-SE SIN? LEAN-SA MISE.
ANSAN ȢO ĆUAIȢ AN ȢOCAL AMAĆ AMEASȢ NA MȢRÁIĆȢE 23
NÁ ȢAȢAȢ AN ȢEISȢIOBUL SAN ȢAS. AȢUS NÍ ȢUȢAIRȢ
ÍOSA LEIS, NÍ ȢȢAȢAȢ SÉ ȢAS; AC, MÁ'S TOIL LIOM-SA
É Ȣ'ĠANMĠINT ȢO ȢȢAȢAȢ, CAȢ É SIN ȢUIT-SE SIN?

SIOÉ AN ȢEISȢIOBUL A ĆUȢANN ȢIAȢNAISE INS NA 24
NEIĆIȢ SEO, AȢUS ȢO SȢRÍȢ NA NEIĆE SEO: AȢUS IS EÓL
ȢÚINN ȢUR ȢÍOR AN ȢIAȢNAISE A ĆUȢANN SÉ.

AC ²ȢÁ A LÁN NEIĆE EILE ȢO ȢEIN ÍOSA, AȢUS ȢÁ 25
SȢRÍȢĆÍ SÍOS I LEAȢRAIȢ IAȢ I NȢIAȢ ĆÉILE, MEASAIM
NÁ BEAȢ SLÍĠ SA ȢOMAN ȢÉIN ȢO SNA LEAȢRAIȢ NÁR Ȣ'
ȢULÁIR A SȢRÍ.

¹ *Supra* xiii. 23.

² *Supra* xx. 30

ḡníoṃARČA nA n-ASPOL.

AN T-AČAIR PEADAR UA LAOĞAIRE
CANONAC, S.P.

Nihil Obstat:

GIRALDUS O' NOLAN,
Censor Theol. Deput.

Imprimi potest:

✠ EDUARDUS,
*Archiep. Dublinen.,
Hiberniae primas.*

*Dublini, die 8 Dec , 1921,
Festo Immac. Concept.*

FÓGARČAR ḡAC CEART AR COSNAM.

ḡníom̃arċa na n-Aspol

“ḡníom̃arċa na n-Aspol” an ainim aċá ar an leabhar so ó ċusac̃ aimsire na h-eaḡailse, ac̃ ní ceart a m̃eas, as san, ḡur seanac̃as é ar an obair a ðein na h-Aspol. Ðo fḡaipeað̃ na h-Aspol ar fuair̃ t̃ionċa an ðom̃ain agus bí an obair a ðeineað̃ar ḡo fada fánaċ sḡairċe ó céile. Níl sa leabhar so ac̃ tuairisḡ ḡearr ar conus a tusnuíḡeað̃ ar an eaḡlais ðo ċur ar bun. Tá cuir̃ ðe seanmóiniú p̃eair naom̃ċa curċa síos sa ðá ċaib̃riol d̃eas aċá ar tusaċ. Is é lúcas soisḡealair̃e ðo sḡriob̃ é, agus is i nḡréis̃ ðo sḡriob̃ sé é. Tusnuíḡeann an seanċas aċá ann aḡ ðeasḡabáil ċríost ar ðḡḡearna agus staðaim̃ sé tímpall na bliana trí fíċċ a trí, .i. is tuairisḡ, ḡearr ar an eaḡlais é ar feað̃ ðeic̃ mbliana fíċċ.

caib̃riol I.

Ðeasḡabáil ċríost. Maic̃ias ðá ċoḡað̃ i n-ineað̃ lúóais.

Ðo ðeineas an céað̃ ċainnt, a ċeop̃iluis, ar na 1
neic̃ib̃ ḡo léir a ċusnuíḡ íosa ar ðéanam̃ agus ar 2
ċeaḡasḡ, ḡo ðtí an lá nar ðeasḡabálað̃ é tar éis
a aic̃eanta ċað̃airt ðo sna h-Aspolair̃ a ċoiḡ sé, tríð
an spiorair̃ naom̃.

Agus tar éis é féin a ċaisbeáint beó ðóib̃ i nðiaib̃ 3
a páise, le mórán ðeasb̃uite, i ḡcaic̃eam̃ ðac̃að̃ lá,
'ḡá ċað̃airt féin le feisḡint ðóib̃ agus aḡ lað̃airt
leó ar ríḡeaċt ðé.

Agus ð'ic̃ sé bia 'n-a ðteannta ¹ agus ð'ór̃uig̃ 4
sé ðóib̃ ḡan imċeaċt a' lerúsalem ac̃ fañm̃aint le
ḡeallm̃aint an aċar, an ḡeallm̃aint, (ar seisean) ² a
ċloiseað̃air ó m' béal-sa: ḡur ðein eóin baiste le 5
h-uisḡe ac̃ ḡo nðéanf̃ar sib̃se ðo baiste leis an
spiorair̃ naom̃ laistis̃ ðe ðeaḡán laeċanta. Agus 6

¹ lúc. xxiv. 49; eóin xiv. 26.

² maic̃. iii. 11; marc. i. 8; lúc. iii. 16 eóin i. 20.

- an méid a bí i bpochair a céile dóib do cuireadh ceirt cuige agus duibh: A tigearna, an sa n-aimsir seo a tabarfaid an rígeacht ear n-ais d'israél?
- 7 Ac duibairt sé leo: Ní h-aghaidre atá fios d'fáil ar na h-aimsirib 'ná ar na tráchtanuib a cimeáid an
- 8 t-achair fé n-a cómacht fein. ¹ Ac glacfaid sib neart an spioraid naomh ag túrlíocan ionuib, ² agus beid sib i nbúr luict fionaise dómsa i n-Ierúsalem agus i n-Iudéa go léir agus i Samaría, agus go h-imeall an domain ar fad.
- 9 Agus nuair a bí an cainte sin ráite aige do tólagh suas é os cómair a súl agus do glac sgarall as
- 10 a radarc é. Agus an faid a bíodh ag féachaint air agus é ag imcheacht suas an neamh, féach, bí beirt fear 'n-a seasam 'n-a n-aise agus éadac geal
- 11 orda, agus duibh: A feara shailiaca, cad ad áil lib i nbúr seasam ag féachaint suas cun neime? Íosa do atá tógta suas ar neamh uaid, tiocfaid sé ar an gcuma gcéadna, fé mar a conacabair ag dul suas ar neamh é.
- 12 Ansan do éanadh ear n-ais go Ierúsalem ó'n gchuc ar a dtugtar Oilbet, chóc atá i n-ghiorracht
- 13 siubail lae sabbóide do Ierúsalem. Agus nuair a éanadh isteach cuadh suas go dtí an seómra uachtáraic mar a raib peadh agus eóin ag fanaint, agus Séamus agus Ainrias, Pilib agus Tomás, Bartolomaeus agus Maiciú, Séamus Alpéis agus Símon
- 14 Sélotés agus Iúdas mac Séamuis. Bíodh san go léir ag leanaint do toil a céile i n-úrnuighe mar adon leir na mnáib agus le Muire Máthair Íosa agus le n-a bbráitrib.
- 15 Ins na laetib sin d'eirig peadh ameach na mbráitire agus duibairt sé (agus bí tímpall le céad
- 16 agus fiche duine cruinniúte ann): A feara, a bbráitire, ní foláir cómlíonad an scriptúra do earghair an spioraid naomh tré béal dáibio ³ i dtuobh Iúdais, an
- 17 fear a treóruig an muinntir a shuib Íosa, an fear a h-áirimead orainne agus go raib páirt aige sa t-seirbís

¹Infra ii. 2.²Lúc. xxiv. 28.³Salm. xl. io; eóin xiii. 18.

seo. ¹ DO FUAIR AN FEAR SAN TALAMH LE TUARASDAL 18
 A DROČ-ḡNÍM, AGUS DO CROCHAÐ É AGUS DO SGOILT AIR
 'N-A LÁR AGUS DO ÉUIT NA H-INNÍ GO LÉIR AMAĆ AS. AGUS 19
 ÉAINIS FIOS AN NÍÐ SIN D'Á BFUL DE DAOINE I N-IERÚ-
 salem, I DCREÓ SUR TUGAÐ AR AN BPÁIRC SIN, 'N-A DCEAN-
 ḡAIN SIN, "HACELDAMA," 'SÉ SIN; PÁIRC NA FOLA. AGUS 20
 TÁ SGRIOBČA I LEABAR NA SALM: ² "DEINTEAR FÁSAĆ
 D'Á N-ÁIT CÓNNUIGE, AGUS NÁ BÍOÐ DUINE A DÉANFAIÐ
 CÓNNUIGE ANN," AGUS, ³ "TUGTAR A ČAČAOÍR EASBOIS
 DO DUINE EILE." NÍ FOLÁIR D'Á BRÍḡ SIN, AS NA FEAR- 21
 AIB SEO ATÁ I ḡCÓMLUADAR LINNE I ḡCAITEAMH NA H-AIM-
 SIRE GO LÉIR 'NA RAIB AN ČIḡEARNÁ ÍOSA ISTEAC AGUS
 AMAĆ I N-ÁR MEASḡ, Aḡ TUSNÚ Ó'N MBAISTE A D'EIN 22
 EÓIN GO DĆI AN LÁ DO TÓḡAÐ SUAS UAINN É, DUINE ACU
 SAN DO BEIT I N'FÍNNE AR A AISEIRIGE I N-AONFEACĆ LINNE.

ANSAN DO ŠOCARUIḡDAR AR BEIRT, AR LÓSEP AR A 23
 DUTḡĆÍ DARSABAS AGUS GO MBA ŠLOINNE DÓ LÚSTUS.
 AGUS AR MAITIAS. AGUS D'EINEADAR ÚRNUIḡČE AGUS 24
 DUDBRIADAR: D'EINSE, A ČIḡEARNÁ, Ó'S AḡAT ATÁ FIOS
 CROIÐE ḡAC DUINE, A ČAISBEÁIRT CIA'CU DE'N BEIRT SEO
 IS ROḡA LEAT, ČUN GO NḡLACFAÐ SÉ AN T-INEAD SEIRBÍSE 25
 AGUS ASPOLAĆTA SO DO ČAILL LÚDÁS, IONUS GO RAḡAÐ
 SÉ I N' ÁIT FÉIN. ANSAN DO ČUIREADAR AR ČRANNAB 26
 DÓIB É, AGUS DO ÉUIT AN CRANN AR MAITIAS AGUS DO
 H-ÁIRIMEAD É I DCEANNTA AN AOINNE-DÉAḡ ASPOL.

CAIBIDHOL II.

AN SPIORADH NAOMH DÁ ḡLACAÐ Aḡ NA DEISḡIOBULAB. AN
 TSEANMÓIN A ČUS PEADAR UAIÐ DO'N PÓBUL. CRÁIBČEACĆ NA
 ND AOINE DO ḡLÁC AN CREIDEMH AR DĆÍS.

AGUS NUAIR AI CRÍOCNUIGEADH LAEČANTA NA CÍNGCÍSE 1
 BÍODAR GO LÉIR I N-AONFEACĆ I N-AON ÁIT AMÁIN, AGUS 2
 ÉAINIS GO H-OBANN FUAIM Ó NEAMH MAR BEADH FUAIM
 ḡAOIČE MÓIRE Aḡ TEACĆ AGUS DO LÍON SÉ AN FADH AN ČIḡ
 'NA RAIBDAR 'N-A SUIÐE. AGUS DO ČAISBEÁNADH DÓIB 3
 MAR BEADH TEANḡČAČA TEINE AGUS IADH DEIḡILTE, AGUS

¹ MAT. xxvii. 7.

² SALM. lxviii. 26.

³ SALM. cviii. 8.

- 4 DO SUÍO SÉ AR ZAC DUINE ACU, ¹ AGUS DO LÍONAÐ
IAÐ ZO LÉIR DE'N SPIORAIO NAOM AGUS CROMADAR AR
LAÐAIRT I DTEANGTACAIB IOLARÐA, FÉ MAR A CUS AN
SPIORAIO NAOM DOIB LAÐAIRT.
- 5 AGUS BÍ 'N-A ZCÓMNUIÐE I N-IERÚSALEM LÚDAÍZ,
6 DAOME DIAÐA AS ZAC NÁISIÚN FÉ'N SPÉIR. AGUS NUAIR
A LEAT AN SGÉAL SAN DO CRUINNIÐ NA DAoine AGUS BÍ
MEARAČAL AIGNE ORČA, MAR D'AIRIÐ ZAC DUINE ACU A
7 ČEANGA FÉIN ACU-SAN DÁ LAÐAIRT. AGUS BÍ UACBÁS
ORČA ZO LÉIR AGUS IAÐ AZ DÉANAM IONGHA, AGUS
DEIRIOIS: FÉAC, NÁC ZAILILIAIÐ IAÐ SAN ZO LÉIR
8 ATÁ AZ CAINNT? AGUS CONUS A ČÁRLA SUR AIRIÐ
ZAC DUINE AZAINE A ČEANGA DÚČAIS FÉIN IONAR TÓZAO
9 É? PÁRTAIÐ ZSUS MÉDAIÐ AGUS ELAMÍCIÐ, AGUS
LUČT CÓMNUIÐČE MESOPOTÁMIA, LÚDAÉA AGUS ČAPA-
10 DÓCIA, PONTUIS AGUS ÁSIA, PRIGIA AGUS PAMPILIA,
NA H-ÉIGIPTE AGUS NA ZCRÍOČ SAN LIBIA ATÁ TÍMPALL
11 AN ČIRÉNÉ, AGUS DAoine IASACČA Ó'N RÓIM, LÚDAIÐ LEIS
AGUS PROSEILÍCIÐ, CRÉTEAČA AGUS ARABAÍÐ; D'AIRIÐ-
EAMÁIR IAÐ AZ LAÐAIRT I N-ÁR DTEANGTACAIB FÉIN AR
12 OIBREAČAIB IONGANTAČA DÉ. AGUS BÍ UACBÁS ORČA ZO
LÉIR AGUS IAÐ AZ DÉANAM IONGHA AGUS DEIRIOIS LE N-A
13 ČÉILE: ČAO É SEO MAR OBAIR? AGUS BÍ TUILLE ACU AZ
DÉANAM MAZAIÐ AGUS DEIRIOIS: LÁN D'FÍON NUA ATÁIO
SIAÐ SAN.
- 14 ANSAN D'EIRIÐ PEADAR 'N-A ŠEASAM, AGUS AN T-DOINNE
DÉAZ TAOIB LEIS, AGUS D'ÁRDUIÐ SÉ A ŽLÓR AGUS DO
LAÐAIR SÉ LEÓ: A FEARA LÚDAČA AGUS SIÐSE ZO LÉIR,
A LUČT CÓMNUIÐČE IERÚSALEM, BÍOÐ 'FÍOS AZAIB AN
MEIO SEO, AGUS ŽLACAIB I NÚR ŽCLUASAIB MO ČAINNT!
- 15 MAR NÍ H-AR MEISGE ATÁIO SIAÐ SO, MAR IS DOIÐ LIÐSE,
16 ÓIR NÍ'L TAŽAITE AC AN TRÍMAÐ TRÁČ DE'N LÁ. AC SIÐÉ
17 AN NÍÐ A DUBRAÐ Ó BÉAL AN FÁIO ² IÓÉL: "AGUS TIOCFAIO
INS NA LAČIB DÉANAČA, ADEIR AN ŽIŽEARNNA, DOIRTPEAD
AS MO SPIORAIO AR ZAC FEÓIL, AGUS DÉANFAIO BÚR
ŽCLANN MAC AGUS BÚR ŽCLANN INŽEAN TARGAIREAČT,
AGUS ČÍÐFIO BÚR ÐFIR ÓŽA AISLINGÍ, AGUS DÉANFAR

¹ MAT. iii. 11; MARC. i. 8; LÚC. iii. 16; EÓIM VII. 39:

Supra i. 8; *Infra* 16 AGUS XIX. 6.

² IÓÉL II. 28; ISÁIAS XLIV. 3.

CAIBRÍTE D'BÚR SEANÓIRÍB. AGUS DOIRCFEAD AMAC AS 18
 MO SPIORAIÐ, INS NA LAETÍB SIN, AR MO BUAČAILÍB AGUS
 AR MO ČAILÍNÍB, AGUS DÉANFAID SIAÐ TARGAIREACHT;
 AGUS TAISBEÁNFAID NEITE IONGANTAČA SA SPÉIR ČUAS 19
 AGUS AR AN BČALAM ČÍOS, FUIL AGUS TEINE AGUS ĞAL
 DEATAIĜ. IOMPÓFAR AN ĞRIAN 'N-A DOIRČEACHT AGUS 20
 AN ĞEALAC 'N-A FUIL, ROIM ČEACHT DO LÁ AN ČIĞEARNNA, AN
 LÁ MÓR, SOFEICSE. ¹ AGUS ISEAD BÉID, AN UILE BUINE 21
 DO ĞLAODFAID AR DINIM AN ČIĞEARNNA SAORFAR É." A 22
 FEARA ISRAÉIL, ÉISTIÐ LEIS NA BÉIČRIB SEO. ÍOSA
 NASAREIT, BUINE A ŠOILLSIĜ DIA I NBÚR MEASĜ-SA LEIR
 NA CÓMAČTAIB, AGUS LEIS NA H-IONĜNAIB AGUS LEIS NA
 SOLUÍDIB A BÉIN DIA ČRÍD I NBÚR LÁR, MAR IS EÓL DAOIB
 FÉIN, DO TUGAD AN BUINE SIN A' CÓMAIRLE ČINNTE AGUS 23
 A' ROIMEÓLUS DÉ, AGUS DO BÉINEADBAIRSE É ČÉASAD
 ČUN BÁIS LE LÁMAIB NA ĞCUIRPČEAC.* AC DO ČÓĜ DIA 24
 É ČAR ÉIS DUBRÓN IFRINN DO ČUR AR NEAMNÍB, DE BŘIĜ
 NÁR B'FÉIDIR ĞO ĞCIMEÁDÍ EISEAN FÉ N-A ČUMAR†
 ÓIR DEIR DÁIBID 'N-A ČAOB: ² DO ČINN ROIM SÉ AN 25
 ČIĞEARNNA AM FIAÐNAISE DO ĞNÁČ, ÓIR ČÁ SÉ AR MO
 BÉIS, IONUS NÁ CORRÓFÍ ME. UIME SEO DO ĞLAC MO 26
 ČROIÐE ÁČAS AGUS BÉIN MO ČEANĜA ĞÁIRDEACUS, AGUS
 'N-A ČEANNČA SAN ĞEOBDAID MO ČUID FEÓLA SUAIMNEAS I
 NBÓČAS. DE BŘIĜ NÁ FÁĜFAIR M'ANAM I N-IFREANN AGUS 27
 NÁ LÉIĜFIR DO Č'AON NAOMČA ČRUAILIÚ A B'FEISĜINT.
 ČUGAIS EÓLUS DOM AR BÓIČRIB NA BÉAČA AGUS LIONFAIR ME 28
 LÁN D'ÁČAS LE D'ĜNÚIS." A FEARA, A BŘÁIČRE, NÍ MISDE 29

¹Íoél ii. 32; Róm. x. 13.

²Salm. xv. 8.

* Ver. 23. "A' cómairle činnce," 7rl. DO ČOIRBIR DIA
 A MAC, AGUS DO ČOIRBIR AN MAC É FÉIN, ČRÉ ĞRÁB BÚINNE, AGUS
 ČUN SINN DO SÁBÁIL. ĞSUR DÁ BÉARGAIB SIN NÍB NAOMČA AB-
 EAD ČRÍOST DO ČOISBIRT, AGUS NÍB AB EAD É AR AS ČINN DIA FÉIN.
 AC AN MUINNČIR A BŘAČ É AGUS DO ČÉAS É BÉINEADAR MALLUIĜ-
 ČEACHT; MAR BÉINEADAR DO RÉIR A NBROČ-AIĜNE FÉIN AGUS DO
 RÉIR AIĜNE AN DIABAIL A BÍ AĜ SÉIDEAD FÚČA; AGUS NÍ DO RÉIR.
 CINNEAD DÉ A BÉINEADAR. NÍ RAIÐ DIA I N' ÚĜDAR LE N-A MALLUIĜ-
 ČEACHT, BIOB NÁR ČOISĜ SÉ AN MALLUIĜČEACHT. NÍOS ČOISĜ SÉ AN
 MALLUIĜČEACHT MAR DO BÍ AR A ČUMAR, NÍB A BÉIN SÉ, MAIČ MÓR
 DO ČARRAC AS, .I. SLÁNÚ NA CINE DAOONNA.

† Ver. 24. "ČAR ÉIS DUBRÓN IFRINN DO ČUR AR NEAMNÍB," .I.
 ČAR ÉIS BUAD BŘEIT AR PIANČA AN BÁIS AGUS AR CÓMAČTAIB UILE
 IFRINN.

- LAÐAIRT ZO DÁNA LIÐ I DTAOBH AN PÁTRÍÁIRC DÁIBH, ¹ ZO
 bhfuil sé marbh, curtha, agus zo bhfuil a uaiḡ i n-ár
 30 measḡ zo d'cí an lá atá inniu ann. Fábh ab eadh é
 agus bí 'fios aige ² gur dearbhuig Dia dhó zo suirfeadh
 31 aon de síol a áránn 'n-a cátaoir, agus do connaic
 sé roim sé aiséiríge Críost agus do laðair sé air,
³ nár fásadh i n-ifreann é agus ná feacaibh a cuib feóla
 32 truailliú. Do tóg Dia suas airís an t-íosa so, agus
 33 is fínníche sinne zo léir air sin. Do tósaibh suas é,
 d'á bríḡ sin, ar deasláim Dé agus do réir mar a
 fuair sé ó'n Aðair an ḡeallamaint i dtaobh an Spioraibh
 Naomh, do dhóirt sé amach é seo, agus cionn sibse é agus
 34 airíḡeann sib é. Óir níor cuibh Dáibh suas ar
 neam; ac deir sé féin: ⁴ "Dubairt an tigearna le
 35 m'tigearna: Suid ar mo dheis, zo ḡcuireadh do
 36 namaid mar taca fé d'cosuibh." Bíobh a fios dá bríḡ
 sin, zo dearbtha aḡ ḡac teaghlac i n-Israel, íosa so
 a dheineadhairse a tárnáil ar crois, gur dein Dia
 tigearna de agus Críost.
- 37 Nuair airíḡeadh ar méib sin táinig aicreacas ortha
 agus duibradar le peadar agus leis na h-aspoil eile:
 38 A feasa, a bhráithre, cad tá le déanamh againn? Agus
 dubairt peadar leo: Déiniob, ar seisean, aicríḡe,
 agus ḡlacaob ḡac duine againn baiste i n-ainim íosa
 Críost, ionus zo mairfí búir bpeacaí d'aoibh, agus
 ansan ḡlacfaibh sib tabarctas an Spioraibh Naomh.
- 39 Óir is daoibhre agus d'búir sliocht an ḡeallamaint,
 agus do sna daoine zo léir atá i ḡcáin, pé air zo
 40 nḡlaoðfaif ár d-tigearna Dia. agus le mórán eile
 focal bí sé aḡ deimniú' dhóibh agus aḡ taḡant ortha,
 agus deireadh sé: Cimeádaibh sib féin saor ó'n sliocht
 41 aimleasta so. Ansan, an muinntir a ḡlac a cómrábh
 do baisteadh iad, agus do ḡlacaob an lá san tímpall
 trí míle duine.
- 42 Agus bíodar seasamach do t'eagasḡ na n-Aspol, agus
 i ḡcumann an *aráin do bhrise, agus ins na h-úrnuighe.
- 43 Agus do cuireadh eagla ar an uile duine; agus do

¹ 3 Ríḡ. ii. 10.² Salm. cxxxí. 11.³ Salm. xv. 10; *Infra* xiii. 35.⁴ Salm. cix. 1.

* i nḡlacaob an cuirp aomtha.

Note: For '3 Ríḡ' read '1 Kings'. (1 & 2 Samuel were 1 & 2 Kings.)

deineað mórán eile mírúiltí agus soluív́í tré sna
 h-Aspoil i n-Ierúsalem, agus bí eagla mór ar na
 daoine go léir. Agus gac ar creid díodar i bfochair 44
 a céile agus gac níð coitcían acu. Do díolaidís amac 45
 a sealbas agus a maoin agus do rainnidís é ar an
 mbuidín go léir fé mar a bíod gáð ag daoine leis.
 Agus d'fanaidís do coil a céile sa teampul gac la, 46
 agus ag brise aráin ó tís go tís, do cáitidís a gcuid
 bíð i n-áctas agus i *n-daoine croíde, agus iad ag 47
 molað Dé agus báid ag na daoine go léir leó. Agus
 bí an tigearna, i n-aghaid an lae, ag méadú na buíone
 a bí le sábal.

CAIBIDÍOL III.

An mírúilt a deineað ar an bfeair a bí bacac, tré n-ar
 h-iompuígeað a lán.

Agus bí peadar agus eóin ag dul suas sa teampul 1
 cun úrnuište an naoimad trát. Agus bí duine áirithe 2
 a bí 'n-a mairtíneac ó broinn a máctar, agus bíteas
 'gá iompar. Do curtí gac lá é ag geata an teampuil,
 ag an ngeata ar a dtuiscí an geata áluinn, ionus go
 n-iarrfað sé déirc ar an muinntir a beað ag dul 3
 isteaç sa teampul. Connaic sé peadar agus eóin agus iad
 cun dul isteaç agus d'iarr sé orda déirc a tabairt 4
 dó. D'féac peadan air, ámtac, mar aon le n-eóin, 5
 agus duðairt sé leis: Féac orainn. D'féac seisean 6
 orda ag súil go bfağað se ruð éigin uacá. Duðairt
 peadar: Níl airgead agam ná ór, ac an níð atá
 agam beirim duit é. I n-ainim íosa críost nasareit 7
 eiriğ agus siubluig; agus do ruğ sé ar láim deis air
 agus tóg sé suas é, agus do cruadar a troidte agus 8
 a buinn láitreaç. Agus bí sé ag léimriğ agus ag
 seasam agus ag siubal, agus cuaid sé i n-aonfeacht
 leó isteaç sa teampul agus é ag siubal agus ag 9
 léimriğ agus ag molað Dé. Agus connaic na daoine 10
 go léir é ag siubal agus ag molað Dé. Agus d'aic-

*daoine, .i. *simplicitas*, ón bfoical "aon."

pé ruð a labarfaio sé lib. Agus beib so, ḡac aon 23
 ruine ná h-éistfio leis an bfaio sin ídeofar as an
 bpobul é. Agus na faioe go léir a labair, ó Šamuél 24
 anuas, do earḡaireadar na laetanta san. Is sibse 25
 clann na bfaio agus clann na connarča a ðein Dia
 le n-ár n-aicreacaið nuair a duðairt sé le h-Ábra-
 ham: ¹ “Agus ad síolsa iseað do beannófar clanna
 an domain go léir.” Cúḡaiðre ar dáiis, cun sib a 26
 beannú, iseað cuir Dia a mac, nuair a tós sé suas é,
 ionus go n-iompócað ḡac ruine é féin ó n-a ðroc-
 beartaib.

CAIBIDÍOL IV.

ḡabáil peadair agus eóin. A seasamact. An eaglais dá
 méadú.

Agus an faio a bíodar as cainnt leis na daoine 1
 áinib na saḡairt agus oificeac an teampuil agus
 na saduicínib, agus doilḡios orča toisḡ iad 2
 a beic as teasas an pobuil agus as craobḡsḡaoile
 na h-aiseiríḡe ó sna mairb i n-íosa. Agus cuireadan 3
 a lámha orča agus cuireadar i bpríosún iad go maidin
 lár n-a máireac, óir bí sé n-a tráchnóna an uair sin.
 Ac do creib a lán de sna daome a bí as éisteaçt leis 4
 an ḡcainnt agus b'é uimir na bfeair ná cúib míle.

Agus do earla ar maidin lár n-a máireac ḡur 5
 cruinniḡ a n-uacḡaráin agus a seanóirí agus a ḡrið-
 neóirí i n-Ierúsalem, agus annas an t-árḡsḡanc, 6
 agus Caipás, agus eóin, agus Alecsandar, agus ḡac
 ar bain le creib na saḡart. Agus cuireadar iad-san i 7
 láḡair agus ceistiḡdar iad: Cao í an cómaçt nú an
 ainim le n-ar ðeineaðairse an níð seo? Ansan do líonað 8
 peadas leis an spioraib naom agus duðairt sé leo:
 A uacḡarána an pobuil agus a seanóirí, éistio liom:
 Ó taimíðne inoiu d'ár ḡceistiú i dtaob, na maiteasa 9
 a ðeineað do'n mairtíneaç so, conus do leiḡseað é,
 bíob 'fios aḡaib go léir, agus as pobul Israél go 10

léir, gun i n-ainim ár dTigearna Íosa Críost ó Nasaret, an t-é a cuireadh airse chun báis, agus a tóg
 Dia ó sna mairb, gun i n'ainim sin atá an duine sin
 11 'n-a seasamh os búr gcómair 'n-a sláinte. ¹ Is í
 seo an cloch úr a fuair diúltadh uaire, sa tsaoir-
 seacht, agus gun veineadh cloch cinn cúinne di, agus
 12 ní'l slánú i n-aoinne eile. Óir níor tugadh do dhaoine
 ainim eile fá neamh le 'na gcaitfear sinn a sábháil.

13 Ansan, nuair a connacadar peadar agus eóin agus
 iad cómh seasamhac, agus nuair a fuaradar gur dhaoine
 iad a bí gan tabairt suas, gan fogluim, bí iongha
 orcha; agus d'aitníghadar iad, go mbíodís i bfochair
 14 a Íosa; agus nuair a connacadar, 'na seasamh 'n-a
 n-aice an fear a leigseadh, ní raib focal le rádh acu
 15 'n-a gcoinnib. Duibradar leo dul amach, lasmuig
 de'n cómairle, agus veineadar cainnt eatarcha féin,
 16 agus duibradar: Cad a déanfaim leis na dhaoine seo?
 Tá mírbúilt soiléir déanta tríochar, agus a fios agha
 bfuil de dhaoine i n-Ierúsalem, agus ní féidir dúinn
 17 é séanaid. Ach i dtreo ná leatfadh sé níos mó amasg
 na ndaoine bagraimís pionós orcha má labraíod siad
 18 a tuille le h-aon duine ar an ainim sin. Do glaothadar
 cúca iad agus tugadar foláramh dóibh gan cainnt 'na
 19 teaghasg a déanamh i n-aon cor i n-aimm Íosa. Ansan
 do freagair peadar agus eóin agus duibradar:
 Breitníghó féin cia'cu is ceart i láthair Dé, rud a
 20 déanamh, oraire 'nó rud a déanamh ar Dia: Óir ní
 féidir dúinn gan an nídh a connacamaid agus a cloisea-
 21 maid a d'innsint. Ach do bagradar-san pionós orcha
 agus cuireadar chun siubail iad, óir ní raib fios acu
 conus a déanfaidís díoltas orcha, mar geall ar na
 dhaoine, mar bí na dhaoine go léir ag molaí an ruda
 22 a tárla, sa méid a veineadh. Mar, an duine gur
 veineadh an mírbúilt sláinte sin dó, bí sé os cionn
 dhachad blian.

23 Agus nuair a cuireadh chun siubail iad tánadar chun a
 ndaoime féin agus d'innseadar dóibh gach a nduibairt
 24 a uachtaráin na sagart agus na seanóirí leo. Agus nuair

¹ Salm. cxvii. 22; Isaias xxviii. 16; Mat. xxi. 42; Marc. xii. 10;
 Lúc. xx. 17; Róm. ix. 32; Peab. ii. 7.

A ċLOISEADAR-SAN D'ÁNUIḡDAR A NGUČ ĊUN DĒ AḡUS DU-
 BRADAR: A ČIḡEARNĀ, IS TU A DĒIN NEAMĀ AḡUS TALAMĀ AḡUS
 MUIR AḡUS ḡAČ NÍD D'Á DĒUIL IONČA, IS TU A DUBAIRČ, 25
 SA SPIORAIĐ NAOMĀ, TRÉ BĒAL ÁR n-ADAR DO ŠEIRBÍ-
 SIḡ DÁIBID: ¹“CAĐ FÁ AN FĒARḡ MÓR AR NA ḡEINTID
 AḡUS NA POBUIL Aḡ BEARTÚ NEIČE BAOIČE? RÍḡČE AN 26
 DOMAIN Aḡ CUR COS I DUTALAMĀ AḡUS NA PRIÚNSAÍ Aḡ
 TEADČ I ḡCEANN A ČÉILE I n-AḡAIĐ AN ČIḡEARNĀ AḡUS I
 n-AḡAIĐ A ČRIOST?” ÓIR DO ČÁINIS I ḡCEANN A ČÉILE, 27
 ḡO FÍOR, SA ČAČAIR SEO, I n-AḡAIĐ DO MĪC NAOMČA ÍOSA
 AR AN ČUIRIS ONḡA, HĒRÓD AḡUS PONTIUS PÍLÁČ, AḡUS
 NA ḡEINTE AḡUS POBUL ISRAÉIL, AḡUS DĒINEADAR AN 28
 NÍD A CINNEAD Ó D'LÁIMĀ AḡUS Ó D'COMAIRLE FĒIN A
 DĒANAMĀ. AḡUS ANOIS, A ČIḡEARNĀ, FĒAČ AR AN MBAḡ- 29
 AIRČ SEO ACU 'Á DĒANAMĀ, AḡUS TAĐAIR DO D'ŠEIRBÍSISḡ
 DO BRIAČAR A LABAIRČ ḡO SEASAMÁČ, LE D'LÁIMĀ A ŠÍNE 30
 AMAČ Aḡ DĒANAMĀ LEIḡEAS AḡUS MÍRBÚILČÍ AḡUS IONḡNAÍ
 TRÉ ANIM DO MĪC NAOMČA ÍOSA.

AḡUS NUAIR A BÍ AN ḡUÍDE DĒANTA ACU DO ČRÍČ AN ÁIC 31
 'NA RABDAR CRUINNISČE AḡUS DO LÍONADĀ LEIS AN SPIOR-
 AIĐ NAOMĀ IAD ḡO LĒIS AḡUS DO LABRADAR BRIATAR DĒ
 LE SEASAMÁČČ AISNE.

AḡUS BÍ Aḡ AN SLUAḡ A ČREID, AON ČROIĐE AMÁIN 32
 AḡUS AON AISNE AMÁIN, AḡUS NÍ DĒIREAD AONNE ḡO
 MBA LEIS FĒIN AON NÍD A BÍOD 'n-A ŠEILD AČ BÍ ḡAČ NÍD
 COMČOITČIAN ACU. AḡUS DĒIN NA n-ASPOL FIAĐ- 33
 NAISE AR AISEIRISČE ČRIOST, ÁR DČIḡEARNĀ, LE COMÁČČ
 MÓR, AḡUS BÍ ḡRÁČA MÓR ORČA ḡO LĒIR, AḡUS NÍ 34
 RAIĐ AONNE ORČA A BÍ I NḡÁČAR. MAR, AN MUINNČIR
 'n-A RAIĐ TALAMĀ NÚ ČIḡČE ACU, DO DÍOLAIĐÍS IAD AḡUS
 ČUḡAIĐÍS ISTEAČ AN MÉID A ḡEIBDÍS ORČA, AḡUS ČUIR- 35
 DÍS Aḡ COSAIĐ NA ASPOL É. AḡUS ANSAN DO RAINNČÍ
 É FĒE MAR A BÍOD ḡÁD Aḡ ḡAČ DUINE LEIS.

AḡUS LÓSEP, AN Č-É AR A DČUḡAD NA n-ASPUIL 36
 DARNABAS, (FOCAL A MÍNISČAR I ḡCÉILL MAC SÓLÁIS,)

 LEBÍTEAČ A RUḡAD I ḡCUPRUS, BÍ TALAMĀ AISNE AḡUS 37
 DÍOL SÉ AN TALAMĀ AḡUS ČUḡ SÉ LEIS AN LUAC AḡUS ČUIR

 SÉ Aḡ COSAIĐ NA n-ASPOL É

¹Salm. ii. 1.

CAIBIBIOL V.

BREIT DÉ AR ANANÍAS AGUS AR ŠAPHÍRA. NA n-ASPOIL DÁ
SCUR I bPRÍOSÚN.

- 1 AC DO DÍOL FEAR DÁR B'AINIM ANANÍAS AGUS A BEAN,
- 2 SAPÍRA, FEIRM TAILIM, AGUS, ZO FIOSAC D'Á MNAOÍ,
- DO CEIL SÉ CUIO D'FIAČAIB AN TAILIM AGUS CUIR SÉ CUIO
- 3 DE'N AIRGEAD AZ COSAIB NA n-ASPOL. DUBAIRT PEADAN,
- ÁMČAC: A ANANÍAS, CAD UIME SUR SPRIOC SÁCTAN DO
- ČROIĐE ČUN BRÉIGE A D'INNSINT DO'N SPIORAIO NAOM
- 4 AGUS CUIO D'FIAČAIB AN TAILIM A ČEILT? NÁR LEAT
- FÉIN É AN FAIO A BÍ SÉ AZAT? AGUS NUAIR A DÍOLAIS É
- NÁ RAIĐ SÉ AR DO *ČUMAS FÉIN? CAD ČUIGE DÚIC AN
- NÍĐ SEO DO ČEAPAD AD ČROIĐE? NÍ DO DADINIĐ ATÁ
- 5 BRÉAZ INNSTE AZAT AC DO DÍA. NUAIR AIRIĐ ANANÍAS
- NA FOCAIL SIN DO ČUIT SÉ AGUS FUAIR SÉ BÁS. AGUS
- ČÁINIĐ EAZLA MÓR AR A RAIĐ AZ ÉISTEACČ LEIS AN NÍĐ
- 6 SIN. AGUS D'EIRIĐ NA FIR ÓZA AGUS ČÓZADAR É AGUS
- DO RUZADAR AMAČ É AGUS DO ČUIREADAR É.
- 7 AGUS DO ČÁRLA, I ZCEANN TÍMPALL TRÍ h-UAIRE 'ČLOIĐ,
- ZO DČÁINIĐ AN BEAN ISTEAC AGUS ŽAN A FIOS AICI CAD
- 8 A BÍ TUITIČE AMAČ. AGUS DUBAIRT PEADAR LÉI: INNIS
- DOM, A BEAN, AN AR A LEIČEIO SEO D'FIAČA DO DÍOLAĐAIR
- 9 AN FEIRM? AGUS DUBAIRT SISI: IS AIR. DUBAIRT
- PEADAR LÉI: CAD A BAIN DADIB SUR D'EINEADAIR FROMAD
- AR SPIORAIO AN TIGEARNA? SINIAD AZ AN NĐORUS
- COSA NA NĐAOINE ATÁ TAR ÉIS T'FIR A ČUR, AGUS BÉARFAIO
- 10 SIAĐ TUSA AMAČ. AGUS DO ČUIT SÍ LÁIČREAČ AZÁ
- ČOSAIB AGUS FUAIR SÍ BÁS. AGUS ČÁINIĐ NA FIR ÓZA
- ISTEAC AGUS FUARADAR ZO RAIĐ SÍ MARĐ AGUS DO RUZADAR
- 11 AMAČ Í AGUS DO ČUIREADAR Í, I n-AICE A FIR. AGUS
- ČÁINIĐ EAZLA MÓR AR AN EAZLAIS ZO LÉIR AGUS AN ŽAC
- ADINNE A D'AIRIĐ NA NEIČE SIN.
- 12 AGUS BÍ MÍRĐÚILTÍ AGUS IONŽNAÍ MÓRA D'Á NĐEANAM
- AMEASŽ NA NĐAOINE TRÉ LÁMAIB NA n-ASPOL. AGUS
- BÍDÍIS ZO LÉIR, DO ČOIL A ČÉILE, I BPÓIRSE ŠALOMÓIN.
- 13 AGUS NÍOR LEÓMAIO ADINNE DE'N CUIO EILE DUL I BPÁIRT

* .I. NÍ RAIĐ BAC AIR É ZO LÉIR DO ČIMEAD.

leó, ac̃ dõ c̃us an pobul onóir doíð. Agus bí na 14
 daoine a creid sa tḡearna, fir agus mná, as dul
 i n-íom̃ad̃m̃laçt go mór, i dtreó gur amac̃ ar na 15
 sráidib̃, ar tóçtaib̃ agus as súsaib̃, a curtí na daoine
 breóite, ionus, nuair a b̃ead̃ p̃eas̃ar as teac̃t, dá
 mba ná déañf̃ad̃ ac̃ a sgáil tuitim an duine acu go
 léigisfí ó n-a mbreóiteac̃t iad. Agus bíod̃ slóig̃te 16
 as teac̃t go Ierúsalem as na caçraçaið sa cómar-
 sanac̃t agus daoine breóite acu 'á t̃ad̃bairt leó, agus
 daoine a bíod̃ dá ḡcráð as deam̃naib̃, agus dõ leig̃istí
 iad go léir.

Ans̃an, d̃eir̃ig̃ aili t-ár̃d̃s̃as̃art agus ḡac̃ a raib̃ i 17
 n'f̃oçair (b̃'iað san aicme na Saðducíneac̃), agus
 iad lán de t̃núç, agus c̃uireas̃ar a lám̃a ar na 18
 n-aspol agus c̃uireas̃ar sa p̃ríosún puiblíðe iad.
 Ac̃ d̃os̃gail ainḡeal an tḡearna doirse an p̃ríosúin 19
 sa n-oib̃ce agus dõ leis sé amac̃ iad agus dũbairt
 sé: Im̃çig̃ib̃, agus seas̃aig̃ib̃, agus lab̃raib̃ sa teampul, 20
 leis na daoine, breic̃te uile na beac̃a so. Agus
 nuair air̃ig̃s̃ar an c̃aiñnt sin c̃uas̃ar isteaç sa teampul 21
 go moç ar maidin agus bíod̃ar as teas̃as̃.

Agus ans̃an t̃áinig an t-ár̃d̃s̃as̃art agus na daoine
 a bí i n'f̃oçair agus c̃ruinñig̃s̃ar cómarle, agus
 seanóisí clainne Israél go léir, agus c̃uireas̃ar
 f̃ios or̃ca c̃un an p̃ríosúin, go dtad̃arfí cúca iad.
 Agus t̃áinig na teac̃tairí agus d̃os̃glaðar an c̃arcair 22
 agus ní b̃fuas̃as̃ar ann iad, agus t̃ánaðar t̃ar n-ais
 agus d̃innseas̃ar san, agus dũbras̃ar: f̃uas̃am̃air 23
 an c̃arcair dúnta go c̃nuinn agus an luçt coimeáðta
 'n-a seas̃am̃ as na doirsib̃, ac̃ nuair a d̃os̃galam̃air
 an c̃arcair ní b̃fuas̃am̃air aoinne istig̃. Nuair air̃ig̃ 24
 oificeac̃ an t̃eampul agus uac̃taráin na s̃as̃art an
 c̃aiñnt sin bí ionḡna or̃ca cað a bí im̃ig̃te ar na p̃ríosún-
 aig̃. Le n-a linn sin t̃áinig duine agus dũbairt sé 25
 leó: Féac̃, na fir úd a c̃uireas̃air sa c̃arcair táid̃
 siað n-a seas̃am̃ sa teampul as teas̃as̃ na ndaoine.
 Ans̃an d̃im̃çig̃ an t-oificeac̃ agus na fir a bí aig̃e 26
 agus c̃us sé leis iad ḡan *éig̃ean, óir bí eas̃la na

* .i. go breáḡ réid̃.

- 27 nḡaoine orḡa, go ngeobḡcí do cloḡaib ionta. Agus
nuair na tugaḡar leó iad cuireadḡar 'n-a seasam
i láḡair na cómairle iad agus do ceistiḡ uacḡarán
28 na saḡart iad, agus duḡairt sé : D'órduiḡmair
ḡaoib le h-órḡú ḡainḡean ḡan teasas a ḡéanam
sa n-ainim sin agus féac tá Ierúsalem líonta aḡaib
le nḡúr ḡteasas, agus ní foláir lib fuil an ḡuine
29 sin do ḡarac anuas orainne. Agus d'freaḡair peadḡar
agus na h-Aspoil agus duḡradḡar: Is cirte ruḡ a
30 ḡéanam ar ḡia 'ná an ḡaoiniḡ. Do ḡóḡ ḡia ár sinn-
sear ós na mairḡ íosa, an t-é a cuireadḡairse cun báis,
31 ḡá croḡaḡ ar an ḡcrann. Do ḡóḡ ḡia suas le n-a
laim ḡeis é 'n-a pḡriúnsa agus 'n-a slánuiḡḡeoir cun
go ḡtaḡarfaḡ sé aicḡíḡe agus maḡeamḡacḡas peacáí
32 d'Israél. Agus is fínḡe sinne ar na focaib sin,
agus an spioraib naom, a ḡus ḡia do sna ḡaoine
atá úmal ḡó.
- 33 Nuair airḡḡar san an cainnt sin bíḡḡar ḡóltḡa,
34 agus measaḡar iad a cḡr cun báis. Ac d'eiriḡ, sa
cómairle, ḡuine de sna fairisíníḡ ḡár ḡ'ainim
ḡamaliél, doḡtúir ḡlíḡe a bí creideamḡac ameasḡ
na nḡaoine go léir, agus d'órduiḡ sé na fir do cḡr
35 amac ḡar ḡorus an feaḡ tamail bíḡ, agus duḡairt
sé leó-san: A feara Israél, tugaib aire ḡaoib féin
i ḡtaḡ na nḡaoine sin agus caḡ a ḡéanfaib sib leó.
- 36 D'eiriḡ, sa n-aimsir a cḡaib ḡorainn, teodas, agus
duḡairt sé ḡur ḡuine mór é féin, agus d'aontuiḡ
tímpal cúḡ céaḡ ḡuine leis. Ac do marḡuiḡeaḡ é,
agus an muinntir a creiḡ ann do ḡaipeaḡ iad agus
37 cḡadḡar an neamḡníḡ. I nḡiaib an fir sin d'eiriḡ
lúḡás ḡaililíac, i laeḡib an cómairim, agus ḡarraḡ
sé na ḡaoine 'n-a ḡiaib, ac do fuair sé sin bás, leis,
38 agus do ḡaipeaḡ a cḡallaḡt go léir. Deirim lib
anois, d'á ḡríḡ sin, éiriḡḡ de sna ḡaoine seo agus
ḡḡaoiliḡ leó, óir, má's ó ḡaoine an íntinn seo agus
39 an ḡnó so, raḡaib sé ar neamḡníḡ, Ac má's ó ḡia é
ni féiḡir ḡaoib é cḡr ar neamḡníḡ, agus ba ḡaoḡal go
mbeaḡ sib aḡ iomaib le ḡia féin. Deineadḡar ruḡ
air.
- 40 Ansan do ḡlaḡadḡar isteaḡ na h-Aspoil agus do

8 AGUS BÍ SȚIOPÁN LÁN DE ḡRÁSTA AGUS DE NEART
 AGUS É AȚ DÉANAM MÍRBUÍLTÍ AGUS SOLUÍÓÍ MÓRA
 9 AMEASȚ NA NDAOINE. ANSAN D'EIRIȚ DAOINE ÁIRIȚE
 AS AN SINAGÓIS AN A DUTȚȚAR SINAGÓS NA LIBERTÍNEAC
 AGUS NA ḡCURÉNÉAC AGUS NA N-ALECSANȚRÍNEAC AGUS
 NA NDAOINE A ĊÁINIȚ Ó ĊILICLA AGUS Ó ÁSIA, AGUS BÍODAR
 10 AȚ ARAȚÓINT LE SȚIOPÁN. AGUS NÍ RAȚODAR ÁȚALȚA
 AN ŠEASAM I N-AȚAIȚ NA H-EAȚNA AGUS I N-AȚAIȚ NA
 11 SPIORAIȚE LE N-A LAȚRAD ŠÉ. ANSAN ĊUIREADAR SUAS
 DAOINE ÁIRIȚE ĊUN TEACȚ AGUS A RÁȚ ḡUR AIRÍȚODAR
 FÉIN FOCAIL MASLUIȚTEACȚA UAIȚ I N-AȚAIȚ MȚAOISE
 12 AGUS I N-AȚAIȚ DÉ. DO ḡNÍOSADAR AR AN ḡCUMA SAN
 AN POȚUL AGUS NA SEANÓIRÍ AGUS NA ḡGRÍȚNEÓIRÍ AGUS
 DO RIȚEADAR I ḡCEANN A ĊÉILE AGUS DO RUȚADAR AIR
 13 AGUS DO ĊUȚADAR I LÁȚAIR NA CÓMAIRLE É. AGUS
 ĊUIREADAR SUAS FÍNNIȚE BŘEȚȚACȚA ĊUN A RÁȚ: NÍ
 STADANN AN DUINE SIN AC AȚ LAȚAIRȚ CAINNȚEANA MAS-
 LUIȚTEACȚA I N-AȚAIȚ NA H-ÁIȚE NAOMȚA AGUS I N-AȚAIȚ
 14 NA DLIȚE. ÓIR D'AIRIȚMAIR É 'ȚÁ RÁȚ SO: DÉANFAIȚ
 ÍOSA SO NASAREIT LÉIRSȚRIOS AR AN ÁIT SEO AGUS CUIR-
 15 FIȚ ŠÉ AȚARÚ AR NA NÓSA A ĊUȚ MȚAOIS DÚINN. AGUS
 BÍ LUȚȚ NA CÓMAIRLE AȚ FÉACAINȚ ḡO DLUȚȚ AIR AGUS
 ĊONNACADAR ḡO RAIȚ A ḡNÚIS MAR A BÉAȚ ḡNÚIS AINGIL.

CAIBIȚIOL VII.

CainȚ SȚIOPÁN OS CÓMAIR NA CÓMAILLE; A MȚARȚA.

1 ANSAN DUȚAIRȚ UAȚȚARÁN NA SAȚART: AN BȚUIL SO
 2 AMȚAIȚ? DUȚAIRȚ SEISEAN: A FEARA, A BŘÁIȚRE AGUS
 A AIȚREACȚA, ÉISTIȚ LIOM! DO ĊAISBEÁIN DIA NA ḡLÓIRE
 É FÉIN D'ÁR N-AȚAIR ÁBRAHAM NUAIR A BÍ ŠÉ I MESO-
 3 POTÁMIA SAR AR CÓMNUIȚ ŠÉ I ḡCARAN, AGUS DUȚAIRȚ
 ŠÉ LEIS: ¹ “IMȚIȚ AS DO ĊÍR AGUS Ó D'ȚAOLȚAIȚ AGUS
 4 TAR ISTEAC SA TÍR A ĊAISBEÁNFAȚ DUIT.” ANSAN D'FÁȚ
 ŠÉ TÍR NA ḡCALȚDAÉAC AGUS CÓMNUIȚ ŠÉ I ḡCARAN. AGUS
 NUAIR A FUIAIR A AȚAIR BÁS D'AISTIRIȚ ŠÉ É ĊUN NA TÍRE
 5 SEO 'NA BȚUILȚÍ-SE ANOIS I NȚUR ḡCÓMNUIȚE. AGUS NÍOR

¹Țen. xii. 2.

čUḡ sé seilb̃ oigREAČTA ṽó ANN, OIREAḂ AGUS CISCÉIM
 TROÍḡE, AČ VO ḡEALL sé ḡO ṽTABARFAḂ sé seilb̃ NA
 H-ÁICE ṽó FÉIN AGUS ṽÁ SLOČT 'N-A ṽDIAḂ, AGUS ḡAN
 MAC AIGÉ. AČ ṽUBAIRT ṽDIA leis: ¹ ḡO mBEAḂ A 6
 sločT 'N-A ḡCÓMNUIGÉ I NṽÚČAIG IASÁČTA AGUS ḡO
 ḡCURFÍ FÉ ṽAOR-SMAČT IAD AGUS ḡO ṽTABARFÍ ṽROČ-
 ÚSÁIḂ ṽÓIḂ AR FEAḂ ČEITRE ČÉAḂ BLIAN. AGUS AN 7
 NÁISIÚN AḡÁ mBEIḂ SIAḂ sé ṽAOIRSE, TABARFAḂSA BREIČ
 ORČA, AṽUBAIRT AN TIGEARNA, AGUS 'N-A ṽDIAḂ SAN
 YIOCFAIḂ SIAḂ AMAČ AGUS BEIḂ SIAḂ Aḡ ṽÉANAḡ SEIRBÍSE
 ṽÓM̃SA SA N-ÁIT seo. ² AGUS čUḡ sé ṽó CONNRAḂ AN 8
 TÍMPALLḡEARRAḂ, ³ AGUS MAS SIN ṽE ḡEIN sé ISAAC AGUS
 VO ṽEIN sé AN TÍMPALLḡEARRAḂ AIR AN T-OČTM̃AḂ
 LÁ, AGUS ⁴ ISAAC IÁCÓB, AGUS ⁵ IÁCČB AN ṽÁRÉAḡ
 PÁTRIÁRC.

AGUS ČÁINIG FORMAḂ Aḡ NA PÁTRIÁRCAIḂ VO IÓSEP 9
 AGUS ⁶ ṽÍOLADAR É ISTEAC SA N-ÉIGIPT. AGUS ṽÍ ṽDIA
 leis, AGUS ṽFUAḡAIL sé É AS ḡAC ḡUAIS ṽÁ ṽTÁINIG 10
 AIR, ⁷ AGUS čUḡ sé FÁḂAR AGUS EAḡNA ṽó I SÚILIḂ FARAÓ
 RÍ NA H-ÉIGIPTE, AGUS VO ṽEIN sé UAC̃TARÁN ṽÉ AR AN
 ÉIGIPT AGUS AR A ČEAḡLAC FÉIN ḡO LÉIR. ANSAN VO 11
 ČÁINIG AN ḡORTA AN AN ÉIGIPT AN FAḂ AGUS AN ČANAAN,
 AGUS CRUAḂTAN MÓR, AGUS NÍ RAIḂ ṽIA LE FÁḡAIL Aḡ
 ÁR N-AITREAČAIḂ. ⁸ AGUS NUAIR A ṽÁIRIG IÁCÓB ARḂAS 12
 A ṽEIT LE FÁḡAIL SA N-ÉIGIPT ČUIN sé ÁN N-AITREAČA
 ANN AR ṽTÚIS. ⁹ AGUS AN TARÑA TURUS ṽÁITIN A 13
 ṽRITÁRAČA IÓSEP AGUS VO NOČTAḂ A ČINE VO FARAÓ.
 ANSAN VO ČUIR IÓSEP SIOS AR IÁCÓB, A AČAIR, AGUS AR 14
 A ḡAOLTAIḂ ḡO LÉIR, ČÚIG ṽUINE ṽÉAḡ A'S TRÍ FICIO.
¹⁰ AGUS ČUAIḂ IÁCÓB SÍOS SA N-ÉIGIPT, AGUS ¹¹ FUAIR 15
 sé ṽÁS, É FÉIN AGUS ÁN N-AITREAČA. AGUS VO TUḡAḂ 16
 ḡO SICEM IAD AGUS VO CUIREAḂ IAD SA N-UAIḡ ¹² A
 ČEANNAIḡ AṽRAHAM AR AIRḡEAḂ Ó M̃ACAḂ HEMÓR, MAC
 SICEM.

AČ NUAIR A ṽÍ Aḡ TEAC̃T AM NA ḡEALLAM̃NA A ḡEALL 17

¹ ḡen. xv. 13.

² ḡen. xvii. 10.

³ ḡen. xxi. 2.

⁴ ḡen. xxv. 25.

⁵ ḡen. xxix. 32 AGUS xxxv. 22.

⁶ ḡen. xxxvii. 28.

⁷ ḡen. xli. 37.

⁸ ḡen. xlii. 2.

⁹ ḡen. xlv. 3.

¹⁰ ḡen. xlviii. 5.

¹¹ ḡen. xlix. 32.

¹² ḡen. xxiii. 16 AGUS l. 5 AGUS 13; los. xxiv. 32.

18 DIA D'ÁBRAHAM BÍ AN T-SLIOĈT TAR ÉIS DUL I ¹ LIONMAIRE
 19 SA N-ÉIGIPT, ḡO DÍ ḡUR ÉIRIḡ RI EILE SA N-ÉIGIPT
 20 NÁ RAIḖ AITĊNE AIGE AR LÓSEP. DĊIN SÉ SIN FEALL AR ÁR
 ḡCINE AḡUS ĊUIR SÉ CRUAḖTAR AN ÁR N-AITĊREAĊAIḖ, ḡO
 ḡCAITĊIḖÍS A ḡCLANN Óḡ DO ĊUR UAĊA AMAĊ I DĊTREÓ NÁ
 21 MAIRFIḖÍS. ² SA N-AM SAN ISEAḖ DO RUḡAḖ MAOIS,
 AḡUS DOB IONMUIN LE DIA É, AḡUS DO H-OILEAḖ AR
 22 FEAḖ TRÍ MÍ É I DĊIḡ A AĊAR. ANSAN DO CUIREAḖ AMAĊ
 É, AḡUS DO ĊÓḡ INḡEAN FARAÓ É AḡUS DĊIN SÍ É D'OILEAMĊ
 23 AINT 'N-A MĊAC AICI FÉIN. AḡUS DO MÚINEAḖ DO MAOIS
 ḡAĊ SAḡAS EAGNA D'Á RAIḖ Aḡ MUINNĊIR NA H-ÉIGIPTE
 AḡUS BÍ SÉ CÓMAĊTAĊ 'NA BŖÉITĊRIḖ AḡUS 'NA ḡNÍOM-
 24 ARĊAIḖ. NUAIR A BÍ SÉ DAĊAḖ DLIAN D'AOIS ĊÁINIḡ
 MAĊTNAĊ I N' AIGNE DÓ ḡO RAḡAḖ SÉ Aḡ FÉAĊAINT A
 25 BŖÁITĊRE, CLANN ISRAÉIL. ³ AḡUS ĊONNAIC SÉ ÉAḡCÓIR 'Á
 DĊANAMĊ AN DĊUINE ACU AḡUS DO ĊOSAIN SÉ É, AḡUS DĊIN
 SÉ DÍOLTAR AR SON AN T-É ḡUR DĊINEAḖ AN ÉAḡCÓIR AIR,
 26 MAR DO BUAIL SÉ AN T-ÉIGIPTEAĊ. AḡUS DO MĊEAS SÉ
 ḡO DĊUIḡFEAḖ A BŖÁITĊRE ḡO DĊABĊARFAḖ DIA TRÉ N-A
 27 LÁIM FÉIN, FUAḡGAILT DÓIB, AĊ NÍOR ĊUIḡEADAR. ⁴ LÁN
 N-A MĊÁIREAĊ A BÍ ĊÚḡAINN ĊÁINIḡ SÉ ORĊA AḡUS IAD Aḡ
 TROID, AḡUS DĊIN SÉ CARADAS AḡUS SÍOĊĊÁIN EATARĊA,
 AḡUS DUBAIRT SÉ: A FEARA, IS BŖÁITĊRE SIḖ; CAḖ ĊUIḡE
 28 D'AOIB A ĊÉILE ḡORTÚ? AĊ AN FEAR A BÍ Aḡ DĊANAMĊ
 NA H-ÉAḡCÓNA AR A ĊÓMARSAIN DO DÍULTUIḡ SÉ DÓ AḡUS
 DUBAIRT SÉ: CÉ ĊEAP TUSA AD' PŖIÚNSA AḡUS AD'
 29 BŖEITĊEAMĊ OS ÁRḡCIONN? AN ME MĊARBÚ A ĊEAPANN TÚ MAR
 30 A MASBUIḡIS AN T-ÉIGIPTEAĊ INḖÉ? NUAIN AIRIḡ MAOIS
 AN FOCAL SAN DO ĊEIT SÉ AḡUS BÍ SÉ 'N-A DĊÉORUIḖE I
 DĊÍR MĊADIAN, AḡUS BÍ BEIRT MĊAC AIGE SA TÍR SIN.
 31 AḡUS TAR ÉIS DAĊAḖ DLIAN DO ⁵ ĊAISBEÁIN AINGEAL É
 FÉIN DÓ I BŖÁSAC CNUIC SÍNA, I LASAIR ĊEINE, I DĊOR.
 32 AḡUS NUAIR A ĊONNAIC MAOIS AN NÍḖ SIN DO ĊÁINIḡ
 IONḡNA AIR, AḡUS BÍ SÉ Aḡ TEAĊT I N'AICE, 'ḡÁ BŖEITĊNIÚ
 AḡUS DO LABAIR ḡUT AN TIGĊARNA LEIS, AḡUS DUBAIRT:
 33 IS MISE DIA T'ĊARAĊ DIA ÁBRAHAM, AḡUS DIA
 ISÁAC AḡUS DIA IÁCÓIB. AḡUS ĊÁINIḡ CRITĊEAGLA AR
 34 MAOIS AḡUS NÍOR LEÓMAIḡ SÉ FÉAĊAINT AIR. AḡUS

¹ exod. i. 7.² exod. ii. 2.³ exod. ii. 12.⁴ exod. ii. 13.⁵ exod. iii. 2.

ḡuḡairt an tḡearna leis: ḡain ḡo bróga ḡe t' ḡosaib
mar is talam̃ naom̃ta an áit 'na ḡfuilir aḡ seasm̃.
Aḡ féc̃aint ḡom is léir ḡom an cruad̃tan 'na ḡfuil 34
mo p̃obul atá sa n-éigipt, aḡus ḡo ḡloiseas a
nḡearḡol aḡus t̃ánaḡ anuas c̃un iad a ḡ'fuaḡailt.
Aḡus tarsa anois ḡo ḡcuiread̃ sa n-éigipt tu.

An Maois sin ḡ'ár ḡiúltaíḡead̃ nuair a ḡuḡrad̃ 35
leis: Cé c̃eap t̃usa aḡ p̃ríúnsa aḡus aḡ ḡeeit̃eam̃?
ḡo c̃uir ḡia uaid̃ é 'n-a p̃ríúnsa aḡus i n'fuaḡaltóir,
t̃ré lám̃ an aingil a t̃aisbeánaḡ ḡó sa t̃or. ¹ T̃us 36
sé sin leis amac̃ iad, aḡus é aḡ ḡéanam̃ m̃irb̃úiltí
aḡus solúib̃ i ḡtír na h-éigipte aḡus sa m̃uir Ruaid̃
aḡus sa ḡfásac̃ ar fear̃ ḡac̃ad̃ blian. Isé an Maois 37
sin aḡuḡairt le clainn Israél: ² T̃óḡfaid̃ ḡia c̃úḡaid̃
fáid̃ ḡ'búr m̃bráit̃rib̃, mar mise; éist̃fid̃ sib̃ leis sin.
³ Sid̃é a ḡí sa n-eaḡlais sa n-uaigneas i ḡfoḡair an 38
aingil, ḡo lab̃air leis ar c̃nuc Sína aḡus le n-ár
n-aic̃reac̃aid̃; ḡo ḡlac bréit̃re na beata le tab̃airt
ḡúinn. Aḡus ní ḡéanf̃ad̃ ár n-aic̃reac̃a ruḡ air, 39
ac̃ ḡo ḡiúltaid̃ad̃ ḡó aḡus ḡ'iompuḡad̃ a ḡcroib̃e
ar an éigipt, aḡus ḡúḡrad̃ad̃ le h-aaron: ⁴ ḡein 40
ḡúinn ḡéit̃e a ḡeib̃ aḡ ḡluaiseac̃t róm̃ainn; óir an
Maois seo a t̃us amac̃ a h-éigipt sinn ní fear̃-
ram̃air caḡ t̃á imiḡt̃e air. Aḡus ḡeinead̃ad̃ ḡam̃- 41
ain ins na laet̃ib̃ sin, aḡus ḡeinead̃ad̃ íḡbirt c̃un
an íom̃áḡ, aḡus ḡeinead̃ad̃ ḡáirḡeac̃as a h-obair a
lám̃ féin. Aḡus ḡ'iompuḡ ḡia aḡus ḡo leis sé ḡóib̃ 42
ḡeib̃ aḡ ḡéanam̃ seirb̃ise ḡo ḡluaḡ neime, man atá
ḡḡríob̃ta i leab̃ar na ḡfáid̃: ⁵ Ar ḡeinead̃air ofráil
aḡus íḡbirt ḡómsa sa ḡfásac̃ i ḡcait̃eam̃ ḡac̃ad̃ blian
a leaḡlac̃ Israél? Aḡus ḡo ḡlacab̃air tab̃ernacul 43
m̃oloc̃ aḡus réal̃t búr nḡé Remp̃am, íom̃áḡta a
ḡeinead̃air le nḡúr lám̃aid̃ féin c̃un iad ḡ'ad̃rad̃.
Aḡus aist̃ireócaḡ sib̃ t̃ar ḡabilóin.

ḡí tab̃ernacul na fiaḡnaise aḡ ár n-aic̃reac̃aid̃ sa 44
ḡfásac̃, fé mas a c̃eap ḡia ḡóib̃ nuair a ⁶ lab̃air sé
le Maois, ḡo nḡéanf̃ad̃ sé é ḡo réir au m̃acsam̃la a
c̃onnaic̃ sé. Aḡus ḡo t̃óḡ ár n-aic̃reac̃a, aḡus l̃esus 45

¹ exod. vii. 8, ix. 10, xi. 4. ² deut xviii. 15. ³ exod. xx. 3.

⁴ exod. xxxii. 1.

⁵ amos v. 25.

⁶ exod. xxv. 40.

é agus tugaðar leó é isteaç sa tír a bí as geinte,
 agus bíbir dia iad san ó aḡaið ár n-aicreac, go dtí
 46 laeche ðáibio, agus fuair sé sin fáðar i láchair
 Dé, agus d'iarr sé go bfaḡað sé tabernacul do
 47 dia lácóib. Ac is é Salomón a cuir suas tiḡ dó.
 48 Ac ní h-i ndéantús lám a cómnuiḡeann an dúileam,
 49 mar aḡeir an fáio:† ¹ Is é neam mo caḡaoír ríogḡa,
 agus an talam taca mo cos. Caḡ é an tiḡ a déanfaio
 sib dom, aḡeir an tiḡearna, nú cá bfuil áit mo
 50 suaimnis? Náç iad mo lámá féin a ðein iad go léir?
 51 A luçt na muineal stuacaç agus na ḡ-croiðche
 agus na ḡcluas ḡan tímpallḡearrað, táçaoí coit-
 çianta as cur i n-aḡaið an spioraio naoim: Man a bí
 52 búr n-aicreaca, sin man atáçaoí-se. Cia'cu ðe sna
 fáioib nár ðein búr n-aicreaca ḡearleanmairt air?
 Agus cuireaðar cun báis na daoine a çarḡair dóib
 teacḡ an fíon-Aoin seo a ðeineaðair-se féin anois do
 53 braç agus do çur cun báis. Do ḡlacaðair an dlíḡ
 ó friçálam na n-aingel agus níor cóimeaðaðair an
 dlíḡ.

54 Nuair airíḡðar an çainnt sin do ḡeárr sí an croiðe
 55 acu agus bíððar as díosḡán a bfiacal cuḡe. Ac bí
 sé lán ðe'n spioraio naoim agus b'féac sé suas ins
 na flaçais agus connaic sé ḡlóire Dé agus íosa 'n-a
 seasm an ðeasláim Dé, agus duðairt sé: Féac cím
 na flaçais ar osgailt agus mac an Duine 'n-a seasm
 56 ar ðeasláim Dé. Ansan do cuireaðar liú árð asta
 agus do cuireaðar a lámá ar a ḡcluasaib agus do
 57 riçaðar i n-aonfeacḡ cuḡe, agus do cómaíneaðar
 amac as an ḡcaçair é agus ḡaððan do sna cloçaið
 ann, agus cuir na fínniçe a mbraiç as cosaib fir óis

¹Isaías lxvi. 1,

† Ver. 48. "Ní h-i ndéantús lám," 7rl. .l. Nil aon ḡáð aḡe
 le tiḡçtib cré agus ní féioir é dúnað laistiḡ díob. Ac sa n-am
 ḡcéaðna, ó 'tá sé ḡan teóra tá sé ins ḡac uile áit, agus istíḡ i
 n ár dtiḡçtib cóm mairt le ḡac áit eile. Agus do cómnuiḡ
 Críost, sa méio ḡur duine é, i dtiḡçtib, agus tá sé anois ar ár
 n-altóraib.

AR A DCUȚÍ SAUL. AGUS ḡABĐAR ĐO SNA CLOČAIĐ 1 58
 STIOĐAN AGUS É AȚ ḡLAOĐA AR ĐIA, AGUS: A ČIȚEARN
 ÍOSA, ḡLAC ČUȚAT M'ANAM! AĐEIREAĐ SÉ. ANSAN ĐO 59
 LEIȚ SÉ É FÉIN AR A ḡLÚINIĐ AGUS ĐUĐAIRȚ SÉ, ĐO ḡUȚ
 ÁRĐ: A ČIȚEARN NÁ CUIR AN PEACA SO I LEIȚ NA ĐĐAOINE
 SEO! AGUS NUAIR A BÍ AN MÉIĐ SIN RÁIĐTE AIZE ĐO
 ČUIT A ČOĐLA AIR SA ČIȚEARN.

AGUS BÍ SAUL ČOILTEANAC ČUN A BÁIS.

CAIBĐIOI VIII.

NA SAMARITÁNAIȚ ĐÁ N-IOMPÓĐ AȚ PIIĐ ČUN AN ČREIĐM AGUS
 AN ČOILTEÁNAC ĐA BÁISTEAĐ AIZE.

ANSAN ĐO ĐEINEAĐ, INS NA LAČIĐ ¹ SIN ÍĐE ANA-ĐIAN 1
 AR AN EAGLAIS A BÍ I NLERÚSALEM AGUS ĐO ḡȚAIPEAĐ NA
 ĐĐAOINE ḡO LÉIR ČRÉ ČRÍOČAIĐ LÚĐÁÉA AGUS ŠAMARÍA, AC
 AMÁIN NA H-ASPOL. ASUS ČUȚ ĐĐAOINE ĐIAĐA AIRE 2
 ĐO STIOĐAN AGUS ČĐOINEAĐAR É ḡO MÓR. AC BÍ LÉIR- 3
 ḡȚRIOS AȚ SAUL 'Á ĐÉANAM AR AN EAGLAIS, É AȚ ĐUL
 ISTEAČ INS NA ČIȚIĐ AGUS FIR AGUS MNÁ AIZE 'Á ČARRAC
 AMAČ AGUS É 'ȚÁ ḡCUR I MBRAIȚĐINEAS.

AC AN MUINNTIR A ḡȚAIPEAĐ ĐO ḡLUAISEAĐAR RÓMPA 4
 AȚ CRAOĐȚȚAOILE BRÉIČRE ĐÉ. AGUS ČUAIĐ PIIĐ SÍOS 5
 ḡO ČAČAIR SAMARÍA AGUS BÍ SÉ AȚ CRAOĐȚȚAOILE ČRÍOST
 ĐÓIĐ SIN. AGUS ČUȚ NA ĐĐAOINE AIRE ĐO ČAINNT PIIĐ 6
 AGUS Đ'ÉISTEAĐAR LEIS ĐO ČOIL A ČÉILE, MAR ČONNACAĐAR
 NA MÍRĐÚILTÍ A BÍ AIZE 'Á ĐÉANAM. MAR BÍ A LÁN ACU 7
 'NA RAIĐ SPIORAIĐÍ ČRUAILLIȚTE IONȚA AGUS ḡO N-IM-
 ČIȚĐÍS ASTA AȚ ÉIȚEAM ḡO H-ÁRĐ. AGUS A LÁN A BÍ 8
 MÍLLE AGUS A BÍ BACAČ ĐO LEIȚISEAĐ IAD.

Đ'Á BŘIȚ SIN BÍ ÁČAS MÓR SA ČAČAIR SIN. AC BÍ FEAR 9
 ÁIRIČE Đ'AR Đ' AINIM SÍMÓN AGUS BÍ SÉ 'N-A ĐRAOI SA
 ČAČAIR ROIĐE SIN AGUS É AȚ MEALLAĐ MUINNTIRE ŠAMARÍA,
 'ȚÁ RÁĐ ḡUR ĐUINE MÓR ÉIȚIN É, AGUS ČUȚAĐ NA ĐĐAOINE 10
 ḡO LÉIR, BEAȚ AGUS MÓR, ČLUAS ĐÓ, AGUS ĐEIRIĐÍS:
 ČÓMAČȚ ĐÉ É SEO, AN ČÓMAČȚ AR A DCUȚȚAR MÓR-

- 11 cÓMACT. Agus d'éistibís leis, mar bíodar meallta
 12 le n-a cúib draoidéacta aise ar fear d'fao. Ac
 nuair a creideadar pilib agus é as craobsgaoile
 i ntaob rígeacta Dé, do baiscead iad, idir fearaib
 13 agus mná, i n-ainim Íosa Críost. Ansan do creid
 Símon féin agus do baistead é, agus d'fhan sé i
 bfochair pilib. Agus nuair a cíod sé na mírbúiltí
 d'á ndéanam, agus na cÓmacta ear na beartaib, bíod
 iongha agus alltact air.
- 14 Ansan d'airis na h-Aspoil a bí i n-Ierúsalem go
 raib Samaria ear éis bréicir Dé do glacad agus
 15 cuireadar peadar agus eóin as triall orca. Agus
 nuair a tanaadar deineadar suib ar a son, go nglac-
 16 faibís an Spioraib Naom. Óir ní raib tagaithe aise
 fós i n-aoinne acu; ní raibad ac baistithe i n-ainim
 17 an Tigearna Íosa. Ansan do cuireadar a lámha orca
 agus do glacadar an Spioraib Naom.*
- 18 Nuair a conaic Símon, ám, an Spioraib d'á tab-
 airt tré d'ul sé lámh na n-Aspoil do earraiz sé airgead
 19 doib, agus duibairt sé: tugaid dónsa an cÓmact
 san, i ncreo, an t-é go gcuirfead mo lámh air go nglac-
 faid sé an Spioraib Naom. Duibairt peadar leis, ám:
 20 Ibe an do cúib airgid agus ort féin, óir do measais
 21 gur féidir tabarctas Dé d'fágail ar airgead. Níl
 páirt ná baint agatsa leis an ngnó so, mar ní díreac
 22 do croide i láthair Dé. Déin aicríge, d'á bris sin,
 sa n-olc so atá déanta agat, agus iarr ar Dia, féac-
 aint an maicfí duit an smúineam so a táinig ad croide.
 23 Óir cím go bfuilir i ndomblas seirbchin agus fé
 24 cuiread an uilc. Agus d'freaigair Símon agus
 duibairt: Cuir-se búir nguib cun an Tigearna ar

* Ver. 17. "Do cuireadar a lámha orca." Cuiread na h-Aspoil daoine fé lámh easboiz leis na lámha cur orca, agus le suib déanam, agus leis sin do glacad na Críostuib an Spioraib Naom. Fan amras do glacaidís grásta an Spioraib Naom nuair a baistí iad, ac ní tugá doib an uair sin an forlíontact grásta agus na tíoblaicí eile sin a tugad doib neart cun an creidim a d'admáil go h-osgailte; tíoblaicí a glacaidís 'n-a diaib san ós na h-easboiz i sacraimint d'ul fé lámh easpuig.

mo šon ionus ná tíoCFAḡ ORM AON NÍḡ DE SNA NEIČIB
SIN AČÁ RÁIḡTE AḡAIB.

AḡUS ČÁNAḡAR-SAN ČAR N-AIS ḡO IERÚSALEM, ČAR 25
ÉIS ḡRIAČAN AN ČIḡEARNNA ḡO ḡEARḡAḡ AḡUS ḡO LAḡAIRČ,
AḡUS ḡEINEAḡAR CRAOḡḡḡAOILE ČRÉ N-A LÁN DE ČRÍOČAIB
NA SAMARITÁNAČ.

ANSAN ḡO LAḡAIR AINGEAL AN ČIḡEARNNA LE PILIB AḡUS 26
ḡUḡAIRČ SÉ: EIRIḡ AḡUS IMČIḡ Ó ḡEAS ČUN INA H-ÁITE
'NA ḡFUIL AN ḡÓČAR Ó IERÚSALEM ḡO ḡÁSA; IS FÁSAC
AN ÁIT. ḡ'EIRIḡ SÉ AḡUS ḡ'IMČIḡ SÉ. AḡUS FÉAC, 27
BÍ FEAR Ó ÉČIÓPIA, COILLČEÁNAČ CÓMAČTAČ LE ḡANRÍḡIN
ÉČIÓPIA, LE CANḡACÉ, FEAR A BÍ OS CIONN A SAIBḡRIS
ḡO LÉIR AICI, AḡUS BÍ SÉ ČAR ÉIS ČEACČ ḡO IERÚSALEM
ČUN ḡIA ḡ'AḡRAḡ; AḡUS BÍ SÉ Aḡ ḡUL ČAR N-AIS AḡUS 28
É 'N-A ŠUIḡE 'N-A ČARḡAḡ, AḡUS ISÁIAS FÁIḡ AḡE ḡ'Á
LÉIḡE. AḡUS ḡUḡAIRČ AN SPIORAIḡ LE PILIB: IMČIḡ 29
ANONN AḡUS CUIR ČU FÉIN I N-AICE AN ČARḡAIḡ SIN.
ČÁINIḡ PILIB I N'AICE AḡUS ḡ'AIRIḡ SÉ É Aḡ LÉIḡE ISÁIAS 30
FÁIḡ, AḡUS ḡUḡAINTČ SÉ: AN ḡÓIḡ LEAT A' ḡČUIḡEANN
ČÚ AN NÍḡ AČÁ AḡAT ḡ'Á LÉIḡE? ḡUḡAIRČ SEISEAN: 31
AḡUS CONUS IS FÉIḡIR ḡOM É ČUISḡINT MURA ḡČAIS-
BEÁNAIḡ ḡUINE ÉIḡIN ḡOM É? AḡUS ḡ'IARR SÉ AN PILIB
ḡUL SUAS AḡUS SUIḡE I N'AICE. AḡUS SIḡÉ AN ÁIT DE'N 32
ḡḡRIPTIÚIR A BÍ AḡE ḡ'Á LÉIḡE: ¹ḡO SEÓLAḡ ČUN A
MARḡČA É MAR A SEÓLFÍ CAORA; AḡUS, AN NÓS AN UAIN
A BEAḡ ḡAN ḡUČ I LÁČAIR A BEARḡÓRA, NÍOR OSḡAIL SÉ
A BÉAL. I N-ÚMLUIḡEACČ ḡO ČÓḡAḡ UAIḡ A ḡREIČ- 33
EAMANTAS. Cé neósFAIḡ A ḡEINEALAČ? ÓIR ČÓḡFAR A
BEAČA DE'N ḡČALAM. AḡUS ḡ'FREAḡAIR AN COILL- 34
ČEÁNAČ AḡUS ḡUḡAIRČ SÉ LE PILIB: AČČUINGIM ORČ CIA
AIR ḡO LAḡRANN AN FÁIḡ AN ČAINNT SIN? AN AIR FÉIN NÚ
AN AR ḡUINE EILE? ANSAN ḡ'OSḡAIL PILIB A BÉAL AḡUS 35
ČUSNUIḡ SÉ LEIS AN ḡḡRIPTIÚIR SIN AḡUS ḡO ČRAOḡḡḡAOIL
SÉ ÍOSA ḡÓ. AḡUS, Aḡ CUR NA SLÍḡE ḡÍOḡ ḡÓIB ČÁN- 36
AḡAR MAR A RAIḡ UISḡE, AḡUS ḡUḡAIRČ AN COILLČEÁNAČ:
FÉAC AN Č-UISḡE, CAḡ 'ČÁ AM ČOSḡ AIR ḡO MBAISTČÍ ME?
AČ ḡUḡAIRČ PILIB: MÁ ČREIḡEANN ČÚ Óḡ 'ČROIḡE ḡO 37
H-IOMLÁN NÍ MISḡE É. AḡUS ḡ'FREAḡAIR SEISEAN AḡUS

¹ ISÁIAS liii. 7.

38 DUBAIRT: CREIDIM SUR B'É MAC DÉ ÍOSA CRÍOST.* AGUS
 D'ÓRDUIG SÉ AU CARBADO DO STOP AGUS TÚRLINGEADAR
 39 ARAON SA N-UISGE, PILIB AGUS AN COILLTEÁNAC, AGUS DO
 BAIST SÉ É. AGUS NUAIR A ÉANADAR ANÍOS AS AN UISGE
 D'FUADAIĞ SPIORAIO AN TIGEARNNA PILIB AGUS NÍ FEACAIÖ
 AN COILLTEÁNAC A TUILLE É. AC D'IMCIG SÉ A BÓCAR FÉIN
 40 AGUS ÁTAS AIR. AGUS DO FUARAÖ PILIB I N-ASÓTOS AGUS
 GLUAIS SÉ TRÍÖ AN DTÍR AĞ CRAOBŞGAOILE AN TSOISGEIL
 INS NA CAĈARAĈAIÖ ZO LÉIR CÜN ZO DTÁINIĞ SE ZO
 CAÉSARÉA

CAIBIÖIOL IX.

Iompáil póil cün an creidim, agus a d'ógas. Énéas d'á
 leigias ağ peadar, 7 caibíca dá tógaint aige ón mbás.

1 AGUS ÉÁINIĞ ¹ SAUL, AGUS É AĞ SÍOR-SEIÖE BAZARȚA
 BÁIS I N-AĞAIÖ DEISGIÖBUL AN TIGEARNNA, AĞ TRIALL AR
 2 PRÚNSA NA SAĞASC, AGUS D'IARR SÉ AIR LEITREAĈA
 ĈABAIRT DÓ ZO DĀMASCUS, CÜN NA SINAGÓG, I DTREÖ
 DÁ BFAĞAÖ SÉ AON DAOINE, FIR 'NÁ MNÁ, DE 'N TSLÍĞ SIN,
 ZO DTABARFAÖ SÉ LEIS IAO ĜABȚA ZO IERÚSALEM.
 3 ² AGUS AĞ CUR NA SLÍGE DÉ DÓ DO ĈÁRLA ZO DTÁINIĞ
 SÉ I ĜCÓMŞAR DO DĀMASCUS, AGUS ZO H-OBANN DO LAS
 4 SOLUS Ó NEAM 'N-A ĈÍMPUL. AGUS TUIT SÉ CÜN TAILIM
 AGUS D'AIRIĞ SÉ AN ĜUĈ ĜÁ RÁÖ LEIS: A ŠAUL, A ŠAUL,
 5 CAD CUIĞE ZO BFULIR AM ĜÉARLEANMĀINT? AGUS
 DUBAIRT SEISEAN: CIA H-É ĈU, A ĈIGEARNNA? AGUS EISEAN:
 MISE ÍOSA 'NA BFULIRSE AM ĜÉARLEANMĀINT, IS CRUAIO
 6 ORT BEIĈ A' SPEACUÍOL I N-AĞAIÖ AN PRIOCAIRE. AGUS
 DUBAIRT SEISEAN AGUS É AĞ CRIĈ LE H-UACĈÁS: A ĈIĞ-

¹ Şal. i. 13.

² *Infra* xxii. 6, xxii. 10, xxvi. 12; 1 Cor. xv. 8, 2 Cor. xii. 2.

* Ver. 37. "MÁ CREIDEANN CÚ ÓD' CROIÖE ZO H-IOMLÁN," 7RL.
 Is minic ná h-ainimníĝeann an şGRIPȚIÚIR AC AON CEANN AMÁIN
 DE SNA MEÓNAIÖ RIACȚANAĈA, MAR A DEINTEAR ANSO, .I. CREIDEAM,
 BÍÖ ZO BFUL MEÓIN EILE ATÁ RIACȚANAĈ CÖM MAIĈ, .I. DÓLÁS
 CROIÖE AGUS DÓĈAS AGUS ĜRÁÖ DO DĀ. AC BEIREANN CREIDEAM
 LEIS IOMLÁINE CROIÖE, AGUS ĜAC AON RUÖ ATÁ RIACȚANAĈ CÜN
 SLÁNUIĞTE.

earna, cao is toil leat a d'éanfaínn? Agus duibairt 7
an tigearna leis: Eirigh agus imchíis isteach sa cáitair
agus neósfar sa n-áit sin duit cao t'á agat le
d'éanam. Agus na fíir a b'í le n-a cois bíod'ar 'n-a
seasam agus uachtbás ort, agus iad ag éisteacht leis
an nḡuḡ agus ná feacaod'ar doinne. Agus d'éirigh 8
Saul de'n talam agus d'osgail sé a súile ac ní feacaib
sé don ní. Agus do rugaod'ar ar lám air agus do
seolaod'ar isteach i n'Damascus é. Agus b'í sé ansan 9
trí lá gan raodarc, agus níor cáit sé bia 'ná deoc.

Agus b'í i n'Damascus duine de d'eisgiobulaib an 10
tígearna agus Ananías ab ainim dó, ¹ agus duibairt
an tigearna leis, i n-aising: A Ananías! Agus
duibairt seisean: Táim anso, a tigearna! Agus 11
duibairt an tigearna leis: Eirigh agus imchíis go dtí
an tsráib ar a dtuagtar an díreach, agus loirg, i dtí
lúdaís, fear ó t'arsus gur b'ainim dó Saul; mar,
féac, t'á sé ag g'uib' d'é. (Agus c'onnaic sé an fear d'an 12
b'ainim Ananías agus é ag teacht isteach ag triall air
agus ag cur a láime air cun raodarc a d'uibairt dó.) Ac 13
d'freaḡair Ananías: A tigearna, d'airigheas i dtaob
an fíir sin, ó n-a lán, méid na n-olc atá déanta aige
do d'naoim i n-Ierúsalem: Agus t'á úg'darás anso 14
aige ó uachtaránaib na sagart cun na n'daoine a
ḡlaod'ann ar t'ainimse do ḡabáil. Duibairt an 15
tígearna leis: Imchíis ort, óir is ártac toḡta an fear
san agamsa cun m'ainime breic i láitair geinte agus
ríḡte agus clainne Israéil. Mar taisbeánfaosa dó 16
cao iad na néite móra atá le fulang aige ar son
m'ainime. Agus d'imchíis Ananías agus cuib sé 17
isteach sa tíg agus cuir sé a lám air agus duibairt
sé: A Saul, a bráitair, an tigearna íosa a taisbeáin
é féin duit ar an slíḡ agus tu ag teacht, do cuir sé
mise cuḡat ionus go b'feicfá agus go líonfí de'n
Spioraib naom tu. Agus láitreach do cuir mar 18
beaḡ ḡáinní d'á súlib agus fuair sé a raodarc agus
d'eirigh sé agus do baisteaḡ é. Agus cáit sé bia 19
agus táinig neart dó. Agus d'fan sé raint laetanta
i b'fochair na nd'eisgiobul a b'í i n'Damascus.

¹ *Infra* xxii. 12.

20 Agus láitreac, ins na sinagógaib, bí sé as sean-
 21 móin i dtaobh Íosa, gur b' é Mac Dé é. Agus bí
 uachtás ar a raib as éisteacht leis, agus deiridís:
 Nác é seo an fear a bí as déanamh íde i n-Ierúsalem ar
 an muinntir a ḡlaodadh ar an ainim sin, agus nác é
 ḡnó a chus anso é ná cun iad do bheith leis ḡabtha as
 triall ar uachtaránaib na sagart? Ac bí Saul as
 22 neartú go mór agus é as cur na n-lúthach ar mear-
 aithe, a raib i n-Damascus díob, toisg é beith ḡá deimh-
 niú gur b' é sin an Críost.

23 Agus nuair a bí a lán laethanta caithe dein na
 lútháig a bheartú, do thoil a céile, go marbócaidís é.
 24 Ac do fuair Saul eólus ar iad a bheith ar a tí. ¹ Agus
 bí luict cimeádh acu ar na geataib do ló agus d'oiroche,
 25 cun go marbócaidís é. Ac do thóg na deisgiobuil é
 sa n-oiroche agus cuireadh síos de dhruim an falla
 26 é i gciseán. Agus táinig sé go Ierúsalem agus
 meas sé dul leis na deisgiobuil, ac bí eagla acu go
 léir roimis agus ní creidfidís gur deisgiobul é.
 27 Ac do thóg Barnabas é agus do rug sé as triall ar
 na n-aspol é agus d'inmr sé díob conus mar a
 connaic sé an tighearna ar an slig agus gur labhair sé
 leis, agus conus mar a dein sé obair calma i n-ainim
 28 Íosa, i n-Damascus. Agus bí sé 'n-a bfochair, as
 ḡabáil amac agus as ḡabáil isteach i n-Ierúsalem
 agus obair calma aige 'á déanamh i n-ainim an tigh-
 29 earna. Do labradh sé mar an gcéadna leis na gein-
 tīb agus bíodh sé as díospóireacht leis na ḡréagais;
 30 agus bíodh an a d'iarradh é cun cun báis. Fuair
 na bráithre an nídh sin amac agus do rugadh go
 Caesaréa é agus cuireadh as san go Tarsus é.

31 Agus bí síocháin as an eaglais ar fuir lúthaea go
 léir agus as fuir ḡalillí agus ḡamaría, agus bí sí as
 dul ar aghaidh as gluaiseacht i n-eagla an tighearna,
 32 agus í dá líonadh le sólás an Spioraid Naoim. Agus
 do tharla, nuair a bí peadhar as tabairt a cuardh sa
 tímpal ortha, go dtáinig sé cun na naoim a bí 'n-a

¹ 2 Cor. xi. 32.

ḡcom̃nuíḡe i liṽḡa. Agus fuair sé sa n-áit sin duine 33
 ḡ'ár ḡ'ainim énéas, a bí ḡan lút a ḡéas agus a bí ar
 a leabaiḡ ar fear ḡc̃t mblian. Agus duḡairt peḡdar 34
 leir: A énéis, tá an tḡearna íosa críost aḡ taḡairt
 sláinte ḡuit. Eiríḡ agus córuíḡ ḡo leabaiḡ! Agus
 ḡ'eiríḡ sé láit̃reaḡ. Agus c̃onnaic muinntir liṽḡa ḡo 35
 léir é agus muinntir šaróna, agus ḡ'iompuíḡdar c̃un
 an tḡearna.

Agus bí i n-loppé bandeisḡobul agus taibíta ab 36
 ainim ḡi, nú, ar míniú, ḡorc̃as. Agus bí a lán deaḡ-
 ḡníom̃ar̃ta agus a lán deárc̃a aici sin 'á deanam̃. Agus 37
 ḡo tárla ins na laet̃iḡ sin ḡur buaileḡ breóite í
 agus ḡo ḡfuair sí bás. Agus ḡo níḡdar í agus cúir-
 eḡdar sa tseómra uaḡtar̃aḡ í. Ac̃, ó bí liṽḡa com̃- 38
 ḡasaḡ ḡo loppé agus ḡur airíḡ na deisḡobuil
 peḡdar a beit̃ sa n-áit̃ sin, cúireḡdar beirt fear
 cúige 'ḡá ráḡ leis: Ná deín ríḡneas ḡan teac̃t aḡ
 triall orainn. Agus ḡ'eiríḡ peḡdar agus táiniḡ sé 39
 leó. Agus nuair a táiniḡ sé ann ḡo ruḡḡdar suas
 é ḡo ḡtí an seómra mór, agus bí na bainṽreaḡa 'n-a
 seasam̃ 'n-a tímpal agus iḡḡ aḡ sile deór agus iḡḡ
 aḡ taisbeáint na ḡcótaí agus na mball éḡḡaiḡ ḡó
 a deineḡḡ ḡorc̃as ḡóib̃. Annsan ḡo cúir peḡdar na 40
 ḡaoine ḡo léir amaḡ as an seómra agus ḡo leis sé é
 féin ar a ḡlúiniḡ agus deín sé úrnuiḡḡe, agus ḡ'iom-
 puíḡ sé c̃un an cúirp agus duḡairt̃ sé: A taibíta,
 eiríḡ! Agus ḡ'osḡail sisi a súile agus c̃onnaic sí
 peḡdar agus ḡ'eiríḡ sí aniar. Agus cúḡ sé a lám̃ 41
 ḡi agus cúir sé 'n-a seasam̃ í. Agus ḡo ḡlaoiḡ sé
 isteac̃ na naoim̃ agus na bainṽreaḡa agus cúḡ sé
 suas ḡóib̃ í 'n-a beaḡaiḡ. Ansan ḡo h-innseḡḡ é ar 42
 fuaiḡ loppé ḡo léir agus ḡo creiḡ a lan ḡaoine sa
 tḡearna. Agus ḡo cúit̃ amaḡ ḡur fañ sé mórán 43
 laet̃anta i n-loppé, i ḡtíḡ fear ḡur ḡ' ainim ḡó Símon,
 fear leaḡair ḡo leasú.

CAIBIDÍOL X.

CORNÉLIUS D'Á GLAČAÐ ISTEAČ SA n-EAGLAIS. AISLING PEADAIR.

- 1 AČ BÍ I ĞCAESARÉA FEAR N-AR B'AINIM DÓ CORNÉLIUS,
TAOISEAČ CÉAÐ AR AN MBUIÐIN AIRM AR A DUGSTAR
- 2 AN EADÁILEAČ, FEAR DIAÐA N-A RAIÐ EAGLA DÉ AIR FÉIN
AĞUS AR A ČEAĞLAČ, DO ČUĞAÐ MÓRÁN DÉARCA UAIÐ DO
SNA DAOINE, AĞUS A BÍOÐ AĞ ĞUIÐE DÉ COITČIANČA.
- 3 DO CONNAIC AN FEAR SAN, I N-AISLING, ĞO SOILÉIR,
TUAIRIM AN NAOMAÐ TRÁČ SA LÁ, AINGEAL Ó DÍ AĞ
TEAČT ČUIĞE ISTEAČ, AĞUS DUBAIRČ AN Č-AINGEAL LEIS:
- 4 A ČORNÉLIUS! AĞUS DUBAIRČ SEISEAN, AĞUS É AĞ
FÉAČAINC AIR AĞUS EAGLA MÓR AIR: ČAÐ É SIN, A ČIĞ-
EARNA? AĞUS DUBAIRČ SÉ LEIS: ČAIÐ T'ÚRNUIĞČE
AĞUS DO DÉIRC IMIĞČE SUAS, I ĞCUÍMNE, I LÁČAIR DÉ.
- 5 AĞUS ANOIS CUIR FIR ĞO LOPPÉ AĞUS ĞLAOIÐ ČUĞAČ
- 6 SÍMÓN, AR A DUGSTAR PEADAR. ČÁ SÉ AR LÓISDÍN
I DČIĞ SÍMÓIN, FEAR LEASUIĞČE LEAČAIR, N-A B'FUIL A
ČIĞ AR BRUAČ NA FARAIĞE; NEÓSFAIÐ SÉ SIN DUIT ČAÐ 'ČÁ
- 7 LE DÉANAM AĞAČ. AĞUS NUAIR A D'IMČIĞ AN Č-AINGEAL,
A BÍ AĞ ČAINČ LEIS, DO ĞLAOIÐ SÉ ČUIĞE BEIRC D'Á ČEAĞ-
LAČ FÉIN AĞUS FEAR AIRM N-A RAIÐ EAGLA AN ČIĞEARNA
- 8 AIR, DAOINE A BÍ ÚMAL DÓ. AĞUS D'INNIS SÉ DÓIÐ ĞAČ
NÍÐ AĞUS CUIR SÉ ĞO LOPPÉ IAD.
- 9 AMÁIREAČ A BÍ ČUĞAINN, AĞUS IADSAN AĞ CUR NA
SLÍĞE DÓIÐ AĞUS AĞ TEAČT ČUN NA ČAČARAČ, TUAIRIM
AN SÉMAÐ TRÁČ, ČUAIÐ PEADAR SUAS I N-UAČČAR AN
- 10 ČIĞE ČUN ÚRNUIĞČE DÉANAM. ANSAN ČÁINIĞ OCRAS AIR
AĞUS BA MÍAN LEIS BIA DO ČAIČEAM. AĞUS AN FAIÐ A
BÍODAR AĞ OLLMÚ AN BÍÐ DÓ ČÁINIĞ ČÁMNÉAL AIR.
- 11 CONNAIC SÉ NA FLAČAIS AR OĞAILČ AĞUS ÁRČAČ, MAR A
BÉAÐ BAIRLÍN ANA-MÓR AĞUS Í D'Á LEIĞINC ANUAS, LE N-A
- 12 ČEITRE CÚINNÍÐ, AS NA FLAČAIS ČUN AN ČAILIM. AĞUS
BÍ UIRČI AN UILE ŠAĞAS AINMIĞČE ČEITRE ĞCOS, AĞUS
- 13 PIAČAÍ, AĞUS ÉANLAITČ AN AÉIR. AĞUS DO LAÐAIR
- 14 ĞUČ LEIS: EIRIĞ, A PEADAIR, AĞUS MAIRÐ AĞUS IČ! AČ
DUBAIRČ PEADAR: NÁR LEIĞIÐ DÍ AĞO NÓEANFANN SAN, A
ČIĞEARNA, ÓIR NÍOR IČEAS RIAM BIA COITČIAN NÁ BIA
- 15 NEAM-ĞLAN. AĞUS DO LAÐAIR AN ĞUČ AIRÍS LEIS: AN

níò a ḡlan òia ná tabairse coitcian air! Òo òeineað 16
san trí h-uaire a céile agus ansan òo tósadh an
t-ártaç çar n-air isteaç ins na flaçais.

Agus an fáid a bí peadar 'ḡá breicniú i n' aigne cao 17
é an saḡas an raðarc san a çonnaic sé, féaç, bí na fir a
cuir Cornélius uaid 'n-a seasam aḡ an nòorus, 'ḡá fiaf-
raige cá raib çig Símoín. Agus òo ḡlaodhadar agus 18
ò'fiafraighdar an raib Símon ar a òtcuḡtar peadar,
ar lóisoín sa tig. Bí peadar, ámtaç, aḡ cuímnem 19
ar an aising agus òubairt an spioraid leis: Féaç,
tá triúr fear aò' lorg. Eirig, dá bríg sin, agus 20
imçig síos agus ḡluis leó, óir is mise cuir cúḡat
iad. Ò'imçig peadar síos çun na òfear agus òub- 21
airt sé: Féaç, is mise atá uaid: Cao çuige ḡo òtán-
adair? Agus òubradar-san: Cornélius, an taoiseaç 22
céad, fear atá fíoraonta úmal òo òia agus ḡo òfuil
meas mór aḡ na lúdaig ḡo léir air, fuair sé freaḡra
ó aingel naomta 'ḡá ráð leis fios a çur ortsa çun
a çige agus éisteaç le caint uait. Òo ruḡ sé isteaç 23
iad ansan i ḡcóir na h-oioçe. Agus ò'eirig sé
amáireaç a bí cúḡainn agus ḡluis sé i n-aonfeaçt
leó, agus çuaid raint òe sna bráicniò ó loppé le n-a
çois.

Çuaid sé isteaç i ḡCaesaréa an lá 'n-a òiad san, 24
agus bi Cornélius aḡ feicem leó agus a ḡaolta agus
a çáirde cruinniḡe aige. Agus òo çarla nuair a 25
çáinig sé isteaç ḡo òtáinig Cornélius 'n-a çoinniò
agus ḡur sléaçt sé aḡá çosaid ḡá onórú. Aç òo 26
tós peadar suas é agus òubairt sé: Eirig! Òuine
iseað mise féin, leis. Agus çáinig sé isteaç sa tig 27
agus é aḡ caint leis, agus fuair sé an mórçuid
òaoine cruinniḡe istig,

Agus òubairt sé leó: is eól òaoibse conus mar 28
is urḡráin ò'fear lúdaç baint ná comluadar a
òéanam le cine iasaçta, ac òo çaisbeáin òia òómsa
ḡan coitcian ná neamḡlan a tabairt ar aon òuine.
Dá bríg sin, cóm luaç agus a cuireað síos orm 29
çánaḡ ḡan staò. Fiafraigim, uime sin, cao çuige
ḡur cuireḡbair fios orm?

Agus òubairt Cornélius: Çeitre lá ó sin, ḡo òtí 30

an uair seo, bíos am éis um an naomhach trácht agus me as guíde, agus féach, do seasaim fear ar m'ádh
 31 amach agus éadach geal air agus duibhí sé: A Cornélius, tá éistithe le do guíde agus tá cuimne ar do
 32 déirce i láthair Dé. Cuin fios go loppé, dá b'fí sí, an Símon ar a dtuiscar peadair: tá sé an lóisín
 i dtí Símon, an fear leasuithe leathair, i n-áice na
 33 faraise. Ansan do cuireas fios ortsa láithreach agus is maith an teacht agatsa é. Agus táimí do léir
 anso anois do láthair cun éisteacht le gach uile ní do a d'órdúigh Dia duit.
 34 Ansan d'osgail peadair a béal agus duibhí sé: Is léir dom le fírinne ná féachann Dia do ¹ pean-
 35 sain seachas pearsa, Ac go b'féachann sé do'n t-sin, ins gach cine, 'na mbíonn a eagla air agus a d'ein-
 36 eann fíoraontaí.* Do cuir Dia an briathar cun clainne Israél, as fógaírt síochána tré Íosa Críost,
 37 (siné is tigearna ar gach uile ní): Is eól daibíse an focal a labhraí ar fuí lúdaea go léir, ² óir do
 chusnuigh sé ó Shaililí tar éis an baiste a craobhscaoil
 38 eóin: Íosa ó Nasaret: conus mar do onn Dia é leis an spioraio naomh agus le cómaí, agus gur
 gluais sé as déanamh cairde agus as leigheas na ndaoine a bí fé annsmacht an diabail, toisg Dia beir
 39 leis. Agus is fínníthe sinne ar gach ní do dár d'ein sé i gcrích na n-lúdaí agus i n-Ierúsalem, gur cuireadh
 40 cun báis é 'da crochadh ar an gcrann. Agus do tóg Dia ó'n mbás é an treas lá agus tús sé le feisint

¹ Deut. x. 17; ² par. xix. 7; Iób xxxiv. 19; eagna vi. 8; Eccli. xxxv. 15; Róm. ii. 11; Gal. ii. 6; 1 peab. 1. 17.

² lú. iv. 14.

* Ven. 35. "ins gach cine." 7rl., .i. ní lúdaigh amáin ac geinte leis, pé cine gur díob íad, ach tairneamh i láthair Dé, má tá eagla Dé ortha agus má d'einí siad deag-oibreacha. Ac tuigtear i gcómnúige nác fuláir díob an creideamh fírinneach a beir acu, óir "gan creideamh (deir pól naomha, eab. xi. 6) ní féidir Dia do sásam." Seachain, dá b'fí sí, an muinntir a deir, a' b'fí sí na cainte sin, gur féidir do luí gach creidim beir tairneamh i láthair Dé. Mar ó nár táinig ó Dia ac an creideamh fírinneach, is léir gur ó athair an éirígh ach gach creideamh fallsa, agus nác féidir díob gan beir míchairneamh i láthair Dé na fírinne.

é, ní do'n pobul go léir, ac d'fínniúib a bí ceapaithe 41
 aḡ Dia roim ré: dúinne, a cháit bia agus deoc
 n'fócair tar éis eiríste do ós na mairb. Agus 42
 d'órdúig sé dúinn craobhsaoile déanam do sna
 daoine, agus fiaðnaise déanam air gur b'é féin atá
 ceapaithe aḡ Dia cun beit 'n-a breiteam ar beoib
 agus ar marbbaib. ¹ Is air seo a deiniú na fáilte go 43
 léir fiaðnaise, gur i n'ainim-sean atá maiteamnacús
 peacaí le fáil aḡ gac doinne a creideann ann.

An fáil a bí peadar aḡ ráib na cainnte sin do túir- 44
 ling an spioraib naoim ar a raib aḡ éisteačt leis an
 mbriachar. Agus lučt an tímpallgearrča a táinig 45
 i n-aonfeacht le peadar, bí uachás orča a ráib gur
 táinig grásta an spioraib naoim ar na geintib. Mar 46
 bíodar aḡ éisteačt leo aḡ labairt na deangtača agus
 aḡ móraib de. Ansan d'freaḡair peadar: An 47
 féidir d'aoinne an t-uigse cimeáib uainn san a
 mbaistfí na daoine seo atá tar éis an spioraib
 naoim a ḡlacaib cóim maic linn féin? Agus d'órdúig 48
 sé iad do baiste i n-ainim an tigearna íosa Críost.
 Ansan d'iarradar air fanmáint 'n-a b'fócair raint
 laečanta.

CAIBIDÍOL XI.

peadar ḡa čaisbeáint go raib an ceart aige 'á déanam nuair
 a bí sé aḡ ḡlacaib na geinte isteač sa n-eaḡlais. Iompóib a
 lán i n-antioč.

Agus d'airig na h-Aspoil agus na bráitire a bí i 1
 n-lúdaéa gur ḡlac na geinte, leis, briachar de. Ansan 2
 nuair a čuaib peadar suas go Ierúsalem bí lučt
 an tímpallgearrča aḡ aigneas leis, agus deiribis: 3
 Čaib čuige duit dul ameaḡ daoine ḡan tímpall-
 gearraib orča agus bia čaiteam 'n-a b'fócair? Agus 4
 čusnuig peadar agus d'innis sé an sḡeal doib tríb
 síos, mar seo

bíos i ḡcačair loppé aḡ déanam urnuighe agus 5

¹ Ierem. xxxi. 34.

- 6 čÁINIS čÁMNÉAL ORM AŽUS ČONNAC AISLING, ÁRČAC MAR
 7 bEAD bAIRLÍN MÓR D'Á LEIGINT ANUAS AS NA FLAČAIS LE
 8 n-A ČEITRE CÚINNÍB, AŽUS ČÁINIS AN bAIRLÍN AM' AICE.
 9 AŽUS D'FÉACAS ISTEAC INCI 'ŽÁ bREITNIÚ AŽUS ČONNAC
 10 AINIMÍŽTE ČEITRE ŽCOS AN DOMAIN AŽUS BEITRÍŽ
 11 AŽUS PIASCAÍ AŽUS ÉANLAITE AN AÉIR. ANSAN D'AIRÍŽ-
 12 EAS ŽUČ 'ŽÁ RÁD LIOM: EIRÍŽ, A PÉADAIR, MAIRB AŽUS
 13 IČ! AŽUS DUBART: NÍ DÉANFAID, A ČIGEARNA, ÓIR
 14 NÍOR ČUAIID BIA COITČIAN NÁ BIA NEAM-ŽLAN AM BÉALFA
 15 RIAM FÓS. AŽUS D'FREAZAIR AN ŽUČ AS NA FLAČAIS
 16 AN TARNA H-UIAIR: AN NÍD A ŽLAN DIA, NÁ TABAIRSE
 17 COITČIAN AIR! DO DENEAD AN MÉID SIN TRÍ H-UIAIRE
 18 AS A ČÉILE AŽUS ANSAN DO TÓŽAD NA NEITE ŽO LÉIR SUAS
 19 INS NA FLAČAIS AIRÍS. AŽUS LE N-A LINN SIN RIÚD AŽ
 20 AN DČIŽ 'NA RABAS TRIÚR FEAR A CUIREAD AŽ TRIALL ORM
 21 A' CAESARÉA. AŽUS DUBAIRT AN SPIORAIID NAOM LIOM
 22 DUL LEÓ ŽAN ČEIST ORM. AŽUS ČUAIID AN SEISEAR
 23 BRÁČAR SO LE M'ČOIS, AŽUS ČUAMAIR ISTEAC I DČIŽ AN
 24 FIR. ANSAN D'INNIS SEISEAN DÚINN CONUS MAR A
 25 ČONNAIC SÉ, 'N-A ČIŽ FÉIN, AINGEAL 'N-A ŠEASAM, AŽUS
 26 ŽO DUBAIRT AN T-AINGEAL LEIS: CUIR FIOS ŽO LOPPÉ AR
 27 ŠÍMÓN AR A DČUŽTAR PÉADAR, AŽUS LABARFAID SÉ LEAT
 28 CAINNT A ŠAORFAID ČU FÉIN AŽUS DO ČEAŽLAC ŽO LÉIR.
 29 ANSAN NUAIR A ČURNUIŽEAS AR ČAINNT DO ČÚIRLING AN
 30 SPIORAIID NAOM ORČA FÉ MAR A ČÚIRLING SÉ ORAINNE
 31 I DČUSAC. AŽUS ČUIMNÍŽEAS AR FOCAL AN ČIGEARNA,
 32 MAR ADUBAIRT SÉ: ¹ Dēin Eóin baiste le h-uisge ac
 33 baistfar sibse leis an spioraid naom. Dá bříž sin,
 34 ma čuž DIA DÓIBSIN AN ŽRÁSTA CÉADNA A ČUŽ-SÉ
 35 DÚINNE NUAIR A ČREIDREAMAIR SA ČIGEARNA ÍOSA CRÍOST;
 36 CIA'R D'É MISE ŽO D'FÉADFAINN COSŽ A ČUR LE DIA?
 37 NUAIR AIRÍŽDAR AN MÉID SIN D'ÉISTEADAR, AŽUS
 38 ČUŽADAR ŽLÓIRE DO DIA AŽUS DUBRADAR: SEAD AC
 39 TÁ AITRÍŽE ČUN NA BEAČA TABARČA AŽ DIA DO SNA ŽEIN-
 40 TIB FÉIN
 41 AŽUS NA DAOINE ÚD A ŽŽAIPEAD MAR ŽEALL AR AN
 42 DTRIABLÓID I DČADOB ŠCIOPAIN DO SIUBLADAR ČÓM
 43 FAIDA LE PŌENICÉ AŽUS LE CUPRUS AŽUS LE H-ANTIOČ,

¹ MAT. iii. 11; MARC. i. 8; LUC. iii. 16; EÓM. i. 26.

ḡan an focal do labairt le h-aoinne ac le Iúdaíḡ amáin. Ac bí cur̃ acu agus Cupriánaíḡ ab eaḡ iad agus Cur- 20 énéac̃a, agus nuair a cuadar istec̃ i n-Antioc̃ bíois as cainnt leis na ḡréasaiḡ féin as tabairt eóluis ar an tḡgearna íosa doib̃. Agus bí lám̃ De leó agus 21 do h-iompuiḡeab̃ cur̃ mór daoine cun creidim̃ an ḡgearna.

Ansan do táinig tuairisḡ na neit̃ sin cun a ḡcluas 22 do luēt na h-easailse a bí i n-Ierúsalem agus cuir-eadar Barnabas go h-Antioc̃. Táinig sé agus connaic 23 sé an ḡrásta ó Dia agus bí ádas mór air agus t̃us sé cómairle do sna daoine go léir beit̃ seasam̃ac̃ 'n-a ḡcroib̃e agus leanm̃aint do'n ḡgearna. Óir fear 24 fóganta b'eaḡ é a bí lán de'n spioraid̃ naom̃, agus de creideam̃. Agus do t̃ugaḡ cur̃ mór daoine cun an ḡgearna.

Ansan do cuaid̃ Barnabas go Tarsus as lorg 25 Saul agus nuair a fuair sé é t̃us sé leis go h-Antioc̃ é. Agus t̃ugadar bliain iomlán i ḡcómluadar na 26 h-easailse ann, agus deineadar pobal mór do t̃easasḡ, i dtreó ḡur i n-Antioc̃ a t̃ugaḡ ar dt̃uis Críostaid̃te ar na deisgiobuil.

Agus ins na laetib̃ sin do táinig fáilí ó Ierúsalem 27 go h-Antioc̃. Agus d'eiríḡ duine acu san d'ár 28 b' ainim Agabus agus t̃us sé le tuisḡint, ó'n spioraid̃, go raib̃ ḡorta mór le teac̃t ar an saogal go léir, agus do táinig san fé Claudius. Agus do beartuiḡ 29 na deisgiobuil, ḡac̃ aoinne do réir a ḡustail, cabair a cur̃ as triall ar na bráit̃re a bí 'n-a ḡcómnuiḡe i nIúdaea. Agus deineadan san. Cuireadar an 30 cabair cun na seanóirí le Barnabas agus le Saul.

CAIBIDÍOL XII.

ḡearleanm̃aint h́eróo. Peadar dá fuasgailt aingeal. pionós ar h́eróo.

Le linn na h-aimsire céad̃na do cuir h́eróo, an 1 rí, á lám̃a cun uilc a d'éanam̃ ar cur̃ de muinntir na h-easailse. Agus do m̃air̃b̃ sé Séamus, drit̃áir Eóin, 2 le claid̃eam̃.

- 3 Ansan, nuair a cónnaic sé gur tairn an ḡníom san
leis na lúdaíḡ ceap sé peadar leis do ḡabáil. 1
4 laetiḡ an aráin ḡan ḡiosc ab ead é ámtac. Do ḡaiḡ
sé é agus cuir sé i bpríosún é agus cuir sé ceitre
ceatrait de luict airm 'ḡá cimeádo, cun go dtabairfadh
sé i láthair an pobuil é tar éis na cásḡa.
- 5 Ansan bí peadar sa príosún, fé cimeádo, ac bí
úrnuigthe aḡ dul suas cun do ar a son, ḡan stad, ó'n
easlais go léir.
- 6 Agus nuair a bí hériodo cun é tabairt os cómar
ná ndaoine, bí sé an oide céadna san 'n-a lúige
iur beirt luict airm, agus é ceangailte le dá slabra.
agus bí luict cimeádoḡa lasmuic de'n doras aḡ cimeádo
7 an príosúin. Agus féac, do seasaim aingeal ó'n
do-tigearna i n-aice leis, agus do las solus sa
tseómra, agus do buail an t-aingeal sa cliaclán é
agus dúisḡ sé é, agus duibairt sé: Eirig d'urcar!
- 8 Agus do tuit na slabraí dá lámáiḡ. Agus duibairt
an t-aingeal leis: Cuir umac do crios agus do bróḡa
agus do dein. Agus duibairt sé leis: Cuir umac
9 do bracl agus lean me. Agus bí sé 'ḡá leanmáint
amac, agus ní raiḡ 'fios aige gur b'fíor gur b'aingeal
a bí 'ḡá déanam; ac is amlaio a ceap sé gur b'aisling
10 a bí aige dá feisint. Agus cuadar tar an ḡcéad
luict faire agus tar an tarna luict faire, agus tán-
adar cun an ḡeata iarainn, an ḡeata cun na cataracl,
agus d'osgail an ḡeata uaiḡ féin doio. Cuadar
amac agus siúbluigeadar don tsráio amáin, agus
ansan d'imtiḡ an t-aingeal go h-obann uaiḡ.
- 11 Ansan do táinig peadar cuige féin agus duibairt
sé: Tá fios aḡam anois go fíor gur b'é an Tigearna
do cuir a aingeal cuḡam 'am fuasgailt a' láim
hériodo agus ó ḡac níḡ 'na bfuil an pobul lúdac aḡ
12 súil leis. Ansan, as a máclanam, táinig sé cun tige
máire, máclair eóin ar a dtuḡtí Marcus, agus bí
mórán daoine cruinniḡte ann agus iad aḡ déanam
13 úrnuigthe. Buail sé cómla an doruis. Táinig amac,
14 'ḡá freagairt, cailín 'nar b'ainim di Rodé. Agus
d'aitin sí gur peadair, agus le méio an áclais a bí
uirclí níos osgail sí an doras ac do riḡ sí isteacl agus

d'innis sí go raib̃ peadar as an n-dorus. Duḃradar- 15
 san léi: ar buile ataoí. Ac̃ duḃairt sisi gur b'fíor
 é. Agus duḃradar-san: Isé a ainḡeal atá ann. Ac̃ 16
 do lean peadar as bualaḃ. Ansan nuair osḡaladar
 agus connacadar é b'í uaḃbás orḡa. Ac̃ do ḃaḡain 17
 sé le n-a láim̃ orḡa éisteac̃t, agus d'innis sé d'óib̃
 conus a ḡus dia amac as an bpríosún é, agus duḃ-
 ainc sé: Innis na neite sin do Séamus agus do sna
 bráicrib̃! Agus cuaid̃ sé amac̃ agus d'imḡis sé go
 n-áit eile.

Nuair a ḡáinig an lá b'í céimigráḃ* nár ḃeas imeasḡ 18
 na saḡd'íurí i dtaob̃ cad a b'í imḡite ar peadar.
 Agus nuair a d'iarr h'éróḃ é agus ná raib̃ sé le 19
 fáḡail cuir sé ceistiú ar an luḡt cimeáḃta agus
 d'órd'uid̃ sé iad do cur cun báis, agus d'imḡis sé
 síos ó lúdaea go Caesaréa agus d'fan sé ann.

Agus b'í fearḡ air cun muinntire tuíre agus cun 20
 muinntire sídón. Cánadar-san ámḡac̃, do ḡoil a
 céile, as triall air, agus ḃeineadar muinntearḡas le
 blastus, fear seómra an rí, agus d'iarradar sioḡcáin,
 toisḡ a d'tír féin a ḃeic̃ d'á ḡoḡú ó'n rí. Ansan, lá a 21
 b'í ceapait̃e cuis̃e, b'í h'éróḃ 'n-a suíḃe sa tsuíḃe
 breic̃e agus éadac̃ ríogḡa uime agus ḃein sé óráid̃
 d'óib̃. Agus ḃeiread̃ na daoine, 'ḡá molaḃ: Ni 22
 ḡuḡana ó ḃuine iad ac̃ ḡuḡana ó dia éis̃in. Ansan, 23
 láic̃reac̃ bonn, do ḃuail ainḡeal an tḡearna é, toisḡ
 nár ḡus sé an onóir do dia, agus ḃein bró piasḡaí
 d'é agus iad 'á d'ite, agus fuair sé bás.

Agus d'fás briac̃ar an tḡearna agus do méad- 24
 úis̃e ad̃ é.

Agus ḡáinig barnabas agus saul ḡar n-ais ó Ierú- 25
 salem ¹ nuair a b'í a ḃfritálam̃ d'éanta acu, agus
 ḡuḡadar leo eóin ar a d'ḡuḡtí Marcus.

¹ Supra xi. 30.

* .i. cur ḡre céile

CAIBIDIL XIII.

SAUL AGUS BARNABAS D'Á GUR AMAÍ AG AN SPIORAIO NAOMH.
SEANMÓINIU ACU 'A DÉANAMH I SCYPRUS AGUS I N-ANTIOC PISTIDIA.

- 1 AC BÍ SA N-EAGLAIS, A BÍ I N-ANTIOC FÁIDÍ AGUS TEAG-
ASÓIRÍ, AR A RAIÓ BARNABAS AGUS SÍMÓN, AR A DUGTÍ
SÍMÓN DUB, AGUS LÚCIUS AN CURÉNAÍ AGUS MANACÉN,
2 CÓMHALTA HÉROÍO AN TETRARC, AGUS SAUL. AGUS
BÍODAR AG DÉANAMH GNÓTA AN TIGEARNA AGUS AG DÉANAMH
TROSSAÍO AGUS DUBAIRT AN SPIORAIO NAOMH LEÓ:
D'eigligió cuḡaln SAUL AGUS BARNABAS CUN NA H-OIBRE
3 D'Á BFULIO GLACAITHE AGAM. ANSAN DO D'EINEADAR
TROSSAÍO AGUS ÚRNUIGTHE AGUS CUIREADAR A LÁMA ORDA-
SAN AGUS CUIREADAR CUN SÚBAIL IAD.
- 4 AGUS FÉ SEÓLAÍO AN SPIORAIO NAOMH CUAÐAR-SAN
GO SELEÚCIA, AGUS AS SAN, AR FARAIḡE, GO CUPRUS
5 AGUS NUAIR A ÉANAÐAR GO SALAMIS BÍODAR AG CRAOBH-
SḡOILE BSÉICIR DÉ I SINAGÓGAIB NA N-LÚDAÍ.
- 6 AGUS BÍ EÓIN ACU SA TSEISBÍS, LEIS. AGUS NUAIR A BÍ
AN T-OILEÁN GO LÉIR SIÚBALTA ACU Cóm FADA LE PÁPOS,
FUARAÐAR DRAOI ÁIRICHE, FÁIDÍ FALLSA, LÚDAÍ GUR
7 B'AINIM DO BAR-LÉSUS. AGUS BÍ SÉ I BFOCAIR AN
PRÓCONSUL, SERGIUS PAULUS, FEAR CIALLMÁR. CUIR
SÉ SIN FIOS AR BARNABAS AGUS AR SAUL MAR BA MIAN
8 LEIS BRIATHAR DÉ DO CLOISINT. AC BÍ ELIMAS, AN
DRAOI, (ÓIR IS MAR SIN A MÍNIGTEAR A AINIM) AG CUR
'N-A GCOINNIÓ, A D'IARRAÍO AN PRÓCONSUL D'IOMPÁIL Ó'N
9 GCREIDEAMH. AC BÍ SAUL, (TÁ PÓL MAR AINM AIR LEIS), LÁN
10 DE'N SPIORAIO NAOMH, AGUS D'FÉAC SÉ AIR AGUS DUBAIRT
SÉ: Ó A FÍR ATÁ LÁN DE GAC FEALL AGUS DE GAC ÉICÉAC,
A MIC AN DIABAIL A NAMAIÓ GAC CIRT, NÁ STADFAIR DE
SLIGTIB DÍREACA AN TIGEARNA DO CUR BUN OS CIONN?
11 AC FÉAC SINÉ LÁM AN TIGEARNA ANOIS ORT, AGUS BEID
TÚ AD DALL, AGUS NÍ FEICFIS AN ḡRIAN, GO CEANN TAMAILL.
AGUS LE N-A LINN SIN DO ÉUIT SGAMALL AIR AGUS DOIR-
CEACT, AGUS BÍ SÉ AG CUARDAÍ 'N-A ÉIMPALL FÉACAINTE
12 AN BFAḡAD SÉ DUINE ÉADARFAÍO A LÁM DO. ANSAN
NUAIR A CONNAIC AN PRÓCONSUL AN NÍO SIN DO D'EIN SÉ
IONḡNA DE TEAGASḡ AN TIGEARNA AGUS DO CRUID SÉ.

Aḡus c̃uair̃ pól aḡus a m̃uinñc̃ir, an luinḡ, ó p̃ap̃os 13
 ʒo p̃erḡé i b̃p̃amp̃ilia. ¹ Ac̃ ñim̃c̃iḡ eóin uac̃a
 aḡus ñf̃ill sé ʒo Ierúsalem. Ac̃ ño c̃uair̃ an c̃uir̃ 14
 eile ar aḡair̃ tré p̃erḡé aḡus c̃ánad̃ar ʒo h-Añciõc̃
 i b̃p̃is̃iõia aḡus c̃uad̃ar isteac̃ sa tsinaḡóis lá na
 sabbóide aḡus s̃uibẽad̃ar ann. Aḡus nuair̃ a b̃í 15
 léiḡẽad̃ na ñlíḡe aḡus na b̃f̃aí̃ ñéañta c̃uir̃ uac̃tar̃áin
 na sinaḡóisḡe teac̃taireac̃t cúca 'ḡá rá̃o: A f̃eara,
 a b̃ráĩtre, má tá aḡair̃ aon c̃aiñnt c̃eaḡaisḡ ño'n p̃obul
 ab̃raí̃o í.

Ansan ñ'eiriḡ pól aḡus b̃aḡair̃ sé ciúnas le n-a 16
 láim̃ aḡus ñub̃air̃t sé:

A f̃eara ñe s̃liõc̃t Israéil, aḡus siḡse ʒo b̃fuil
 eagla ñé oraí̃b̃ éistĩõ liom! Ño c̃oiḡ ñia an tsleãc̃ta 17
 so Israéil ár n-aic̃treac̃a aḡus ñ'ár̃ñuig̃ sé an p̃obul
 nuair̃ a b̃íod̃ar 'n-a ʒcóm̃nuig̃e ² i ñotalam̃ na
 h-Éiḡipte aḡus c̃uḡ se amac̃ as an áit sin iad̃ le ³ láim̃
 cóm̃ac̃tãc̃. ⁴ Aḡus c̃uir̃ sé suas le n-a mbéasaí̃b̃ ar f̃ẽad̃ 18
 ñac̃ad̃ blian sa b̃f̃ásac̃. Aḡus ñ'í̃oiḡ sé seãc̃t ʒcineãc̃a 19
 i ñotalam̃ c̃ánaan aḡus ⁵ ño raiñn sé or̃c̃a-san a ʒc̃uir̃
 tailim̃ á c̃ur̃ ar c̃rañnaĩb̃. ⁶ Aḡus 'n-a ñiaí̃õ san, 20
 tímpall c̃eic̃tre c̃éad̃ aḡus caoḡad̃ blian, c̃uḡ sé
 breic̃eam̃ain ñóib̃, ʒo ñc̃í Samuél f̃aí̃õ. Ansan 21
⁷ ñ'larrad̃ar rí aḡus c̃uḡ ñia ñólb̃ Saul mac̃ C̃is,
 f̃ear ñe c̃reí̃b̃ b̃eniamin, ar f̃ẽad̃ ñac̃ad̃ blian.
⁸ Ansan ño c̃uir̃ sé an f̃ear san i leic̃ taóib̃ aḡus c̃óḡ 22
 sé suas cúca ñaí̃b̃iõ 'n-a rí, aḡus c̃uḡ sé teistim̃eír-
 eac̃t air̃ nuair̃ a ñub̃air̃t sé: ⁹ Tá ñaí̃b̃iõ mac̃
 lesse f̃áḡalta aḡam, f̃ear ño réir mo c̃roide f̃éin,
 f̃ear a cóm̃l̃ioñf̃aí̃õ ʒac̃ ní̃o is toil liom. A' síol 23
 an f̃ir sin, ¹⁰ ño réir na ʒeallam̃na, tá sláñuig̃teóir
 taḡar̃ta aḡ ñia ñ'Israél, 'sé sin íosa. ¹¹ Aḡus roime 24
 n-a c̃eãc̃t san ño c̃raõb̃sḡaoil eóin b̃aiste c̃un aic̃-
 ríḡe ño p̃obul Israéil ʒo léir. Aḡus nuair̃ a b̃í eóin 25
 aḡ cóm̃l̃ioñad̃ a c̃uad̃a ñub̃air̃t sé: ¹² Ni mise an t-é

¹ A.D. 42.

² exod. i. 1.

³ exod. xiii. 21 aḡus 22.

⁴ exod. xvi. 3.

⁵ Iosue xiv. 2.

⁶ breic̃. iii. 9.

⁷ 1 Ríḡ. viii. 5.

⁸ 1 Ríḡ. xiii. 14 aḡus xvi. 3.

⁹ Salm. lxxxviii. 21.

¹⁰ Iſaias xi. 1.

¹¹ Mat. iii. 1; Marc. i. 4; Lú. iii. 3.

¹² Mat. iii. 11; Marc. i. 7; eóin i. 27.

is ḡóig lib is mé, ac féac tá as teačt am ḡiaib an
 τ-é nač fiú me bróga a čos ḡo sgaoile.

- 26 A feara, a bráit̃re, a sliocht sleačta ábraham,
 agus an méio aḡaib ar a bfuil eagla ḡé, is as triall
 oraiḡse ḡo cuireaḡ briac̃ar an tslánuiḡte seo! Óir
 níor aič̃in muinntir Ierúsalem é, agus níor aič̃in uaisle
 Ierúsalem é, ná ḡučana na b̃fáib, bíḡ ḡo léiḡtear
 iaḡ ḡac sabbóib, agus čuḡaḡar breič̃ air agus cóm-
 28 líonaḡar ḡučana na b̃fáib. Agus bíḡ ná fuaraḡar
 aon čoir ann ¹ ḡ'iaarraḡar ar p̃ilát ḡo leosfí ḡóib
 29 é čur čun báis. Agus nuair a bí ḡac níḡ ḡ'á raib
 sḡríobč̃a 'n-a čaob̃ cómlíonta acu čóḡaḡar anuas
 30 ḡe'n aḡmaḡ é agus čuireaḡar i leačt é. ² Ac ḡo
 čós ḡia ós na mair̃b é an treas lá, agus bí sé ḡ'á
 31 f̃eiscint ar fear̃ mórán laeč̃anta as an muinntir a
 čáiñis le n-a čois ó ḡaililí ḡo Ierúsalem, agus atá
 32 ḡo ḡcí anois 'n-a b̃fínniče ḡó i láč̃air ḡaoine. Agus
 táimib̃ 'á čur i n-iúil ḡaoib̃re caḡ í an ḡeallm̃aint
 33 a tuḡaḡ ḡ'ár n-aic̃reač̃aib, agus conus mar atá an
 ḡeallm̃aint sin cómlíonta as ḡia ḡ'ár sliocht, mar
 ḡur aic̃beóḡaiḡ sé íosa, ḡo réir mar atá sḡríobč̃a sa
 tarna sailm: ³ Is tusa mo m̃ac, ḡo ḡeineas-sa ču an
 34 lá so. Ac i ḡtaob̃ a čóḡailt̃ ós na mair̃b ḡan casaḡ
 aige airís ar člaoclóḡ, ḡubairt̃ sé mar seo: ⁴ **ČABAR-**
FAB ḡaoib̃ na neiče naom̃č̃a ḡílse is le ḡáib̃ib.
 35 Agus is uime sin a ḡeir sé i n-áit eile mar an ḡcéaḡna:
⁵ Ní čeaḡóč̃air ḡo τ' aon naom̃č̃a claoč̃lóḡ a
 36 ḡ'f̃eiscint." Óir, nuair a bí a ḡnó ḡeanta as ḡáib̃ib,
 ḡo réir čoile ḡé, 'n-a ḡeinealač̃ f̃ein, ḡo ⁶ čḡḡail sé
 agus ḡo cuireaḡ i ḡteannta a aic̃reač̃a é, agus
 37 čonnaic sé claoč̃lóḡ. Ac an τ-é a čós ḡia ós na
 mair̃b ní f̃eacaiḡ sé claoč̃lóḡ.
- 38 Bíḡ a f̃ios aḡaib, ḡá b̃ríḡ sin, a feara a bráit̃re,
 ḡur triḡ sin a f̃óḡartar ḡaoib̃re maič̃eam̃nač̃as
 peacaí, agus (fuasḡailt̃) ós na neiče ná f̃eaḡfab̃
 39 f̃íoraontačt a čab̃airt̃ ḡaoib̃ i ḡoliḡe m̃aiose. Sa

¹ Mat. xxvii. 20 agus 23; Marc. xv. 13; Luc. xxiii. 21 agus 23; Eóin xix. 15.

² Mat. xxviii.; Marc. xvi.; Lú. xxiv.; Eóin xx.

³ Salm. ii. 7. ⁴ Isaias lv. 3. ⁵ Salm. xv. 10. ⁶ 3 Ríḡ. ii. 10.

duine seo ḡel̃beann ḡac̃ aoinne, a crẽĩbeann, fíor-
aoncãct. Seac̃naĩõ, o'á b̃ríḡ sin, san a' õtioc̃fãõ 40
oraib̃ an rũo ãdeir̃tear ins na fáir̃ib̃: ¹ Féac̃aĩõ, a 41
lũct an neam̃suime, agus deinĩõ ionḡna, agus éaḡaĩõ,
óir tá obair aḡamsa o'á oibiriú i ñbúr laẽtĩbre, obair
ná crẽĩõfĩõ sib̃se, má innseann aoinne õaoib̃ é.

Agus nuair a b̃íod̃ar aḡ im̃ceac̃t amãc̃ o'iarraõar 42
or̃ta an caiñnt sin do lãb̃air̃t leó sa tsabbóiõ a b̃í
cuḡainn. Agus nuair a õisḡaoilẽãõ an tsinaḡóḡ, 43
do lean a lán de sna lúdaíḡ, agus de sna õaoine
iasac̃ta b̃í diãõa, pól agus barnabas, agus do
c̃ab̃ruiḡẽãõar-san leó agus c̃ómairliḡẽãõar õoib̃
leanm̃aint i nḡñasta õé.

An tsabbóiõ a b̃í cuḡainn c̃áinḡ an c̃ãc̃air ḡo léir, 44
nác̃ mór, c̃un éisteac̃t le briac̃ar õé. Ansan nuair 45
a c̃onnaic na lúdaíḡ na sluaiḡte do líoñãõar o'f̃or-
mão agus b̃íod̃ar aḡ bréaḡnú na caiñnte a deirẽãõ
pól, ḡo diãmasluiḡteac̃. Ansan õub̃air̃t pól agus 46
barnabas, ḡo õána: is lĩb̃se nár b̃foláir oúinn briac̃ar
õé do lãb̃air̃t an õtús ; ac̃ ó õiúl̃tuiḡeann sib̃ õó,
agus nác̃ fiú sib̃, do réir b̃úr mbrẽĩte féin, beac̃ta
sioruĩõe o'f̃áḡail, táimí̃õne, féac̃, aḡ iompáil c̃un na
nḡeinte. Óir seo mar a o'ór̃õuiḡ an t̃iḡearna 47
oúinn: ² Cuireas tu mar solus do sna ḡeintib̃,
ionus ḡo mbẽĩteá ão á̃õb̃ar slánuiḡte ḡo õtí imeall
an dõmain. Nuair airḡ na ḡeinte an ní̃o sin b̃í 48
á̃tas or̃ta agus b̃íod̃ar aḡ tãb̃air̃t ḡlóire do b̃riac̃ar
õé, agus do crẽĩõ an méĩo acu a b̃í roim̃-õr̃õuiḡte
c̃un na beac̃ta síoruĩõe.

Agus do leac̃ãõ briac̃ar an t̃iḡearna tríõ an 49
noú̃c̃aiḡ ḡo léir. Ac̃ do séĩo na lúdaíḡ fé sna mnáib̃ 50
diãõa onórãca agus fé uaisib̃ na cãc̃arãc̃ agus m̃ús-
ḡlãõar ḡéareanm̃aint ar pól agus ar barnabas
agus c̃omáinẽãõar as an õtír ĩão. ³ Agus õein- 51
ẽãõar-san ceó a ḡcos do c̃rõc̃ãõ 'n-a ḡcoinnĩõ agus
c̃ánãõar ḡo h-lcónium. Agus do líonãõ na õeis- 52
ḡiobuil le sólás agus leis an Spioraiõ Naom̃.

¹ habac. i. 5.

² isálas xlix. 6.

³ mat. x. 14; marc. vi. 11; lúc. v. 9.

CAIBIBIOL XIV.

pól agus barnabas as seanmóiniú i n-Icónium agus i listra. Cláiríneac 'á leigheas. Daoine shá meas gur déite iad. Shabtar do clochaib ar pól. Deinid siad seanmóiniú i n-Derbé agus i bPergé.

- 1 Agus do chuit amac i n-Icónium go ndeachadar isteach i n-aonfheacht i sinagóig na nlúdaic agus gur
- 2 de sna lúdaí agus de sna Griegaigh. Ac na lúdaigh a bí dícreideamhac, do shriosaodar agus do séir-eadar suas cun feirge aigne na ngeinte i scoinniob
- 3 na mbráitire. Ac b'fhanadar mórán aimsire ann as obair, agus a maincín as an dtighearna, agus é as
- 4 déanamh fíadhaise ar briahtar a shrásta, as cur mírb-úiltí uachtásaca d'á ndéanamh le n-a lámuib. Bí
- 5 muinntir na cacharac deighilte, ámhac, cuir acu as shabail leis na lúdaigh agus cuir acu as shabail leis
- 6 na h-Aspuil. Agus d'eirigh fuagar fé sna geintib agus fé sna lúdaigh, agus fé sna h-uachtaráin, cun
- 7 iad do tarcuisniú agus shabail do clochaib ortha, agus cuigeadar (an níod sin) agus do teiteadar go listra
- 8 agus go Derbé, dá chathair i licaónia, agus go dtí an tír go léir mór-éimpall, agus bíodar as craob-shaoile an tsóisgól sa n-áit sin.
- 9 Agus bí duine i listra, n-a shuíde, agus é shan lút a cos ó fás sé brunn a máthar, agus níor shíubluis
- 10 sé riam. D'aigh an duine sin pól as cainnt. Agus b'féac pól air agus connaic sé go raib aige creideamh
- 11 cun a slánuihte, agus duhairt sé do shuic árd: Eirigh ad seasamh ar do cosaib! Agus do léim sé 'n-a seasamh agus shíubluis sé.
- 12 Agus nuair a connaic na daoine cad a bí déanta as pól d'árdueadar a nglór agus duibradar, as licaónis: Táid na déite, i rioctuib daoine, tagaithe
- 13 anuas cúgáinn. Agus tugadar Iúipiter ar barnabas agus Mercurí ar pól mar is aige bí buaob cainnte.
- 14 Agus bí sagart le Iúipiter lasmuic de'n cathair agus eus sé leis tairb agus coróinneaca, ar aghaidh an sheata, cun go ndéanfaod sé féin agus na daoine

ÍOBIRT. NUAIR A D'AIRIḡ NA H-Aspull, PÓL AGUS 13
 BARNABAS, AN NÍD SIN DO RAOBADAR A SCUIB ÉADAIḡ
 AGUS DO LÉIMEADAR AMAČ IMEASḡ NA NDÃOINE AGUS
 DO LIÚḡADAR: A D'ÃOINE, CAD AB ÁIL LIḡ 'Á DÉANAM SAN? 14
 D'ÃOINE A ḡEOBDAID BÁS, MAR SIḡ FÉIN, ISEAD SINNE,
 AGUS TÁIMID 'ḡÁ IARRAID ORAID IOMPÁIL Ó SNA NEIDID
 BAOČA SIN AR D'IA ATÁ BEÓ, ¹ Ó ISÉ CRUČUIḡ NEAM AGUS
 TALAM AGUS MUIR AGUS ḡAC A BFUL IONTA. INS NA 15
 H-AIMSIRID ATÁ IMIḡČE DO LEOS SÉ DO SNA ḡEINTID ḡO
 LÉIR ḡLUAISEAD AS A SLIḡCID FÉIN. AD FÓS NÍOR FÁS 16
 SÉ É FÉIN ḡAN CUR I N-ÚIL DÓID, ÓIR ČUḡAD SÉ TABAR-
 ČAISÍ Ó NEAM UAIḡ, FEARČAINN AGUS TRÁČANA TORČAMLA,
 AGUS DO LIONAD SÉ ÁR ḡCROIDE LE BIA AGUS LE H-ÁČAS.
 AGUS BÍOD ḡUS LABRADAR MAR SIN IS AR ÉIḡIN FÉADADAR 17
 NA D'ÃOINE DO ČOSḡ AR ÍOBIRT A D'ÉANAM ČÚČA.

ANSAN, ÁMČAC, ČÁINIḡ RAINČ LÚDAC AGUS DO MEALL- 18
 ADAR NA D'ÃOINE AGUS ḡADADAR DO ČLOČAID I BPÓL
 AGUS ČARRAIḡEADAR AMAČ AS AN ḡCAČAIR É MAR MEASADAR
 ḡO RAIḡ SÉ MARB. AD BÍ NA D'EISḡIOBUIL 'N-A ČÍMPALL 19
 AGUS D'EIRIḡ SÉ AGUS ČÁINIḡ SÉ ISTEAC SA ČAČAIR, AGUS
 AMÁIREAC A BÍ ČUḡAINN D'IMČIḡ SÉ FÉIN AGUS BARNABAS
 SO D'ERBÉ.

AGUS D'EINEADAR CRAOBḡḡAOILE SA ČAČAIR SIN AGUS 20
 ČUḡADAR TEASASḡ D'Á LÁN, AGUS ANSAN D'FILLEADAR
 ḡO LISTRA AGUS ḡO H-ICÓNIM AGUS ḡO H-ANTIOČ, AG 21
 NEARTÚ AIGNE NA ND'EISḡIOBUL AGUS 'Á ḡCÓMAIRIÚ ČUN
 BEIČ SEASAMAC SA ČREIDeam, MAR ḡUR LE MÓRÁN A
 D'FULAS NAČ FULÁIS DÚINN DUL ISTEAC I RÍḡEADČ D'E.
 AGUS DO ČUIREADAR SAḡAIRČ FÉ ḡRÁDALB DÓID INS ḡAC 22
 EASLAIS, AGUS D'EINEADAR ÚRNUIḡČE AGUS TROSḡAD,
 AGUS ANSAN ČUḡADAR SUAS DO'N ČIḡEARNNA IAD, ÓIR DO
 ČREIDeADAR ANN. AGUS D'IMČIḡEADAR TREASNA NA 23
 PISIDIA AGUS ČÁNADAR ḡO DČÍ PAMPILIA, AGUS DO 24
 LABRADAR BRIADAR AN ČIḡEARNNA I BPERḡÉ AGUS ČUADAR
 SÍOS ḡO H-ATTALÍA,

² AGUS ČUADAR AS SAN ḡO H-ANTIOČ, AR LUINḡ, AN 25
 ÁIT AS AN ČUḡAD SUAS IAD DO ḡRÁČA D'E ČUN NA H-OIBRE

¹ Sup a xiii. 1.

² ḡen. i. 1; Salm. cxlv. 6; Apoc. xlv. 7.

26 A BÍ CRÍOCHUIĠTE ACU. AGUS NUAIR A ĊÁNAÐAR ANN
 ĊRUIINIĠEADAR AN EAGLAIS AGUS D'INNSEADAR NA NEIĠE
 MÓRA A ÐEIN ÐIA TRÍOĊA, AGUS CONUS MAR A Ð'OSĠAIL
 27 SÉ ÐORUS AN ĊREIÐIM ÐO SNA ĠEINTIB. AGUS D'FANA-
 ÐAR AIMSIR NÁR ĠEARR I ÐFOĊAIR NA ÐEISĠIOBUL.

CAIBIDIOI XV.

AĠNEAS I ÐTAOÐ TÍMPALLĠEARRAÐ. CINNEAÐ CÓMAIRLE
 IERÚSALEM AGUS A LEIĠIR.

- 1 AGUS ĊÁINIĠ ÐAOINE ÁIRIĠE ANUAS Ó LÚÐAÉA AGUS
 BÍOÐAR AĠ TEAĠASĠ NA MBRÁIĠRE: MURA ÐÓÉANFAR
 TÍMPALLĠEARRAÐ ORAIÐ (AR SIAÐ) ÐO RÉIR ÐLIĠE
- 2 MÐOISE NÍ FÉIÐIR BÚR SLÁNÚ. CUIR PÓL AGUS BARNABAS
 'NA ĠCOINNIÐ AGUS NÍ ĠO LAĠ É. ANSAN ÐO
 ÐOCARUIĠEADAR AR PÓL AGUS BARNABAS, AGUS RAINĠ
 ÐAOINE Ó'N ÐTAOÐ EILE, ÐO ÐUL ĠO ÐĆI NA H-ASPUIL
 AGUS NA SAĠAIRT A BÍ I N-IERÚSALEM, I ÐTAOÐ AN SĠÉIL.
- 3 ANSAN ÐO ĊUIR AN EAGLAIS ĊUN SIUBAIL IAÐ SAN AGUS
 ĊÁNAÐAR TRÉ ÐOENICÉ AGUS TRÉ ÐAMARÍA AGUS IAÐ
 'ĠÁ INNSINT CONUS MAR A BÍ NA ĠEINTE AĠ IOMPÁIL,
 AGUS ĊUIREAÐAR ÁĊAS MÓR AR NA BRÁIĠRIÐ ĠO LÉIR.
- 4 AGUS NUAIR A ĊÁNAÐAR ĠO IERÚSALEM BÍ FÁILTE
 RÓMPA AĠ AU EAGLAIS AGUS AĠ NA H-ASPUIL AGUS AĠ
 NA SEANÓIRIB, AGUS IAÐ 'ĠÁ INNSINT CAÐ IAÐ NA NEIĠE
- 5 MÓRA A BÍ ÐÉANTA AĠ ÐIA TRÍOĊA. AC Ð'EIRIĠ CUIÐ
 Ð'AICME NA ÐFAIRISIÑEAC, A BÍ TAR ÉIS AN ĊREIÐIM A
 ĠLACAÐ, AGUS ÐUBRAÐAR: NÍ FULÁIR TÍMPALLĠEARRAÐ
 ÐO ÐÓÉANAM ORĊA AGUS A ĊUR FIAĊAIÐ ORĊA ÐLIĠ MÐOISE
 CIMEÁÐ.
- 6 ANSAN ÐO ĊÁINIĠ NA H-ASPUIL AGUS NA SEANÓIRÍ I
- 7 ĠCEANN A ĊÉILE ĊUN AN SĠÉIL SIN A ÐREIĠNIÚ. ÐO
 ÐEINEAÐ MÓRÁN AĠNIS. ANSAN Ð'EIRIĠ PEADAR AGUS
 ÐUBAIRT SÉ LEO: ¹ A FEARA, A BRÁIĠRE, IS EÓL ÐAOIB
 CONUS MAR A ÐEIN ÐIA TOĠAÐ EADRAINN FADÓ ĠUR AS
 MO BÉAL-SA ÐO ĊLOISFEAÐ NA ĠEINTE BRIACAN AN

¹ *Supra* x. 20.

τSOISḡÉIL AGUS DO ḡLACFAIDÍS AN CREIDEM. AGUS 8
 DIA A CÍONN AN CROIBE , CUS SÉ FIAONaise 'na
 bFÁDAR, MAR ¹ DO CUS SÉ AN SPIORAIÐ NAOM DÓIB FÉ
 MAR A CUS SE DÚINNE É. AGUS NÍOR DÈIN FÉ AON 9
 DEIFRÍḡEACȚ IDIR SINNE AGUS IADSAN, MAR DO ḡLAN SÉ
 A ḡCROIBE LEIS AN ḡCREIDEM. CAD CUIḡE DADÓIB, 10
 D'Á BRÍḡ SIN, BEIȚ Aḡ TAȚANT AR DIA ḡO ḡCURFEAD SÉ
 AR MÚINEALAIÐ NA NDEISḡIOBUL CUINḡ NÁR FÉAD ÁR
 N-AITREACȚA NÁ SINNE A D'IOMPAR? AC CREIDIMÍD 11
 ḡO SAORFAR SINNE, AGUS IADSAN MAR AN ḡCÉADNA, TRÉ
 ḡRÁSTȚA ÁR DȚIḡEARNȚA ÍOSA CRÍOST.

ANSAN D'FAN NA DAOINE ḡO LÉIR CIÚIN AGUS BÍODAR 12
 Aḡ ÉISTEACȚ LE PÓL AGUS LE BARNABAS 'ḡÁ INNSINT
 CAD IAD NA MÍRBÚILTÍ UACȚBASACȚA A BÍ DÉANTȚA Aḡ DIA
 TRÍOȚȚA FÉIN IMEASḡ NA NḡEINTE.

AGUS NUAIR ÉISTEADAR D'FREAGAIR SÉAMUS AGUS 13
 DUÐAIRȚ SÉ: A FEARA, A BRÁITRE, ÉISTIÐ LIOM. TÁ 14
 INNSTE Aḡ SÍMÓN CONUS MAR A D'FÉAC DIA AR DȚÍS
 AR NA ḡEINTÍD CUN ḡO DȚÓḡFAÐ SÉ ASTȚA POBUL D'Á
 AINIM FÉIN. AGUS TÁ CAINNT NA bFÁID Aḡ TEACȚ ISTEACȚ 15
 LEIS SIN, DO RÉIR MAR ATÁ ḡRÍOBDȚA: ² TAR ÉIS NA 16
 NEIȚ SIN FILLFEAD AGUS CUIRFEAD SUAS AIRÍS AN TABER-
 NACUL SO D'ÁIDID ATÁ AR LÁR, AGUS DEISEÓCAD A bFUIL
 BRISTE DÈ, AGUS CUIRFEAD 'N-A ḡEASAM AIRÍS É, I DȚREÓ 17
 ḡO LOIRḡEÓCAD AN CUID EILE DÈ SNA DAOINE AN
 ḡIḡEARNȚA, AGUS NA ḡEINTE ḡO LÉIR, 'NA bFUIL M'AINIM
 DÁ ḡLAODAC OS A ḡCIONN, ADEIR AN ḡIḡEARNȚA AGUS NA
 NEIȚE SIN AIGÉ 'Á DÉANAM. TÁ FIOS A OIBRE FÉIN 18
 Aḡ AN DȚIḡEARNȚA Ó CUSAC AN TSAOḡAIL. DÁ BRÍḡ SIN 19
 ISÉ MO BREITEAMANTAS-SA, ḡAN BUADIREAM A CUR AR NA
 DAOINE ATÁ IOMPUIḡȚE CUN DÈ AS NA ḡEINTÍD, AC 20
 RSḡRÍOBDAD CÚCA, IAD FÉIN A ḡEACAINȚ AR ĆRUAILLIÚ ÍOM-
 ÁḡȚACȚ, AGUS AR D'RÚIS, AGUS AR FÉOIL ĆACȚAITE,
 AGUS AR FUIL. ÓIR TÁ Aḡ MAOIS, Ó'N SEAN-AIMSIR, 21
 I NḡAC CACȚAIR, DAOINE CUN É D'FÓḡAIRȚ INS NA SINAGÓḡ-
 AID, ³ MAR A LÉIḡTEAR É ḡAC SABBÓID.

ANSAN DO SÓCARUIḡ NA H-ASPUIL AGUS NA SEANÓIRI 22
 AGUS AN EAGLAIS ḡO LÉIR AIS ḡO ḡCURFÍ ḡO H-ANTIOĆ,
 I N-AONFEACȚ LE PÓL AGUS LE BARNABAS, LÚDÁS AR A

¹ *Supra* x 45² Amos ix. 11.³ *Supra* xiii. 27.

ṽTUGCÍ BARNABAS, AGUS SÍLAS, FÍR ṽOSAIṢ IMEASṢ NA
23 mBRÁICTRE, AGUS ṢO ṢCURFI AN SGRÍBINN SEO AR A
LÁMAIB:

Ó SNA h-Aspuil, AGUS Ó SNA seanÓIRÍ, NA
BRÁICTRE, CÚN NA mBRÁICTAR nṢEINTEAC ATÁ I n-ANtIOc
AGUS I SIRIA AGUS I ṢCILICIA, AṢ BEANNÚṢAṖ ṖÓIB.
24 ṖOISṢ ṢUR AIRÍṖEAMAIR ṢO nṖEAṖAIB ṖAOINE
AMAC UAINNE AGUS ṢUR CUIREADAR BUAIREAM
ORAIṖSE, AṢ SUAṖAṖ ṖUR n-AISNE LE NEICTIB NÁR
25 ÓRṖUIṖEAMAIRNE, ṖO ṖÁNAMAIR I ṖPOCAIR A CÉILE
AGUS ṖO SOCARUÍṖEAMAIR AR FEARAIB ṖO ṖOṖA
AGUS ṖO CÚR CÚṖAIB I n-AONFEACṖ LE n-ÁR ṖCÁIR-
26 IB IONṖUINE BARNABAS AGUS PÓL, FÍR A CUS A
n-ANAM AR SON AINIME ÁR ṖṖIṖEARNÁ ÍOSA CRÍOST.
27 CÁ CURCTA UAINN AṖAINN, Ṗ'Á ṖRÍṖ SIN, LÚDÁS AGUS
SÍLAS AGUS NEOSFAIB SIAṖ SAN ṖAOIB Ó ṖÉAL, NA
28 NEICTE CÉADNA. IS TOIL LEIS AN SPIORAIB NAOM
AGUS LINNE ṖAN A CUILLE UALAIṖ ṖO CÚR ORAIṖSE
29 AC AN MÉIB SEO ATÁ RIACṖANAC .I., NÁ h-ÍOSFAIB SIB
NEICTE ṖO h-ÍṖBREAC Ṗ'ÍOMÁṖṖIB, NÁ FUIL, NÁ
FEÓIL A ṖACṖAṖ, AGUS ṢO STAONFAIB SIB Ó ṖRÚIS.
MÁ ṖÉINEANN SIB AN MÉIB SIN BEIB AN SṖÉAL ṢO
MAICT AṖAIB. SLÁN LIB."*

30 ANSAN ṖO CUIREAṖ IAD-SAN CÚN SIUBAIL AGUS CUAṖAR
SÍOS ṢO hANtIOc, AGUS CRUINNÍṖEADAR AN pobul AGUS
31 CUSADAR UAṖA AN SGRÍBINN, AGUS NUAIR A LÉIṖEAṖ
32 É BÍ ÁṖAS ORCTA MAR ṖEALL AR AN SÓLÁS. AC FÁIBÍ
AB EAṖ LÚDÁS AGUS SÍLAS FÉIN AGUS DEINEADAR MÓRÁN
CAINNTE LEIS NA BRÁICTRIB AGUS CUSADAR MÓRÁN SÓLÁS
33 ṖÓIB AGUS MÓRÁN MISNIṖ. ANSAN Ṗ'FANADAR ANN
RAINNT AIMSIRE AGUS 'n-A ṖIAIB SAN ṖO CÚIR NA BRÁICTRE
CÚN SIUBAIL IAD ṢO SÍOṖAC AṖ TRIALL AR AN MUINNṖIR

*Ver. 29. "ná fuil, na feóil a ṖaṖṖAṖ." NEICTE IAD SAN
A BÍ NEAMṖÓIBÁLAC IONṖA FÉIN AC -ṖO COISṖEAṖ AN UAIR SIN IAD
I ṖṖREÓ ṢUR Ṗ'USAIB NA LÚDAIṖ ṖO MEALLAṖ CÚN CÓMLUADAIR
LEIS NA ṖEINṖIB AGUS ṖACAIṖE ṖABAIRṖ ṖO SNA ṖEINṖIB AR ṖEICT
FREASARṖAC. NÍOR LEAN AN COSṖ AC ṖAMALL, ÁMṖAC, AGUS ṖÁISÉ
IMIṖṖE LE FADA RIAM, ṢO MÓR MÓR A h-EAṖAIBSIB AN ṖAOIB CÍAS
ṖE'n EÚRÓIP.

Á ĆUIR UAČA IAD. AĆ DO ŠOCARUIŻ SÍLAS AR FANMAINT 34
ANN AŻUS ĆUAIŲ LÚDÁS I N'AONAR ČAR N-AIR ŻO IERÚ-
salem.

AŻUS D'FAN PÓL AŻUS BARNABAS I N-ANTIOČ, AŻ 35
TEAŻASŻ AŻUS AŻ CRAOBSŻAOILE BRÉİČIR AN TİŻEARNNA,
MAR AON LE MÓRÁN EILE DAOINE. ANSAN, ČAR ÉIS RAINNT 36
LAETANTA DUBAIRT PÓL LE BARNABAS: Iompuigmis
AŻUS TUŻAIMÍS ĆUAIŲ AR NA BRÁİČRIŲ, TRÉ SNA ČAČ-
RAČAIŲ ŻO LÉIR IONAS ČRAOBSŻAOILEAMAIR BRIAČAR
AN TİŻEARNNA, FÉAČAINT CONAS AČÁ AN SŻÉAL ACU. AĆ 37
BA MÍAN LE BARNABAS EÓIN, AR A DUTUŻÍ MARCUS, DO
BREİČ LEIS. DUBAIRT PÓL, ÁMČAČ, NÁR ČEART DÓIŲ AN 38
DUINE SIN A ŻLACAŲ, (MAR ŻUR IMČIŻ SÉ UAČA I BĖAM-
PILIA ¹ AŻUS NÁR ĆUAIŲ SÉ SA N-OB AIR LEÓ). AŻUS BÍ 39
EASAONTAČT ANN I DUTREÓ ŻUR SŻARADAR LE N-A ČÉILE,
AŻUS ĆUAIŲ BARNABAS AR LUINŻ ŻO CUPRUS AŻUS DO
RUŻ SÉ MARCUS LEIS.

AŻUS DO RUŻ PÓL SÍLAS LEIS AŻUS ŻLUAIS SÉ ĆUN 40
SIŲBAIL, AŻUS ĆUIR NA BRAİČRE FÉ ČOMAIRČE ŻRÁSTA
DÉ É. AŻUS SIŲBLUIŻ SÉ SIRIA AŻUS CILICIA, AŻ ĆUR 41
MISNIŻ AR NA H-EAŻAİLSÍŲ, AŻUS 'ŻÁ RÁŲ LEÓ AIČEANTA
NA H-ASPOL AŻUS NA SEANOİRÍ DO ČIMEÁŲ.

CAIBĖIOIOL XVI.

TUŻANN PÓL ĆUAIŲ NA N-EAŻAİLSÍ. ŻLAOŲČAR É ĆUN SEAN-
MÓINIŻČE I MACEDONIA. SŻÍURSÁČAR É I BĖPHILIPPÍ.

AŻUS ČAINIŻ SÉ ŻO DČÍ DĖRBÉ AŻUS ŻO DČI LISTRA. 1
AŻUS FÉAČ, BÍ SA N-ÁIT SIN DĖISŻIOBUL DÁR B' AINIM
TÍMOTĖUS, MAC DO MNAOI LÚDÁČ N-A RAIŲ AN CREIDĖAM
AICI, AŻUS D'AČAIR ŻEINTEAČ. ČUŻ NA BRÁİČRE A BÍ 2
I LISTRA AŻUS I N-ICÓNİUM TEISTIMÉIREAČT MAİČ AR AN
BĖFEAR SAN. BA MÍAN LE PÓL AN FEAR SAN DO DUL LEIS 3
FÉIN, AŻUS DĖIN SÉ ČÍMPALLŻEARRAŲ AIR MAR ŻEALL AR
NA LÚDÁIŻ A BÍ INS NA H-ÁİČEANAİŲ SIN. ÓIR DOB EÓL
DÓIŲ ŻO LÉIR ŻUR ŻEINTEAČ A AČAIR. AŻUS AŻ ŻABÁİL 4

¹ *Supra* xiii. 13.

- TRÉ SNA CAČARAČAIŮ DÓIŮ ČUŽÁDAR DO SNA DAOINE LE
 CIMEÁD NA REAČTA A DÍ DÉANCA AŽ NA H-ASPUIL AŽUS
 5 AŽ NA SEANÓIRÍ A BÍ I N-IERÚSALEM. AŽUS MAR SIN BÍ
 NA H-EAŽAISÍ D'Á NDAINSINIÚ SA ČREIDEMĀ AŽUS AŽ
 DUL I LÍONMAIRE LÁ
 6 AŽUS NUAIR A BÍODAR AŽ ŽABÁIL TRÉ ČRÍC PŘIGIA AŽUS
 ŽALATIA DO ČOSŽ AN SPIORAIŮ NAOMĀ IAD AR BŘIAČAR DĚ
 7 DO LABAIRT I N-ASIA. AŽUS NUAIR A ČÁNAÐAR ISTEAC
 I MISIA ČUIREAÐAR ČUN DUL ISTEAC I MBITINIA AC NÍOR
 8 LEOS SPIORAIŮ ÍOSA DÓIŮ DUL ANN. AC TAR ÉIS ŽABÁIL
 TRÉ MISIA ČUADAR SÍOS ŽO TRÓAS.
 9 AŽUS DO TAISBEÁNAÐ AISLING DO PÓL SA N-OIÐCE;
 FEAR Ó MACEÐONIA N-A ŠEASAM, AŽUS É 'ŽÁ ŽUIÐE,
 AŽUS DEIREAÐ SÉ: TAR ANALL ŽO MACEÐONIA AŽUS CABRUIŽ
 10 LINNE. AŽUS NUAIR A ČONNAIC SÉ AN AISLING DO ČEA-
 PAMAIR LÁITREAČ DUL ŽO MACEÐONIA MAR BÍOMAIR
 DEIMNÍŽTEAC ŽO RAIŮ ŽLAOIÐTE AŽ DIA ORAINN ČUN
 CRAOBSŽAOILE DĚANAMĀ DÓIŮ.
 11 ČUAMAIR AN LUMŽ, CEANN AR AŽAIŮ Ó ČRÓAS ŽO
 DČÁNAMAIR ŽO SAMOTRÁCÉ, AŽUS ŽO NEÁPOLIS AN
 12 LÁ 'N-A DÍAIŮ SAN, AŽUS AS SAN ŽO PILIPPI, PRÍOM-
 ČAČAIR SA ČUIŮ SIN DE MACEÐONIA AŽUS CAČAIR DAOINE
 IASACŤA. ČUŽAMAIR RAINNC LAEČANTA SA ČAČAIR SIN,
 I ŽCÓMAIRLE.
 13 AŽUS LÁ NA SABBÓIDE ČUAMAIR AMAC AN ŽEATA
 I N-AICE AÐAN, MAR AR SAMLUIŽEAÐ ÚRNUIŽTE BEIČ AR
 SIÚBAL, AŽUS DO ŠUIÐEAMAIR ANN AŽUS BÍOMAIR AŽ
 14 ČAINNT LE MNÁIŮ A BÍ CRUINNÍŽTE ANN. AŽUS BÍ BEAN
 ACU AŽUS LÍDIA AB ANIM DI AŽUS BÍOD SÍ AŽ DÍOL PUR-
 PUIR I ŽCAČAIR NA DČIAČÍRÉNAČ, AŽUS BEAN DIAÐA
 AB EAÐ Í. D'AIRIS SÍ AN ČAINNT AŽUS D'OSŽAIL AN
 ČIŽEARNĀ A CROIÐE ČUN ŽO N-ÉISTFEAÐ SÍ LE N-A RAIŮ AŽ
 15 PÓL D'Á RÁD, AŽUS DO BAISTEAÐ Í FÉIN AŽUS A TEAŽ-
 LAČ, AŽUS ANSAN D'IARR SÍ NÍD: MÁ 'SÉ BŮR MEAS (AR
 SISE) ŽO BFULIMSE DÍLIS DO'N ČIŽEARNĀ TAŽAIŮ ISTEAC
 AM ČIŽ AŽUS FANAID ANN. AŽUS ČUIR SÍ FIAČAIŮ ORAINN
 DUL.
 16 AŽUS DO ČÁRLA, AŽUS SINN AŽ DUL ČUN ÚRNUIŽTE,
 ŽO DČÁINIS AR AN SLIŽE RÓMAINN ČAILÍN N-A RAIŮ SPIOR-

AID PÚTÓNAČ* INCI. AGUS DO ḡEIBEAÖ SÍ MÓRÁN
 SAIÖÖRIS DO'N MUINNTEIR ḡO MBA LEÓ Í, Aḡ TAÖAIRT FEASA
 UAIČI. AGUS DO LEAN SÍ PÓL AGUS SINNE, AGUS Í Aḡ 17
 LIÚRIḡ AGUS DEIREAÖ SÍ: SEIRÖISIḡ DO'N ÁRÖ-ÖIA
 ISEAÖ NA FIR SIN, AGUS TÁIO SIAÖ Aḡ INNSINT SLIḡE BÚR
 SLÁNUIḡTE ÖAOIB. ÖÍ SÍ 'ḡÁ ÖÉANAM SAN AR FEAÖ 18
 MÓRÁN LAEČANTA. DO ḡOILL SAN AN PÓL AGUS Ö'iom-
 puiḡ sé AGUS ÖUBAIRT sé leis an SPIORAIO: ÖEIRIM
 LEAT, I N-AINIM ÍOSA CRÍOST, IMČEAČT AMAČ AISTI.
 AGUS Ö'IMČIḡ, AN UAIR ČÉAÖNA.

ANSAN, NUAIR A ČONNAIC AN MUINNTEIN ḡO MBA LEÓ 19
 Í ḡO RAIÖ ÖEIRE LE N-A SÚIL LEIS AN SAIÖÖREAS , DO RUḡA-
 ÖAR AR PÓL AGUS AR SÍLAS AGUS DO ČUḡAÖAR LEÓ IAO
 ḡO H-ÁIT AN MARGAIÖ, I LÁČAIR NA N-UAČTARÁN. AGUS 20
 ČUIREAÖAR I LÁČAIN NA ḡIÚISTÍSÍ IAO AGUS ÖUBRAÖAR:
 LÚDAIḡ ISEAÖ NA ÖAOINE SEO, AGUS TÁIO SIAÖ Aḡ CUR
 NA CAČARAČ TRÉ NA ČÉILE ORAINN. AGUS TÁ NÓS ACU 21
 ÖÁ LEḡḡASḡ NÁČ ÖLEḡḡLAČ ÖÚINNE A ḡLACAÖ, MAR IS
 RÓMÁNAIḡ SINN. AGUS DO ČRUINNIḡ AN POBUL 'N-A 22
 ḡCOINNIB, AGUS DO STRACAÖ A ḡCUIÖ ÉAÖAIḡ, AGUS
 Ö'ÓRÖUIḡ I NA ḡIÚISTÍSÍ ḡABÁIL ÖE SLATAIB ORČA. AGUS 23
 DO BUAILEAÖ MÓRÁN BUILLÍ ORČA AGUS ANSAN DO CUIR-
 EAÖ I BPRÍOSÚN IAO, AGUS ÖUBRAÖ LE FEAR AN PRÍOSÚIN
 IAO A ČIMEÁÖ ḡO MAIČ. AGUS NUAIR A FUAIR sé sin 24
 AN T-ÓRÖÚ SAN DO ČUIR sé SA ČARCAIR BA ŠIA ISTEAC
 IAO AGUS A ḡCOSA ÖAINḡEAN I ḡCEAP AÖMAIO.

I LÁR NA H-ÓIÖČE, ÁMČAC, ÖÍ PÓL AGUS SÍLAS Aḡ 25
 ÖÉANAM ÚRNUIḡTE AGUS Aḡ MOLAÖ ÖÉ, AGUS ÖÍ NA
 PRÍOSÚNAIḡ Aḡ ÉISTEAČT LEÓ. AGUS ḡO H-OBANN DO 26
 ČÁINIḡ LUASḡAÖ TALMAN I ÖTREÓ ḡO RAIÖ FALLÁI AN
 PRÍOSÚIN ÖÁ SUAČAÖ ḡO BUN. ANSAN, SIÜÖ NA ḡEATAÍ
 ḡO LÉIR AR OSḡAILT AGUS NA CEANḡALACÁ ḡÖAOILTE ÖE
 SNA PRÍOSÚNAIḡ ḡO LÉIR. DO ÖÚISIḡ FEAR ČIMEÁÖTA 27
 AN PRÍOSÚIN AS A ČÖÖLA AGUS NUAIR A ČONNAIC sé ÖÓIRSE
 AN PRÍOSÚIN AR OSḡAILT ČEAP sé ḡO RAIÖ NA PRÍOSÚNAIḡ
 IMIḡTE AGUS ČARRAIḡ sé A ČLAIÖEAM AS A ČRUAIL ČUN
 É FEÍN A MÄRÖAÖ. DO LIÚIḡ PÓL AIR, ÁMČAC, DO ḡUČ 28

¹ 2 COR. XI. 25; PHIL. I. 13; 1 TESS. II. 2.

* .I. SPIORAIO FEASA AGUS FÁISTINE, MAR Ö'EAÖ.

- ÁRÐ AGUS DUBAIRT SÉ: NÁ DEIN AON DÍOBÁIL DUIT FÉIN;
 29 TÁIMÍÐ ZO LÉIR ANSO. D'IARR SÉ SOLUS AGUS CUAÍÐ
 SÉ ISTEAC AGUS CAIT SÉ É FÉIN AG COSAIB PÓIL AGUS
 30 SÍLAIS, AGUS CUS SÉ LEIS AMAĆ IAD AGUS DÚBÁIRT SÉ:
 A TIGEARNÁI, CAD 'TÁ LE DÉANAM AGAM IONUS ZO
 31 SAORFÍ ME? AGUS DUBRADAR-SAN: CREID SA TIGEARNÁ
 ÍOSA AGUS BEID TÚ SLÁN, TU FÉIN AGUS DO CEAĞLAĆ.
 32 AGUS DO LABRADAR BRIACTAR AN TIGEARNÁ LEIS FÉIN
 33 AGUS LE N-A RAIÐ 'N-A CEAĞLAĆ. AGUS CÓG SÉ IAD AN
 TRÁĆ CÉADNA DE'N OIÐCE AGUS DO NÍĞ SÉ A ĞCNEADACA,
 AGUS DO BAISTEAD É FÉIN AGUS A CEAĞLAĆ LAITREAC.
 34 AGUS CUS SÉ ISTEAC 'N-A CIG FÉIN IAD AGUS CUIR SÉ
 NA SUIDE CUN BUIRÐ IAD, AGUS BÍ ĞÁIRDEACAS AIR FÉIN
 AGUS AN A CEAĞLAĆ AGUS A ĞCREIDAM I N'DIA.
 35 AGUS NUAIR A CÁINIS AN LÁ CUIR NA ĞIÚISTÍSÍ OIFICEACA,
 36 'ĞÁ RÁD: SĞAOILIÐ UAIÐ NA FIR SIN. D'INNIS FEAR CIM-
 EADTA AN PRIOSÚIN AN CAINNT SIN DO PÓL: CUIR NA ĞIÚIS-
 TÍSÍ ÓRÓÚ SIÐ DO SĞAOILE CUN SIÚBAIL; ANOLS, DÁ
 37 BRÍĞ SIN CÉIĞIÐ AMAĆ AGUS IMCIGIÐ I SÍOCCÁIN. DUBAIRT
 PÓL LEÓ, ÁMĆAC: IS FIR RÓMÁNACA* SINN. DO ĞIÚR-
 SÁLAÐ SINN OS CÓMAIR AN PÓBUIL, ĞAN BREIĆ TABARCTA
 ORAINN, AGUS DO CUIREAÐ I BPRÍOSÚN SINN. AN MAIĆ
 LEÓ ANOIS SINN DO DÍBIRT UACTA A ĞAN FIOS? NÍ BEID
 38 SAN MAR SIN. TAGAIDÍS ANSO, AGUS CUIRIDÍS FÉIN
 AMAĆ SINN. D'INNIS NA H-OIFICEACA DO SNA ĞIÚISTÍSÍÐ
 AN CAINNT SIN. CÁINIS SĞANNRA ORCTA NUAIR AIRÍĞDAR
 39 ĞUR B' FEARA RÓMÁNACA IAD. CÁNADAR AGUS D'IARRA-
 DAR MAITCEAMNACAS ORCTA, AGUS DO RUĞADAR AMAĆ IAD
 40 AGUS D'IARRADAR ORCTA IMĆEACT AS AN ĞCACTAIR. AC
 NUAIR A CUADAR-SAN AMAĆ AS AN D'PRÍOSÚN CUADAR
 ISTEAC I DTIG LÍDIA, AGUS CONNACADAR NA BRÁITRE
 AGUS CUIREADAR SÓLÁS ORCTA. ANSAN DO ĞLUAISEADAR
 CUN SIÚBAIL.

* BRISE DLIGE AD EAD FEAR RÓMANAC DO ĞIÚRSÁIL.

CAIBIBIOL XVII.

Seanmóiniú póil do sna Tessalónaig̃ agus do sna Bereánaig̃.
A cainnt leis na h-aténaic̃aib̃.

Ans̃an do shíubluig̃dar Ampípolis agus Apollónia, 1
agus t̃ánaðar go Tesaloníca, áit 'na raib̃ sinagóg̃
leis na lúdaig̃. Cuaib̃ póil isteaç cúca, mar ba 2
ḡnát̃ leis, agus i ḡcaiteam̃ trí sabbóib̃ bí sé aḡ
léiriú d̃óib̃ as an Scriptiúir, 'ḡá osḡailt d̃óib̃ agus 3
'ḡa cur 'n-a luig̃e or̃ca conus nár b̃foláir do'n
Críost fulaḡ agus eirig̃e ós na mair̃b̃; agus ḡur b̃'é
seo an t-íos̃a Críost, atá aḡamsa d̃'á f̃óḡairt
daib̃se. Agus do creib̃ cuib̃ acu agus ḡaḃdar le 4
póil agus le Sílas, agus de sna ḡeincib̃ a bí diaḃa,
sluaḡ ana-mór, agus rainnt nár suaraç de m̃náiḃ a bí
uasal.

Ans̃an t̃áinig̃ éad̃ ar na lúdaig̃ agus do b̃ailig̃dar 5
as an sluaḡ rainnt d̃roç-daoine agus ðeinead̃ar
aḡrann agus cuiread̃ar an caḡair i ḡcollóib̃. Ans̃an
t̃ánaðar tímpal ar t̃ig̃ lások̃in agus bíod̃ar a d̃'iarraiḃ
go ḡcurfi amac̃ cun an pobuil iaḃ-san. Agus nuair 6
ná fuaḡad̃ar iaḃ do ruḡad̃ar lások̃in agus cuib̃ de
sna b̃ráit̃re i láḡair uaḡtaráin na caḡaraç, ráḃ
go h-ár̃b̃: t̃áinig̃ anso, leis, an aicme seo atá
aḡ cur na *caḡaraç tré céile, agus ḡlac lások̃in 7
iaḃ: agus t̃áib̃ siaḃ go léir aḡ ḡaḃail i ḡcoinnib̃
olig̃e C̃aesair, 'ḡá raḃ go b̃fuil rí eile ann, íosa.

Agus do ḡríosaðar na daoine agus na h-uaḡtaráin, 8
a bí aḡ éisteaç̃t leis na neit̃ib̃ sin. Agus nuair a b̃ain- 9
eadaḡ sásam̃ de lások̃in agus de'n ḡcuib̃ eile do
leogad̃ar cun siúbail iaḃ.

Agus ḡan móill do cuir na b̃ráit̃re cun siúbail, 10
san oir̃ce, póil agus Sílas, go beréa. Agus nuair a
t̃ánaðar ann do cuad̃ar isteaç̃ i sinagóg̃is na n-lúdaç̃.
Agus bíod̃ar so níos uaisle 'ná muinnt̃ir Tesaloníca, 11
agus do ḡlacad̃ar an briat̃ar le lán-díog̃ras, agus
bíob̃is coit̃cianta aḡ cuardaç̃ na Scriptiúiri féacaint̃

*Ver. 6. "na caḡaraç." Sa ḡréig̃is, "oikoumenén" = "an
dom̃an."

12 an mbíodh san amhlaidh.* Agus do creid a lán acu,
 agus de sna mnáibh geinteada a bhí uasal, agus cuir
 13 nár beas de sna fearaibh. Ansan d'áirigh na Iúdaigh
 i Thesaloníca go raibh Pól ag teagasg bréithir Dé
 i mberéa agus éanadair ann ag déanamh toirmisg
 14 ag cur tré céile ar na daoine. Ansan, go tapaidh,
 cuir na bráithre Pól cun na faráige; ac d'fhan Sílas
 agus Tímoreus sá n-áit.

15 Agus an muinntir a cuaid le Pól do rugadair go
 dtí Aténé é, agus eus sé ordú dóibh le tabairt do
 Sílas agus do Tímoreus 'gá ród leó teacht ag triall
 air láithreach, agus gluaisedar.
 16 An faid a bhí Pól i n-Aténé ag feiceamh leó d'eirigh
 dásácht aigne istigh ann nuair a connaic sé an cáthair
 17 tabárta suas ar fad d'adradh ná n-íodol. Bíodh
 sé, dá bhrígh sin, ag díospóireacht sa tsinagóig leis na
 Iúdaigh agus leis na daoine a bhí diaða, agus i n-áit
 an márgaidh gac don iá, leis na daoine a bhíodh ann.
 18 Agus bíodh cuir d'ollamhaidh na n-Epicúraic agus na
 Stóiceaic ag cur air, agus deireadh cuir acu: Cad
 'tá ó'n bfead so n-á bfuil an cainnt go léir aige?
 Ansan deireadh tuille acu: Déite nua atá aige 'á
 cráoibhsaoile, is dóca; mór bhí sé ag cainnt leó i
 19 dtáobh Íosa agus i dtáobh na h-Aiseiríge. Ansan do
 rugadair air agus éosadair leó é go dtí an t-Areo-
 pagus, agus duibradair: An misde dúinne eolus a
 d'fhágail ar an tteagás nua so atá agatsa 'á tab-
 20 airt uait? Tá neite nuá agat 'á cur i n-ár gcluasaibh.
 Bá máit linn a fios a beith agaimn cad é an sagas neite
 21 iad. (Ba ghnáth, ámtach, leis na h-Aténigh go léir
 agus le pé daoine iásachta a bhíodh ann gan suim a cur

*Ver. 11. "Níos uaisle," Moltar, agus is ceart é, Iúdaigh
 beréa mar gheall ar an bfeirinne do glacadh é comhfonmhar, agus
 beith ag sgrúdadh na sgríbinne diaða cun na cainte a dúbairt
 na h-aspuil a d'fhágail amach. Ba galánta go mór an níodh sin
 'ná an rud a d'eir muinntir Thesaloníca, .i. luí an tsoisgíil
 do crádh gan don cuardach a déanamh féachaint ar b'fíor an rud
 a bhí acu d'á míne.

i n-aon ruð eile ač ðeic̃ aš innsint ašus aš cloisint nuačt.)

Do šeasaim pól i lár an areopagus ašus ðubairt 22 sé: A feara aténac̃a, c̃im sib̃se, ins gač slige, ana-
úmal do ðeic̃ib̃. Óir, aš gabail na slige ašus aš 23 féac̃aint dom an búr n-íomášt̃ib̃, do fuaras altóir ašus bí sgríob̃ča uirč̃i “Do’n Dia ná h-aic̃ništ̃ear.” An níð sin a ð’onórann sib̃ gan aic̃ne ašuib̃ air, táimse ’gá čeasas̃ ðaob̃. ¹ Dia, a ðein an ðom̃an 24 ašus gač a b̃fuil ann, ó ’sé t̃igearna neime ašus talman é, ² ní cómnúigeann sé i ðeampalluib̃ a ðeineað̃ le lám̃uib̃;* Ná ní ðeint̃ear ðó, le lám̃uib̃ 25 ðaoine, seirb̃is go b̃fuil gáð aige leis, óir iré féin a čužann do gač ðuine anam ašus anál ašus gač uile níð. Ašus do cuir sé, ó aon ðuine am̃áin, an čine 26 ðaona go léir ’n-a žcómnuiõe ar uačtar na talman, ašus do čeap sé gač tréimse aimsire ðóib̃ cun cómnuišt̃e ann, ašus gač teóra, Cun iad a ðeic̃ aš lorg̃ 27 ðé, féac̃aint an b̃féaðfaiðis teangab̃ail leis ná teac̃t suas leis, bíoð ná fuil sé ab̃fað ó gač ðuine ašainn. Óir is ann féin á mairimíð ašus a čorruig̃- 28 míð ašus atámíð, fé mar aðeir ðaoine ð’b̃ur b̃filib̃ féin; “Óir is ð’á žeineamaint sinn.” ð’á b̃riž sin, 29 ó’s ðe žeineamaint ðé sinn, ní cóir ðúinn a meas go mbeað̃ Dia cosm̃ail le h-ór ’ná le h-airgeað̃ ná le cloic̃, snoige ealaðan ašus ceapað̃ aigne ðuine. Ašus anois tá Dia aš leožaint aimsire an ainb̃fiosa 30 san čairis ašus ’gá f̃ožairč̃ do sna ðaoine, go nðeanfaiðis go léir aic̃rige ins gač aon b̃all, Mar go b̃fuil 31 lá ceapaic̃e aige cun b̃reic̃eamantais a čab̃airt ar an nðom̃an do réir čirt, trío an b̃fear atá ceapaic̃e aige, aš tab̃airt creiðim̃ do gač aon ðuine, mar žur čóž sé ó sna mairb̃ é.

Ač nuair airižðar an aiseirige ó sna mairb̃ črom 32

¹ Žen. i. 1.

² Supra vii. 48.

* Ver. 24 “Ní cómnúigeann sé i ðeampalluib̃.” Ní coimništ̃ear é i ðeampalluib̃ i žcéill go mbeað̃ riačtanas aige leo cun cómnuišt̃e, nú cun aon úsáiõe eile, mar measað̃ na pásánaiž. Ač ó tá sé ins gač uile áit, tá sé ins na team-palluib̃ fé mar atá sé ins gač áit eile.

CUÍO ACU AR MÁSAO ðÉANAM, AGUS DUBAIRT CUÍO ACU:
 ÉISTFIMÍO LEAT UAIR ÉIGIN EILE I DTAOBH AN SGÉIL SIN.
 33 ANSAN D'IMCIŠ PÓL UACTA AMAĆ. 34 AC DO LEAN FÍR
 ÁIRIĆE É AGUS CREIDEDAR, AR A RAIÓ DÍONUSIOS AN
 T-AREOPAZAC, AGUS BEAN N-AR B'AINIM DI D'AMARIS,
 AGUS TUILLE LEO.

CAIBIDHOL XVIII.

EAGLAIS COIRSINT DÁ CUR AR BUN AS PÓL, AGUS É AS SEANMÓINIÚ
 I N-EPHESUR, 7RL. APOLLO DO BUL GO H-EPHESUS.

1 TAR ÉIS AN MÉIO SIN D'FÁS SÉ CAĎAIR ATÉNÉ AGUS
 2 ĎÁINIŠ SÉ GO DĆÍ COIRINT. AGUS FUAIR SÉ SA N-ÁIT SIN
 LÚDAC N-AR B'AINIM DÓ ACUILA, FEAR A RUGAO I BPONTUS
 AGUS A BÍ TAR ÉIS TEACT GO DÉANAC ÓN EADÁIL, AGUS
 PRISCILLA, Á BEAN (DO D'EASGAIB A BEIT ÓRDUIĎTE AS
 CLAUDIUS DO SNA LÚDAÍŠ GO LÉIR IMĆEACT ÓN RÓIM),
 3 AGUS ĎUAIIO SÉ AS TRIALL ORĆA. AGUS TOISŠ É BEIT
 AR DON ĎEÁRO LEÓ D'FAN SÉ 'N-A BFOĎAIR AS OBAIR AR
 AN ŠCÉIRO (AGUS AS DÉANAM PAILIÚN AB EAO AN
 4 A ĎEARO). ASUS BÍOÓ SÉ SA TSINAGÓIS AS PLÉIO, ŠAC LÁ
 SABBÓIOE, AS TRÁĎT AR DINIM AN TIGEARNA ÍOSA, AGUS
 BÍ SÉ AS TABAIRT NA NLÚDAC AGUS NA NŠRÉAZAC LEIS.
 5 ANSAN NUAIR A ĎÁINIŠ SÍLAS AGUS TÍMOTĎEUS ĎUIĎE
 Ó MACEĎONIA DO ŠÉARUIŠ PÓL SA TEAZASŠ, ŠÁ ĎUR
 'N-A LUIĎE AR NA LÚDAÍŠ ŠUR B'É ÍOSA IS CRÍOST ANN.
 6 AC BÍ NA LÚDAÍŠ 'ŠA BŠRÉAGNÚ GO MASLUIŠĆEAC.
 ANSAN DO ĎROĎ SÉ A ĎUIO ÉADAIŠ AGUS DUBAIRT SÉ:
 BÍOÓ BÚR ŠCUIO FOLA AR BÚR ŠCEANN FÉIN. TÁIMSE
 7 ŠLAN. TABARFAD AŠAIÓ AR NA ŠEINTIO FEASDA. ANSAN
 D'FÁS SÉ AN ÁIT SIN AGUS ĎÁINIŠ SÉ GO ĎIŠ DUINE DÁR
 B'AINIM TÍCUS LÚSTUS, DUINE A BÍ ÚMAL DO D'IA, AGUS
 8 GO RAIÓ A ĎIŠ CEANGAILTE DE'N TSINAGÓIS. AGUS DO
 ĎREIO CRISPUS, UACTARÁN NA SINAGÓIS, SA TIGEARNA,
 AGUS A ĎEAGLAC GO LÉIR, AGUS DO ĎREIO MÓRÁN DE
 SNA COIRINTIŠ A BÍ AS ÉISTEACT LEIS AGUS DO BAISTEAO
 IAO.
 9 ANSAN DUBAIRT AN TIGEARNA LE PÓL, I N-AISLING, SAN

OIÖCE: NÁ BÍOÖ EAGAL ORC, AC LABAIR AGUS NÁ H-EIST,*
ÓIR TÁIMSE LEAT, AGUS NÍ LEÓMFAIÖ AOINNE DOČAR A 10
ÖÉANAM DUIT; MAR TÁ MÓRÁN DAOINE SA ČAČAIR SEO
AḡAMSA

AGUS D'FAN SÉ ANSAN BLIAIN AGUS SÉ MÍ Aḡ TEAGASḡ 11
BRÉICIR DÉ 'N-A MEASḡ. AC NUAIR A BÍ ḡALLIÓ 'N-A 12
PRÓCONSUL I N-ACAÍA D'EIRIḡ NA LÚDAÍḡ, DO ČOIL A ČÉILE
I N-AḡAIÖ PÓIL AGUS ČUGADAR OS CÓMAIR AN T-SUIÖE-
BRAČA É, ASUS DUBRADAR: TÁ AN FEAR SO Aḡ CUR NA 13
NDAOINE SUAS ČUN DIA D'AÖRAÖ ḡO H-AINÖLEAḡČAC.
AC NUAIR A BÍ PÓL Aḡ TUSNÚ AR A BÉAL A BOḡAÖ ČUN 14
LABARČA DUBAIRC ḡALLIÓ LEIS NA LÚDAÍḡ: A FEARA
LÚDACA, DÁ MBA ÉAḡCÓIR É, NÚ COIR ČIONNTAC ANA-OLC,
BA ČEART DOM CUR SUAS LIÖ. AC MÁ'S CÚRSAÍ FOCAL 15
É, AGUS AINIMNEACA, AGUS BÚR NÖLIḡE-SE, FÉČAIÖ
FÉIN ČUIḡE: NÍ H-ÁIL LIOMSA BEIČ AM BREIČEAM AR NA
NEIČIÖ SIN. AGUS DO ČOMÁIN SÉ Ó'N SUIÖEBRAČA 16
IAÖ. AGUS DO RUḡADAR ḡO LÉIR AN ŠÓSTENÉS UAC- 17
TARÁN NA SINAGÓIḡE AGUS BÍODAR Aḡ ḡABÁIL AIR OS
CÓMAIR AN TSUIÖEBRAČA AGUS NÍOR ČUIR ḡALLIÓ AON
TSUIM I N-AON NÍÖ DE SNA NEIČIÖ SIN.

D'FAN PÓL MÓRÁN LAEČANTA SA N-ÁIT. ANSAN 18
D'FÁḡ SÉ SLÁN Aḡ NA BRÁIČRIÖ AGUS ČUAIÖ SÉ AR LUINḡ
ḡO SÍRIA (AGUS PRISCILLA AGUS ACUILA I N-AONFEAČT
LEIS) ¹ TAR ÉIS A ČINN A BEARRAÖ I ḡCENCREA, MAR BÍ
MÓIO AIḡE. AGUS ČÁINIḡ SÉ ḡO DČÍ EPESUS AGUS 19
D'FÁḡ SÉ IAÖ-SAN ANN. AGUS ČUAIÖ SÉ FÉIN ISTEAC
SA TSINAGÓIS Aḡ DÍOSPÓIREAČT LEIS NA LÚDAÍḡ. AGUS 20
D'IARRADAR AIR FANMAINT NÍOS SIA AC NÍOR ČOILIḡ SÉ
ČUIḡE, AC D'FÁḡ SÉ SLÁN ACU AGUS DUBAIRC SÉ: TIÖC- 21
FAD ČUḡAIÖ AIRÍS MÁ'S ČOIL LE DIA É. ANSAN D'IMČIḡ
SÉ Ó EPESUS

ASUS ČUAIÖ SÉ SÍOS ḡO CAESARÉA. ANSAN ČUAIÖ 22
SÉ SUAS † AGUS BEANNUIḡ SÉ DO'N EAGLAIS, AGUS ČUAIÖ
SÉ SÍOS ḡO H-ANTIOČ.

ČAIČ SÉ SUIM AIMSIRE ANSAN, AGUS ḡLUAIS SÉ TRÉ 23

¹ Num. vi. 18; *Infra* xxi. 24.

* .i. ná bÍ CIÚIN † ČUAIÖ SÉ SUAS. .i. ḡO IERÚSALEM.

24 òÚĆAÍB̃ ḡALATIA AḡUR P̃RIGIA, I ÑOIAIḡ CÉILE, Aḡ CUR
 25 AIB̃. BÍ SÉ OILTE AR SLIḡE AN ṲIḡEARNNA AḡUS DO LAḡAIR
 26 SÉ LE DÍOGRAS AIGNE AḡUS DO ṲEAGSAISḡ SÉ ḡO DÚĆR-
 27 AĆĆAĆ NA NEIĆE A B̃AINEANN LE H-ÍOSA, AḡUS ḡAN AR EÓLUS
 28 AIGNE AĆ BAISTE EÓIN. DO ĆROM AN FEAR SAN AR LAḡ-
 AIRC ḡO DÁNA SA TSINAḡÓIS. AḡUR NUAIR A D̃AIRIḡ
 PRISCILLA AḡUS ACUILA É ĆUḡADAR LEÓ É AḡUS MÚIN-
 27 EADAR DO NÍOS CRUINNE SLIḡE AN ṲIḡEARNNA. ANSAN
 BA MÍAN LEIS DUL ḡO H-ACAIA AḡUS DO SḡRÍB̃ NA BRÁIĆRE
 Aḡ TRIALL AR NA D̃EISḡIOBUIL 'ḡÁ LARRAIḡ ORĆA É
 ḡLACAḡ. AḡUS NUAIR A ĆÁINIḡ SÉ ĆUḡ SÉ CONḡNAM̃
 28 MÓR DO'N MÚINNĆIR A BÍ ĆAR ÉIS CREID̃EAM̃AINĆ. ÓIR
 DO ĆUIR SÉ 'N-A LUIGĖ ḡO CÚĆAIḡ AR NA LÚDÁIḡ, ḡO PUIB-
 ILÍḡE, ḡUR B'É ÍOSA IS CRÍOST ANN.

CAIBIḡIOL XIX.

An eAḡLAIS DÁ ĆUR AR BUN Aḡ PÓL I N-EḡESUS. CLAMPAR SA NḡAIḡB̃NÍ NḡEAL.

1 AḡUS DO ĆÁRLA, LE LINN APOLLO B̃EIĆ I ḡCOIRINĆ
 ḡO D̃ĆÁINIḡ PÓL ḡO H-EḡESUS, NUAIR A BÍ NA H-ÁIĆEANA
 UACĆARACA SIÚBALĆA AIGĖ, AḡUS ḡO B̃FUAIR SÉ RAINNĆ
 2 D̃EISḡIOBUL; AḡUS DUBAIRC SE LEÓ: AR ḡLACB̃ÚIR
 AN SPIORAIO ÑAOM̃ Ó ĆREID̃B̃ÚIR? AḡUS DUBRADAR-
 SAN LEIS: NÍ H-EAD AĆ NÍOR ĆLOISEAM̃AIR AN SPIORAIO
 3 ÑAOM̃ A B̃EIĆ ANN I N-AON ĆOR. AḡUS DUBAIRC SEISEAN:
 MÁ 'SEAD̃ CAD̃ ANN 'NAR BAISTEAD̃ SIḡ? AḡUS DUB-
 4 RADAR: I MBAISTE EÓIN. AḡUS DUBAIRC PÓL: ¹ DO
 B̃AISTE EÓIN NA D̃AOINE LE BAISTE AICRIḡE AḡUS DUBAIRC
 SÉ LEÓ NÁR B̃FOLÁIR D̃ÓIḡ CREID̃EAM̃AINĆ SA' Ć-É A BÍ
 5 LE ĆEACĆ 'N-A D̃OIAIḡ FÉIN, 'SÉ SIN I N-ÍOSA. NUAIR A
 D̃AIRIḡDAR AN MÉIO SIN DO BAISTEAD̃ IAD̃ I N-AINIM AN
 6 ṲIḡEARNNA ÍOSA. ANSAN DO ĆUIR PÓL A LÁMA ORĆA

¹ MAT. iii. 11; MARC i. 8; LÚC. iii. 16; EÓIN i. 26; *Supra* i. 5 AḡUS IX. 16.

agus do cúrling an spioraio naom orċa agus do
laðradar i dteangċaċaib agus ðeineadur targaír-
eaċt. agus tímpal dáréas acu a bí ann ar fad. 7

agus bíod sé as dul isteaċ sa tsinaġóis agus as 8
laðairt ann go dána, ar fead trí mí, as díospóir-
eaċt agus as cur i bfeiom i dtaob rígeaċta ðé. Ac 9
bí daoine dúra ann ná creidfead, ac bíod as tar-
cuisniú slíge an tigearna os cómain na ndaoine.
D'imċiġ sé uaċa agus do ðeigil sé na ðeisiobuil
uaċa, agus bíod sé as asġóint ġac lá i sġoil fir dár
b'ainim turannos. Do lean san mar sin ar fead dá 10
blian, i dcreó ġur airiġ ġac a raib i n-Asia, ioir
lúdaċ agus ġeinteac, briacur an tigearna. agus 11
do ðein dia mírbúiltí éasamlaċa tré láim póil.
i dcreó go mbeirtí cun na ndaoine mbreóite, ó n-a 12
colainn, ciarsúirí agus aprúin, agus go n-imċígead
an breóiteaċt díob, agus go n-imċígead na ðeamain
asta

Do ċarla go raib curo ðe sna lúdaíġ as imċeaċt 13
ó áit go h-áit agus go raðdar a d'iarraio ðeamain a
ċur amac, agus d'asġaioís ainim an tigearna íosa
agus ðeirioís: fógraim oraib íosa acá as póil d'a
ċraoðsġaoile. agus bí lúdaíġ áiríċe, mórseisear 14
mac a bí as scebā ðuine d'uaċtaránaib na saġart,
'ġá ðéanam san. Ac d'freasair an annsprio iad 15
agus dúbairt sé: Tá aicne asam ar íosa agus tá
eólus asam ar póil, ac cia h-iað siðse? agus an 16
fear n-a raib an annsprio malluiġċe ann do léim
sé cúċa agus fuair sé an lám uaċtair ar an mbeirt
acu agus ġaib sé orċa i dcreó ġur riċeadur as an
diciġ sin tárhoċt,* agus iad ġeárrċa. Do h-innsead 17
an méio sin d'a raib d'lúdaċaib agus ðe ġeintið
i n-epesus agus ċáiniġ sġannra orċa go léir, agus
do mórad ainim an tigearna íosa.

agus bíod a lán ðe'n muinntir a creid as teaċt 18
as ðéanam faoisċine agus as innsint a ḡníomárċa.
agus a lán ðe'n muinntir a bíod as ðéanam ðeis- 19
mireaċta ċuġadur na leaðair leó agus do dógadur

* .i. do strac sé a ġcuid éġdaiz díob.

IAO OS CÓMAIR NA PUIBILÍDEACTA. AGUS DO MEASAÐ
 FIAÇA NA LEABAR, AGUS DO FUARAÐ SUR B'FIÚ CAOZSAÐ
 20 MÍLE PÍOSA AIRGÍO IAO. SIN MAR A BÍ BRIACTAR DÉ
 AS FÁS GO LÁIDIR AGUS AS DUL I NDAINGINEACT.

21 NUAIR A BÍ NA NEITE SIN CRÍOCHNUIGTE DO BEARTUIG
 PÓL, RA SPIORAIO, ZABÁIL TRÉ MACEÐONIA AGUS TRÉ
 ACAIA AGUS DUL GO IERÚSALEM, AGUS DUBAIRT SÉ: TAR
 ÉIS ME BEIT SA N-ÁIT SIN NÍ FOLÁIR DOM AN RÓIM A
 22 D'FÉISGINT. ANSAN CUIR SÉ BEIRT D'Á LUCT FRICÁLMA,
 TIMOTEUS AGUS ERASTUS, GO MACEÐONIA AGUS D'FAN
 SÉ FÉIN AR FEAD TAMAILL SAN ÁSIA.

23 AGUS D'EIRIG AN UAIR SIN ACRANN NÁR SÚARAC I DTAOB
 24 SLIGE AN TIGEARN. BÍ FEAR N-AR B' ANIM DO
 DÉMÉTRIUS, AGUS ZABA ZEAL AB EAD É, AGUS BÍOÐ SÉ
 AS DÉANAM TEAMPALL AIRGÍO DO DÍANA AGUS BÍOÐ FÁG-
 25 ALTAS NÁR SÚARAC AS CEÁRNUIGTIB D'Á BÁNN. CRUINNIG
 SÉ I LÁTAIR A CÉILE IAO FÉIN AGUS AN LUCT OIBRE A BAIN
 LEÓ AGUS DUBAIRT SÉ: A FEARA, IS EÓL DAOIB SUR AS
 26 AN ZCÉIRO SEO A TAGANN ÁR ZCUIO CÚGAINNE. AC
 CÍONN SIÐ AGUS AIRIGEANN SIÐ CONUS MAR ATÁ MÓRÁN
 DAOINE IOMPUIGTE AS PÓL SO, LE N-A CÓMRÁÐ, NÍ
 H-AMÁIN I N-EPESUS AC AR FUIO NA H-ÁSIA GO LÉIR NÁC
 MÓR, 'GÁ CUR 'N-A LUIGE ORCTA—NÍ DÉITE I N-AON CÖR
 27 NA DÉITE A DEINTEAR LE LÁMAIB. IS BAOZAL GO DTAOB-
 ARFAIO SAN DROC-AINIM D'ÁR SLIGE BEACTA, AGUS NÁ
 FÁZFAIO SÉ AON MEAS AN TEAMPULL MÓR DÍANA, AGUS NÍ
 H-AMÁIN SIN AC GO DUSNÓCAIO A MÓRÐACT AR DUL AR
 NEAMNÍO, BÍOÐ GO N-ADÖRANN AN ÁSIA GO LÉIR AGUS AN
 28 DOMAN GO LÉIR Í. NUAIR AIRIGDAR AN CAINNT SIN DO
 LASADAR LE FEIRZ AGUS DO LIÚGDAR: IS MÓR Í DÍANA
 NA N-EPESIÁNAC!

29 DO CUIREAÐ AN CACTAIR GO LÉIR TRÉ N-A CÉILE. DO
 RICEADAR I N-AONFEACT CUN AN TÉACTAIR AGUS GREIM ACU
 AR ZAIUS AGUS AR ARISTARCUS, MACEÐONAIZ, COMRÁD-
 30 AITE DO PÓL. CEAP PÓL DUL ISTEAC AMEASZ NA
 31 NDAOINE. NÍ LEOSFAÐ NA DEISGIOBUIL DO É. AGUS
 BÍ CUIO D'UAACTARÁNAIB NA H-ÁSIA ANN, CÁIRDE DO, AGUS
 CUIREAÐAR TEACTAIREACT CUIGE 'GÁ IARRAIO AIR ZAN DUL
 32 ISTEAC SA TÉACTAR. DO LIÚIG DUINE AN RUO SO AGUS
 DUINE EILE AN RUO UO. IS AMLAIO A BÍ MEASZÁN

MEARAIÖE AR AN BPÖBUL AGUS NÍ FEIÖIR AN CUIÖ BA
 MÓ ÖIOÖ CAÖ A ÖUS ANN I N-AON ÖOR IAÖ. ÖO ÖARAIÖ- 33
 EADAR ALECSANDER AMAÖ AS AN MBRÚÖ. ÖO ÖAIÖ
 NA LÚÖAIÖ AMAÖ É. ÖO ÖAZAIR ALECSANDER A LÁM
 ORČA A' Ö'IARRAIÖ CIÚNAIS CUN ÖO MÍNEÖCÄÖ SÉ AN
 SGEÁL ÖO SNA ÖAOINE. AC NUAIR A ÖONNACADAR ÖUR 34
 Ö' LÚÖAC É CUIREAÖAR ÖO LÉIR AON LIÚ AMÁIN SUAS:
 IS MÓR Í ÖIÁNA NA N-EÖESIÁNAC! AGUS ÖO LEANAÖAR
 ÖE'N LIÜÖ AR FEÄÖ SUAS LE ÖÁ UAIR A' ÖLUIÖ.

ANSAN ÖO CUIR CLÉIREAC NA CAÖARAC CUN SUAIMNIS AN 35
 POBAL AGUS ÖUBAIRÖ SÉ: A FEARA EÖESIÁNACA, CÁ
 ÖFUIL AN ÖUINE BEÓ NÁ FUIL FIOS AIGE ÖO N-AÖRANN
 MUINNÖIR NA CAÖARAC SO EÖESUS ÖIÁNA MÓR, INÖEAN
 LÚPITEIR? ÖÁ ÖRÍÖ SIN ÓIR NÁC FEIÖIR AN MÉIÖ SIN ÖO 36
 SÉANAÖ IS CEART ÖAOIÖ FANMÁINT SOCAIR AGUS ÖAN AON
 ÖEART OBANN A ÖÉANAM. ÖUGÖUIR ANSO NA FIR SEO AGUS 37
 ÖAN MASLA ÖABARČA ACU Ö'ÖÜR ÖTEÁMPULL 'NÁ Ö'ÖUR
 MBANDIA. AC MÁ ČÁ AÖ ÖÉMÉTRIUS, AGUS AÖ NA CEÁR- 38
 ÖUIÖÖIÖ ATÁ LE N-A ÖOIS, CÚIS I ÖCOINNÍÖ AOINNE, ČÁIÖ NA
 CÚIRTEANA ANN AGUS NA *PRÓCONSUL: CUIRIÖIS NEIÖE I
 LEIÖ A ČÉILE. MÁ ČÁ AON NÍÖ EILE AÖAIÖ ÖÁ LORÖ, 39
 SOCARUIÖTEAR É I ÖCÓMÖIONÓL A ÖEIÖ ÖO RÉIR ÖLIGE.
 AGUS IS ÖAOÖAL ÖO ÖCURFÁR I N-ÁR LEIÖ TOIRMEASÖ AN 40
 LAE INÖIU AGUS ÖAN AOINNE CIONNTAC (ÖUR FEIÖIR CÚNTAS
 A ÖABAIRÖ AIR) LEIS AN ÖCRUINNIÜ SO. NUAIR A ÖÍ AN
 MÉIÖ SIN RÁIÖÖE AIGE ÖO CUIR SÉ AN POBAL CUN SIÜÖAIL.

CAIBIÖIÖL XX.

CUIRIÖ PÓIL ČRÉ MACEÖONIA AGUS ČRÍÖ AN NÖREIÖ. ÖUINE
 AIGE Á ÖÖÖAINT Ó'N MBÁS I ÖÖSÓÁS. A ČAINNT LE CLÉIR EÖESUIS.

ANSAN, NUAIR A ÖÍ AN TOIRMEASÖ IMIÖÖE ÖO ÖLAIÖÖ 1
 PÓIL CUIÖE NA ÖEISÖIOBUIL AGUS ÖO CÓMAIRLIÖ SÉ IAÖ,
 AGUS Ö'FÁÖ SÉ SLÁN ACU AGUS ÖO ÖLUAIS SÉ CUN ÖUL
 ÖO MACEÖONIA. AGUS NUAIR A ÖÍ NA ČRIÜČA SAN 2
 SIÜÖALČA AIGE AGUS MÓRÁN ČAINNÖE ÖÉANČA AIGE LEIS
 NA ÖAOINE ČÁINIÖ SÉ SA ÖÖREIÖ. ÖÍ SÉ ČRÍ MÍ SA N-ÁIT 3

* .I. AN ÖIÜISTÍS RÓMÁNAC A ÖÍ OS A ÖCIONN.

sin. Ansan ceap sé dul go Sírla ar luing ac bí na
 lúdaíḡ i ḡceilḡ aḡ faire air agus sócaruiḡ sé ar
 4 ceacht tré macedonia. agus cuairt i n-donfeacht
 leis sópatér mac pírruis, ó bheréa; agus aris-
 tarḡus agus secundus tessalónaiḡ; agus ḡaius
 ó bherbé, agus tímotheus; agus tuḡicus agus trop-
 5 imus, beirt ásiánaḡ. Cuadar san rómainn agus
 b'fanaḡdar linn i btróas.

6 agus do cuamair-ne ar luing ó pílipí, tar éis
 laeḡanta an aráin ḡan ḡiosc, agus bíomair cúis
 lá aḡ ceacht go tróas agus b'fanaḡmair ann seacht lá.
 7 Ansan, an céad lá de'n tseachtmain do tánamair
 i bfoḡair a céile cun arán do brise, agus bí pól aḡ
 tabairt teḡaiaḡs doib, mar bí sé le h-imcheacht ar
 maidin amáireac a bí cúḡainn, agus do lean sé ar
 8 an bteḡaiaḡs go meadhon oioḡe.* Ac bí lócrainn ár
 nḡóḡin aḡainn sa tseómra mór 'na raḡmair cruinn-
 9 iḡḡe. agus bí buaḡcailḡ dár b' ainim eútuḡur 'n-a
 suirḡe ar an bfinneóis, agus tuit sé 'n-a coḡla go sám
 an fairo a bí pól aḡ cainnt. le truime a coḡlata do
 tuit sé síos ó'n btrímaḡ loḡta agus do tóḡaḡ suas
 10 marb é. Ac do cuairt pól síos cuigḡe agus do luidḡ
 sé anuas air agus cuir sé a lámha 'n-a tímpull agus
 buḡairt sé: Na bíoḡ ceist oraiḡ. Tá a anam ann.
 11 Ansan cuairt sé suas agus bris sé arán agus do blais.
 agus dein sé cainnt ar feaḡ abfao, go bḡainis an
 solus, agus ansan b'imḡiḡ sé. agus do ruḡaḡar leo
 12 an buaḡcailḡ, agus é beó, agus níor beaḡ é a n-áḡas.

Ansan do cuamair-ne ar an luing agus seólamair
 13 go h-Assos, i btreó go mbéarfaimis pól linn ó'n áit

* Ver. 7. "An céad lá de'n tseachtmain." Míniḡio Chrusos-
 tom naomḡta, agus a lán eile de luḡt sḡrúuiḡḡe an
 sḡriptúra, i bḡaob na bfoḡal san go raib na críostaiḡḡe, um
 an bḡaca san féin tar éis lae na sabbóirḡe do cur i bḡusaḡ na
 seachtmaine (.i. ar an nḡomnaḡ), mar atá sé anois aḡ na
 críostaiḡḡib go léir. Is deimin ḡur le h-úḡḡarás na
 h-eaḡailse a deineaḡ an t-acarú san. Mar sin do dein sí
 úsaio de'n cómaḡt a bí tabarḡta aḡ an bḡiḡearna bi, óir is é
 Rí an ḡomnaiḡ é.

sin, óir sin mar a b'í socair aige, agus go raḡaḡ sé
féin ann ar tír. Agus táinig sé cúḡainn i n-Assos 14
agus tógamair cúḡainn é agus t'anamair go m'iti-
léné. Agus seólamair ó'n áit sin agus t'ánamair, 15
amáireac a b'í cúḡainn, ar aḡaḡ Cíos amac agus an lá
'n-a ḡiaḡ san do sroiseamair Sámos, agus an lá 'n-a
ḡiaḡ san airís do t'ánamair go m'iletus; Óir do 16
b'í pól ceapaithe ar seolaḡ t'ar eḡesus i t'reó ná
curfí don ríḡneas air sa n-ásia, mar b'í t'itineas
air cun, dá mb' féidir do é, lá na Cínḡcise* t'adairt
i n-Ierúsalem.

Ac do cuir sé t'eactaireact ó m'iletus go h-eḡesus 17
'ḡá ráḡ le sinnsearaib na h-eaḡailse t'eact cuige.
T'ánadar, agus nuair á b'iodar 'n-a láḡair t'udairt 18
sé leó:

Is eól t'aoibse conus mar atá an aimsir go léir
t'adairt aḡam i n'búr t'foḡair ó'n ḡcéaḡ lá a t'ánaḡ
isteac sa n-ásia, agus me aḡ t'éanam seirbise t'é 19
le fíos-úmluigeact, aḡ sile t'eór, agus aḡ fulaḡ na
t'rioblóirí a táinig orm t're c'eilḡib na n-lúḡac;
Conus mar nár cimeáḡas siar don níḡ t'e sna neitib 20
a b'í t'airt'eac t'aoib, ḡan iad a t'easas t'aoib go
puibilíḡe agus i n'búr t'itib, agus me aḡ t'eim- 21
niú t'itriḡe cun t'é, agus creidim i n-ár t'itḡearna
íosa Críost, do lúḡaíḡ agus do ḡeintib.

Agus féac táim aḡ t'ul go Ierúsalem fé c'eangal 22
na spioraibe, agus ní fíos dom cad 'tá le h-imt'eact
orm ann, Ac go t'fuil an spioraib naoim aḡ t'adairt 23
liom coit'ianta, ins na caḡraḡaib go léir, 'ḡá ráḡ
liom ḡur slaḡraí agus pionóisí atá am cóir i n-Ierú-
salem. Ac ní h-eaḡal liom don níḡ t'ioḡ san ná 24
ní measaim ḡur mó is fiú mo t'eacta 'ná me féin, ac
go ḡcomlíoḡaḡ mo t'urus, agus seirbís an t'reitir,
a fuaras ó'n t'itḡearna íosa, fiaḡnuise t'éḡnam ar
soisḡéal ḡrásta t'é. Agus féac anois, is eól t'ómsa 25
ná feicf' sib mo ḡnúis a t'uille, sibse go léir n-a
t'fuil siúḡalḡa i n'búr measḡ aḡam aḡ craoḡsḡaoile
riḡeacta t'é.

* .i. lá an spioraib naoim do t'eact.

- 26 D'á b'ríḡ sin cuirim a fíad'nuise oraiðre, sa lá so
atá inoiu aḡainn, ḡo b'fuilim ḡlan ar cúio fola ḡac
27 duíne, mar níor staonas ó cómairle D'é do cur
28 i n-íuil d'aoib ḡo h-iomlán. Tugaið aire d'aoib féin
aḡus do'n tréad ḡo léir, ar ar cuir an spioraio
naom sib i n-búr n-easbogaið aḡ riaglað eaglaise
29 D'é a ceannuiḡ sé le n-a cúio fola féin. Tá 'fios
aḡamsa ḡo d'tiocfaið isteaċ i n-búr measḡ, nuair a
beasda imiḡte, faolcoim craosaċa, aḡus ná staonfaið
30 siað ó'n d'tréad. Aḡus eireócaio, oraið féin, fir
a labarfaio neite tuaċalaca, cun deisḡiobul a ċarrac
31 n'a n'iaio. D'á b'ríḡ sin d'éinið faire, aḡus cim-
eadaio i nbúr ḡcuimne conus mar nár staodas ar
feað trí mblian, do ló ná d'oiðce, aċ aḡ cómairliú
an uile duine aḡaið aḡus deóra le m'súilið.
- 32 Aḡus anois tugaim suas do d'ia sib aḡus do
b'riaċar a ḡrásta, ó's ar a cúmas atá an obair do
c'ríocnú aḡus an oiḡreaċt a ċadairt d'aoib ameasḡ
33 na naom ḡo léir. Níor sanntuiḡeas airḡeado ná ór
34 ná éadac don duine, mar is eól d'aoib féin, ¹ḡurab
iað an dá láim seo soláċair ḡac a raið riaċtanaċ dom
35 féin aḡus do sna daoine atá am f'ocair. Tá ḡac
don níð taisbeánta aḡam d'aoib, ḡur aḡ obair ar
an ḡcuma san is ceart dúinn f'oiriċint ar na daoine
laḡa, aḡus cuimneam ar b'riaċar an tiḡearna íosa
mar ḡo ndubairt sé féin: Is mó an t-doiðneas ḡo
mór ruð a b'ronnað ná ruð a ḡlacað.
- 36 Aḡus nuair a bí an méio sin ráiðce aise do leos
sé é féin ar a ḡlúinið aḡus d'ein sé ḡuiðe cun D'é 'n-a
37 d'teannta ḡo léir. Ansan bíodar ḡo léir aḡ ḡol ḡo
fuíḡeac aḡus aḡ cur a lám tímpal ar muinéal p'óil
38 aḡus 'ḡá p'óḡað, aḡ d'éanam buarċa ḡo mór mar
ḡeall ar an b'focal adubairt sé, ná feicfidis a ḡnúis
a ċuille. Aḡus d'eineadar é ċionnlacan síos cun
na luinge.

¹ Cor. iv. 12; 2 Tess. iii. 8.

CAIBIBIOL XXI.

CUAIRD PÓIL ZO IERÚSALEM. e òÁ ḡABÁIL AIGE SNA LÚDAÍḡ SA TEAMPULL.

AḡUS NUAIR Á ČÁRLA ZO RAIḶ SḡARČA AḡAINN LEÓ AḡUS 1
 SINN Aḡ ḡLUAISEAČT FÉ ŠEÓL,* ČÁNAMAIR CEANN AR AḡAIḶ
 ZO CÓOS, AḡUS AN LÁ 'N-A òIAIḶ SAN ZO RODOOS, AḡUS AS
 SAN ZO PATARA. ANSAN ḶO FUARAMAIR LONG A BÍ Aḡ 2
 ḶUL TREASNA ZO PŲOENICÉ, AḡUS ČUAMAIR AR BÓRO
 AḡUS ḡLUAISEAMAIR. ČÁNAMAIR I RAḶARC ČUPROIS 3
 AḡUS Ḷ'FÁḡAMAIR AR ÁR LÁIM ČLÉ É AḡUS ŠEÓLAMAIR
 ZO SÍRIA AḡUS ČÁNAMAIR ZO TÚROS; ÓIR IS ANN A BÍ AR
 AN LUING A H-UALAC ḶO ČUR AISTI. FUARAMAIR ḶEIS- 4
 ḡIOBUIL SA N-ÁIT SIN AḡUS Ḷ'FANAMAIR ANN SEAČT LÁ,
 AḡUS BÍODAR, TRÍḶ AN SPIORAḶ, ḡÁ RÁḶ LE PÓL ḡAN
 ḶUL SUAS ZO IERÚSALEM. AC NUAIR A BÍ NA LAEČANTA 5
 CAIČTE ḶO ḡLUAISEAMAIR AḡUS BÍOMAIR Aḡ IMČEAČT,
 AḡUS ČÁNADAR ZO LÉIR, IAD FÉIN AḡUS A MNÁ AḡUS A
 ḡCLANN, ḡÁR ḶTIONNLACAN, ZO ḡEACÁI NA CAČARAC;
 AḡUS ḶO LEOḡAMAIR SINN FÉIN AR ÁR NḡLÚINIḶ AR AN
 ḶTRÁIḡ AḡUS ḶO ḡUÍḶOMAIR. ANSAN Ḷ'FÁḡAMAIR SLÁN 6
 Aḡ Á ČEILE AḡUS ČUAMAIR-NE AR AN LUING AḡUS ČUADAR-
 SAN AḶAILE. ḶEINEAMAIR-NE ÁR ḡCUAIRḶ AR UISḡE Ó 7
 ČÚROS SÍOS ZO PTOLEMÁIS AḡUS ḶEANNUIḡMAIR ḶO SNA
 BRÁIČRIḶ A BÍ ANN AḡUS Ḷ'FANAMAIR LÁ 'N-A ḶFOČAIR.
 ḡLUAISEAMAIR AN IÁ 'N-A òIAIḶ AḡUS ČÁNAMAIR ZO 8
 CAESARÉA. ČUAMAIR, ANSAN, ZO TIḡ PÍLIḶ, AN SOIS-
 ḡÉALAIḶE, ¹ ḶUINE ḶE'N MÓRSEISEAR, AḡUS Ḷ'FANA-
 MAIR AIGE.†

BÍ AIGE SIN CEAČRAR INḡEAN, CEAČRAR MAIḡḶEAN, 9
 AḡUS ḶEINIḶÍS TARḡAIREAČT. ḶO STAḶDAMAIR ANN RAINNC 10
 LAEČANTA AḡUS ČÁINIḡ ČÚḡAINN Ó LÚDAÉA FÁIḶ N-AR
 Ḷ'AINIM ḶÓ AḡABUS. NUAIR A ČÁINIḡ SÉ SIN ČÚḡAINN ḶO 11
 ČÓḡ SÉ CRIOS PÓIL AḡUS ČEANGAIL SÉ A LÁMA FÉIN AḡUS

¹ *Supra* vi. 5.

* .i. AN LONG FÉ ŠEÓL AḡAINN.

† Ver. 8. "AN SOISḡÉALAIḶE," .i. SEANMÓRAIḶE AN TSOISḡÉIL.
 AN FEAR CÉADNA ÚḶ Ḷ'IOMPIUḡ NA SAMARITÁNAČA AḡUS ḶO ḶAIST
 AN COILLTEÁNAČ (CAIB. viii.), ḶUINE ḶE SNA SEAČT NḶIACŲONAIḶ
 TOSAIḡ AḶ EAD É.

- A ĆOSA AŽUS DUĎAIRT SÉ: Seo mar aĎeir an Spioraio Naomh, an fear gur leis an crios so, sin mar a ċeang-alócaio na lúdaíġ é i n-Ierúsalem, agus tabarfaio
- 12 siaċ i lámáiċ na nġeinte é. Nuair ariġmair-ne an méio sin bíomair féin agus muinntir na h-áice sin
- 13 aġ taċant air ġan ċul suas ġo Ierúsalem. Ansan duċairt pól 'ár ċfreaġraċ: Caċ tá aġaio á ċéanaġm, aġ ġol agus aġ cur buarċa ar mo ċroioe? Táimse ollamh, ní h-amáin ċun ceangail ċ'fulaġ aċ fós ċun
- 14 báis ċ'fulaġ, ar son ainime an ġigearna íosa. Ansan, nuair a ċeip orainn é ċoġaċ ċ'éisteamair agus duċramair: Ĥoil an Ĥigearna ġo nċeintear!
- 15 Agus tar éis na laeċanta san ċ'ollmuidmair sinn féin agus bíomair aġ ċul suas ġo Ierúsalem.
- 16 Agus ċáinig i n-aonċeacċ linn ċuiċ ċe sna ċeisġio-buil ó Ċaesaréa, agus Ċupriánaċ 'n-a ċceannċa, ċuine ċár ċ'ainim Mnasón, seana-ċeisġiobul, n-a raċmair ċun ċeicċ ar lóisċín aġe.
- 17 Ĥánamair ġo Ierúsalem agus ċo ġlac na bráicċe
- 18 sinn ġo fáilċeacċ. Amáireacċ a bí ċúġainn ċuamair féin agus pól ġo ċiġ Séamuís agus bí na sínsin ġo
- 19 léir cruinniġċe ann. Ĥeannuidġ sé ċóioċ agus ċ'innis sé ċóioċ, ċríċ síos, ġaċ a raioċ ċéanta aġ ċia, ċré n-a
- 20 ċriċálamh féin, ameasġ na nġeinte. Agus nuair ariġraċ é ċuġaraċ ġlóire ċo ċia, agus duċraċraċ leis: Ċíonn tú, a ċráċair, caċ iao na mílċe ċe sna lúdaíġ aċá tar éis creioeamaint, agus tá báioċ acu
- 21 ġo léir ċo'n ċliġe. Ĥ'ariġraċ amċacċ, ġo ċfuilirse ġá ċur 'n-a luiġe ar na lúdaíġ aċá ameasġ na nġeinte naċ misċe ċóioċ imċeacċ ó maois, agus ná fuil ċiaċ-aio orċa ċímpallġearraċ ċo ċéanaġm ar a ġclainn,
- 22 ná réir na ċlíġe ċo leanmair. Caċ 'tá le ċéanaġm mar sin? Ĥan amras caicċio na ċaoine cruinniú
- 23 mar aireócaio siaċ gur ċánaís. Ĥein an níċ seo a ċeirimíċ leat ċá ċríġ sin: Tá ceatċrar fear aġainn
- 24 ġo ċfuil móio orċa. Ĥóġ leat iao san agus ġlantar ċu i n-aonċeacċ leo. Ansan ċíol-se asta i ċtreó, ġo ¹mċeárrċar a ġcinn. Ansan ċíċio ġaċ aoinne

¹ num. vi. 18; *Supra.* xviii. 18.

ḡur b'éiceac̃ ar airíḡdar aḡ ṡaob̃, ḡo b̃fuilir
 féin aḡ siúb̃al aḡ ṡornaḡaire do'n ṡlíḡ.* Ac 25
 i ṡtaob̃ na nḡeinteac̃ a ṡreir̃, ¹do ḡríoḡmair-ne
 ḡá óróú ṡóib̃ cimeáḡ ó'n ruḡ a h-íḡbireac̃ ṡíoḡ-
 olaiḡ, aḡus ó fuil, aḡus ó níḡ a taṡtaḡ, aḡus ó ṡrúis.
 Ansan do ṡós pól leis na fir lár n-a máireac̃ aḡus 26
 do ḡlanaḡ é i n-aonfeac̃t leó aḡus cuaiḡ sé isteaṡ
 sa teampull, tar éis laeṡanta a nḡlanta ṡ'fóḡairt,
 cun ḡo nḡeanfí ofraíl ar son ḡaṡ ṡuine acu.

Ac bí lúḡaíḡ ó'n ásia ann aḡus nuair a bí na seáṡt 27
 laeṡanta ṡá ḡcríoṡnú ṡonnacaḡar sa teampull é
 aḡus do ḡríosadaḡar an pobul ḡo léir aḡus cuireadaḡar
 a lám̃a. air aḡus do liúḡdar: Congnaḡ! a feara 28
 israél. Siḡé an ṡuine aṡá aḡ múine na nḡaoine ins
 ḡaṡ aon ḡall i ḡcomniḡ an p̃obuil seo aḡus i ḡcoinniḡ
 na ṡliḡe aḡus i ḡcoinniḡ na h-áite seo. ṡus sé
 ṡaoine ḡeinteac̃a isteaṡ sa teampull aḡus do ḡáruiḡ
 sé an áit ḡeannuiḡṡe seo. Óir bíodaḡar tar éis troḡi- 29
 muis ó eḡesus a ṡ'feiscint sa ṡaṡair 'n-a ṡeannaṡa
 aḡus ṡeapaḡar ḡo ralḡ pól tar éis é ṡaḡairt isteaṡ
 sa teampull. Aḡus bí an ṡaṡair ḡo léir ar buile, 30
 aḡus do ṡruinniḡ na ṡaoine. Do ruḡadaḡar ar pól aḡus
 ṡarraíḡeadaḡar amaṡ as an ṡteampull é aḡus do
 ṡúnaḡ na ṡóirse láic̃reac̃.

Aḡus bí fonn or̃ta é m̃arḡaḡ, ac do h-innseḡḡ do 31
 ṡribiún an airm ierúsalem ḡo léir a ḡéic̃ tré n-a
 ceile. ṡós sé sin leis saíḡṡiúirí aḡus taoiseac̃a 32
 céaḡ aḡus do riṡ sé cúca síos. Nuair a ṡonnacaḡar
 an ṡribiún aḡus na saíḡṡiúirí do ṡaḡadaḡar de ḡeic̃
 aḡ bualaḡ pól. Ansan do ṡáinḡ an ṡribiún aḡus 33
 ṡós sé é aḡus ṡ'órṡuiḡ sé é ceanḡal le ṡá ṡlaḡra
 aḡus ṡ'fiafraíḡ sé cia'r b'é aḡus caḡ a bí ṡeanta
 aḡe. Ac bí an ṡsluaḡ aḡ liúiríḡ, ṡuine ḡá ráḡ so 34
 aḡus ṡuine ḡá ráḡ súo. Aḡus nuair nár b'féir̃oir

¹Supra xv. 20 agus 29.

* Ver. 24. "Aḡ ṡosnaḡaire do'n ṡlíḡ." Bíḡḡ ḡo raiḡ an ṡliḡ
 sin a ḡeirtear imiḡṡe a' feir̃om um an ṡtaṡa san bí na
 Críostaioṡṡe lúḡaṡa ḡa cimeáḡ, aḡus do leanaḡar 'ḡá cimeáḡ
 ar feaḡ rainnt aimsire, cun na sinaḡóḡe, mar a ṡéarfí,
 ṡ'aḡlacaḡ le h-onóir.

35 ḡÓ ḡEIMIN A ḡ'FÁḡAIL MAR ḡEALL AR AN ḡCUR TRÉ CÉILE,
 ḡÓRḡUIḡ SÉ É ČAḡAIRČ CUN AN LONGḡUIRČ. ÁḡUS
 NUAIR A ČÁINIḡ SÉ ḡO ḡĆÍ AN STAIḡRE ḡO ČÁRLA ḡO RAIḡ
 NA SAIḡḡIÚIRÍ ḡÁ LOMPAR MAR ḡEALL AN ḡÉINE NA
 36 ḡḡAOINE; ÓIR BÍ AN ČSLUAḡ 'N-A ḡḡIAIḡ ḡḡUS IAO ḡḡ
 LIÚIRIḡ: ČÓḡ UAINN É.
 37 ḡḡUS LE LINN E ḡREIČ ISTEAČ SA LONGḡORT ḡUḡAIRČ
 ḡÓL LEIS AN ḡTRIBIÚN: AN MISḡE ḡOM ḡEḡḡÁN ČAINNTE
 ḡÉANAM LEAT? ḡḡUS ḡUḡAIRČ SEISEAN: AN ḡUIḡ-
 38 EANN ČÚ ḡRÉIḡIS? NÁČ ČUSA AN Č-ÉIḡIPTEAČ Úḡ A
 ḡEIN AN ČÍRÉIB INS NA LAEČANTA ROIMIS SEÓ ḡḡUS ḡO
 RUḡ LEAT ISTEAČ SA ḡFÁSAC ČEITRE MÍLE ḡE ROPAIRÍB.
 39 ḡḡUS ḡUḡAIRČ ḡÓL LEIS: LÚḡAC ISEAḡ MÉ ḡO ḡEIMIN,
 Ó ČARSUS I ḡCILICIA. IS CŌMNUIḡČEAČ MÉ ḡO ČAČAIR
 NAČ SUARAČ. IARRAIM ORČ LEḡḡAINČ ḡOM LAḡAIRČ LEIS
 40 AN ḡPOBUL. ČUḡ SÉ CEAO ḡÓ. ANSAN ḡO ŠEASAIM
 ḡÓL AR AN STAIḡRE ḡḡUS ḡḡḡAIR SÉ A LÁM AR AN SLUAḡ
 ḡḡUS ḡO ḡEINEAO ANA-ČIÚNAS ḡḡUS ḡO LAḡAIR SÉ LEÓ
 SA ČEANḡAIN EAOBRA, ḡḡUS ḡUḡAIRČ SÉ:

CAIBḡIOL XXII.

ḡÓL ḡÁ INNSINT ḡO'N ḡOBUL CONUS A H-IOMPUIḡEAO CUN AN
 ČREḡIM É FÉIN. É 'UL Ó ḡḡIÚRSÁIL LE N-A RÁḡ ḡUR ḡ'FEAR
 RŌMÁNAC É.

1 A FEARA, A ḡRÁITRE ḡḡUS A AIČREAČA, ÉISTIḡ LEIS AN
 2 ḡCÚNTAS ATÁ ḡḡAM LE ČAḡAIRČ ḡAOIB. NUAIR AIRIḡ-
 ḡAN ḡḡ LAḡAIRČ LEÓ É SA ČEANḡAIN EAOBRA ČIÚNUIḡḡAR
 3 NÍBA MÓ. ḡḡUS ḡUḡAIRČ SÉ: FEAR LÚḡAC ISEAḡ MISE.
 I ḡČARSUS CILICIA ḡO RUḡAO MÉ, AC SA ČAČAIR SEO ISEAḡ
 ḡO ČÓḡAO ME, ḡḡ COSAIḡ ḡAMALIÉIL, ḡḡUS ḡO MÚINEAO MÉ
 ḡO RÉIR FÍRINNE ḡLIḡE ÁR SÍNSEAR, CŌM SEASAMAC
 4 ḡO'N ḡLIḡE SIN ḡḡUS ATÁČAOI-SE ḡO LÉIR INḡIU. ¹ ḡḡUS
 ḡEINEAS ḡÉARLEANMÁINT ḡO BÁS AR AU SLIḡE SEO, ḡÁ
 ḡḡḡÁIL, IḡIR FEARAIḡ ḡḡUS MNÁIB, ḡḡUS ḡÁ ḡČAḡAIRČ
 5 CUN LÁMA ḡḡUS ḡÁ ḡCUR I MBRAIḡḡINEAS. ČUḡ UACČARÁN
 NA SAḡART, ḡḡUS NA SEANÓIRÍ, ČEISTIMÉIREAČČ ḡOM

¹ *Supra viii. 3.*

AIR SIN; ¹AGUS FUARAS LEITIREAC̃A UÃTA Aḡ TRIALL AR
 NA BRÁIC̃RIB̃ I ÑDAMASCUS, CUN IÃD̃ A ĊAB̃AIR̃T LIOM
 ANSO ḡAB̃ĊA ḡO IERÚSALEM I D̃TREÓ ḡO ḡCURF̃Í PIONÓS
 ORĊA. AC̃ D̃O ĊÁRLA, AGUS MÉ AR AN SLIḡE AGUS Aḡ 6
 TEAC̃T I ḡCÓM̃ḡAR D̃O D̃AMASCUS, I LÁR AN LAE, ḡUR LAR
 AM ĊIMPAL SOLUR IOMARCAĊ Ó NEÁM̃; AGUS ḡUR ĊUITEAS 7
 CUN TAILIM̃ AGUS ḡUR AIRÍḡEAS AN ḡUĊ ḡÁ RÁD̃ LIOM:
 A ŠAUL, A ŠAUL, CÃD̃ 'N-A ĊAOB̃ ḡO B̃FUILIR Aḡ ḡÉAR-
 LEANM̃AIÑT ORM? AGUS D̃'F̃REAGARAS: CIA H-É ĊU, A 8
 ĊIḡEARÑA? AGUS D̃UB̃AIR̃T SÉ LIOM: MISE ÍOSA
 NASAREIT ATÁ AḡAT D̃'Á ḡÉARLEANM̃AIÑT. AGUS AN 9
 M̃UINÑTIR A B̃Í LE M' ĊOIR D̃O ĊONNACÃD̃AR AN SOLUS, AC̃
 NÍOR AIRÍḡD̃AR ḡUĊ AN T-É A B̃Í Aḡ CAINÑT LIOM.* AGUS 10
 D̃UB̃ART: CÃD̃ TÁ AḡAM LE D̃ÉANAM̃, A ĊIḡEARÑA? AGUS
 D̃UB̃AIR̃T AN ĊIḡEARÑA LIOM: EIRIḡ AGUS IMĊIḡ, ISTEAĊ
 ḡO D̃AMASCUS, AGUS NEÓSFAR D̃UIT ANSAN I D̃TAOB̃ NA
 NEIĊ ḡO LÉIR ATÁ AḡAT LE D̃ÉANAM̃. ANSAN, MAR ḡEALL 11
 AR NEART AN TSOLUIR ÚD̃, B̃IOS ḡAN RÃD̃ARC AGUS D̃O RUḡ
 MO ĊOMRÁD̃AĨD̃ĊE AR LÁIM̃ ORM AGUS ĊÁNAḡ ḡO D̃AMAS-
 CUS. AGUS B̃Í FEAR D̃ÁR B̃'AINIM ANANÍAS. FEAR ḡO 12
 RAĨD̃ CREID̃EAM̃AIÑT AIḡE, I D̃TAOB̃ NA D̃LIḡE, Ó N-A RAĨD̃
 D̃E LÚD̃ÁĊAĨD̃ 'N-A ḡCÓM̃NUIḡE SA N-ÁIT. AGUS ĊÁINIḡ 13
 SÉ ĊÚḡAM AGUS ŠEÁS̃AIM̃ SE AM F̃IÃD̃NAISE AGUS D̃UB̃-
 AIR̃T SÉ LIOM: A ŠAUL, A B̃RÁĊAIR̃, FÉAC̃ SUAS. AGUS
 D̃'F̃ÉAC̃AS-SA AIR-SEAN AN UAIR ĊÉAD̃NA. ANSAN D̃UB̃AIR̃T 14
 SÉ: D̃O ĊEAP D̃IA ÁR SINNSEAR ĊUSA ROIM̃ RÉ CUN ḡO
 D̃TUIḡF̃Á A ĊOIL AGUS ḡO B̃FEIC̃F̃Á AN T-AON CEART.
 AGUS ḡO N-AIREÓĊF̃Á ḡUĊ A B̃ÉIL; † ÓIR B̃EID̃ TU AD̃ 15
 F̃INNÉ D̃Ó, I LÁĊAIR NA ÑD̃AOINE ḡO LÉIR, AR NA NEIĊIB̃ A
 D̃'AIRÍḡIS AḡUR D̃O ĊONNAIC̃ÍS. ANOIR CÃD̃ É AN RÍḡ- 16
 NEAS SO ORĊ? EIRIḡ AGUS BAISTĊEAR ĊU AGUS NIḡ
 D̃ÍOĊ D̃O P̃EACAÍ LE ḡLAOD̃AC̃ A DINIM. AḡUR NUAIR 17
 A ĊÁNAḡ TAR N-AIR ḡO IERÚSALEM D̃O ĊÁRLA ḡO RÃBAS
 SA TEAMPULL Aḡ ḡUĨD̃E AGUS ḡUR ĊUIT TÁM̃-NEÁL AIḡRE

¹Supra ix. 2.

* Ver. 9. "NÍOR AIRÍḡD̃AR ḡUĊ." .i. NÍOR F̃ÉAD̃AD̃AR NA
 FOCAIL D̃O ĊUISH̃INT Ó NA ĊÉILE B̃ÍÕD̃ ḡUR AIRÍḡD̃AR FUAIM̃ NA
 B̃FOCAL (*supra* ix. 7).

† Ver. 14. "AN T-AON CEART." .i. ÁR SLÁNUIḡĊEÓIR D̃O
 ĊAIS̃B̃EÁIM̃ É F̃ÉIN D̃O P̃ÓL. ḡníom̃. ix. 17.

- 18 ORM, AGUS GO BFEACA É AGUS GO NDUÐAIRT SÉ LIOM:
 BROSTUIĜ AGUS IMĈIĜ GO LUAT A' IERÚSALEM, ÓIR NÍ
 19 ĜLACFAID SIAD T'FIAÐNUISE ORMSA. AGUS DUÐARTSA:
 A ĈIĜEARNNA, IS EÓL DÓIB 1 GO MBÍNNSE AĜ CUR NA
 NÐAOINE A ĈREID IONAT-SA ISTEAC I BPRÍOSÚN AGUS 'ĜÁ
 20 MBUALAÐ INS NA SINAGÓĜAIB; AGUS NUAIR A BÍ SUIL
 STIOPÁIN T' FÍNNÉ-SE, D'Á DORTAÐ 2 BÍOS-SA LÁICREAĈ,
 AGUS BÍOS TOILTEANAĈ, AGUS BÍOS AĜ TABAIRT AIRE
 21 DO BRATAIB NA NÐAOINE A BÍ 'ĜÁ MABÚ. AGUS DUÐ-
 AIRT SÉ LIOM: IMĈIĜ LEAT, ÓIR IS AĜ TRIALL AR NA ĜEIN-
 TIB I ĜCEIN A CUIRFEAD-SA TU.
- 22 D'ÉISTEADAR LEIS GO DĀINIĜ AN FOCAL SAN. ANRAN
 D'ÁRDUIĜDAR A NĜLÓR AGUS DUÐRADAR: CUIR AS AN
 23 SAOĜAL A LEICÉID SIN. NÍ CÓIR É BEIC BEÓ. AGUS
 BÍODAR AĜ LIÚIRIĜ AGUS AĜ CAITEAM A MBALCUISÍ DÓIB
 24 AGUS AĜ STEALLAÐ NA CRÉ SA N-AER. ANSAN D'ÓRDUIĜ AN
 TRIBIÚN É ĈABAIRT ISTEAC SA LONGPORT AGUS ĜABÁIL DE
 SĜIÚIRSÍB AIR, AGUS É PIANAÐ, CUN GO BFAĜAÐ SÉ AMAĈ
 CAD É AN CÚIS GO RAÐDAR AĜ LIÚIRIĜ MAR SIN 'N-A
 25 CÖINNIÐ. DO ĈEANGALAÐAR PÓL LE TÉADAIÐ. ANSAN
 DUÐAIRT SÉ LEIS AN DTAOIREAC CÉAD A BÍ 'N-A SEASAM
 I N'AICE: AN BFUL CEADUIĜTE DAOIB ĜABÁIL DE SĜIÚIR-
 26 RÍB AR FEAR RÓMÁNAC ĜAN É DADORAÐ AR DĀÍS? NUAIR
 A D'AIRIĜ AN TAOISEAC CÉAD AN FOCAL SAN CUAID SÉ AĜ
 TRIALL AR AN DTRIBIÚN AGUS D'INNIS SÉ DÓ E AGUS DUÐ-
 AIRT RÉ: CAD É SEO A MEASANN TÚ A DÉANAM? FEAR
 27 RÓMÁNAC ISEAÐ AN DUINE SIN. ANSAN DO ĈÁINIĜ AN
 TRIBIÚN AGUS DUÐAIRT SÉ LEIS: INNIS DOM AN FEAR
 RÓMÁNAC TU? AGUS DUÐAIRT SEISEAN: ISEAÐ.
- 28 D'FREAGAIR AN TRIBIÚN: DÍOLAS-SA MÓRÁN AIRĜID AS
 AN BPRÍBLÉID SIN A D'FÁĜAIL. AGUS DUÐAIRT PÓL: DO
 29 RUĜAÐ MISE AMLAID. D'IMĈIĜ UAD LÁICREAĈ NA
 DAOINE A BÍ CUN É PIANAÐ. ĈÁINIĜ EAGLA AR AN DTRI-
 BIÚN FÉIN NUAIR A FUAIR SÉ ĜUR D'FEAR RÓMÁNAC É
 AGUS GO RAIB SÉ TAR ÉIS É ĈEANGAL.
- 30 ANSAN, LÁR N-A MÁIREAC AN LAE SIN, BA MIAN LEIS A
 D'FÁĜAIL AMAĈ NÍOS CRUINNE CAD A BÍ AĜ NA LÚDÁIĜ.

¹ Supra viii. 3.² Supra vii. 57.

'Á ċUR 'n-a leiȚ, AḡUS DO SḡAOIL SÉ É, AḡUS D'ÓRDUIG SÉ NA SAḡAIRȚ AḡUS AN CÍOMAIRLE DO TEACȚ I BFOĊAIR A CÉILE AḡUS ĊUḡ SÉ PÓL AMAĊ AḡUS ĊUIR SÉ OS A ḡCÓM-AIR É.

CAIBIṬIOL XXIII.

PÓL I LÁĊAIR NA CÍOMAIRLE. DEINṬ NA LÚDAÍḡ CEIḡ ĊUN É MARBÚ. CURȚAR ḡO CAESARÉA É.

D'FÉAC PÓL AR AN ḡCÓMAIRLE AḡUS DUḡAIRȚ SÉ: 1
A FEARA, A BṬÁITRE, TÁ MO ḡNÓ DÉANTA AḡAMSA I NḡAC 2
DEAḡ-CÓINSIAS, I BTAOB DÉ, ḡO DTÍ AN IÁ SO INṬIU 3
AḡAINN. ANSAN DUḡAIRȚ AN T-ÁRṬ-ḡAḡART, ANANIAS, 4
LEIS NA DAOINE A BÍ I N'AIȚÉ É BUALAḶ SA BÉAL. DUḡ- 5
AIRȚ PÓL LEIS, ÁMȚAC: BUAILFIḶ DIA ĊURA, A FALA 6
*AOLȚA. TUSA AD ŠUIḶE ĊUN BṬEITȚE ĊABAIRȚ ORMSA 7
DO RÉIR NA DLIḡE, AḡUS, I N-AḡAIḶ NA DLIḡE, A N-ÓRṬ- 8
UÍḡEANN TÚ MÉ BUALAḶ? AḡUS DUḡAIRȚ NA DAOINE 9
A BÍ N-A SEASAM I N'AIȚÉ: AN Aḡ EASḡAINÍ AR ÁLRṬḡAḡART 10
DÉ ATAOI? AḡUS DUḡAIRȚ PÓL: NÍ RAIḶ 'FÍOS AḡAM, 11
A BṬÁITRE, ḡUR B'É AN T-ÁRṬ-ḡAḡART É. ÓIR TÁ SḡRÍOBȚA: 12
1 NÁ TABAIR DNOĊ-ĊAINNT D'UAĊȚARÁN DO DAOINE.

AC BÍ 'FÍOS Aḡ PÓL ḡUR DE SNA SADOUCÍNÍḡ CUIḶ 1
ACU AḡUS ḡUR DE SNA FAIRISÍNÍḡ AN CUIḶ EILE, AḡUS 2
DUḡAIRȚ SÉ ḡO H-ÁRṬ: A BṬÁITRE, 2 FAIRISÍNEAC ISEAḶ 3
MISE, MAC FAIRISÍNÍḡ. IS MAR ḡEALL AR ŠÚIL LE H-AIS- 4
EIRIḡE NA MARḶ ATÁIM AR MO ĊRIAIL. NUAIR A BÍ AN 5
MÉID SIN RÁIṬȚE AIḡE D'ÉIRIḡ TOIRMEASḡ IDIR NA 6
FAIRISÍNÍḡ AḡUS NA SADOUCÍNÍḡ AḡUS DEINEÁḶ DÁ 7
CUIḶ DE'N BUIṬIN. 3 ÓIR DEIR NA SADOUCÍNÍḡ NÁ FUIL 8
AISEITRIḡE ANN, NÁ AINḡEAL, NÁ SPIORAIḶ. AḡUS ADAM- 9
UÍḡID NA FAIRISÍNÍḡ ḡAC NÍḶ ACU. ANSAN D'ÉIRIḡ 10
COLLÓID MÓR. DO PREAB CUIḶ DE SNA FAIRISÍNÍḡ 'N-A 11
SEASAM AḡUS BIODAR Aḡ AINḡEAS AḡUS DEIRIDÍS: NÍ 12
BFAIḡMÍḶ AON OLC SA DUINE SEO. MÁ LABAIR SPIORAIḶ 1
LEIS, NÚ AINḡEAL, CAD É SIN D'AOINNE EILE SIN. ANSAN. 2
NUAIR A BÍ AN SḡEAL 'N-A BṬUIṬIN ĊAORȚAINN EATARȚA

¹ exod. xxii. 28.² phil. iii. 5.³ maic. xxii. 23.

* .i. A DUINE ATÁ ḡEAL LASMUIĆ AḡUS DUḶ LAISTIḡ.

bí eazál ar an ttribiún go stracfaibís as a céile pól, agus d'órdúig sé do sna saigdiúirí dul síos agus é tógaint uatha agus é tadbairt isteach sa longport.

11 An oíche 'n-a diabó san do seasaim an tigearna láim leir agus duibairt re: bí seasamác! Fé mar atá fiaonuise déanta astat ormsa i n-Ierúsalem caitefir fiaonuise déanam orm sa Róim.

12 Ac nuair a táinig an lá táinig rainnt de sna lúdaíg i bfochair a céile agus dearbuidar ná h-íosfaibís bia agus ná h-ólfaibís deoc go dtí go mbeaó pól maró

13 acu. Bí breis agus daicé duine acu ann a cuir an

14 dearbú san orca féin. Ansan tánadar as triall ar uahtaránaib na sagart agus ar na seanóirib agus duibradar: Tá ceangal fé easgaine curtha againne orainn féin gan aon ní do blaise go marbuidmíó pól. Anois, d'á brí sin, cuirí-se agus an cóm-airle sgéala as triall ar an ttribiún agus abraió leis é cur cúgaib, fé mar a beaó eólus éigin níos cruinne uaió 'n-a daob. Táimíone ollam agus sar a sroisíó sé sibse beir sé maró againn.

16 Bí mac deirbsear do pól as éisteacht leis an uisge-fé-talam. Táinig sé agus cuaió sé irteach sa long-

17 port agus d'innis sé do pól an sgéal. Sglaioib

pól cuige duine de sna taoiseachaib céaó agus duibairt sé leis: beir an buacail seo as triall ar an ttribiún; tá níó aige le h-innsint dó. Tós seisean leir é as triall ar an ttribiún agus duibairt sé: Duibairt an príosúnac, pól, liom an buacail seo tadbairt cúgat mar go bfuil ruó aige le ráó leat.

19 Do rug an tribiún ar láim air, agus d'imcig sé i leic.

taoib leis agus cuir sé an ceist cuige: Cao é seo

20 atá astat le h-innsint dom? Agus duibairt seisean:

Tá socair as na lúdaíg ar a iarraio ort pól do cur as triall orca amáireac, cun na cómairle, mar d'eaó go dteastuigeann uatha é ceistiú níos géire

21 ar níó éigin. Ac ná creidse iad. Tá breis agus daicé fear acu as faire i sceilz air agus tá ceangal

fé easgaine* curtha acu orca féin gan bia d'ite ná

* nú dearbú fé easgaine.

deoc a d'ól go marbúigib̃ siad é, agus táib̃ siad ollam̃ anois aḡ feiceam̃ leis an ngeallm̃aint uait. Do cuir an tribiún uaid̃ an buacail̃ agus duibairt 22 sé leis gan a d'innsint d'aoinne gur tús sé an méid sin eóluis do féin.

Ansan do ḡlaoid̃ sé cuige beirt taoiseac̃ céad̃ 23 agus duibairt sé leó: Ollm̃uigib̃ dá céad̃ saig̃diúir, agus deichniubar a's trí ficib̃ marcac̃, agus dá céad̃ luict sleaḡ, ó'n dtrím̃ad̃ h-uair de'n oib̃ce, cun dul go Caesaréa; agus ollm̃uigib̃ eacra lompair ar 24 a gcuirf̃ib̃ siad pól cun é breic̃ slán aḡ triall ar féilics an ḡobernóir. (Mar bí eagal air go dtós- 25 faõ na lúdaíḡ an éigin é agus go marbócaib̃is é, agus ansan go ndéanf̃i tromaid̃eac̃t air féin, go ndéarf̃i go raib̃ airḡeaõ le fáḡail aige as.) Agus do sgríb̃ 26 sé litir agus duibairt sé inti:

“CLAUDIUS LUSIAS cun an ḡobernóra ró-uasail, féilics, sláinte. Do rug̃ na lúdaíḡ ar 27 an bfeair so agus bíod̃ar ar tí é cur cun báis. Do fuaras féin amac̃ gur b'feair Rómanac̃ é agus tánaḡ ort̃a le buiḡin airm agus tóḡas uac̃a é. Ansan t̃eascuiḡ uaim 'fios a b̃eic̃ aḡam 28 caõ a bí acu 'á cur 'n-a leic̃ agus cuireas i lác̃air a ḡcómairle féin é. Fuaras gur neic̃e éigin 29 a bain le n-a ndiḡe féin a bí acu 'á cur n-a leic̃, agus ná raib̃ don coir déanta aige do t̃uillfeaõ bás ná braiḡdineas. Ansan do h-innseaõ dom 30 go raib̃ ceilḡ déanta acu do agus cuireas aḡ triall ort̃a é, agus duibart leó-san pé níò a bí acu le cur 'n-a leic̃, é cur n-a leic̃ ad̃ lác̃air-se. Slán leat.”

Ansan do tós̃ na saig̃diúirí leó pól, fé mar a 31 h-órduíḡeaõ doib̃, sa n-oib̃ce, go h-Antipatris, agus amáireac̃ a bí cúḡainn do leoḡad̃ar do'n marc- 32 sluaḡ dul leis agus tánaḡad̃ar féin tar n-ais go dtí an longport. Cuad̃ar-san go Caesaréa agus t̃uḡa- 33 d̃ar an litir do'n ḡobernóir agus cuiread̃ar pól 'n-a lác̃air. Do léiḡ sé an litir, ansan d'f̃iafraiḡ sé 34 caõ é an ceanntar n-ar b' as é, agus nuair a fuair sé gur b' ó Cilicia é: Éistfeaõ leat. ar seisean, nuair 35

A ČIOCFAIÖ AN MUINNČIR ATÁ Aḡ CUR AÖ LEIČ. AḡUS
D'ÓRDUIḡ SÉ É ČUR FÉ ČIMEÁÖ I ḡCÚIRT HÉROÍÖ.

CAIBIÖIOI XXIV.

PÓL 'ḡÁ ČOSAINČ FÉIN I LÁČAIR FÉILICS, AN ḡOBERNÓIR. AN
CREIDĚAM DÁ MÚINEÁÖ AḡE ÖÖ.

- 1 ANRAN, I ḡCIONN ČÚIḡ LÁ, ČÁINIR UACĤARÁN NA SAḡART,
ANANÍAS, ANUAS AḡUR CUIÖ DE SNA SEANÓIRÍÖ, AḡUR
CAINNČEÓIR DÁR B'AINIM TERTULLUS, AḡUS ČUADAR I
2,3 { LÁČAIR AN ḡOBERNÓRA I ḡCOINNÍÖ PÓIL. DÖ ḡLAOÖDÖ
PÓL AḡUR ČROM TERTULLUS AR É DÖORAÖ: AÖMUIḡ-
MÍÖ I ḡCÓMNUÍḡE AḡUS INS ḡAC BALL, AḡUS LE BUIÖČAS
MÓR, A FÉILICS OIRÖEIRC, MÉÖ NA SÍOČČÁNA ATÁ AḡAINN
DE D'ÖARR-SA AḡUS LIACĤ NA NEIČ ATÁ D'Á SEÓLAÖ AR
4 LEAS ČRÉÖ' MÓRČIALL. AC, IONUS NÁ CUIRFINN A ČUILLE
RÍḡNIS ORČ, IARRAIM ORČ ÉISTEACĤ, DE D'CEANNSACĤ, LE
5 BEAḡÁN FOCAL UAINN. FUARAMAIR AN FEAR SO, I N'ANN-
SḡIAN, Aḡ DĚANAM ČOISMISḡ AMEASḡ NA N-LÚÖAC ḡO
LÉIR AR FUIÖ AN DÖMAIN AḡUS 'N-A ČEANN AR AN AICME
6 ANNRIANTA RAN, NA NASARÉNAČ. DÖ MEAS SÉ AN
ČEAMPALL DÖ ŠÁNÚ AḡUS DÖ RUḡAMAIR AIR AḡUS
ČEAPAMAIR BREIČ A ČADÖAIRT AIR DÖ RÉIR ÁN NÖLIḡE.
7 AC ČÁINIS LUSIAS, AN ČRIBIÚN, AḡUS NEART SLÓḡ AḡE
8 AḡUS BAIN SÉ AS ÁR LÁMAIÖ É. AḡUR D'ÓRDUIḡ SÉ AN
MUINNČIR A BÍ Aḡ CUR 'N-A LEIČ DÖ ČEACĤ AÖ' LÁČAIR-SE,
AḡUS FÉADFAIR FÉIN A D'FÁḡAIL UAIÖ, AÖ BŖEIČEAM,
EÓLUS AR NA NEIČIÖ REO ḡO LÉIR ATÁ AḡAINNE Á ČUR N-A
9 LEIČ. ANSAN D'ADONTUIḡ NA LÚÖAÍḡ MAR AN ḡCÉADÖNA
AḡUS DUBŖADAR ḡO RAIÖ SAN AMLAIÖ.

- 10 ANSAN D'FREAḡAIR PÓL, (ÓIR DÖ BḡḡAIR AN ḡOBER-
NÓIR ČUIḡE LAÖAIRT):

Ó 'S EÓL DÖM ḡO BŖUILIR-SE AÖ BŖEIČEAM AR AN NÁIS-
IÚN SO LE FADÖ 'ÖLIANTAIÖ IS MÓÖE SIN IS FONN LIOM
11 SÁSAM A ČADÖAIRT AM ČAOÖ FÉIN. IS FÉIÖIR DUIT A
D'FÁḡAIL AMAČ NÁ FUIL AC DÁ LÁ DĚAḡ Ó ČUAR ḡO IERÚ-
12 SALEM ČUN AÖARČA DĚANAM, AḡUS NÍ BŖUARADAR ME

aḡ aḡneas le h-aoinne sa teamsull, 'nā aḡ cruinniú
 na n-aoine, ins na sinaḡóḡaib, ná ar fuib na caṡ-
 araṡ; aḡus níl ar a ḡcumas a ṡaisbeáint duic-se ḡur 13
 fíor ua neice aṡá acu 'a cūr am leic. Admúḡim 14
 an méib seo dūic, ám̃ṡaṡ, i dtaob ná slíḡe seo ar a
 dṡuḡaib sia d eiriceaṡt, sin mar a dēnimse seirbís
 do'n aṡair aḡus do m'ōia, óir creidim ḡaṡ uile ní d
 aṡá ḡḡríob̃ṡa sa dliḡe aḡus in sna fáibib, ḡo bfuil 15
 mo mainḡin aḡam as dia, fé mar aṡá acu so féin, ḡo
 dṡiocfai d aiseirḡe na n-deaḡ-daoine aḡus na n-droṡ-
 daoine. Táim féin aḡ dēanam mo dícill air seo, mo 16
 coínsias a cimeád ḡlan i ḡcómnuḡe cūn dē aḡus
 cūn daoine. Do ṡánaḡ tar éis mórán blian cūn 17
 dēarca dēanam ar mo daoine féin aḡus cūn ofrá-
 laṡ a dēanam aḡus cūn móib a cómlíona d. ¹ Sa 18
 n-obair sin isea d do fuaṡad ar me am ḡlana d sa
 teampull, aḡus ní le sluāḡ ná le collóib, aṡ rainnt 19
 lúdaṡ* ó ásia,—aḡus bí sé ceart ia d san a ṡabairt
 anso a d láṡair aḡus leoḡaint dób neice cūr am leic
 má bí aon ru d am coinnib acu. Nú abraibís seo 20
 féin é, má fuaṡad aon cionntaṡt ionam nuair a
 bíos am šeasam i láṡair na cómairle, aṡ an t-aon 21
 focal amáin ú d a laḡbras amaṡ aḡus me am šeasam
 eatarṡa: ² Is i dtaob aiseirḡe na marb aṡá breic
 aḡaibse 'á ṡabairt ormsa in dui.

ansan do cūr féilics ar cáirde ia d, óir do duiḡ 22
 sé ḡo cnuinn i dtaob na slíḡe sin aḡus duḡairt sé:
 nuair a dṡiocfai lusias, an tribiún, anuas éistfead lib.
 aḡus d'órduiḡ sé do'n taoiseaṡ céad eisean do 23
 cimeád aḡus ruaim̃neas a ṡabairt dó aḡus ḡan aoine
 d'á muinntir a cosḡ ar friṡálam a dēanam air.

ansan, tar éis suim laeṡanta, ṡáinḡ féilics aḡus a 24
 bean, dṡúsilla,—lúdaṡ a d ead í,—aḡus ḡlaoib sé cūḡe
 pól aḡus d'éist sé le tuairisḡ uai d ar an ḡcreideam̃
 aṡá i n-íosa críost. aḡus bí sé aḡ léiriú dó ar 25
 ceart aḡus ar ḡeanmnaibeaṡt, aḡus ar an mōreic-
 eam̃antas aṡá le teaṡt, aḡus ṡáinḡ criceaḡla ar
 féilics aḡus duḡairt sé: Imṡiḡ anois, aṡ nuair a

* .i. do laḡair am coinnib.

¹ Supra xxi. 26.

² Supra xxiii. 6.

- 26 ÒEID CAOÍ AḠAM CUIRFEAD FIOS ORT. SA N-AM ḠCÉADNA
 BÍ SÉ AḠ BRAḠ AIR ḠO DTAḠBARFAḠ PÓL RAINNT AIRḠO DÓ,
 AḠUS UIME SIN CUIR SÉ FIOS ḠO MINIC AIR AḠUS ÒEIN SÉ
 CAINNḠ LEIS.
- 27 AC D'IMḠIS DÁ BLAIN, AḠUS ÉAINIS PORTIUS FÉSTUS
 I N-INEAD FÉILICS. AḠUS MAR ŠÁSAM AR NA LÚDAÍḠ
 D'FÁḠ FÉILICS PÓL SA PRÍOSÚN.

CAIBIDÍOL XXV.

CAESAR DÁ ḠAIRM AḠ PÓL. IS ÁIL LE N-AḠRIPPA, AN RÍ,
 EIRTEACḠ LEIS.

- 1 TRÍ IÁ TAR ÉIS TEACḠ D' FÉSTUS SA CÉANNḠAR CUAID
 2 SÉ SUAS Ó CAESARÉA ḠO IERÚSALEM. AḠUS ÉAINIS
 UAḠḠARÁIN NA SAḠART AḠUS UAISLE NA NLÚDAC AḠ TRIALL
 AIR I ḠCOINNIB PÓIL AḠUS BÍODAR A D'IARRAID ACAINÍḠE
 3 AIR, A D'IARRAID ḠO MBEAD SÉ FÁḠBRAMAIL DÓIB 'N-A
 COINNIB, ḠO N-ÓRDÓCAḠ SÉ É CḠḠAIRḠ ḠO IERÚSALEM,
 AḠUS BÍ CEILḠ DÉANTA ACU CUN ḠO MARḠÓCḠAIDÍS É AR
 4 AN SLIGE. AC DUBAIRḠ FÉSTUS ḠO ḠCIMÉADFÍ PÓL I
 ḠCAESARÉA AḠUS ḠO MBEAD SÉ FÉIN AḠ DUL ANN ḠO LUACḠ.
- 5 AḠUS, AR SEISEAN, NA DAOINE AR BÚR MEASḠ-SA ATÁ
 ÁBALḠA AIR, TÉIDÍS SÍOS I N-AONFEACḠ LIOM AḠUS MÁ
 TÁ COIR DÉANTA AḠ AN NDUINE CUIRIDÍS 'N-A LEIḠ Í.
- 6 NÍOR FAN SÉ 'N-A MEASḠ AC OCT LÁ NÚ DEIC LÁ 'N-A
 DÍAD SAN, AḠUS CUAID SÉ SÍOS ḠO CAESARÉA AḠUS AN LÁ
 N-A DÍAD SAN DO ŠUID SÉ SA TRIBÚNAL AḠUS D'ÓRDUIḠ SÉ
 7 PÓL A CḠḠAIRḠ 'N-A LÁḠAIR. DO CUGAD, AḠUS DO ŠEASAM
 'N-A CIMPAL NA DAOINE ÉAINIS ANUAS O IERÚSALEM, AḠUS
 CUIREADAR A LÁN NEIḠE TROMA'N-A LEIḠ, AC NÍOR FÉADADAR
 8 IAD A DEIMNIÚ, MAR ÒEIN PÓL IAD DO FREAGAIRḠ: NÍ'L
 COIR DÉANTA AḠAM I N-AḠAID DLIḠE NA NLÚDAC, NÁ I
 9 N-AḠAID AN TEAMPUILL, NÁ I N-AḠAID CAESAIR. DA MIAN
 LE FÉSTUS, ÁM, COMAOINE CUR AR NA LÚDAÍḠ AḠUS
 DUBAIRḠ SÉ, AḠ FREAGAIRḠ PÓIL: AN MAIḠ LEAT DUL
 SUAS ḠO IERÚSALEM AḠUS ḠO DTAḠBARFÍ BREIḠ ORT ANSAN
 AM LÁḠAIR-SE, I DTAOB NA NEIḠ SEO? ANNSAN DUBAIRḠ
 10 PÓL: TÁIM AM ŠEASAM AḠ TRIBÚNAL CAESAIR. IS

ann is ceart breiṡ do b'reiṡ orm. ní'l coir déanta
i n-aḡaiḡ na nlúdaḡ aḡam, mar is eól duit-se go dian-
maíṡ. Má tá coir déanta aḡam, ná don níḡ do 11
cuillfeadḡ bás, ní'l don cúir i ḡcoinniḡ an báis aḡam; ac
mura bfuil don níḡ amlaíḡ, de sna neitib seo atá
acu á cúir am leiṡ. ní'l ar cúmas don duine me tab-
airt suas dóib. ḡairmim Caesar. Ansan do labair 12
féstus leis an ḡcómaire, aḡus d'freaḡair sé: do
ḡairmis Caesar; go Caesar a raḡair.

Aḡus nuair a bí rainnt laetanta curta dóib acu 13
cuaiḡ aḡrippa, an rí, aḡus bernicé, síos go Caesaréa,
aḡ fálciú roim féstus. Deineadar riḡneas ann 14
ar feadḡ mórán laetanta aḡus d'innis féstus do'n
rí i dtaobḡ póil: fear, ar seisean, a d'fás féilics
anso 'n-a príosúnac, aḡus nuair a bíos i nIerúsalem 15
táinig uaḡtaráin aḡus seanóirí na nlúdaḡ cúḡam
ḡá iarraiḡ orm é daoraḡ cun báis. Dubart leó 16
nác é béas na Rómánaḡ don duine daoraḡ cun báis
ḡan luṡt a cionntuighe tabairt os a cómaire aḡus
caoi tabart dó ar é féin do cósaint aḡus ar é féin
do ḡlanaḡ ar na coirte. Ac do tánadar ansó láit- 17
reac, aḡus amáireac a bí cúḡainn do súideas sa
tribiúnal aḡus d'órdúigheas an fear a tabairt am
láchair. Ansan d'eirig na cionntuigheoirí ac níor 18
cuireadar don ruḡ 'n-a leiṡ n-ar féadas don droc-
níḡ d'feisgint ann. Ac bí ceisteaná éigin acu 'n-a 19
coinniḡ a bain le pé deismireacṡ creidim atá acu
féin, aḡus i dtaobḡ íosa éigin a fuair bás aḡus go
raibḡ póil 'ḡá ráḡ é beíṡ beó. Níor maíṡ liom 20
féin don baint a beíṡ aḡam le níḡ de'n tsóro san
aḡus d'fíafraigheas de ar maíṡ leis dul go Ierú-
salem cun go dtabarfí breiṡ air ins na neitib sin.
Ac do dein póil ḡairm, go ḡcimeárfí é cun go n-aireó- 21
cáḡ Augustus a cúis, aḡus d'órdúigheas é cimeáḡ
go ḡcuirfeadḡ aḡ triall ar Caesar é.

Ansan dubairt aḡrippa le féstus: ba maíṡ liom 22
féin, leis, an fear san do cíosint. Cloisfir amáir-
eac é, ar seisean.

Amáireac a bí cúḡainn táinig aḡrippa aḡus ber- 23
nicé aḡus leatadḡ mór fuṡa, aḡus cuadar isteaḡ sa

halla éisteachta, iad féin agus na tribiúin agus
 maite móra na caithreacha, agus d'órdúigh Féstus pól
 24 a tábairt 'n-a lachair. Ansan tábairt Féstus: á rí
 Agrippa agus a feara uile atá againn anso, cionn
 sibh an duine sin. Nuair a bíos i nIerúsalem thainig
 an pobul Iúdaic go léir cúigimh 'gá iarraibh orm agus
 'gá ráibh i nGuthanaibh árda nár ceart é beith beó a
 25 tuille. Ach níor féachad fain a d'fheisgint go raibh
 don ruibh déanta aige do thuilleadh bás. Ach do thairm
 sé féin Augustus agus tá socair again ar do cur chuige.
 26 Níl don níbh cruinn again, ámh, le sgrí 'n-a tábairt a
 triall ar mo tigherna. Uime sin do thugas anso
 cúigibh-se é, agus cúigat-sa go mór mór, a rí Agrippa,
 go gceisteócaibh sibh é agus go mbeadh ruibh again a
 27 sgrífinn. Óir measaim gur obair mí-réasúnta cime
 cur uaim agus gan a d'innsint caib 'tá 'n-a coinnibh.

CAIBIDÍOL XXVI.

Cúntas agh pól 'á tábairt d' Agrippa ar a beatha, ar conus
 a h-impireadh cun an creidimh é, agus ar an obair a bhí le
 déanamh aige.

- 1 Ansan tábairt Agrippa le pól: Tá ceibh cainnte ar
 do son féin again. Do sín pól a lámh agus crom sé
 ar a sgeal a d'innsint.
- 2 Is maith an bail orm, dar liom, a rí Agrippa, gur
 ad lachair-se atá orm me féin a chosaint inbhu ar na
 3 neibh seo go léir atá agh na Iúdaigh 'á cur am leith, go
 mór mór, toisg eolus a beith again ar na nósibh agus
 ar na ceisteanabh atá ameach na n-Iúdaic. Uime
 sin iarraim ort éisteacht go foibneach liom.
- 4 Tá aithe agh na Iúdaigh go léir ar an saigh beatha
 chaiteas ó m'óige, óir is ameach mo náisiúin féin
 5 i nIerúsalem a chaiteas í. Tá fios acu, (á mba
 maith leó é d'innsint i bhfadnuise), gur maireas, do
 réir na h-aicme is deimniúctige i n-ár gcreideamh,
 6 am fairisíneach. Agus tá breith 'á tábairt orm anois
 mar gheall ar an mainigin atá again as an ngeallam-

AINC A ČUŻ DĪA D'ÁR N-AICREACAIŲ, AN ŽEALLAMAINC 7
 SIN ŻO BŲUL AN DÁ ČREIŲ DĒAŻ AŻAINN, ATÁ ANN, AŻ
 DĒANAMŲ RĒIR DĒ DO LÓ AŻUS D'OIOČE, AŻ BRAČ AR Í
 D'FAŻÁIL. ISÍ AN MAINIŻIN SIN ATÁ AŻ NA LÚDÁIŻ 'Á ČUR
 AM LEIČ-SE, A RÍ. CAD 'N-A ČAOŲ NÁC FĒIRIR, DAR 8
 LIŲSE, A ČREIDĒAMAINC ŻO N-AICĒEÓŲANN DĪA NA MAIRŲ?

BÍ SÉ BUAILTE ISTEAC AM AISNE-SE FĒIN ŻO RAIŲ 9
 CEANŻAILTE ORM MÓRÁN NEIČE DĒANAMŲ I ŻCOINNIŲ ANIME
 ÍOSA NASAREIT. ¹ AŻUS DO DĒINEAS, I NLERÚSALEM. 10
 ČUIREAS MÓRÁN DAOINE NAOMČA ISTEAC I BPRÍOSÚNAIŲ.
 FUARAS ÚŻDARÁS Ó UACĒARÁNALŲ NÁ SAŻART AŻUS NUAIR
 A BÍDÍS (NA NAOIMŲ) LE CUR ČUN BÁIS IS MISE ČUŻDŲ
 AN T-ÓRŲÚ LIOM ČUIŻE. AŻUS INS NA SINAZÓŻAIŲ 11
 ŻO LĒIR BÍNŲ ŻO MLNIC AŻ CUR PIONÓIS ORČA, AŻUS
 ČUIRINN FIAČAIŲ ORČA DIAMASLAŲ DĒANAMŲ, AŻUS DO
 MÉADUIŻEADŲ MO BUILE 'N-A ŻCOINNIŲ I DĒREÓ ŻO MBÍNŲ
 'ŻÁ NŻÉARLEANMAINC ISTEAC INS NA CAČARAČAIŲ LASAČTA
 FĒIN.

² AŻUS BÍOS AŻ DUL ŻO DAMASCUS AR AN INNCINN 12
 SIN AŻUS ÚŻDARÁS AŻUS CEAD AŻAM Ó UACĒARÁNAIŲ NA
 SAŻART, AŻUS, A RÍ, DO ČONNAC AR AN SLIŻE I LÁR AN 13
 LAE, AŻ ČAIČNEAMŲ AM ČÍMPAL AŻUS ČÍMPAL AR NA DAOINE
 A BÍ LE M'ČOIS, SOLAS AS NA FLAČAIS AŻUS É NÍOS TREISE
 NÁ SOLUS NA ŻRĒINE. AŻUS ČUIČEAMAIR ŻO LĒIR ČUN 14
 ČAILIMŲ, AŻUS D'AIRIŻEAS-SA AN ŻUČ AŻ LABAIRT LIOM SA
 ČEANŻAIN EADĒRA: A ŠAUL, A ŠAUL, CAD ČUIŻE DUIT
 BEIČ 'AM ŽÉARLEANMAINC? IS DEACAIR DUIT BEIČ AŻ
 SPEACUÍOL I N-AŻAIŲ AN PŲIOCAIRE.

AŻUS DUBART-SA: CIA H-É ČU, A ČIŻEARNÁ? AŻUS 15
 DUBAIRT AN ČIŻEARNÁ: MISE ÍOSA ATÁ AŻAT D'Á ŽÉAR-
 LEANMAINC. AC EIRIŻ AŻUS SEASAIMŲ AR DO ČOSAIB, 16
 ÓIR IS ČUIŻE ČAISBEÁNAS ME FĒIN DUIT ČUN ŻO NĒÉAN-
 FAINN DÍOT SEIRBÍSEAC AŻUS FÍNNE AR NA NEIČIŲ A ČONN-
 AICÍS AŻUS AR NA NEIČIŲ 'NA BŲEICFIR ME, 'ŻAT ČADBAIRT 17
 SAOR Ó'N BPŲUL AŻUS ÓS NA ŻEINTE NA BŲUILIM 'AD
 ČUR ČÚČA ANOIS, ČUN A SÚL A OSŻAILT DÓIB IONUS ŻO 18
 N-IOMPÓČAIŲÍS Ó'N NĒOINČEACĒ ČUN AN TSOLUIS AŻUS
 Ó ČÓMAČT ŠÁČAIN ČUN DĒ, IONUS ŻO BŲALŻDÍS MAIČ-

¹ Supra viii. 3.

² Supra ix. 2.

eamnačas peacaí agus ineað amearḡ naom̃ trío an ḡcreideam atá ionamsa.

19 Dá b́ríg sin, a rí Agrippa, níor túsas-sa diúlta
20 do'n saðarc ó neam̃, ¹Ac do c̃raoḃḡḡaoileas é,
do'n m̃uinntir atá i nDamasCUS ar dtúis, agus
i nIerúsalem, agus i ḡcríc lúdaea ar fad, agus do
sna ḡeintib̃ ionus ḡo nḡeanfaiḃís aicrígē agus ḡo
n-iompócaib̃ís ar dia, aḡ déanam̃ dionḡabála na
21 h-aicrígē d'oibreaḃaib̃. Mar ḡeall air sin iseað
²do ruḡ na lúdaíg orm nuair bíos sa teampull agus
22 measaðar me m̃arḃú. Ac do c̃abruig̃ conḡnam̃ Dé
liom agus táim am seasm̃ ḡo dtí an lá inḃiu, aḡ
déanam̃ fiaḃnuise do beaḡ a's do mór, ḡan don ruð
do ráo larmuig̃ de sna neib̃ aḃuḃairt na fáide a
23 bí le teac̃t agus Maois, ḡo nḡeanfaiḃ Críost fulaḡ
agus ḡur b́é an c̃eað duine é d'eireócað ós na mairḃ
agus do noct̃faiḃ an solus do'n p̃obul agus do sna
ḡeintib̃.

24 le linn na cainnte sin do ráo d̃ó agus é ḡá c̃osaint
féin duḃairt f̃estus do ḡuḃ ár̃o: As do meab̃air
ataoi, a p̃óil. Tá iomað léiginn 'aḃ c̃omaint as do
25 meab̃air. Nílim as mo meab̃air, a f̃estuis oirḃeirc.
26 Táim aḡ innsint na f̃irinne ḡan ḃaois. Tá eolus ar
na neib̃ seo aḡ an rí atá aḡ éisteac̃t le m̃cainnt ḡan
ḡáḃ; óir ní measaim ḡun féid̃ir don nío acu beic̃ las-
muig̃ d́a eolus. Ní h-i ḡcúinne a deineað don nío
27 acu. An ḡcreideann tú na fáide, a rí Agrippa?
28 Tá 'fios aḡam ḡo ḡcreideann tú. Ansan duḃairt
Agrippa le p̃ól: Is beaḡ ná ḡo n-aicrígēann tú orm
29 iompáil am Críostaíde. Agus duḃairt p̃ól: ḡo
dtusaio dia d̃om, 'n-a beaḡ a's 'n-a mór, ní h-amáin
tusa ac̃ ḡac̃ a ḃfuil de d̃aoiniḃ anso aḡ éisteac̃t liom
d'iompáil ar an ḡcuma san agus iad a beic̃ mar me
féin, ac̃ ḡan na slabraí seo beic̃ or̃ca.

30 Ansan d'eirig̃ an rí agus an ḡoḃernóir agus ber-
nícé agus a raib̃ 'n-a suib̃e 'n-a ḃfoḃair. Agus
d'im̃cíg̃ḡar i leic̃ taoib̃ agus bíod̃ar aḡ cainnt, agus
duḃrad̃ar: Níl don ruð déanta aḡ an nduine sin a

¹Supra ix. 20.

²Supra xxi. 31.

čuilŕeasò bās nā braiḡvineas dó. Agus dubairt 32
Agrippa le Féscus: D'féadofí an duine sin do leos-
aint cun siúbail mura mbeasò gur ḡairm sé Caesar.

CAIBIDÍOL XXVII.

CURTAIR pól AR bóro lunge cun dul sa Róim. A čaisteal
agus a longbórise.

Ansán, do socaruiḡeasò AR dól AR uisḡe go dčí 1
an eadail agus AR pól agus na príosúnaiḡ eile čab-
airt AR lám do čaoiseac céas dár b'ainim Iúlius,
de buíoin Augustuis, ¹Agus čuamair AR bóro lunge 2
Adrumétiḡe, cun go seólfaimís fan čiumais tráža
na h-Ásia, agus čóḡamair ár seóltas. Agus d'fán
i n-ár bfočair Aristarcus an Macedonac, ó Tessa-
loníca.

Čánamair an lá 'n-a dīaiò san go Síón. Agus bí 3
Iúlius ceannsa le pól agus do leos sé dó dól cun
a čáirde agus aire čadbairt dó féin. Ansán d'fáža- 4
mair an áit sin agus seólamair AR sḡac Čúpruis mar
bí an ḡaoč i n-ár ḡcoinnib. Agus seólamair tré 5
faraḡe Čilicia agus pampilia, agus čánamair go dčí
lustra, atá i lucia, do fuair an taoiseac céas, sa 6
n-áic sin, long Alecsandríneac a bí as dól san-eadail
agus čuir sé uirči sinn.

Ansán bíomair as ḡluaiseacč go ríḡin AR feac 7
mórán laečanta teač ac AR aḡaiò Čnīdūis, mar
bí an ḡaoč 'ḡár ḡcosḡ, agus seólamair i ḡcómgar do
Čréta, lám le Salmóné. Do seolamair čar an áit 8
sin, agus ba deacair é, agus čánamair go dčí áit AR
a dčusčí deaḡčuantas, i n-aice le cačair čalassa.

Ansán bí mórán aimsire caičte agus bí čaisdeal 9
faraḡe contabartac mar bí aimsir an trosgaiò
imiḡte, agus bí pól as čadbairt cómairle a leasa
dóib, 'ḡá ráò leó: A feara, cím go bfuil tráčč na 10
faraḡe as tusnú AR beič ana-díobálasč agus ana-
contabartac, ní h-amáin do'n lūng agus do'n méro

- 11 UALAIĞ ATÁ INTI AC D'ÁR n-ANAM FÉIN Cóm MAIČ. AC
BA MÓ AN TSUIM A CUIR AN TAOISEAC CÉAD I NGIOLLA
NA LUINGE AGUS I MÁIĞISTIR NA LUINGE 'NÁ I SCAINNT PÓIL.
- 12 AGUS TOISĞ SAN AN CUAN SAN A BEIČ OIREAMNAC GO MAIČ
CUN AN ĞEIMRIÖ A ČAIČEAM ANN DO CómAIRLIĞ AN ČUIÖ
BA MÓ ÖÍÖÖ IMČEACČ AS AGUS FÉACAINČ AN BFEADFAIÖIS
DUL AGUS AN ĞEIMREAÖ ČAIČEAM I BFOENICÉ, CUAN DE
ČUANCAIÖ ČRÉČA ATÁ AĞ FÉACAINČ SIAR Ó ÖEAS AGUS SIAR
Ó ČUAIÖ.
- 13 DO ŠÉÖ AN ĞAOČ ANÖEAS DÓIÖ AGUS MEASADAR GO
RAIÖ ĞAC NÍÖ AR A DCOIL ACU AGUS ĞLUAISEADAR Ó
- 14 ASSAN AGUS FAN ČIUMAIS ČRÁĞA ČRÉČA. AC GO LUAC
'N-A ÖIAIÖ SAN D'EIRIĞ N-A COINNIÖ GO STOIRMEAMAIL
- 15 AN ĞAOČ AR A DUTĞČAR EUROACUILÓ. DO SĞUADAD
CUN SIÜBAIL AN LONG MAR NÍOR FÉAD SÍ CUR I SĞCOINNIÖ
NA ĞAOIČE, AGUS DO SĞAOILEAD LEIS AN NĞAOIČ SINN.
- 16 DO COMÁINEAD ISTEAC SINN FÉ SĞÁČ OILEÁIN DÁR B'AINIM
CAUDÁ, AGUS IS AR ÉIĞIN FÉADAMAIR AN BÁD DO ČÓĞAINČ
- 17 ČUĞAINN; DO ČÓĞADAR É AGUS ÖEINEADAR ÚSÁIÖ DE
ČABARČAIÖ AGUS ČUIREAÖAR FÚNSAÍ FÉ'N LUING; AGUS
LE H-EAĞLA GO DČUIČFIÖIS ISTEAC SA BEO-ĞAINIM DO
LEAĞADAR NA SEÓŁČA, AGUS BÍÖÖAR AĞ IMČEACČ AR AN
- 18 SĞCUMA SAN. AN LÁ 'N-A ÖIAIÖ SAN ÖEINEADAR ČAIČ-
EAM AMAC, ÓIR BÍOMAIR ĞÁR SUAČAD GO RÓ-MÓR LEIS
- 19 AN STOIRM. AGUS AN ČRÍMAÖ LÁ DO ČAIČEADAR AMAC
20 LE N-A LÁMAIÖ FÉIN ĞLÉAS NA LUINGE. ANSAN BÍOMAIR
MÓRÁN LAEČANTA SAN SĞRIAN NA RÉIŁČÍN A D'FEISĞINT,
AGUS STOIMM NÁR ÖEAG AĞ BAĞAIRČ ORAINN, I DČREÓ GO
RAIÖ ĞAC SÚIL LE N-ÁR DČEACČ SLÁN IMIĞČE.
- 21 AGUS ANSAN, ČAR ÉIS IAD A BEIČ ADFAÖ SAN BIA
ČAIČEAM, DO ŠEASAIM PÓL EADARČA AGUS DUBAIRČ SÉ:
A FEARA, IS MAIRĞ NÁR ĞLACAÖ MO CómAIRLE-SE AGUS
SAN IMČEACČ Ó ČRÉČA, AGUS DUL Ó'N NÖÍÖBÁIL SEO
- 22 AGUS Ó'N SĞAILLEAMAINČ SEO. AGUS ANOIS IARRAIM
ORAÖ MISNEAC A BEIČ AĞAIÖ. NÍ CAILLFAR AON DÜINE
- 23 AĞAIÖ, AC AN LONG AMÁIN. ÓIR DO ŠEASAIM TAOIÖ LIOM
ANOČČ AINGEAL DÓ, N-AR LEIS MISE AGUS DÁ NÖEINIM
- 24 SEIRBÍS, AGUS DUBAIRČ SÉ: NÁ BÍÖÖ EAGAL ORČ, A PÓIL.
NÍ FOLÁIR DUIT SEASAM I LÁČAIR ČAESAIR; AGUS FÉAC,
ĞAC A BFUL DE ÖAOINE AR AON LUING LEAT ČÁIÖ SIAÖ

bronñta aḡ ḡia or̃č̃sa. ḡ'á ḡr̃íḡ sin ḡlacaiḡ mis- 25
neac̃, a f̃eara; óir creid̃im-se ó ḡia, f̃é mar a ḡub̃raḡ
liom, ḡur mar sin a ḡeir̃. Ac̃ ní foláir ḡúinn ḡul 26
isteac̃ ar oileán áir̃iḡe.

Ac̃ nuair a ḡáinig an ceat̃rm̃aḡ oir̃ce ḡéaḡ or̃ainn 27
aḡus sinn aḡ im̃teac̃t sa n ad̃ria tímpal an mead̃on
oir̃ce, meas na máir̃néal̃aiḡ ḡo ḡfeac̃ad̃ar tír éḡin.
ḡo leoḡad̃ar síos an luaḡ aḡus fuar̃ad̃ar f̃ice f̃eáḡ 28
ar ḡoir̃neas, aḡus nuair a ḡruir̃ead̃ar tamall beaḡ
ó'n áit sin fuar̃ad̃ar cúis f̃eáḡ ḡéaḡ. ḡí ead̃al or̃č̃a 29
ḡo raiḡm̃is i n-áit ḡar̃ḡ aḡus cúiread̃ar amac̃ ceit̃re
h-ancair̃í ó'n stiúir, aḡus b'é b'f̃ad̃a leo ḡo mbeaḡ
sé 'n-a lá. Ansan ḡo meas na máir̃néal̃aiḡ teit̃e as 30
an luinḡ. ḡo leoḡad̃ar síos an báḡ, mar ḡ'ead̃ ḡur
ḡeas̃t̃uiḡ uad̃a ancair̃í c̃ur amac̃ ó ḡusaḡ na luinḡe.
Ac̃ ḡub̃air̃t pól leis an ḡtaoiseac̃ céad̃ aḡus leis 31
na f̃ir arm̃č̃a: Mura ḡf̃anaḡ siad̃ san sa luinḡ ní
f̃éir̃ir ḡaoib̃-se ḡul slán. Ansan ḡo ḡearr na saiḡ- 32
ḡiúir̃í t̃eada an ḡáir̃ aḡus ḡo leoḡad̃ar ḡó tuit̃im
sa n-uisḡe.

Aḡus nuair a ḡus̃nuiḡ an solus ar ḡeac̃t ḡ'iarr 33
pól or̃č̃a ḡo léir bia c̃ait̃eam, aḡus ḡub̃air̃t sé: Siḡé
an ceat̃rm̃aḡ lá ḡéaḡ aḡaiḡ aḡ f̃eit̃eam̃ aḡus sib̃ i nḡúr
ḡt̃roḡad̃, ḡan aon níḡ a ḡóḡaint. ḡ'á ḡr̃íḡ sin 34
larr̃aim or̃aiḡ anois bia ḡo c̃ait̃eam̃ ar son búir̃
sláinte, óir ní cail̃f̃ar oiread̃ aḡus ruibe ḡruaige
ḡe c̃eann aon ḡuine aḡaiḡ. Nuair a ḡi an méir̃ sin 35
ráir̃te aige ḡo ḡóḡ se ar̃án aḡus ḡaiḡ se buir̃cas le
ḡia os a ḡcóm̃air̃ ḡo léir, aḡus ḡris sé an t-ar̃án
aḡus c̃rom sé ar̃ it̃e. Ansan ḡáinig suaím̃neas 36
aig̃ne or̃č̃a ḡo léir aḡus ḡóḡad̃ar an bia. ḡá céad̃ 37
ḡuine aḡus sé ḡuine ḡéaḡ a's t̃rí f̃ic̃ir̃ aḡainn iseaḡ
a ḡí sa luinḡ ar̃ f̃ad̃. Nuair a ḡí a nḡócin bíḡ it̃e 38
acu c̃ait̃ead̃ar an c̃ruic̃neac̃t amac̃ sa ḡf̃araige c̃un na
luinḡe ḡ'éad̃t̃romú.

Ansan, nuair a ḡí sé 'n-a lá, níos aic̃niḡad̃ar an tír, 39
ac̃ ḡuḡad̃ar f̃é nḡeara bl̃éin 'na raiḡ t̃raíḡ int̃i aḡus
c̃eap̃ad̃ar, ḡ'á mb' f̃éir̃ir é, ḡo sáḡf̃aiḡis an long
isteac̃ int̃i. Ansan ḡo ḡóḡad̃ar na h-ancair̃í aḡus 40
ḡo ḡḡur̃ad̃ar na stiúireana aḡus ḡ'ár̃ḡuiḡas an

- seól mór cun na gaoithe agus do ghluaiseadh leis an bfaraise, ac do stiúruighdar í fé uéin na trága.
- 41 Do cuiteamair isteach i n-áit a bí idir dá fharaise agus do buaileadh an long uim éalaí i dtreo go raib a tusaí daingean agus gur b'ris neart na faraise a deire.
- 42 Ansan do meas na saighdiúirí na príosúnaigh a cur cun báis le h-eagla go snámfaid cuib acu agus go
- 43 n-imteodáidís. Ac ní leogfaid an taoiseach céad uóib é, mar ceastuis uaid pól do breic saor, agus u'orruigh sé do'n muinntin go raib snám acu iad féin do caiteam amach ar dtuais agus iad féin a sáibail
- 44 agus dul i dtír. Agus do rugadh an cuib eile amach, cuib acu ar cláraíid agus cuib acu ar neidib a bain leis an luing. Agus mar sin do éarla go n'eaighaid gach duine acu beó amach ar an dtalam tirim.

CAIBIDIL XXVIII.

pól i Melita ar feadh trí mí. A éa steal airís ar an bfaraise. A éacht cun na Róma. A cómráid leis na Iúdaigh a bí sa cáthair.

- 1 Agus ansan nuair a bíomair tar éis dul slán fuaramair amach gur Melita a tugtí ar an oileán. Do
- 2 ghlac na daoine iasachta san go ceannsa sinn. Do lasadh teine agus cuireadh compóid orainn, mar
- 3 bí fearctainn as éacht agus bí fuacht ann. Ansan bí pól tar éir rainnt admaid crín do bailiú agus do cur ar an dtéine, agus do léim adair nime, as teite ó'n
- 4 dtéas, agus do rug sí ar lámh air. Nuair a connaic na daoine iasachta an píast ar sile as a lámh duibradar le n-a céile: Is amlaid a maid sé duine agus bíod go dtáinig sé saos ó'n bfaraise ní leogtar beó ó'n
- 5 n'íoltas é. Ansan do éroic seisean an píast isteach
- 6 sa téine agus ní raib don díobáil déanta uó. Ac measadh go dtusnóid sé ar ac agus go dtuitfeadh sé marb gan móill. Bíodas as feiteam leis rin, ac nuair a connacadh ná raib don níod as imteacht air u'adaruighdar a n-aighe agus duibradar gur dia éigin é.

SA n-áit sin iseað bí talam̃ an f̃ir a bí n-a ceann 7
 ar an oileán. Publius ab ainim do. Do ḡlac sé sinn
 agus cuir sé cóir orainn go fial ar feað trí lá.
 agus do éarla go raib̃ ačaiñ p̃ubliuis 'n-a luige le 8
 h-éascrúas agus le teinneas cuirp. Cuair̃ pól
 isteač aḡ triall air agus ðein sé ḡuib̃e ar a son agus
 cuir sé a lám̃a air agus do leigis sé é. Ansan, ḡač 9
 a raib̃ de ðaoine ar an oileán go raib̃ ḡearánta or̃č̃a
 éanaðar agus do leigiseað iad. agus éusaðar 10
 onóir m̃ór dúinn, agus nuair a bíomair cun dul ar
 luing̃ éusaðar dúinn na neite a beað ríac̃tanač dúinn.

Tar éis trí mí do ḡluaireamair, ar luing̃ Alec- 11
 sandríniḡ a bí tar éir an ḡeímr̃ið a čaičeam̃ aḡ an
 oileán. agus na castóirí an suačantas a bí uir̃či.
 agus éanamair go suracúsa agus ð'fanamair trí 12
 lá ann. Ó'n áit sin do seólamair tímpal fan ua tíre 13
 agus éanamair go ðtí Régium, agus tar éis don lae
 amáin do séið an ḡaoč andeas agus éanamair go
 pučeolí. fuaramair bráit̃re sa n-áit sin agus 14
 ð'iarrad̃ar orainn fanm̃aint 'n-a ðfočair agus
 ð'fanamair seačt lá. agus ansan éanamair go ðtí
 an Róim̃. agus as ran, nuair ariḡ na bráit̃re é, 15
 do čruinníḡad̃ar cúḡainn go forum Appiuis agus cun
 na ðtrí ðtaðairne, agus nuair a čonnaic pól iad̃
 éus se buiðčas do ðia agus čáiniḡ misneač do.

agus nuair a bíomair taḡait̃e cun na Róma -do 16
 tuḡað cead do pól fanm̃aint i n'áit cómnuiḡte f̃ein
 agus fear cimeáðta, arm̃č̃a, i n'fočair.

Ansan, tar éis an trím̃að lae, do ḡlaoið sé cuiḡe 17
 maite na nlúðac̃. nuair a éanaðar i ðfočair a čéile
 duðairt sé leo: a feara, a bráit̃re, do tuḡað mise
 ḡaðč̃a, ó Ierúsalem, i lám̃aib̃ na Róm̃anač̃, agus ḡan
 don níð aḡam 'á ðeanaḡ i ḡcoinnið na ðaoine ná
 i ḡcoinnið nós ár sínsear. Do črialal̃ad̃ar mé agus 18
 bíod̃ar cun mé leoḡaint saortoisiḡ ná fuaraðar don
 cúis báis ionam. Ac̃ do cuir na lúðaiḡ 'n-a čoinnið sin 19
 i ðtreó go m̃b̃' éiḡin dóm̃ Caesar do ḡairm, agus ní
 h-am̃laid̃ a bí don níð aḡam lé cur i leit̃ mo náisiúin

- 20 féin. Siné cúis n-AR IARRAS sibhse a d'fheisgint agus
 labhairt libh. Mar gheall ar an nDócas atá i n-Israél
 21 iseað atá an slabhra so casta ormsa. Agus dúib-
 radar-san leis: Ní bfuagramair-ne litreacha ad éadob
 ó Iúdaéa, ná níor éainis doinne de sna bráitribh as
 22 innsint ná as labhairt don droc-níð ad éadob. Ac
 iarraimíð ort a d'innsint dúinn cad is dóig leat;
 óir i dtadob na h-aicme seo, is eól dúinn go bfuil-
 cear as gabáil 'n-a scoinnibh ins gac don ball.
- 23 Ansan do cheapadar lá d'ó, agus éainis a lán acu go
 dtí an lóisbín cuise, agus do mínis sé dóibh rígeacht
 Dé agus tug sé fiaðnuise dóibh air. Agus bí sé ó'n
 maidin go dtí an tráchnóna as cur 'n-a luise ortá
 i dtadob Íosa, a' blige Máoise agus as na fáitribh.
- 24 Agus do creid cuibh acu ins na neitibh a duibradh, agus bí
 25 cuibh acu, ámtac, nár creid. Agus bíodar as imteacht
 gan beic ar don-aighe, i dtreó go ndubhairt Pól an
 t-aon focal amáin: Is maic adubhairt au Spioraid Naomh
 26 é le n-ár n-aicreachaibh tré béal an fáit Ísaías, Mar
 a ndeir sé: I mteig as triall ar an bpobul san
 agus abair leo: Cloisfí sibh leis an gcluais agus ní
 cuisfí sibh, agus cíofí sibh leis an súil agus ní éadob-
 27 arfaí sibh fé ndeara; Óir tá croibhe an pobuil seo
 tuitithe i bfeoil, agus le n-a gcluasaibh daineadar
 éisteacht d'úr, agus do dúndadar a súile, le h-eagla
 go bfeicfidís le n-a súilibh agus go n-aireócaibís le
 n-a gcluasaibh agus do dtuisfidís le n-a gcroibhe
 agus go n-iompócaibís agus go slánócainn iad.
- 28 Dá b'í sin bíodh azaibh fios an méid seo, go bfuil an
 slánú so ó Dia d'á cur as triall ar na Geintibh, agus
 29 éistfí sibh leis. Nuair a bí an méid sin ráitithe
 aige d'imteig Iúdaig amac uaidh, agus aigheas mór
 acu eadartha féin.
- 30 Ansan d'fan sé dá bliain ar fad 'n-a tig féin, agus
 glac sé gac doinne do éainis as triall air. Agus
 rígeacht Dé aige 'á craobhscaoile, agus é as múine
 na neit a baineann leis an dtigearna Íosa Críost
 le lán-misneac agus gan cosg.

¹ ISAIAS VI. 9; MAT. XIII. 14; MARC. IV. 12; LÚC. VIII. 10;
 EÓIN XII. 40; RÓM. XI. 8.

3/2

